

32

60, 32.

ՅՐԱՆՍԱՆ ԵՆՈՋԻՐԵՆՈՒՄՆԵՐ ՄԻԿՆԵՐԻՆԵՐՆԵՐ

ԲՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԵՆԻՆ

ԱՄՍԻՐԸ ԵՊԵՐԿԻՉԻՏԵՍԻՆՏԵՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ՊԵՋԼԱՐ

ՆԱԲ ԲՈՄԱՆ

ԹԵՐՃԵՄԷ ԻՅԼԵՄԻՇ ՏԻՐ

Յ. ԹՕԼԱԿԵԱՆ

Զուգար 1—5

համ 19
ՊԻՐԻՆՃԻ (ՃԻԻԶ)

ՊԻՐ ԿԻՐ ՀԱՐԵԷՔ ՄԵՆԿԻՆԷ

ԻԱԹԱՆՊՈՒՆԱ ԳԱՐԱԹԱՆԱ ՄԱԹՊԱՆՈՒ ՄԱՆՁԻՄԷԻ ԻՃԲԵԱՐ

1881—1882

ԹՈՒՃՏԱՆ ՓԸԶԼԱՐ

ԳԸՍՄԸ ԵՎՎԵԼ

ՊԻՒՅԻՒՔ ԳԸՋԳՍՐԸՆՏԱՇ

1

1853 սէնէտի մարտ 6 սընտա, Ան-թիւ ատալարը տէնիզինտէ, վէ Սէն Տօմէնկ ատաալընն ճէնուպի պուր-նունտան թա թրինիթէ ատաալընա գատար միւմթէտ օլան մէսաֆէ իւ-ղէրինտէ, տէհչէթի պիր գատարդա վուգու պուլուպ, Ամէրիգանն ի.քի գըթաոը արասընտա, Գօթմպիա ճէգայիրինի թէշ.քիւ իյէեէն օլմիւմ պիթ վէ տիւրիւշա արաղլի խարապ իյլէմիշ աիր:

Փուրթունա, իւշ կիւն տէվամ ի-տիպ, քէսիր իւլ ատէտ սանտալար, թայֆէլէրիյէ պիրլիքտէ զայպ օլ-փուշլար տըր:

Փուրթունատան զայպ օլմաեղպ, ֆապաթ տիւշարը խաաար օլան սէ-ֆայլն իչինտէ, Տօրատ նամընտա պիր Պրանսըղ ֆըրգաթիյն վաբօրու պուլունուպ, իշպու վաբօր, հու-գուգը պէշէրիեէ իւէ մահ.քիւմ օ-լան պիր գաֆիլէ միւթթէ հիմէրի Գա-եէնէ նազլ իթմէկէ մէմուր օլաու-ղու հալտէ, Սէն-Տօմէնկ ատաաը-նա օղրատըղտան սոնրա, գաաըր-ղա սէպէպլիյէ, Բօրթօ-Րիգօ թա-րափարընա սիւրիւլմիւշ, վէ խայլի-ճէ խաաարա օղրամըշ օլտուղու ճիհէթլէ, սադաթլարընը թամիր իթմէք իչին, մալիւմ օլտուղու իւգ-րէ, Վան ատալարընն, եախօտ պիւ-յիւք Անթիւ ատալարընն ադսամը

միւթէմիւմէսինաէն պուլունան Բօր-թօ-Րիգօ ճէղիրէսինն սահլիլ ճէ-նուպիսինտէ վադը Կուաեանիւա քէօրֆէղինէ կիթմիշ իաի:

Սէֆինէ մա.քինասընն պաղը ալէթլէրի, զիեատէճէ պօղուլմուշ օլուպ, պէշ ալթը կիւնաէն էվիւլ եօլա չըգըլամաեաճաղընտան, գաբ-թան, սահլիտէն պիր պուշուգ ֆարսախ ուզադտա, վէ իւշ այլտան պէրու սուլար օրթասընտա գալըպի հարէ.քէթ իչին, պահրիեէ նէզարէ-թինտէն էմիէ միւնթաղըր պուլու-նան պիր Պրանսըղ ալիւգօ վաբօ-րունտան պիր թօր մէնղլիլ պայիտ մէսաֆէտէ տէմիր աթմըշ իաի: Իշ-պու ալիւգօ վաբօրունուլն խամի է.քլէր օլուպ, տտէմի հարէ.քէթիւնի սէպէ-պլինի իոէ, տէրունինտէ պուլունան-լարտան հիշ պիրիսի պիլմէեօր իաի:

Տօրատ սէֆինէսինտէ պուլունան մահ.քիւմէր, ալթմըշ պէշ նէֆէր օլուպ, պունլար հայտուտ, գաթիլ վէ էն միւզիրը խըրոըղ կիրուհինտէն օլտուգլարը ճիհէթլէ, Պրանսատան թարտու թէպեիտ իաիլմիչէր իտի:

Էնայի ֆուրթունատա, մահ-պէպլէրին էն թօրթուսու, վէ քիւ-րէ.քլէրին մուճիպի տէհչէթի օլան պու մահ.քիւմէր, պիր թարաֆտան, ալա շաղըրմաեարադ, վէ տիկէր թարաֆտան, վաբօր թայֆէսինն իպրաղ իյլէտիկի ֆէվգէլատէ իգ-տամաթը կէօրէրէք, անիւրէրէրէ

գալէթէն, ոչ գատար ճանախէ-
րանէ վէ ֆէտաքեարանէ չալըշտը-
լար քի, սէֆինէ, պիր տէրէճէ,
պունըր սաեէսինտէ գուրթուլտու
տէնիլսէ ճայիլ տիր:

Հաթթա պաղըլարը, իսիկէրի
սէֆինէնին գուեուտաթ տաթիինին-
տէ եաղըլմաղլէ, ֆըրգաթիինին
կիւվէրթէսի իւզէրինտէ ալէնէն
եատ ու գիրըր իտիլսիկինի իշիթ-
մէքիք իֆթիխարը ազիմինէ նայիլ
օլմուչլար իտի:

Գարթան իտէ, քէնտի հուգու-
գու տայիլէսինտէ, նիգամաթը ճա-
րիիէ ահքեամընը թէճալուզ իտէ-
րէք, պու միսիլուլէրէ, սնպարլա-
րա էնմէլէրի խուսուսունտա սէր-
պէսիեէթ վէ միւսաատէ իթմիշ իտի:
Պունտան տա գաթինազար, պուն-
լարա, գարաեա չըգաճագլարը կիւ-
նէ գատար, պէհէր կիւն իքի տէ-
ֆա պիրէր մըգտար չարապ թայ-
ելին իտիլմիշ իտի:

Իշպու իմթիեաղա նայիլ օլան
մահքիւմէր պէշ նէֆէր օլուպ,
պունըրտան պիրիսինին իամի ժան
Բընօ իտի:

Ժան Բընօ, չանագ տիրէյի սա-
յիգտտան գրրըլպ, գարթանըն
իւզէրինէ տիւշմէք վէ վիճուտինի
էզմէք իւզրէ իքէն, քէնտիսի մէր-
գումուն հաեաթընը թէհիլքէտէն
գուրթարմիշ օլտուղու ճիհէթլէ,
իամի տէֆթէրին թապալէաընա օ
սուրէթլէ եաղըլմիշ իտի:

Փուրթունանըն քեամիլէն թէս-
կին օլմաընտան իքի կիւն սօնրա,
վէ սագաթլարըն թամիրինէ լաէն-
գաթի չալըլտըղը սըրատա, գար-
թան Սանուա, քէնտի օտաընտա
վէ եաղըլսանէսի եանընտա, պիր
գոլթուզլու սանտալէ իւզէրինտէ
օթուրմիւշ օլտուղու հալտէ, ժան
Բընօնուն գապահաթը էվրագընը

կէթիրթաի, վէ մուայեէնէնէ պաշ-
լատը:

Օլ արալըգ, ժան Բընօ, տիկէր
պիր միւթթէհիմ իլէ պիրլիքտէ,
կիւվէրթէ իւզէրինտէ պուլունուպ,
սէֆինէնին հալաթլարընա տաեան-
մըշ օլտուզլարը թագտիրտէ, քէօր-
ֆէզի սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ
իտիլէր:

Թէպէշիր միսիլու պէեաղ գա-
եալար իւթիւնտէ վագը օլան ա-
տանըն եէշիլլիքլէ գաղըլ եօգուչա-
րը, մէրգուման իքի մահքիւմէր-
տէն ժան Բընօնուն նազարը տիգ-
գաթընը, վէ խուսուսիլլէ միւթա-
լասաընը ճէլպ իթմէքտէ իտիլէր:

Ուզագտան կէօրիւմէքտէ օլան,
պիր տաղ թէքէսինտէ, քէնկեա-
մուզ նէպաթլար տրաընտա պաղը
էպինէ, վէ էպինէ տամլարը, յա
վասի պիր պինանըն չաթըսը կէօ-
րիւնմէքտէ իտի:

—Ա՛հ, աէտի ժան Բընօ քէնտի
քէնտինէ, վէ կէօղ պէպէքլէրի
բարլաեարագ, պիր քէրրէ շու ա-
տաեա փաղը օլապիլսէմ . . . օրա-
սը Փրանսըղ թօրլաղը օլմամաղլէ,
արթըգ սէրպէսթ օլուրում . . . ա՛հ,
սէրպէսիեէթ, սէրպէսիեէթ . . . տէ-
եու իլավէ իթտի մէրգում, գալ-
պէն տէրին պիր ա՛հ չէքէրէք:

Թամօ էսնատէ, թայիֆէլէրտէն
պիրիսի,

—Է՛հ, ժան Բընօ, ժան Բընօ,
տէեու չաղըրտը:

Մահքիւմը մէրգում տիթրէեէ-

րէք, արգասընա տօղրու տէճիւպ,
—Պուրատաեըմ, աէտի, պէն-

տէն նէ՞ իսթէեօրսունուղ:

—Սիգի արաեօրում:

—Կէօթիւրմէք իլլիս մի:

—Էվլէթ, սիգի գարթան իս-
թէեօր:

—Գարթան պէնինէ՞ եաբաճագտըր:

— Օրասընը պիլմէմ :

— Հայտէ սիզ կիտին պէն տէ կէ-
լիեօրում :

Պատէհու մէրգում բրանկա-
պէնտ , թայիֆէնին արդասընտան
եւրիւտակիւ հայտէ , սէֆինէտէ օ-
ֆիչիալարըն տայիրէլէրի պուլու-
նան թարաֆա տօղրու կիթմէկէ
պաշլարը :

Ժան Բընօ , լիսանը խաղաւ Կէ-
շէ Կէշ Էրէտ թէմիսէ օլունան ճէ-
տուր վէ երկիտ քիմէլէրտէն օլուպ ,
պօխու օրթա տէրէճէտէն պիր ազ
եւրքսէքճէ վէ ումուզարը Էնլի , վէ
պիշիմի օլտուզունտան , ֆէվզէլա-
տէ պիր դուվիթէ մալիք օլտու-
զունա պիր ալէամէթ օլտուզու կի-
պի , սաշլարը տախի սիեան , դա-
եթ սըգ վէ արապլարքն սաշլարը
միսիլու գրվրըճըգ վէ շիմիտէն
պիր խայլի պէեազ թէլլէր իլէ դա-
րըշմէ իտի : Կէօղլէրի պիւլիւճէք ,
սիեան վէ բարլագ , բէնկի Էսմէր
վէ սօնուգ օլուպ , պու հալտէ սի-
մաուր կէրչի Շարգ Էհալիսինէ մախ-
սուս օլան սիմանըն ալնի իտի իսէ
տէ , հագըգաթը հալտէ մէրգում
Բարիալին հէմ աուլ Բարիալի վէ
Սէնթ-Աթուան , վարըշը սէքէնէսին-
տէն իտի :

Պիր ազ գապաճա օլան տօտագ-
լարը իսէ , հիյնի թէպէսսիւմիւնտէ
աշըլարագ , իքի սըրոս պէեազ տիշ-
լէրի զահիր օլտուզունտա , մէգքիւր
տօտագլարքն քէսպ իլլէտիլլէրի
հէյեթէմ , թապիի զէհքլէնիճի պիր
հէյեթէթէ պէնզէմէքսէ իտի :

Հաւըլը պու շախսըն թէքմիլ
լէհճէսի , կէրչի հէր քէսէ պէտ վէ
ուզուրսուզ կէօրիւնմէղ իտի , ֆա-
գաթ զիեատէճէ արիֆ վէ զէքի օ-
լանլար , քէնտիսինէ իլք տէֆա աթ-
ֆընազար իթտիլլէրինտէ , մէրգու-
մուն , սուրէթի զահիրէտէ ճալիպի

թէվէճճիւհ կէօրիւնմէսինէ նիւպէ-
թէն , էն մուզիրը ճինստէն պիր
հայտուտ վէ տէրպէպէր օլտուզու-
նու բէք չաբուգ անլաեապիլլիլլէր
իտի , վէ սիննի գըրգ իքի բաստէ-
լէրինտէ իտի :

Մէրգումա բէհպէրլիք իտէն
թայիֆէ , գաբթանըն տայիրէսի դա-
բուսունու եաւաչճա չալտը :

— Աշընըգ , տէտի գաբթան :

— Իշթէ , Էֆէնտիմ , տէեու մու-
գապէլէ իթտի թայիֆէ , Ժան Բընօ-
եու կէթիրտիմ :

— Բէք իյի , իշէրի կիրսին , վէ
սէն պիլի եալլնըգ պրագ :

Պու Էմր իւզէրինէ , թայիֆէ Կօ-
աշաը , վէ Ժան Բընօ Էշիքտէն կէշ-
տիքտէն օօնրա գաբուեու գաբա-
տը :

Գաբթան հալէտ , պիր տէմէթ
քեաղըտլարըն միւնտէրիճաթընը
մուսյեէնէ իթմէքտէ օլտուզու հալ-
տէ , Ժան Բընօ իքի տաթմ գատար
իլլէրլէմիշ օլուպ , վէ շտրգասընը
էլլինտէ թուլթարագ , տեազտա վէ
սիւքիլթ իւզրէ պէքլէմէքտէ իտի :

Մէրգում պիր գաշ սանիյէ
պէքլէտիլլէքտէն սօնրա գաբթանըն
գաշլարը չաթբլար , վէ նազարը
տիգգաթը միւքէտտէր պիր հալ-
քէսպ իտիպ , մուսյեէնէ իթմիշ
օլտուզու Էվրագ տէֆթէրինի շիտ-
տէթլէ գաբատը , վէ մուախաթէն ,
Ժան Բընօեա տէօնէրէք :

— Ժան Բընօ , տէտի , սիզ պէնիմ
հաեաթըմը գուրթարմըշընըգ , վէ
Էկէրչի սիզ օլմասա իմիշսինիլ , պէն
հէր հալտէ զայպ օլաճագ իմիշիմ :
Ջիւնքի ֆուրթուստան սէֆինէ-
նին տիրէյի գըրըլարագ պէնի Էզէ-
ճէք իքէն , իշթէ սիզ պէնի օթէհ-
լիքէտէն գուրթարմըշընըգ , Պու
հալտէ , սիզ , պիր գաբթանը քէնտի
վաթանը վէ քէնտի թայիֆէլլէրի ի-

չին մուհաֆազա իթմիշ օլտուգտան պուշգա, պիր զէվճի, քէնտի զէվճէսի, բէտէրի վէ էվլապարը իչին տախի մուհաֆազա իթմիշ օլտունուզ, իմտի, իշպու շէճաաթ վէ ֆէտաքեարլըդ էսէրինիլ, շաեանը միւքեաֆաթ տըր :

— Էֆէնտիմ . . . , տէտի ժան Բընօ, հէման մահճուպիեթլէ :

— Էվլէթ, շիւբհէ եօգ տուր քի, սիզին օ հարէքէթինիլ միւքեաֆաթ շաեթէթէ տիր, տէեու տէվամ իթաի Մ. Սանուա, վէ պէն սիզէ. էօլլէ իսմինիլի եալընըդ ալէնէն զիքր իթմէքլէ վէ եաթօտ պու կիպի ճիւզի նիյմէթլէր իլէ տէյիլ, իլլա տա. հա պիւյիւք պիր միւքեաֆաթ իլէ շիւքրանիյյէթլմի իզհար իթմէք իսթէր իտիմ, չի ֆայտէ քի սիզին հարաքեաթը սապըգանըզ, հադգընըզտա տէրքեար օլան մէյիլեաթը հառէնէմին մէվգըրի ֆիլիլէ գօնուլմաթնա միւսայիտ տէյիլ տիր, Պիր աղ էվլէլ սիզին թէօհմէթինիլին էվրադընը կէօղաէն կէչիրտիմ, վէ սիզին զաեթթ մուխաթարալը պիր սապըգալը օլտուղու նուղու կէօրտիմ : Երկիրմի եալընըզտան պէրու, սիզ, էօմրիւնիւզին նըսֆընը մահպէպէրտէ վէ քիւրէքլէրտէ կէչիրմիշսինիլ, իմտի, հադգընըզտա պու մուզիլըր շէրհէր վիրիլմիշ օլտուղու թադտիրտէ, նէ եաբըլապիլիր : Էկէրչի էլիմոէն կէլսէ իտի, սիզին տֆիլընըլը իսթիրհամ իթմէք իսթէր իտիմ, լաքին հաֆա քի : սիզ պէնիմ էլլոմտէ օ հադգը պրադմամըշսընըզ :

— Յիլլադը, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ, գաբթանըն սէօղլէրինտէն գալպի միւսթէրիհ օլտուգ, պէն պիր նապէքեաթըմ, վէ աղա շաեանը միւքեա-

ֆաթ օլմանըպ, հիշ պիր շէյ տախի թալէպ իթմէմ, վէ հիշ պիր շէյ մէմուլ էլլէմէմ : Շու գատար քի, պէնիմ կիպի մուզիլըր պիր տէրպէտէրին շիւրիւմիւշ օլան գալպինտէ պիր ճիւզի մէրհամէթ էսէրի գալմըշ օլուպ, սիզին իսէ, պիր զաթը համիյյէթսիմաթ օլտուղունուղու կէօրէրէք, սիզի գուրթարաթմ, վէ սիզի գուրթարմադլա, պիր երկիրտի գուրթարմըշ օլտուգ : Իշթէ, պու եաբտըղըմ պէնիմ իչին քեաֆի տիր, վէ պուտա պէնիմ միւքեաֆաթըմ տըր :

— Խա'յը, պու սիզէ քեաֆի տէյիլ տիր, տէտի գաբթան, պէն սիզէ օլան տէյիլմի թէսվիեթ իթմէք իսթէրիմ, վէ իտէճէյիմ Անճագ պու նու նաթըլ եաբապիլէճէյիմ, զիրա ոիլ ճէմիլյէթի պէչէրիեթ իչին տայիմի պիր մուխաթարա աաա օլունմադտաթնըզ, վէ պու հալտէ բօլի, հադգըլա սիզտէն գօրդմադտա տըր :

Մ. Սանուա, մէրգումուն իթթի. համ էվրադընը թէքթըր աչարադ,

— Նէ կիւզէլ խըտմաթ, տէտի, հէնուզ սիննի պիւլուղէ վաթըլ օլմուշ իքէն, պօշա չըգմըշ օլան պադը հարաքեաթը նաթէզաեա միւշարէքէթինիլտէն տօլաեը պէշ սէնէ մահպուսիեթլէ հիւքմ օլունմուշսունուղ :

Ժան Բընօ պաշընը աչողը էյիպ, էամէր եանագլարը գըղարուր, վէ հէեճան իչինտէ պուլունան պիր սէաա իլէ,

— Թէմամ տըր, տէտի, պու պէնիմ նօղթաեը հարէքէթիմ տիր, վէ պիր քէրրէ պու վէճհ իլէ իշպու թարիզի մուպիրրէ տախիլ օլտուղում հալտէ, պիր տախի անտէն սիշարը չըգամատըմ, հալ պու քի պիւճիւմէ հարաքեաթը նաթէզամ

իշխնտէ , իհիծիմալ տիր քի , էն խա-
ֆիֆի , վէ էն զարարաբղջ պու տուր-
Չիւնքի նճ՝ եաբա իտիւմ , պիր քէր-
րէ , պէնիւմ իւք մահպուպէմ օլան
պիր գաւորնա ալէազա իթմիշ օլ-
տուղոււմ հալտէ , քէնտիսինի , ագ-
լլմը զայպ իթմէք տէրէճէսինտէ
սէվէր իտիւմ : Պէնիւմ պու մահ-
պուպէմ , Բարիսին էպէ գաւորն-
լարբնտան օլուպ , տիկէր պիր չօգ-
էպէ գաւորնլարը միսիլու , քէնտի
զաաֆէթլէրինին էսէրի հաեաթի-
սինի օրթատան գալտըրմոգ իսթէ-
եէն նիշէ պաշտան չըգան գըղլարա
եարտըմ իտէր իտի : Պէն իսէ , մէր-
գոււմէնին շու մուամէլէյի մէքու-
հէսինէ հիսսէտար օլտոււմ , շէօյլէ
քի մահպուպէմի էլիմտէն կէլտիկի
տէրէճէ միւտաֆաա իյլէտիւմ , պու
իսէ թապիւ տիր , տէյիլ մի էֆէն-
տիւմ : Պինապէրին պէնի , մահպու-
պէմին թէօհմէթինտէ շէրիքի օլ-
մագլըգ իթթիհհամըյլա մահքիւմ
իյլէտիլէր : Ֆիլվագը պէն պու գա-
տընրն թէօհմէթինտէ շէրիքի ի-
տիւմ , ֆազաթ իշպու շէրիքիկիւմ
չօգ վագըթ իսթիտաա իթմէտի :

— Սիւ օլ գէման գաւտէմ քեա-
թիպի , ալիւմ , թէրպիեէյի վէ ագիլ
պիր զաթ իսիշսինիլ , վէ պու հալ-
տէ , էլպէթթէ գաւառիյիէ տախի
աշինա օլտուղունուլ թագաթիրտէ ,
գապահաթ վէ ճինաեէթիննէրէտէն
պաշլանտըղընը պիլիւր իտինիլ :

— Շիւպէսիլ պիլիւր իտիւմ , պու
խուսուտաա աալա աֆիլըգ տիլէեէ-
մէմ , ֆազաթ պիր իսագըմ էօ-
ղիւրլէր պէեան իտէպիլիւրիւմ :

— Պէեան իտէճէկինիլ էօղիւր-
լէր գանղըլար տըր :

— Շիկիրմի եաշընտա իտիւմ , վէ
էօքսիւլ օլուպ , հիշ պիր ըհպէրիւմ
վէ հիշ պիր նաաիհաթթըմ օլմաաը-
ղը կիպի , էօյլէ պիր աշգ ու սէվտա

տույղուսու տախի ֆիքրիմի իսթիւա
իթմիշ իտի քի , հիշ պիր շէյ տու-
շիւնմէքիկէ , վէ հիշ պիր կիւնա
մուխալիֆէթէ իգթիտարըմ եօգ-
իաի : Վէ շու , աաթթա մէճնուն հա-
լիմտէ , իյի վէ ֆէնա խասսէյէրի
զայպ իտիպ , մահպուպէմին եալը-
նը պիր սէօղիւ , պիւա իթիրաղ
քէնտիսինէ իթաաթ իթմէքիկէ պէ-
նի մէհպուր գըլմագտա իտի :

— Հայտէ պու էօղիւրինիւլ շա-
եանը գապուլ օլտուն , ֆազաթ ահ-
վալը սապըգանըղըն զիքրինի պիւս-
պիւթիւն օրթատան տէֆ ու իղալէ
իտէմէղ իտինիլ իսէ պիլէ , պարի
թէօլպէ վէ բէշիմանլըգ վէ իպրէ-
թի ալէմ օլաճագ պիր հարէքէթ
իլէ իսլահ օլապիլիւր իտինիլ :

— Պու տախի թէմամ տըր , տէ-
տի Ժան Բընօ :

— Հալ պու քի , լիլ պու թարի-
գէ սիւլուք իտէճէք եէրտէ , տէ-
եու տէվամ իթտի գաթթան , իքի
սէնէ սօնրա մահպէտտէն ֆիրար իթ-
միշ , վէ ալթը այ սօնրա , խըրսըղըգ
թէօհմէթիլլէ թէքրար ախը ու կի-
րիֆթ օլունմուշսունուլ : Իւք ճիւն-
հանըլ իլէ պաղը իղմաղ վէ
մէրհամէթէ մաղհար օլմագլըգ հու-
գուգունա նայիլ օլապիլիւր իքէն ,
իքինճի ճիւնհանըլ սիլի սապըգա-
լըլար , եանի իսլահ գապուլ իթմէղ
միւթթէհիմէր սըրաոընա գօյմուշ
տուր : Պու խուսուտաա տախի պէ-
եան իտէճէք իթիրաղլարընը վաթ
մը տըր :

— Իթիրաղըմ շու տուր քի , աճ-
լըգտան էօղիւեօր իտիւմ , վէ եա-
շամագլըղըմ լագըմ իտի :

— Հալ պու քի իլք տէֆա մահ-
պէստէն ֆիրար իթմէմէլի իտինիլ ,
վէ միւտտէթի մահպուսիսէթինիլ
խիթամ պուտուղունտա իսէ , է-
կէրչի հագգընըգտա թէվէճճիւհի

ուսումնական ճեղք իթմիչ օլսա իտի-
նիզ, հիւքիւմէթ սիզի գաեբրբը
իտի: Հէր նէ հալ իսէ, իքինճի
տէֆա պէշ սէնէ մահպուսիեթէ
հիւքմ օլունմուշ իքէն, թէքրար
ֆիրար իթմիչսինիզ, վէ եէնի պիր
ճինաեթ իշէյիպ, վէ իւչիւնճիւ
տէֆա օլարագ ախզ ու կիրիֆթ
օլմանըզտա, եիկիրմի սէնէ քիւրէ-
եէ գոնուլմագլըգ իլամընը ալմըշ-
ընըզ: Պինտէն ալէյճ թուլօնտա
բրանկապէնտլէրէ մախսուս օլան
էլպիսէյի կիլինմիշ իսէնիզ տէ,
մահպէտաէն գաչադընըզ կիպի,
քիւրէքտէն տախի գաչըպ, եէնի-
տէն Բարիսին իշինտէ թէպաիլի գը-
եաֆէթլէր իլէ իւրըրըզ, եան-
քէիճիլիք վէ սախթէքեարըզ իճ-
րաւընա պաշլամբշընըզ: Հէր կիւն
եէնի եէնի շէքլէրէ կիրիպ, սի-
մանըզը վէ իսմիսիզի պէհէր կիւն
թէպաիլ իթմէքտէ իմիչսինիզ: Նէ՛
ճինաեթլէր իշէմէմիչսինիզ չիւն-
քի արա սըրա բրէնտլէր կիպի էօ-
միւրլէր սիւրիւպ, ալթունու տտէ-
թա բէնչիրէլէրտէն տիշարըեա սաչ-
աըզընըզ կէօրիւլմիշ տիր:

Ժան Բընօ պաշքընը եօգարը գալ-
տըրտուր,

— Պագաթ պէն ալլա քիմնէնին
գանընա կիրմիշ տէյիլիմ, վէ պէ-
նիմ էլլէրիմտէ ալլա գան լէքէսի
եօգ տուր, տէտի:

— Պիլլազը սիզէ ալլա գաթլ ու
ճինաեթ իսնտա իտիլմէքտէ տէ-
յիլ տիր, տէեու մուգապէլէ իթ-
տի գաթլման, պինտալէրին սիզ հէր
նէ գատար գաթլ ճէգտընտան մա-
սուն պուլունմուպ տա իսէնիզ տէ,
միւէպպէտէն քիւրէեէ հիւքմ օ-
լունմուշտունուզ տուր: Իմտի, թէք-
րար իտէրիմ քի, հագզընըզտա իշ
պու էվրագը իթթիհաթիեէ մէվ-
նուտ օլտուգճա, աֆլընըզը տիլէ-

մէքլիք ատէթա տիվանէլիք տիր:

— Էֆէնտիմ, սիզին պու իսթի-
տանըզն գապուլ օլունմաեաճադը
մուհագգագ տրր, վէ պու պապ-
տէ հագզլարը օլտուղու տա տէր-
քեար աըր:

— Հէր նէ տախի օլսա, տէտի
գաթլման, էֆքեար ու նիյյէթիմ,
Պրանտաեա ալտէթ իտէր իթմէզ,
սիզին ճէզանըզն թախֆիֆինի իս-
թիրհամ իյլէմէք տիր, վէ սիզին
մէսլէք ու հարէքթիլինիզ պունտան
պէօյլէ մէմունիյյէթպախշ օլտու-
ղու թագտիրտէ, բէճամըն գապուլ
օլունաճադընը մէմուլ իտէրիմ:
Պունունլա պէրապէր, պէնիմ սէ-
լամէթիմի մուճիպ օլան սիզին գահ-
լամանճա հարէքթիլինիզ տէ իշպու
էվրագըն զիլրինէ իլավէ իտէճէյիմ,
վէ Գաեէնէ մուվասըլէթիմիզտէ,
վալիյի կէօրիւպ, էտարէթինիզ իս-
ֆիֆ օլունտուն իշին, սիզի տէվսիլի
ազլամտէ իսթիլտամ իյլէմէսինի
թէմէննի իտէճէյիմ:

Ժան Բընօ, եաշարմըշ օլան
կէօլլէրինի սիլմէք իւզրէ, էլպիսէ-
նինն գօլլուղունու եիւզիւնէ տօղ-
րու կէօթիւրտիւ, վէ հագզընի
զանն օլունան պիր հէեէճան իլէ,

— Էֆէնտիմ, տէտի, սիզ հա-
միյյէթլու պիր զաթսընըզ, վէ
հագզըմտա լուծֆէն իճրաւընա
հիմմէթ պուեուրտուղունու թա-
սալվուրտան տօլաեը սիզէ իզհարը
թէշէքքիւր իյլէտիկիմ կիպի, օլ
պապտէ տալիմա նիլմէթինիզ թա-
նըեաճադըմա տախի սիզէ եէմին
իտէրիմ:

— Բէք ալէա, բէք ալէա, տէ-
տի գաթլման շէտիտէն, չիւնքի
քէնախի տէ միւթէտալի օլմագ
իսթէմէեօր իտի, հաթթա շու իս-
թիտամըն գապուլ օլունաճադընա
տա էմին օլունուզ: Շիմտի սիզէ

պաշգամ պիր շէյ սէօյէ ետէճէյիմ :
Մուհասսէպէ տէֆթէրի թուրմագ
պիրլըմիսինիզ :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ :

— Եազընըզ կիւզէ՛լ մի տիր :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ : Հաթթա ,
գասէմ քեաթիպիկի իթտիկիմ զէ-
ման , հէր թահրիրաթը պէն եա-
զար իաիմ , չիւնքի պու թահրի-
րա՛լարըն եազըլարը զանէթ կիւ-
զէլ վէ թէմիզ օլմագ իգթիզա ի-
տէր իտի :

— Բէք ալէա , սիզ ագլաւտա
իլէրլէ ետէճէքսինիզ , վէ ճէզանըզըն
թախֆիֆի հագգընտա վալինինըէյի
իսթէնիսիքտէ , միւմաիլէյ , հագ-
գընըզտա միւպայիտ էֆքեար պէ-
եան իտէճէք տիր : Պունտան մաա-
տա , գարաեա չըգաճաղըմըզ
կիւնէ գաստար , սէֆինէտէ սիզէ
հէր կիւնա սէրպէսիեթի իթա ի-
տէճէյիմ , վէ իմրարը էօմիւնիւզ-
տէ միւշքիւլաթ չէքմէմէնիզէ չա-
լըշաճաղըմ : Իմտի , էկէր պիր շէյ
արզու իտէրսէնիզ , սէօյէյինիզ
պանա :

— Ա՛հ , էֆէնտիմ , հիչ պունա
ճէսարէթ իտէպիրլըմիլիմ :

— Մատտա՛քի պէն թալէպ իտի-
եօրաւմ , ճէսարէթ իտէպիրլըսի-
նիզ :

— Էօյլէ իսէ , էֆէնտիմ , վա-
բօրտա սըգըրլեօրում , իշսիզլիք
պանա բէք ֆէնա թէէսսիրիտիեօր ,
վէ թէֆէքքիւրաթըմ տախի չազ
ու իսէնտան սուրէթտէ տէյիլ տիր-
լէր :

— Անլաեօրում , ֆագաթնէ՛ եա-
բապիլիֆիմ :

— Էկէրչի եալընըզ օգուճագ ի-
չին պանապաղը քիթապլար վիրէճէք
օլուրսանըզ , սաաթլարըմ բէք չա-
բուգ կէչէրլէր , վէ պէն աէ ֆագլա
շէյլէր տիւշիւնմէմ :

— Մաթլուպունուզ սալթ պո՛ւ
մու տուր :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ :

— Էօյլէ իսէ , թէքմիլ քիթիւպ-
խանէմի սիզին էմիւնիզէ իհալէ ի-
տէրիմ : Իսթէտիկինիզ քիթապլա-
րը էլինիզ իլէ ալընըզ :

— Սիզին զայպուպէթինիզ էս-
նաւընտա , տայիրէնիզէ կիրմէքի-
կիմէ միւստատէ օլունաճագ մը տըր :

— Պու պապտէ լաղըմ օլան էվա-
միրի իթա իտէճէյիմ . . . ֆագաթ
պու խուսուստա պաշգամ պիր շէյ
տիւշիւնիւեօրում : Շէօյլէքի սիզէ
մուհիմ պիր խըտմէթ , հէմ իւճ-
րէթի պիր խըտմէթ թէքլիֆ իտէ-
ճէյիմ . . . Պէնիմ եազըլաճագ պա-
ղը սէյեահաթ նօթալարըմ վար
տըր : Պունլարը եազմաղլըղը տէ-
րիւհտէ իտէ՛րմիսինիզ :

— Պիւլա իւճրէթ օլուղու հալ-
տէ , մսմէմնունիյլէ տէրիւհտէ ի-
տէրիմ :

— Աճա՛յիպ , պիր շէյ գապուլ
իթմէ՛զմիսինիզ :

— Աֆյ իաինիզ , էֆէնտիմ , թիւ-
թիւն վէ եախօս հագըր սիկորա
իսթէտիկինիզ գատար վիրինիզ ,
գապուլ իտէրիմ , ֆագաթ ազչէ
աղլա գապուլ իթմէմ :

— Բէք իյի , բէք իյի , պու խու-
սուսու պէյնիմիզտէ գարալաշուր-
ըըըը : Պիր սաաթտան , սիզէ պա-
ղը թալիմաթ իթա իթմէյ իւզրէ ,
սիզի թէքրար չաղըրթաճաղըմ , վէ
օնտան սօնրա արթըզ իչէ պաշար-
սընըզ :

— Լաքին , էֆէնտիմ , պէնտէ-
նիզ նէ՛րէտէ չաղըճաղըմ :

— Պուրատա , քիթիւպխանէմին
եանընտա , հէմ քիմնէ սիզի պի-
հուղուր իթմէեէճէք տիր :

Մահքիւմը մէրգուճուն կէօզ պէ-
պէքլէրի իւզէրինտէ պիթտէն պիրէ

պիր բարյազըդ հուսուէ կէտի ի-
տէ տէ, տէրհալ զայիլ օլտու, վէ
Տօրատ գաբթանը թէքրար իտէ-
րէք,

—Պիր սաթթան սիգէ չաղըրթ-
տըրըրմ, տէտի:

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, տէեու
ճէվապ վիրտի ժան Բընօ, վէ եիւ-
ղիւ մէսէրէթ իչինտէ օլտուղու
թագտիրտէ, գաբթանըն օտաւըն-
տան տիշարը չըգտը, վէ կիւվէր-
թէ իւկէրինէ վասըլ օլտուղուն-
տա, քէնտի քէնտինէ,

—Պուշտան պէօյլէ քիւթիւպ-
խանէ պէնիմ իչին աչըգ տըր, վէ
քիմէ կէլիպ պէնի պիհուղուր իթ-
մէեէճէք տիր: Իշթէ շիմտի ելլ-
տըղըմ տէօնտիւ, տէտի:

Մէրգուլմ, ֆըրգաթիլին պաշ-
թարաֆընա մուվասըլէթինտէ, պիր
չօգ բրանկապէնտէր իքիչէր նէֆէր
պահրիեէ ասաքիւր թահթը մու-
հաֆազալարընտա օլտուգլարը հալ-
տէ, մահէլլի մէզքիւրտէ տօլաշ-
մագտա իտիլէր:

Ժան Բընօնուն չաղըրտըղը զէ-
ման, մէրգուլմ իլէ պիրլիքտէ պու-
լունմուշ օլտուղունու եազտըղը-
մըզ ժանիլիօն նամ մահքիւմ, հա-
լէա հալաթլարա տաեանմըշ օլուպ,
րէֆիգինին ավտէթ իթտիկինի կէօր-
տիւկիւնտէ,

—Նէ՞ խապէր, տ'ըգատաշ, տէ-
տի, գաբթան սէնի մուհիմմ պիր
իշ իչին մի չաղըրթմըշ:

—Եազըլաճագ եազըլարը վար ի-
միշ, անըն իչին չաղըրթմըշ, տէ-
եու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ:

—Եազըլաճագ եազըլարը՞ մը...
օ, աֆի պուեուրունուղ, գաբ-
թանըն ուր քեաթիպի... տիմէք
տիր քի հագվընտա էմինիյյէթ օ-
լունտուղունու իյմա իտէն պէօյլէ
պիր մէմուրիեէթէ թէրֆի գըլըն-

տըղըն հալտէ, հիւնի նազարտա
օլանլարըն սըրասընա կէչտին, վէ
պէլքի Գաեէնտէ, եա չավուշ, վէ
եախօտ գասէմ քեաթիպի տէ օ-
լապիլէճէքսին:

—Գի՞մ պիրլի, տէտի ժան Բը-
նօ կիւլէրէք, շու գատար քի շիմ-
տիքի մէմուրիեէթիմ, վագթըմը
էյլէնճէ իլէ կէչլրմէքիկիմէ պիր
սէպէպ օլաճագ տըր:

—Էօյլէ իտէ, սէնի թէպրիք ի-
տէր, վէ քէնտիմ տէ սէնին հի-
մուեէթին թահթընա վագ իյլէրիմ,
իմտի, էկէր թավուգ ֆալան եէ-
եէճէք օլուր իսէն, պանա տա պիր
իքի պուտ ոագլամա'եա ունութմա-
եաաըն, ֆիլվագը պէն թավուգ պու-
տու իչին տիվանէ օլուրում:

Ժան Բընօնուն նազարը տիգգա-
թը, օլ հէնիեամտէ էքլէր սէֆի-
նէտի իւղէրինէ աթֆ օլունմուշ օլ-
տուղու ճիհէթլէ, րէֆիգինին սէօզ-
լէրինէ ապա գուլագ ասմուեօր իտի:

Շէօյլէ քի սէֆինէյի մէզքիւրէ-
նին սանտաղարընտան պիրտի տէ-
նիզէ էնտիլիլիպ, վէ պու սանտաղ-
տա տէօրթ նէֆէր թայիֆէ իլէ պիր
տիւմէնճի, վէ պիր տէ պահրիեէ
օֆիչեալը պուլունտուղու հալտէ,
մէզքիւր սանտաղ քէօրֆէզէ, եանի
կուսեանիլա սահիլինէ տօղրու ի-
լէրուլէմէքտէ իտի:

—Օրաեա նէեէ՞ պագըեօրսուն,
տէտի ժանիլիօն:

Ժան Բընօ էլինի ուզաթըպ, պուզ
կիպի սաքին օլան տէնիլլին իւզէ-
րինտէն կիտէն սանտաղը կէօթէր-
տի, վէ քէլամա աղաղէ,

—Շու սանտաղա պագըեօրում,
վէ քէնտի քէնտիմէ, նէ՞ մութլու
շու իչինտէ օթուրան ատամլարա
քի, գարաեա կիտիեօրլար տիե-
լում, տէտի եալաշ սէտա իլէ:

Պու արալըգ թայիֆէլէրտէն պի-

րի կէշմէքտէ օրտուղունտան, ժան
Րընօ, մէրգուսու տուրտուրուպ,

—Շուրասը դա՞նդը ճէղիւրէ տիր,
տէեու սիւալ իթտի:

—Անթիլ տտալարընտան Բօրթօ-
Րիգօ տուր, վէ Իսքաննա տէվի-
թինին միւթէմիլիքեաթընտան տրր,
տէեու ճէվապ վիրտի թայիֆէ:
Իշպու առատան մէշհուր թիւթին
չըգար, վէ էն ալէա ճինտէն չէ-
քէր իմալ իտիլր: Հէլէ բոմունա
հիշ սէօզ եօգ տուր, նամուսում
իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, ժամա-
յիգա բոմունտան տահա ալէա տրր:

—Պիգ պուրատա պուլունտու-
ղումուզ հալտէ, գարատան նէօ
գատար ուզագտաեղ, տէեու տէ-
վամ իթտի ժան Րընօ:

—Թախմինա պիր պուշուգ ֆար-
սախ:

—Դարչըմըղտա, թէբէ իւզէրին-
տէ վէ աղաճլար արասընտա կէօ-
րիւլէն պիր քէօյ միւ տիր:

—Խալլը, ըէվիլի հալէ նէղարէն,
եալընըզ օլտուղու հալտէ, օն իքի
գատար պանքէրլէր տէրէճէսինտէ
սահիպ սէրվէթ պուլունտան պիր
չիֆթիլիքեաթ սահիպինին իգամէթ.
կեահը տըր: Դէօյ խտէ, օվանըն
շարգ թարաֆընտա տըր:

—Իսմի նէօ տիր:

—Կուտանիլա տըր, ... ֆագաթ
պու չէյլէրի պանա նէօ իչին սօրու-
եօրսունուզ:

—Պիլմէք իչին սօրուեօրում,
չիւնքի նամուսում իւզէրինէ սէօյ-
լէրիմ քի, բէք կիւզէլ պիր մէմ-
լէքէթ տիր:

—Ա՛հ, բէք կիւզէլ տիր, վէ
Գաեէնտէն լաթիֆ տիր:

—Ղալիպա ուիգ պու ճէղիւրէյի
պիլիեօրսունուզ:

—Պունտան պիր սէնէ մուգտու-
տէմ, սու ֆըլըլարը կէթիլմէք

կիւզրէ, պիր քէրրէ իշպու ճէղիւրէ-
յէ չըգմըլմ տըր:

—Էյ, խօշանտընը մը:

—Տօղրուսու պէնիմ իչին առէ-
թա ճէնէթ կիպի կիւզէլ կէօ-
րիւնտիւ:

—Տէրունինտէ բօրթուգալ, լի-
մօն, վէ մուղ վա՞ր մը արը, տէ-
եու սիւալ իթտի ժան Րընօ կիւ-
լէրէք:

—Վաթանըմ օլան Նօրմանտիա-
տաքի էլմա աղաճլարընըն էլմալա-
րը միսիլու էլմալարը տախի վար
տըր:

—Ա՛հ, եալընըզ մէզքիւր էլմա-
լարը թօրլամազլըղմըզ իչին պիզէ
միւսաատէ օլունսա... տէտի ժա-
նիլիօն:

—Իշթէ, պու բէք զարիպ պիր
էֆքեար տըր, տէեու մուգապէլէ
իթտի Նօրմանտիալը, հիշ մանտ-
րանըն իչինէ գուրալար պրազլըր
մը:

—Արգատա՛շ, տէտի ժան Րընօ
թայիֆէեթ խիթապէն, տէմիր իւս-
թիւնտէ չօգ գալաճաղըմըզը զանն
իտէրմիսինիզ:

—Եարըն իլէ օլ պիր կիւնլէրտէ
գալաճաղըմըզա էմինիմ, ֆագաթ
օնտան զիեատէ գալմեաճաղըզ:
Չիւնքի ֆըրգաթիլիին սաղաթլարը,
եարըն տէյիլ, տահա օլ պիր ագ-
չամ թամիր օլուպ խիթամ պուլա-
ճաղընտան, օնտան սօնրա տէմիր
գալտըրըլաճագ տըր: Պունու պաշ
գաթթան իքինճի գարթանա սէօյ-
լէրքէն իշիթտիմ:

—Տիմէք տիր քի կիճէլէյին եօ-
լա չըգաճաղըլ:

—Իհիթիմալ տըր, եախօտ տահա
աօղրուսու մուհաղգագ տըր, զիրա
պէշ կիւն կէճիքմիշ օրտուղումուզ
հալտէ, պունուն եէրլինի տօլտուր-
մագ լաղըմ տըր:

— Իշթէ պու ֆէնա :

— Նէ՞ իշին , վագթը հարէքէթ տէն սիզէն նէ՞ պէյիս վար տըր :

— Զիւնքի պէն ատալարըն էօ . նիւնտէն կէշէրքէն , անլէրի սէյր ու թէմաշա իթմէք իսթէր իտիմ :

— Աճա՛յիպ , կէօրմիւշիւնիւզ տիւր տէյի ֆարզ իթտիկինիզ հալտէ , օ տա օ եօլա չըգար :

Պու արալըգտա պիր սաաթ գա . տար կէշմիշ իտի :

Իքինճի տէֆա պիր թայիֆէ կէլիպ , Ժան Բընօեու արատըղընտան , մէրգոււմ գարթանըն նէզտինէ կիթտի :

Գարթան իտէ , Ժան Բընօեու քիւթիւպիւանէտէ պէքլէմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ , պիր մաուա իւզէրլինտէ վէ պէեազ սահիֆէլի պիր տէֆթէր եանընտա վագ իտիմիշ պիր տէմէթ քեաղըսլարը մէրգոււմ կէօսթէրէքէք :

— Իշթէ , նօթալար պուշլար տըր , տէտի , վէ նիզամբնտա գօնուրմուշ օլուպ , եալընըզ կիւնիւ կիւնիւնէ իշպու տէֆթէրէ նաղլ իտիմէլի տիւլէր :

— Բէք լյի , էֆէ՛նտիմ , շիմօի իշէ պաշլարըմ , տէտի Ժան Բընօ , վէ մասանըն եանընա օթուրտու :

Պատէհու Տօրատ սէֆինէ՛ի գօմանտանը , քէլամա տէվամ պիրլէ :

— Հէր կիւն , ողջամ թաամբնտան սօնրա , տէտի , պուրտեա կէլիպ , սաաթ օն եախօտ օն պիրէ գատար չալըշապիլիւրինիզ : Թայիֆէլէրլին օտաաբնտա սիզին իշին պիր աոմա եաթագ եարըլմաաընը էմի իլլէմիշիմ տիր : Օրատա պուլունաուգճա , բահաթ վէ հաթիմազիեատէ սէրպէսթ օլաճագսընըզ : Կէօրիւեօրսունուզ քի , սիզէն նէ՛ գատար էմիլլէթիմ վար տըր , ֆաղաթ , սէֆինէ նիզամաթը խարի-

ճինէ հարէքէթ իտէրէք , սագըն սիզէ վիրտիկիմ իշպու ֆէվգէլատէ սէրպէսթէթտէն տօլաեը , պէնի տիւշարը էսէֆ գըլմաեաաընըզ , վէ իւզէրինիպտէ օլան թէեսսիրէ խալէլ կէթիւրմէյինիզ : Էօյլէ զանն իտիւեօրում քի , հէր վագթը սիզի նէզտիմտէ սագլաեապիլիւրոէմ , կէշմիշ զէմանըն լէքէլէրլինէ նիսպէթէն , իսլահը հալինիզէ մուվաֆֆադ օլապիլէճէյիմ :

Պու սէօղլէր իւզէրլինէ , Ժան Բընօ գալպինտէն տէրին պիր ա՛հ չէքէրէք ,

— Իսլահը հալիմէ մուվաֆֆադ օլապիլմէ՛ք մի , տէյի թէքրարա . տը , ա՛հ , էֆէ՛նտիմ , էկէրչի պէն վագթիլլէ սիզ կիպի զաթլարըն եա . նընտա իմրարը էվգաթ իլլէմիշ օլա իտիմ , շիմօի սալա պու հալտէ պուլունմազիտիմ :

Փրըգաթիլլին գօմանաանը ,

— Ալէլխուսուս ֆիրարէ թատտտալի իթմէզսինիզ , տէյի՛լ մի , տէտի Ժան Բընօ տիթրէտի , վէ եա . նագլարը սօլտու , ֆագաթ տէրհալ հէեէճանընը թէսիլին իտէրէք ,

— Փիրար իթմէ՛ք մի , տէտի , ա՛հ էֆէ՛նտիմ , պիլլմէօրմուսունուզ քի , տէնիզ օրթասընտա ֆիրար իթմէք նէ՛ գատար կիւճ տիւր :

— Իյի եիւզմէք պիլմէք իշին տէյիլ . . . Զաթէն պուլունտուղու մուզ մահէլլ , գարատան անճագ պիր պուշուգ ֆարուախ ուզագ տըր : Ժան Բընօ պաշընը սալաեաաագ ,

— Էֆէ՛նտիմ , տէտի , սիզ , լյի եիւզմէք պիլէնյէրտէն պահա իտիւեօրսունուզ , ֆագաթ պուրտտան գարաեա գատար , տէյիլ պիր ֆարուախ , եարըմ ֆարուախ , հաթիմա էլլի գուլաճ գատար մէսաֆէ պիլէ օլա , երինէ պէնիմ իշին չօգ պիւյի . ք չէյ տիր , չիւնքի պէն եիւզ-

մէք պիլմէմ : Պունտան տա գաթիւնազար , պէնտէ ֆիրար իթմէքլիք խուեու արթըզ գալմամըշ տըր : Հէմ ֆիրար իթմէքլիքտէ նէ՝ ֆայտէ վար տըր : Եինէ ախզ ու կիրֆթ իտիլէճէք տէ յիլմիյիմ : Պէնճէ պու հալտէ թուլթուլմագ տահա ֆէնա տըր : Շու դատար քի , էկէրչի կէնճ օլուպ , Բարիս եագընլարընտա պուլունուս իտիմ , ֆիրար իթմէքլիքտէ պիր մէնֆաաթ օլապիր իտի : Ֆագաթ Բարիստէն պու դատար ուզագտա պուլունուստուղում հալտէ , ֆիրար իթմէքլիք թասափվարու խաթըրմա պիլէ կէլմէզ : Հաթթա էկէրչի պու կիւն , հագըրաթէն էօլլէպիր ֆուրսաթ գարչըմա չըգտա պիլէ , նամուսում իւզէրինէ սէօզ վիրէրէք , հէման էօլլէ գանն իտէրիմ քի , պու ֆուրսաթտան աւլա իսթիֆատէ իթմէնէճէյիմտիր :

— Պու սուրէթլէ ազիլանէ հարէքէթ իթմիշ օլաճագսընըզ , տէեու ճէվապ վիրտի գարթան , հէմ պու խուուս ուզլընըզն պաչընըզա կէլմիշ օլտուղունու իսպաթ իթմէքտէ տիր : Վագաա պիր ազ կէճճէ ազլընըզ պաչընըզա կէլմիշ իսէ տէ , հիշ կէլլէմէքտէն իսէ , կիճ կէլմիշ օլմասը տահա էվէա տըր : Իմտի , արթըզ սիզի եալընըզ պրագըրըմ , չալըչընըզ , պու պապտէ սիզէ մուվաֆֆագըլլէթ թէմէննի իտէրիմ :

Տօրատ սէֆինէսի գօմանտանը , Ժան Բընօեու , սէյեսահաթ նօթաւարը վէ պու նօթաւարըն նագլ իտիլէճէք օլտուղու տէֆթէր գարչըրնտա պրագարագ , քիւթիւկխանէտէն աւչարը չըգտա :

Գարթան , արգատան գարուեու գաբատըգտան սօնրա , Ժան Բընօ , աւլա գըմըլտանմանարագ , վէ տիւշարընը տիզգաթլէ տինլէմէքտէ օլարագ , պէքլէտի , լաքին աեագ

սէպէրի իշիտիլմէզ օլունճա , մէրգում աեաղա գալգտը , վէ կէօզ պէպէքլէրի բարլամագ տա օլտուղու , վէ եիւզիւնտէ վահչիճէ պիր մէսէրրէթ էսէրի պուլունտուղու հալտէ , օտանըն տէրունինի թէնվիր իյլէեէն ուֆագ բէնչիրէեէ տօղրու շիտտէթլէ կիթտի , վէ տէրհալ տիւշարընա պիր աթֆը նագար իյլէտի : Միւտէվվէր օլան մէզքլուր տար բէնչիրէ , ֆըրգաթիյնին արտ թարաֆընտա աչըլմըշ օլուպ , թագըրիպա օնիքի աեագ գատար տէնիզէ մէյլ իթմիշ իտի :

Ժան Բընօ տէնիզէ աթֆընագար իյլէտիքտէն սօնրա թէպէսսիւմէ քէնտի քէնտինէ չու լաֆղարը սէօլլէտի :

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . իգպալիմ տէօնտիւ վէ ելուրըզըմ բարլամաեա պաչլատը տէտիկիմտէ , հագըմ վար իմիշ : Եարըն տէյիլ օլպիր ազչամ , տէմիր գալտըրըլաճագ , վէ վագըթ տալի գարարմըշ օլաճաղընտան , հէր շէյ պէնիմ իչին գօլայլաչմըշ օլաճագ տըր , չիւնքի ստաթ օնտան օն պիրէ գատար պուրատա չալըճագըլըզա սէրպէսթ օլտուղում թագտիրտէ , նայիլի միւրատ օլմագըլըմա հիշ պիր շէյ մանի օլմաեաճագ տըր : Պունտան պաչգա , տէնիզտէ , պիր պուչուգ ֆարսաթալըզ մէսաֆէյի եիւզէրէք կէչմէքլիք , պիւլիւք պիր շէյ մի տիր , վագթիյլէ պէն պունտան տահա զիւեատէ մէսաֆէլէրի եիւզէրէք գաթթ իթմիշիմ տիր : Շիմտի իսէ , էսկի գուվվէթ վէ ճէսարէթլիմտէն աւլաղայպ իթմիշ տէյիլիմ :

Ժան Բընօ , պու լաֆղար իւզէրինէ , իւթթիւնտէն աղըր պիր եիւք գալտըրըլմըշ օլան առէմլէր կիպի , ֆէվգէլատէ պիր նէֆէս ալտը , վէ պատէհու չու վէճհ իլէսէվամ իյլէտի :

—Է՛յ գաբթան Սանուա, պիր աղ էփվել պանա վաճիպ օլտուղու-նուղ չիւքրանիյէթ տէյնինտէն պահս խորեօրտունուղ : Իշթէ պու սուրէթլէ տէյնինիղի թէէտիեէ իթ մէքտէսինիղ : Սիղ պանա էօմրիւ-նիւզիւ պօրճու իտինիղ, իշթէ պու քէրրէ պանա սէրպէսթ օլմազլըգ վասթմասընը վիրմէքտէսինիղ : Պու հալտէ ալըպ վիրէճէք գալմատը . . . Բօրթօ-Րիգօ, պիր Խուանիա մէմէքթի օլտուղու թաղտիրտէ, պէ-նիմ իշին էմին պիր մէլճա տըր, վէ պէն օրատա րահաթճա իմրարը էվգաթ իտէճէյիմ, վէ պիր Ինկի-լիղ վաբօրու կէլտիկինտէ, ծնա րա-քիպէն Տուվրէա կիտէճէյիմ, վէ օրատան տախի պիսսուհուլէ Պրան-սանա կէչէճէյիմ . . . Պիր քէրրէ Պրանսանա կէչէճէք օլուր իսէմ, կէօրէճէք նէ՛ հիսապարըմ վար-տըր :

Ժան Բընօ, պու վէճհ իլէ քէնտի քէնտինէ սէօլէչէրէք, եէրինէ օ-թուրտու, վէ իշինէ պէտ վէ միւ-պաշըրէթ իյէտի :

3

Մէրգում, գաբթան Սանուա-նըն սէյեահաթ նօթալարընը քէն-տի կիւզէլ եաղըսըլա պիւլիւք տէֆթէրէ նազլ իթմէքտէ օլտուն, պիղ կէլէլիմ էքլէր նամ ափիգօ վաբօրունտան պրըլարընը, վէ կուանանիլա քէօրֆէղինէ սօղրու կիթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ-կիւնիւզ սանտալա :

Մալիւմ տիր քի, պու սանտա-լա տէօրթ նէֆէր թայիֆէ իլէ պիր տիւմէնճի վէ պիր տէ օֆիշիալ օ-թուրմուշլար իտի : Տիւմէնի թու-

թան օֆիշիալ օլուպ, մէրգում երկիրմի տէօրթ երկիրմի պէշ եա-շընաա, սարը սաշլը, բարլազ կէօղ-լիւ, վէ կիւլիւնճ եիւզլիւ պիր կիւ-զէլ տէլիգանլը օլտուղու հալտէ, իսմի տէ Արման Տօրսայ իտի :

Մէրգում, Պրէսթտէ իւլում վէ ֆիւնունը պահրիեէյի թահսիլ իթ-տիքտէն սօնրա, երկիրմի եաշըն-տա էքլէր սէֆինէսինտէ գաբթան չըրազլը մէմուրիեէյինէ թայ-եին գըլընմըշ, վէ սէֆինէտէ քէն-տի ամիրլէրինին հիւնի նազարընը ճէլպ իթտիկի կիպի, պիլճիւմէ թայիֆէլէրին հիւնի թէվէճհիւ-հիւնիւ տախի գաղանմըշ իտի :

Զիքր օլունան ափիգօ սէֆինէսինին իւշ պտան պէրու Բօրթօ-Րիգօ սէ-վահիլի բիշկեահընտա տէմիր աթմըշ օլտուղունու սէօլէտիք :

Սէֆինէսին օֆիշիալարը պօշ վա-գըթլարընտա չօգ տէֆա գաբթա չըգտըգլարընտան, ճէղիրէտէ, պա-գըլարը վափ էմիաք սահիպլէրի օ-լան վէ տիկէրլէրի տախի էմիլ թի-ճարէթ վէ սանաի իլէ մէշղուլ պու-լունան պիր չօգ Պրանսըգլար իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշլէր իտի :

Էքլէր սէֆինէսի սանտալը, կուա-նանիլա թէսմիեէ օլունուպ, միւն-սապը, սահիլին հէման օրթասըն-տա վէ մուգատտէմա գիքրինի իթ-միշ օլտուղումուղ էպինեէնին ալթ թարաֆընտա պուլունան քիւլիւք պիր նէհրտէնու կէթիրմէեէ կիթ-մէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, տէրու-նինտէ եարըմ տուզինա գատար պօշ ֆըչըլար մէվճուտ իտի :

Թայիֆէլէր քիւրէքլէրինի զանէթ միւնթաղամ սուրէթտէ չէքմէքտէ իտի իտէլէր տէ, ապա թէլաշ իթ-մէքտէ տէյիլ իտիլէր : Օֆիշիալ պու արալըգ սաաթընա պաղըպ, վէ սապըրօղըգ իմա իտէրէք :

— Հայտէյին , է՛ վլատար , տէ-
տի , քիւրէքլէրինիզի պիր ազ չա-
բուգ չէքինիզ , գարաեա չըգտը-
ղըմըգտա , խթիրահաթ իտէճէք-
օինիզ :

Պու պիր գաչ չիֆթ լագըրտընըն
թէէտիրի տէրհալ կէօրիւտիւ :

Շէօյլէքի թայիֆէլէր հէման ի-
լէրուեէ տօղրու էյլիլալ , չիտտէթ
վէ սիւրաթլէ քիւրէք չէքմէեէ
պաչլատըգլարընտան , զաթէն միւն-
թաղամ պիր հալտէ երիւրւմէքտէ
պուլունան սանտալ , արգասթնտա
ճիւղիճէ քէօրիւքլիւ պիր խաթթ
պրագարագ , ատէթա օգ կիպի ,
քէմալի սիւքիւնէթ իւզրէ պուլու-
նան տէնիզտէ հարէքթթէ պաչլատը :

Պիրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն
չու հարէքթթի սէրիա , կէնճ օ-
ֆիչիալըն սապըրօըզլընը թէս-
կին իյլէտիկինտէն , մէրգոււմ , սէ-
ֆինէլէրտէ միւսթաաամէլ օլան պիւ-
յիւք գըօնօմէթրօ սաաթլընա թէք-
րար պիր աթֆը նազար իյլէտի , վէ
սահիլէ եաղլաչմագ իւզրէ անճագ
պիր գաչ տագըգալըք մէսաֆէ
գալթըչ օլտուղունու անլաեընճա ,
թէպէսսիւմ իթտի , չիւնքի մէր-
գումուն գարաեա չըգմաթընտա ,
պաչգա պիր մագսէտի վար իտի ,
Շէօյլէքի , պու տէլիգանլը իքի
այտան պէրու , իւչ նիֆէր գըզը
օլուպ , քէօրֆէզէ հաքիւմ վառի
պիր էպինեէնին միւսթէսարը-
ֆը պուլունան Րիչար Պէրնիէ
նամընտա զէնկին պիր Ֆրանսըզ
չիֆթլիքեաթ սահիպինին ֆամիլ-
եասընա կիտիպ կէլաիկի հալտէ ,
մէրգումուն Գօրա նամընտա օլան
էն պիւյիւք գըզընը սէվմէքտէ ,
հէմտէ աղլընը վէ ֆիքրինի զայպ
իթմէք տէրէճէսինտէ չիտտէթլէ
սէվմէքտէ իտի : Շու գասար քի ,
թապիւաթճա , սըրըրնը իխրաճէ

միւզթէտիր օլամտըղընտան , գալ-
պինի սիւղան իտէկէլէն աթէչի աչգ-
ու մուհապպէթի քէնտիսինտէ հըֆզ
իյլէմէքտէ , վէ աթէչի մէզքիւրու ,
ումունուն , վէ հաթթա , մէզպու-
րէ կէնճ գըզըն նազարընտան պիլէ
կիզլէմէեէ չալըչմագտա , հալ պու
քի պու խուսուսա բէք նաթէմամ
սուրէթաէ մուվաֆֆագ օլապիւ-
մէքտէ իտի :

Արման Տօրսոյ , օլ կիւնիւ նէօ-
պէթտէ օլուպ , անճագ գարաեա
կիթմէսի , վէ սու ֆըչըլարընը տօլ-
տուրուպ , ավիղօեա ավաթլ իյլէ-
վէսի իչին տէօրթ սաաթ մէօհլէթի
պուլունտուղունտան , մէօհլէթի մէզ-
քիւրէ զարֆընտա , վէ թայիֆէլէր
ֆըչըլարա սու տօլտուրմագլա մէչ-
ղուլ օլտուղլարը հալտէ , քէնտի-
սի , Րիչար Պէրնիէնին խանէսինէ
կիտէրէք , քէնտի սէվիկիւսիւ օ-
լան Գօրաեը չիւպհէսիլ կէօրէպի-
լէճէկինի թասավուր իթմէքտէիտի :

Իչթէ , մէրգոււմ տէլիգանլընըն
ֆէվզէլատէ սապըրօըզլընը , վէ
պիր ան էվվէլ սահիլէ եէթիչմէք-
լիք արղույի չէտիտի պու սէպէպէ
մէպինի իտի :

Ագըպէթքեար սանտալ գարա-
եա վաուըլ օլմաղլէ , սանտալը պիր
գաեա բարչասընա գալիէն պաղ-
լատըլար , վէ օֆիչիալ գարաեա
չըգարագ ,

— Ալէն տէտի պաչ թայիֆէեէ ,
պէն եօգարը կիտիեօրոււմ :

Մէրգոււմ պու լաֆղարը սէօյ-
լէտիկինտէ , էլլիլէ գիքրի սէպգաթ
իտէն չիֆթլիքեաթ սահիպինին
խանէսինի կէօթթէմէքտէ իտի ,
Պատէհու շու վէճհ իլէ տէվամ
իթտի :

— Ֆըչըլարը տօլտուրմագ իչին
իքի սաաթլընըզ վար տըր : Պու ի-
չի պիթիրտիքտէն սօնրա , սանտա-

լա նեղարեթ իթմէք իւզրէ, պիրի-
սինի պրազընըզ, վէ տիկէր իւչ
քիչլիյի պիլ խթիւհապ պէնի պու-
մաեա կէլինիլ :

— Բէք իյի, օֆիչիալ :

— Սէօյլէտիկիմի իյիճէ անլատը-
նըզ մը :

— Էվլէթ, օֆիչիալ, վէ սիգէ
վատ խտէրիմ քի, պու պապտէ
ասլա գուսուր իթմէէճէյիլ, չիւն
քի եօգարտաէքլէր թայիֆէլէ-
րի իչլին ալէա չէքէր բազընը վէ
նէֆիս սիկարալար վար ալը: Ահ,
միւսիւ Ռիշար Պէրնիէ զանէթ ա-
լիճէնապ պիր քիմնէ տիր, վէ թայի-
ֆէլէրին տօսթու աուր :

Արման, պու ճէվապ իւզէրինէ
թէպէսսիւմ իտիպ, բօրթուգալ,
լիմն վէ բամուգ ազաճլարը յա էթ-
րաֆը գաբլանմըչ օլան պիր թազըմ
կիրմէ չըգմա եօլլարտան, Ռիշար
Պէրնիէնին խանէսինէ տօղրու կիթ-
մէնէ պաշատը: Կէրչի մէգքիւր
խանէնէ կիթմէք իչլին պիր տրապա
եօլու տախի պուլունուպ, պունտան
կիտիլմէսի, տիկէրի գատար կիւճ
տէյիլ իտի իտէ տէ, մէրգումուն
չիմօրքի կիթտիկի եօլտահա զիեա-
տէ քէսման իտի :

Բօրթօ—Րիգօ ճէզիրէսի, Անթիլ
ատալարընըն պուշըճաոր օլտուղու
կիպի, վազիեթթի տէ, տիկէր ա-
տալարըն վազիեթթինտէն տահա
կիւզէլ տիր: Թօբրաղը իտէ, ֆէվ-
գէլատէ միւմպիթ օլուպ, հապաոր
տախի սըհհէթի ումուլիէնէ քեա-
միլէն մուվաֆըգ տըր :

Ճէզիրէյի մէգպուրէ օն իքինա-
հիեէտէն իպարէթ պուլունուպ,
խալիլ զէմանտան պէրու ճէզիրէ-
նին էն զէնիլին սահիպ չիֆթլիքեա-
թը տէնու թանրմըչ օլան, վէ սէր-
վէթի ազիմէսի տէ կիւն պէ կիւն
չէքէր Կամըշը վէ գահվէ վէ թի-

թիւն զէրրի, վէ զանէթ քէսրէթլէ
հայվան պիւլիթմէսի, վէ սայիրէ վէ
սայիրէ իլէ թէզայեիւտ պուլմագտա
օլան Ռիշար Պէրնիէնին էմաբը, ճէ-
զիրէյի մէգպուրէ միւթէալիւգա-
թընտան Կուանանիւա նամ նահիյ-
յէտէ վազը իտի :

Մէրգումուն արաղիլէրի, չիւք-
հէսիլ պաղը Ալման իմարէթլէրին-
տէն տահա զիեատէ վասի օլտուգ-
լարը հալտէ, Կուանանիւանըն էթ-
րաֆընաա պիր չօգ ֆարուսի մէ-
սաֆէտէ թէվի իթմիշլէր իտի :
Մէրգումուն չէքէր գամըշը տիք-
տիկի մահէլլէր, Անթիլ ատալարընըն
էն կիւզէլ եէրլէրի օլտուղու սէօյ-
լէնիտիկի կիպի, հայվանլարը տա-
խի ճէզիրէնին էն կիւզէլ հայվան-
լարը տէնու թանրմըշլար իտի :

Ռիշար Պէրնիէնին տալէն Ֆրան-
սըզ օլտուղունու սէօյլէմիլ իտիք :
Մէրգում, Հապըտա սէֆինէ թիւճ-
ճաորը օլան պիր ֆամիլեաեա մէն-
սուպ օլտուղու հալտէ, թա կէնճ-
րիկի զէմանընտա, պիւլիւք իչլէրէ
թէշէպպիւս իթմէքլիք սէվտաոր,
ազլընը ֆիքրինի ճէլպ իթմիշ իտի :
Պինտէն ալէյհ, վալիտէսինին վէ-
ֆաթընտան սօնրա Հապըքէր թէրք
պիրլէ, Բօրթօ—Րիգօեա կէլաի: Օլ
վագըթ մէրգումուն վարիտաթը
թախմինա պիր միլեօն ֆրանգ մըգ-
տարընտա օլմաղլէ, Ռիշար Պէրնիէ
պու մէպլաղը հիչ տէյիլ իտէ օն
միլլինէ իպլաղ իթմէքլիկի ֆիքրինէ
գօյմուշ իտի :

Մէրգում, հէման հիչ զէրը օ-
լունմամըշ արաղիլէր սաթըն ալըպ,
ազիլանէ սուրէթատ պու արաղի-
լէրի զէրը իթմիթմէկէ պաշատը,
վէ քէնտի չէքէր ֆապրիդալարընա
իտխալ իյլէտիկի նէվիճատ ուսուլը
իմալիեէ, վէ ալէլխուսուս եէնի
իհտաա օլունմուշ մաքինալար սա-

եւսինտէ, ազ վագըթտա էմնայ- սիզ պիր իշ սահիպի օլտուշ օլտու, վէ սէրվէթի տախի, իլէրուտէ պէ- եան իտէճէք օլտուղումուզ պիր տէրէճէտէ թէղայեիւտ պուլտու :

Մէրգումուն, օգուեանլարըմըզա թագտիւմ իթտիկիմիզ զէման, սին- նի ալթմըշ օլուպ, գըրդ սէնէտէն պէրու տախիլի ճէզիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Խանէսի, պիր տաղ թէրէսի իւ- զէրինտէ վէ տէնիզէ նազըր պիր հալտէ ինչա իտիլմիշ օլտուղու թագտիրտէ, կէրչի տախիլի սալ- թանաթը աղիմէսի եօդ իտի իսէ տէ, չիւնքի մէրգում չիֆթիլիքեաթ սահիպի ֆէվզէլատէ տարաթ վէ սալթանաթտան իօշլանմաղ իտի, ֆագաթ թէճէմիլիլաթը բէքմիւն- թաղամ վէ կուսթօլու սուրէթտէ իտի :

Պունուն իթթիսալինտէ, հէման աալա հուսուտու պուլունմանարագ պիլիւք պիր պաղչէ օլուպ, պու պաղչէ քէօրֆէզէ գատար ինմէքտէ, վէ պինանըն սաղ վէ սօլ թարաֆլարընտա տախի պաղը մաղաղալար եախօտ տահա սօղրու- սու անպարլար օլուպ, պունլարա տա շէքէր, թիւթիւն վէ բամուզ պալեալարը վէ բօմ ֆըշլարը վազ իտիլմէքտէ իտի :

Պիր ազ էօթէտէ, քէօյլէր գա- տար վասի օլարագ, շէքէր ֆապ- րիգալարը, վէ շէքէր հալլ իթ- մէքիկէ մախսուս քեարթանէլէր, վէ շէհիր գատար պիլիւքիւքտէ ախըրլար պուլունմաղտա իտի :

Տահա էօթէտէ թէնասիւպ իւզ- րէ տիլիլմիշ օլտագ, քէօլէլէրին իգամէթինէ մախսուս պինալար պու- լունուպ, պու պինալարըն էթրաֆը եիւզ եըլըգ աղաճլար, վէ սըճագ իգլիւմ ալթընաա թիւրէյն շայեա-

նը թէհայեիւր նէպաթաթ իլէ իհա- թա իտիլմիշ իտի :

Րիշար Պէրնիէ քէնտի էմաքըն- տա պէշ եիւզ նէֆէր աղատ, վէ ալթը պին նէֆէր գուլ վէ քէօլէ առէլէ ֆսթիլտամ իթմէքտէ իտի :

Շուրաուր պէեան իտիլմէք ֆարգ տըր քի, Խաբանիա տէվէթի, Ֆը- լանսա, Խնկիլթէրու, Շուէտ վէ Տանիմարգա տէվէթիլէրինտէն սօն- լա, եանի 1873 սէնէսինտէ, Խաբա- նիա միւսթէմիլիքեաթընտա արապ- լարըն ազատլըղընը իլան իյլէմիշ տիր :

Հալպու քի Ֆիլէմէնքիլէր 1862 տէ, քէնտի իչլէրինտէ էսարէթի լազլ իթտիլէրի հալտէ, Ամէրիգա իլէ Պէզլիլիտա իսէ, 1871տէ է- սարէթ լազլ օլունմուշ տուր :

Րիշար Պէրնիէ, իւք կէնճիւք չաղ- լարընտա պիւսպիւթիւն քէնտի պիւ- յիւք իչլէրինէ տալթը օլտուղու ճիհէթիլէ, աորլ լուղէթին մանէա- սընճա, սէվմէկէ վէ թէվիլմէկէ վա- գըթ պուլամամըշ իտի :

Սալիւմ տիր քի, պէօյլէ չիֆթ- լիքեաթ սահիպլէրի չօգ տէֆա կիւ- ղէլ էսիր գըղլարա թէսասիւֆ ի- տէրէք, պունլար հագգընտա ա- թէչի աշգլա սիւզան օլուրլար, վէ չօգ տէֆա տա պու աշգ ու սէվ- տալարը սըրֆ հէրճալիլքտէն իպա- րէթ պուլունուր իտի իսէ տէ, Րի- շար Պէրնիէ պու գապիլտէն օլմա- եըպ, մէղքիւր քէօլէ գըղլար վէ գատընլար իչլինտէ պուլունաուղուն- տա, գալպինի վէ ֆիքրինի քիմէ- եէ էսիր իթմէքէրէք, իմրարը էվ- գաթ իտէպիլտի :

Լաքին սիննի գըրդ պէշ լուա- տէլէրինի պուլտուղունտա, մէր- գոււմ, պիր ֆամիլեա սահիպի օլ- մազլըգ լիւզումունու հիւս իլէ, խանէսինին տախիլի իչլէրինի կէօր-

մէքտէ պուլունան զաւելթ կիւզէլ վէ կէնճ պիր մէլէզ գըզա ալէազա իթտի, վէ խամի Նօէմի օլան պու կէնճ գատըն, մէրգուսն աչըգտան աչըղա մահպուպէսի օլտու:

Պու գատըն բէք թաթլը վէ հիւսնի ախլէազ իլէ միւթթասըֆ, վէ նազիք վէ ֆէտաքեար օլուպ, ֆազաթ ապա չիտտէթ, վէ հըրս ու թամա սահիպէսի օլմատըղը էհիւտէն, սէվկիւլիւսինիւն զէվճէյի մէշրուասը օլմադ իւզրէ, պիր թէշէպպիւս վէ թէհրիւպէտէ պուլունմագըղը ապա ֆիքրինտէն կէշիրմէմէքտէ իտի:

Պունտան տա գաթինազար, շուրասը իհթիմալտէն տիր քի, պիր էվրօթալընըն պիր մէլէզ գատըն, պիր քէօլէ իլէ էվլէնմէսի, պիւհիւմլէ չիֆթիլիք սահիպլէրինէ օլտուղու կիպի, Րիշար Պէրնիէնէ տախի շաեանը գապուլ կէօրիւնմէնէրէք, օ եօլտա պիր թէշէպպիւս վէ թէհրիւպէ տէ պաշա չըգմազ իտի, չիւնքի մէզքիւր ագտը իգտիվաճըն իճրասընըն ճէզիրէտէՐիշար Պէրնիէնէ գարշը ումնւմի պիր հիտտէթ տուլղուսու գուհուրա կէթիրմէսի իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ իտի:

Պունունլա պէրապէր շունու տախի իլապէթէն պէեան իտէրիլքի, Րիշար Պէրնիէնին, լէֆիգէսի հագգընտա ազիմ մուհապպէթի օլուպ, հէր կիւնա իլթիֆաթ վէ հիւրմէթի ապա տիրիլ իթմէզ իտի, վէ պուհալտէ մէզպուրէ, հագգաթէն խանէսինին ուլթանը մէսապէսին տէ պուլունմագտա իտի:

Րիշար Պէրնիէնին Նօէմի իլէ օլան րապըթասընտան, իւշ գըզ թէլլիւս իտիպ, պունլարըն խամինէ Դօրա, Դարմէն վէ Մարի տէնիլտի:

Պիր ինկիլիզ մուալլիմէ, պիր խայ-

լի սէնէ Րիշար Պէրնիէնին խանէսին տէ գալտըղը կիպի, ճիվար շէհիրտէն տախի հէր նէվի միւտէրիւլէր ճէլպ իտիլէրէք, պու իւշ գըզլարա միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիեէ թահսիլ իթտիրիտի:

Պու գըզլարըն մուալլիմէսի օլան մատմուազէլ Պէրնիէ, իւշ տէօրթ լիսանտան թէքէլլիւս իտէր իտի:

Մէզքիւր իւշ գըզգարընտաշար միւզիգաեա աչինա օլտուզլարը կիպի, րագս իճրասընա տախի բէք միւսթայիտ իտիլէր, վէ սուրէնկինտէ զաեթ լիւզէլ թասվիլէր չըզապիլիլէր իտի:

Օգուեանլարըմէզա, պիլիմ իլէ պիրլիքտէ խանէյի մէզքիւրուն թաամ սալասընա թէշրիֆլէրինի լէճա իտէրիլ:

Պու արալըգ, չիֆթիլիքեաթ սահիպի քէնտի ֆամիլեասըյա պէրապէր մէզքիւր սալատա էօյլէ թաամը իթմէքտէ իտի: Պու սալա զաեթ լիսի օլուպ, աչըգ լէնկի Չին գուսաշարըյա էթրաֆը թէզեին իտիլմիլ իտի: Սալանըն տէօրթ քէօշէսինտէ վէ տէվոյիլի ինգըլապա մախսուս օլան չիշէք ֆիտանըսըրը արասընտա, շատըրվանլար պուլունուպ, պու շատըրվանլարտան թաթլը վէ խօշ պիր սէտա իլէ ճարօն ֆալֆուրիսինտէն մաամուլ ալանիլէրէ խալիս վէ թէմիլ պիր սու տէօքիւլմէքտէ իտի:

Մէզքիւր սալանըն պաղչէեէնազըր պէշ եիւքսէք վէ էնիլ բէնչիլէսի, կուսեանիլա քէօրֆէզիլլէ տէնիլլին թա աչըգլարընա հաքիմ իտիլէր:

Սուֆրանըն էթրաֆընտա եէտիլիլ օթուրմուշ օլուպ, պունլար տա շու աթիտէքիլէր իտիլէր: Րիշար Պէրնիէ, Նօէմի վէ իւշ նէֆէր գըզլարը, եիկիլմի սէքիլ վէ

օթուղ եաշընտա պիր մէլէզ օլուպ, էվին թապիպի պուլունան տօգթօր ժօպէն, վէ Բօրթօ-Րիգօնուն գասէմ քեաթիպի Մ. Սիժիսմօն Լըրօյ :

Տօգթօր ժօպէն, Բարիստէ թաշ, սիլի իւլում վէ ֆինուն իթմիշ օլուպ, մէրգում ուլում վէ ֆիւնունը ճէրրահիւէտէ սահիպ թէճ-ըլպէ, վէզէհիլի խաթալըզլարտա զանէթ մահիր օլտուղու հալտէ, սանաաթընը տէրէճէյի նիհանէտէ սէվէր իտի : Պու զաթըն անլը էնլի, լէհճէսի կիւղէլ, վէ պաղըշ սապիթ վէ սաֆ օլմաղլէ, քէնտիսինն տիւրանէթ վէ իսթիգամէթինն իմա իթմէքտէ իտիլէր :

Սիժիսմօնտ Լըրօյ նամ գասէմ քեաթիպի իսէ, Նօրմանտիալը Փըրանսըզ օլուպ, թախմինտ ալթմըշ եաշընտա պուլունմագտա իտի : Մէրգում պիթթէսատիւֆ Բօրթօ-Րիգօնա կիտէրէք, օրատա հիւսնի թէ-վէճճիւհ գազանմըշ, վէ հէմտէ պիր գասէմ քիթապէթի տալիլէսի «սթըն ալմըշ իտի :

Մէրգում, վազթիլլէ Հավրտա պուլունտուղունտա, Րիշար Պէրնիէնին զանէթ մահիպպ տօսթու պուլունմալ օլմաղլէ, պու քէրրէ վաթանլարընն խարիճինտէ եինէ պիրիպիլլէրինէ րասթ կէլմիշ օլմալարընտան տօլանը, քէնտինն տէրէճէյի նիհանէտէ պաթիթիեար տատ իտէր իտի, վէ տօսթը պատիմինն իշլէրիլլէ մէշղուլ օլտուղու հալտէ, չօգ տէֆա վէ միւմ քիւն օլտուղա, մէրգում տօսթու նու կէօրմէեէ կէլիր իտի, վէ Կուա-եանիպտա Րիշար Պէրնիէնին խանէսինէ կէլաիկի կիւնլէրի, տտէթա եօրթու վէ բազար կիւնլէրի մաղա-մընտա թութար իտի :

4

Հիւքեաեէմիլլին պաշատըղը զէման, Գօրա երկիրմի պիր եաշընա գատէմ պասմագտա օլուպ, հալպուքի Գարմէն օն սէքիլ, վէ Մա-րի տէ օն ալթը եաշարընտա իտիլէր :

Գօրանըն կիւղէլլիկի, հաղգըլա կիւղէլլիք նիւմունէսի ատա օլունա-ճագ տէրէճէտէ օլուպ, սաշարը ալթուն ըէնկինտէ, սըգ վէ կիւմ-րահ, վէ թապիաթտան տալկալը օլտուղու հալտէ, պաշընն թէրէ-սինտէ աղըր պիր երղըն հէյեթ-թինտէ պիւքիւլմիւլլէր իտի, վէ բէրլէմլէրի իսէ, ալշագ ֆագաթ պիլիմի տնլընա ուզանմըշար իտի :

Կէօղլէրի գատիֆէ կիպի վէ բար-լագ օլուպ, Շարգըն բէրլլէրի հաղգընտա ըիվանէթ օլունան ճալիպ վէ սիհրի կէօղլէրի խաթըրա պըրադմագտա, վէ իհթիմալ տիր քիմէնուլ օլտուղալը սիֆաթա պիր տէրէճէ պիլլիւք տիւլմիւլ օլան պու կէօղլէր, ըհսամ ֆըրշաղըլ-լա չըղըմըշ օլտուղալը մաղնուն պուլունան սիեահ մալի ըէնկիլ գաշարը ալթընտա բարլամագտա վէ էթրաֆա զիեա վիրմէքտէ իտիլէր :

Իքի սըրա ուղուն քիլլիլլէրի կէօղպէպէլլէրինն ըհմագընը պիր տէրէճէ աղալթմագտա օլուպ, մէղ-քիւր բարլագըղը ճիւղի պիր կէօկէ իլէ ատէթա գարարթմագտա իտիլէր :

Պուրնու իսէ, ճիւղի մէրթէպէ գարթալ գուշու պուրնու շէքին-տէ պուլունուպ, տօտագարը տա-խի պիր աղգալըն վէ մէրճան կիպի գըրմըղը ֆագաթ վիճուտինն պիւթիւն ըէնկիլ, աշըգ թուճ ըէնկինտէ իտի, չու գատար քի մում բըղը

օլտուղունտա, մէզքիւր րէնկ, ճիւղի մէրթէպէ սարքլըգտա պէնազ կէօ. րինիւր իտի: Մէզպուրէնին չէնէսի տախի բէք պիչիմլի իտի:

Գօրա ուզուն պօյլու վէ նազիք օլուպ, էն ուֆագ հարէքէթլէրին. տէ պիլէ պիր նէզաքէթ վար իտի: Էլէրի, քիպարգատէլէրէ մախուս օլուպ, աեագլարը տախի տար վէ քէմէրլի օլմալլէ, օլ պինաեը միւ. քէմէլի իքմալ իթմէքաւէր իտի:

Գարմէնին վէ Մարինին կիւզէլլի. րէրլինէ կէլինճէ, պուղար տախի պու խուսուստա կէրչի պիւլիք գըզգարընտաչլարընտան տուն տէ. րէճէտէ տէ յիլլէր իտի իսէ տէ. յն. տաքի ճագիպէթէ մալիքէ օլմաեըպ, հալպուքի պու իքի կէնճ գըզլար, րէնկ ճիհէթլիլլէ, Գօրատա կէօր. տիւկիւմիւզ սօլուգ թու ճ րէնկինաէ իտիլէր:

Սուֆրատա, Գօրա, բէտէրինին սաղ թարաֆընտա օթուրմուշ օլուպ, Նօէմիաէ սաղ թարաֆընտա լթուր. մուշ իտի: Հալպուքի Սիթիսմենտ Լը. րօյ, Գարմէն իլէ Մարինին արասընտա վէ Նօէմինին եանընտա օթուրմուշ օլան տօգթօրուն գարչըսընտա պու. լունմագտա իտի:

— Տիմէք տիր քի, պէնիւմ աթիգ տօթում, տիմէքտէ իտի Րիչար Պէրնիէ, գասէմ քեաթիպինէ, հէր հալտէ ֆրանտաեա կիթմէկէ գա. րար վիրալին:

Սիթիսմենտ Լըրօյ պիր ա'հը տէ. րուն իտէրէք:

— Կէրչի, էֆէնտիւմ, տէեու ճէ. վապ վիրտի, պու խուսուստա պէն բէք էսէֆ իտէրիւմ, ֆագաթ նէ չարէ քի, միւճէրրէա կիթմէքիկիւմ լաղըմ տըր, Էլիմէն կէլտիկի տէ. րէճէ շու աղիւմէթաէն կէրի տուր. մաեա չալըչարմ, ֆագաթ միւմ. քիւն օլամատը, չիւնքի գըզգա.

րընտաչըմ, իլէ պանա Բարիգտէ վէֆաթ իթմիշ օլան ուզագ պիր ագլուպատան խալլիճէ ճէնիւմ պիր միրաս տիւշմիւշ օլմալլէ, մէզքիւր միրասն գարըչըգ մուհասէպէսի. նէ վէ րույյէթլինէ նէզարէթ իթ. մէքիկիմիզ լաղըմ տըր: Հաթթա գըզգարընտաչըմ պանա, պէնիւմ զայպուպէթիւմ քէնտի մէնաֆիինէ զարար իրաս իտէճէկինի թահրիւրէն պիլտիրիեօր: Իմտի, վագաա աղիւ մէթ իտիեօրում, ֆագաթ պէնի պէօլլէ նախօշուտ սուրէթտէ եէ. րիմաէն պիհուղուր իլլէեէն շու միրատա տա առէթա պէտուուա իթմէքիկիւմ կէլիեօր:

— Ապպուպէթլիննէ՞ գատար վա. գըթ իմթիտատ իտէճէք տիր, տէ. տի չիֆթլիքաթ սահիպի:

— Ագալլի իւշ վէ էն չօղու տէօրթ պէշ ոյ:

— Ա'հ, միւտիւ Լըրօյ, նէ պախ. թիեարընըզ, աէտի Գօրա:

— Մա'տմուազէլ, սէյեահաթ իթտիկիւմ իչլին մի պալթիեար օ. լուեօրում:

— Խա'յր, ֆրանսաեա կիթտիկի. նիզ իչլին: Վագաա պէն օլ մէմի. քէթի պիլմէզ իտէմտէ, պիլմէք իչին տէրէճէյի նիհաեէտէ մէրագ իթմէքաէյիւմ: Հէմ, պէն, բէտէ. րիւմ թարաֆընտան ֆրանսաը օլ. տուղում թագաիրտէ, պու թա. պիլ տէյի'լ մի տիր:

— Նաուրէք պիր ա'յնա չաեըր գուշ. արընը պիլիւմ Նօրմանտիանըն թէ. բէլէրինէ ճէլպ իտէր իտէ, Բարիս չէհրի տէ Գօրաեը քէնտիպինէ ճէլպ իթմէքտէ տիր: Էօլլէ տէյի'լ մի, Գօրա, տէտի Րիչար Պէրնիէ կիւ. լէրէք:

— Սահիհ տիր, էֆէնտի բէտէր, պէն տայիմա Բարիսի կէօրմէյի ար. զու իտէրիւմ:

—Պագաթ, մա' տմուռաղէլ, տէտի Սիծիսմնտ Լըրոյ, զանն իտէրիմ քի, պու արգունուզ, իճրաուը նա գապիլ պիր արդու տէյիլ տիր :

—Խա'յը, էօյլէ տէյիլ, տէեու ճէվապ վիրտի խանէ սահիպի, պիր կէնճ գըզըն քէյփինի խօշնուտ իթ մէք իւզրէ, չու սիննիմտէ պէն սէվկիւլիւ չիֆթիլի քեաթմը թէրք իտէ'րմիլիմ տէեու զանն իտիւօր սուն : Հաթթա պէն խքեաթ օլ մուշում տուր քի, Դօրա օրատա յըզըլաճագ տըր, էօյլէ տէյիլ մի, տօգթօր ժօպէն : Սիլ Բարիստէ թահսիլի ուլում ու ֆիւնուսն իթ միշսիլիլ տիր, սէօյլէյինիլ, Բաւրիսն օրմանլարը ճէզիրէմիլլին օրմանլարնա պէնզէրլէ'ր մի :

—Մի'ւսիւ Պէրնիէ, Բարիսն իյի ճիհէթի տէվար, ֆէնա ճիհէթի տէվար, տէեու ճէվապ վիրտի մէլէզ թապիլ, Բարիս ճիհանըն սուլթանը տըր տէրլէր Ֆրանսիզլար, վագաա տա հազգլարը վար տըր, կէրչի օլ մէնպաի մալիւմաթ, ուլում ու ֆիւնուսն վէ սանաի բալիթաթթը օլան մուազգամ չէհիրէ պէն տալի հայրէթտէ դալըր իտէմ տէ, ոօլմուշ կիւնէչինի, գըրընկիլի ասիւմանըն, չամուրլու սօգադլարըն, վէ տար պաղչէլէրինին ինճէ աղաճլարըն, պիզիմ պէլտէլէրին բարլագ կիւնէչինտէն, մաի սիմսընտան, վասի ուֆուգունտան վէ բարլագ նէպաթաթընտան տուն տէրէճէտէ պուլուրում :

—Ահ, տօգթօր, պիրինիլ քի նէ գատար հազգլարընը, տէտի Բիշար Պէրնիէ, էլէրինի պիրի պիրինէ վուրարագ, վէ սօնրա գըզընա խիթապ իտէրէք :

—Նա'սըլ, Դօրա, խքեաթ օլ տօն մու, տէեու իլավէ իթտի :

Կէնճ գըզ պալըյա, խքեաթ

օլմատըղընը իմա իտէր պիր հարէքէթ կէօթէրտի իտէ տէ, Բիշար Պէրնիէ, մէրգումէնին էֆքեարընը թէպաիլէ չալըչմաեղպ, վէ Սիծիսմնտ Լըրօեա խիթապ իտէրէք :

—Պագաթ սէյեահաթըն էսնա սընտա, գասէմ քեաթիպլիկի խրտմէթինի քիմէ իհալէ իտէճէքսին, տէեու սիւալ իթտի :

—Թապիլթիլէ չըրաղըմ Տիէկօ Սիլվաեա : Մէրգում, դաեթթալիմ վէ էհլիեթթի պիր կէնճ Խաբանօլ օլուպ, ումուր ու մէսալիհիմէ տէ աչինա տըր, վէ միւշթէրլէրիկ տալի թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթ միշ տիր, վէ բէվիշի հալէ նէզարէն, պէնիմ խալէֆիմ օլաճագ տըր, զաթէն սէն պու տէլիդանլեք թանըրսըն, տէյիլ մի :

—Իքի իւշ տէֆա կէօրտիւմ, վէ պէնտէ սէնին կիպի պուլուրում, մէրգում իյի պիր տէլիդանլը տըր : —Պագաթ սանա սէօյլէտիկիմ մատտէ հազգընտա միւլա հաղա իթտի'ն մի :

—Էվլէթ, իթտիմ, վէ հէր չէյի հազըրլատըմ Թաամտան ոօնրա, պու մատտէ իւզէրինէ գօնուշուրուզ :

Օ արալըգ պիր արապ խըզմէթ քեար թաամ սալասը էչիլինի կէչիպ, պիր սիւալէ ինթիզարէն, գաբունուն եանընտա տուրաու :

—Նէ' օ Բօպէնսօն, տէեու սիւալ իթտի Բիշար Պէրնիէ :

—Էֆէ'նտիմ, տէտի արապ, արապլարըն մէմուրու սինեօր Մէրքիւցցա կէլմիշ, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իտթէօր :

—Սէօյլէ իչէրի կիրսին :

—Կի'րինիլ, սինեօր, տէտի արապ արգաթընա տէօնէրէք, պատէհու մէրգումա եօլ վիրմէք իւզրէ, քէնտիւի պիր թարաֆա չէքիտի :

Սինեօր Մէրքիւցցա թազրիպա

գրեց հաշնտա, ուղուն պոյու, գայիֆ վէ Իսքանեօլար կիպի գուրու պիր քիմսէ Խոի: Լէհճէսի Խոէ, դանէթ պէտ վէ չիրքին օլուպ, պուրնու տախի շէքիլսիլ Խոի: Կէօլլէրինին պագըշնա կէլինճէ, պու տախի ապա ճալիպ օլմանըպ, հալ պու քի տօտագլարը, պիր պը- շագ Եարէսիլէ Եարըլմըշա պէն- գէրլէր Խոի: Խիւլասա, մէրգու- մուն աըֆաթ վէ հէյեթթինտէ ալ- չազլըդ, միւրաիլիք, վէ խայլնճէ զալիմիք ալէամէթի մէվճուտ Խ- տի:

Պու շախս, պէնազ պէզտէն թէքմիլ պիր Գուշէ- կլինմիլ օլ- տուղու կիպի, էլինտէ տախի էնլի քէնարլը պիր հասըր շաբգա թութ- մագտա Խոի:

—Վագըթ կէչիրիլմէքսիլին պէ- նի կէօրմէք Խթմէմիլշինիլ, տէտի Բիշար Պէրնիէ մէրգումա, աճապա պանա պիլտիլէճէք մուհիմ պիր իշինիլ մի վար տըր:

—Էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիր- տի Իսքանեօլ, իշնիլէր քէհեաը ժիւբիթէր շէքէր տէյիլմէնինտէ 8 նիւմէրօլու մագամը մէմուրիեթ- թինէ պու սապահ կէլմէտիկինտէն, քէնտիսինի թէհարրիեթ Խթիտար իլլէտիմ, վէ օտաքնտա Եաթմըշ օլտըագ պուլտուլմ:

Մէրքիւցցա, թաամ սալասըն- տան իշէրի կիրտիկի զէման, Գօրա տիթրէմիլ, վէ գաչարը չաթըլմըշ, վէ օլ ճալիպ սիմա վէլէհճէսի իւզէ- րինտէ պիր նէֆրէթ Եսէրի հուտուլէ կէլիլ Խոի:

Հալ պու քի մէզպուրէ, արապ ժիւբիթէրին Խոի թէլէֆֆիւլ օ- լունտուղունու իշիթիլ իշիթմէլ, կէօլլէրինտէ հէման պիր բարլագ- լըդ միւշահէտէ օլունարագ:

—Ժիւբիթէր չալըշգան վէ ճէսուր

տուր, վէ էկէրչի օտաքնտան տի- շարը չըգմամըշ Խոէ, սէպէպի խաս- թա օլմաուր տըր, տէտի:

—Վագտա քէնտիսի տախի պէօլ- լէ սէօլլէեօր, Ֆադաթ պէն աւլա ինանմանօրուլմ, տէեու ճէվապ վիր- տի Մէրքիւցցա:

—Միւսիւ, տէտի Գօրա թահ- գիրամիլ պիր հէյեթթիլ, սիլին պու մէսէլէյի մուհաքէմէ իթմէք- լիկէ Խթիտատ վէ իգիթիտարընըլ վա՞ր մը տըր: Սիլին պու սէօլլիւ- նիւղիւ սէօլլէմէքլիք, Եալընըլ տօգթօր ժօպէնէ այլտ տիր, վէ տօգթօր կիտիպ ժիւբիթէրի կէօ- րէճէք, վէ հալինին իճապ իթտիր- տիկի միւտապաթը իճրա իլլէեթ- ճէք տիր:

Սինեօր Մէրքիւցցա, քիմսէ թա- րաֆընտան քէնտիսինէ տիգգաթ Խոիլմէքտէ օլմաուրընը կէօրիւպ, թահգիրամիլ պիր հարէքէթ իճ- րաքնտա պուլունտու, վէ ճէվա- պէն տախի:

—Մա՛տմուլազէլ, տէտի, պու քէօլլէրին ճիւմլէսի տախի թէնպէլ վէ իլըրըլ տըրլար: Պունլարա ալ- թը տանէ գատար գամչը վուրու- լաճագ օլուր Խոէ, տօգթօր ժօպէ- նին լլաճլարընտան տահա ալէա վէ տահա չաբուգ իլի օլուրլար:

Մէմուր, քէլամընը տահա թէք- միլ իթմէմիլ իքէն, կէնճ գըլ, հիտ- տէթ վէ զազալընտան նաչի Եիւ- զլինին լէնլի սօլարագ աեազա գալըլալ:

—Դամչը՞մը, տէտի պօղուգ պիր սէտտ իլէ, քի էվվէլ պէ էվվէլ պու սէս տիլլէրի արաքնտան չըգմագ- տա օլտուղու հալտէ, թէտրիճէն Եիւքսէք վէ գալի սուրէթտէ չըգ- մանա պաչատը, գամչը՞մը, հա- լէա գամչը լաֆըլմը Միւսիւ Մէր-

քիցցա՛յ պանա էօյէ կէլիճօր քի ,
տիգլին թողա դու վիճի Վաֆըզանըզ
օլմամալը ալը : Թիլվադը սիգ չու-
րանը ունցւառեւորդունցը քի ,
էկէրչի սիգ արաղարա էմի իտի-
եօթսնըզ , բէտէրիմէ իթաթ
իտիեօթսնուզ : Վալ պու քի հէք
կիւնա ճէպր ու հադգսըզը քէ-
տէրիմին մէնֆուրու տուր Վիճուի ,
հէր նէ դատար սիգէ կիւճ կէրձէ ,
պու ճիւղէ իլէ տախի : քէօլէրէ
արթըզ քէօթէք կիպի նազար օլուն-
մանըպ : Ե ք սորէթլէ մուամէլէ
իտիմէնէճէկինէ քէնտինիզի ալը-
աղըմալըսնըզ : Տէրթաթըր իտի-
նիզչի , Պրանաա վէ ինկիլթէրլա
տէվիթիլէի , արապտըն հոճրի-
եէթինի իլան իթմէքլէ , ալէմէ
պիւլիւք պիր նիւմանէ կէօթէր-
միլէր տիր : էկէրչի հէնուզ իսթա-
նիա միւսթէմիլքեաթընտա էսիր-
լիք պագֆիփսէ , թէէմին օլունուզ
քի : Ետըք վագթթաա օրպարտա
տախի մէզըրի հուրրիեէթ իլ ն
օլունաճադ տըր : Իմոի , վահշիլիք
գէմանընտան դալմիշ օլան դամբ-
նըզը , սայլը իշքէնհէլէր ալէթլէ-
րիլէ աթէշէ աթմընը , վէ եազըն-
տա նայլիլի հաճրրիեէթ օլաճադ
օլան պու քէօթ վէ էսիրլէրի ալ-
չադլ սթմանընը , վէ սնիթրի հայ-
վանլար տէրէճէսինէ : թէնէզզիւլ
իտէճէք եէրտէ , ինանն օլաուդ
լարընը էօրթթէրէք , քէնպիլէրինի
տէրէճէյի պալէպը չըգ պընըզ :

Մէրքիւցցա ճէվապ վիրէճէք ի-
քէն , Բիշար Պէքնիլէ մէրզումա վա-
զըթ պրագմանըպ :

— Սի՛նօր Մէրքիւցցա , տէտի ,
իհթիմալ տիր քի գըզըմ պիր տէ-
րէճէ շիտտէթլէ պէեանը էֆրես
իտիեօր , ֆիդթաթ էրտսէն հադգլը
օրաաթ տա ինքեար օլունամալ :
Պէն տաեադ ճէզաթընը , եալընըզ

քէք վիլիմ , վէ պինապէրին նա-
տիր իւլ վուզու վագթթալըն մէնի
վէ թէէտիպի իշին ճայիզ կէօրիւ-
րիւմ , պունտան պաշգա պէօյլէ
վագթալար վուգուինտէ , ճէզա վի-
րիմէզաէն էվիլէ Զիլը քէլըն պէ-
նիմ : քէյիմէ միւրաճաաթ օլունմա-
սընը իտիէրիմ : Իմոի արթըզ սիգ
ժիւրիթէրի տիշինմէյիլիզ , տօգ-
թաթ ժեպէն էօյլէտէն սօնրա կի-
տիպ , մէրգաւմա վիդիթա վիրէճէք
տիր :

Մէրքիւցցա , հիտտէթ վէ դադա-
պընը թէնիլին իտէրէք , քէմալի
սիւքիւթ իւզլէ , էմի մէզըրիւրէ
իթաաթ իթաի :

Պատէհու Դօրա քէլամա տէվաճ
պիրլէ ,

— Էֆէ՛նտի բէտէր , տէտի , ժիւ-
րիթէրի շէքէր ֆապրիկաաթ իշին-
տէն չըգարմանըզը ըէճա իտէրիմ :
Մէրգաւմ պաշգա խուսուտա պի-
ղէ տահա զիեաաթ ֆայտէլի օլա-
պիրլը :

— Նէ՞ խուսուտա :

— Վապթիլլէ մէրզումա պիդիմ
նապիեէ վէ թէֆէրրիւճ սանաալ-
լարըմըգաա տիւմէնճիլիք իտէր
իտի : Հէմ դաեէթ ճէտուր յէ տա-
հիպ ֆէթանէթ օրաաղլէ , կէմիճի-
լիք վէ տիւմէնճիլիք սանաթընը լա-
եըզըլա իֆա իլլէր իտի : Իմոի ,
քէնաիսինի երնէ էվիլէրի մէմու-
րիեէթինտէ իպգա իտինիզ :

— Փազաթ , տէտի Բիշար Պէր-
նիէ , իշպու սէօյլէտիլին իլաւիէթ-
տէ շիմոի Բիշիլլօ պալունմանճօր
մու :

— Էվիլէթ , էֆէնտի բէտէր , ֆա-
գաթ Բիշիլլօ սէրպէթ պիր իա-
բանեօլ օլմաղլէ , սէքիզ կիւնէ դա-
տար պարտեթ թէրք իտէճէք տիր :

— Էօյլէ իտէ , քէք իյի , օ կիթ-
տիլինտէ , սէնին արզուն իւզրէ ,

ծիրերիմէր անքն եւերինէ կէշէճէք տիր : Սինեօր Մէրքիւցցա , գըղւմին միւրաւոր իճրա օլունսուն :

— Բէք իյի , էֆէնտիմ , տէտի Մէրքիւցցա :

— Վէ ունուծմանընդ քի , տէ- եռու տէվամ իթտի Գօրա իսթիհզա իլէ , էկէրչի մէմուրիտէթինիզ իգ- թիզաւընճա , գամէքննն սաբբ էլի- նիդէ վիրիլմիշ իոէ , բէտէրիմ տէ գանբշարը լաղվ իթմէքաէ տիր :

— Մա՛տմուլազէլ , պէնիմ գուվ- վէյի հաֆըզամ պէր քէմալ օլտու- ղու ճիհէթլէ , պու իսթարբ ալա խաթըրտան չըգարմաեաճաղըմ , զաթէն պէն հիշ պիր շէյի ունուծ- մամ : տէեռու մուգապէլէ իթտի Մէր- քիւցցա , Գօրտեռա առաւիթլէ աթ- ֆը նազար իտէրէք , վէ պատէհու- քէմալի թէվալիլ իլէ էյիլտիքաէն սօնրա , արգաւընա տէճնտիլ , վէ թաամ սալասընտան տիշարբ չըգար :

5

— Էյ , պէնիմ աթիգ աօթսում , տէտի Ռիշար Պէրնիէ գասէմ քեռ- թիպինէ թէպէտիւմիէ վէ եէրինէ օթուրմուշ օլան Գօրաեք կէօթէ- րէրէք , պէն վէֆաթ իթաիքտէն սօնրա , շու սէվիլիլ գըղըմին պէ- նիմ եէրիմէ կէշէճէք սիննտէ պու- լունտուզունու գանն իտէրմիսին :

— Շիւպհէսիզ գանն իտէրիմ , տէեռու ճէվապ վիրաի Սիթիմանտ , մատմուլազէլ իտարէյի պէյթիէեէ միւգթէտիր պիր գատըն տըր . պու պապաէ քէնտիսինէ իլթիֆաթըմբ արզ իտէրիմ , Հաթթա պիր ազ էվվէլ արապարըն վահշի մէմուրը- նա իթտիկի մուամէլէ , բէք լաեքդ վէ միւսթահազգ իտի :

— Միւսֆա Լըրօյ , տէտի կէնճ գըղ , պու առէմ սալթ վահշի տէ- յիլէլ առէթա շէյթան տըր , վէ պիր էրքէք գալլան գատար տա զալիմ տիր : էկէրչի քէնտիսի չիֆթ- լիքեաթըմըգա սահիպի մութլագ օլտա իտի , գամէրը ալթընտա քէօ- լէլէրիմիլի թէլէֆ իտէր իտի :

— Մա՛տմուլազէլ , պու առէմ սիղին մէնֆուրումնուզ մուտուր :

— Էվվէլ , տէրէճէյի նիհաեէ- տէ մէնֆուրում տուր :

— Ֆազաթ քէնտիսինի սիզէ տիւշմէն բէյտա իթմէքաէսինիզ :

— Զաթէն օ առէմ պանա աիւշ- մէն տիր , ֆազաթ նէմէ լաղըմ պէնիմ , քէնտիսինտէն նէ գօրգու- վար տըր : Պաւնտան պաշգա քէն- տիսինին բէտէրիմ իլէ օլան մու- գալէլէսի պիր գաշ տեա գատար խիթամ պուլուր , վէ իւմիտ իտէ- լիմ քի , մէրգումուն հարէքթիմ ու ազիմէթինտէն էվվէլ , քէնտիսինէ խաթէֆ օլմագ իւզրէ , նամուլու պիր քիմնէ պուլաճաղըղ :

— Պէն տաթի մէմուլ իտէրիմ , տէտի Ռիշար Պէրնիէ , ֆազաթ գօլուպ պիր շէյ տէյիլ տիր , չիւնքի մէրգումուն մէմուրիտէթի միւշքիւլ օլուպ , պիյիլէք զահմէթլէր կէօզէ ալմալը , վէ շէտիտ իւլ միզաճ կէօ- լիւնմէլի տիր :

— Շէտիա իւլ միզաճ կէօրիւնիւլ- մէսինի պէնտէ գապուլ իտէրիմ , ֆազաթ էվվէլ պէ էվվէլ առիլ օլմագ լաղըմ տըր , վէ սինեօր Մէր- քիւցցա քէնտի հալվաթը վահշիա- նէ վէ միւզիլըրէսինի խօշնուտ իթ- մէք իլին , պիսուշարա գապահաթ- լը կիպի մուամէլէ իթմէքաէ տիր :

— Պու հալաէ խալէֆինին ինթի- խապրնը սանա թէրք իտէճէյիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէն- տի բէտէր :

Արապ Բօպէնսօն եէնիտէն իշերի կիրտի :

Մէլգուժ , պիւյիւք պիր մինէլի թապաղ իւզէրինտէ միւթէատաիւ մէքթուպար կէթիրմէքտէ օլտուղու հալտէ :

— Էֆէնտիւմ , տէտի , թաթար կէլաի , վէ շու մէքթուպարը կէթիրտի :

— Կէլէն թաթարը թաամ օտաւրնա կէօթիւր , վէ քէնտիւնէ բազըմ յան թաամը վէր , տէեուէմը իթաի Բիշար Պէրնիէ , մէքթուպարըն մահֆաղալարքնա պիր աթֆը նազար իտէրէք :

Պու մէքթուպարտան պիրիտի մէրգուժուն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթաիկինտէն :

— Ֆրանսատան պիր մէքթուպ վար տրր , հէմ Հափրընն տամիւսընը համիլ աիր , էկէր միւսատէ իտէր իտէն , պագաերմ , աէտի :

— Աճալիպ , նիջին պագմաեւաճագաւն , տէեու ճէվապ վիրտի Սիժիսմնա Լըրայ :

Բիշար Պէրնիէ , տէրհալ մահֆազաեր ելրթըպ , տէրունինտէքի քեաղըտը աշտը , վէ պիր գաչ սու թըրընը հէնուզ օգուժուչ իքէն , կէօզլէրի չաթըտը , Գասէմ քեաթիպի մէրգուժուն սիմաթընտաքի թէպէտաիւլիւ կէօրմիւշ օլմաղլէ :

— Մէնա պիր խապէճրմի վարտըր , տէեու սիւալ իթաի :

— Արգուլէմէտիկիմ պիր վիզիթա խապէրի վար տրր : Եանի Մարսիալ Տէրէյն հաղընտա Բօրթօ՝ Բիգօեա կէլէճէկինի պանա խապէր վիրիեօր :

— Մարսիալ Տէրէյն , Հափրըա սէֆալին թաճրի , վէ սիզին եէկէնինիգաիր , տէյիլ՝մի , աէտի Գօրա :

— Էվվէթ , գըզըմ , սէնին էմիլգատէն : Մէրգուժ , պապը մահիւմ :

Էյլէր սէպէպինտէն Սէն Տօւէնկ աաաւրնա կէլէճէկինի , վէ օրատան տախի Կուաեանիւաեա կէլիպ , պիր գաչ կիւն պիզտէ միւսաֆիր գալաճաղընը թալհրիրէն պանա պիլտիրիեօր :

Չիֆթիլիքեաթ սահիպի պալէտաէքի լաղըրտըլարը սէօյլէտիկինտէ , աօրթու Սիժիսմնա Լըրօեա պիր աթֆը նազար իթաի : Մէրգուժ իտէ , Բիշար Պէրնիէնէ պալալա էօյլէ պիր իշարէթ իթաի քի , պունուն մանէաօր «տիւաալմ» տիւմէք իտի :

Գօրա , թէպէսիւմ իտէրէք , շու վէճհլէ իլալէի մապալ կյլէտի :

— Էֆէնտի բէտէր , պէն պու վիզիթաաան բէք մէմուն օլտուժ , չիւնքի ագրապամըքաան պուլունան պիր Ֆրանսըզ պուրաեա կէլաիկինտէ , իհթիմալ տիր քի պիզէ Ֆըրանսատան վէ Բարիսաէն պահս իտէճէք տիր : Աճապա քէնտիւնի տինլէտիկիմիզտէ , նէ՛ կիւզէլ սաաթիար կէշիրէճէյիլ :

Հալպուքի մէզպուրէ , Բիշար Պէրնիէնին մահղուն պիր հալ քէսպ իթաիկինի կէօրաիլիւնտէ :

— Փագաթ էֆէնտի բէտէր , տէտի նէ՛ իշին պու գատար թաաալու կէօրիւնիւեօրսունուզ , աճապա չիմաիեէ գատար հաղգընտա պիզէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմիշ օլմաաղընը էմիլըտաէմ Մարսիալ Տէրէյն խօշանըլաճագ աաէմ տէյիլմիտիր :

— Պիլաքս բէք խօշանըլաճագ աաէմ տիր :

— Էօյլէ իտէ՛ :

— Էվվէթ , բէք խօշանըլաճագ աաէմ տիր , տէեու տէվամ իթաի չիֆթիլիքեաթ սահիպի , պէն տայիմա պիր իշ տաամը օլմալալտուր , վէ հալէա տա էօյլէյիմ , հալպուքի եէկէնիմ , խուսուսիլլէ քէյֆ աաէ-

մի օրնազըզ շէօհրէթինի դադան-
մըշ տըր : Փրանսատա պու կիպի-
լէրէ զէվզ ու սէֆա միւպթէրապա-
րը թապիր օլունուր , վէ վագաձ
պունրաք տայիմա խօշ թապիաթը
վէ քէյֆի օլուրար խէ տէ , դա-
նէթ մուսաթարաք տըրար :

— Զէնկին մի տիր :

— Վագթիլէ զէնկին խաի :

— Կէնճ մի տիր :

— Ախէագ վէ կուսթօճա կէնճ
տիր , վէ էրի ետշքնտա օլունուր
հայտէ , մուսպիրլէրլմին պոնա
եազտըզարքնա պագըլըր խէ , հէ-
նուզ բէք կէնճ վէ տիրի կէօրլուն-
մէքտէ խմիշ : Մարսիպ Տէրէյն
էրքէն էվէնմիշ օլուպ , իքի էր-
քէք վէ պիր դըզ էվատ իլէ տու
գայմըշ տըր : Գէնտիսինի պունտան
այթը սէնէ իվլէլ , Փրանսատա սօն
տէֆա վուգ ու պուլան սէյեհա-
թըմ էսնտընտա կէօրտիւմ : Մէր-
դումուն պէնիւմ իւզէրիմտէ հասը
իթտիկի թէէսսիր , կիւզէլ պիր
թէէսսիր տէյիլ խաի :

— Էֆէնտի բէտէր , տէտի Գոր-
մէն , մէրգում իւզէրինտէ նէ՝ էօ-
զիւր պայմագ տաքնըզ :

— Էվլէրա թափը ու հարէքէթի
քէնտի սինինէ մութապըզ տէյիլ
տիր , վէ էնանիյյէթ խտաաաքն-
տա օլուպ , հէր շէյի քէնտիսինէ
հատը իյլէմէքտէ տիր , սիւս վէ տա-
րաթ իյին ֆէվզէլատէ կուսթօտու
պուլունմապատ տըր , էվատըլարը
հագդընտա պիւսպիւթին վագի-
ֆէսիլ տիր , վէ ումուր ու մէսալիհի-
նէ սայա տիզգաթ իթմէմէքտէ տիր :
Մէրգում , Հափրտան զիեատէ
Բարիտէ իգամէթ իթտիկի հայտէ ,
Բարիտին ախէագ վէ տաաթը մէզ-
մումէսինի թէքմիլէն իւզէրինէ կի-
յինմիշ օլունուր կէօրմիւշիւմ
տիր : Իհթիմալ տիր քի , օլ վագթի-

տան պէրու թէպտիլ օլունւշ տօնը ,
պունու կերչի թէմէնի խտէր ինէմ
տէ : Խմիւս իթմէմ և իլէրուտէ պիզ-
գաթ մէրգումու կէօրտիլ կիւնիւզ
հայտէ , ծիզ մախի մուհաքէմէ ի-
տէճէքսինիլ :

Րիշմի Պէրնիէ , աշըմագտա օլան
գարուտա աթֆը նագար իլէ , լու-
գըրաքնը գաթթ իթտի , վէ եիւ-
զիւնտէ պիր մէքէրրէթ էսէրի միւ-
շահէտէ օլունտու , վէ պատէհու
իյէրի կիրմէքտէ օլան շտխա խի-
թապէն :

— Կիրինիլ օֆիլիալ , կիրինիլ
տէտի , էկէրչի պիր ազ էվլէլ կէլ-
միշ օլտա խտիւլ , պիզիմէ պիրլիք-
տէ , գահէվէպթը թաամընտա պու-
լունուր խաինիլ . հէր նէ հալ խէ ,
խօշ կէլաինիլ :

Գորանքն էսմէր եսնագլարը տէր-
հալ դըզարաթըր վէ սիեաճ պիւ-
յիւք կէօզլէրի տախի բարլնուրըր :
Արման Տօրապ , սուֆրանքն էթ-
րաֆընտա օթուրմուշ Նյանլարը քէ-
լամաաըգտան սօնրա , շէօյլէ ճէվապ
վիրտի :

— Միւսիւ Պէրնիէ , պու կիւն
պէն նէօպէթտէյիւմ . անճազ Կուա-
եանիւս նէհրինտէն սու ալմաեա
կէլիլ օլունուրմուզտան , խանէ-
նիլէ կէլիպ , պու գատընլարա իյ-
թիֆաթըմը թագտիւմ իթմէք , վէ
սիզլին իլէ տախի թօզալաշմագ իւզրէ
պիր սաաթ պօշ վագթթ պուլտում :
Արման , Գօրտեա սիւրաթլէ պիր
աթֆը սիկեաճ իթտիկի հայտէ ,
քէմալի մուհապպէլիլէ չիֆթլիքտիթ
սահիպինի էլինի սըգաք : Րիշար
Պէրնիէ մէրգումու ճէվապէն :

— Են կիւզէլ միւլահադանըզտան
տօլաեք զիեատէսիլլէ մէսրուր վէ
մէմնուն օլունուր , տէտի , ֆագաթ
պարի էօյլէ թաամընտա պուրտա
զալմադաքնըզ տէյիլմի :

—Էսէֆ իտէրիմ քի, պունուն տախի իհթիմալի եօգ տուր:

—Նէ՛ իչին:

—Չիւնքի սանտալը վէ մոսէթիմոէքի տտէմէրի էքլէր սէֆի, նէսինէ կէօթիւրմէքլիկիմ լազըմ տըր:

—Եարըն տախի նէօպէթտէմիսինիզ, տէտի Րիշար Պէրնիէ:

—Խա՛յր:

—Տիմէք տիւր քի եարըն սիզի պուրատա կէօրէպիլէճէյիլ:

—Իւմիա իտէրիմ:

—Դոհվալթը վէ էօյլէ թաամը իթմէկէ կէլէճէքսինիզ, տէյի՛՛՛ մի:

—Էկէր միւսատտէ իտէրսինիզ, կէլէճէյիմ:

—Սալթ միւսատտէ իթմէք տէյիլ, ըհոմէն թալէպ պիլէ իտէրիմ: Սիզ պու էվին տօսթու տէյի՛՛՛ միսինիզ:

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, սիզէ նէ՛ կիւնա թէչէքքիւր իթմէլիյիմ:

—Թէչէքքիւրիւնիւզիւ պէեան իթմէեէրէք, պանա իզհարը թէչէքքիւր իթմիշ օլուրսունուզ: Պուհալտէ պէն սիզի պու գատընյարըն եանընտա սրտգըրըմ, ֆազաթ քէնտիմ աթիզ տօսթում Սիժիւմօնտ Լըրօեու ալըպ, պիւր ազ սիզտէն մուֆարաթաթ իտէճէյիմ, չիւնքի անընյա դօնուչաճազ պազը մուհիմ իչլէրիմիզ վար տըր: Գօրա, գը՛ղըմ, մուխապէրաթ մէմուրու Մանտէսէ խապէր կէօնտէր քի, իմզալտեաճազ օլտուղում մէքթուպարը, թաթար կիթմէղտէն էվվէլ պանա կէթիւրմէքլիկէ հազըր պուլունսուն:

—Բէք իյի, էֆէնտի բէաէր:

Րիշար Պէրնիէ թէքրար Արման Տօրառերն էլինի սըզպ, թաամ սալաքնտան տիշարը չըգաթ, վէ գասէմ քեաթիպիլէ պիլլիքտէ

քէնտի եազը օտառնա կիթաի:

Թաամ պիթմիշ օլմաղլէ, նօմի վէ ղըղարը սուֆրատան գալգաթլը:

Կէնճ գապիթ, գօլթուղունու քէնտի մուհպուպէսինին վալիտէսինէ թադաիմ պիլլէ, մէզպուրէյի պաղչէեէ կէօթիւրտիւ, վէ օրատա, բարազ ընկլի վէ քէսիլն դօղուլու չիչէքլէր սրառնտա, վէ եէչիլլիքտէն պիւր քէմէր թէչքիլ իթմիշ օլան էճնէպի աղաճլարըն կէօկէսի ալթընտա վազը գապա պիւր իսկէմէ իւզէրինէ օթուրթտու: Տիւկէր գըղար տախի պիւրէր թարաֆտա օթուրտուլար:

Եալընըզ Արման, աեադտա գալըպ, պիւր գաչ սանիյյէ սիւքիւթտէն սօնրա, Գօրա, մէրզ ումա, քէնտի եանընտա օթուրաճազ պիւր եէր կէօսթէրտի, վէ թէպէսսիւմէքէնտիսինէ շէօյլէ սէօյլէտի:

—Կէլին, պուրատա օթուրունուզ, վէ իքի կիւն գարֆընտա պիլլի նէ՛ իչին պէօյլէ պիւսպիւթիւն ունութմուշ կիպի կէօրիւնմիւշ օլտուղունուզս ոէօյլէյինիզ:

Գարթան չըրաղը պու իֆատէեէ տէրհալ վէ հէեէճանը աղլմիէ մուվաֆադաթ իթտի, չիւնքի Գօրանըն պու մէրթէպէ եանընտա պուլունմազլըզ, գալպինի տէրէճէյի նիհաեէտէ թահրիք իթմէքտէ իտիւիմալի, հէեէճանընտան նաչի տիթրէմէքտէ օլան պիւր սէտա իլէ:

—Մա՛տմուաղէլ, տէտի, տօսթանէ գապուլ իտիլմէքլէ միւֆթէխիւր վէ մէսրուր օլտուղում շու խանէյի կէրչի տալիմա տիւչիւնմէքտէ իտիւիտէ տէ, չիչարէքի պուլունտազսմ մէմուրիեթին միւզ թէղիեաթը, աղղուլէրիմէ սալա մուվաֆըզ օլմատըղը էճիլտէն, աէնիզտէ գալմազլըղըմ լազըմ կէլմէքտէ իտի:

— Իւշ կիւն խըտմէ թտէ՝ մի պու-
լունուեօրտունուղ, տէտի կէնճ գըզ
ատէմի իթիգատլա :

— Էվլէթ, մա'տմուաղէլ, թէէս-
սիւֆ իտէրիմ քի, պու սէօյլէտի-
կիմ հագըգաթը հալ տիր, ֆա-
գաթ պու էսարէթ, տիւրպիւնիւմ
լիէ սիզին տէնիզ քէնարլարընտա
տօյաշմանըզը սէյր ու թէմաշա իթ-
մէքլիկիմէ տալա մանի օրմանօր իտի :

— Դըզարընտաշ, տէտի Գարմէն
կիւլէրէք, հէր նէ սէօյլէր իտէք,
ճէվապընք վիրէճէք տիր, իմտի պա-
նա դալըրսա, արթըգ քէնտիսին
աֆվ իտէլիմ :

— Բէք ալէա, տէեու ճէվապ
վիրտի Գօրա, աֆվ իտէլիմ ամմա,
պիր շարթ իլէ :

— Նէ՛ շարթ իլէ, տէտի շէտիտէն
Արման Տօրմայ :

— Շու շարթ իլէ քի, չըգան հաֆ-
թա ալմըշ օլտուպունուղ ֆօթրօֆ-
լարըմըզըն էօրնէքլէրինի պիրլիքաէ
կէթլիւմէեէ ունուլմուշ օլմանեա-
ճագսընըզ :

Արման սէվինճլէ,

— Էվլէթ, մա'տմուաղէլ, օ ճի-
հէթ ապա խաթրըմտան չըգմըշ
տէյիլ տիր, վէ իշթէ էօրնէքլէրի
պիրլիքաէ կէթլիւմիշիմ տիր, տէտի :

Այնի վագըթտա մէրզում տէլի-
գանիլ, ճէպլինտէն պիր տէմէթ ի-
բէքլի քեաղըտ իշինէ սարըմըշ օ-
լաբագ թաալիր քեաղըտարը չը-
գսրտը :

— Ահ, պա'գալըմ, պա'գալըմ,
տէտի Գօրա :

Արման մահֆագաեք երըթըպ,
մէգքիր էօրնէքլէրի Գօրաեա
թագտիմ իթաի, վէ օտախի ալըպ,
փեւն քեաղըտարը միսիլու ափու-
ճու օրթաալընտա տիգաի :

Գարմէնիլ Մարի աեաղա գալգ-
մըշ օլուպ, թաալիրլէրի սէյր իթ-

մէք իւզլիէ, Գօրանըն ումուզալը-
նըն սաղ վէ սօլ թարաֆօնա տա-
եանմըշլար իտի : Շու մէնգարէ հա-
զըգաթէն բէք ճալիպ իտի :

— Բէք կիւզէլ օլմուշ, տէտի
Գօրա, պագ վա'լիտէճլիլիմ, զանն
խաթրիսին քի, թէպէսիւմ իաշեօ-
րուղ, վէ լաղըրտը սէօյլէեօրնուղ :

Նօէմի հայրէթտէ գալտը, հալ
պու քի իւշ զըզարընտաշլարըն
էն քիւշլիւկիւ պուլունան Մարի,
չօճուղ ճա պիր թարզ իլէ :

— Էվլէթ, Էվլէթ, տէտի, պու
թաալիրլէր բէք կիւզէլ տիրլէր,
ֆագաթ Մ. Արման, պիրլիմ ֆօ-
թօկրաֆլարըմըզ իլէ պիրլիքաէ քէն-
տի ֆօթօկրաֆընը տախի կէթլի-
մէքլիլի վատ իթմիշ իտի : Հալպու-
քի քէնտի ֆօթօկրաֆընը կէօրէ-
եօրում, վէ Գօրանըն մէգքիւր ֆօ-
թօկրաֆը արզուլէտիկինի տէ մէվ-
սուգէն պիրլիլիմ :

— Սահի՛հ մի տիր, մա'տմուաղէլ,
տէտի օֆիլիալ :

Գօրա զըզարաղագ,

— Շիւպհէտիզ, տէեու ճէվապ
վիրտի, վէ իղթիրապընը թէսիլինէ
չալըշմաղ տա իտի, չիւնքի Մ. Տօր-
մայ պիրլիմ տօթթումուղ օլմաղլէ,
քէնտի թաալիրի պիրլիմ թաալիր-
լէրիմիզ արաուընտա օլարագ, թաս-
վիր քիթաղըմըզտա պուլունմար
ալը, նասըլ քի սայիր տօթթլարըն
թաալիրլէրի տէ, մէգքիւր քիթաղ-
տա մէվճուտ տալըար :

Պու ճէվապ, տաի պիր ճէվապ
գանն օլունտպլիր իտի իտէ աէ, թէ-
լէֆֆիւլիւն սուրէթլինտէն քէլիմէ-
լէրին աղըլ մանէայի հաղըզբէսի
անյաշըմաղ տա իտի :

— Եարըն կէլաիկիմոէ պէնրմ
ֆօթօկրաֆըն պիր սուրէթլինի տէ
կէթլիրլիլիմ, տէտի Արման ֆէվգէ-
լատէ սէվինճ իշինտէ օլարագ :

Պու արարեց, Ալէն նամ պաշ
Թայիֆէ, տիկէր իւշ նէֆէր Թայի-
ֆէ իւշ պիւրիքտէ պաղչէնին պիւր
եօլունաա գահֆր օլտու, վէ եադ-
լաշքալ, առքէրիճէ ոէլամի տախի
վիւրէրէք,

— Օֆիշիալ, տէտի, իշիմիզի
պիթիւրաիք, ֆըշլուր սանաալտա
տըր, վէ եալընրդ պիզլամ րաքիպ
օլմագլըղմըղ գալմիշ տըր:

— Չիր չարեէքտէն կիտէճէյիզ,
տէեու մուգապէլէ իթաի Արման:

— Տօսթում, տէտի Դօրա, պարի
պու պիւր չարեէքտէն իսթիֆաաէ
իտինիզ, հալա դաեէթ սըճադ տըր,
հայտէյին թաամ օտաաքնա կիտին
տէ, Բօպէնոն սիզէ չէրպէթ վիւսին:

— Թէշէքքիւր իտէրիզ, մա'ա-
մուպղէլ, արթըգ սիզ տիւշիւնմէ-
յին, տէեու ճէվապ վիւտի պաշ
Թայիֆէ, չիւնքի պիզ եօլու պիլի-
րիզ, վէ պու էվաէ Եիկիտ քիմէս-
նէլէրին թադաիւր օլունաալու տա-
խի մալիւմիւմիզ տիւր: Իշէճէկի-
միզ շէրպէթլէրի, սիզին սըհէթի-
նիզէ իշէճէյիզ, մա'ամուպղէլ:

6

Դօրա վէ զըզարընտաշլարը վէ
հաթթա Արման պիլէ, պաշ Թայ-
ֆէնին մէզքիւր իֆաաէսինաէն տօ-
լաեը թէպէտիւմ իթաիլէր: Մէր-
գում Թայիֆէ իսէ շու վէճհիլէ տէ-
վամ իթաի:

— Մա'ամուպղէլ, շունու տախի
սիզէ պէեանէ լիւղում կէօրիւրիւզ
քի, սանաալտա սիլզիմ պիւր արգա-
տաշքմըղ պահա պուլունուպ, էկէրչի
սիլզին շէվզլինիզէ պաաէնուշ իթ-
մէեէճէք օլուր իսէ, միւքէտաէր
օլաճադ տըր:

— Բէք ալէա, հիտէսինի կէօ-
թիւրիւնիւզ, տէտի Դօրա կիւլէրէք:

— Թէշէքքիւր իտէրիզ, մա'ա-
մուպղէլ:

Պու սուրէթլէ պաշ Թայիֆէ վէ
իւշ ըէֆիդլէրի սէվինճլէ թաամ
օտաաքնա վաարլ օլտուլար:

Պաաէհու Դօրա կէնճ օֆիշիալա
իսթապէն,

— Մի'ալիւ մարքի, տէտի, եարըն
գաճվաթըտա պուրաաա պուլուն-
մանըղ գաարալաշարըրլաւ, տէյիլմի:

— Պուլունմաեա չարշքըրմ, տէ-
եու մուգապէլէ իթաի օֆիշիալ,
անճադ . . .

— Անճադ նէ՞ տիմէք տիւր, տէյի
թէքրարլաւը Դօրա:

— Շու տիմէք տիւր քի, ֆէվզէ-
լաաէ պիւր մանի օլուր իսէ . . .

— Էօյլէ պիւր մանի օլապիլիւր մի:

— Սի'ապհան Ալլահ, մա'ամուա-
ղէլ, կէմիճիլիք սանաթընտա հէր
շէյ գապիլ տիւր:

— Սէօյլէտիկինիզ մանի նէ՞ գա-
պիլաէն շէյ տիւր: Էկէրչի խըղմէթ-
տէ օլուր իտէնիզ, գաթթանընըղ-
տան րուխաթ իսթիհաալ իտէմէ՞ղ-
միսինիզ:

— Շիւպհէսիզ, էկէրչի մաաաէ
խըղմէթտէ պուլունմագլըղմ լա-
զըմ՝ կէլիւր իսէ, ֆապաթ պաղը
էօյլէ էմրիէր վար տըր քի, պունլա-
րա տէրհալ վէ գաթթին իթաաթ
իթմէքլիք լազըմ տըր:

— Պունլար նէ՞ եօրաա էմիլլէր
տիւր, տէեու սիւալ իթաի Դօրա ա-
տէթա տիթրէեէրէք:

— Մէսէլա հարէպէթ ուաղիմէթ
էմիլ: Պունուլա պէրապէր շունու
պէեան իտէրիւմքի, պու հէնուզ
պիւր ֆարզիեաթտան իպարէթ տիւր:

Իւշ գըզգարընտաշլարըն էն պիւ-
յիւկի պու իֆաաէ իւզէրինէ տիթ-
րէտի վէ ըէնիի տախի սօլտու:

— Եւ՛ Բապպիւմ, նէ՛ օլտուն, տէ-
տի Գարմէն պիւյիւք դըղլարըն-
տաշընա տօյրու կիտիպ, վէ տիւշ-
մէսին իշին տախի պիր դօլույլա
պէլինտէն թուլթարադ :

Գօրանըն նիմ պայկընլըղը պիր
սանիյ,յէ գատար իմթիտաա իտիպ,
պտտէհու մէղպուրէ :

— Հիշ պիր շէյիմ եօդ տուր,
սէվկիւլիւմ, սըճադտան իւղէրի-
մէ պիր ֆէնալըգ կէլտի, ֆադաթ
կէօրիւեօրսուն եա, շիմաի հիշ պիր
շէյիմ գալմաուը, աէտի :

— Թէքմիլէն կէշտիմի :

— Էվվէթ :

— Սահի՛հ մի :

— Օլ պապտէ սէնի թէէմին իտէ-
րիմ :

Պատէհու Գօրա, հէնուղ զայիֆ
օլան պիր սէտա իլէ :

— Նիհաեէթ, միւսիւ Տօրոյ,
տէեու տէվամ իթտի, շաեէտ վէ
պաղթէթէն էօյլէ պիր հարէքէթ
ու աղիմէթ էմրի վազը օլուր իսէ,
պիղիմ իլէ վէտալաշմահա կէլմէք
իւղրէ, գաթթանընղտան պիր սա-
աթ գատար բուխաթ թահսիլ ի-
տէպիլիւրմիլինիլ :

— Էվվէթ, մա՛տմուաղէլ, էօյլէ
պիր սըրատա, լաղըմ կէլէն բուխ-
աթթը իսթիհասալ իտէպիլէճէկիմէ
գալիէն իթիգատըմ վար տըր :

— Տիմէք տիր քի, պիղի կէօրմէգ-
տէն կիթմէղսինիլ :

— Ա՛հ, սիղէ եէմին իտէրիմ քի,
սիղի կէօրմէգտէն կիթմէեէճէյիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիլ, միւսիւ
Արման, գաթէն պու ճիհէթլէ սիղէ
էմիլյէթիմիլ վար տըր :

Գօրա, գալպինին չարբընթընը
թէսկին իթմէք իւղրէ, էլինի եիւ-
րէկի իւղէրինէ գօյտուղու սըրատա,
եիւղիւնտէ պիր թէպէսսիւմ ալէա-
մէթի միւշահէտէ օլունտու :

Պու ալալըգ պաշ թայիֆէ Ալէն,
քէնտի ատամլարըլա թէքրար գա-
հիր օլտու : Պու ատամլարտան պի-
րիսինին սօլ դօլու տլթընտա պիւ-
յիւք պիր շիշէ պուլունուպ, պու
շիշէտէ, սանաալտա պէքլէմէքտէ
օլան թայիֆէնին հիտէսի պուլուն-
մուգտա իտի :

Օֆիլիտլ աեաղա գալդըպ, վէ
բէրէլէեէրէք :

— Կէօրիւեօրսունուղ եա, մէ-
մուրիեէթիմ իճապընտան հէր հալ-
աէ սիղլէրտէն մուֆարադաթ իթ-
մէքլիկիւմ լաղըմ տըր, տէտի :

Պէօյլէ սէօյլէեէրէք, մէրգում
տէլիգանլը Նօէմի իլէ վէտալաշալը,
վէ Գօրա իլէ Գարմէն վէ Մարի-
նին էլլէրինի պուս իթտիքտէն սօն-
րա, քէօրֆէղ եօլունա տօյրու միւ-
թէվէճճիհ օլտու վէ աշիքեարէն,
Անարըն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ
տէտիկի սըրատա, ֆիքրինտէն
տախի, Վանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր
քի, պէնի սէվիեօր, աճապա պու
պէնիմպիր խաեալիւմ մի տիր, տի-
մէքտէ իտի :

Գօրա տախի քէնտի թուրաֆըն-
տան վէ ֆիքրինտէն :

— Աճապա պէնիմ քէնտիսինէ
օլան մուհապպէթիմ գատար, քէն-
տիսինին տախի պանա մուհապպէ-
թի վա՛ր մը տըր, տիմէքտէ իտի :

Իիշար Պէրնիէ, Արմանը, Նօէմի
վէ կէնճ գըղար իլէ պիրլիքտէ
թաամ սալաընտա պրադարադ,
քէնտիսի, աթիղ տօթու վէ գա-
սէմ քեաթիպի Սիթիամօնա Լըրօյ
իլէ պէրապէր քէնտի եաղը տայի-
րէսինէ չէքլիմիշ իտի :

Պու իքի սօսթլար եալընըղ

գալտըզլարընտա, էվվէլա Րիշար
Պէրնիէ, քէլամա աղազլէ,

—Մ. Տօրոսյ սէվիլէճէք պիր չօ-
ճուգ տուր: Իլք տէֆա քէնտիսի-
նի կէօրտիւկիւմտէ, սահիպ իսթի-
գամէթվէ ախէազը համիտէ իլէ մէ-
էլուֆ պիր տէլիգանլը օլտուղունու
անլատըմ: Պու պապտէ սէնին էֆ-
քեարքն տախի պու մէրքէղտէ տիր,
տէյիլ մի տիր, տէտիր:

—Շիւպհէսիզ, տէնու ճէվապ
վիրտի գասէմ քեաթիպի, ֆադաթ
պանա էօյլէ կէօրլենիւեօր քի,
պու տէլիգանլը չօգ տէֆա պու-
րաեա կէլմէքտէ օլմալը տըր:

—Էվվէթ, սէրպէսթ օլտուղճա
կէլմէքտէ տիր, վէ պէնտէ քէն-
տիսինի կէօրտիւկիւմտէ մէմնուն օ-
լուրում:

—Փագաթ մէրգումուն ոըգ ոըգ
վիզիթալարը, սէնի աղա տիւչարը
իզթիրապ գըլմագտա տէյիլ մի
տիր:

—Տիւչարը իզթիրապ մը գըլ-
մագ, լաքին նէ՞ իչին

—Անլաեաթումաթումնուտուն:

—Խալը, հիշ պիր շէյանլաեամա-
եօրում:

—Տուրուն, շիմտի իյգահ իտէ-
յիմ: Մ. Տօրոսյ եիկիրմի տէօրթ
եիկիրմի պէշ եաշընտա տըր, վէ
սէնին գըզլարըն տախի դաեթթ կիւ-
զէլ տիրէր: Շիմտի անլատըն մը:
Րիշար Պէրնիէ կիւլմէեէ պաշ-
լաեարադ:

—Անլաեօրում քի, տէտի, սէն
մէրգումուն եա Գօրաեա, եա Դար-
մէնէ վէ եախօտ Մարիեէ աշըգ օլ-
մուշ տուր տէնու զանն խտիեօրումն:

—Սէն տախի գապուլ իտէրսին
քի, պու սէօյլէտիկիւմ իհթիմալտէն
պայիտ տէյիլ տիր:

—Իհթիմալտէն պայիտ օլմատը-

ղընը գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ
սահիհ տէյիլ տիր:

—Ինանըմըն:

—Օլ պապտէ էմնիյլէթիմ պիլէ
վար տըր: Զիւնքի Արման Տօրոսյ
գալարաբը պիր հալտէ պուլունտու-
ղու էճիլտէն, պաշընը սէվտաեա
լապթ իտէճէք գատաք աղըլըզ
տէյիլ տիր: Մէրգում տէլիգան-
լը, քէնտի խըտմէթինի տիւչիւ-
նիւպ, ֆիքրի իտէ, պիթթեաաթիւֆ
գարշընտա չըղան պիր թաղըմ կիւ-
զէլ գըզլարը տիւչիւնմէքտէն զի-
եաաե, քէնտի իլէրուլէմէսինի ախ-
շիւնմէքլէ մէշղուլ տուր: Պունտան
գաթինաղար, մէրղում սահիպ
խտիլգամէթ պիր տէլիգանլը տըր:
Պէն անըն նամուսունտ, քէնտի նա-
մուտում կիպի քէֆիլ օլուրում:
Էկէրչի օ պէնիմ գըզլարըմտան պի-
րինի սէվտէ իտի, աշըգտան աշըղա
պանա սէօյլէեիպ, անընյա էվլէն-
մէք իսթէտիկինի պիլտիրիր իտի:

—Մուվաֆֆագաթ իտէլ մի ի-
տին:

—Կէրչի պու խուսուսու աղա
ֆիքրիմտէն կէշիւմիշ տէյիլիմ, լա-
քին շաեա էօյլէ պիր թէլիֆ իթ-
սէ, նէ՞ իչին մուլալիֆէթ իտէճէ-
յիմ: Պիլիրիմ քի անըն սէրվէթի
եօգ տուր, ֆագաթ պէնիմ ֆէվ-
գէլատէ սէրվէթիմ պուլունմաղլէ,
պու խուսուս իշէ մանի օլամաղ:
Պիլաքս էկէր Արման Տօրոսյն եա
Գօրաեա վէ եախօտ անըն գըզգա-
րընտաշարընտան պիլիրսինէ սէվտա
վէ մուհապպէթի օլտա պիլէ, պու
սէվտա վէ մուհապպէթին խալիտա-
նէ օլտուղունա, վէ Մարսիալ Տէ-
րէյնի պուրաեա սէվգ իտէն հիսապ
միսիլլու մուհիպի հիճապ պիր հի-
սապը միւհթէվի պուլունմատըղընա
խըքաթ օլմուշում տուր:

—Աճայիպ, սէն եէկէնին հազ-

զընտա Բէք սէրթ մուամէլէ իտի-
եօրսուն :

— Էօյլէ տմնա , հազգըմ վար
տըր :

— Մէրգում հազգընտանէ՞ սուի
զաննըն վար տըր :

— Շիմաի սանա սէօյլէրիմ : Տէ-
րէյն զէնկին տիր , եախօա զէնկին
իտի , ֆադաթ քէնտի վարիտաթք ,
միւսրիֆլիկի նիւպէթինաէ օլմու-
մաղլէ , էկէրչի շիմաիեէ գատար
տիւշարը սէֆալէթ վէ դարուլէթ օլ-
մամըշ խէ , իլէրուտէ օլմասը թա-
պիի տիր : Մէրգում չէնա մահ
ագաէմ պանա եաղտըղը պիր թահ-
րիրաթիտա , Հազըրտաքի էզինի
սաթմադ իւզրէ պիր միւշթէրի ա-
րամադտա օլտուղունու պիտիրմիշ
տիր : Մէգրիւր էվ , վազթիլլէ Բէք
կիւզէլ սուրէթաէ ինչա վէ թէֆրիշ
խտիլմիշ օլուպ , էկէրչի քէնտի
եանի եէկէնիմ , վազթինին պիզիւք
զըմընը , միւսրիֆլիքլէ Բարիսաէ
կէշիրմէսէ խտի , շիմաի խտէճէկի
զըյմէթէն , սուհուլէթլէ իքի միտի
իտէր իտի իմաի պէն եանրլըեօրում ,
եախօա սլճնի պիր իղթիրապ իսթի-
լա իթմէ եէ պաշլամըշ տըր : Տէրէյն
պէնիմ հալիսի պիլիր , հաթթա
Հազըրտա , պէնիմ իշլէրիմին նէ
տէրէճէ մամուրիյէթ քէսթ իթ-
տիքլէրինի պիլմէզ քիմնէ եօզ տուր
եէկէնիմ պէնիմ իհթիեար օլտու-
ղունու տաթի պիլիր , վէ չալըշմադ-
տան պէնիմ արթըզ վիճաւաճա
թագաթըմ գալմամըշ տըր աէեու
ֆարը , վէ քէնտիսնաէն պաշգա
վէրէսէմ եօզ տուր աէեու զանն
իլէ , կիլլիճէ պէնիմ էօլմէք
սաաթըմը գօլլար , հաթթա Կուա-
եանիլաեա կէլմէսի տէ , վէրասէթ-
տէն էվլէլ պիլիւք պիր միգտար
ագչէ էլտէ իթմէք , վէ եազընտա ,
գուսուր ցալան միլեօնլարըմաք եա-

միլէն սահիպ օլաճաղընա թէէմին
օլմադ իշին տիր :

— Փազաթ պու մէքրուհ չէյ
տիր , տէտի Սիթիւմնա Լըրօյ եիւք-
սէք սէտա իլէ :

— Մէքրուհ օլտուղունու պէն տէ
պիլիրիմ , լաքին պու հալ , եէկէնի-
մին տիպէագը օլմուշ տուր : Պէն ա-
նըն շախսընը թանըրըմ , վէ թէք-
լարէն սէօյլէրիմքի , քէնտիսինին
պուրաեա կէլիշի , տահա նէ գա-
տար վազըթ եաշաեաճաղըմ պիլ-
մէք իշին տիր :

— Հալ պու քի մէրգում սիզին
իւշ գըզընըզ պուլունտուղունու
պիլմէլի տիր :

— Պէլքի . . . լաքին , էկէր պու-
նու պիլիր խէ , պու գըզլարըն է-
սիր նօէմտէն թէվէլլուտ իթմիշ
օլտուղլարընը տաթի պիլմէլի տիր :

— Հալ պու քի սէն պու գըզլա-
րընը թաաաիք իտիպ , հիւրը գըլա-
ճագ օլուր իսէն , անլէր տէ սէնին
վարիպէրին օլապիլիլէր : Հաթթա
պու պապաէ սէնին հարէքէթին
աֆվ օլունմազ դաեէթ պիր հաբէ-
քէթ տիր : Սէն զըզլարընը սէվէր-
սին , վէ վալլաէլէրինէ տաթի հիւր-
մէթ իտէրսին : Հալ պու քի , մաա-
զալահ սէն էկէր ֆիւճճթէն վէ-
ֆաթ իտէճէք օլուր իսէն , վալլաէ
վէ գըզլարըն էսիր օլտուղլարըն է-
ճիլաէն , թէքմիլ վարիտաթըն եէ-
կէնինէ գալաճագ տըր , Պանա նէ՞
տէրսին :

— Նէ՞ տէեէճէլիմ , տաթթա պէ-
նի տիթթէթտիրիեօրսուն :

— Պէրէքէթ վիրսին , պէն սէնին
տաթթուն պուլունմամլէ , չու գայտ-
սըզըզընը թայիլիպ իթմիմ , վէ նօէ-
մի , Գօրա , Գարմէն վէ Մարի լէ-
հինտէ էօյլէ պիր վաաիեէթնամէ
թէրթիպ վէ թանգիմ իլլէտիմ քի ,
եէկէնինին հարիսանէ իւմիլալէրինի

բիւլլէն մուսթիմալ զըլաճադ աըր :

— Պու վասիեթնամէնին միւսէվ-վէտաեթինի եազաթն մը :

— Էվլէթ , վէ եէտիմանէ կէթիր-միշ օլտուղում հալտէ , պիրլիքաեթն թէճէտիւս իտէճէյիլ :

— Սօնրա սուրէթի ասլիեթնին եազարսին , վէ պէն տէ իմզալարմ :

— Խալլը , խալլը , մէզքիւր վասիեթնամէ քեաթիլէն սիզլին խաթթը տէսթինիլլէ եազըլմալը տըր : Էն գօլայ վէ հէր կիւնա թէարրիւզ-տէն տրի թէտպիր պու տուր :

— Բէք ալէա , սէն լուզէթիլլէրինի սէյլէրսին , պէն տէ եազարմ :

— Տամալը քեաղըաըն վաթմը աըր :

— Եօլ տուր , չիւնքի լաղըմ օլաճաղըն պիրմէզ իտիմ :

— Լաղըմ տէյիլ , իլլա տօղրուսու պու տուր : Պագաթ պու պապ-աէ սէն տալա պիհուզուր օլմա , չիւնքի պէնիմ ճիլաանըմտա պու-լունմալը աըր :

Սիմիմնաւ Լըրոյ , Րիշար Պէր-նիէնին եազըլտանէսի իւզէրինէ գօլ-մաշ օլտուղու սիեաճ մէշին գա-բաղը պիր ճիզաանը տըաշթըրտը , վէ տէրուհինտէն , իւզէրինաէ Խա-բանիա տէվլէթի տամալասըն հա-վի պիր քեաղըա չըգարըպ ,

— Իշթէ մաթիւպուէն , չիմսի տէ սանա վասիեթ լայիհասընը օ-ղուեաեթմ , տէտի :

— Լաքլին էվլէլ պէ էվլէլ պէվ-ճէմին վէ զըզլարըմըն հուրըրեթի վէ թատիղի սէնէտլէրինի եազմա-լը տէյիլ միլիմ :

— Լիւզումի եօգ տուր , պու վասիեթնամէտէ սնլէր սասիս միւն . տէրիճ աիրլէր , Խաբանիա տէվլէթի գապանիլլի , պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէ իթմէքիկիմիլլէ միւ-սաատէ իտէր : Շիմտի աիւնլէ , վէ հէր պիր լուզէթէ տիգգաթ էթ :

Մուսթիմաթէն , Էկէրչի պաղը իթի-րաղ իտէճէք եէր վար իտէ , իտէրսին :

Սիմիմնաւ Լըրոյ կէօղլիւկիւնիւ գօեուպ , վէ էլլինէ եազըլը պիր քեաղըա ալարադ , եիւքսէք սէ-տա իլէ պէր վէճհի աթի օգտաու :

« Պու կիւնքի կիւն , կէրէք վիճուտճա վէ կէրէք ֆիքիլիճէ սաղ վէ սէլիմ օլուպ , ֆագաթ վաղթ ու սաաթը տալիմա նա-մալիւմ օլան էճէլէ պաղթէթէն տիւշար օլմագ իսթէմէսիկիմտէն , բուհուսու ճէ-նապը եէզաանէ թալիսիե , վէ անը քէն-սի մէրհամէթիլլէ գապուլ իլլէմէսիսի թէ-մչնի իտէրէք , իշպու խաթթը տէսթիմ-լէ եազըլմըն օլան վասիեթնամէ իլլէ , պէն , Բօլ-էմիլ-Րիշար-Պէրնիէ , Պրանսա տէվ-լէթի թէպաաաընտան օլուպ , էնկուվիլտէ թէվէլիւտ իթմիշ օլտուղում , վէ պու կիւնքի կիւն իտէ , Սնթիլլ տաալարընըն իսրանիա տէվլէթի միւսթէմիլլէաթըն-տան պուլունան Բօթթօ-Րիլգօ աաաթընտա վէ Կուեանիլաաա սահիպ աըաղի պու-լունտուղում թաղաիրտէ , շու վէճհ իլլէ վասիեթ իտէրիմ :

« Էվլէլա . — Պու կիւնէ գաաաը դալրի մէշրու պիր սուրէթտէ իսմիմի հաալի օ-լան Գօրա , Գարմէն վէ Մարի նամզըզ-լարըմը , նիքեաճ սէմէլէսի օլմաեան էվ-լատ տէեու թանըաղըմը պէեան իտէրիմ :

« Սանիէն . — Նիքեաճ սէմէլէսի օլմա-տըգարընը թաաաթի իթմիշ օլտուղում Գօրա , Գարմէն վէ Մարի քէրիմլէրիմի հիւրը իլան իտէրիմ :

« Սալիսէն . — Էլի Միլիթն Պրուհի օլտուղունու թագաիր իթտիկիմ էմլիքըմ վէ էշեայի մշնգուլէ վէ դալրի մշնգուլէ-մին , վէ թահսիլի գօլայ օլան իրաալարը-մըն վէ մաթլուպաթըմըն միւսալի սու-րէթաէ պէյնլէրինտէ թագսիմ վէ թէվ-ղիլնէ , նիքեաճ սէմէլէսի օլմաաղըլարը-նը թաաաթի իլլէտիկիմ իւշ նէֆէր , Գօրա Գարմէն վէ Մարի գըղարըմը ումաւի վասի , վէ պուշար թարաֆշտան , իշ-պու վասիեթնամէ իլլէ , զըզլարը միսիլ-լու հիւրը իլան իլլէտիկիմ վալիտէլէրի Նօէմիե սէնէվի իւշ եիւզ պէն ֆրանգ մուսասէսաթ թաթսիսին վասիեթ ի-տէրիմ :

« Եաթըլտը վէ իմզա իսիլտի , Կուսեա-նիլաաա , պին սէքիզ էլլի իւշ սէ-նէսի մարտը սէքիզիւնտէ : »

Սիմիամենս , կէօղլիւյիւնիւ աշտ-
ղը ալըպ :

— Իշթէկէօրիւեօրտուն եա , տէտի ,
պու վասիեթնամէ բէք տաի վէ
լաքին միւքէմէլ տիր : Նա՞սըլ .
միւնտաիպ մի տիր :

7

Րիշար Պէրնիէ , քէնտի աթիգ
տօթմունուն սիւտլինէ ճէվապէն ,

— Պու պէնճէ բէք միւնտաիպ
տիր , տէտի :

— Իտէճէք պիր իթիրազըն՝ վա՞ր
մը աբր :

— Ապա :

— Պունտան հիշ պիր շէյ գաթթ
իտիլէմէճէկի մալիւմ տիր , ֆա-
գաթթ իշթիւսլ տիր քի , պազը շէյ
կապէ օրունապլիր :

— Նէ՞ կիպի :

— Մէսէլա , եէկէնին Մարտիտ
Տէրէյնէ իքի իւշ միւեօն ֆրանգլըգ
պիր վասիեթ :

— Խա՞յր , խա՞յր , տէտի Րիշար
Պէրնիէ , օթուրաուղու եէրաէն
սըչրաեորագ , նէ՞ պիր միւեօն , նէ՞
եիւղ պին ֆրանգ , վէ նէ՞ եիւղ
սու պըրագմաւ :

— Բէք ալէա , տէտի գառէմ
քեաթիպի կիւլէրէք , մէրգումա
հիշ պիր շէյ վասիեթ իթմէմէքլէ ,
ատալէթի իճրա իթմիշ օրուրուն :
Իմաի , շու տամիալը քեաղըտար-
տան պիրիսինի տլ , վէ շուրաաա օ-
թուր : Պէն եազըլաճագ շէյլէրի
սէօյլէյիմ , սէն տաթի եազ , ֆա-
գաթթ եանըշ եաղմա , զիրա թէք-
րար պաշամագ իճապ իտէր : Իյի
խաթըմա կէլտի , վասիեթինի իճ-
րաեէ քի՞մի մէմուր իտէճէքսին :

— Սէնի , վէ պու վասիեթնամէաէ
պու խուսուսու տաթի գալտ վէ
թահրիր իթմէլիյիմ :

Օն տագըգա զարֆընտա , մէգ-
քիւր վասիեթնամէ եազըլըպ , իմ-
զա իտիլաի , վէ թէքրար օգունաւ-
տու :

— Պու վասիեթնամէյի պիր
մահֆաղա իշինէ գօյմագ լազը՞մ
մը աբր , տէեու սիւալ իթաի Րի-
շար Պէրնիէ :

— Շիւպհէսիգ :

— Տիմէք տիր քի պու իշ աէ պիթ-
տի :

— Շիմաի մահֆաղանքն իւսթիւնէ
շու լուղէթլէրի եազ . « Պէնճէ վէֆ-
թըրան սօքա քիւշար օլունաեագ րըր : »
Պէնիմ աորէսիմի տաթի եազ , վէ
պիր քէօյսինէ իմզանը գօեուպ ,
սէնին միհրին իլէ մէօհիւրլէ : Իշթէ
նիզամը տաթիլինաէ իշիմիլի պի-
թիրտիք , վէ սէն տաթի ազըր պիր
եիւքտէն գուրթուլտուն , տէյիլ մի-
ւն :

— Շիւպհէսիգ , զիրա ինսան պիր
վազիֆէ իֆա իտէճէք օրուր իտէ ,
պունտան տօլաեը գալպի լահաթ-
լանըր : Իշթէ պէն տաթի , սէվկիւ-
լիւլէրիմին թալէի հագըընտա պուն-
տան պէօյլէ միւսթէրիհիմ :

Պատէհու Րիշար Պէրնիէ մահֆա-
ղաեը գառէմ քեաթիպինէ թէսլիմ
իթտիկինաէ , մէրգումա քեաթիպ ,

— Շիմաի սէնտէն պիր իյզահաթ
իսթէրիմ , տէտի :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Սէրվէթինին միգաարը ումու-
միսինի անլաարըմ , ֆագաթթ մէգ-
քիւր սէրվէթին նո՞սըլ թէրքիպ օ-
լունտուղունա ապիր մալիւմաթը
գաթթիեմ օլմասընա միւհիթաճըմ :

— Պու խուսուս բէք գօլայ աբր .
շէօյլէքի , Բօրթօ-Րիգօնուն էն մէշ-
հուր պանքէրլէրի պուլունան Մէ-
տիանա վէ Րիպէլրա նէզալէրինաէ
եիկիրմի իքի միւեօն ֆրանգլըգ
նուգուսում վէ իրաա սէնտլէրիմ
վար աբր :

— Պունյար էմին էսկեր տիրէր :

— Իւշ միւսն ֆրանգ տա սէնին եւտինստ տիր : Պու էվ տահա զի ետտէ էմին տիր :

— Օնլարտան զիեռտէ էմին տէ յիլ իտէ տէ, անլէր գատար էմինյ յէթի վար տըր, տէեռու ճէվապ վիրտի Սիփիսմնտ թէպէսիւմիէ :

— Վէշ հասըլ, պէնիմ Կուտեանիւլատա վազը էմիաքըմ, ալթուն մատէնի տամարըմ, գահվէ նէպաթաթըմ, շէքէր վէ թիւթիւն գամըշլարըմ, էսիւրլէրիմ, ֆապրիգալարըմ վէ իւշ եիւզ պին ըէս հայվանաթըմ, հէքսիւնի եիկիրմի պէշ միւսն ֆրանգ թադտիր իթմէքտէյիմ :

— Սէնէվի վարիտաթընքն միգտարը նէ՞ գատար տըր :

— Պէշ միւսն ֆրանգ, իհթիմալքի զիեռտէ, էքսիք տէյիլ :

— Պու զաեէթ պիւյիւք պիր սէրվէթ տիր : Իմտի, շիմտի պէն պու թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուտը գալէմէ ալըրըմ, վէ պու նոթանը, սանարըրմուտ, վտսիեէթմամէնին եանընտա սազլարըմ :

— Պու խուսուս ուստա ըաճի տիր, վէ պու պապտէ սէն էմրի պասիւրէթին իւզրէ հարէքէթլէ, ապա գուսուրտա պուշունմուեաճաղընա էմինիմ : Լաքին սէն նէ՞ վազըթ կիտէճէքսին :

— Գուպա ճէզիրէսինտէ թէմվիյէ իտէճէք պազը իչլէրիմ պուլունտուգունտան, ճէզիրէյի մէզքիւրէեե միւթէվէճճիհէն եարըն սապահ Սան ժէրմանա կիտէճէյիմ : Օրատան առիսի Հալըրեա եօլճու օլաճաղըմ :

— Պու արալըգ տայիրէնին գարուսու չալընըպ, Րիշար Պէրնիէ :

— Կիրնիւզ, տէեռու էմր իթտի : Գարու ալըտը, վէ էշիք իւզէ :

ընտէ զաեէթ կիւզէլ, վէ ըննկ պիր տէրէճէ թունճա չալար պիր զըզ զաճիր օլտուգունտան, Սիփիսմնտ Լըրճյ թէաճճիւպլէ մէզպուլընէե նազար գըլար :

— Նէ՞ վար տըր, Տօլօրէս, տէեռու սիւալ իթտի Ս. Պէրնիէ :

— Սիւսիւ Րիշար, տէեռու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, թաթար կիթմէկէ հաղըր օլուպ, պիր տէֆա սիլի կէօրմէք աղղուսինտէ տիր :

— Գըճըմ, սէօյլէ քի կէլիեօրում :

— Բէք իյի, էֆէնաիմ :

Տօլօրէս տիշարը չըգալը :

Մէզպուրէ գաբուեռու գաբար գաբամազ, գասէմ քեաթիպի եիւքսէք սէտա իլէ :

— Պու գըզ քիմ տիր, տէեռու սիւալ իթտի :

— Թէշէպպիւսաթը պաշա չըգմուտըքը ճիհէթլէ, պունտան չէնտմոհ ագտէմ քէտէրինտէն նաչի վէֆաթ իթմիշ օլան պիր իսբանեօլ սահիպ նէպաթաթըն էօքսիւզ գըզը տըր :

— Գօրաեա նէ տէրէճէ պէնզէտիկինէ տիգդաթ իթտի՞ն մի :

— Էվլէթ, վէ հաթթա մէզպուրէ անըն թապլիրի հաեաթիսի տիր : Էկէրչի իքիսի տաթի աշնի էլպիսէլէրի կիլինսէլէր, պիրի պիրլէրինտէն հէման ապա թէֆրիգ օլունմաղար :

— Սէն պու ֆէվգէլատէ միւշապէհէթէ նէ՞ մանէա վէրիրին :

— Պունուն մանէտար քէք թապիրի տիր : Շէօյլէ քի, Տօլօրէսին վալիտէսի ժիւաթի, Նօէմինին հէմչիրէսի իտի :

— Պինապէրին Տօլօրէս սէնին գըզլարընքն թէյզէ զըզը տըր :

— Թապիաթիյլէ, վէ պու հալտէպէն քէնտիսինէ ալէգատար պուլունմազ տաեըմ, հաթթա մէզպուլ :

ըէյի , բէտէրինին , վէֆաթընտան սօնրա , նէզտիմէ գապուլ էյլէտի-կիմտէն , շիմտի պիզիմէ պիրլիքտէ քեամիլէն միւսավի պիր սուրէթտէ եաշամագտա տըր : Էկէրչի պու սապահ գահվաթըտա քէնտիսինի կէօրմէտին իսէ , սէպէպի շու տուր քի , ալէսսապահ , էմլաքըմին պիր ուճուլնաա պուլունան խաթթալարը զիւարէթէ կիթմիշ իտի : Տօլօրէս վէ Գօրա , միւսթէմիլքեաթըն սահիհէն մայրապետէրի տիրէր :

—Սէն պու զըզը բէք չօգ թադ-տիր իտիեօրսուն :

—Էվվէթ , բէք չօգ , չիւնքի մէգ-պուրէ թաթըր վէ էյի պիր գըզ տըր , վէ դաեթթ մէրհամէթլի տիր :

—Պէօյլէ օլտուպու թադտիրաէ , վասիեթթնամէնտէ պու զըզը նի-չին ունութտուն :

—Ձիւնքի , Գօրա , Գարմէն վէ Մարի մէգպուրէյի բէք զիւստէ սէվիպ , վէ մուսվէնէթլէրինի ապա տիրիղ իթմէեէճէքլէրինտէն , իս-մինին վասիեթթնամէտէ զիքր ու իշար գըրլընմամընա ապա վիզոււմ եօգ իտի :

—Էյ պու զըզ հիւրր միւ տիր :

—Խալլ , ֆադաթ պունտա նէ պէյիս վար տըր : Ձիրա մէրգուլմէ քէնտի էսիր օլտուղունու պիլէ պիլ-մէզ , վէ պունտան պաշդա , քէն-տի էսիր օլմասը տալ , քէնտիսին-տէ ապա իղթիրապը մուճիպ օլ-մազ , Հէր նէ հալ իսէ , պու գա-տար միւքեալէմէ քեաթի տիր , թաթար պէնի պէքլէեօր :

Պու վէճհ իլէ , մէրգուլման , իքի շախալար մէզքիւր տայիրէյի թէրք պիրլէ , մուխապէրաթա հասը ի տիրմիշ օլան տայիրէեէ կիրտիլէր :

Թաթարըն չիֆթլիքեաթ սահի-պլնէ վազը օլան սիւսալլէրիլէ մէր-գուլմ թարաֆընտան վէրիլէն էյ-

գահաթ , պիր գաշ տապըգա խմ-թիտաա իտիպ , պատէհու թահ-րիրաթլար Կուսաննիլաեա կէօն-տէրիտի , օրատան տախի նիզամը բօսթա իլէ Բօրթօ-Տիգօեա սէվգ իալիէճէք իտի :

Սիթիսմօնտ Լըրօյ , Բիշար Պէր-նիէնին էպնիեէսինտէ կէօրաիւկիւ ինթիզամտան , վէ հէր թարաֆճա իճրա իտիլէկէլէն տայիմի զայրէթ-տէն սօլաեը թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի :

Օն գատար հիւրր օլան մէմուրիյն պիլա ֆապա տէֆթէր թութմագլա մէշղուլ իտիլէր :

Շէքէր ֆապրիզալարքնտա , վազ-թիլլէ էօքիւզլէր իլէ իճրա իտիլէն միւշքիւլ խըտմէթ եէքլնէ գայիմ օլուպ , իթթիրաաթը ճէտիտէտէն պուլունան պուհարը թուլումպա-լար իլէ կիճէ վէ կիւնտիւզ տէ-յիրմէնլէր աէօնմէքտէ իտիլէր :

Ախըրլարտա , Էվրօքանըն հէր թարաֆընա կէօնտէրիլմէքլիկէ հա-զըր վէ ամաստ օլարագ , զաեթթ կիւզէլ հալվանիար պուլունուպ , տիգզաթ վէ իհթիմամիէ պէտէնիլմիշ օլան գալըն սաման տէօշէմէլէրինի աեադարըր աթմընտա չըղնամագտա իտիլէր : Պունլարըն նաֆադալարը պօլ վէ թէմիղ իտի :

Մաղաղալար իսէ , բամուզ պալ-եալարը , թիւթիւն վէ չէքէր վէ բօմ վէ չէքէր բազըսը ֆըշըլարըյլա տօ-լու իտի :

Հէր թարաֆտա , տէօրթ աթլու վէ չէքէր գամըշըյա պուղտայ եիւքլիւ արապուլար պուլունմագտա վէ քէսրէթլէ հիւրր վէ արապ քէօ-լէ խըզմէթքեարլար , ապա շաշըր-մագաղըն կիրապ կէլմէքտէ , չա-լըշմագտա , վէ հէմ տախի պէս-թէլէր օգուլմագտա իտիլէր : Գեաթի-ֆէսի տախի մէսուտ զանն օլուն-

մագտա խաղեր: Օվատա, կէօզ կէօրէպլէճէկի տէրէճէտէ, զէրր օլունմուշ թարլալար պուլունուպ, պաղըլարը եէշիլիքտէն խալի, վէ տիկէրլէրի իսէ, հալէա եէշիլիքլէ միւզէյեէն խաղէր:

Սիծիումնաւ Լըրօյ պու արալըզ,

— Չալըլմագ վէ խթիլգամէթ օլ-տուգճա, ինսան հէր խթէտիկինի ետբապլիլի, տէեռւ միւլահազա իթ-մէքալէ խալ:

Աղչամ թաամընտան սօնրա, պու իքի տօթլարըն պիրիպիրլէրինտէն այրըլմուշ լաղըմ կէլիպ, գասէմ քեաթիպի քէնտի գըլմէթտար սի-եահ ճիզասնընը համիլ օլտուղու հալտէ, պէյկիլրէ սիւար օլուպ, Բօթթօ—Րիգօ եօլունա միւթէվէճ-ճիհ օլտու, օրատան տախի ֆէր-տապր սապահ մէմլէքէթի ճանիպի-նէ ազիմէթ իտէճէք խալ:

Պիզ տախի Կուաեանիլատաւրի էպնիւէյի թէրք խալպ, գաբտան Սուեուանըն սիւար օլտուղու Տօրատ սէֆինէսինէ ալտէթ իտէլիմ:

Օ կիճէսի ֆըրգաթիյնտէ քիմնէ ուեումանըպ, մաքինիսթլէր, վա-գը օլան ճալիպ պիր վաստան թահ-րիգ վէ թէշվիգ օլունմուշ օլտուգ-լարը թագաիրտէ, էմալի զայրի մէպուգ պիր ճահտ վէ իգտամ իպրազ իթալիլէր: Գօմանտան տա-խի պունլար իլէ պիրիքտէ ուեու-մանտարա, քէնտիլէրինի թէշվիգ իթմէքալէ, վէ շէֆֆադ զուհուրի-նէ տէկին, մէրգումուն, ազգընտա սիկարա իլէ սէֆինէսին պիր թարա-ֆընտան տիկէր թարաֆընա կիալիպ կէլմէքտէ օլտուղու կէօրիլմէքտէ խալ:

Կիւնէշ տօղտուղու զէման, մէն-ֆիլէր կիւվէրթէ իւզէրինէ կէլտի-լէր: Ժան Րընօ տախի պունլարըն իչինտէ պուլունմաղլէ, մէրգում

քէմալի հիւրմէթլէ գաթթանը սէ-լամլատը: Գաթթան ժանա, եանը-նա եազլաչմաթը իչին պիր իշտրէթ իթտի, վէ սօնրա տախի,

— Սաաթ ծնտան սօնրա, տահա պիր խալի վագըթ քիւթիւպխանէ-տէ ըջըզ կէօրտիւմ, զանն իտէրիմ քի բէք կէճ եաթտընըզ, տէտի:

— Էվլէթ, գօմանտան, դանէթ կէճ եաթտըմ, տէեու ճէվապ վիր-տի Րընօ:

— Նէ՞ իչին:

— Ձիւնքի իշիմտէն բէք քէյֆ տույտուղումտան, վագթըմէն կէշ-տիկինի անլաեամաթըմ:

— Պու իշ սիզին քէյֆինիզէ մի կիտիեօր, տէտի Ս. Սանուա թէ-պէասիւմ իտէրէք, էօյլէ իսէ, պու իշ տէվամ իթտիքէ, սիզ տուլ սըզըլմաեաճադ սընըզ:

Պու արալըզ պաշ մաքինիսթ կէզմէքտէ օլտուղունտան, գաթ-թան մէրգումու չըլըրտը, վէ քէ-լամա տղազլէ,

— Մանիւէշ, նէ՞րէտէյիզ, տէ-եու սիւալ իթտի:

— Էֆէ՛նտիմ, հէր շէյ սըրտալըն-տա տըր, սաաթ սապահն ծնրատ-տէլէրինտէ կիւվէրթէնին իշլէրինի պիթիլիլիզ, ծնտան սօնրա տախի սայիր իշլէրէ պագմամըզ լաղըմ տըր:

— Հէր իշ թէքմիլէն նէ՞ վագըթ պիթէճէք տիր, վէ սաաթ գա՛չտա տէմիր գալգապիլէճէք տիր:

— Կիճէ գաբանլըլը պասթըլըն-տա տէմիրի գալտըրապիլէճէյիմի-զէ էմին օլունուզ:

— Տիմէք տիր քի, աղչամըն սաաթ սէքիլ վէ տօղուզ արալարընտա հաղըր պուլունմաճադ սընըզ, տէ-յի՛լ մի:

— Պու խուսուստա էմին օլունուզ, էֆէնտիմ:

Մ. Սանուա էլէրինի օվուչտու-
րարադ ,

— Հէլէ չիւքիւր եօլա չըգաճա-
ղըդ , ֆիլվազը պէշ կիւնտէն պէ-
րու պիւա հարէքէթ տուրա տուրա ,
իւզէրինէ ֆէնալըդ կէլաի , տէտի :

Ժան Բընօ պու լազըրարըրը ի-
չիթմիշ օլմաղլէ , կէօզ պէպէքլէրի
իչինաէ բարլամագտա օլան աթէ-
շի կիղլէմէք իչին պաշընը աշաղը
էյտի , վէ քէնաի քէնտինէ տաիի ,
— Տիմէք տիր քի , պու ազլամ

եօլա չըգաճաղըդ , տէտի :
Պաշ մաքինիթ եօլունա աէվամ
իթաի , վէ դարթան սէֆինէնին կիւ-
վէրիթէի իւզէրինտէ սապահլամա-
սընտան եօլուլմաշ օլաղլունտան ,
օտապընա կիթմէք իւզըրէ , մահէլլի
մէղքիւրու թէրք իթաի : Պիրտէն
պիրէ , կէօքտէն կէլիեօր կիպի պիր
սէս իչիտիլտի , շէօյլէ քի սէֆինէ
կէօզնիւսիւ , պուլունտուղս եիւք-
սէք մահէլլաէն ,

— Սաղ թարաֆըմըդտա պիր եէլ-
քէն կէօրիւլիւեօր , տէեու պաղըրտը :

Մ. Սանուա տուրտու , վէ սէֆի-
նէտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէսի
կէօղլէրինի , իշար օլունան թարա-
ֆա չէվիրտիլէր :

Սէֆինէ կէօզնիւսիւ թարաֆըն-
տան իշար օլունան սէֆինէ , ուֆու-
ղուն թա նիհաեթտէքի հուտու-
տունտա սիեաճ պիր նօզթա միսիլ-
լու միւշահէտէ օլունմագտա օ-
լուպ , նապեաճ մէղքիւր սիեաճ նօզ-
թա պէեաղ պիր պուլուլթ իլէ
դարլանտը , վէ պիր սանիյյէ սօն-
րա , տէնիղին բիւզկեարը , ուզադ-
տան պիր թօք սէսինի թա Տօրտա
սէֆինէսինէ գատար կէթիրաի :

Գարթան տէրագապ եիւքսէք
պիր մէվղըեա չըգտը , վէ ապա
եանընտան աեըրմատըղը քէնաի
տիր պիւնիւլլէ , սիւրաթիլէ քէօր-

ֆէղէ տօղրու իլէրլէմէքտէ պու-
լունան սէֆինէյի թէճէգիւսէ պաշ-
լատը , վէ պատէթ թէֆթիշ ,

— Ֆրանսըղ սանճաղընը համիլ
աիւր , տէտի , իմաի բուբա սանճա-
ղընը քիւշաա իտինիլ , վէ պիր թօք
աթընըդ :

8

Գարթան իշպու էմիլ վիրիւր վիր-
մէզ , իճրապը օլունտու : Շէօյլէ քի
միւքէմմէլ սուրէթտէ սանճագ շէ-
քիլիպ , պուլուն , Ֆրանսա տէվէ-
թինէ մախսուս օլան բէնկլէրի գուպ-
պէյի ապիւմանտէ զահիր օլու :
Սյնի վաղըթտա Տօրաա , Բօմա
քէօյլէրինտէ սըթմաեա թուլուլ-
մաշ օլան աաթմէր կիպի տիթրէ-
մէքտէ իտի :

Պու առալըդ սէֆինէնին պաշ
թարաֆընտա պուլունան թօքլար-
տան պիրիսի աթըլտը , վէ աթըլան
մէզքիւր իքի թօք իւզէրինէ պիր
իւչիւնճիւ թօք աահա աթըլտը :
Մէզքիւր իւչիւնճիւ թօք , էքլէր
սէֆինէսինտէն աթըլըպ , պուլուն
միլլէթ պանտէրապ տաիլի չէքիլտի :

Տօրաա սէֆինէսինտէ օֆիլիալ-
լար , թայֆէլէր , պահրիեէ ապէր-
լէրի վէ մէնֆիլէր , վէլ հասըլ սէ-
ֆինէտէ պուլունանլարըն քեաֆ-
ֆէսի կիւվէրիթէե չըգմըշ օլուպ ,
չէքլի վէ պիլիւքլիւկիւ աշիքեա-
րէն կէօրիւլմէեէ պաշլամըշ օլան
սէֆինէտէն կէօղլէրինի աեըրմա-
մագտա իտիլէր : Տօրաա սէֆինէսի
գարթանը , կէլէն սէֆինէյի լաեը-
գըլլա կէօրտիւքտէն սօնրա ,

— Պու պիր պրիգ տիր , տէտի ,
հէմ պիղէ կէլմէյիպ , էքլէր սէ-
ֆինէսինէ կիտիեօր : Փապաթ դա-
եէթ սէրի իւլ հտրէքէ պիր սէ-

Ֆինէ օլմայը տըր , վէ պէլքի Սէն-Տօմէնկ ատասընա պիր թահըրիրաթ կէթիրմէքտէ տիր : Հայտէ միւլազիմ Ժէրֆօ , պիւլիւք սանտալը աշաղը էնտիրին քի , պիզ տախի ազիլգօնա կիտէլիմ :

Պէյլիք սէֆինէլէրինտէ վէրլէն էմրլէրին սիրաթը իճրաոր , հազըգաթէն թէաճճիւպէ շայեան տըր :

Շէյլէ քի պիր ըլլըդ չալընմասը իւզէրինէ , տէրհայ օն դատար աւաճմ' պիւլիւք սանտալըն բանդօլարընա աթըլտըլար , տիկէր օն քիշի տախի հալաթլարա կիթալիլէր : Պէյլէճէ սանտալ սէնիզէ էնտիրիլիպ , սէֆինէնին սաղ թարաֆընտա տուրտու :

Պէշ տաղըգա սճնրա , սանտալ , երկիրմի նէֆէր երկիտ քիւրէք շէքէնէլը վաորթասըյա սիրաթլէ հարէքէթէ պաշատը : Պրիդ սէֆինէսի ալիլգօտան էլլի դուլաճ ուղադտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ , տէրհալ տէնիզէ պիր սանտալ էնտիրիլտի , վէ պու սանտալա , էքլէրէ սէֆինէսինէ կիթմէք իւզրէ պիր օֆիլիալ ըաքիպ օլուպ , իշպու սէֆինէնին էրքեանը իտէ , քէմալի մէրադլէ , մէզքիւր մէմուլին զայրի մախպիրէ միւնթաղըր պուլունմադտա իտի :

Ժան Րընօ պիր էյեամ , պրիդ սէֆինէսինին մանօվրալարընք սէյր իթտի , հալ պու քի մէրգում , մէզքիւր սէֆինէնին վիրուալինէ չօղլուդ էհէմիլիէթ վիրմէյիպ , վէ ֆիքրի տէ պաշգա ճիհէթէ միւն հասըր օլտուղունտան , կիւվէրթէյի թէրք պիրլէ , քիւթիւպիսանէէէէնտի , վէ քեաղըտար իլէ իւզէրի մէմուլ օլան եաղըլսանէնին էօնիւնաթ թուրտու , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Պու աղշամ . . . էվլէթ , պու աղշամ . . . տէտի , գաթման հարէքէթ իշին իսթիճալ իտիեօր , վէրէվիշի հալէնէզարէն , հիշ պիր շէյմէրգումա եօլունտան կէճիքտիրմէնէճէք տիր : Պու հալտէ , Տօրատ վէրէֆիդլէրիմ Գանէնէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիրլէր , հալ պուքի պէն , պէն հուրլիւնէթ եօլունա միւթէվէճճիհէ օլաճաղըմ : Աճապաթէշպպիւսիւմաթէ մուվաֆիադ օլուպ , մապսէտիմէ վաորը օլաճաղմըրէմ : Կէրշի շու որրատա հէր շէյ պանա գարշը իտէ տէ , նէ՞ պէյիս վարտըր : Պէնճէ Գանէնէ կիթմէքտէն իտէ , էօլմէք տահա էվլէտա տըր :

Պասէհու , շիւպհէնիզ ֆիքրինի իսթիլա իտէն պաղը թաճալվուրաթ վէ միւլահաղաթը միւքէտաէրէյի տէֆ ու իզալէ իշին , պաշընը սալաեարադ , իշէ միւպաշըրէթ իյլէտի :

Պու աղալըդ էքլէր սէֆինէսինտէ վուգու պուլան հալ , հիքեաեէմիզին պաշըճա էշիսաորնտան պիրիսի իշին զանէթ էհէճմ' օլուպ , պունու իլէրուտէ սէրտ ու պէհան իտէճէք իտէք տէ , էվլէլ էմիրտէ , հէր վաղըթ քի կիպի սապահ մուամէլաթընըն ճէրէեան իտէկէլմէքտէ օլտուղու սալիֆ իւզ զիքր չիֆթլիքեաթ սահիպի էպիլիէսինէ ալտէթիմիլ լաղըմ օլտուղու էճիլտէն , շիմիլիլիք պունտան պահս իթմէքլիկի տահա միւնասիպ աոտ իյլէտիք :

Ամիր Մէրքիւցցա , ալէսապահ ուեանըպ , հէր քէսին իշի պաշընտա պուլունուպ պուլունմասըղընա թէէմին օլմադ իւզրէ , ֆապրիգալարը տօլաշմըշ իտի :

Պու աոճմ' քէնտի մէմուրիէթինի թէմամէն իֆա իթմէքտէ իտի իտէ տէ , քէնտի էֆէնտիսի

մէնֆառածը իշխն իթմէյիւ , չիւնքի
անը թահգիր իտէր իտի , իլլա , է-
սիրլէրտէն պիրինի վէ եախօտ տի-
կէրինի զուտուրտա թութարագ ,
շէտիտէն ճէզալանտըրմագ իշին
մէէզունիյէթ իսթիհաալ իյլէմէք
իւմիտիյլէ իտէր իտի :

Մէրգոււմ , ֆէնայրղա գուրշը ֆե-
նալըդ իշլէմէյի սէզէր , վէ պիր ա-
րապրն ումուղարընա վաւրտուղու
գամչըլարտան մահզուզիյէթ հիսս
իյլէր , վէ տառագ եէեէն արապրն
տիշլէրի կըճըրտանմաթնտան քէյֆ
տուեար , վէ պունուն հընչգըրմա
սէսի , գուլագլարընա մուզիգա սէ-
սի կիպի թաթլը սուրէթտէ թէէս-
սիր իտէր իտի :

Աէրքիւցցա , գօնագտան եարըմ
ֆաթուա ռզագտա վագը պիր շէ-
քէր ֆապրիգաթընա կիթտիկի զէ-
ման , կիւզէլ պիր Անտալուզիա պէյ-
կիրինէ սիւար օլուպ , սէվահիլէ տօղ-
րու կիթմէքտէ պուրունան պիր
քիմէյի ուզագտան կէօրտիւ , վէ
տուտագլարընտա զարիպ պիր թէ-
պէտիւմ միւշահէտէ օլունաու :

Սիւարիյի մէրգոււմ զաեթթ ա-
հէթթ սուրէթտէ պէյկիրինի սիւր-
մէքտէ օլուպ , Հաւանա սիկարա-
սընը իշէրէք , զէրը օլունմուշ օլան
արաղիյի սէյր ու թէմաշա իյլէմէք-
տէ իտի : Արագիի մէպքիւրէնին
գըյմէթի վէ իթիպարը կիւն պէ
կիւն արթմագտա օլտուղու կիպի ,
կէօղ ալապիլտիկի մէսաֆէեէ գա-
տար տա Րիշար Պէրնիէնին մալի ի-
տի :

Պու ատէմ , խաթթը իսթիվտաէ
եաշտեանյարըն ալէսսէվիեէ կիլին-
տիլլէրի պէզտէն պիր էլպիտէ կի-
յինմիշ իտի իսէ տէ , պու էլպիտէ
օլտուղճա պիշիմի իտի :

Մէրգոււմ գըրգ եաշընտա գա-
տար օլուպ , եիւզիւ տէօրթ քէօշէ

վէ գարարմըշ օլուպ , իսբանեօլա-
րըն սիմասընը անտըրմագտա , վէ
նէ' կիւզէլիքտէ վէ նէ' տէ չիրքին-
լիքտէ շաեանը տիգգաթ հիշ պիր
ճիհէթի եօգ իտի Հալպուքի հէյ-
եէթի տալա մանէտարղ օլմաեըպ ,
գալլաշըդ վէ հիյլէպաղըդ միւշա-
հէտէ օլունուեօր իտի :

Պու իքի շախար եէկտիկէրլէ-
րինէ անճագ պէշ աաթմ գաաար
գալարագ եաղլաշաղվաթընտա ,
Մէրքիւցցա հաթըր շարգաթընը չը-
գարտը , վէ մէրգոււմ սիւարինին
էօնիւնտէ քէմալի թէվաղիւ իլէ
էյիլիպ ,

—Սէլւամ , սիւահլար վէքիլի սին-
եօր Րէյմիւնտէզ , տէտի :

Պու եէնի շախ , էիլլէ մէգքիւր
սէլամա մուգապէլէ իտիպ , շու եօլ-
տա ճէվապ վիրտի :

—Սապահլար խայր օլուն , սին-
եօր Մէրքիւցցա , մէմուրիեէթինի-
զէ պաշլամըշաթընը , վէ հէր վա-
գըթքի կիպի գամչընըդ եիւնէ էլի-
նիլտէ տիր : Լաքին պու բէք իյի
թէապիր տիր :

—Էվլէթ , էվլէթ , տէեու ճէ-
վապ վիրտի Մէրքիւցցա միւքտ-
տէր պիր սուրէթտէ , գամչըմ տա վէ
էլիմ տէ գուվլէթլի տիրլէր տամա ,
չի չարէքի , էֆէնտիմիղին էմրի
պէնի հէր կիւնա սէրպէսթ հարէ-
քէթտէն մէն իյլէմէքտէ տիր :

—Պու ճիհէթլէ , հալէա սինեօր
Րիշար Պէրնիէ զայիֆ մի տիր :

—Էվլէթ , վէ հէր վագըթտան
զիեաաէ զայիֆ տիր :

—Տիմէք տիր քի , գօնաղա մու-
վաթըլէթիմտէ , աալա շիքեաեէթ
իշիթմէեէճէյիմ :

—Աալա , չիւնքի պուրտա թէն-
պէլլէր վէ իթաթիսըզլար հագգըն-
տա հիւսնի մուամէլէ էքսիք տէ-
յիլ տիր :

Սիեահլարըն վէքիլի, պու հա-
րէքէթի թայելիպ խտէր պիր թարգ-
տա,

—Պու բէք ֆէնա ուսուլ տիր,
սինեօր Մէրքիւցցա, հէմ շայեանը
թէէսսիւֆ ուսուլ տիր, տէտի:

—Էվլէթ, պունա հիչ շիւպհէ
իսթէմէզ, վէ էր եա կիճ էսիրլէ-
րին ախլեադընտա էօյլէ պիր կէզ-
շէքիք հոսուլէ կէթիրէճէք տիր
քի, միւսթէմիլ քեաթտա չալըշա-
ճագ առէմ գալմաեաճագ տըր:

—Պրադալըմ քի, պունուլն պէօյ-
լէ օրմասընտան, պիղիմ տէ նիչէ
մէնֆտաթլարըմըզ էլտէն չըգմըշ
պուլունթագ տըր, աէեու տէ-
վամ իթտի վէքիլ:

—Քէմալի թէէսսիւֆլէ, պունու
պէն տաթի թաստիգ իտէրիմ, տէ-
տի Մէրքիւցցա, վէ սօնրա շէօյլէ
իրովէ իթտի. ֆագաթ ուղ գօնու-
ղա կիտէճէք միսինիզ:

—Նիյլէթիմ կիթմէք տիր ամ-
մու, էֆէնտիլի աճապա պուլա-
ճագ մըբըմ:

—Էվլէթ, իւչ գըզարըլլա պիր-
լիքտէ պուլաճագսընըզ: Լաքին
պու գըզար, ագըպէթ էսիր օյ-
տուգլարը հալտէ, պէնիմ քէնտի.
լէրինէ իթաաթ իթմէքիկիմ լագըմ
կէլտիկի խաթըմա կէլտիքճէ, տա-
մարըրըմտաքի իսրանեօլ գանը
թահրիք օլունուեօր:

—Էսիր մի տիրլէր տիեօրսունուզ,
աէեու թէքարըլատը սիեահլար
վէքիլի, պու պապտէ էմի՞ն միտի-
նիզ:

—Էվլէթ, էմինիմ:

—Փագաթ, պիր էսիր գատըն-
տան տօղմուշ օլան գըզարընըն
պիղգաթ էսիր օլաուգլարը, սինեօր
Պէրնիէեէ մէճհուլ օլմամագ կէ-
րէք տիր, հալ պու քի մէրգուժ
նա՞սըլ օլուպ սա շիմտիեէ գատար

գըզարընը հիւրը իլան իթմէմիշ տիր:

—Շիւպհէսիզ պո՞ւ խուսուլու
շիմալիլք լիւզումուզ ատտ իթմէք-
տէ տիր:

—Վագաա շիմտի իյին պու պէօյ-
լէ խտէ տէ, միւսթագպէլի նէ՞ եա-
բալըմ:

—Միւսթագպէլ տահա ուզուն
տուր: Պունտան պաշգա Մ. Պէր-
նիէ, պիր տէլիգանլը կիպի գալի
իւլ պիւնեէ օլուպ, եիւլ եաշընա
գատար եաշաեաճագ տըր, վէ պու
միւստէթ զարֆընտա քէնտի իլլէ-
րինի նիգամա գօեապիլէճէք տիր:

—Աճա՛յիպ, վիճուեա գուվ-
վէթտէն հիչ պիր շէյ անլաշըլա-
մազ, վէ քիմին եաշաեըպ, քիմին
էօլէճէկի պիլինէմէզ:

Պատէհու սիեահլար վէքիլի,
լագըրընըն լապըթասէնա առա
տիգգաթ իթմէեէրէք,

—Սօն աէֆա վուզու պուլան
գատըրընըն պուրաեա չօդ զիեա-
նը թօգունտո՞ւ մու, տէեու սիւալ
իթտի:

—Խա՛յր, բէք ազ զիեանը թօ-
գունտու: Պաղը գահվէ աղաճլա-
րընըն ճիւղիճէ զարարտիտէ օլմա-
սընտան դայրի հիչ պիր զարար վու-
գու պուլմաուր:

—Պու սէօյլէտիկինիզ նա՞սըլ օ-
լուր քի իհթիմալտէն օլապիլիլ:

—Պիղի, շարգ թարաֆընտաքի
եիւքսէք թէքէլէր հիմաեէ իտէր-
լէր:

—Շու սինեօր Րիշար Պէրնիէ
հագըգաթէն ֆէվզէլատէ պիր սաա-
տէթի հալէ մալիք տիր, վէ սէրվէ-
թի բէք ճէսիմ տիր:

—Պէն մէրգումուն սէրվէթի միգ-
տարընը օթուզ միլեօն ֆրանգ թախ-
մին իտէրիմ:

—Պէն տահա զիեատէ թախմին
իթմէքտէյիմ: Վէ պու միլեօն սա-

հիպի, քէնտի արապլարնա հէր կիւնա միւսմատաթ իթա իթմէքտէ, վէ պունլարը գամչը տանտընտան էսիրկէմէքտէ օլտուղունտան, թապիւթիլէ պէն տէ մազպաթալար թանգիւմ իտէմէմէքտէյիւմ, վէ պու հալտէ մէմուրիւթիւմէ պիտ օլան քեարլարտան մահրում գալմագտաեմ: Փազաթ շու հալ, գաթիէն շայեանը թայեիպ վէ նէֆրէթ տիր:

— Նէ՛ չարէ, ինսանիլյէթբէրվէր օլմագ ւաղըմ տըր, տէտի Մէրքիւցցա խթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ:

— Խա՛յր, խա՛յր, պու օլամագ շէյ տիր, պէն քէնտիսինի կէօրէճէյիւմ, վէ քէնտիսիլէ ճիտտէն գօնուշաճաղըմ, չիւնքի իշլէրին պու սուրէթլէ ճէրէեանը միւմքիւնսիւզ տիր:

— Հալ պու քի հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆագ օլամահաճաղընը պէն սիղէ սէօյլէյիւմ:

— Քի՛մ պիլիւ... Թէքըար կէօրիւշէյիւմ, ամիր էֆէնտի:

— Էվլէթ, էվվէթ, թէքըար կէօրիւշէյիւմ, վէքիլ էֆէնտի, թէշէպպիւսիւնիւզտէ մուվաֆֆագ օլմահա չալըշընըզ, զիրա գօլարըմ պիլահարէքէթ տուրարագ ուեուշուեօր:

Մէրքիւցցա պու սօն սէօղլէրի թէլէֆֆիւզ իտէրէք, գամչըսըլլա գալըն պիր ֆիտան տալընա վուրտու, վէ մէգքիւր տալը աշաղը տիւշիւրտիւ:

— Օ՛, օ՛, տէտի սիեահլար վէքիլի կիւլէրէք, պիլէյինիլ տահա գուվվէթիլ իմիշ:

Պատէհու պու իքի շախալար պիրպիրլէրինի սէլամլաեդպ, պիրիսի գօնաղա վէ տիկէրի զըրա տօղրու այրը այրը հօլարտան հարէքէթէ պաշաղար:

Էսարէթին հէնուզ մէվնուտ օլտուղու Խորանիա միւսթէմիլքեաթընտա, Սիւհլար Վիւլէ նամընը հայիզ օլան շախալ րէսի, ինքեար օլունմաղէհէմիլէթէ մալիք օլուպ, մէրգում, էֆէնտիլէրինին էմրի իւզրէ ճէզաեա չարքըլաճագ եախօտ գամչըլունաճագ օլան վէ լաքին վուրուլաճագ գամչըլարըն միգտարը վէ եախօտ վէրիլէճէք ճէզանըն ճինսի, գապահաթլարընըն նիսպէթի խարիճինտէ պուլունան էսիրլէրին չիքեաեթթլէրինի տինլէմէեէ մէմուր պիր նէվի հաքէմ իտի:

Պու վէքիլ, չիքեաեթթի տինլէտիքտէն սօնրա, թարաֆէյնի միւնախպ կէօրտիւկիւ իւզրէ սուլհ իթտիրիւր, վէ եախօտ մուամէլէյի շէտիտէսի քէնտինճէ իֆրաթ տէրէճէտէ կէօրիւնէն քէօլէ սահպինի, ազ չօգ պիր ճէզայի նագտիեէ մահքիւմ գըլար իտի:

Պու մէմուրիւթէթ էսիրլէրի քէէննի խօշնուտ գըլմագ իշին թէրթիպ իտիլմիշ իտի, չիւնքի պու էսիրլէր հէր թարաֆտա քէնտի հէմճինսիլէրինին հուրրիւթէթէ նալիլ օլտուղլարընը կէօրէրէք, եա իխթիլալ չըգարարագ, վէ եախօտ ֆիրար իտէրէք, Խորանիա միւսթէմիլքեաթընը խարապ իթմէքթէհտիտաթընտա պուլունուր իտիլէր:

Շիւպհէսիզ, մատտէ, պիր թագըմ տէհէթմալիզ հագգօրըզըզլարա վէ նէֆրէթէնիլիզ զալիմիլքէրէ խիթամ վիրմէքտէն իպարէթ օլտուղու ճիհէթլէ, նէթիճէսի ֆայտէլի օլապիլիւր իտի, հալպուքի սիեահլար վէքիլէրի, ախլազլարըրէք միւքէմէլ օլմահան էֆրատտան ինթիխապ իտիլտիլէրի էճիլ-

տէն, պունլար ալէսոէվիտէ քէնտի մէմուրիտէթլէրինտէն իսթիֆատէ իլէ, զէնկին օլմագ արղուսինտէ պուլունուրլար խտի:

Շէօյլէ քի պու վէքիլլէր, ֆի-
ետթը վագթ ու հալ ինապընճա
թէպտիլէ մէյետալ օլան պիր ֆըչը
շարապ ըրչվէթ ալարագ, էսիրին
շիքետէթի նէ գատար հագգլը
տախի օլտա, եինէ անըն ալէյհին-
տէ էսիր սահիպլէրինին թարաֆընը
թուլար խտիլէր:

Պինաէն ալէյհ Րիշար Պէրնիէ,
պիր վասթթայի թէէտիպ օլմագ
իւզրէ, քէնտի ագարաթընտագամ-
չը իսթիմալի ուսուլինի գապուլ իթ-
մէտիկինտէն, Կուսետանիլատաքի
սիետաշլար վէքիլի թապիաթիլլէ
մէրգուսին միւլայիմիկինտէն քէն-
տի մէնաֆիլինճէ գարարտիտէ օլ-
մագտա, վէ պէօյլէ պիր հարէքէթ,
մէմուրը մէրգուսին նէգտինտէ պիր-
թապի գապուլէ զայրի շայետան վէ
ույղունուլ ատա օլունմագտա ի-
տի:

Հէր նէ հալ իտէ, շիֆթիքետթ
սահիպի քէնտի գըղլարըյլա պիր-
լիքտէ, քէնտի իշ տայիրէսինտէ
պուլունուլ, սապահլարը ինրասընը
ատէթ իթմիշ օլտուղու տէվր ու
թէֆթիշ իլին տիշարը չըգմետա հա-
զըրլանմագտա իքէն, սիետաշլար վէ
քիլինին գօնաղա մուվասըլէթի խա-
պէրի կէլտի:

— Պու ատէմ պուրատա՞ մը տըր,
ֆագաթ պէնտէն նէ՞ իսթէետէպիլի,
տէտի Մ. Պէրնիէ:

— Շիւպհէսիզ, էսիրլէրտէն պի-
րիսի սիզին ալէյհինիզտէ շիքետ-
էթ իթմիշ օլմալը տըր, տէետու
մուգապէլէ իթտի Գարմէն:

— Պունտուն իհթիմալի եօգ տուր,
տէտի Գօրա, պու էսիրլէր, պու-
րատա գօնագտա կէօրտիւքլէրի կի-

պի հիւանի մուսուլէ կէօրտիւքլէրի
հալտէ, նէ՞ տէն տօլանը շիքետէթ
իտէճէք տիրլէր:

— Տիւնետա հէր շէյ իհթիմալ-
տէն տիր, էվլատլարըմ, տէետու տէ-
վամ իթտի էմլաք սահիպի, պէլ-
քի Մէրքիւլլը, պիզիմ պիլմէտիկի-
միզ պիր ֆէնալըղը ինրա իթմիշ
տիր:

— Պէլլէր:

— Վուգուլի հալին նէտէն իպա-
րէթ օլտուղունու պիր ազտան ան-
լարըզ: Բօ՛պէնսօն, սիետաշլար վէ-
քիլինի իշէրի կիրտիր:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ,

Պիր ազ սօնրապ, Բօպէնսօն, մա-
լիւմիւմիզ օլան շախսը իշէրի կիր-
տիրտիկինտէ, մէրգուսին, ագար սա-
հիպիլլէ կէնճ գըղլարը էօնիւնտէ
քէմալի թէվագիւ վէ միւրայիճէ պիր
ըիտէթ իլէ պաշընը էյտի:

9

Րիշար Պէրնիէ պիր հարէքէթի
պայիտէ իլէ իշպու եէնի կէլէն շախ-
սըն սէլամքնա մուգապէլէ խտիպ,
Բօպէնսօնա տախի քէնտիսինէ պիր
իսկէմլէ կէթիրմէսինի իշարէթ իյ-
լէտի:

Սիետաշլար վէքիլի, ատէթտէն
օլան եիւղսիւղիւկիւնէ նիսպէթէն,
պիր տէրէճէ տիւշարը իզթիրապ օ-
լարագ օթուրտու, վէ քէնտիսինէ
պիր սիւալ վագթ օլմասընա պէք-
լէտի:

— Էֆէնտի, տէտի խանէ սահի-
պի, սիզին պու մէմուլին զայրի
թէշրիֆինիզէ աճապա նէ՞ մանէա
վերիլմէլի տիր:

— Սի'նետը, տէետու ճէվապ վիր-
տի վէքիլ, պէնի սիզէ կէօնտէրէն

ճէզիրէնին վալիսի տիր , վէ մէմու-
րիսէթիմ տէ օլտուգճա նազիր ք
տիր :

—Բէտէրիմ այէյհինտէ շիքեա-
նէթ իտէն գաճիզը տրապ տըր ,
տէաի Գօրա :

—Խալլ , մատմուազէլ , բէտէ-
րինիզ Ս . Պէրնիէ օլ տէրէճէ իղ-
մազ իւզրէ տափրանմագտա տըր
քի , ալէյհինտէ հիշ պիր քիմնէ
շիքեանէթ իտէմէզ : Պէնիմ պու-
րաեա կէլմէքլիկիմ պաշղա սէպէ-
պէ մէպնի տիր :

—Էֆէնտի , տէեու տէվամ իթ-
տի ագար սահիպի , մէրաւընըզ հէր
նէ իսէ , տօղրուտան տօղրուեա
սէօյլէյինիզ , չիւնքի տիշարը չըգ-
մագ նիյյէթինտէ իտիմ , վէ պիր
ազ իսթիճալ իտիեօրտում :

Վէքիլ , իթտաթ իտէր սուրէթ-
տէ պիր հարէքէթտէ պուլունա-
րագ ,

—Պէն սիզին վագթինիզի սուի
իսթիմալ իթմէք իսթմէմ , վէ
մուխթասարէն իֆատէյի հալ իթ-
մէքլիկի վաա իտէրիմ , տէաի , հէր
քէն , սիզին , քէնաի մէմուլ վէ իա-
տէմէթընիզէ նէ տէրէճէ հիւսնի
մուամէլէ կէօթմէրաիկինիզի պիլիլ-
վէ էսիրէրինիզ հագգընտա տէր-
քեար օլան միւլայիմէթինիզին հու-
տուտաուզ օլտուգու , քիմէեէ մէճ-
հուլ տէյիլտիր , վէ հէր քէն , չի-
զին ֆիիլէն իճրա իտէկէթիկինիզ
մուամէլաթ վէ հարաքեաթը ինսա-
նիյյէթըրվէրանէյի կէօրէքէք ,
սիֆի ինսանիյյէթըրվէրիկէ պիլ-
նիւմանէ աաա իյլմէքտէ տիր :
Աղարընըզն իաարէսի գուսուրուզ
օլապլս վալի հազրէթըլի իտէ , ճէ-
զիրէթիզին սէրվէթ վէ մննո ըիյյէ-
թինի ֆէվգէլատէ նիսպէթտէ ա-
իլարըզընըզտան տօլաեթ մէֆուսն
աուրլար :

Սիեահլար վէքիլի պու ապալըդ-
լազըրաւընըզ գաթիթ իթմէսինտէ
Իիշար Պէրնիէ ,

—Հէր նէ հալ իսէ , էֆէնտի ,
սիզ իշի սէօյլէյինիզ , տէաի չիճ-
քի ինսանիլն երւզիւնէ գարչը վու-
զու պոլլան պու եօլտա իլթիֆաթ-
լարաան վէ մէահու սիթայիշէրտէն
չօզլուգ խօշանըլումազ :

—Էօյլէ իսէ , էֆէնտի , իշթէ
սիզէ իշին էսուրընը անլաթանըմ ,
սիզին հարէքէթինիզ կէրչի շայեա-
նը իլահին իսէ տէ , հէր միտալըն
թէրն իտրաֆը տա վար տըր :

—Պագալլմ պէնիմ հարէքէթի-
մին թէրն իտրաֆը գաճիզըր տըր :

—Շիմաի անլաթըրըմ . էկէրչի
միւսթէմիքընթաթա եալընըզ սաճ
հիպի ագար սիզ օլտա իտինիզ , կէօ-
զիւնիզ էօնիւնէ արզ իտէճէք օլ-
տուգում իթիլազթաթա աօլա մու-
հէլլ օլմազ իտիւ վէ պէն տէ պու
իթիրազաթը պէեանէ աօլա միւ-
սաաաթէ պուլմազ իտիմ , լաքին
Բօրթօ-Բիզօտա երւզ գաաար սու-
հապլէֆիսթ տահա վար տըր քի ,
պուշըրըն տալի էսիրէրի պուլու-
նուպ , պուշըր իսէ եէթմիշ պիննէ-
ֆէրէ պալիզ օլմագտա տըրլար :

—Էֆէնտի , պու սէօյլէթիկինիզի
պէն սաիի պիլիլիմ , ֆագաթ սի-
զին պուրաեա կէլմէնիզ , սանաթ-
աապլըրմապին պահա իթմէք իշին
օլտուգանու զանն իթմէմ :

—Էֆէնտի , պու պապտէ եա-
նըլըրաւընըզ , տէեու մուգապէլէ
իթաի սիեահլարը վէքիլի , չիւնքի
իշպու աոհմաթ էմլաք , քէնտի ա-
րապ քիօլէթի հագգընտա սիզին
գաաար խայրտահ օլմաթըլարը ճի-
հէթլէ , սիզին տէրէճէսիզ խայրտահ-
ըրընըզ քէնտիլէրին մէնաֆիինէ
բէք պիւլիւք զարարը մուճիպ օլու-
ճազը էֆքեարընտա տըրլար , վէ

պուր պատգամ պիտի պահպանեն հազար
որդ տառ տէրիւ տիրելը :

Բիշար Պէրնիէ, պու սէօգիւ գա-
պուլ իթմէմէք թարգմանաւ պիր
հարէքէթ իճրա իտէրէք :

— Պու բէք միւնասէպէթօր շէյ
տիր, աէտի :

— Էվլէթ, պու իշիտկմէմիշ շէյ
տիր, աէտու տէվամ իթաի Դօրա,
բէտէրինի իթիզամէն, աճույիպ,
բէտէրինի թուլթաուղու հարէքէթ,
նէ՞ ճիհէթլէ առհապը էմաքքն մէն-
ֆաաթլարնա զարար վերինօր ի-
միշ, Հէմ՝ օնար բէտէրինի մէսլէ-
քինէ նէ՞ գարշըրլար :

— Լաքին, մատուազէլ, վերկէն
իպրէթ մուպիլը տիր : Տիկէր ա-
հապը էմաքքն արապլարը պիր-
լէր քի, միւհթէքէմ օննօր Պէր-
նիէ, բէնաի քէօլէրինի բէտէրի
օլուպ, քէնաիլէրինի ազուն Եօր-
կունյուզլարաան վէ զաճէթ շիտիտ
խըզմէթլէրպէն էսիրկէր, վէ ճի-
րիճէ նամիզաճ օլալար, քէնօլէ-
րի իշին մախսուս հէքիմ թայլէն
իտէր, վէ պու նամիզաճլը պիր
ազ ազքիճն օլաւ, խոստէթէն պիր
խոսթախստէնէ կէօնտէրիր, վէ
խրամէթաէ պուլունումազ պիր հալ-
աէ պուլունումազլարնաւ, քէն-
աիլէրինի ճալըշարմազ, վէ իհթի-
նարլըզլարը զէմաննաւ աախի,
սօն կիւնլէրինի կէշիրմէք իւզըէ,
քէնաիլէրինէ պիր բարշա աքազի վ-
ղուլպէ սահիպի իտէր տէյի :

Դօրա, պիրտէն պիրէ աեաղա
գալղարազ :

— Յուդաթ, էֆէ՛նտիմ, պունլար
ինսանիյ, իթ իզթիզաւթնաան շէյ-
լէր տիրելը չէ՞ տէտի, էվլէթ, բէ-
տէքիմ, քէնաի սաարգ իրըզմէթ-
քաքաքքնն իհթիտարլը էօմիւր-
լէրինի թէէմին դըրբօր իտէ, ֆէ-
նա պիր շէյ իթմէօր եւ : Հէմ՝

պու խուսուս մուլտֆըզը թապիաթ
վէ պապէթ տէյիլ մի տիր, քիմ՝
պունու թայնիպէ ճէսարէթ իտէ-
պիր :

— Շիւպհէսիզ, մաամուազէլ, նա-
զարինաթլէ քիմնէ պու հալի թայ-
նիպ իտէմէզ իտէ աէ, հազըզաթը
հալտէ էօլլէ պիր : Շէօլլէ քի, է-
ֆէնաիլէրի թարաֆքնպան պու գա-
տար հիւնի մուամէլէ կէօլմէքաէ
օլմանն քէօլլէր, մըրըշաւումազ-
աւ, իէշէքքի իթմէքաէ վէ իիթի-
լալ չըգարմազաւ տըրլար, վէ ֆը-
րանսանն վէ ինկիլթէրանն սէր-
պէթիմ միւսթէմիլքեաթլէնա իթի-
նա իթմէք իւզըէ, ֆիրարաան պաշ-
ղա թաաթվարլար Եօլ տուր :

— Սահի՞հ մի, աէտի կէնճ զըզ
թահզ իրամիզ պիր թէպէսիւմ իլէ :

— Էվլէթ, մաամուազէլ, հէմ՝
բէք սահիհ տիր :

— Բէք իյի, էֆէնտիմ, աէնու
աէվամ իթաի Դօրա, Լաքին պու-
նա էօլլէ կէօրինիլը քի, պու ֆէ-
նալըզն աէվամը բէք չօլայ տըր :

— Նէ՞ կիպի :

— Պունաան տահա գօլայ նէ՞ վար
աըր, տիկէր առհապը արաղի աա-
խի բէտէրինի սիւլաք իթաիլի թա-
րիկէ տէվամ իթպինլէր, օ հալտէ
քէօլլէրի աէ պիզիմ, քէօլլէրէ
պէնդէհէճէք, վէ էֆէնաիլէրինի
թահզիր իտէճէք նէրաէ սէվէճէք,
վէ ֆիրարէ չալըշաճազ Եէրաէ, իշ-
լէրիլլէ մէշղուլ պուլունումազ, վէ
չալըշմալարնն ճիւղի պիր միւ-
քէաֆաթը կիւնիւն պիրինաէ քէն-
աիլէրինի իտպէթ իտէճէկինի պի-
լէլէք, միւթիւ վէ չալըշիւն օլթ-
նազ տըրլար Բիմ՝ պունուն պէօլ-
լէ օլտուղունու անյատմազ, վէ
Բօրթօ-Բիգօ վալիսի նա՞րը տուէմ
օլուօր քի, էսիրլէրինի գամիշ վէ
պապիթն ալթընաւ էօլալարմէյինի

բէտէրիմէ իխթար իթմէնիզ իչին, սիզին պուրաեա կէլմէնիզի էմր ի տիեօր :

Սիեահլար վէքիլի, մէզպուրէ իւղէրինէ թարիֆի նազապիլ պիր սուրէթլէ աթֆը նազար իտիպ, վէ պատէհու թէպէսսիւմիէ շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

—Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, վալի հազրէթլէրի, քէնտի միւլահազալարընա պու եօլաա մանէա վիրտիկինիզի պիլսէլէր, բէք մէյեուս օլաճադ աբըլար : Միւշարիլէյհ, հէր կիւնա հազգսըլըզա գարշը օլուպ, անճադ, վէ օ տախի մէնաֆիլի ումուսիեէ խաթըր իչին, սին եօր Ռիշար Պէրնիէնին քէնտի առապարը հազգընտա պիր ազ շէտիա իւլ միզաճ օլմասընը տրզուլէմէքտէ տիր :

—Էհ, տէեու մուգապէլէ իթտի Գօրա շէտիտէն, պիհսուտէ եէրէ մուամէլէյի շէտիտէ օլուր իսէ, պունա զալիմիք տիրէր : Աճա'յիպ, Ֆրանսա վէ ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի էսիրլէրին զինճիրլէրինի գըրարադ, ճէնապը հազգըն, տօլտուզու գէման հէր մախլուգա իհսան պուեուրտուզու օլ պիւյիւք նիլմէթի, եանի հուրրիեթի իեուտէ իյլէտիլլէրի հալտէ, սիզին, բէտէրիմէ ալադճա վէ զատտարճա պիր շէյ, եանի պիր ճինաեթ թէքլիֆ իթմէեէ կէլմէնիզ, բէք միւնասէպէթսիզ տէյիլ մի տիր :

—Փագաթ, թէքրար սէօյլէեօրում քի, սիզ եալընըզ տէյիլիւնիզ, տէտի վէքիլ :

Պու առալըգ Ռիշար—Պէրնիէ քէլամա աղազ պիրլէ :

—Էֆէ'նտի, պու գատար սէօլքեաֆի տիր, տէտի վաչարը ազիմլէ, պէն քէնտի թապիաթ վէ ախլէադըմտան հիչ պիր շէյ թէպ :

տիլ իթմէմ, պունուշա պէրապէր պունուշ, սիզին մէմլարիեթիլինիզ մէնաֆիլինճէ մուզիրր օլտուզունու, վէ էֆէնտիլլէրին քէնտի էսիրլէրի հազգընտա իճրա իթաիլլէրի վահշիլիք վէ զալիմիկին սիզին սէրվէթինիզճէ զաեթթ մուգատտէս իտուկինի տախի պիլիլիմ : Չիւնքի սիզ եալընըզ մաաշընըզա գալտըզընըզ թագտիրտէ, զալիֆ գալաճալընըզ թապիլ տիր : Իմտի, պու պապտէ սիզէ էօտէեէճէք պիր թազմինտիլմ վար տըր, պունուշա ինքեար կէլէմէմ :

—Էվլէթ, էվլէթ, իշթէ մէսէլէ ասըլ պու տուր, տէտի Գօրա, թահզիրամիզ պիր սէտա իլէ : Իմտի, էֆէնտիմ, հիսապընըզը եաբըպ, անտըզա կիտինիզ մաթլուպունուզ թէէտիեէ օլունաճադ տըր :

—Մա'տմուազէլ, պէնի թահգիր իտիեօրսունուզ, տէտի վէքիլ :

—Սիզէ ազշէ հիպա իթտիկիմիզ իչին մի սիզի թահգիր իտիեօրուզ, տէեու ճէվապ վիրտի իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ Գօրա : Բէճա իտէրիմ, նէ՞ գատար վագըթաան պէրի տիր քի, պու խուսուսա պիր հագարէթ նաղարըյա պագըեօրսունուզ :

Սիեահլար վէքիլի, խըրսընտան տիթըէեէրէք, վէ զազապընտան եիւզիւնիւն բէնկի սօլմուշ օլարագաեաղա գալգաթ, վէ կիւճ իլէ անլաշըլըր պիր սէտա իլէ :

—Պու էվտէ, հազգըմտա վուգուա կէլէն գապուլլիյէթի ապուունութմաեաճաղըմ, տէտի :

—Գեա'շքի պու խաթըրէ պիր տախի պուրաեա աեադ պասմանըզա մանի օլաա իտի, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա :

—Էմին օլունուզ քի, ապա ունութեամբ ածաղըմ:

Պու սէօղէրտէն սօնրա, մէրգում, իւշ գըզդարընտաշարտան էն պիւշիւկինէն սօն տէֆա պիր աթֆը նազար իլէ, սէլամ վիրմէքսիզին տիշարը չըգար, վէ գօնաղըն պիւշիւք գարուսու եանընտա պիր աբապա թէսլիմ իթմիշ օլտուղու աթընա պինիպ, վէ գալպինտէ թէս. կին օլունմազ սուրէթտէ պիր դարաղ վէ առաւելթ էսէրի պուլունարագ, սիւրաթլէ հարէքէթէ պէտ իյլէտի:

—Գօրա, պէնիմ կիւզէլ գըզըմ, տէտի էմլաք ոահիպի, պիր աղ էվվէլ սիեահլար վէքիլիլէ բէք սէրթ մուամէլէ իթաին:

—Հագգսըզ մը խաիմ, հէմ մէրգումուն ալլագ պիր քիմնէ օլտուղունու սիզ տախիթաստիգ իթմէզմիսինիլ:

—Շիւպհէսիլ, օրասը էօյլէ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Րիշար, էլինի պուրուշմուշ օլան տնլը իւզէրինէ գօեարագ, ֆագաթ պունտան պէօյլէ մէրգում պիզլիմ տիւշմէնիմիզ օլմուշ տուր:

—Պիպիմ նէմիզէ լաղըմ, պիզէ նէ եարապիլիր:

—Համա օլուն հիշ պիր շէյ եարամազ, եօգսա, էկէր էօյլէ օլմասա խաի, մէրգումուն պուրտեա կէլմէսի, պիզէ պիր մուտիպէթի մուճիպ օլուր տէեու զանն իտէր իտիմ: Հէրնէ հալ իսէ, իշպու էֆքեարը միւքէտտէրէյի պէրթարաֆիտիպ, ումուր ու մէսալիհիմիզի տիւշինէլիմ: Եարըն ալթուն մասէնիստէքի ամէլէմիզի կէօրմէք իւզրէ, մէզքիւր մասէնէ կիտէճէյիլ: Պու կիւն, Մարսիլաեա կէօնտէրիլմէք իւզրէ Ասթրօլայ սէֆինէսիլլէ Սէն-Ժանար-Բօրթօ-Րիզ օեա կէօնտէրիլէ:

ճէք օլան գահվէ հումուլէսիլլէ իշթիգալ իթմէքիլիլիմիզ լաղըմ աղը: Այնի վագըթտա Մահէկէեէ տախիտէօրթ եիւզ ըէս աղնամ կէօնտէրիլէճէք տիր:—Գօրա, պու էմիլէրիմին իճրասը խուսուսունա սէն նէզարէթ իտէճէքսին:

—Բէք իյի, էֆէնտի բէտէր:

—Սէն պու սապահ ժիւրիթէրի կէօրտիլուն միւ:

—Պունուն իչին խասսէթէն խասթախսէեէ կիթաիմ:

—Նա՞սըլ աղը:

—Բէք իյի տիր. տօգթօր Ժօլլէն խասթալըղըն էօնիւնիւ քէօքիւնտէն ալմըշ աղը: Իւշ տէօրթ կիւնէ գատար ժիւրիթէր աեաղա գալգաճագ, վէ բիրինճ իլէ հայվան թահմիլի իչին նէհրէ կէլէճէք օլան սանտալարըն նէզարէթինի տէրիւհտէ իտէճէք տիր:

—Բէք իյի, էվլատըմ, ֆագաթ ազիզիմ, զանն իտէրիմ քի, պու սապահ միւլաղիմ Տօրսայ իլէ գահվալթը իտէճէյիմիզի ունութեամբըն աղը:

Գօրա, եանագլարընտա պիր գըրմիլըլըգ հուսուլէ կէլէրէք,

—Խա՛յր, խա՛յր, էֆէնտի բէտէր, ապա ունութեամբըն, տէեու ճէվապ վիրտի:

—Մէրգում կէլտիկինտէ, իքի տէֆա չանը չալըպ, կէլմիշ օլտուղունու պանա պիլտիրինիլ: Պէն պիր սաաթ իչին տիշարը չըգըթօրում, ֆագաթ գօնագտան եիրաղլանմաեաճաղըմ:

Պու սուրէթլէ Րիշար Պէրնիէ պաշընա հասըրտան պիւշիւք պիր շաբգա գօեուպ, օտաաընտան տիշարը չըգար: Գօրա տախի պաղը թաամթէտարիքի կէօրմէք իւզրէ, բէտէրինին արգաւընտան կիթաի:

Գարմէն իւէ Մարի պիւրիքտէ
գալարըլար :

Պիր կիւն էվվէլ, եանի միւլազիմ
Արման Տօրտեքն հարէքէթ վէ ա-
զիմէթինտէն սօնրա, Գօրանըն սի-
մասը մահզունիյէթ քէսպ իթմիշ,
վէ հէյեթիմտէ էօյլէ պիր իզթի-
րապը գալպ էսէրի հուսուլէ կէլ-
միշ իտի քի, ի.քի գըզգարընտաշ-
լարըն նազարը տիգգաթընա պու
հուլ չարմըշ իտի :

Պու զըզլար պու պապտէ պիւ-
յիւ.ք գըզգարընտաշլարըն իսթիճ-
վապ իթմէքիկի հէր նէ գատար
իսթէմէմիշէր իտի իսէ տէ, ի.քիսի
տախի ֆէնա սուրէթտէ միւթէէս-
սիր օլմուշլար իտի :

Մարի, եանի պու գըզլարըն էն
քիւչիւկիւ էֆքեարը պաթըլէ սա-
հիպէսի օլմասըյա, պիւյիւ.ք գըզ-
գարընտաշլարը քէնաիլէրինի եալը-
նըզ պրադտըղընտա,

—Գարմէն, տէտի, սէպէպինի
պլիմէմ ամմա, պաղը ֆէնա հիւ-
սիեաթ գալպիմի իսթիլա իթմիշ
տիր : Բէտէրիմէ զանն օլունտուղու
կիպի, պանա տախի էօյլէ զանն օ-
լունուեօր քի, շու սիեահլար վէքի-
լինին պուրտեա կէլմէսի ուղուր-
սուղուղ տուր :

—Աղիզիմ, սէն պու խուսուստա
եանըլըեօրսուն, տէեու ճէվապ վիր-
տի Գարմէն, պիւաքս բէտէրիմ,
մէրգուստան գօրգաճազ հիշ պիր
ճիհէթիմիզ պուլունմասըղըն պէ-
եան իթտի :

Մորի պաշընը սալաեարազ,

—Էվվէթ, բէտէրիմ պէօյլէ սէօյ-
լտի, տէտի, լաքին ֆիքրինին վէ
գալպինին միւսթէրիհ օլմատըգլա-
րընը պէն բէք ալէա կէօրտիւմ, վէ
պու խուսուստա գօրգաճազ սէ-
պէպլէրիմ տախի վար տըր :

—Պու սէպէպլէր գաճըղլար տըր :

—Սէն տախի պէնիմ կիպի պի-
լիրին քի, հէր քիմ արապ ճինսինէ
մէնտուպ օլուր իսէ, ամմա նէ գա-
տար ազ մէնտուպիեթի օլուր իսէ
օլուն, անըն իշին Գօրաշ ըագգամ,
մուղիրը պիր ըագգամ տըր : Իմտի,
պիզիմ տախի տամարլարըմըղտա,
վալիտէմիզ թարաֆընտան պիր գաշ
տամիա սիեահ գան պուլունուր . . .
Պու հայտէ, իշթէ պու կիւն ապրիլ
Գօրաշ տուր, վէ պիր ազ էվվէլ պու-
րաեա կէլմիշ օլան շախսըն իսթի Ռէ-
ճօրէշ տիր, վէ պու իսիմաէ Գօրաշ
հարֆ վար տըր : Մէրգուստան սօն
քէլիմէլէրի շունլար օլմուշ տուր .
«Պա էվպէ հագգընա վագաա կէլն շա-
խաալէյէթի ալա ունաթմաեազլըմ : »
Իշպու ճիւմէ տախի Գօրաշ քէլիմէ-
տէն իպարէթ տիր : Կէօրիւեօրսուն
եա՛, տալիմա պու մուղիրը ըագգամ
մէվճուտ տուր : Տահա հէքսի պու
գատար տէյիլ : Սիեահլար վէքիլի
իշէրի կիրէրքէն, շարգասընը սօլ
էլիլէ չըգարմըշ տըր քի, պու տա
իյի պիր ալէամէթ տէյիլ տիր . . . :
Լաքին նիշին կիւլիւեօրսուն :

Գարմէն, Մարինին տնընտան
պուս իտիպ,

—Պաթըլ էֆքեարըն իշին կիւ-
լիւեօրում, գըզգարտաշ, տէտի,
հէմ պու տէտիքլէրինին մանէտա
նէ՛ տիր :

—Պու տէտիքլէրիմին բէք չօգ
մանէտա վար տըր : Շէօյլէ քի
թէքմիլ պիր գալմ իշինտէ պիր
իթիգատ զանէթ գուվվէթի սու-
րէթտէ թագվիյէթ պուլմուշ օ-
լար իսէ, պիւսպիւթիւն եալան օ-
լամազ : Պէնճէ պու առէմ սէպէ-
պինտէն պիզիմ էվէ պիր ուղուր-
սուղուղ կիրմիշ տիր, վէ հէր հալ-
տէ Գօրտեա պիր ֆէլաքէթ վագը
օլաճաղ տըր :

Գարմէն տիթրէեէրէք,

— Լաքին պու ֆէլաքէթին պիզէ վազը օյմաներպ տա, Գօրանա վա- գը օյմաներն սէպէպի նէ՞ տիր, տէնու սիւալ իթտի :

— Զիւնքի սիեահլար վէքիլի իչէ- րի կիրտիկի զէման իւք աէֆա Գօ- րանա աթֆը նազար իյլէտիկի կի- պի, աիշարը չըգաղը զէման տա- խի սօն տէֆա մէզպուրէեէ աթֆը նազար իյլէմիշ տիր :

— Լաքին գըզգարաաշ, Գօրա- քէտէրիմիզ իլէ պիզիմ արամբը- տա պուլունաուգճա, քէնտիսինէ նէ՞ մուսիպէթ վազը օլապիլի :

— Օրաաքը պէն պիլիլըմիյիմ : Սիզէ թէքար իտիեօրում քի, պազը ֆէնա հիտսիեաթ պէնիմ ֆիքրիմի վէ գալպիսի իթիլա իթ- միշ տիրլէր վէտէլամ, վէ էկէր- չի մուխաթարանըն գանդը թարաֆ- տան կէլէճէյիլի պիլէ իտիմ, պու- մուխաթարանըն էօնիւնիւ ալմանըն եօլունու տախի էօյրէթիլ իտիմ, հալպու քի թէէսալաֆ իտէրիմ քի, պու մուխաթարանըն գանդը թարաֆտան կէլէճէկիլի պիլմէմ :

Գարմէն, պու լաֆիլար իւզէրի- նէ քիւչիւք գըզգարընտաշըն գու- ճազլանըպ, կէօքսիւնէ տանաթ- տը, վէ գուլաղընտան աշաղը,

— Պէնիմ սէվիլիլի վէ ագըլըզ գըզգարընտաշըմ, տէտի, չալըշ քի պիլ տն էվիլէ պու հօլունը միւլահազաթը ֆիքրինտէն տէֆ ի- տէսին : Սէն տախի պիլիրսին քի, պէն Գօրանը հատտէն գիեատէ սէ- վէրիմ, վէ էկէրչի աէնին վէսվէ- սէլէրինէ հիտսէտար օյմանօր իտիմ, սէպէպի, վէսվէսէ իտէճէք վէ գօր- գաճագ հիշ պիլ ճիհէթ օլմաաղը իչին տիր :

10

Մարի պաշընը սալլանաւրագ,

— Ալահ վիրսին տէ, պէնիմ վէսվէսէլէրիմ վէ գօրպուլարմ խէեալաթ գապիլինտէն օլունըն, տէտի, ֆագաթ Գօրանըն տիւնաէն պէրու իզթիրապ իչինտէ վէ աիւչիւն- ճէլի կէօրիւնտիւկիւնէ, սէն տախի պէնիմ կիպի տիգգաթ իթմէ- տին մի :

— Էվիլէթ, Մ. Տօրապըն վիլիլթա- սընտան պէրու Գօրանըն իւզէրին- տէ էօյլէ պիլ հալ կէօրմէքտէյիմ, տէնու ճէվապ վիրտի Գարմէն, լա- քին գըզգարընտաշ, սէն պունտան նէ՞ նէթիճէ չըզարբօրտուն :

— Պէնիմ չըզարաղըմ նէթիճէ շու տուր քի, ֆէնա թէէտիլ զու- թէն տիւնտէն պէրու հիտ օլուն- մուեա պաշամբշ տըր, վէ Գօրա ի- լէ Արման իքիսի տախի այիլ մուսի- պէթէ աիւշար օլմագ մուխաթարա- սընա թապի պուլունագ տատըրըն :

— Այիլ մուսիպէթէ՞ մի, տէնու թէքարլատը Գարմէն հօյրէթտէ գալարագ, ֆիքրինի անյանամա- եօրում, պիլ ալ իլգահ էթ :

— Պէլքի հանըմագտանըմ, ֆա- գաթ զանն իտէրիմ քի, Մ. Արման Գօրանը սէվէր, վէ Գօրա տախի պունուն աշգ ու մուհապլէթի հազգընտա պիւսպիլթիւն տույ- ղունուղ տէյիլ տիր :

— Պէն պունտա հիշ պիլ ֆէնա- լըզ կէօրմէեօրում, չիւնքի միւլա- զիմ Արման քիպարղատէ օլաուղու ճիհէթլէ, բէտէրիմ մէրգումուն հէմչիլիլիլէ էվլէնմէսինէ միւմա- նաաթ իթմէզ, վէ հաթթա պանա էօյլէ կէօրիւնիւր քի, բէտէրիմ քէնտիսինի բէք զիեատէ թագտիր տախի իթմէքտէ տիր : Պունունլա

պէրապէր սէնին շու թախմինդերինն սահիհ օլմասընա տայիր հիշ պիր իսպարթ եօգ տուր : Զիւնքի էկէր գըզգարընտաշըմըզըն Մ. Տօրսաեա մուհապպէթի օլոա իտի , մէզպուրէ պու մուհապպէթինի պիզտէննէ՞ իշին կիզլէեէճէք իտի : Հաթթա Գօրա բէք սէրպէսթ թապիւթը տըր , վէ պիզտէն հիշ պիր էսրար կիզլէմէմիշ տիր : Պուռնտան պաշգա , թախմինին սահիհ օլոա պիլէ , մուվազգաթ պիր տիւշիւննէ , վէ իսթէմէեէրէք վէ պէլքի տէ սէպէպսիզ եէրաէ վուզու պուլան պիր մահզուռնիյէթ , սէնին հիսսիեաթը մուզիրրէնի սալիհէ չըգարամաղլար : Իմոի , թէքրար սէօյլէեօրուամ , պէնիմ քիւշիւճէք գըզգարընտաշըմ , խեեալաթը պէր թարաֆ էթ , վէ վալիտէմիզին վէ սէնին սիւտանանըն ֆիքրինտէ հասըլ իթմիշ օլտուզլարը չօճուգճա էֆքեարը պաթըլէեէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէն վազ կէշ :

Մարի ճէվապ վիրմէք իւզրէ իքէն , Տօլօրէսին իսթէ կէլմէսիյէ , մուհապպէթինն սուրէթի թէպտիլ օլտու :

Պու վէճհ իլէ վազըթ կէշմէքտէ օլուպ , Րիշար Պէրնիէ գօնաղա ճիվար օլան մահէլլէրի տօլաշմըշ , վէ հէր նէ գատար քէնտիսինի չըղըրաճազ օլան չանըն սէյլէրինի իշիթմէմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի գօնաղա ալտէթլէ , հավլիլէրտէն պիրիսինտէ Գօրաեա թէսաաիւֆ իյլէտի , վէ քէլամա ազաղլէ :

— Էյ նէ՞ խապէր , միւլաղիմ կէլտի՞ մի , տէեու սիւալ իթտի :

— Խա՛յր , էֆէնտի բէտէր , տահա կէլմէտի :

— Լաքին գահվալթը սաաթը եագլաշմըշ տրր , տէյի՛լ մի :

— Էվլէթ , վէ Մ. Արման ատէթի վէճհ իւզրէ , թամ վազըթտէ կէլիր , տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ :

— Պէլքի մէմուլին զայրի պիր իշ զուհուր իտէր տէ , կէլէմէզ :

— Պէլքի , վէ լաքին պու սապահ պիզիմ քէնտիսինի պէլէմէքտէ օլտուզումուզու պիլէրէք , գարթանընտան լուխաթ իսթէր , վէ իոթիհսալինէ տախի մուվաֆֆազ օլուր :

— Պու տախի սահիհ տիր :

— Էֆէնտի բէտէր , էկէր իսթէրսէնիզ , տաղա գատար կիտէլիմ , օրատա պէլէտիկիմիզտէ , վազըթմըզ չարուզ կէշէր , վէ սանտալըն կէլտիկինի տէ կէօրիւրիւզ :

— Բէք իյի տիւշիւնտիւն , գըզըմ , հայտէ կիտէլիմ :

Պու սուրէթլէ Րիշար Պէրնիէ գըզընք քէնտի գօլթուզընա ալըպ , իքիտի պիրլիքտէ , Գարմէն , Մարի , վէ Տօլօրէսին էվլէլճէ կիթմիշ օլտուզլարը , վէ տօգթօր ժօսլէնին կէլիպ պուռլար իլէ պիրլէշմիշ օլտուզու թարլաեա տօղրու միւլթէվէճհի օլտուլար :

Գարմէն պուռլարը կէօրիւնճէ ,

— Նէ՛րէեէ կիտիեօրսուռուզ , փեեու սիւալ իթտի :

— Կէճիքմիշ օլան տալէթլիմիզի իսթիզպալ իշին տաղա գատար կիտէճէյիզ , տէեու ճէվապ վիրտի Րիշար Պէրնիէ :

— Պիշ տախի սիզին իլէ պիրլիքտէ կիտէրիզ :

Պէյլէճէ պիզիմ պու ալթըշտիսուլար , պիւշիւք աղաճլարըն ալթընտան վէ սարք եօլարաան եիւրիւմէեէ պաշլտալար :

— Էֆէնտի բէտէր , աճապա տիւրպիւնիւրիւզ եանընքդտա՞ մը ալըր , տէտի Գօրա :

— Խալը, եանքմտա տեյիլ տիր, ֆազաթ գարաեա կէլէն պիր սան. ալալը աշխքեար զուրէթտէ կէօրէ. պիլմէք իշին, տիւրպիւնէ իհթիեա. հըմըզ եօգ տուր: Պունտան տա գաթինազար, տօթուճուզ տօգ. թօր ժօսլէնին գարագուշ կիպի կէօզլէրի վար տըր, վէ պիղէ տիւր. պիւնիւք խըզմէթինի իֆա իտէր:

— Էմիլէրինիգէ միւնթազըրըմ, տէեու մուգապէլէ իթտի մէլէզ թապիպ:

Եօլուն պիրինտէն տէօնիւտիւ. կիւնտէ, ուղագտան Մէրքիւցցանըն կէլտիկի կէօրիւտիւ:

— Սինեօր ամիր կէլիեօր, տէտի Գօրա գաշարը չաթըլարագ:

— Շիւպհէսիզ մէրգուճ պէնի, միւհթէրէմ տօթու սիեահլար վէ. քիլիյէ հէմէֆքեար կէօթմէք իշին, մամէմունիյէ պիր շէյ վիրմէքիւ. կէ րազը օլուր իտի, տէեու մու. գապէլէ էմլաք սահիպի կիւլէրէք:

Մէրքիւցցա, էֆէնտիսիլէ ֆա. միլեասընա եօլ աշմագ իւզրէ, շաք. գասընը էլինտէ թութարագ, տուր. մուշ իտի: Մէրգուճ միւրայիճէ վէ ալլագճա պիր թէվազիւ իլէ կէօզ. լէրինի աշաղը էյմիշ օլուպ, Ռիշար Պէրնիէ, եօլունա տէվամ իտէրէք, մէրգումա շու լազֆարը խիթապ իթտի:

— Ամիր, սահիլտէն մի կէլիեօր. սունուզ:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . նէհ. ին աղղընտա պուլունպն էսիրլէրի վէ սանտալլարընը կէօզտէն կէչիւլ տիմ:

— Հէր շէյ նիզամընտա՝ մը տըր:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ:

— Էնկինտէն քէօրֆէզէ տօղրու պիր սանտալ կէլմէքտէ օլտուղու. նու կէօրտիւնիւզ միւ. և.

— Էֆէնտիմ, պու սիւալինիգէ

ճէվապ վիրէմէմ, չիւնքի պէնիմ նազարը տիգգաթըմ տէնիզ թա. րաֆընա աթֆ օլունմամըշ տըր:

Մ. Պէրնիէ վէ գըզլարը տալիմա էջլարընա տէվամ իթմէքտէ ֆ. լուպ, Մէրքիւցցա իսէ իքի ատըմ արգատան կէլմէքտէ իտի:

Էմլաք սահիպի քէլամա տէվամ պիրլէ:

— Պիւլիւք գահվէ ֆապրիգա. սընը տօլաշտընը՞զ մը, տէեու սի. լալ իթտի:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, վէ իքի ա. րապաեա գահվէ եիւքլէթտիմ քի, չիմտի գօնազըն մաղազալարընա վասըլ օլմուշ օլմալը տըրլար:

Ռիշար Պէրնիէ վէ մաեէթի կէօլ. կէլի եօլարտան չըգըպ, Մօրն նամ տաղլարա մուվասըլէթ իյլէտիլէր: Մէզքիւր աաղլարըն թէքէսինտէն քէօրֆէզ, վէ քէօրֆէզտէն տախի տէնիզին աշըզլարը կէօրիւլիւր ի. տի:

Տօրատ վէ էքլէր նամ սէֆինէ. լէր հէնուզ սանճագլարընը քիւ. շատ իթմիշ օլմաեըպ, պու իքի սէֆինէլէր ուզագտան չօճուգ օ. եունճագլարընա մախսուս օլան քիւլիւք սէֆինէլէրէ պէնզէրլէր ի. տի:

Պունլարըն արգասընտա իսէ, հէնուզ իսթիմ իւզէրինտէ օլարագ, զիքրի սէպգաթ իտէն պրիգ սէֆի. նէսի պուլունուպ, պու տախի ու. ֆունդուն տիւմանլարը արասընտա առէթա զայպ օլմագտա իտի:

Պու արալըգ տօգթօր ժօսլէն թարմաղըյլա քէօրֆէզլոէ պիր քիւ. չիւք նօգթա կէօթէրէրէք:

— Պիր, սանտալ կէլիեօր, տէտի:

— Կէօրիւեօրում, տէեու ճէ. վապ վիրտի Գօրա, ֆազաթ տահա գարատան զաեէթ ուղագտա տըր: Անճագ էկէր պու սանտալ, էքլէր

սեֆինէսի սանտալը իսէ, երկիրմի տաղըդա զարֆընտա քէօրֆէզէ վասըլ օլաճագ փըր:

— Բէք ալէա, էօյլէ իսէ շու կիւղէլ մէվզիտէ օթուրալըմ, վէ սապը իլէ պէքլէեթիմ, տէտի Բիշար Պէրնիէ:

— Սի'նեօր, տէեու սիւալ իթտի Մէրքիւցցա, զանն իտէրիմ քի սիւաճլարքն վէքիլինի կէօրտիւ. նիւզ, տէյի'լմի, չիւնքի պու ու. պաճ պէն քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթտիմ, գօնաղպ կիտիեօրտու:

— Էվվէթ, կէօրտիւմ, տէեու ճէ. վապ վիրտի էմիաք վէ ագար սահիպի, ֆադաթ մէրգուլ մէրագլը պիր քիմնէ օլտուղունտան, վիրտիկի վիզիթանըն նէթիճէսինտէն խօյլանմաեարագ, պիզտէն մուֆա. րագաթ իթտի:

Մէրքիւցցա, պու սէօղլէրէ հիշ պիր քէլիմէ իլավէ իթմէեթէք պաշըն աշաղը էյտի, ֆադաթ կէօգ պէպէքլէրինտէ աճայիպ պիր բարլագլըգ հուսույէ կէլտի:

Պու էննատէ Գօրա, սանտալըն, արգասընտա ուզուն վէ քէօրիւքլիւ պիր իզ պրագարագ. վէ կիթտիքճէ գարաեա եագլաշարագ իլէրլէմէքտէ օլմասընա տիգգաթ իթմէքտէ օլտուղունտան, գալպի չարբմագտա իտի:

Պիր աղ սօնրա, սանտալտա պու. լունանլար թէչհիզ օլունապիլիպ, իլք տէֆա Գարմէն, եիւքսէք սէտա իլէ:

— Մ. Արման եալընըգ օլմատըղը կիպի, պու սանտալ տախի, մէքգուլուն հէր վագըթ րաքիպ օլտուղու սանտալ տէյիլ փիրլտէտի:

— Պաշ գաթմանըն սանտալը տըր, վէ տէրունինտէ իւշ գապիթ պու. լունտուղունու կէօրիւեօրուլմ, տէ.

եու մուգապէլէ իթտի տօգթօր ծօպէն:

— Պրա'փօ, տէտի Բիշար Պէրնիէ քէյֆիլ սուրէթտէ, էկէրչի Մ. Տօրսայ սահիհէն էքլէր սէֆինէսի պաշ գաթմանըն վէ միւլագիթի էվվէլինի տախի պիրլիքտէ կէթիր. մէքլիկի տիւշիւնմիւշ իսէ, բէք մէմուլն օլաճաղըմ, չիւնքի պիւն. լար մէճուր գապիթլէր վէ նաղիք տտամար տըրլար:

— Ֆիլվագը, էֆէնտի բէտէր, անլէր տիրլէր, պէն քէնտիլէրինի թանըրըմ, տէտի Գարմէն:

Պու արա Գօրա սիւքիւթ իւզըն տուրուպ, օլ կիւնէ վէ օլ սաաթա գատար հիսս իթմէմիշ օլտուղու պիր չիտտէթլի հէեճման մէզպու. րէնին թէքմիլ վիճուտինի իհաթա իթմիշ իտի:

Սանտալ իսէ, քէօրֆէզին սա. քին սուլարը իւղէրինտէ ֆէվզէլա. տէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ իտի:

Արման, Բիշար Պէրնիէյի վէ գըզլարընը Մօրն տաղը իւղէրինտէ կէօրմիւշ օլմալլէ, պաշ գաթմանա կէօս. թէրտի: Պաշ գաթման աեաղա գալգըպ, տիկէր իքի րէֆիգլէրիլլէ պիրլիքտէ էլլիլէ մէրգուլմանը ֆէ. լամամանա պաշլատը:

Կէնճ գըզլար տախի աեաղա գալգըպ, եաղըգլարընը սալլաեարագ, իեատէյի սէլամ իլլէտիլէր:

Գօրա, պիր ճահտ իլէ ջաֆիրէն վագարը ազիզ վէ սիւքիւնէթ քէնպ իթտի, վէ սօնրա քէլամա պիլ իպ. թիտար:

— Էֆէ'նտի բէտէր, տէտի, տէ. նիզ քէնարընա գատար ինէպիլիր իտիք:

— Էվվէթ, սէվկիւլիւ գըզըմ, լա. քին չիմտի տախի ինէպիլիրիլլէ:

Պէօյլէճէ Բիշար Պէրնիէ, գըզլա.

րը, Տօլօրէն, աօգթօր ժօսլէն վէ
ամիր Մէրքիւցցա գաեալարտան
աշաղը ինէրէք, տէնիզ քէնարընա
վասըլ օլտուգլարընտա, սանտալ
տախի նէհրին պօղազընա եանաշոր:

Օֆիշիալար տէրհալ գարաեա
չըգըպ, էմլաք սահիպինէ տօլրու
կիթաիլէր, վէ մէրգուլմպունլարա,
պիր հիւսնի թէպէտօիւմէ էլլէրինի
ուզաթաթ, վէ քէլամա աղաղլէ,

—Խօշ կէլտինիզ, պէնիմ, աղիզ
վաթմանտաշարըմ, տէտի, վէ է-
կէրչի պիղիմէ պիրլիքտէ գահվալ-
թը իթմէկէ թէնէզզիւլ իտէքսէնիզ,
պիղի բէք մէմուլն գլլարթընը:

—Աղիլիմ միւսիւ Պէրնիէ, տէ-
եու ճէվապ վլրտի ալիլո սէֆինէ-
սի գօմանտանը, կէնճ գըզլարը սէ-
լամլաեաարագ, սիզին միւսաֆիրբէր-
վէրլիկինիզին պիւլիւքլիւկիւ պիղ-
ճէ օլ գատաթ մալիւմ վէ միւսէլ-
լէմ տիր քի, տալթէթի մախսուսու-
նուզա մագհար օլմուշ օլան տօս-
թումուզ Տօրսաեա պիղ տախի ըի-
ֆագաթ իթտիկիմիզ հալտէ, եօլ-
սուզ պիր հարէքթթտէ պուլուն-
տուղումուզու զանն իթմէյիզ:

—Խաշր, էֆէնտիմ, խաշր, սիզ
պու խուսուստա եօլսուզ պիր հա-
րէքթթտէ պուլունմատրգտան պաշ-
գա, պէնտէնիզի տէրէճէյի նիհա-
եէտէ մէմուլն տախի գըլտընը,
տէտի էմլաք սահիպի քի, մէսըուր
սիմասընտան խալիսէթի հագգըն-
տա յիւպհէ իտիլմէսի աօլա միւմ-
քիւն տէյիլ իտի:

—Սիզին, պիղի պու կիւն կէօր-
մէքլիկինիզ հէր հալտէ թապիլի ի-
տի, տէեու տէվամ իթտի գար-
թան, չիւնքի սիզ պիղի իւշ այտան
պէրու, զիքրի աօլա խաթրըմըզտան
չըգմանաճագ տէրէճէտէ պիր հիւս-
նի սուրէթլէ խանէնիզէ գապուլ
իթմիշ օլտուղունուզ թագտիրտէ,

աղիմէթիմիզ էսնասընտա, հէմչիւք-
րանիյէթի աղիմէմիզի վէ հէմ տա-
խի թէէսսիւֆիւմիզի պէեան իթմէք
վաղիֆէմիզտէն իտի:

Պիւսպիւթիւն մէմուլին զայրի օ-
լան պու «շէֆէ քէլիմէսի, ումու-
մէն պիր թէաճճիւպ էսէրի հուսու-
լէ կէթիւրիպ, պիլճիւմէ հագը-
րուն, պու պապաէ պիր իյզահաթ
իսթիրհամ իտէրճէսինէ կէօպէթինի
գարթանա տօլրու չէվիթաիլէր: Գօ-
րանըն տախի ըէնէկի պիւսպիւթիւն
սօլուպ, սէֆինէ միւլազիմինէ աթ-
ֆը նազար իյլէտի քի, մէրգուլմ,
տախի մէզպուրէ գատար հէեէճան
իչինտէ զանն օլունուեօրտու:

Պու ալալըք, պիր գաշատըմ ալ-
գատա գըմըլտանմանաարագ տուր-
մադտա օլան սինեօր Մէրքիւցցա,
մէրգուման իքի կէնճլէրէ տիզ գաթ
իթմէքտէ իտի: Մէրգումուն ինճէ
տօագալարը իւպէրինտէ էսէրի խա-
պասէթ օլարագ պիր թէպէսսիւմ
միւլահէտէ օլունտուղու կիպի, տի-
կէր թարաֆտան տախի էլլինտէքի
գամըսըլլա օյնումագտա իտի:

Րիշար Պէրնիէ սիւքիւթի գաթթ
իլէ,

—Գաթթան, տէտի, աղիմէթ
լագըրտըսը իտիեօրսանըզ, մագսէ-
տինիզ, Կուսեանիլա քէօրֆէզին-
տէն հարէքթթ իտէճէկինիզի մի-
անլաթտըրմագ տըր:

—Էվլէթ, էֆէնտիմ, պիղ ազ
էվլէլ էմր ալաթգ, տէեու ճէվապ
վիթաի օֆիշալ, վէ եարըն սապահ
էրքէն տէմիրի գալտըրաճաղըզ:

Գօրա ազ գալսըն պաեըլաճագ
իտի: Մէզպուրէ պիր տագըզա ագ-
լընը զայպ իթմէք տէրէճէսինէ կէլ-
մէքլէ, իքի էլլէրիլէ բէտէրինին
գօլլարընա սարըլտը, վէ պու ալա
Մարի, Գարմէնին գուլաղընտան,

—Սիեահլար վէքիլինին վիզիթա-

սը պիր ֆէլաքէթ իսպար իթտիկի-
նի շիմոն անլաբորում, տէտի :

Միւնօր Մէրքիւցցա հալէա թէ-
պէսսիւմ իթմէքտէ իտի :

11

Գորանըն վէ Արման Տօրսանըն
պագըլարը տայիմա պիրի պիրինէ
աթֆ օլունմուշ օլուպ, տիւսիզնէ
վէ միւնսիր պիր քէտէրի միւնյիտ
իտիլէր :

Մէրքիւցցա քէնտի քէնտինէ ,

— Եանրմամը, պունլար պիրի-
պիրլէրինի սէվիբօրլար , տէտի :

Գորանըն իւզէրինտէ կէօրիւլէն
ֆէնալըգ օլ գատար աշիքեար իտի
քի , տօգթօր ժօսլէն իզթիրապլէ
մէզպուրէնին եանընա եազլաշա-
րագ ,

— Մա'տուազէլ, պիր ֆէնալըգ
մը հիսս իտիբօրսունուզ, տէեու
սիւալ իթտի :

Կէնճ գըզ, կիւճ իլէ անլաշըլըր
պիր սէտա իլէ ,

— Պիր ազ, տէտի , ֆագաթ զա-
րարը պիր շէյ տէյիլ տիր . իքի
կիւնտէն պէրու իւզէրիմէ պազը
նակէհանի պայկընլըգլար կէլիբօր
սմմա, չաբուգ կէչիբօր, նասըլ քի ,
տօգթօր , իշթէ շիմոն տախի կէչտի :

Պու վէճհ իլէ Գօրա , քէնտի հէ-
եէճանընը թէսկին պիրլէ , եիւ-
զիւնտէ պիր սիւքիւնէթ հուսուլէ
կէթիրտի , վէ սօնրա օֆիչիալարա
խիթապէն ,

— Էֆէնտիլէր , տէտի , պիզէ
վիրտիկինիլ խապէր , էսէֆ օլու-
նաճագ պիր խապէր տիր , ֆագաթ
սիզի պուրաեա կէթիրէն միւլահա-
զա . կիւզէլ պիր միւլահազա օլ-
մաղլէ \ օլ պապտէ քեաֆֆէմիլտէ
միւթէշէքքիւրիւզ , վէ սօն տէ-

ֆա օլարագ , պու կէլիչինիզի թէպ-
րիք իտէրիզ , իմոն հայտէյին ,
գաշվարթմըզ հազըր տըր , կիտէյիմ :

Պէօյլէճէ Գօրա , բէտէրինին գօլ-
թուզունտան մուֆարագաթլա ,
Գարմէնին գօլթուզունա կիրտի ,
վէ սիւրաթլէ , գօնաղա կէօթիւրէն
եօլա տախիլ օլտու :

Պիշարէ գըզըզազըն կիրիֆթար
օլտուզու ֆէլաքէթ , շէտիտ իտի .
պինապէրին իզտիրապը գալպի ա-
լէյհինէ նէ գատար հարէքէթ իթսէ,
մէն վէ թէսկինին միւզթէտիր օ-
լամաեօրտու : Վագաա հընչգըրմա-
լարընը գապթ իթմէքտէ իտի իսէ
տէ , ագըպէթ քեար ուզուն քիբ-
րիքլէրինտէն պիր տամլա եաշ ագ-
տը վէ եանաղը իւզէրինէ եուվար-
լանտը :

Գօրա պու հաշը բարմազլարընըն
ուճուլլա տէրհալ սիլտի իսէ տէ ,
հէմլիրէսինտէն կիզլէեէմէտիկին-
տէն , Գարմէն , Գօրանըն տիթրէ-
մէքտէ օլան էլինի թութարագ ,

— Սէվիլիւմ , տէտի եալաշ սէ-
տա իլէ , պէն բէք ալէա կէօրիւ-
եօրում քի , պէն պիր ֆէնալըգ
հիսս իտիբօրսուն :

— Էվլէթ , գըզգարտաշ , ֆէնա-
լըգ հիսս իտիբօրում , տէեու բէ-
բէլէտի Գօրա , վէ օլ տէրէճէտէ
ֆէնալըգ հիսս իտիբօրում քի , ա-
տէթա էօլէճէյիմ տէեու զանն իյ-
լէեօրում :

— Իսթէրսէն տուրալմտա , հէ-
քիմի չըղըրթաեթմ :

— Խայր , խայր , սոնս օլ , սոնս
օլ , հիշ պիր քէլիմէ վէ հիշ պիր
հարէքէթ լազըմ տէյիլաիք շաթէն
պիր ազ էվլէլ իւզէրիմտէ կէօրիւ-
լէն ալթիւսթիլիւք չօգ պիլէ տիր :
Հէմ իյի օլտում , պիր շէյիմ գալ-
մատը :

— Յագաթ , ազիզ գըզգարըն-

տաշմ, պու ալթիւսթիւկիւն, վէ պու ֆէնալըզն սէպէպիւն՝ օլուեօր:

—Շու էսնատէ պանա հիշ պիր չէյ սօրմա, պիր ազտան սանա գալ պիմին էսրարընը պիլտիրիրիմ:

Դարմէնին պու ալթիւսթիւկիւն տիւկիւ չու իտի:

—Մարինին թախմինի բէք տօղըու իմիշ, Դօրա միւլազիմի սէվիեօր, վէ անըն ազիմէթինտէն սօլաեք միւքէտտէր վէ մէյեուս օլուեօր:

Պէօյլէճէ դօնաղա վասըլ օլու նուպ, թաամ սալասընա չըդըլուր, վէ Դօրանըն պիր իշարէթի իւղէրինէ, Բօպէնսօն ֆազլա իքի սուֆրա թադըմը կէթիրփի, վէ սուֆրաեա օթուրտուգլարընտա, ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ էվլէլ էմիրտէ օսանճ կէթիրիճի հալտէ իտի իսէ տէ, եալաշ եալաշ էհէմ միեթթ քէսպ կյլէտի:

—Դաբման, տէեուս սիւալ իթտի Բիշար Պէրնիէ, Ֆրանսաեա՝ մը ալտէթ իտէճէքսինիզ, եօգօս պու թարաֆլարտա տօլաշաճաճմընը:

Ավիզօ դօմանտանը պու սիւալէ չէօյլէ ճէվապ վէրտի:

—Սէն-Տօմէնկ ատասընա օղրաեաճաղըզ, վէ օրատան տախի Պըրէսթ իմանընա կիտիպ, հէնուզ մէճհուլ օլան պիր ճիհէթէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլան տօնանմաեա իլթիհադ իտէճէյիզ:

—Էսէֆ օլունուր քի, պու խուսուս պէլքի թէքրար պիրի պիրիմիդի կէօրմէմիդի կէճիքտիրիւ, վէ պէլքի տէ սալա կէօրիւշաիւրմէզ, տէտի ագար վէ չիֆթիլք սահիպի:

Դօրանըն լէնկի թէքրար սօլտու: Արման իսէ, տօտաղլարը տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, քէլսամա ազազ պիրլէ:

—Ա՛հ, միւսիւ Պէրնիէ, տէտի, մէճպուրի պիր թէպէսիւմէ, նէ՞ իշին չու մէնֆուր վէ մէքրուհ սալքէլիմէսինի իթթիմալ իտիեօրսունուզ: Պէն պու քէլիմէյի դապուլ իթմէմ, չիւնքի սէֆինէ թայիֆէլէրինին էօմրիւ իշինտէ, մէմուլին խիւաֆընտա վադըալար բէք չօգտէֆա վուգու պուլտուգլարընտան, պէլքի պիդիմ պալթիեար ելըտըզըմըզաա, պիդիմ զաննըմըզտան վէ մէմուլիմիզտէն էվլէլ պիդի թէքրար Անթիլ տատարը տէնիդինէ կէթիրէճէք տիր:

Արման պալէատէքի սէօյլէրի սէօյլէտիկի զէման, կէօյլէրինի Դօրաեա չէվիրմիշ օլուպ, պադըլընտա հուտուտուզ պիր միւհապպէթ վէ միւսթադպէլէ տայիր դավի պիր իթիդաա միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Կէնճ դըզ պու հալի անլաեաւրադ, պիր տէրէճէ ճանլանտը:

—Ալլահ վէրսին քի էօյլէ օլտուն, միւսիւ Արման, տէտի Ս. Պէրնիէ, իմուի, էֆէնտիլէր եադընտա ալտէթինիզ իշին իշպու պատէյի նուշ իտիեօրում, թէէմին օլունուզ քի, պու կիւնքի կիւն աղիմէթինիզ նաւը պիդի տէրեաեք էսէֆէ զարդ իտիեօր իսէ, էօյլէ տէ ալտէթինիզ մէսէրրէթի աղիմէմիզէ սէպէպ օլաճադ աքր:

Օֆիլիալար տախի Բիշար Պէրնիէ իլէ պատէլէրինի նուշ իթտիլէր, վէ սօնրա դահվալթըեա զահիրի պիր իշթիեաղլէ տէվամ օլունտու:

Դօրա մէսէրրէթ իշինտէ զանն օլունուեօրտու իսէ տէ, պու մէսէրրէթ սալթէ իտի:

Պատէհու դահվէ վէ թիւթիւն իշմէք իւզրէ, ճիւմէսի թաամ սալասընտան չըզըպ, պաղչէտէ եիւզ ելըքդ աղաճլարըն կէօլկէսի ալ:

Թընտա վագը կիւզէլ պիր չաոր
պլթընա կիթտիլէր :

Պէցլէ պիր միւշքիւ մուֆարա-
գաթ զէմանընտա սաաթլաւ, թա-
րիֆ օլունմազ սուրէթտէ սիւրաթլէ
միրուր իթաթկինտէն, կիւնլէր զա-
եթ զբսսա կէօրիւնիւրէր :

Նասրլ քի օլ կիւնիւ տաթի ադ-
չամ օլուպ, ուֆուգտա կիւնէշ
պաթմագտա իտի :

— Իշթէ վէտալաշմագ վագթի
կէլաթի, տէտի գարտան էսէֆլէ,
շու հալտէ Ծրանստան պալիտ օլ-
տուղսմուզ թագտիրտէ, պիր Ծը-
րանսը ֆամիւրաւր իշինտէ զաեթ
հիւսն վէ թէվէճճիւհքեարանէ
միւսաֆիրբէրվէրլիք պուլտուղու-
մուղու տալա ունութմաեաճաղըզ,
վէ զայպուպէթիմիլ սէպէպինտէն
սիզլին տաթի, տայիմա շիւքրանիյ-
եթթլէ սիզլի միւլահազա իտէճէք
օլանլարըն խաթըրէսինի խաթրլարը-
նըզտան չըգարմաեաճաղընըզ մէ-
մուլ իտէրիզ, վէ պու խաթըրէյի
թայեթին իթմէք իւղըն, ազիզլիմ
միւսիւ Պէրնիէ, պէնիմ վէ օֆի-
չիալլարըմ նամընա օլարագ, իշպու
նէսնէլէրի գըզլարընըզ մատմուա-
զէլլէրէ հիպա իթմէքիկիմիզէ միւ-
սաատէ պուեուրմանըզ թէմէննի
իտէրիմ :

Պու լաֆղլարը սէօյլէեերէք,
գարթան ճէպինտէն սիեաճ պիր
մահֆաղա չըգարըպ աշտը : Մէզ-
քիւր մահֆաղատա, զարիպ շէքիւ-
տէ իւշ առէտ եիւզիւք վար իտի :

— Պու եիւզիւքլէր, տէեու տէվամ
իթտի գարթան, տարը աթիգա
էրպապը թարաֆընտան զէմանը
աթիգլին էվիտաբ 'միւպարէքէսի
պագըյյէլլէրինէ իսնատ իտիլէն
գըյմէթիմտէն պաշգա գըյմէթի
եօգ տուր : Պունլար, չըգան սէնէ
Սէն նէհրինին թահարրիեաթընտա

Բօնթ-օ-Շանթ քէօրիւտիւ եագը-
նընտա պուլունմուշլար տըր : Պուն-
լարտան պիրիսինին իւթիւնտէ 1410
Վարիիի օգունմագտա, վէ եա-
խօտ թախմին իտիլմէքտէ տիր :
Պէյնէլնառ ըրիվաեթթ օլունտուղու-
նա կէօրէ, հէր քիմ քի պու եիւ-
զիւքլէրտէն պիրիսինի համիլ օլա-
րագ բայլթաթթըմըզա տեագ պա-
սար իտէ, նայիլի սէատէթ օլուր :
Պէլքի մատմուազէլ գըզլարընըզ
տաթի պիր կիւն Բարիտէ կէլէճէք
տիրլէր, վէ իւմիտ իտէրիմ քի, պու
ըրիվաեթթ տօղրու չըգար տա, իշպու
կիւմիւշ եիւզիւքլէր քէնտի սէա-
տէթի հալլէրինի միւճիպ օլուրլար :

Իիշար Պէրնիէ, զաեթթ միւէս-
սիր սուրէթտէ ճէվապ իթտօըյլա,
գարթանըն թէմէննիեաթընը գա-
պուլ լյլէտի, վէ օֆիչիալլարտան
հէր պիրի պիրէր եիւզիւք տլարագ,
իւշ գըզլարընտաշլար տաթի սօլ
էլլէրինի ուզաթտըլար :

Արման Գօրաեա եագլաշտը : Մէզ-
պուրէ կէնճ գըզ, կէնճ օֆիչիա-
լըն քէնտի բարմաղընա եիւզիւկիւ
գօյաուղունու հիսա իտինճէ, եիւ-
զիւ գըզարտը, վէ գալպի շիտտէթ-
լէ չարբմաեա պաշլաեպ, աթէշ-
տէն պիր հալա քէնտիսինի իսթիլա
իտիեօր զանն իթտի :

Հիշ պիր տույղու պու գատար
թաթլը վէ պու գատար զարիպ օ-
լամազ :

Գօրա քէնտի քէնտինէ,

— Ալլահ տաթի խաթէօր, մա-
տամ քի պէն անըն եիւզիւկիւնիւ
թաշթօր իտէմ, տիմէք անըն նի-
չանլլաբըմ, տէտի :

— Գըզլարըմ թարաֆընտան թէ-
շէքքիւր իթաթկիմ կիպի, քէնտի
թարաֆըմտան տաթի թէշէքքիւր
իտէրիմ, տէտի Ս. Պէրնիէ եիւք-
սէք սէտա իլէ, չիւնքի մէրգուրմ

րիգգաթընը թուլթամամըջ օլուպ, երգիւ իսէ կէօզ եաշլարըյա ըսլանմըջ իտի, վէ իւլվէթէն, սիզին պու մատաի պէրկիւզարընըզ սիզին թարաֆընըզտան վէրիւտիկի հալտէ, պիզիմ իշին դաեէթ գըյմէթտար տըր, վէ լաքին պիզ սիզի խաթըրըմըզա կէթիրմէք իշին, պունըրա իհթիեան եօգ իտի:

Պատէհու գօլլարընը իւշ զապիթէրէ աշըպ, պիւրէր պիւրէր կէօքսիւնաէ սըգար:

Մարի, էն քիւշիւք օլմաընտան պիւ իսթիֆատէ, էլինի Արմանըն գօլունա տաեաեըպ, վէ ճիլվէքեալանէ սուրէթտէ,

—Միւսիւ Տօրսայ, տէտի, տիւն պիզէ բօրթընիզի կէթիրմէքիկի վատ իթմիշ իտինիզ, աճապա ունութտունուզ մու:

—Խայր, մաամուլազէլ, իշիէ կէթիրտիմ, տէեու ճէվապ վէրտի միւլազիմ, թէպէսսիւմիւնտէ պիւր մահգուզիյէթ միւշահատէ օլունարազ, պանա արզ օլունան պէօյլէ պիւր հիւսնի թալէպի ունուտապիլի՞ր մի իտիմ:

Այնի վազըթտա Արման, ճիզտանընտան պիւր ֆօթօկրաֆ քեաղըտը չըգարըպ, Մարիեէ թագաիմ պիւրլէ, շու քէլիմէլէրի իւլվէ իթաի:

—էկէր պու թասվիրին տիլի օլուպ տա լագըրտը իտէպիլսէ իտի, պէնիմ զայպուպէթիմ էսնասընտա, բուհում վէ ֆիքրիմ թէքմիլէն պուրատա օլտուգլարընը պէեան իտէճէք իտի:

Վագատա պու սէօլլէր իւշ գըզգարընտաշլարտան էն քիւշիւկիւնէ խիթապ օլունուեօր իտի իսէ տէ, Գօրա, կէնճ զապիթին պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի զէման, խուսուսիյէ քէնտիւնի, վէ եախօտ տահա սօղըրուսու եալընըզ քէնտիսի:

նի տիւշիւնմէքտէ օլտուղունու անլատը: Պինապէրին մէզպուրէ հիշպիւր քէլիմէ իրատ իթմէյիպ, եալընըզ պիւր պագըշըյա իղհարըթէշէքքիւր իյլէտի, վէ պունտան տօլաեը կէնճ զապիթին գալպինտէ պիւր էսէրի մահգուզիյէթ հուսուլէ կէլտի:

—Արթըգ կիթմէք լազըմօթը, իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ, տէտի էքլէր սէֆինէսի գօմանտանը:

—Սահիլէ գատար սիզէ ըիֆագաթ իտէճէյիզ, տէեու մուգապէլէ իթաի Բիշար Պէրնիէ, վէ պուսուրէթլէ սիզին իլէ պիւրիքտէ պիւր գաշ տտգըզա տահա կէշիրմիշ օլաճաղըզ:

Նօէմի պիւր աղ նամիգաճ օլտուղու էճիլտէն, սօն տէֆա օֆիշիալար իլէ վէտալաշարգտան սօնրա, Տօրէն իլէ պիւրիքտէ գօնաղաւթիթ իթտի, վէ պատէհու իքիշէր իւշէր քիշիտէն միւրէթթէպ ֆըրգալար թէշքիլ օլունարազ, պաղչէ իշինտէն եօլա չըգըլտը:

Դաթթան, Դարմէն իլէ պիւրիքտէ էօնտէն կիթմէքտէ իտի, Մարի իլէ միւլազիմի էվվէլ վէ չիֆթիլքեաթ վէ ագար սահիպի վէ տօգթօր ժօուլէն արգտտան եիւրիւմէքտէ իտիլէր: Արման Տօրսայ իլէ Դօրա իսէ, պիւր գաշ ատրմ ուզագտան կէլմէքտէ իտիլէր:

Պու իքի կէնճլէր սիւքիւթ իւզրէ օլուպ, զահիրէն քէյֆիլի զանն օլունուեօրլար իտի իսէ տէ, հագըզաթը հալտէ իքիսի տալիս այնի միւլահազա տէրեասընա զարգ օլմուշ օլուպ, գալպէքիլին պիւրիքտէ չարբմագտա օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտիլէր:

Կէնճ գըզըն գօլլա կէվէք պիւր թարզտա միւլազիմին գօլունա տահաթըլմըջ օլուպ, Արման պիւրտէն

պիրէ ընթերցեսինէ տողրու էյիլէ-
րէք, ետվաշ վէ հէման պէլլիսիզ
պիր սէտա իլէ,

— Իգթիտարբմըն մաֆէվգինտէ,
վէ պէնճէ միւմքինսիւզ պիր շէյ
վար իսէ, օ տախի սիզի թէքրար
կէօրմէքսիզին կիթմէք տիր, տէտի:
Գօրա պու սէօզլէր իւզէրինէ
տիթրէհէրէք,

— Աճա՛յիպ, իսթէեօրսունուզ
քի... տէեու բէբէլէտի:

— Էվվէթ, սիզի թէքրար կէօր-
մէք իսթէեօրում, տէեու տէվամ
իթտի Արման, վէ պունուն իչին
հէր շէյէ հազըրբմ, վէ հաթթա
մէմուրիեթիմի տախի թէքք իթ-
մէք լազըմ կէլէ, իտէճէյիմ, վէ
գաչաճաղըմ: Էվվէթ, մաս՛մուտ-
ղէլ, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէ-
րիմ, վէ պունուն իչին հաեաթըմ
ֆէտաեէ հազըրբմ:

— Պէնիմէ կէօրիւշմէք մի, տէ-
յի թէքրարլատը կէնճ գըզ, պիր-
տէն պիրի սարսըլարագ, փագաթ
պու շէյ նա՛րըլ օլապիլիր:

— Պիր գաչ սաաթտան, քէօր-
ֆէզտէ կիճէ գարանըզը պաթըր-
ղընտա, պէն, սանտալարտան պի-
րիսիլէ գարաեա չըգըպ, սահիլտէ
գաեանըն ալթընտա սիզի պէքլէ-
րիմ, կէլի՛րմիսինիզ:

Գօրա, պու լաֆզլար օլտուգ-
ճա գիեատէ տիթրէմէքտէ իտի,
վէ նիհաեթթ քէլամա իպթիտար
պիրլէ,

— Միւսիւ Արման... տէտի:

Փագաթ միւլազիմ, մէզպուրէ-
եէ, քէլամընա իթթամ վիրմէսինէ
վազըթ պրագմաեարագ,

— Մա՛տմուլաղէլ, տէտի, էկէրչի
սիզէ պիր տէրէճէ թէվէճճիւհ իլ-
համ իտիեօրում, վէ էկէրչի հագ-
գըմոա պիր տէրէճէ էմիլյէթ իզ-
հար իթմէքլէ պէնի միւշէրէթ

գըլըեօրսանըզ, պու խուսուսաա
տալա թէրէտաիւա իթմէյինիզ:
Սիզէ եէմին իտէրիմ քի, պու խու-
սուա պէնիմ իչին հաեաթ վէ մէ-
մաթ մէսէլէսի տիր: Սիզէ ըէճա
իտէրիմ, պանա մէրհամէթ իտի-
նիզ, վէ պանա իթիգաա իտիպ,
պու մահէլլէ կէլինիզ:

Կէնճ գըզ ճէվապ վիրմէք իւզրէ
իքէն, պու ալա, քէնտիսինաէն
իքի աաթմ ուզադտա պիր եօլուն
ալզընտան Մէրքիւցցա զահիր օլ-
տու:

Մէրգումա աճապա պունլարը
գօլաեօր մու իտի, վէ աճապա միւ-
լազիմին սէօզլէրինի իչիթմի՛շ մի
իտի: Հէր նէ հալ իսէ, Գօրա, պու
հէրիֆի կէօրիւնճէ,

— Մու, տէտի շէտիաէն, վէ
դաեթթ ետվաշ պիր սէտա իլէ տէ,
կէլիրիմ, տէեու իլավէ իթտի:

Մէրքիւցցանըն կէօզլէրի կէնճ
գըզա աթֆ օլունմուշ օլուպ, չիւպ-
հէսիզ մէզպուրէնին տիհանընտան
չըզան իքի քէլիմէյի անլատը,
չիւնքի սիմասընտա տէհէթլի պիր
իսթիհզա սուրէթի հասըլ օլտու,
վէ էօնիւնտէն կէչմէքտէ օլան պու
իքի կէնճի սէլամաեըպ, մուախ-
խարէն սէսիզճէ օրմանըն իչինտէ
ղայպ օլտու:

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, օֆի-
չիալլար սանտալարընա րաքիպէն,
սահիլտէն պիր թիւֆէնք մէնզիլի
գատար եիրագլանըպ, ուզադտան
Րիչար Պէրնիէեէ վէ քէրիմէլէրինէ
սօն սէլամլարընը արզ իլլէմէքտէ
իտիլէր:

Գօրա աեադտա վէ մահզուն վէ
գըմըլտանմաեարագ տուրմագտա
օլուպ, վէ էլինի գալպինէ տաեա-
մըջ օլտուղու հալտէ, տիգգաթլէ
սանտալա պադմագտա իտի:

Մէզպուրէ, շու կիւղէլ վէ մահ-

զունըյ յէթպախշ վագիեթիլէ , մէշհար պիր սանատթքեար հիւնէրի օլան սօլուգ թուճտան պիր սանէմէ պէնզեքօրտու :

— Էկէրչի պուճտան էվվէլ չիւպհէ իտիեօր իտիմ իսէ , տէմէքտէ իտի մէզպուրէ քէնտի քէնտինէ , պուճտան պէօլէ արթըգ չիւպհէ իթմէեճէյիմ , վէ ճնսուզ եաչամագտան իսէ , էօլմէյի տահա զիեատէ թէրճիհ իտէրիմ :

12

Տօրատ ֆըրգաթիլնինին մաքինիսթ վէ տօղրամաճը ամէլէլէրի , սապահտան պէրու զայրէթ վէ իգտամարընը արթըրմըչար իտի :

Պու հալտէ , գասըրղա միւնասէպէթիլէ վուգուա կէլմիշ օլան պէօեիւք սագաթըրգլարտան հիշ պիր էսէր գալմըշ օլմաեբպ , մաքինա վէ սայիր ալէթլէր իսթիմալ օլունմաեա միւսայիտ իտիլէր : Եալընըզ սէֆինէնին տէմիրի գալտըրըլմագ իւզրէ , գաբտան Սանուանըն իշարէթիսէ պէքլէնիլմէքտէ իտի :

Օ կիճէ օրթալըգ բէք գարանըգ օլտուղու էճիլտէն , սէֆինէնին ֆէնէրլէրի եազըլտը , վէ գաբտան քէնտի էրքեանը իլէ պիրլիքտէ սէֆինէնին գըշ թարաֆընա չըգտը , վէ թէքմիլ թայիֆէսինին չաղըլմասը իչին էմր վէրիլտիկիւնտէն , տէրագապ պիր ըսլըգ չալընարագ , թայֆէլէր վէ պահրիեէ ասքէրլէրի սէֆինէնին սօլ եանընտա թօրլանտըլար , վէ մէվգուֆլար տախի սաղեանտա , իքի սաֆ իւզրէ տիզիլտիլէր :

Պուճարըն իսիմլէրի եօգլամա սուրէթինտէ զիքր օլունտուգտա ,

հէր պիրի « պասրաեւ » տէեու ճէվապ վիրտի , վէ պիր էքսիք պուլունմատըղը անլաշըլտը :

Օլ վագըթ պիր իքինճի ըսլըգ տահա չալընար , մէվգուֆլար , չէնտնէֆէր պահրիեէ ասաքրիլնին թահթը մուհաֆազասընտա օլտուղլարը հալտէ , սէֆինէնին ալթ գաթընտա վագը քէնտի օտալարընա կիթտիլէր :

Եալընըզ ժան Րընօ , ըէֆիզլէրիսէ սիւլուք իտէճէք եէրտէ , սէֆինէնին գըշ թարաֆընա տօղրու կիթմէեէ պաչլատըղընտան ,

— Նէրէեէ կիտիեօրտուն , աէեու պաղըրտը նէօպէթճի ասքէր սիւնկիւ ուզաթարագ :

— Գօմանտանըն նէզտինէ կիտիեօրում , տէեու ճէվապ վէրտի ժան Րընօ :

— Փագաթ մէֆու տուր :

— Պէնիմ մէէզուճիլյէթիմ վարտը :

— Պէնիմտէ էմրիմ վար տըր . իմտի , եա կէրի տէն , եա եօգսաաթէշ իտէրիմ :

Ժան Րընօ , հիտտէթիլտէն նաչի եիւզիւնիւն ըէնկի սօլմուշ օլուպ , ապա ըիւճաթ իթմէտիկիւնտէն , կէօքսիւնիւն թա օրթասընա գուրչուն ախզ իտէճէկի մուհազգագ իտի իսէ տէ , պէրէքեաթ վիրսին իւսթէ գաբտան կէլիպ , վէ քէնտինին հիմաեէսի թահթընա ալտըղը չախսը թանըեարագ ,

— Պրագըն քի պու ատամ կէչսին , չիւնքի սէֆինէտէ սէրպէսթ տիր , տէտի :

Պատէհու գաբթան , մահթիւմը մէրգուճա իսթապէն ,

— Հայտէ իշինիլէ կիտին , սէֆինէ եօլա չըգտըգտան սօնրա , սիզի կէօրմէեէ կէլէճէյիմ , տէտի :

Ժան Րընօ պաչընը էյտի , վէ գաբթանըն օտասընա վէ քիւթիւպ-

խանէ եւ կէօթիւրէն ներտիվէնէ վա-
սըլ օլտու :

—Նէօպէթտէ քիմ պուլունու-
եօր , տէեու սիւալ իթարի գօման-
տան :

—Միւլազիմ Մէրսիէ , տէեու
ճէվապ վիրտի պաշ թայիֆէ :

—Էօյլէ իսէ , տէմիրի գալտըրմա-
եա կիթսին :

Տէրհալ գուվվէթլի պիր ըսլըգ
չալընարագ , հէր քէսի մէմուրիեէ-
թի պաշընա տալէթ իթտի , վէ պիր
ազ սօնրա տէմիրին զինճիրլէրի չէ-
քիլմէեէ պաշանըտըլընտա , ժան
Բընօ քիւթիւպխանէեէ էնմիշ իտի :
Մէրգ ում տալիւրէյի մէզպուրէ-
եէ կիրտիքտէն սօնրա , գաբուեու
արգաւընտան գաբաւը , վէ էլինէ
պիր քեաղըտ ալըպ , սէպաթլէ շու-
քէլիմէլէրի եազտը :

Գա'րթան

Պէն գըրդ իքի եաշընտաւըմ , վէ է-
կէրի հապսխանէտէ կէշիրտիկիմ սէնէ-
լէր , գըրլարտա կէշիրտիկիմ սէնէլէր կի-
պի իքի գաթ հիսապ օլունաա իտլէր ,
չիմտիտէն պէն ինթիեարլանաճագ իտիմ :

Կէշմիշ գէման պանա տէհէթ վիրմէք-
տէ տիր , վէ եալընըզ էօլիւմ պէնիմ
հաեաթըրմ թէքրար գազանապիլիր :

Պունտան պաշգա , մատամ քի սիզին
հիմաեէնիդ իլէ տաթի նայիլի հուրրի-
եէթ օլամագ իսէմ , եաշամագըլըմ
նէեէ եարար :

Սիզին պանա եաբտըլընըզ վէ եաբ-
մագ իւթէտիկինիդ ինսանիյէթտէն տէրէ-
ճէյի նիհաեէտէ միւթէշէքքիւրիւմ : Սիզ
միւթթաւըֆ օլտուղունուզ խայրխահլըզ-
լա , եալընըզ սիզին գալպինիզտէ մէք-
քիւզ օլան պիր տէյնի , լիւզումունտան
գիեատէ թէէտիեէ էյլէտինիդ : Պէն սի-
զի գուրթարմալա , սըրֆ պիր ինսանի-
յէթ վազիֆէսի իֆա իթմիշիմ տիր :

Իմտի , պէնիմ Գաեէնտէ , թէհամ-
միւլ օլունմագ պիր էօմի ալթընտա եա-
շամագըլըզ ճէսարէթիմ եօգ տուր ,
չիւնքի պէնի հիմաեէ իթմէք իւզրէ , սիզ
օրատա պուլունմաեաճագսընըզ :

Պէն , առլա ֆիրար իթմէեէ ճէյիմ խու-

սուսունտա սիզէ վաթ իթմիշ իտիմ ,
լաքին սսի գաատ ֆիրար տէյիլ տիր :

Պինաէն ալէյի , Տօրատ սէֆինէսի կու-
անանիլա քէօրֆէզլինի թէքք իթտիկինտէ ,
վէ սիզ , սիզէ եազը եազտըլըմ շու տա-
յիրէեէ կիրտիկինիզտէ , պէն էճմիւշ օ-
լաճաղըմ :

Պանա աֆվ իտինիզ :

ԺԱՆ ԲԸՆՈ

Քիւրէք էսիրի մէթուպունու
պիթիրտիքտէն սօնրա , թէքրար
օգուտու , վէ սօնրա տիշարընա գու-
լագ վէրտի :

Պու արալըգ հալէա զինճիրլէր չէ-
քիլմէքտէ օլուպ , վաբօր հէնուզ գը-
մշլտանմաեարագ տուրմագտա իտի :

Ժան Բընօ , մէթուպունու ալըգ
օլարագ , կէօզէ կէօրիւնիւր պիր
սուրէթտէ , եազը եազտըլըմ մասա-
նըն իւսթիւնէ գօյտու : Պատէհու
էյպիտէսինի սօեուսուպ , վէ պու էյ-
պիսէսինի ուֆագ պիր չըգըն
եաբարագ , լասթիքտէն պիր նէվի
կէօմիէկէ սարտը , վէ պունու իքի
ատէտ գաեքչա պաշընա պաղլա-
եբպ , սօնրա տաթի սէֆինէնին գըշ
թարաֆընա նազըր քիւշիւք բէնչի-
րէյի աշտը :

Պու էսնատէ , էվվէլքիլէրտէն
զիեատէ քէսկին վէ ուզուն տիկէր
պիր ըսլըգ սէսի իշիտիլտի :

Պու , ազիմէթ իշին պիր իշարէթ
եախօտ տահա տօղրուսու էմի իտի :

Ագըպէթ մաքինալար վէ չարխ-
լար տէօնմէեէ պաշաեբպ , Տօրատ
սէֆինէսինին սիւրաթլէ հարէքէթէ
պէտ էյլէտիկինէ ժան Բընօ իս-
քեաթ օլունճա , աեազբայընը բէն-
չիրէտէն սարգըթտը , վէ կէօզլէրի-
րինի տաթի գաբաեարագ , սուեա
աթլատը :

Թամ պու էսնատէ , պիր թօք
աթըրպ , պունուն սէսի կէօք կիւ-
րիւլտէեօր կիպի ուզագլարտան ագս
իթտի :

Ժան Րընօ, պիր սանկյոյէ գատար սուեռուն ալթընտա գալտըգտան սօնրա, թէքրար դահիր օլտու :

Պու էսնատէ Տօրատ սէֆինէսի Դաեէնէ միթէվէճճհէն հարէ. քէթ իթմէքտէ օլուպ, նէօպէթտէ պուլունան միւլազիմ խսէ, սէֆի-նէնին ժուրնալ տէֆթէրինէ շուլուղէթլէրի եազտը :

« Սաաթ ադչամըն սոգուզունու գըրդ տազըզա կէչիեօր. — րիւզկեար լօտօս. — եօլ շըմալի դարպ. — բուքա էլէէն, թէք-միլ խթիմ. — հապա կիւզէլ, տէնիզ կիւ-զէլ, րիւզկեար միւսայիտ, եէնի պիր շէյ եօգ : »

Ժան Րընօ տէնիղէ աթըլտըղը վէ Տօրատ սէֆինէսի պիր թօք աթա-րագ, էքլէր ալիզօսունա քէնտի հարէքէթինի խապէր վիրտիկի սը-րատա, ալախրանեօլ սիեհաճ վէ ուզուն պիր մանթօեա սարըլմըլ օ-լարագ, Րիշար Պէրնիէնին դօնա-ղընտան կիզլիճէ պիր գատըն տի-շարը չըգտը : Պու գատըն, զաթէն հաֆիֆ օլան աեագ սէտալէրինի միւմքին մէրթէպէ չըգարթմաեա-րագ, վէ պաղչէնին դալըն աղաճ-լարը ալթլարընտան կէչէրէք, քէօր-ֆէզին գուլուզլարընա կէօթիւրէն պիր եօլտան կիթմէկէ պաշլատը :

Օգուեանլարըմըզա իլաթէն մա-լիւմ օլան պու գատըն, Դօրա օ-լուպ, մէզպուրէ հէեհճանը ազիմ իչինտէ իտի, վէ սիւրաթը հարէ-քէթինտէն, մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլմագ իչին, նէ տէրէճէ սա-պըրսըզլըզ իչինտէ պսլունտուզու անլաշըրեօրտու :

Պունունլա պէրապէր, մէրգումէ, արգասընտան քիմիէ կէլիպ կէլմէ-տիկինի անլամագ իւզրէ, սանկյոյէ պէ սանկյոյէ գալպի իղթիրապ իչին-տէ օլարագ, տիթրէեհէրէք, վէ էթ-

րաֆա գուլագ վիրէրէք, եօլտա տուրուր իտի :

Պիր գաշ սաաթտան պէրու, կէնճ գըզ, քէնտի նէֆսինէ գարչընա օլ-տուղու հալտէ, տէհչէթլի պիր թէ-րէտտիւտէ տիւշար օլմուշ օլուպ, պիւսպիւթին եէկտիկէրինէ միւ-պային գարարլար վիրմէքտէ իտի :

Շէօլլէ քի պազէն, միւլազիմ թարաֆընտան իլթիմա օլունուպ, քէնտի թարաֆընտան տախի մու-վաֆֆագաթ իտիլմիշ օլան մահէլլէ կիթմէք էֆքեարընտան սարֆը նա-ղար իթմէքտէ, վէ պազէն տախի, աշգ ու մուհապպէթինի վէ սատա-գաթընը թէքմիլէն քէնտիսինէ վէր-միշ օլան օլ տէլիգանլըեա վէրտիկի սէօզլին խիլաֆընտա պուլունմագ-լըզ, վէ մէրգուճա սօն պիր վէ-տաեըրէտտ իթմէքլիք, մէրգումէեէ մէնֆուր վէ մէքրուհ պիր շէյ կէօ-րինիւր իտի :

Դօրա, մէրգում տէլիգանլընըն, կէրէք աշգ ու մուհապպէթինի վէ կէրէք սատագաթընը թէքմիլէն քէնտիսինէ հասը իթմիշ օլմասընա աօլա չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի :

Իշպու գարարսըզլըզլարըն նէ-թլիճէսի իսէ, զաթէն միւճէրրէտ վուզու պուլաճագ օլուպ, պու խուսուս էվլէլինտէն տախի մալիւմ իտի :

Դալպտէն չըգան սէտա, ազլ ու ֆիքրին կէօթէրտիկի տէլիլլէրէ տայիմա ղալէպէ իտի :

Իշթէ պու ադչամ տախի պու հալ վագը օլտու, վէ Դօրա սօն տագըզաեա գատար թէրէտտիւտ իչինտէ գալտը իսէ տէ, պու թէ-րէտտիւտիւ սալթ մէսլէնին շէքլի ճիհէթինտէ օլուպ, պինապէրին կիթմէք սաաթը կէլտիկինտէ, մէզ-պուրէ եօլա չըգտը, վէ բէք ալէա մալիւմիւ օլան եօլարըն կիրիչի չը-

գըշը մահէլլէրինտէն ազչամ գա-
րանըլընտա կէչտիկինտէ, թարիֆէ
հաճէթ օյմաեան պիր իզթիրապը
տէրուն իլէ տիթրէմէքտէ իտի:

Մէրգումէ, պրագալըմ սայիր ճի-
հէթլէրի, եալընըզ սէվմէքտէ օլ-
տուղու պիր ատէմի պուլմագ իւզ-
րէ, կիճէ վագթը վէ եալընըզճա
բէտէրի խանէսինտէն երազլան-
մասըյլա, ճիւրաթ իյլէտիկի ատէ-
մի պասիրէթտէն տօլաեը քէնտի-
նին գապահաթը օլտուղունու հիսս
կըլէմէքտէ իտի:

Աճապա Արման մէզպուրէեէ նէ՞
սէօյլէեէեէք իտի, վէ մէզպուրէ
օնա նէ՞ ճէվապ վիրէճէք իտի:

Վէ նիհաեէթ, ֆէրասը կիւնէ
պէքլէմէեէէք, օլ կիւնիւ թաա-
թի օլունան իգրարլար, վէ իտիլէն
թէահիւտլէր, մէզպուրէյի նէ՞րէեէ
սէվգ իտէճէքլէր իտի, չիւնքի պիր
գաչ սաաթ սօնրա, միւլաղիւմ, իհ-
թիմալ քի պիր տախի կէլմէմէք իւզ-
րէ, Կուաեանիլա քէօրֆէզինի թէրք
կըլէեէճէք իտի:

Շուրասը մուհագգագ տըր քի,
Գօրա, հիչ պիր ճիհէթլէ, միւլէպ-
պէտէն այըլմագ իսթէմէեէճէք ի-
տի, ֆագաթ պու այըլըլըն ուզուն
միւտաէթ տէվամ իթմէսինին իհ-
թիմալտէն պայիտ օլմատըլըն տա
քէնտի քէնտիսինէ իգրար կըլմէք-
տէ իտի:

Գօրա, պիւսպիւթիւն պու կիւպի
միւլահազաթ տէրեասընա դարգ օլ-
մուշ օլուպ, վէ հարէքէթինի տա-
խի ասլա եավաչլաթմաեարագ, վէ
էթրաֆա տախի գուլագ վիրմէեէ-
րէք, եօլունա տէվամ իթմէքտէ
օլտուղունտան, արգասընտա գը-
մըլտանմագտա օլան եաբրագ սէս-
լէրինի իչիտէմէտի:

Մէզպուրէնին կէչտիկի մահէլլ-
տէն, տիկէր պիր քիմնէ տախի կէչ-

մէքտէ իտի:

Շիւպհէսիզ մէզպուրէյի պիր գօլ-
լաեան վար իտի, հալ պու քի քէն-
տիսի պուլնտան տօլաեը չիւպհէ պի-
լէ իթմէեօրտու:

Հէր նէ հալ իսէ, կէնճ գըզ պիր
թագըմ սարպ եօլարտան կէչէրէք,
նէհրին միւնսապը եագընընտա վա-
զը գուլուգ իւզէրինէ վասըլ օլ-
տու, վէ էթրաֆա պիր կէօզ կէզ-
տիրիպ, գարանըլըտա պուլունտու-
ղու մահէլլի թէտգիզ իյլէտի:

Մահէլլի մէզպուր, գարարլաշտը-
րըլմը օլան մահէլլ իտի իսէ տէ,
միւլաղիմին օրատա պուլունտուղու-
նա տայիր հիչ պիր ալէամէթ եօգ-
իտի: Հասըլը պու մահէլլին ինսան
էսէրինտէն պիւսպիւթիւն խալի օլ-
տուղու մագնուն օլուպ, եալընըզ
տէնիզ տալղալարընըն զայիֆճէ վէ
պիր սիեագ իւզրէ չալգանթըսը իլէ
նէհրին սուլարընըն թաթըլը սէսի ի-
չիտիլմէքտէ իտի:

Գօրա, պու մահէլլտէ պուլունան
գաեանըն պիր թարաֆընա օթու-
լուպ, գարչըսընտաքի վասի տէնի-
ղէ թէքրար աթֆը նազար կըլէտի:
Ուզագտա, վէ սեֆուգուն հիզա-
ընտա պէեազ պիր խաթթ կէօրիւ-
նիւեօրտու: Արա սըրա, գարա պու-
լութլար: Կիճէ ըիւզկեարըյլա սիւ-
րիւլէրէք, մահիթապը զահիւրէ չը-
գարմագտա վէ եախօտ սէթը իթ-
մէքտէ իտիլէր:

Հալպու քի մահիթապըն զիեա-
լարը, տալղալարը թէնվիր կըլէտի-
կինտէ, մալիւմիւմիւզ օլան տէլի-
գանլըեը կէթիրմէք իւզրէ, հիչ
պիր սանտալըն սահիլէ տօղրու կէլ-
մէքտէ օլտուղու միւլահէտէ օլուն-
մաեօր իտի:

Գօրա, պու տիգգաթ վէ ինթիզա-
ընտան եօրուլարագ, պիր արա
կէօզլէրինի գաբաուը, վէ պիր էյօ

եամ պիւթիւն գուպէթիլէ տինկե-
մէկէ պալլատը :

Մէզպուրէ, պիրտէն պիրէ տէ-
նիլ թարափընտաֆ զայիֆ պիր սէս
կէլտիկինի իշիթտի, վէ տէրագապ
պիւթիւն տիգգաթընը պու սէսէ
աթֆ իլլէտիիսէ տէ, գարատան պիր
րիւզկեար գուհուրիլէ, մէզքիւր
սէս իշիտիլմէզ օլտու :

Գօրա, մէզքիւր սէսին ալտատը-
նը պիր խեհալաթ օլտուղունու գա-
թիէն պիլմէտիկինտէն, կէօզլէրինի
թէքրար աշտը : Լաքին պու արա-
լըզ մահիթապըն իւթիւնտէն պիր
թագըմ գարա պրուլթար կէշ-
մէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, օրթա-
լըզ պիւսպիւթիւն գարարմըշ իտի :

— Շիւպհէօիզ ալտանմըշմտըր,
տէտի կէնճ գըզ քէնտի քէնտինէ,
վէ գարշը գօնուլմազ պիլէմի մէր-
գուսու սէֆինէտէ թէվգըֆ իթ-
միշ օլմաղլէ, պէնի կէօրմէզտէն կի-
տէճէք տիւր, վէ պէն տախի թախ-
մին իթտիկիմ իգրաքըն, տիհանըն-
տան չըգտըղըն իշիթմէհէ նայիլ
օլմաեաճաղըմ տըր :

13

Գօրա պիրտէն պիրէ տիթրէտի,
չիւնքի թամ օ էսնատէ տէնիլ իւ-
ղէրինտէ պիլգղիապալաշ նօգթանըն
չալգանտըղըն, վէ պազէն զահիր
օլուպ, վէ պազէն տախի զայպ օլ-
տուղունու կէօրտիւ, վէ տէրհալ
քէնտի քէնտինէ :

— Աճապա շու ըշք պիր րան-
տալ ֆէնէրի միտիր, եօգսա աթէշ
պէօճէյթ մի տիրէ տէտի :

Ֆիւլագը պու շիւպհէ իհթիմալ-
տէն փտի :

Պու պէօճէքըն Անթիլ ատալա-
րընտա քէտրէթլէ պուլունուպ,
թագրաղալարը զէման ապա բար-
լամաղար, լաքին ուշտուղարը էս-
նատէ, վիճուտէրինտէ պիւր ըշք
միւշահէտէ օլունուր :

Պունունա պէրապէր պու պապ-
տէքի թէրէտտիւտ չօգ փագըթ իմ-
թիտատ իթմէյիպ, տալիալարա
չարմագտա օլան պազը քիւրէք-
լէրին սէսի, Գօրանըն գուլագլարը-
նա գատար վասըլ օլտու :

— Օ տուր, տէտի մէզպուրէ հէ-
եէճանը արթարագ :

Վէ տէրհալ աեաղա փալգտը, վէ
կէօզլէրինի մէզքիւր սէյեար նօգ-
թաեա աթֆ իթտի : Մէզպուրէ
պու սըրատա օլ գատար տալիւնըզ
իշինտէ իտի քի, քէրթէնքէլէ կիպի
սիւրթիւնէրէք, գաեանըն տիւզ
պիր մահէլինէ չըգան պիր ինսան
վիճուտինի աղա կէօրէմէտի :

Անճագ էկէրչի պու կէնճ գըզ
պաշընը եօգարը գալտըրսա իտի,
քէնտի իւզէրինէ աթֆ օլունմուշ
օլան վէ քէնտինին էն ճիւզի հարա-
քեաթընը պիլէ սիւզմէքտէ պու
լունան իքի ատէտ բարաղա կէօզ-
լէրի կէօրէճէք իտի :

Պու կէօզլէրին սահիպի սինեօր
Մէքքիւցցա օլուպ, մէրգուլ չա-
շրտուրգ իթմէքտէ իտի :

Պու հալի միւթէագլապ, մահի-
թապ պուլլութարտան գուրթու-
լունճա, էվիլէլա ուֆուգտա, հէ-
ման պէլիսիզ սուրէթտէ սիեահ
պիր նօգթա կէօրիւտիւ քի պու
նօգթա սիւրաթլէ թէվսի իթտի, վէ
Գօրա, պունունա իքի նէֆէր քիւ-
րէքճիլէրին իտարէսի թահթընտա
քիւչիւք պիր սանտալ օլտուղունու,
վէ տիւլմէնի պիւօֆիլիալ թարափըն-
տան թուլթուլմուշ իտուկինի կէօ-
րէպիւտի :

Իշպու սանապալ նէհրէ կիրիպ, հէման գարաեա եանաշտըղընտա, կէնն գըզ, հէմ սէվինն իշինտէ օլարագ, վէ հէմ տախի տիթրէեհէ-րէք պէքլէմէքտէ իտի:

Մէզպուրէնին գալպի, կէօքսիւ-նիւ բարչալամագ տէրէճէսինտէ չարքմագտա օլուպ, պողազը տա-րալմըչ, վէ գուրուհուշ տօտագլարը տիթրէմէքտէ պուլունմուշ, վէհհա-սըլ թէքմիլ վիճուտինի պիր նէվի ուեուշուգլուգ իհաթա իթմիշ իտի:

Գօրա, պիր պուլուլթ իշինտէ կի-պի, զապիթի մէրգուհուշ պիր սըչ-րաեքչտա գընքեա աթլատըղընը, վէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէմէք-տէ օլտուղունու կէօրտիւ: Պատէ-հու մաքինապարի պիր թարզտա գօլարընը իլէրիեհ տօղրու ուզա-թարագ, էլլէրի, Արման Տօրաեքն էլլէրինէ թէսատիլի իլլէտի:

Պունուն իւզէրինէ, մէրգուհուշին իւզէրինտէ պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլիպ, վէ հաղըգաթը հալ վէ քէնտի պիթրիլի կէօղիւ էօնիւնէ կէլալկինտէն, պիր ատըմ կէրիլէ-տի, վէ եովաչճա էլլէրինի չէքիպ,

— Կէլմէքիկիմի ըէճա իթմիշ իտինիլ, իշթէ կէլտիմ, տէտի:

— Ա՛հ, պու պապտէ սիզէ էզ-ճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Արման, թա-րիֆ օլունմագ սուրէթտէ պիր ալ-թիւսթիւլէ, սիզին պուրատա պու-լունմանըզ պէնի պաթթիեար գըլ-մագտա տըր, չիւնքի իւմիտ իթ-մէքիկիմ իշին պանա հագգ վիր-մէքտէ տիր: Փագաթ սիզին պու-րատա պուլունմանըզ, աճապա պու եօլտա մանէա վիրմէքիկէ իճ-թիսար իտէպիլիւրմիլիմ:

— Սիզ պէնիմ էմսիլլէթիմէ միւ-րաճաթ իթմիշ օլտուղունուգտան, վէ պէն պու միւրաճաթը, պիր հա-

գարէթ իթմիշ օլմանարագ, ըէտտ իտէմէեհէճէկինտէն, իշթէ պու սէ-պէպտէն նաչի պուրաեա կէլտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, վէ պէնտէն թէմէննի իլլէտիկինիլ շու-միւլագաթտա, սիզին իշին հաեաթ վէ մէմաթ մէսէլէսի պուլունտու-ղունու թէէմին իթտիկինիլտէն, պէն տախի սէօղիւնիւզէ իթիմատ իտէրէք, իշթէ պուրաեա կէլտիմ: Իմտի պանա սէօլլէեհէճէկինիլ նէ տիր:

— Մա՛տմուագէլ, սիզէ զաեթ ճիտտի շէյլէր սէօլլէեհէճէկիմ, տէ-եու տէվամ իթտի միւլագիմ, վէ էվ-վէլա քէնտի հագգըմտա պահսիտէ-ճէկիմտէն, օլ պապտէ մաագսըր տի-լէրիմ: Պէտպաթթըղըրմօան նաչի բէք էրքէն վէֆաթ իթմիշ օլան բէ-տէրիմ, պանա տայիմա տօղրուլուգ վէ իաթիգամթ իւզըն եաչամագլըղը էօրթէթմիշտիր: Մուաթիսարէն, բէ-տէրիմ կիպի ալիճէնապ վէ միւհթէ-րէմ պիր գալպէ վէ ֆիքրէ մալիք օլան ազիլ պիր տօթ, պէնիմ թա-լիմ ու թէրպիեհէմի տէրիւհտէ իտիպ, բէտէրիմն պաչլատըղը թէրպիեհէ տէվամ իթմիշ տիր, վէ պիլա թէ-քէպպիւր սէօլլէրիմ քի, պէնի պիր նամուլուր ատէմ սըրասընա գօյ-մուշ սուր: Շիմտի պէն երկիրմի տէօրթ եաչընտաեքմ, վէ էքլէր սէ-ֆինէսինին կէլիպ, Կուաեանիլա քէօրֆէզինտէ սէմիր աթտըղը կիւ-նէ, վէ սիզի իլք տէֆա կէօրտիւ-կիւմ սաաթա գատար, մա՛տմուա-գէլ, պիւսպիլթինն գայտսըզ վէ ֆիթուրսուզ պիր հալտէ եաչամըչ, վէ իթթիեար իթմիշ օլտուղում, վէ նամուսուլա իլէրի կիթմէք արզու-սինտէ պուլունտուղում միւշքիւլ մէմուրիեթլէ մէշղուլ օլմուշում տուր:

Արման, չիւպհէսիլ Գօրանըն պիր

քելիմէսինէ պէքէեհէրէք, պիր սանիյէ դատար լազըրտըսը թէլինի գաթթ իթտի, լաքին կէնճ գըղ պիր շէյ սէյլէմէտիկինտէն, մէրգում տէրիգանը շու վէճճ իլէ տէվամ իթտի.

— Հալ պու քի, մա'տմուաղէլ, սիզի կէօրիւր կէօրմէզ, հէր շէյ թէպտիլ օլտու, անլատըմ քի օլ անէ տէկին եաշամաեօրումուշում, անլատըմ քի, եաշամագլըղն պիրիճիք մագսէսի սալթ չալըշմագլըգ տէյիլ իմիշ: Իշթէ պու արա կէօզլէրիմ աշբարագ, պիրինճի տէֆա վէ տայիմի օլմագ իւզրէ սէվմէքտէ օլտուղումու կէօրտիւմ: Լաքին հաեբ'ֆ քի, շու եարբ սուրէթտէ կէօրիւլէն թաթը իգպալ ու սաատէթ ըիւեասը, ագըլըզճա պիր ըիւեա տէյի'լ մի իտի, վէ պէն քէնտիմի պիր թագըմ էօնիւ ալընմագ մէվանի գարշըսընա կէօթի'լը մէեօրումու իտիմ: Ասարգ շանսըզ վէ ֆագիլ պիր պահրիեհ դապիթի իլէ ճէսիմ պիր վարիտաթ վարիտէսի պէյնինտէ պիր կիրաապ եօ'գմու իտի: Հէր նէ գատար պու միւլահազաթտա պուլունտում իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան տախի քէնտի քէնտիմէ շու լաֆզարը թէքրարլատըմ: Նէմէլագըմ պէնիմ, աշգ ու սէվտա տուլղուսու պիր քէրրէ ինսանըն գալպինտէ հաքիմ օլտուղու թագտիրտէ, հիշ պունա գարշը ճէնկլէշմէք միւմքիւն օլտպիլի'ր մի: Հիշ ագլ ու իտրագ, աշգ ու սէվտա տուլղուսունա դալէպէ իթմի'շ մի տիր: Ա'հ, մա'տմուաղէլ, պու տուլղու, էօնիւ ալընմագ ագընթըլարաան տըր: Իմտի, սէֆինէնին մըգնաթըս իյնէսի, հէր նէ օլսա, գութպա տողու տէօնտիւկիւ կիպի, պէնիմ գալպիմ տախի սիզէ սօղրու մէյլ իթմէքտէ իտի: Պէն քէն-

տիմի սիզին քէօլէնիզ, վէհասըլ պիր շէյլինիզ ատտ իտէր իտիմ: . . .

— Միւսիւ Արման . . . տէեու բէրէլէտի կէնճ գըղ:

— Րէճա իտէրիմ, գօյ վէրին քի տէվամ իտէյիմ, տէտի տէլիգանլը, թաշմագտա օլան գալպիմի գաբամագլըղա պէնի մահքիւմ գըլմանեըն, վէ միւսաատէ իտին քի, քէլամըմը սօնունա գատար կէօթիւրէյիմ: Իւշ այտան պէրու, Մ. Պէրնիէնին խայրխահլըղըյա խանէնիզէ գապուլ օլունմուշ օլտուղում հալտէ, պէնճէ սիզին հիւրմէթինիզ թէտըրիճէն հիւսնի թէվէճճիւհէ թէպտիլ օլունուեօր, վէ պու թէվէճճիւհ տէ ըիգգաթմալիզ պիր տուլղուեա թահվիլ օլուեօր կիպի կէօրիւնտիւ: Օլ վագըթ պէն էֆքեաըմը սիզէ անլաթմապիլի իտիմ, վէ հաթթա անլաթտըմագ տախի իսթէեօրում, լաքին ճէսարէթ իտէմէեօրտում, չիւնքի եանըլմըշ օլուրում տէեու գօրգուեօրտում: Պինաէն ալէյհ, չիւպհէ վէ իւմիտ իչինտէ գալարագ, սիւքիւթ իթմէքլիկի տահա գիեատէ միւրաճահա ատտ իթմէքտէ իտիմ: Լաքին պու կիւնքի կիւն հարէքթթ ու ազիմէթիմ զէմանը կէլիշ օլտուղու հալտէ, արթըգ սիւքիւթ զէմանը կէշմիշ տիր, վէ կիթաիլիմ զէման, թալէիմ հէր նէ իսէ պիլմէքլիկիմ լագըմ տըր: Իշթէ պու մէգպուրիյէթ, իգրարլարըմըն քիւսթախըղըն կէօթէրէճէկի կիպի, պէլքի տէ պու խուսուս, շու քիւսթախսճա հարէքթթիմ մաաղուր թութտուրաճագ տըր: Իմտի, պէն սիզի 'էզճան ու տիլ սէվէրիմ: Փագաթ սիզի սէվմէքտէ օլտուղումու դանն իթմէմէ, աճապա սըրֆ պիր խէեալաթա գուրպա'ն մը օլմուշում: Պինաէն ալէյհ,

պէնիմ միւթագպէլիմ, սիզին տի-
հանքնըզտան սատըր օլաճագ օլան
քէլիմէտէն մէրպուլթ տուր: Աճա-
պա սիզի թէրք իթտիկիմ հայտէ,
պիրիլքտէ պիւյիւք պիր սէվինճէ-
սէրի՞ մի, եօգսա շիֆա գապուլ
իթմէզ պիր մէյեուսիւթէթ էսէրի՞
մի կէօթիւրէճէյիմ: Սէօյլէյինիզ,
մա՛տմուազէլ, սիզին գարարընըզա
միւնթագըրբմ:

Գօրա պիւթիւն աղասըյա տիթ-
րէմէքտէ իտի իսէ տէ, վիճուտճա
պու զաաֆէթի, պիւա թէրէտտիւտ,
ֆազաթ եափաշ պիր սէտա իլէ շու
եօլտա ճէվապ վիրմէսինէ մանի օլ-
մատը:

— Մի՛ւսիւ Արման, պէն տախի սի-
զին կիպի սէրպէսթճէ իֆատէյի հալ
իտէճէյիմ: Պունտան մաաուա, ի-
տէճէկիմ իգըարտան տօլաեք աս-
լա հիճապ իտէճէք ճիհէթիմ եօգ
տուր: Զաթէն պէն չօգտան պէրու
սէվիլէքտէ օլտուղումու հիսս ի-
տիեօրաում, վէ պունտան տօլաեք
տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվինիեօր-
աում: Իմտի, մէսուտէն պուրատան
կիտէպիլիւրսինիզ, վէ էկէրչի սիզ
պուրատա գալպինիզի պրազըեօր-
սանըզ, պէնիմ գալպիմի տէ պիր-
լիքտէ կէօթիւրիւեօրսունուզ:

— Սահի՛հ մի տիր, միւմքի՛ն մի
տիր քի, սիզ պէնի սէվէրսինիզ, տէ-
տի միւլաղիմ, պիր նէվի ագլը պա-
շընտան կիտէրէք, վէ Գօրաեա սա-
րըլըպ, անլընտան պուս իտէրէք:

— Օլ պապտէ չիւպհէ իթմէյի-
նիզ, տէեուր բէբէլէտի կէնճ գըզ,
չիւնքի պէն տախի սիզի սէվէրիմ,
վէ ճան ու կէօնիւտէն սէվէրիմ:

Պատէհու Գօրա, պաշընք, սէր-
խօշա տէօնմիւշ օլան տէլիգանլընըն
ումիւզունա տաեաթտըղընտա, միւ-
լաղիմ,

— Ա՛հ, սիզ պէնի հէմ սէվի-

եօրսունուզ, վէ հէմ տախի պէնիմ
պուրատան կիթմէքլիկիմ լաղըմ
տըր:

— Էվլէթ, տէեու ճէվապ վէրտի
Գօրա, էվլէթ, կիթմէնիզ լաղըմ
տըր, լաքին գալպիմտէն պիր տույ-
ղու պանա էօյլէ խապէր վէրիեօր
քի, պիզ ուզուն միւտտէթ պիրի
պիրիմիզտէն այրը գալմաեաճաղըզ,
իհիթիմալ տըր քի եազընտա կուա-
եանիլաեա ալտէթ իտիպ, բէտէ-
րիմէ, պէն սիզին գըզընըզ սէվէ-
րիմ, վէ անընլա էվլէնմէք իսթէ-
րիմ, տիեէճէքսինիզ:

— Ճէսարէթիմ՝ օլաճագ մը տըր
պունու սէօյլէմէեէ:

— Նէ՞ իչին ճէսարէթինիզ օլմա-
եաճագ տըր:

— Բէտէրինիզ ղաեէթլէ ղէնկին
տիր, հալ պու քի պէն տէյիլիմ:

— Նէ՞ պէյի վար տըր, հէմ
բէտէրիմ ղաեէթ ղէնկին օլտուղու
միւնասէպէթիչլէ, տամատընըն աղ
եա չօգ վարիտաթը պուլունմասընը
տիւչիւնմէեէճէք տիր: Պունտան
մաաուա, սիզին ղայպուպէթինիզ
էանատընտա, պէն պու խուսուստա
բէտէրիմէ իչի աշարբմ, վէ բէտէ-
րիմտէ, պէնիմ սիզէ մուհապպէ-
թիմ օլտուղունու անլար: Զաթէն
բէտէրիմին սիզէ բէք զիեատէ թէ-
վէճճիւհիւ օլմաղլէ՝ իչի քէնտիսի-
նէ աշտըղըմտա, թահսին վէ գա-
պուլ իտէճէք տիր:

— Ինչա՛լլահ:

— Էվլէթ, էվլէթ, սիզ օլ խոպ-
ուսա էմիւր օլուն, տէտի Գօրա թէ-
պէսսիւմլէ:

— Փազաթ, տէվաթ իթտէ Ար-
ման, էկէրչի սէրիան ալտէթիմ
խուսուսունտա վաղը օլան իւմիտի-
միզ պօշա չըգարսա, վէ պիզիմ
այրըլըղըմըզ ուզուն միւտտէթ տէ-
վաթ իտէրսէ...

— Բեզալիք նէ՝ պէյիս վար տըր :
Սադսէտ մալիւմ՝ օլտգւղու, վէ պու
մագսէտէ վառըլ օլունաճաղը սա-
հիհէն պիլինտիկի հալտէ, սապը ու-
թէհամմիւլ գօլայ պիլը շէյ տիր :
Շիւպհէ եօգ տուր քի, պու մուտ-
աէթ զարփընտա իքիմիլ տախի մէ-
շագգաթ չէքէճէյիլ, փադաթ պէն
սիզին հազդընըգտա շիւպհէ իթմէ-
եէճէկիւմ կիպի, սիլ տախի շիւպ-
հէ իթմէեէճէքսիմիլ : Պէնիւմ, սիզի
տիւշիւնիւեօր օլտուղուճու պիլէ-
ճէքսիմիլ, վէ պէն սիզի, քէնտի
քէնտիմէ, «պէնի սէվիեօր» տիւե-
րէք, պէքէեէճէյիւմ :

— Հայֆա՛ քի, պէն իսթէմէեէ-
րէք տայիմա վէսվէսէ իշիմտէ օլա-
ճաղըմ :

— Նէսէն տօլաեք :

— Պէնի ունսթաճաղընըգտան
տօլաեք :

— Սիլ պէնի ունսթաճաղըմըսը-
նըլ :

— Ահ, ալա, վէ սիլ պոլունու
րէք ալէա պիլիբոսիմիլ :

— Էվլէթ, պիլիբիւմ, լաքին րէ-
ճա իստիւմ, սիլ տախի պէնի ու-
նսթիկան զանն իթմէյիմիլ : Պու սա-
պահ բարմաղըմա գօյտուղունուլ
եիւզիւք, նիշանըլըլըմըլն եիւ-
զիւկիւ ալա : Պէն սիզի ելինիզանն
մէզքիւր եիւզիւկիւ գապուլ իթ-
տիկիմտէ, քէնտի քէնտիմէ պէյլէ
տիւշիւնտիւմ : Իմտի օ եիւզիւք պէ-
նիւմ եէտիմտէն, ապա ալըլըմտա-
ճաղ տըր : Պէն, շիմտիքի հալ սի-
զին նիշանըլըլըլըմ, վէ իլէրուտէ ցա-
խի զէվճէնիլ օլաճաղըմ : Հէլմէն
տախի օլա, քէնտի սիզին իշին
սազլաեաճաղըմ, վէ էկէր օն ոէնէ
սօնրա, վէ տաֆա կէճ կէլմէնիլ լա-
ղըմ կէլէ, եէմիւ իտէրիւմ քի սիճ
զի պէքէեէճէկիւմ :

Պու էսնատէ նէհքին տղընտան

կէլտիկի զանն օլունան զաեթ
թաթըլ պիւ ըլըգ ոէսի իշիտիւպ,
Գօրա տիլթրէտի, վէ տէրհալ,

— Պու նէ՝ տիր, տէեու սիւալ
իթաի :

— Թայիֆէլէրիմին պիւ իշտրէթի
տիր :

— Նէ՝ իսթէեօրալ :

— Ազիմէթ սաաթը կէլմիշ օլաու-
ղունու խապէր վէրիեօրալ :

— Ազիմէթ մի, ահ, պու գա-
տար չաբո՛ղ մու կիտէճէքսիմիլ :
տէտի կէնճ գըլ տիլթրէեէրէք :

— Ազիլիւմ, վազիֆէմ էմի իտի-
եօր, վէ սիլէ շտեթսթէ օլմագ ի-
շին, պու էմրէ իթաաթ իթմէքի-
կիւմ լաղըմ տըր :

— Էվլէթ, հազդընըլ վար տըր :
Իմտի կիտիմիլ, լաքին պու ոսն վէ-
տա պէնի տիւշտըլ եէյիս իտիեօր :

— Ծէսուր օլուն, սէվիլէկիւմ,
ճէսուր օլուն :

— Հազըլաթըն րէք զիւտաե
ճէսարէթ լաղըմ տըր, վէ պէն տա-
խի պու ճէսարէթէ մալիք օլաճա-
ղըմը զանն իտիեօրտիւմ իտէ տէ,
պու ազշում իւզէրիմտէ տալա ճէ-
սարէթ եօգ տուր, լաքին պէլքի
եարընտ օլաճաղ տըր : Ազըլէթ,
Արման, Ալահա բարմարաթգ, շու-
նա թէէմին օլունուլ քի, սիզի սէ-
վէթիւմ :

— Ահ, Գօրա՛, պէն տաթի սիզին
իշին սէճաե գըլարըմ : . . . Իմտի,
սատտէթլէ գալ, պէնիւմ ազիլիւմ :

Միւլազիւմ թէքրար Գօրաեք
գօլարը իշինէ տլարագ, աշգ ու
սէվտա իլէ եիւրէկիտէ տըլաթ,
վէ կիւմիւն սաշտընտան պուս
իթաի :

Իշպու թահթը մէնզարէ էսնա-
տընտա, կէնճ գըլ աշգ ու սէվտա
սաշտընտա տիլթրէեէրէք, կէօլ-
լէրիմի գաբաթ :

— Այլահա ըամարաւորդ, էօմիւ-
մին մուգաւատէ՞ր ուհու, տայիմէն
Այլահա ըամարաւորդ, տէեու տէ-
վամ իթաի օֆիչիալ :

— Էվվէթ, տայիմի սուրէթտէ,
տէեու մուգաւայէլէ իթաի Գօրա :

Արման, սօն տէֆա օլմագ իւզրէ
մէզլուրէյի աշլընտան պիր տահա
պուս իտիպ, սէվկիւլիւսինիւ կէօք-
սինաէն աւերաւ, վէ սանաուլ իլէ
թայիֆէլէրին պէքլէմէքտէ օլտուզ-
լարը նէհրին ազղընա սօղրու միւ-
թէվէճճիհ օլտու :

Պիր ազ սօնրա, սանաուլ, իլէրի-
սինտէ ֆէնէր եագրլմիշ օլտուզու
հալտէ, էնկինէ սօղրու հարէքէ-
թէ պաշտաւ :

Գօրա, զըմրլտանմանաւորդ վէ
տիւլիզ կիպի տուրարապ, խայլի
միւսաւէթ կէօղլէրինի սանաւորտան
աւերմաւ, վէ սօնրա եիւզիւնիւ
էլլէրի իչիտէ կիզէեէրէք, եա-
նաղլարընա իրի կէօղ եաշլարը տամ-
լաւ, վէ մէյեուսանէ պիր սու-
րէթտէ տախի,

— Հէյ վահ, սէպէպի իգպալ ու
սաւաթէթիմ կիտիեօր, աճապա ալ-
տէթ իտէճէք մի տիր, տէտի քէն-
տի քէնտինէ :

Պու արաւըդ սինեօր Մէրքիւցցա
օֆիչիալըն աղիմէթի իւզէրինէ չա-
շուալուդ իթմէքտէ օլտուզու մա-
հէլլաէն կիթմիշ իտի :

Ժան Բընօեու պրագաւըքմըգտա,
մէրգոււմ, քիւսթախաճա տէնիզէ
տալաւորտան սօնրա, Տօրաւ սէֆի-
նէսինին քէօբիւքլէրի իւզէրինտէ
թէքրար զահիր օլմուշ իտի :

Մէրգոււմ պու տալիալար արա-
սընտա, պիր էյեամ զարդ օլմագ
տէրէճէսինէ կէլաի իտէ տէ, եիւզ-
մէք սանաթընտա զաեէթ մահիր օլ-
տուզու էճիւտէն, սէֆինէ ուզագ-

լանաւըճա, ազալմագտա օլան թէք-
միւ գուվվէթինի պագուեա վիրէրէք,
չէճաւթիա զայրէթէ պաշտաւ :

Պէշ տաղըդաւ սօնրա, տէնիզին
տալիալարը քէսպի սիւքիւնէթ ի-
տիպ, վէ Տօրաւ սէֆինէսինին ա-
նոց օճագ աիւմանը ուզագտան
կէօրիւլմէքտէ պուլունտաւ զունտան,
Ժան Բընօեու տուտաղլարընտա
վահշիտէն պիր թէպէսիւմ միւշա-
հէտէ օլունտու, վէ աւաթիւս եիւք-
սէք սէտա իլէ,

— Վա՛ր սէլաւէթ Գաեէնէ, տէ-
տի, պէն տախի սահիլէ վէ հուր-
րիւնէթէ սօղրու իլէրէճէյիմ :

Մահիթապըն պիւլարը, պու
արաւըդ Կուտեանիւնըն տաղլարը
թէքէսինի թէնվիր իթմէքտէ օլ-
տուզունտան, քիւրէք գաշաղը սա-
հիլէ սօղրու կիտէպիւթի, վէ ահէս-
թէ ահէսթէ եիւզէրէք, վէ պի-
նաէն ալէյհ եօրկունլուդ հիսս իթ-
մէեէրէք, քէօրֆէզէ միւթմէվէճճի-
հէն եօրունտ տէվամ իթաի :

14

Ժան Բընօ ֆիրար իտիլի, պիր
սաւաթը կէշմիշ իտի :

Նաւըլ քի սէօյլէտիք, տէնիզ սա-
քին օլուպ, ֆագաթ եիւզէրէք կի-
տիլէճէք մէսաֆէ, էն քիւսթախի
օլան քիմէլէրի պիլէ գօրգուլա-
պիլիր, վէ էն գուվվէթի օլունլարը
տախի մէյեուս գըլապիլիր իտի :

Ժան Բընօ տալա թէլաշ իթմէ-
եօրտու, վէ արա սըրա տախի, եօր-
կունլուզ վէ նէֆէս ալմագ իչին,
եօրունլան վէ էմիլի պաւիլէթ իւզրէ
պուլունտան եիւզէնլէրին էն պիւլիւք
գօլայըգլարը օլտուզու իւզրէ սըրթ
իւսթիւ կիտիեօրտու :

Հաքին մերգում նիհաեթ եօր-
կունլուդ հիսս իթմէկէ պաշլատը-
ղընտա, պիւյիւք պուլուվլալ մա-
հիթապը կիղլէմիշ օլտուզլարընտան,
օրթալըգ պիւսպիւթիւն գահրարմըշ,
վէ ուֆուգուն խաթթը զայպ օլ-
մուշ իտի: Ժան Բընօ իսէ, նէրէտէ
պուլունտուղունու պիւմէտիկինտէն,
ֆիւրթինի պիւր իզթիրապ իհաթա իյ-
լէտի, վէ լաքին քէնտիյի աղա-
ղայպ իթմէկէրէք, քէնտի քէնտիէէ,
— Հէր նէ տաթի օլտա, սահիլի
սէլամէթ լաղըմ տըր, տէտի, վէ
հարաքեաթընը թէշտա իթտի:

Հալպուքի մերգումուն պու հա-
րէքէթի, առէթա էմի պասիւրէթ
խիւաֆընտա օլուպ, չիւնքի աղա-
լարը զաթէն էվվէլքի չէվիքիկինտէ
պուլունտումաղլէ, ումուզլարընտա
վէ սըրթընտա տա կէվլէքլիք հիսս
իթմէկէ պաշլամըշ իտի:

— Հայ չէթման հայ, տէտի քիւ-
րէք գաշլընը հիտտէթլէ, ածապա
պօղաղընտ պիւր թաշ պաղլանան
քէլք կիպի պօղլուլմօգ իչին մի սէ-
ֆինէտէն գուրթուլտում: Էկէր գա-
տէրիմ պու օլտադ իսէ, բէք
պիւյիւք թալէսիլլիք տիր: Հայտէ
Ժան Բընօ, սէնի կէօրէյիմ, ա-
տամ օլ, վէ քէնտի թէնինի միւ-
տաֆաա էթ...

Ժան Բընօ մուվադգաթէն թահ-
րիք օլունարադ, գուվվէթի եէրինէ
կէլմիշ օլտուղունու զանն իթտի ի-
սէ տէ, պու զանընը չօգ վաղթթ իմ-
թիտաթ իթմէյիպ, մերգումգուվ-
վէթ վէ տէրմանը գալմատըղընը
հիսս իթմէքտէ իտի: Պու հալտէ,
պուլունտան սօնրա զիեատէ եօլ եիւ-
րիւմէք միւմքինտիլ օլուպ, սահի-
լին հաղընտա պուլունտուղունա
տայիր տաթի հիշ պիւր էմարէ եօգ
իտի:

Նակեահ Ժան Բընօնուն գարար-

միշ օլտան կէօղլերինէ պիւր ընդ-
թէսատիւֆ իյլէտիկի կիպի, գու-
լաղընտ տաթի քիւրէք սէնի կէլտի:

Մէգքիւր ընդ պիւր ֆէնէր ընդը
օլուպ, տէրունինտէ իւշ քիշի պու-
լունտան պիւր սանտալ մերգումուն
եանընտան կէշմէքտէ իտի:

Էկէրչի Ժան Բընօ գուրթուլմադ
իթմէսէ իտի, եալընըգ պիւր սէն չը-
գ տրմասը քեաֆի իտի, չիւնքի օ-
հալտէ սանտալ եարտըմա կէլէրէք,
քէնտիտի իչինէ ալաճադ իտի:

Մերգում իմաաթ չաղրմադ իւզ-
րէ, տօտաղլարընը աշմադտա իքէն,

— Ածապա քիւլէրին էլինէ վէ բէն-
չէսինէ տիւշէճէյիմ, չիւնքի էնկինէ
տօղրու կիթմէքտէ օլտան պու սան-
տալ, չիւպհէսֆը, Տօրաթ սէֆինէսի
եանընտա լէնկէրէնտաղ օլտան ալի-
զօեա ալիտ տիր, վէ պու ալիլլօ-
տա Ֆրանսըզ օլմաղլէ, Դաեհէնէ ին-
թիլարէն, մահպուսիէթիմին մա-
հէլլինի թէպտիլ իթմիշ օլտաղըմ,
պինապէրին եէնիտէն քէնտիմի
հապաա իլգա իթմէքտէն իսէ, էօլ-
մէք պէնճէ տահա էվլէա տըր, տէ-
յի միւլահապա իտէրէք, եարտըմա
չըղըմաղլըգ թասավվալունտան
տէրադապ ֆէրաղաթ կէլտի:

Արման Տօրաթը վէ իքի նէֆէր
թայիֆէլէրի էքլէր սէֆինէսինէ
կէթիլէրէն սանտալ խայլիճէ ու-
ղաղլանտը իսէ տէ, Ժան Բընօ մէգ-
քիւր թէսատիւֆլէ, եօլունտան
շաշմամըշ օլտուղունու, չիւնքի,
պու սանտալ չիւպհէսիլ սահիտէն
այրըմըշ պուլունտաղընը պիւմիւ-
լահապա, գուվվէթ վէ ճէսարէթ
քէսպ իյլէտի:

Իմաթ, մահքիւմը մերգում, պօ-
ղուլմադ գօրգուսունտա օլուպ,
քէնտիլէրինի թուլմադ իչին չօլ-
բազճա հարէքէթլէրինի տրթըրան
եէնի եիւզմէէ պաշլաեանար կի-

պի, նիզամըզ պիր թարգմա թէք-
րար երեզմէկէ պաշտար :

Ժան Բընօ շիւպհէօկը զորդ օլա-
ճազ իքէն Նահէհան պօղուպ պիր
ոէս չբարար, լաքին պուսէս մէյ-
եռսիեէթ վէ քէտէք ոէսի օրնա-
եըպ, իլլա մէսէրրէթ վէ իքմիտ ոէ-
սի իտի :

Ձիւնքի պու տրալըզ մահիթապ,
իքի պուլուլթ տրաթընտան գուր-
թուլմուշ օրտուղու հալաէ, պուն-
նուն պաթընըղը ոտեէօրնաէ, պազը
եիւքուէք աղաճլար ուճլարընըն
գուպպէյի սէմափիեէ իւզէրինաէ
կէօյկէսիսի կէօրմիւշ իտի :

Պիւսապէրին զայրէթի արթըրտը,
լաքին թագաթի գալմաեքնճա, զայ-
րէթ պիր շէյ եաթումազ : Նասըքի
չու սըրտատա տախի ժան Բընօ, կէր-
չի ուեռչմուշ գօլտըրը վէ քէչէլէչ-
միշ տեազլարըլլա, գայնամազ տա
օլտն սուլար իչինաէ բէք չօգ չալ-
գանթը իտէ տէ, տալա իլէրուլէեէ-
մէտի, վէ հաթթա պիր շէյ պիլէ
կէօրէմէեօր իտի :

Պիր սանիյյէ տահա կէչուէ իտի,
տալիւլար մէրգուման պաշը իւզէ-
րինաէն միւրուր իտէրէք, քէնախիսի
պօղտաճազլար իտի, լաքին սէլամէթ
թապլի հիտաի հէր վազըթ ինտա-
նըն իւզէրինաէ էքսիք օրմաթըղըն-
տան, ժան Բընօ տախի, տալկայա-
րըն նէմաք քէֆինի ալթընտա գա-
լաճաղը սըրտատա :

—Ահ, քիմնէ պէնիմ եարաթմը՜
մա կէլմէեէճէք մի տիր, տէեյու
պաղըրապլիտի :

—Պաւնա գարշըլըզ, ճէսաւրէթ,
ճէսաւրէթ, սահիլէ վաղըլ օլտեօր-
սունուզ, աէեռ պիր ոէս իլլաիլ-
աի, վէ Ֆիրարիյի մէզպուր պու
սէտաէն քէոպի գուվլէթ իտէրէք
հէման իլէլիեէ ալթըր, վէ պիր
տալկա մէրգումա ալըպ եռալար-

լաեարազ, հէման բուհաուզ պիր
հալաէ գուման իւզէրինէ ալթալ :

Փագաթ ժան Բընօ, պիր քէրրէ
մախաթարաթախ խալի օլտուղու
թագաթիաէ, գատըն թալիֆէսիսի
պէնդիեէն առէմէր կիպի հէման
պանրմաեա մէյտալ տէլլ իտի :

Իմաի, պիր սանիյյէ գաւաար ու-
եռչուզլազ իչինաէ գալարգուման
սօնրա, տեաղա գալաթը, վէ վար
գուվլէթիլլէ նէֆէս ալըպ, պաշը-
նա պաղլամըշ օլտուղու էլպիտէի
չըզընըր աշալ, վէ թէքրար կի-
յինմէեէ պէտ իլլէտի :

Կիլինէճէկի էլպիտէ, եռնըլ պիր
իչ կէօմէյի, պիր բանիտալմ, պիր
նէվի պուլզ վէ չօրապլարտան ի-
պարէթ պուլունմաղլէ, չօգ վազըթ
լիմիտաա իթմէտի :

Գօրա, գաեանըն ալթընտա վէ
կէօգէ կէօրինմէզ պիր սուրէթտէ
աեազտա պուլունմաղլէ, չու եօլ-
տա քէլամա տէվամ իլլէտի :

—Սիլ քիմիսիլը, վէ նէրէտէն
կէլիեօրսունուզ :

Ժան Բընօ տիթրէտի, վէ Ֆիք-
րինին մալազ գաթ ալթիւթիլիլիւ,
սահիլ իւզէրինաէ եալընըզ օլմա-
տըղընը հէման պիւսպի թիւն քէն-
տիսինէ ունութտուրտուղունտան,
վէ բէճա եօլու պիր սէտա իլլէ,

—Հէր քիմ տախի օլտանըզ,
պանա մէրհամէթ իտիսիլ, վէ պէն-
աէն գօրպարադ, քիմնէյի Գալ-
տըմա չըլըմաեքըղ տէտի :

—Պէնիմ քիմնէտէն գօրգում
եօգ տուր, աէեռ ճէվազ վիրտի
կէնճ գըզ գալի պիր սէտա իլլէ,
պիւսապէրին քիմնէյի եարաթմա չբա-
ղըրմաեաճաղըմ, վէ սիլէ եարաթմ
լիմէքաէն աէ կէրի ածարմաեաճա-
ղըմ, ֆաղմիլ հէր շէյտաէն էվլէլ
սիլին քիմ օրտուղունուզու պիլմէք
լիթէրիմ :

—Պէն պիր ֆիրարիյիմ, տէեու
ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ :

—Եանի պիր սէֆինէտէն ֆի-
րար իթմիշինիզ տիր :

—Էվվէթ :

—Պու սէֆինէ էքլէր օլմաերպ ,
ղալիպա պիր ազ էվվէլ հարէքէթ
իթմիշ օլան Տօրատ սէֆինէսի օլ-
մալը տըր :

—Էվվէթ , Տօրատ սէֆինէսինտէն
ֆիրար իթտիմ :

—Սիզ մէզքիւր սէֆինէտէ մահ-
պո՛ւս մու իտինիզ :

—Էվվէթ :

—Դաեէնտէն գուրթուլմագ իշի՛ն
մի ֆիրար իթտինիզ :

—Պու խուսուսու ինքեար կէ-
լէմէմ :

Գօրա , թէնինին իւզէրինտէ պիր
տիթրէմէ հիսս իլէ ,

—Իշիթտիկիմէ կէօրէ , տէեու
տէվամ իթտի , Տօրատ սէֆինէսի ,
Դաեէնէ պիր թագըմ խըրսըզ ,
վէ գաթիլլէրտէն միւրէքքէպ պիր
գաֆիլ մուխաթարալը մահքիւմլէ-
րի կէօթիլլըմէքտէ իմիշ : Աճապա
պու սահի՛հ մի տիր :

—Էվվէթ , սահիհ տիր :

—Սիզ տախի պունլարտա՞ն մըրը-
նըզ :

—Խա՛յր ,

—Էօյլէ իսէ , սիզ քի՛մսինիզ :

Ժան Բընօ պիր տագըզա պիլէ
թէրէտտիւտ կէօթէրմէտի , չիւն-
քի սիմասընը վէ քէնտիսինի կէօ-
րէմէյիպ , ֆագաթ ամիր եօլունտա
վագը օլան սիւալլէրինտէն զէնկին
վէ կէնճ օլտուղունու զանն իյլէտիկի
մուսահիպէսինին հիմաեէինի հագ-
գընտա տավէթ իթմէսի լազըմ ի-
տի : Պինաէն ալէյհ մահքիւմլէ մէր-
գում , գավի պիր սէտա իլէ ,

—Պէն նամուսու պիր ատէմիմ ,
տէեու ճէվապ վիրտի :

—Նամուսու պիր ատէ՞մի , տէ-
եու մուգապէլէ իթտի կէնճ գըզ :

—Օլ պապտէ եէմին տախի իտէ-
րիմ ,

—Վէ լաքին պիր մահքիւմսիւ-
նիւզ :

—Մահքիւմ օլտուղում սահիհ
տիր , ֆագաթ պիր մահքիւմիյյէթ
նէ՞ իսպաթ իտէր :

—Աճապա մահքէմէճէ պիր խէ-
թաեա գուրպա՞ն մը օլմուշսունուղ
տուր :

—Խա՛յր , պանա իսնատ իտիլէն
հէր նէ իսէ , ֆիիլէն իճրասընտա
պուլունմուշումտուր , պունու աչըզ-
տան աչըղա սէօյլէրիմ , վէ օլ պապ-
տէ իֆթիխար պիլէ իտէրիմ : Պիր
բօլիթիգա ֆըրգասը , պանա օլան
պուղղ ու ատավէթի սէպէպինտէն ,
պէնի խըրսըղար վէ գաթիլլէր իլէ
Դաեէնէ կէօնտէրմէքտէ իտի , ֆա-
գաթ պէն նէ՛ խըրսըղըմ , վէ նէ՛
գաթիլիմ :

—Պիր տէֆա տահա սիզէ սօրա-
եօրում , ետ սիզ քի՛մսինիզ :

—Պէն պիր բօլիթիգա միւթթէ-
հիմիյիմ , վէ ավամ վէ ճիւմհուրիյ-
յէթ թարաֆտարը օլմամէ , Դեկ-
տեմբեր դարարը ալէյհնտէ պու-
լունմուշ , վէ հաթթա սիլահա պու-
ղարարա դարչը կէլտիկիմսէն , պիլ-
մուհաքէմէ մէմէքէթիմսէն թարտ
իտիլմիշիմ :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ կէնճ գըզ
սէրպէսթ նէֆէս ալտը , վէ պիր
միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա ,

—Պուրատա գօրգաճագ հիշպիր
սէպէպինիզ եօգ տուր , տէտի , չիւն-
քի պուրասը , եանի իշպու Բօրթօ-
րիգօ պէլտէսի , Խաբանիա միւթթէմ-
լիքեաթընտան պուլունմաղլէ , պու-
րաեա իլթիճա իտէն բօլիթիգա
միւթթէհիմէրի իեատտէ իտիլմէղլէր :

—Պիլիլիմ , լաքին կիւնիւն պի-

ընտէ Իսրայէլի, Թրանսա իլէ իթ-
թիֆագ հասըլ իտէպիլի, վէ պէ-
նիմ զալիպ տիւլմէնիմին ատալէթի
տէ, թա Բօրթօ-Րիգօտա գատար
իճրաեթ թէէսիթ իտէր:

— Պունուլն իհիթիմալտէն օլտու-
ղունու զանն իտէրմիսինիլ:

— Պու տիւնեատա, հէր շէյ իհ-
թիմալտէն տիր:

— Հէր նէ տախի օլսա, չիմտի
սիլ սէրպէսթիսինիլ, վէ պունու տա
ֆամիլեանըլա պիտիլմէնիլ լազըմ
տըր:

— Պէնիմ ֆամիլեամ եօգ տուր,
տէտի Ժան Րընօ պօղուգ պիլ սէ-
տա իլէ:

— Աճալիպ, սիլ պու տիւնեա-
տա եալընըլմըսընըլ:

— Էվիլէթ, եալընըլմ, պէնիմ
հէր էթրաֆըմ վէ սէվկիլիլէրիմ
էօմիլշէր տիր, վէ պու կիւնքի
կիւն եալընըլ պիր արգում գալմըշ
օլուպ, օ տախի հուրրիեթ տիր,
վէ պէնիմ ֆիրարըմ տա պու սէ-
պէպէ մէպնի տիր: Չընտանճըլա-
րըմն էլինտէն ֆիրար իթիկիլմտէ,
հաեէն գարաեա վալըլ օլապիլէ-
ճէկիլմէ տալիլ եիլգտէ տօգսան
տօգուգ իւմիտիմ եօգ իտի, պու-
նու պիլիթ իտիմ, վէ լաքին էսա-
րէթ իլէ իհիթիմալտէն պուլունան
պիր էօլիւմ արաւընտա ասլա թէ-
րէտտիւտ իթմէտիմ:

— Փագաթ, տէտի Գօրա, թէ-
շէպպիլսիւնիլ միւվաֆֆագըլյէթ
պուլտուլունտա, իւմիտինիլ նէ ի-
տի, նէեէ կիւվէնիթօրտունուլ:

— Պախթիեար պիր թէսատիլֆէ
կիւվէնիթօրտում, վէ պու անէ գա-
տար զաեէթլէ սէրթ օլան թալէի-
մին մէրհամէթէ թահվիլ օլաճաղընը
մէմուլ իտիթօրտում, վէ քէնտի
քէնտիմէ, էլպէթթէ իյի պիր գալպ
պէնի աճըր, պէնի հիմաեէ իտէր,

վէ եաշամագըղըմա եարտըմ իյլէր
տիթօրտում, չիւնքի պէն եաշամագ
իսթէրիմ:

— Ինթիգամընըլ ալմագ իշի°ն
մի, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըլ:

— Խալլ, չիւնքի պէնիմ բօլիթի-
գաճա խէեալաթմըն վագթըարթըգ
կէշտի, զիրա, պէնիմ տօսթլարըմ
վէ գարընտաշարըմ տէյի թէսիեէ
իթտիկիլմ, վէ քէնտիմէ ինանտըղըմ
գատար քէնտիլէրինէ ինանմագտա
օլտուղում, պիր թագըմ, պէնի
գարղաշարղա սիւրէն տտէմէրին,
մէմուրիեթ, իւնվան վէ նիշան իս-
թիհսալի իշին, էֆքեարլարընը,
զամիլէրինի, վէ լիսանլարընը թէպ-
տիլ իթտիքլէրինի կէօրտիլիւմտէն
պէրի տիր, իւզէրիմտէ չիւպհէ
հասըլ օլտու, վէ գալպիմտէ հէեէ-
ճան եէրինէ էնանիլյէթ հուսուլէ
կէշտի: Շիմտի շու էֆքեարտաեթմ
քի, հիւքիւմէթին չէքլինտէն նէ°
գազանաճաղըմ, նէմէլաղըմ պէ-
նիմ, ճիւմհուրիլյէթ եախօտ իմքէ-
րաթօլուգ: Օլ վագըթ տիվանէ ի-
տիմ, լաքին չիմտի աղըլանտըմ:
Տիկէրլէրի իշին չիմտիեէ գատար
շալըշտըղըմ, ճէնկլէշտիկիլմ, վէ միհն
ու մէշագգաթ չէքտիկիլմ քեաֆի
տիր: Պունտան պէօլէ սուլհէն եա-
շամագ, վէ եալընըլ քէնտիմի տիւ-
չիւնմէք իսթէրիմ:

— Բօրթօ-Րիգօտա նէ° եաբա-
ճագսընըլ, տէեու տէվամ իթտի
Գօրա:

— Ալլահ նէ իսթէրսէ ժնու եա-
բաճաղըմ:

— Կէչինէճէք պիր շէյինիլ եօգ
միւ տուր:

— Խալլ, հիշ պիր շէյիմ եօգ
տուր, հէմ տէյիլ եալընըլ պուրա-
տա, Թրանսատա տախի եօգ տուր:

— Պուրատա քիմսէյի թանըմաղ-
մըսընըլ:

— Բիմնէ յի թանճամբ :

— Մալիւմաթընը վաճ ր մը տըր :

— Պու պապտէ պիւլաթէրէտտիւտ
ճէվապ վէրէպիւրիւմ, շէյլէքի լի-
սանը մատերգատըմտան մաատա,
Իսքանեօլ, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ
լիսանլարըյլա թէքէլլիւմ իտէպի-
լիւրիւմ :

— Չալըչմանը սէվէճըմիսինիզ :

— Էվէթ :

— Էկէրչի սիզէ պիր մէմուրիեթ
իհայլէ իտիլէ, վէ պու մէմուրի-
եթ հէր նէ տախի օլսա, գապուլ
իտէճըմիսինիզ :

— Շիւպհէսիզ գապուլ իտէրիւմ,
վէ Ալլահ պիլիւր նէ չիւքրանիեթլէ
գապուլ իտէրիւմ :

— Սիզ միհն ու մէշագգաթ չէք-
միշ օլտուղունուզ հալտէ, տէեու
տէվամ իթտի Գօրա, էլպէթթէ
տիկէրլէրին մէշագգաթընա աճը.
եաճագսընըզ, վէ պուլարը թէ-
սէլլի իթմէքլիկի թէճրիւպէ իտէ-
ճէքսինիզ, տէյիլմի :

— Էկէրչի պու կիպիլէրէ իյիլիք
իտէպիլիւր պիր հալտէ պուլունուր
իսէմ, պունու քէնտիմճէ պիր սաա-
տէթ ատտ իտէրիւմ :

— Բէք ալէա, էյլէ օլտուղու
հալտէ, պէլքի եարըն սիզէ պիր
չէյ թէքլիֆ իտէճէյիմ : անճագ
շու էսնատէ սիզ բէք եօրկուն օլ-
մալըսընըզ :

— Ֆիլվազը բէք եօրկունում :

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէ-
րու տէնիգտէ պուլունուեօրսունուզ :

— Իքի սաաթա եագըն տըր :

— Շիւպհէսիզ գարնընըզ աճ
օլմալը տըր :

— Եօրկունուգտան զիյատէ աճըմ :

— Էյլէ իսէ, արգամտան կէլին :

— Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօր-
սունուզ :

— Բէտէրիմին խանէսինէ : Օրա-

պա էվէլա գարնընըզ տօեուրուպ,
սօնրա տախի րահաթ իտէճէքսի-
նիզ :

15

Ժան Բընօ, պէյլէ պիր մէմուլին
խարիճինտէ գապուլիյեթթէն տօ-
լաեը թէաճճիւպտէ գալարագ, վէ
պախթըր եըլտըզ հագգընտա ֆիք-
րինտէն խայր տուասը իտէրէք, կէնճ
գըզըն արգասընտան եիւրիւմէեէ
պաշլատը :

Մէրգում պիւլիւք աղաճարըն
եարրագլարը արասընտան կէչէն
մահիթապ զիեալարը սաեէսինտէ,
րէհպէրինին պիչիմիլ շէքլինի կէօ-
րիւպ հայրան օլմաղտա իտի, վէ
քէնտի քէնտինէ տախի,

— Պու գատըն մէհհամէթլի վէ
չէֆգաթըր օլտուղու հալտէ, կիւ-
զէլ տախի օլմալը տըր, տիմէքտէ
իտի :

Էսնայի րահտէ, կէնճ գըզ իլէ
ֆիրարի պէյնինտէ հիչ պիր քէլիմէ
իրատ օլունմատը : Պու վէճհ իլէ վէ
իքիսի պիրլիքտէ աչք մէյտանա
վասըլ օլտուլարքի, Մ. Պէրնիէնին գօ-
նաղը պու մահէլլաէ իտի, վէ Ժան
Բընօ, թա Տօրատ սէֆինէսի կիւ-
վէրթէսինտէն կէօրմիւշ օլտուղու,
միւսթէմիլքեաթըն էն դէնկին սա-
հիպ չիֆթլիքեաթընքն մալի պու-
լունան մէգքիւր գօնաղա կիրէճէ-
կինի անլատը :

Գօրա, թավանտան աւըլմըշ օլան
սէքիզ մումու պիր պագըր ֆէնէր
իլէ թէնվիր իտիլմիշ պուլունան տէհ-
լիզէ նագըր պիր գաբուեու աչքպ,
պիր մում եագտը, վէ սօնրա րէ-
ֆիգլինէ տօլրու տէճնիւպ, եինէ
արգասընտան կէլմէսի իչին պիր ի-
շարէթ իթտի :

Ժան Բընօ, պու տէրէճէ միւքէմ մէլ օլտուղունու զանն իթմէտիկի մէզպուրէնին կիւզէլիկինտէն կէօզլէրի գամաշարագ, սիւքիւթ իւզրէ իթաաթ իթտի:

Բիշար Պէրնիէ հէր կիւն եւ թագտան կիւնէլ տօղմագտան էվ վէլ գալգաթըր ճիհէթլէ, Գօրա, բէտէրինէ ըաթ կէլմէեէճէկինէ, վէ պիրիքտէ կէօթիւրտիւկիւ ատէմ հազգընտա բէտէրինէ իյզահաթ վիրմէկէ մէճպուր օլմաեաճաղընա էմին իտի:

Գօնաղըն տախիլի խըզմէթիյէ մէշղուլ օլան քէօլէրէ կէլինճէ, տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվմէքտէ օլտուղլարը կէնճ գըզըն հիշ պիր հարէքէթի, պունլարա շիւպհէլի կէօրիւնէմէզ իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, Գօրա վէ Ժան քիմնէ պուլունմաեան տար պիր եօլտան թաամ սալտընա վաուրլ օլտուլար:

Գօրա, մումու մասանըն իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա,

— Օթո՛ւրունուզ, պէն սիզէ լազըմ օլանը կէթիրիրիմ, տէտի:

Ժան Բընօ, տիւշար օլտուղու եօրկունլուգտան թագաթ վէ տէրմանը գալմամբշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր իսկէմէեէ օթուրտու:

Կէնճ գըզ պիր իքի սանիյէ գատար Ժան Բընօտան իւշ ատըմ ուզադտա վէ գըմըլտանմաեարագ տուրուպ մէրգումու թէտգիզ վէ թէճէսիւս իթտի:

Պու հիքեաեէնին իպթիտասընտա, մահքիւմբ մէզպուրուն թաքիֆինի մուխթասարէն իթմիշ իտիք:

Մէրգումուն հէյեթթի մէճմուաւօր, ալա պատիի նէֆրէթ օլմաւորգտան պաշգա, ճալիպ պիլէ իտի:

Պունու տէտիկիմիզ հալտէ, օ.

գուեանլարմըզ, Գօրանըն թէֆթիշ վէ թէտգիգինտէն հիւնի նէթիճէ հուսուլէ կէլմիշ օլտուղունու էլպէթթէ անլարլար, խուսուսիյէ պուարալըզ Ժան Բընօնուն սիմասընտա վիճուտճա եօրկունլուղու վէ չէքմիշ օլտուղու մէշագգաթը սէպէպինտէն պիր մահզունիյէթ էսէրի հուսուլէ կէլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, հազգաթէն ճալիպի ըիգգաթ պիր հէյեթթէքէսպ իթմիշ իտի:

— Պու ատէմ ապա եալան սէյլէմէմիշ տիր, տէեու միւլահաղա իթտի կէնճ գըզ, չիւնքի սիմասը, պիր էֆքեար իչին ճէնկէշիպ, մաղլուպ օլան ատէմէրին սիմասընա պէնզէմէքտէ տիր, Պէնիմ իսէ, բօլիթիգաճա թէօհմէթլէր հագգընտա ապա մալիւմաթըմ օլմաւորը հալտէ, իշպու բօլիթիգա միւթթէհիմի հագգընտա էմնիյէթիմ վար տըր:

Գօրա, հիշ պիր խըզմէթքեարը պու սըրատա քէնտիեէ եարտըմա չըզըմագ իսթէմէտիկինտէն, թաամ օտաւընըն իթթիսալինտէ տիկէր պիր օտաեա կիթտի, վէ պիր աօլապ աշըպ, բիշմիշ պիր թավուգ, պիր ազ էքմէք, պիր շիշ շարապ ալտը, վէ պունլարը միւսաֆիրինին էօնիւնէ գօյտուգտան սօնրա, քէնտիտի թէքրար պիր գատէհ, պիր բէշիլիր վէ իքի իւշ թապագ կէթիրմէեէ կիթտի:

Վէ ալտէթինտէ, մէզպուրէ թէպէսիւմ իտէրէք,

— Պու եարտըղըմ շէյլէր, մուգատտէմաթտան իպարէթ տիր, սիզի պու ագշամ տախի խօշնուտ իթմէք լազըմ տըր, տէտի:

— Մա՛տամ, տէեու բէբէլէտի Ժան Բընօ, ալիմ շիւքրանիյէթ իլէ, սիզին պանա եարտըղընըզ, պէնիմ իչին բէք պիւպիւք շէյ տիր,

վէ սիղին խայրխահլըղընըզ պէնի
պիւսպիւթիւն շաշըրթմազտա տըր :

Գօրա ճիւղիճէ գըզարըպ ,

— Պէնի մատմուլազէլ տէյի թէս-
միեէ իտինիզ , չիւնքի պէն էվէն-
մէմիշիմ , տէեու ճէվապ վէրտի :

— Իմտի , թէշէքքիւր իտէրիմ ,
մատմուլազէլ , էզճան ու տիլ սիզէ
մէմուլնուլմ :

Պատէհու քիւրէք դաշկընը թա-
ամ իթմէկէ , եախօտ տահա տօղ-
րուսու իքի կիւն աճ դալմէշ ճան-
վէրլէր կիպի գաւըշընտաքի եէ-
մէքլէրի պօղազավէրիքլէ էքլ իթ-
մէկէ պաշլատը :

Մէրգուլմուլն իշպու պօղազավէր-
լիկինէ պաքըլըրա , էվվէլ էմիր-
տէ գօլայճա տօյմաեաճաղը զանն
օլունուեօր իտի իսէ տէ , մուղայի-
րի օլարագ , իշթիհաուր բէք չա-
բուգ թէսքին օլտու , վէ կէնճ գըզ ,
մէրգուլմուլն գարնը տօյմուշ օլտու-
ղունու անլաեքնճա ,

— Իսմինիզ նէ տիր , տէեու սի-
վալ իթտի :

Գիւրէք ֆիրարիսի զաթէն պու-
սիւալէ պէքլէմէքտէ իտի :

Իմտի քէնտինին աաըլ ժԱՆ ԲԸՆՕ
խամինի պիլտրմէքլիք , տիվանէլիք
օլտուղունտան , չիւնքի ժան ԲԸՆՕ
նամ քիւրէք ֆիրարիսիին , բօլի-
թիգա գուրպանը օլմաեըպ , իլլա
հուգուղը ումուլիեէ թարաֆըն-
տան մահքիւմ պիր քիմնէ օլտու-
ղու կիւնիւն պիրինտէ մէմէքէլ ի-
չինտէ եաեքլմասը իհիթիմալտէն
պուլունտուղունտան , պինապէրին
էվվէլճէ հազըրլամըշ օլտուղու ճէ-
վապ իւզրէ ,

— Պէնիմ իսմիմ Միշէլ Սէրվան
տըր , տէտի :

Պատէհու իլավէթէն ,

— Մատմուլազէլ , էմիլյէթի գա-
թիեէ իլէ իսմիմ սիզէ պէեան իթ-

տիմիսէ տէ , շունու տէրխաթըր իթ-
մէնիզի ըէճա իտէրիմ քի , պու-
լամի թէքրալամագ , պէնիմ զայ-
պըմա սէպէպ օլմագ տէմէք տիր ,
տէտի :

— Անլաեօրում , վէ պու խու-
սուտա աալա տիւշարը իզթիրապ
օլմամանըք թէէմին իտէրիմ : Եա-
լընըզ բէտէրիմ իլէ պէն սիղին ա-
սըլ իսմինիզի պիլիպ , հալպու քի
պուրատա հէր քէս սիղի եալընըզ
Միշէլ իսմիլլէ թէսմիեէ իտէճէք
տիր : Հէր նէ հալ իսէ , թաամընը-
զը իթտիկինիզ հալտէ , կէլին սի-
զէ թէքրար ըհպէրլիք իտէլիմ :

Պու վէճհ իլէ կէնճ գըզ , ֆիրա-
րիլի մէրգուլմուլ գօնագտան պայիտ
պիր մահէլլտէ վազը պիր օտաեա
կէօթիւրտիւ , վէ էլինտէ թութու-
ղու ըշըղը պրագըպ , մէրգուլմուլն
նէգտինտէն մուֆարադաթ իլլէտի :
Անճագ կիթմէգտէն էվվէլ շու սէօղ-
լէրի սէօլլէտի :

— Բահաթճա ուեուեուլուղ , վէ
լաքին ուեուլմագտան էվվէլ , Ալլա-
հա իզհարը թէշէքքիւր իտինիզ :
Չիւնքի Ալլահ սիղին իւզէրինիզէ
նէգարէթ իտիեօր վէ սիղի հիմաեէ
իլլէեօր , նասըլքի սիղի պուրաեա
կէօնտէրմէսի տէ պունա պիր իս-
պաթ տըր : Եարըն սապահ բէտէ-
րիմի կէօրէճէքսինիզ :

Գօրա պու սէօղլէրի սէօլլէտիք-
տէն ոօնրո , գաբուեու գաբատը ,
վէ քէնտի օտաաընա կիթտի :

Ժան ԲԸՆՕ եալընըզ դալընճա ,
քէնտի քէնտինէ ,

— Ա՛հ , էկէրչի շու գըզճըզազ նէ
ճինաեէթլէրլէ միւլէմմա օլան պիր
ալշաղը , վէ մէնֆուր պիր հայտու-
տու աճրեարագ , խանէսինէ գա-
պուլ իթմիշ օլտուղունու պիլսէ ի-
տի , պու կիճէ աալա ուեուեամագ
իտի , տէտի :

Մէրգում պիր սանկյոյէ գատար թէֆէքըւրտէն սօնրա, շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Լաքին խայր, խայր, էկէր պուզըզ պու եօլտա տիւշիւնիւր իսէ, խէթա իթմիշ օլաճագ աբր: Ղիրա հազըգաթէն պէն պիր քիւհանի իսէմ տէ, ալչագ տէյիլիմ, վէ պու խանէտէ կէօրտիւկիւմ միւսաֆիրբէրվէրլիկէ խիտանէթ իթմէք իսէ, պիր ալչապլըզ աբր: Պուրատա նամուղըւ ատէմ օլմագ իսթէրիմ, վէ օլաճագըմ:

Պատէհու էլպիսէսինի պիլէ չըգարմահարագ, եաթաղա կիրտի, վէ աճ գալմըշ օլան ճանվէրլէր կիպի եէմէք եէտիկի միսիլու, ագչամա գատար եօրուլմուշ օլան ճանվէրլէր կիպի տէ տէրին պիր ուլգուեա տալտը:

Մէրգում, իչպու ույգուսու աւրաքնտա զարիւպ վէ ինանըլմահաճագ պիր թիւեա կէօրտիւ:

Ժան Բընօ, մէղքիւր թիւեաքնտա պիրտէն պիրէ հէր հալինի, մէսէլա բուհունու, արղուլարընը վէ թապիւթընը թէպտիլ իթմիշ իտի, վէ շայեանը էմիկյոյէթ, վէ պաքիրէ վէ մէրհամէթլի պիր գըզըն թէհսսիրիլլէ, հայտուտուղ քիսվէսինի չըգարմըշ, վէ հայիղ օլմատըզը վէ օլմագլըղը տո տահա պիր կիւն էվվէլ խաթըրնտան կէչիրմէտիկի նամուղու ատէմ քիսվէսի կիլինմիշ իտի:

Մէրգում սապըգալը ուեանտըղընտա, վապըթ խայրիճէ կէչմիշ իտի, վէ ֆապրիգալարտաքի սաաթիւար, սապահըն տօգուղունու վուրմագտա իտիլէր:

Դօնաղըն էթրաֆընտա իչեէնէ պիր չօգ էսիրլէրին շամաթալարը, Ժան Բընօեու ույգուսունտան ուեանտըրմամըչլար իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, մէրգում եանքնտա գօնուլմուշ օլան պիր իսկէմլէ իսթիւնտէ, ալէսսէվիեէ միւսթէմլիքեաթտա եաշահան էճնէպիլէրին կիլինտիքլէրի էլպիսէսէ միւշապիհ պէզտէն թէքմիլ պիր էլպիսէ պուլունտուղունու կէօրտիւ:

Իւք ագչամսան պու էլպիսէ օրատա պուլունմատըզը ճիհէթլէ, Ժան Բընօ պուլուն քէնտիլինէ մալսուս օլտուղունու աւլատը, վէ պուէսվապը կիլինէրէք բէնչլրէեէ եագլաշտը, վէ կէօզիւնիւն ալապիլտիկի տէրէճէտէ վասի օլան միւնպիթըզըլարը վէ օվալարը սէյր իթմէքլէ միւթէլէզղիղ օլմագտա իքէն, օսատը գարուսու հաֆիֆճէ վուլունմաղլէ:

— Կիրինիղ, տէտի:

Դաբու աշըտը, վէ արապ Բօպէնսօն իչէրի կիրպ,

— Սինեօր Միշէլ, տէտի, էկէր իսթէրնէնիղ աշաղը էնինիղ, էֆէնտիմիղ Դօրա սիզի պէքլէեօր:

Ժան Բընօ, հէեէճան վէ իպթիրապլէ արապըն արգատընտան կիթտի:

Աճապա մէրգում հագգընտա նէ գարար վէրլիճէք իտի:

Աճապա միւեօնլարա մալիք վէ խանէնին սահլալի օլան զաթ, գըզը թարաֆընտան պիր կիւն էվվէլ աւտէմի պասիրէթլէ պէեան օլունան թասսավլուրաթը թաստիգ իտէճէգ մի իտի:

Դօրա, ալէսսապահ ուեանըպ, Մօրն թապիր օլունան տաղարա չըզմըշ, վէ զաեէթ պիւլիւք չարտա վէ կէմիհլիլէրէ մալպուս օլան պիր տիւրպիւն իյէ ուֆուզը պայիտէյի կէօզտէն կէչիրմիշ իտի:

Պու արալըզ գուպպէյի սէմափիեէ իւզէրինտէ հիշ պիր եէլքէն,

վէ ետխօտ պուղու կէօլկէսի միւ-
շահէտէ օլունմանօրտու :

Էքէր ալիզօսու խայլի վազըթ-
տան պէրի խի քի նապէտիտ օլ-
մուշ խի :

Կէնճ գըզ պիր ահը տէրուն ի-
տէրէք, թէքբար գօնաղըն եօլու-
նա միւթէվէճճիճ օլտու :

Ժան Բընօ, Բօպէնսօնուն բէհ-
պէրիկիյէ քիւշիւք պիր սալօնա
կէթիրիլտիքտէ, համիսի քէնտի-
սինէ պէքլէմէքտէ խի :

Քիւրէք գաշկընը հիւրմէթլէ Գօ-
րաեը սէլամլատըղընտա, մէզպուրէ
սալիի իեատէյի սէլամ իթաի, վէ
խայրխահանէ պիր թէպէսսիւմլէ
շու լափղարը սէօյլէտի :

— Էֆէնտի, բէտէրիմին խանէ-
սինտէ իյի պիր կիճէ կէչիրտինիզ մի :

— Է՛վլէթ, մատմուտղէլ, տէեու-
ճէվապ վիրաի ժան Բընօ, պիր չօգ
այլարտան պէրու, իւք տէֆա օ-
լարագ ֆիքրիմ բահաթ խի, վէ
քէնալիմին էմիյյէթ իչինտէ օլ-
տուղումու հիսս իալեօրտում : Ու-
ղուն միւստէթ վէ տէրինճէ ուեու-
տում :

— Պու պիր գաշ սաաթ բահաթ
ուեումանըզ, աճապա գուվլէթի-
նիզի իեատէ իթմիշ մի տիր :

— Տահա տիւնքի կիւն հիւտ իթ-
մէքտէ օլտուղում ֆէվգէլատէ եօր-
կունլուղու, շիւտի հիսս իթմէեօ-
րում :

— Պու ալէա, շիւտի սիզի բէտէ-
րիմ նէզտինէ կէթիւրէճէյիմ :

— Մատմուտղէլ, աճապա պէնիմ
հագգըմտա բէտէրինիզ պիր շէյ
սէօյլէտինիզ մի, տէտի ժան Բընօ,
հէեճանը արթըպ, աշիքեարէն
կէթիւլէրէք :

— Տահա պիր շէյ սէօյլէմէտիմ :

— Բէտէրինիզ պէնի նէ՛ սուրէթ-
լէ գապուլ իտէճէք տիր :

— Օլ պապտէ միւսթէրիճ օլուն :
Սիզ պէնիմ վասթամլա բէտէ-
րիմ նէզտինէ կիթտիկինիզտէ, հիւս-
նի սուրէթլէ գապուլիյէթ կէթի-
ճէքսինիզ : Պէն, սիզէ տայիր օլան
հէր շէյի, սիզին օրտա պուլուն-
տուղունուղ յըրտա քէնտիսինէ
սէօյլէեճէյիմ : Եալընըզ լազըր-
տըմը գաթթ իթմէմէնիզի սիզէ
թափսիեճ իտէրիմ :

— Սիզէ իթաաթ իտէճէյիմ,
մատմուտղէլ :

— Կէ՛լինիզ :

Գօրա քէնտի թահթը հիմաե-
սինէ ումըշ օլտուղու շախսը, ալթ
գաթ տայրէլէրինին պիր գըմըն-
տան կէչիրիպ, Բիշար Պէրնիէնին
օտասընա կէթիւրտիւ :

Ձիֆթլիքեաթ սահիպի, հէր սա-
պահքի կիպի էթրաֆը տէվը իթ-
տիքտէն սօնրա, հէնուղ ավաթի
իթմիշ օլուպ, նօթալտը կէօղտէն
կէչիրմէքտէ, վէ հիւսապարը ըույ-
յէթ իթմէքտէ խի :

Գարունուն աշըմասը պէսի մէր-
գումուն իչինէ մանի օլմանըպ, ա-
նագ Գօրանըն տօտագլարը անլընա
տօգունտուլունտա, մէրգում պա-
շընը եօգարը գալտըրտը :

— Սապահլար խայր օլտուն, է-
ֆէնտի բէտէր, տէտի կէնճ գըզ :

— Խաեբըլը սապահ օլտուն, ա-
զիզիմ, տէեու ճէվապ վէրտի իհ-
թիեար, վէ գըզընը պուս իյլէտի :

— Էֆէնտի բէտէր, պէն եալը-
նըզ տէյիլիմ, տէեու տէվամ իթ-
տի Գօրա :

Օլ վազըթ Բիշար Պէրնիէ, ժան
Բընօնուն օրտա պուլունտուղու-
նու կէթտիւ քի, պու արալըզ քէ-
մալի հիւրմէթլէ պաշընը էյմէքտէ
խի :

Բիշար Պէրնիէ տալի, տալա
թէաճհիւպ էսէրի իզհար իթմէեճ :

րէք, մուգապէլէթէն սէլամ վէր-
տի, վէ լազըրտընա պէտ իթմէք
իւզըէ իքէն, Գօրա մէրգումա վա-
զըթ պրագմանարագ,

—Էֆէ'նտի բէտէր, տէտի, Մ.
Միշէլ Սէրվանը կէթիրէն պէն իմ,
վէ սիզէ թագտիմ իտէրիմ: Պէն
պու զաթ հագգընտա զիեառտէ վէ
բէք զիեառտէ ալէագատարըմ, վէ
պունուռն սէպէպինի տէ շիմտի սիզէ
պիտրիթիթիմ:

Պու զարիպ մուգատտէմէ, Բիշար
Պէրնիէյի թէանճիւպտէ պրագմա-
տօր կիպի զանն օլունտու: Մէր-
գում եալընըզ, քէնտիսինէ պիւս-
պիւթիւն մէճհուլ օլուպ, գըզընըն
ֆէվգէլտտէ ալէագատար կէօրիւն.
տիւկիււ առտէմ իւզէրինէ, թէտգիգ
իտէրճէսինէ պիր աթֆը նագար
իթմէքիկի քիտֆի առտ իյլէտի:

Ժան Բընօ պու արալըզ սաքին
վէ դավի վէ սէրպէսթ պիր հալտէ
պուլունուերօտու:

—Էֆէ'նտի բէտէր, պիւթիւն
տիգգաթընըզ պանա աթֆի իթ-
մէքիկինիզ լազըմ տըր, տէեու
տէվամ իթտի կէնճ գըզ:

—Սէօյլէ' սէվկիւլիւ գըզըմ, լա-
քին պու սէնտէքի ճիտտի հէյեէ-
թին սէպէպի նէ' տիր:

—Էվլէթ, սիզին իլէ կէօրիւշէ-
ճէք օլտուղում մատտէլէր կիպի,
հէյեէթիմտէ ճիտտի տիր: Էֆէ'ն-
տի բէտէր, սիզին պանա էմնիյյէ-
թինիզ վար աըր, տէյի' մի:

—Սէն տախի պիլիբիլին քի, պէ-
նիմ սանա, քէնտիմէ օլան դատար
էմնիյյէթիմ վար աըր:

—Պէնիմ, քէնտի սիննիմէ մախ-
սուս օլանտան զիեառտէ բիշկին միւ-
թալաաթըմ օլտուղունու չօգ տէ-
ֆա պէեան իթմիշսինիզ տիր:

—Պունու սէօյլէմիշիմ, վէ շիմտի
տախի թէքրարարըմ:

—Վէ սիզ, պէնիմ իւք իլհամըմ,
ղաեթ կիւզէլ օլտուղունու իւպլէ
իլէ, պու իլհամա սիւլուք իթմէք-
իկիկիմ պիտտէֆաթ իթթար իթմիշ-
սինիզ տիր:

—Սահիհ տիր: Սէնինքի կիպի
միւսթագիմ վէ սէրպէսթ թապի-
աթլար իշին, իւք հարէքէթ ֆայի-
տէտէն խալի տէյիլ տիր: Պուն-
տան պաչգա, պէնիմ սանա սէօյ-
լէտիկիմ, միւտտէթի էօմիւմտէ
քէնտի քէնտիմէ եալտըղըմ շէյ
տիր, վէ պունու տա տալիմա իյի
պուլմուշում տուր:

—Սիզին իլէ պու սուրէթլէ հէ-
մէֆքեար վէ միւթթէֆիգ օլտու-
ղումտան տօլաեք քէնտիմի պախ-
թիեար առտ իթտիկիմ միսիլու,
օլ պապտէ իֆթիլտար տախի իտէ-
րիմ, Շիմտի կէլէլիմ սուրլ մէսէ-
լէեէ:

16

—Էֆէ'նտի բէտէր, տէեու տէ-
վամ իթտի Գօրա, գօնագտա հէր
քէս իսթիրահաթ իթտիկինտէ, չօգ
տէֆա պէն ագչաալարը պաղչէտէ
տօլաչմագլըզը, վէ տէնիզ քէնա-
րընա դատար էնմէքիկի առէթ
իթմիշիմ տիր, չիւնքի եալընըզը-
զը վէ եըլտըզը կիճէլէրին սիւքիւ-
թինի սէվէրիմ: Պու խուտուս սիզճէ
մալիւմ տուր, տէյի' մի, էֆէ'նտի
բէտէր:

—Պիլիբիմ, տէեու ճէվապ վիր-
տի Բիշար Պէրնիէ թէպէսսիւմ ի-
տէրէք, վէ շու թապիաթընտան
տօլաեք բէք տէ խօշուտ տէյիլիմ:

Կէնճ գըզ բէտէրինին իշպու ի-
թիրաղընը ճէրհ իթմէեէրէք, քէ-
լամընա շու վէճհ իլէ տէվամիթտի:

—Տիւն ագչամ, Տօրատ սէֆինէսինին Գաեէնէ նաղլ իթմէքտէ օլտուղու պիր բօլիթիդա միւթթէհիմի, մէղքիւր սէֆինէ սագաթլարընը թամիր իլէ տէմիրինի գալտըրաղը սըրատա ֆիրար իթմիշ, վէ եիւղէրէք Կուաեանիւս քէօրֆէզինտէն կէչիպ, նէհրին աղղընա վասըլ օլմուշ տուր :

Ինչար Պէրնիէ թէքրար Ժան Րընօ իւղէրինէ միւտէգգիւղանէ աթֆը նաղար իյլէտիկինտէ, Գօրա, մէրգումա շու եօլտա մուգապէյէ իթտի :

—Էվլէթ, էֆէնտի բէտէր, պու միւթթէհիմ վէ ֆիրարի, պու էֆէնտի օլուպ, պիչարէ գուվլէթ վէ թագաթման տիւշէրէք վէ դարանլըգտան կէօզլէրի քէօրլանարագ նէ թարաֆտա պուլունտուղունու պիլմէտիկի էճիլտէն, զայպ օլաճաղը էնտաէ, «եարաբմ», եարաբմ» տէեու պաղըրըր իքէն, քէնտիսինէ, «ճէսուր օլուն, ճէսուր օլուն» տէյի նիտու իթտիմ : Պու սէսիմ, ֆէվզէլատէ պիր ճահա իպրաղը իչին, քէնտիսինէ լաղըմ օլուն սէպաթը վէ ճէսարէթի իթանէ քեաֆի օլտու, վէ պիր քէրրէ գարաեա տիւշիւնէ, քէնտիսինի էլէ վիրմէմէքլիկիմ իչին պանա բէճա իյլէտի : Մէրգում էօմիլունտէն հիշ պիր շէյ կիղլէմէտի : Շէօյլէքի, ֆըրգալար մուհարէպէսինտէ մաղլուպ օլուպ, վէ սիլահպէտէսթ օլարագ թէվգըֆ իտիլուպ, վէ պիր տիվանը հարպ թարաֆընտան միւէպպէտէն նէֆիեհ հիւքմ օլունտուղունտան, Գաեէնէ կիթմէք կիպի, գաթիլլէրէ վէ խըրըղլարա մախտու օլան նամուսուղճա պիր լէքէեհ տիւշար օլմագտան իսէ, ֆիրարէն հաեաթընը թէհիլքէեհ գօյմաեք տահա զիեատէ միւրաճճա հատա իթմիշ տիր : Պունտան

պաշդա, իչպու բօլիթիդա միւթթէհիմի սիղին վաթանաաղընը, եանի պիր ֆրանսըղ աըր : Զան իտէրիմ քի պունուն իէօհմէթի, ապա պօզուլմաղ լէքէ պրագան թէօհմէթլէրտէն տէյիլ տիր : Պինապէրին պէն քէնտիսինէ պիր մէլճա վէ հիմաեէնիղի վատ իթտիմ :

—Էվլէթ, էվլատըմ, բէք ալէա իթմիշին, տէեու ճէվապ վիրտի չիֆթիլքեաթ ոահիպի սատէլիքլէ : Պատէհու, սանտալիեէսինտէն գալղըպ վէ մահքիլմէ տօղրու իլէրուլէեհէք :

—Էֆէնտի, տէեու իլավէ իթտի, դըղըմէն իթիդամ իթտիկի պիր տալա, գաղանըրմը պիր տալա տըր : Շիւպհէսիղ սիղ պիր միւթթէհիմինիղ, վէ կէրչի թիւֆէնքլէ միւտաֆտա իտիլմէք իսթէնիլէն բօլիթիդաճա իթիդատ, մուզլըր պիր իթիդատ իսէ տէ, պունունիւս պէրապէր պէն սիղին հաքիմինիղ տէյիլիմ : Սիղ պէնիմ միւտաֆիրիմինիղ, հէմ մուգատտէս միւտաֆիրիմինիղ : Իշթէ էլիմի սիղէ ուզաթըեօլում :

Ժան Րընօ, աղլամագ տէրէճէսինտէ միւթէէսիլ օլուպ, վէ գալպինին քէօհնիւնէ գատար թահրիք օլունարապ, քէնտիսինէ ուզաթըլմագտա օլան էլի թութտու, վէ հէեհճանլէ քէնտի էլլէրի իչնտէ սըգտը :

Պու արալըդ, Ժան Րընօնուն հարէքէթի սախթէ օլմաեղ, խալիսանէ, հէմ պիւսպիլթիւն խալիսանէ իտի : Պու հալտէ մէրգում բէբէլէեհէք :

—Էֆէնտիմ, տէտի, պէօյլէ պիր նալաեքգ պուլունտուղում գապուլլիյէթտէն տօլաեք շաչըրմը գալմըչըմ տըր, վէ պու գապուլլիյէթթէնտիմի շաեէսթէ գըլմագտան

պաշտօն թաթը իւմիտիւմ եօգ տուր : Պինդէն ալէյհ պէնտէնիդէ թագաւոր իմ մէքտէ օլտուղունուզ միւսաֆիրբէրվէրիկի վէ հիմաեէյի մաթէշէքքիւրի աղիւմ դապուլ իտէրիւմ, ֆագաթ . . .

Ժան Ռբնօ լաղըրաբսընը դաթ իտինճէ, Ռիշար Պէրնիէ,

— Պագաթ նէ, տէեու սիւալ իթաի :

— Պէն էֆէնտինին ֆիքրինի անլաեօրում, վէ շիմաի սիդէ սէյլէրիւմ, տէաի շէաիտէն Գօրա, Մ. Սիշէլ Սէրվան սիդէ պիր աղըրլըգ օլարադ միւսաֆիր գալմագ իսթէմէյիւ, պիւաքս չալըշմագ արզունաէ պուլունմադտա տըր :

— Էվվէթ, Էվվէթ, պու արզունա պուլունուեօրում, տէաի Ժան Ռբնօ, մատմաւաղէլ, ֆիքրիմի պէնիւմ պէեան իտէճէկիմաէն եիւզ գաթ զիեաուէ իյի պէեան իթաի :

— Էյլէ իսէ, պէն տէ սիդի թահսին վէ թէպրիք իտէրիւմ, նասըլքի վաթանըմըլըն պիր պէսթէպինտէ տէ, «չալըշմագլըգ հուրրիեթ աիր» տէնիւմիշ տիր, իմաի սիդէ պիր խըտմէթ աւարըզ, տէեու ճէվապ վիրաի չիֆթիքեթ սահիպի :

— Արամաեա հաճէթ եօգ տուր, էֆէնտի բէտէր, զաթէն պու խըտմէթ պուլունմաւշ տուր, տէտի Գօրա :

— Սահի՛հ մի, գըզըմ, պու խըտմէթ նէ օլուեօր :

— Տէրխաթըր իտէրսինիդքի, Էվվէլիսի կիւն սինեօր Մէրքիւցցաեա պիր խալէֆ, վէ եախօա անըն եէրինէ պիր տիկէրինի տիւշիւնիւեօր իաիք : Մէրքիւցցանըն սիդին իլէ օլան մուգալէլէսի պիր գաշ աեա գատար խիթամ պուլուր, վէ շիւպհէսիլ սիլ պու մուգալէլէյի թէճաիտ իթմէնէճէքսինիդտիր :

— Անլաեօրում ֆիքրինի, ֆագաթ գօմանտէօրիւք խըտմէթ Մ. Սիշէլ Սէրվանը խօշնուա իտէճէկինի զանն իտէրիսին :

— Նէ՛ իշին զանն իթմէյիւմ, էֆէնտի քէնտիսի բէք չօգ մէշագգաթ շէքմիշ օլտուղու հալտէ օլնսանիյէթբէրվէր օլաճաղը շիւպհէսիլ տիր, վէ քէնտիսինէ թէտիւմ իտէճէկինիլ մէմուրիյէթ, ճէպպարճա օլմաեուպ, բէտէրանէ օլաճաղընը անլաեաճագ տըր :

Կէնճ գըզ Ժան Ռբնօեա խիթապ իտէրէք, շէյլէ իլուլէ իթաի :

— Պիզիւմ գօնաղըմըզ կիպի պիր գօնաղըն գօմանտէօրիւ, էսիրլէրին խըտմէթլէրինէ նէզարէթ վէ պուլնլարըն խըտմէթինի թէտղիգ իթմէյիւ, նիգամըզ հալլէրի վալգուլնտէ, ճէղալանաբըմաեա, վէ իթաիլլէրի շիքեաեթլէրի էաասը վէ մէթալիպլէրի հազգլը օլուպ զէմասըղընը անլամաեա մէմուր տուր : Պէյլէ պիր իգթիտաբը հայիլ պուլունան պիր քիմէ, ալիւմ վէ հալիւմ օլմալը, վէ սէպաթլէ պիրիքտէ մէրհամէթ սահիպի պուլունմալը տըր, վէ հադգաղըզ վէ պարպալըգտան նէֆրէթ իթմէլի տիր :

— Գօրա տօղրու սէյլէեօր, տէտի Ռիշար Պէրնիէ, մաթէէսսիւֆ ինսանիյէթ հուգուպ ունտան մահրում գըլընմըշ օլան արապլար, պիւզիւմ գարընտաշլարըմըզ տըրլար : Անլէր տէ Հագգ Թէալանըն մախլուպլար վէ Էվլատլարը տըրլար քիլիւզէրլէրինէ նէզարէթ իտէրէք, քէնտիլլէրինի սէվմէք լաղըմ տըր : Պէնճէ պիր գօմանտէօրիւն վաղիֆէսի, էֆէնտիսինին մէնաֆիյի ուղրունա չալըշանլարը տիւշարը միհն ու մէշագ գըլմագտան սագընմագ

տըր : Պիր դօմանտէօք , էֆէնտի իւլէ քէօլէ տրաալնտա հիմաեթճի պիր միւթէվաաթ զմալը , վէ իլթիզամէ , վէ տէյիլքի տէօյմէեէ մէմուր պուլունմալը աբր : Պու պիր մուգատտէս վազիֆէ օլուպ , ապա զընտանճը մէմուրիեթի տէյիլ տիր : Էվվէթ , պէնիմ իհթիեաճըմ ճէլտա տէյիլ , իլա պիր սահիպ րիգգաթէ տիր : Իմաի , սիզ պու մէմուրիեթի գապուլ իթմէք իսթէրմիսիդ :

Ժան Բընօ , տայիմա արթմագտա օլան պիր հէեէճալէ չիֆթիլքեաթ սահիպինի արնէմէքտէ իտի , վէ արնէլտիքճէ , քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէեօրաու :

— Ֆիլվադը տունեա իւզէրինտէ սահիհէն ատէմ տէնիլէճէք քիմ սէլէր վար իմիլ : Աճապա պէն նէ՞ մուզիր թարիզլէր իլէ եօլումա տէվամ իթիչիմ քի , պու ատէմլէրէ ապա թէսաաիլ իթմէմիչիմ : Պէն էօմիլմիլ , ճինաեթլէր , ալ չազլըզլար վէ զատաալըզլար իլէ մէմու օլան ֆէնալըգ թարիզինտէ կէչիլմիչիմաիլ , հալպու քի պէօյլէ ատէմլէր պու թարիգտէ ապա պուլունմազլար :

Իիշար Պէրնիէ թէքէրրիլ իլէ ,

— Սէօյլէյին , սիզ պու մէմուրիեթի գապուլ իթմէք իսթէրմիսիդ :

— Իսթէմէք տէ սէօլմիլ , տէեու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ , օլպապտէ սիզ չիւպհէ իթմէյին : Դալպէն վէ վիճաանէն սիզին ամէլէնիլլէ իլթիլաք իլթմէմիլ , վէ ֆիլքրինիզի ֆիլիլէն իճրա իլլէմէմիլ , չիլքրանիլլէթիմի սիզէ իսպաթ իտէճէյիմ : Սիլ , քէնտի իլիլիլքէրինիլլէ մազհալ օլմամ իլին , պանա պիր թէապիր կէօթթէրիեօրաուլունգ , պէնտէնիլ տէ պու թէապիրի գա-

պուլ իտէրիմ :

Պու սէօլլէր իւզէրինէ , ժան Բընօնա եանազլարնտան իքի իլի եալ տաալաաթ , վէ չիֆթիլքեաթ սահիպինին քէնտիլինէ ուղաթալը զը էլի իքինճի տէֆա սրգալըքնաա , մէրգում հիւրմէթիլի զաթ ,

— Բօլիթիգա վէ անըն նէթայիճի մուզիրէսի թարաֆտարը օլմանըգա նիսպէթէն , տէտի , սիզին մէրա պիր քէմաէ օլտուղունուղու կէօրիւեօրում , վէ իքիմիլ աաիսի պիրի պիրիմիլին էֆքեարընը բէք ալէա անաեօրուգ . . . չիմտի մատտէ սիլին մահիլլէնիլլի գալալալալըմագտա գալմըլ աբր : Այաա պէշ եիւզ պին ֆրանգ սիզէ քեաֆի՞ միտիր :

— Չօգ պիլէ տիր , էֆէնտիմ :

— Խալլ , չօգ տէյիլ տիր . սինեօր Մէրքիլցցանըն ալալըլ տա պուգատար տըր : Դօնաղըն տայիրէլէրինտէն պիրիսինտէ սիզէ միւնտիպ պիր մահէլլ թալաաիս իտիլէճէք տիր , վէ պէնիմ վաթանտալըմ վէ աթիգ տօթում սրֆաթըլա տա թաամընըզ պէնիմ սուֆրամաա իտէճէքսինիլ , չիւնքի պէն սիզի չօգտան պէրու թանըաղըմը պէեան իտէճէյիմ , Շիւպհէսիլ բէչինան պիր միգտար ագչէեէ իհթիեաճընը օլմալը աբր . պունուն միգտարընը թայեին իթտիկինիլտէ , իթաթ իչին սանաթգքեարըմա լաղըմ կէլէն էմիլ վիլէճէյիմ : Պիր չէյաահա սէօյլէյիմ : Դօմանտէօրիլք իւնվանըն , բէսմէն , Մէրքիլցցանըն մուգալլէլէսի խիթամ պուլտուգտան սօնրա իհրազ իտէճէքսինիլ , վէ օլ վագթա գատար , գօմանտէօր մուավինի օլաճաղընըլ : Մէմուրիեթիլինիլ պու կիւնտէն պալլաաղընտան , իշպու մէմուրիեթի հիւննի սուրէթտէ իֆա իթմէք իլին ,

հէր նէ պիլինմէք լազըմ կէլիրոտէ ,
պունտ վազըք օլաճադսընըզ : Շիմ :
տի պէն , ոսն ֆուրթունատան պիր
ազ միւթէզարրուր օլան պազը իւլ-
քէլէրիմի տէվրէ չըգաճաղըմտան ,
պանա ըրֆադաթ իտէրէք , չըրադ-
ըգ իտէճէքսինիզ : Պէյկիլրէ սիւար
օլըւրմուսուզ :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , բէք իյի
սիւարիյիմ :

— Տահա իյի ետ :

— Էֆէնտի բէտէր , տէտի Գօրա ,
Մ. Սէրվան զաւէթ միւքէմէլ թա-
լիմ ու թէրպիտէ կէօրմիւշ տիւր :
Բէնտի լիտանը մատէրգաւաքնտան
պաշտ , Իսրանսօլճա , Իսկիլիզճէ ,
վէ Ալմանճա տալի թէքէլիւմ իթ-
մէք պիլմէքտէ տիր :

— Ահ , տիմէք տիր քի , աէեու
մուգապէլէ իթտի Րիշար Պէրնիէ
կիւլէրէք , պու պիր խողինէ օլուպ ,
խայր երլտըզըմ պանա կէօնտէր-
միշ տիր : Մ. Սէրվան պէնիմ
իշիմէ բէք զիւտաէ ետրաեաճադ
ալը :

— Էվլէթ , էֆէնտի բէտէր , տէ-
եու ճէվապ վիրտի կէնճ դըզ , լա-
քին շունու տէրխաթըր իթմէլիտի-
նիզ քի , էֆէնտի սիւրկիւն օլմուշ
տուր . պիտապէրին իսմի հէր քէս-
աէն մէճհուլ գալմալը տըր :

— Պու բէք թէմամ տըր , իմտի ,
էֆէնտինն էլգապը նէ տիր :

— Միշէլ , Լուի տիր , տէտի ժան
Բընօ :

— Բէք ոլէա , էօյլէ խէ պիլաւէ
քէնտիտինի Լուի-Միշէլ ետխօտ ու-
տէճէ Միշէլ տէյի թէմիտէ իտէ-
րիզ : Պէն հիւքիւմէթի մահէլլիտէ
նէզտինտէ քէֆիլինիզ օլմաեա հա-
ղըրմ , հիւքիւմէթ պաշտա շէյա-
րաշիբըրմազ : Պինաէն ալէյհ , սիզ
պուրատա քէմալի էմիլյէթ իւլ-
րէ եաշաեապիլիրսինիզ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , վէ պին
տէֆա թէշէքքիւր իտէրիմ , է-
ֆէնտիմ :

— Եալքնըզ պիր աւէմ վար տըր
քի , սիզէ պադը միւնտաէպէթսիզ
շէյլէր սօրապիլիր , տէեու տէվամ
իթտի Րիշար Պէրնիէ , վէ օ տալի
պիր դաշ այ սօնրա եէրնիէ կէշէ-
ճէք օլտուղունուզ դօմանտէօր Մէր-
քիւցցա նամ զալիմ վէ հիլէպալ
Իսրանսօլ տուր : Մէրգուլ իլէ միւ-
նտաէպալթընըզ տայլիմի օլաճադ տըր :
Վադաա պիր ալ միւնտաէպէթսիզ
սուրէթտէ իֆայի մէմուրիտէթ ի-
տէր իտէ տէ , սանաթընը տա բէք
ալէա պիլիր : Իմտի քէնտինն թէճ-
րիւպէքեալըզընդան իսթիֆատէ ի-
տինիզ . ֆադաթ , աօրա քէնտիտինէ
էմիլյէթ իթմէյլինիզ :

— Պու իթթարընըզ տայլիմա խաթ-
ըմաա սազլաեաճադըմ :

— Պիր ազաան իքինիլի տէ պիրի
պիրինիզէ թադտիմ իտէրիմ :

Րիշար Պէրնիէ պիր չընկըրադ չալ-
ալ , վէ Բօպէնսօն աէրհալ իշէրի
կիւտիկինտէ ,

— Սինեօր Մէրքիւցցա դօնադ-
տա մը տըր , տէեու սիւալ իթտի
Րիշար Պէրնիէ :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , շիմտի հալ-
լիտէն կէշտիկինի կէօրտիւմ :

— Հայտէ կիթ , քէնտիտինի կէօր-
մէք իսթէտիկիմի սէյլէ :

Արապ խըզմէթ քեալաիշարը չըգ-
ալ . պիր դաշ տադըգա սօնրա ,
Մէրքիւցցա օտանըն գաբուսունտան
կէշիւլ , աաէթի օլուն միւրայիճէ պիր
թէնէզլիւլէ , մէզքիւր օտատա պու-
լունան իւշ քիշիլի սէլամալալ :

Պատէհու պաշընը եօգարը գալ-
տըրըպ , նազարը տիգդաթընը մէ-
րազլէ ժան Բընօեա աթֆ իյլէտի
քի , մէրգուլ տալի անը քէմալի

տիգգաթլէ թէճէսսիւս իթմէքտէ վէ քէնտի քէնտինէ շէյլէ սէյլէ-մէքտէ իտի .

— Նէ՛ ֆէնա չէհրէ, ատէթա քիւ-րէկէ եագըչըր սըֆաթ :

— Սինեօր Մէրքիւցցա, տէտի խանէ սահիպի, ագարաթըմըն պիւ-յիւմէսի, սիղին սանաթընըզը դա-յէթ միւշքիւլ գըլմագտա տըր: Տա-հա պիր գաշ այ իչին սիղէ այիտ օ-լան շու խըտմէթէ պիր քիշի քեա-ֆի օլամագ: Պինապէրին սիղին եօր-կունըղուղունըղու ագայթմագ իչին, սիղէ պիր մուավին պուլմաեք տիւ-չիւնտիւմ: Պու մուավին խասսէթէն նիզամ ու ինթիզամը պագի սագ-լամաեա մէմուր օլաճագ տըր, հալ պուքի սիզ իչէրէ միւֆէթթիշլիք իտէճէքսինիզ: Սիզ էսիրլէրին խէ-թալարընը կէօթէրէճէքսինիզ, օ տախի ճէգալանտըրմաեա մէմուր օ-լաճագ տըր: Պու կիւնտէն իթիպա-րէն, իւլքեամտէ գամշը ճէզասը լաղվ օլունմուշ տուր: Պաղը միւս-թէսնա վագըլարտան մաատա, քի պունտա տա եալընըզ պէն հաքիւմ օլաճաղըմ, պիր էսիր տէյմէքիք գաթիէն մէմուր տուր:

Գօմանտէօր, թէպէսսիւմ իթ-մէքտէ օլան Գօրաեա աթֆը նա-գարլէ,

— Էմրինիզ իճրա օլունաճագ տըր, էֆէնտիմ, տէտի, լաքին պէլքի պէյլէ պիր գարարտան տօ-լաեը իլէրուտէ նատիմ օլաճագսը-նըզ, չիւնքի պու գարար մալիւմ օլտուղու թագտիրտէ, արապլարըն թէնպէլ վէ աաի օլմալարընա սէ-պէպ օլաճագ տըր: Թաղեիզ օլմա-եընճա, նիզամ ու ինթիզամ պէն ճէ միւմքին օլամագ, պունուլա պէրապէր ըէյ սիղին տիր, վէ պէն էլլէրիմի եըգաեք պիր թարաֆա չըգարըմ:

— Միւնասիւպ, տէեու ճէվապ վէրտի Ռիշար Պէրնիէ, պատէհու ժան Րընօեու կէօթէրէրէք, շէյ-լէ իլավէ իթտի. Ջաճմէթինիզէ հիսսէտար գըլմագ վէ եօրկունըղու-ղունու խաֆիֆլէթմէք իչին, մա-եթինիզէ թէրֆիզ իթտիկիւմ շախս պու էֆէնտի տիր: Պու զաթ պէ-նիւմ վաթանտաղըմ, եանի պիր Ֆը-րանսըզ տըր: Գէնտիսինի բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրի թանըլըմ, վէ հիւրմէթ իտէրիւմ: Խամի տէ Լուի-Միշէլ տիր:

Սինեօր Մէրքիւցցա, քէնտի ըա-քիպի ատտ իթտիքտէն պաշգա, աղ վագըլթտան խալէֆի օլաճաղը-նը տա աշիքեարէն անլատըզը մէր-գոււմ մուավինի գարչսընտա պա-չընը էյիւպ, քէնտի քէնտինէ տախի,

— Պու վաթանտաղ նէ՛րէտէն չըգ-տը, վէ պու դօնաղա նէ՛ վագըլթ վէ նա՞սըլ կէլտի, տէտի:

— Միւսիւ Մէրքիւցցա, տէտի ժան Րընօ գօմանտէօրէ, վագը օլան պու սէօղլէրտէն անլաչլարընա կէօրէ, Մ. Պէրնիէ իլէրուտէ էսիր-լէրէ ինսան կիպի մուամէլէ իտիւ-մէսինի իսթէեօր: Անլատընըզ մը:

— Էվվէթ, անլատըմ, տէեու ճէ-վապ վիրտի Իսրանեօլ սէրթ պիր լիսան իլէ, լաքին պիր աղ էվվէլ-քի իֆատէմի թէքրարլարըմ, եանի պունուլն նէթիճէսի ֆէնա օլաճագ տըր: Արապլար էտնա մախլուգլար օլտուգլարընտան, պունլար ան-ճագ ճէզա գօրգուսուլյա վաղիֆէ-լէրինէ իթթիպա իտէրլէր:

Գօրա աեաղլարընը վուրարագ,

— Անլէրի իտարէեէ մէմուր օլան, քէնտիլէրինի հիւանի թարիգէ իտ-խալ իթմէք քիւլֆէթինի իւզէրինէ ալմատըզընտա, վէ քէնտի վաղի-ֆէսինի լաեըզըլյա թանըմամաաըն-տա, պու հալ վագը օլուր, տէտի:

Մէրքիւցցա, իսթիհզաքեարի
պիր թարգտա թէպէտսիւմ խտէրէք,
— Վաղիֆէ՞ մի, տէտի, պէն
քէնտի վաղիֆէմի թանըրըս, վէ
պաղը քիմէլէր, վաղիֆէլէրինի
թանըաղզլարընտան տօլաեը մաղ-
ըուրլանտըզլարը հալտէ, սախթէ
պիր նուֆուզ սագլամագ իչին ու-
թանաճագ պիր գօմէտեա օյնար-
լար, ֆագաթ պու միսիլուլէրին
հարաքեաթը, քէնտի լաֆզլարընա
օլ տէրէճէ մութապըգ տէյիլտիր
քի, պու նուֆուզու մահվ իթմէք,
վէ դասպ իտիմիչ օլան իթիպարը
նապէտիտ գըլմագ, վէ շայեանը
նէֆրէթ պիր պիւրուտէթ հուսուլէ
կէթիրմէք իչին, եալընըզ պիր քէ-
լիմէ իրատը քեաֆի տիր:

Պու թահգիրամիզ սէօզլէր, կի-
ճէ էսնասընտա, Դօրա իլէ Արման
Տօրսայ միանընտա վուգու պուլան
միւքեալէմէյի իմա իթտիքլէրինի,
մէզպուրէ կէնճ գըզ անլաեարագ,
եանագլարը էվլէլա սօլտու խէտէ,
մուախխարէն թէքրար գըզարտը,
չիւնքի մութլագա Մէրքիւցցանըն
ըասթ կէլա պու լաֆզլարը սէյլէ-
միչ օլտուղու ֆիքրինէ զահիպ օլ-
տու: Անճագ պաշգա լագըրտը տա
իթմէյիպ, պաշընը էյտի, վէ սիւ-
քիւթ իթթիխաղ իյլէտի:

Ժան Բընօ պիր պագըշտա, գօ-
մանտէօրիւն մէզպուրէ կէնճ գըզ
տլէյհինտէ միւթթասըֆ օլտուղու
ասլա թէսքին օլունմագ ատալթիթի
անլատը:

17

Ժան Բընօնուն ֆիրարընտան վէ
Մէլէ-Մէրէն էլգապըյլա չիֆթիլի-
քեաթ սահիպինին խանէսինտէ եէր-
լէշմէսինտէն պէրու օն պէշ կիւն

կէշմիշ իտի, վէ պու օն պէշ կիւն
զարֆընտա, մէրգուժ, մէմուրիեէ-
թի ճէտիտէսինէ վագըֆ օլտուղու
կիպի, պունտան պէյլէ իչլէրինտէ
եաշաեաճագ օլտուղու էֆրատըն տա
թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմըշլիտի:
Բիշար Պէրնիէ, Ժան Բընօնուն
ֆէվգէլատէ ագլ ու պասիրէթինի,
վէ ասլա եօրուլմագ պիլմէեէն չա-
լըզգանլըզընը թագտիր իլէ, քէն-
տիսինէ էմնիյյէթ իթմէսինտէն տօ-
լաեը տէրէճէյի նիհաեէտէ մէմ-
նուն օլուր իտի:

Արապլար վէ սէրպէսթ ամէլէլէր
իսէ, Մէրքիւցցատան նէ գատար
իգրահ իտէրլէր իտի իսէ, պու-
նուն զըտտը Ժան Բընօնուն տա օլ
գատար սէվմէեէ պաշլատըլար:

Իշպու Պրանսըզըն իթիրաղաթը
նաղիքեանէսի, վէ նէսայիհի ագի-
լանէսի, վէ տայիմա միւթէտիլ ոու-
րէթտէ խիթապ իտիլէն թաղիրլէրի,
Իսքանլիանըն վահշիճէ հարէքէթին-
տէն, թէհտիտլէրինտէն վէ հըըս
ու զաղապընտան տահա կիւզլէ նէ-
թիճէլէր հասըլ իթմէքտէ իտիլէր:
Հասըլը Ժան Բընօնուն օրաեա կէլ-
տիկինին մուհասէնաթը աղ պիր
միւտտէթտէ կէօրիւլմէկէ պաշլատը:

Դօրա, հէր չէյի քէնտիսինէ վա-
ճիպ օլան ատէմին սէզավար օլ-
տուղու մէտհ ու սէանեը իշիթ-
տիքճէ, ֆէվգէլատէ սէվինճ տու-
եար իտի, վէ հագգընտա հիսս իթ-
տիկի տօթթըլգ վէ էմնիյյէթ տույ-
ղուսու կիթտիքճէ արթար իտի:

Ժան Բընօ պունու բէք ալէա
կէօրտիւկիւնտէն, գալպինտէ մէր-
քիւզ օլան չիւքրանիյյէթ հիսսի,
բէտէրանէ պիր մուհապպէթ, վէ
նիհաեէթսիզ պիր ֆէտաքեարլըգ
հիսսինէ թէպէտտիւլ իտէր իտի:

Իշթէ, Բարիս զապըթասընըն մու-
ճիպի տէհշէթի, վէ հապսիսնէլէ-

րին նէֆրէթի օլան պու մահքիւմ, պուլունտուղու շու խանէտէ սանքի եէնի տօղմագտա վէ եախօտ եէնիտէն եաշամաեա պաշլամագտա օլտուղունու զանն իթմէքտէ, վէ պաղէն, պիր նէվի հայրէթլէ, աճապանէ պէտպախթլք վէ նէթալէսիղլիքլէ, միւտտէթի մէտիտէ քիւլհանիլէրէ մախսու պիր էօմիւր կէչիրմիշ օլտուղունու քէնտի քէնտինէ սիւալ իյլէմէքտէ իտի: Հալ պու քի, պու ատէմ, չիմտի տէ, նամուսլու ատէմէր իչլնտէ կէչիւրիլէն էօմիւրտէն պաշգա էօմիւր օլտուղունու պիլմէտիկի կիպի, կէչմիշ զէմանընտան տա նէֆրէթ հիսս իթմէքտէ, վէ մէշհուր պիր սապլգալը իքէն, եէնի պիր ատէմ օլմագտա իտի:

Իշպու հիքմէթ նէվլնտէն օլան թէպէտտիւլիւն իճրաալ իչլն, նէ՝ եաբըլմագ լաղըմ կէլմիշ իտի: Պիր հիւսնի գապուլիյէթ, պիր էլ ուղաթըլմաալ, պիր իհթիեարըն էմ նիյյէթի, վէ պիր կէնճ գըղըն թէվէճհիւհիւ տէյիլ մի:

Աճապա ճէմիյյէթի պէչէրիեէ, խալիսանէ սուրէթտէ իսթէեէճէք օլա, աճապա նիչէ ճանլար պու վէճհ իլէ գուրթուլուրլար:

Ամմա, պիղէ, պու պիր մուխաթարալը թէճըրիւպէ տիր տէեէճէքլէր տիր: Էվլէթ, պիղտէ տէրիղքի, մուխաթարալը տըր, լաքին էկէր պունուն թէհլիքէսի պիւյիւք իսէ, միւքեաֆաթը տա կիւզէլ տիր:

Ժան Րընօ, կէչիրմիշ օլտուղու էօմի իչլնտէ հէր գալըպա կիրիպ չըգմըշ իտի:

Մէսէլա մէգքիւր պօլլուգ կիւնլէրինտէ, տէմէթլէ պանգա սէնէտլէրի աչըրարագ, զէֆք ու սէֆա եէրլէրինտէ, կիւեա զէնկին պիր էճնէպի տիր կիպի թալը ու

հարէքէթլէրտէ պուլունուր, վէ աւթա ինկիլիզ սիւարիլէրի միտիւլու պէյկիրէ սիւար օլուր, մահիւրանէ գըլըճ իսթիմալ իտէր, վէ իքի տէֆա թապանճա աթաղընտա, ճն պիրինի նիշանկեահընա րաաթ կէթիլիլ իտի:

Գօրա, ալա մախսու օլան շէյլէրէ բէք մէրագլը օլտուղու ճիհէթլէ, ժան Րընօտան տէրս ալմագ իսթէտի: Մէգպուրէ գաթէն բէք ալէա աթա պինմէք պիլտիկի կիպի, պիր աղ տա թապանճա գուլանմագ պիլիլ իտի: Ժան Րընօ քէնտիսինէ գըլըճ իսթիմալինի էյրէթտի, վէ աղ վաղթ գարֆընտա քէսպ իթտիկի թէգատտիւմաէն տօլաեը իղհարը մէմնունիյյէթ իյլէտի:

Րիշար Պէրնիէ գըղընըն շու հալվէսինէ գարշը կէլմէյիպ, պաղէն տախի կիւլէրէք:

—Գըղըմ, տիմէքտէ իտի, էկէրչի սէնի պիրիսի թահգիր իտէրսէ, քէնտինի միւտաֆաա իթմէք իւղրէ քէմնէեէ իհթիեաճըն օլմաեաճագալը, լաքին շու էրքէքլէրէ մախսու օլան թալիմէրտէ, պագքի պիր աղ տահա էրքէքլէրէ պէնղէեէսին:

Կէնճ գըղ, պու սէօղլէրէ ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, գատընճա պիր լէթաֆէթլէ բէտէրինէ սարըլմագտա իտի քի, պու հալ, հագըգաթէն էն կիւզէլ ճէվապ տիմէք իտի:

Պու եէնի մէշղուլիեէթլէր իչլնտէ, Գօրանըն Արման Տօրսաեը ունութմուշ օլտուղու սալա զանն օլունմամալը տըր, նասըլ քի նիշան եիւզիւկիւ օլան կիւմիւշ եիւզիւկիւ սալա բարմաղընտան չըգարմամաալ տա, պունա պիր իսպաթ իտի:

Ջաթէն մէգպուրէ գալպինիթէքմիլէն վէ տալիմի սուրէթտէ սէվկիւլիւսիւնէ վիրմիշ օլտուղու թագ-

տիրտէ, ունութեամբ հիշ պիր մա-
հէլլ գալմամբը իտի, վէ հէր վա-
գըթ մէրդումուն ավտէթինէ պէք-
լէմէքտէ իտի: Անճագ ֆիքրի,
պիր միւլահագայի եէկեանէ իշինտէ
ղարգ օլմասըն իշին, ֆէվգէլատէ պիր
մէրագլէ սիլահ թալիմի իտէրթիտի:

Պիր սապահ, Րիշար Պէրնիէ ֆա-
միլեասըլլա, վէ ժան Րընօ իլէ մէ-
լէզ սօգթօր պիրլիքտէ օլարագ,
թաամ սալասընտա թօբլանմըշ պու-
լունտուգլարը հալտէ, աչըգ օլան
բէնչիրէլէրաէն սիւրաթլէ կէլմէքտէ
օլան պազը պէյկիր սէսլէրի իշի-
տիլտի:

Պու վուգուլաթ, ֆէվգէլատէ պիր
չէյ օլմատըղը էնլիտէն, հէքսի օլ
պապտէ վազիֆէսիլ տալլանտը,
ֆադաթ պիր իքի տագըգա սօնրա,
աբապ Րօպէնսօն շէտիտէն վասի
սալահա կիրիպ,

— Էֆէնտիմիզին եէկէնի կէլտի,
արգամտան կէլիեօր, տէտի:

Այնի վադըթտա Հավը սէֆային
թիւճճարը Մարսիալ Տէրէյն իշէրի
կիրտի:

Րիշար Պէրնիէ իլէ Բօրթօ—Րիգօ-
նուն գասէմ քեաթիպի օլան Սի-
ժիամօն Լըրօյ պէյնինտէ վուգու-
պուլան միւլագաթտա հազըր պու-
լունտուղումուգտան, ճիտտի սէ-
պէպլէրէ մէպնի, եէկէնլինին վիզի-
թասը տաեքսընա խօշ կէօրիւնմէ-
եէճէկինի պիլիթ իսէքտէ, պու-
նունլա պէրապէր, Րիշար Պէրնիէ,
միւսաֆիրբէրվէրլիք վազիֆէսինի
թէմամէն իճրա իթմէքլիկի գա-
րարաշտըրմըշ օլմաղլէ, մէրգում,
գալպլինտէ մէրքիւզ օլան հալի սի-
մասընտա աալա կէօսիէրմէեէրէք,
սուֆրատան գալգտը, վէ սէյեահը
մէզքիւրէ տօղրու պիր գաշ ատըմ
ալարագ, էլինի ուղաթտը, վէ քէ-
լամա աղազ պիրլէ:

— Խօշ կէլտինիլ, ապիդիմ Մար-
սիալ, տէտի:

Միւսաֆիր, էվվէլ էմիտէ տաեք-
սընըն էլինի սըգտը, վէ սօնրա, կիւ-
եա գարչը գօնուլմաղ պիր հէեէ-
ճանը գալպէ թուլթուլմաշ տուր
կիպի, մէրգումուն գօլարը իշինէ
աթըրպ, էօյլէ պիր շիտտէթլէ սըգ-
տը քի, Րիշար պիլէ պուլնտան միւ-
թէէսսիր օլտու, վէ պաաուհու,

— Ահ տաեքմ, սէվկիւլիւ տա-
եքմ, պուլունմա տաեքմ, սիզի
կէօրտիւկիւմէ, վէ սիզէ սարըլտը-
ղմա նէ գատար մէմնունում, տէ-
տի:

— Մուհապպէթի, խալիսանէ կէօ-
րիւնիւեօր, տէտի չիֆթլիքեաթ
սահիպի քէնտի քէնտինէ, պէլքի
պէն իյի մուհաքէմէ իթմէմիշիմ
տիր, վէ եանըրմըշ օլմագըղը միւ-
րէճճահ ատտ իտէրիմ:

Մարսիալ սէօզիւնէ տէվամ պիր-
լէ,

— Րէճա իտէրիմ, տաեքճըղըմ,
տէտի, պէնիմ տալի ֆամիլեամ
սաեքլան ֆամիլեանըղը պանա թագ-
տիմ իտինիլ:

Մալիւմիւմիւզ տիւր քի, պու-
ատէմ, հէրնէ գատար էլլի եաշըն-
տա իտի իսէ տէ, պօեունուն տի-
րիլիք վէ չէվիքլիկինէ պագըլըր
իսէ, անճագ գըրգ եաշընտա զանն
օլունուեօր իտի: Սաշարը սըգ վէ
աչըգ քէսթանէ բէնկինտէ օլուպ,
անճագ պիր գաշ թէլ պէեաղ գա-
րըշմըշ իտի:

Իքի եանտան օլան ուղուն սա-
գալը պօեալը վէ գատըն սաշը կի-
պի գօգուլու օլուպ, տիգգաթլէ
թրաշ իտիլմիշ օլան եիւզիւնիւն էթ-
րաֆընտա աաթթա չէնպէր չէքմիշ-
լէր իտի: Պատէմ կէօզլէրի սօլուգ
մալի բէնկինտէ պուլունուպ, սաղ

թարափտաքի կեօղիւնէ թէք պիր կեօղիւք վազ իծմիշ խորքի, պուն. տան, Մարտիալ Տէրէյնին ուզաղը կէօրմէզ օլտուղու անլաշըլըեօր խոր:

Տօտաղլարընքն չէքի կիւզէլ օլտուղու կիպի, տիչլէրի տախի բարլազ խոր:

Հասըլը պու առէմին հէյնէթի մէճմուառը միւքէմէլ խոր խսէ տէ, չէհրէսի առլա ճալիպի թէվէճճիւհ տէյիլ խոր: Շէօյլէ քի, պազըշըն. տա առլա տօղուլուզ օլմաաղը մի. սիլու, չէլիք ըէնկինտէ օլան կեօղ պէպէքլէրինտէ տէ, պազէն մուա. խէզէ վէ պազէն տախի զալիմիք իմա խտէր պիր մանէսա վար խոր: Ազղընքն չըղլըլարընտան տա, մէրգումուն զաեէթ իշթիեազլը օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Մէրգումուն օգուեանլարըմըլա թագալիմ իթտիկիմիզ էսանտտէ, նատիր իւլ էմուլ չիքիքլէ կլին. տիկի էլպլաեէէ պազըլը խտ, զանն իաէրսին քի, Բարիզին մէշհուրպիր թէրզի մաղազաաընտան հէնուզ տի. շարը չըգմիշ խոր: Ճաքէթինին վէ եէլէյինին գումաշը վէ պիշիմի շայ. եանը թէհայյիւր օլուպ, կէօմիէյի տէ իբէքլի գումաշտան խոր. աեա. զընտաքի կիւմիւշ մահմուղլու բարլազ ճիզմէլէր խտ, թա տիզլէրինէ գատար չըգմաղտա խորլէր:

Էլտիվէնլէրի տէօթ թիւյմէլի ա. չըգ կիւմիւշիւ ըէնկինտէ օլուպ, սաղ էլինտէ տախի պիր հասըլ շաբ. գա թուրթուեօր խոր, վէ օլ պիր էլինտէ խտ, գըրմըլը մէրճան սաբը նաղիք պիր գըրպաճ պուլունմաղ. տա խոր:

Հէր նէ հալ խտ, Բիշար Պէրնիէ եէկէնինին գօլունտան թուրթուպ, սուֆրանըն եանընա կէօթիւրտիւ: Սուֆրատա օթուրանլարըն ճիւմէ. սի աեաղն գալգաղըլը, վէ չիֆիթ.

լիքեաթ սահիպի, քէրամա պիւլիպ. թիտար,

—Ազիզիմ Մարտիալ, տէտի, իշ. թէ էօմրիւմիւն ըէֆիզէսի Նօնմի, վէ զաեէթ սէվիւլիւ գըղլարըմ Գօրա, Գարմէն վէ Մարի: Պունլար, սէնին, պէնիմ եէկէնիմ օլտուղունու պիւլիւլէր, պինապէրին սէնի թագ. տիմէ յիւզում կէօրմէմ: Պու կէնճ գըղ խտ Տօրօյէս տիր, եանի վէ. ֆաթ իծմիշ օլան պիր աօթիումուն գըղը վէ գըղլարըմն տա խըսըմը տըր: Շու զաթ տախի տօգթօր ժօս. լէն թէսմիեէ օլունուր, վէ հէր ճի. հէթլէ կլի պիր զաթ տըր, վէ Բա. ըիստէ թահսիլի իւլում վէ ֆինուն իծմիշ օլտուղու ճիհէթլէ տէ, պիր ազ Բարիպի կիպի տիր: Նիհաեէթ պու տա Մ. Լուի—Միշէլ տիր քի, պիր Պրանսըզ օլուպ, պէնիմ ֆա. յիտէլի պիր մուալինիմ տիր:

Խանէ սահիպի, օրատա հազըր պուլունանլարըն խիմլէրինի վիւ. տիքճէ, Մարտիալ Տէրէյն թէպէս. սիւմէ պունլարը սէլամլամաղտա խոր: Լաքին իւք տազըգաւտան Գօ. րա, մէրգումուն նաղարը տիգգա. թընը ճէլպ իծմիշ խոր: Պու իւշ գըղլարտան էն պիւլիկիւ, հազը. գաթէն մէրգում իւզէրինտէ գուվ. վէյի ճաղիպէյի չէաիտէ հասըլ իծմէքտէ օլուպ, վէ օլ անէ տէկին թէսատիւֆ իծմիշ օլտուղու կիւ. զէլիքլէրէ առլա պէնզէմէեէն մէզ. պուրէնին օլ ֆէվզէլատէ վէ ճա. լիպ կիւզէլիկի, իյպու ախէաղը պօղուգ առէմին գալպինտէ վէ ֆիքրինտէ եէնի պիր տույղու էսէրի հուսուլէ կէթիրմէքտէ օլտուղուն. տան, մէրգում, կէօլլէրի պէպէք. լէրինտէ բարլաեան բէք աշիքեար բարլաղըլը կիզլէմէք իչին, կէօղ. լէրինի աշաղը էնտիրտի, վէ պա. տէհու,

— Սէփիւլիւ տաւըմ, տէտի, միւսաատէ խախիզ քի, հէեհճաւըմը աչըդաւան սիգէ պէեան իտէյիմ: Իւլքեանըզըն սինօրուէն տան կէշտիկիմաէն պէրի տիր, հայրան օլմագտա իտիմ, շիմտի տահա զիեաաէ հայրան օլտոււմ: Ա՛հ, սիզ պիր պախթիեառ քիմնէսինիզ: Խանէնիզ պիր սէրաեռ սիհրի տիր, վէ տաեռլզըլաըմ տա օլ սէրաեռն հէւրի գըզլաըր տըրըր:

Չիփթիլիքեաթ սահիպի, եէկէնիւնին պու սէօզլէրինի իշիթաիքճէ, մահզուզիյիթ հիսս իթմէքաէ, վէ մէզքիւր իֆատաթտա միւպալաղա կէօրմէմէքաէ իտի: Անճագ մէրդում կիւլէրէք:

— Լաքին սէն տէ էրէյիճէ աղըն եալաըզըր միւտահանէծիսին, տէտի: Պունսնլա պէրապէր, պէօլէ լազըրաըլար իշիթմէքիք սէ պանա քէյփ կէլիր, հէմ սէն էսասէն պէնիմ ֆիքրիմի պէեան իթմէքաէ օլտուղուն իշին, պու սէօզլէքինի ճէրհ իթմէքաէն իսէ, թաքտիգ իթմէկի սէվէրիմ: Յագաթ պու գատար իլթիֆաթ քեաֆի տիր, արթըգ օթուր:

Բօպէնսօն, Մարսիալ Տէրէյնէ պիր իսկէմէ կէթիրտիկի ոըրատա, Գօրա տախի մէրգումօն շաքաթընը վէ գամլըսընը էլինտէն ալմագտա իտի:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, տաեռզըզը, տէտի Մարսիալ, մէզպուրէնին էլինի թուլուպ, վէ լաղըմընտան զիեաաէ պու էլի տօտագլարընա տաեաթարագ:

— Բօրթօ — Բիդօտան, ձրուաեա պէյկիւր իլէ մի կէլաին, տէեու տէվաթ իթտի Բիշար Պէրնիէ:

— Էվլէթ, սէփիւլիւ տաւըմ:

— Տիւմէք օլուեօր քի, բէք եօրկուն օլմալըսըն:

— Բէք եօրկուն տէյիլիմ:

— Յագաթ քիրա պէյկիւրէրի բէք զայիֆ օլուրլար:

— Էօլէ օլտուղունու պիլիւրիմ ամմա, պէնիմ սիւար օլտուղում պէյկիւր, խասսէթէն սաթըն ալըշ օլտուղում կիւղէլ վէ գուվլէթի պիր պէյկիւր իտի: Հաթթա պէնիմ պէյկիւրին սիզին հէրկէլէաէն չըգմըշ օլտուղունու պանա սէօլէտիլէր:

— Բէք իհթիմալ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Բիշար Պէրնիէ քէյֆէ, պէնիմ հոյվանլաըմ զաեէթ գըյմէթլի տիրլէր:

— Հէլէ պէնիմքի պիրննճի ճինստէն տիր: Շէօլէքի, արգամման, հէյպէլէրիմ իլէ պէյկիւրէ սիւար օլուպ կէլմէքաէ օլան եօլ խըզմէթքեարլաըմ, պէնիմ աթա թա ուղադաւան պիլէ սիւլուք իտէմէտիքլէրինտէն, պունլաըք պէքլէմէք իշին, չարեէքաէ պիր տղւրմաեա մէճպուր օլուեօրտում:

— Հիշ տէյիլ իսէ, գարնըն աճ տըր ա՛:

— Ա՛հ, էվլէթ, հէմ աճըմ, հէմ սուսուղում:

— Վագաա գահվալթըմըզ հէնուղ խիթամ պուուեօր իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէվճուտ օլան սապահ թաաւլաըր վէ մէյվէլէրի, վէ Շաթօ-Լարօզ վէ Շամբանեա չարապլարըլա իքթիֆա իտիպ, իշթահընը էօլլէ թաամբնա սագլամանը թափիեէ իտէրիմ:

Մարսիալ, չարապտան զաեէթիէ խօշլանտըզը կիպի, գարնը տախի բէք աճըգմըշ օլտուղունտան, իշթահիլէ եէմէք եէտի, վէ իւշ գա.

տէ՛հ տախի Շաթօ—Լարօզ շարապը
իշտի :

—Նէ՛ ալէա շարապ, տէտի մէր-
գում, աօղրուսու պու շարապըն
էմնալի Գաֆէ—Անկլէնին մախզէնըէ-
րինտէ պիլէ պուլունմաղ. պու խու-
սուստա իլթիֆաթըմը սիզէ պէեան
իտէրիմ, սէվկիւլիւ տաեը :

—Պու շարապտան հազզ իթաւ-
կին իշին մէմնուն օլտում, տէեու
ճէվապ վիրտի չիֆթիքեաթ սահի-
պի, խուսուսիլէ իշլէրին սէպէպին-
տէն Սէն—Տօմէնկէ կէլէրէք, Կուա-
եանիլատա պիզի կէծրմէեէ կէլմէյի
տիւշիւնմիւշ օլտուղուն իշին, քէն-
տիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ:
Իւմիտ իտէրիմ քի, պուրատա ու-
զուն միւտտէթ գալմանա հիշ պիր
շէյ մանի օլմաեաճագ տըր :

—Սիզէ սըզընթը օլմագ իսթէ-
մէմ :

—Խա՛յր, սըզընթը օլմագըն, եա-
զըն պիր ադրապա ապա սըզընթը
օլմագ :

—Օն պէշ կիւն եախօտ իւշ հաֆ-
թա գատար պուրատա գալապիլի-
րիմ :

—Հիշ տէյիլ իսէ, պիր այ օլ-
սուն պուրատա գալըրաքն տէեու
մէմուլ իտիեօրտում :

—Բէք իյի, սէվկիւլիւ տաեըճը-
ղմ, պիր այ սիզին եանընըդտա
գալաճաղըմ, վէ սիզի թէէմին ի-
տէրիմ քի, նէղտինիզտէ կէչիւրէճէ-
կիմ իշպու միւտտէթ, պանա բէք
ազ կէօրիւնէճէք տիր :

Մարսիալ Տէրէյն պու լաֆղարը
սէօյլէտիկի ղէման, կէօզիւնիւն եա-
նըյլա տա պիւյիւք զըզա աթֆը
նազար իյլէմէքաէ իտի :

Բօպէնսօն, պու արալըգ, կիւ-
միւշտէն մամուլ պիր պուզտան ի-
շինտէ օլարագ, մասանըն իւսթիւ-
նէ պիր չիշէ Շամբանեը շարապը

զօյտու :

—Իշինիզտէ, շու ասըլ Ֆրանսա
շարապընտան պէնիմլէ իշէճէք քիմ-
սէ եօգ մուտուր, տէեու սիւալ
իթաի Մարսիալ :

—Մատամ քի արզու իտիեօր-
սունուզ, տէեու ճէվապ վիրտի Գօ-
լա, վիսուլինիզի թէպրիք իթմէք
իւզրէ, պու սապահ, ատէթիմիզ
խարիճինտէ օլտուղու հալտէ, սիզին
իշէ պիրիքտէ պատէ նուշ իթմէք-
իկէ մաւաֆֆադաթ իտէրիզ :

Պատէհուլմէզպուրէ, արապ խըզ-
մէքքեարա իսթապէն, շէօյլէ իլա-
վէ իթաի :

—Բօպէնսօն, հայտէ պիզէ գա-
տէհ կէթիր :

Պիր ազ ոօնրա, ալթուն թասլար
շարապա տօլուպ, Մարսիալ Տէ-
րէյն աեապա գալգտը, վէ քէլամա
աղաղլէ :

—Տաեըճըղմ, տէտի, սիզին վէ
սիզի պիր տէլիգանը կիպի կէնճ
կէօրմէքիք իգպալի նամընա օլա-
րագ, իշպու պատէյի թէքիլի-
տիեօրում : Էվլէթ, սիզին, ապի-
մա արթմագտա օլան մամուրիեէ-
թինիզ վէ սաատէթինիզ, վէ խու-
սուսիլէ տիւպէր տաեը զըզարըմըն
կիւզէլ հէյեթիլի իլէ մալիք օլտու-
ղունուզ խանէտանընըզ մէսէրրէ-
թինէ օլարագ, իշպու պատէյի
նուշ իտիեօրում :

Մարսիալ, պու սէօղլէրինէ իսի-
թամ վիրտիկինտէ, եէնի վէ եա-
գըճը պիր պազըշ իլէ Գօրանըն էօ-
նիւնտէ պաշընը էյտի, վէ պիր եու-
սուստա թասը պօշալթտը :

Բեաֆֆէյի հազըրուն տախի պու-
նուն հարէքէթինէ սիւլուք իտիպ,
սօնրա Բիշար :

—Փամիլթան հագզընտա հէնուզ
մալիւմաթ սօրմաաթմ, լաքին քէյֆ
վէ մէսէրրէթինէ պագըլըր իսէ, ի-

յի օլմալը տըրլար, տէտի :

— Էվլէթ, սէվկիւլիւ տաեւմ, բէք իյի տիրլէր : Հէնուզ բէք քիւչիւք իւկիւնիւ կէօրմիւշ օլտուղունուզ Ամէլի, Էվլէնմէք բաւտտէօինտէ տիր, վէ զանն իտէրիմ քի, զաեէթ կիւղէլ օլան գըզլարընըզ եանընտա պիլէ բէք կիւղէլ պիր գըզ պտտ օլունապիլիւր : Ժօրթ, միւսթագպէլի աչըզ պիր Էվլատ իթըր, էն քիւչիւքիւր օլան Լէօբօլտ տա բէք զիւեաւտէ ճալիպ տիր : Էկէր արզու իւեքրոէնիզ, իլէրուտէ պունլար հազգընտա սիզէ մուֆաասալ մալիւմաթ վիրիրիմ :

— Էյ իլէրին նա'սըլ տըր :

— Էկէրչի շու միւնաւտէպէթսիզ սանաթըմ իզթիզաընճա, հէր սէնէ պիր միւտաէթ Հապըքտա ֆէնա վագըթ կէչիրմէեէ մէճպուր օլմասա իտիմ, իչլէրիմաէն թաճիլլիք իթմէեէ հիչ պիր սէպէպիմ պուլունմազ իտի : Լաքին շու Հապըք շէհրի տէնէ՞ դատար օսանաճագ շէհիր տիր :

— Սալթ Բարիսաէնմի խօշանըրսըն :

— Էվլէթ, չիւնքի եալընըզ Բուրիսին հապասը պէնիմ սույկուլաըմա մուվաֆըզ օլուպ, օրատա սէրպէսթ նէֆէս ալապիլիւրիմ :

— Հալէա քէյֆինէ թապիսին հա :

— Նէ՞ իչին օլմաեւմ, եաշամագտան մագսէտ, միւմքին մէրթէպէ իյի եաշամագ տէյի'լ մի տիր :

— Պու խուսուս հագգընտա մուպահասա օլունմասը գապիլ տիր :

— Սէվկիւլիւ տաեւմ, պէնիմ պուպապտէ բէտտ օլունմազ պիւրհանլարըմ պուլունտուղունտան, Էկէր իսթէրոէնիզ, մուպահասաեա հազըրըմ :

— Պօշ շէյ տիր, չիւնքի Էվլէլինտէն շունա թէէմին օլմուշում տուր քի, պիրի պիրիմիզի աւլա

խաքեաթ իտէմէեէճէյիզ տիր : Փագաթ, պիր ազ Էվլէլքի լագըրտըմըզա կէլէրէք, տէրիմ քի, սէնին, Բարիսիլէրէ մախսուս օլան արզուլարըն շէօլէ տուրսուն, սալիւ ճիւհէթլէրլէ խօշնօլտմուսուն :

— Ագչէ թարաֆընտան հէման խօշնուտ կիպիլիմ : Հաթթա Էկէր աուլըուլարըմ պիր ազ միւթէտիլ օլա իտիլէր, տահա զիւեաւտէ բահաթ կէչինէպիլիւր իտիմ : Վէլհասըլ իքի ուճու պիրի պիրինէ եագլաշարըրեօր իսէմ տէ, պէնիմ հաթիլէ սիզին հալինիզ արաւընտա պիւլիւք պիր ֆարգ տա պուլունտուղու ապա ինքեար օլունմազ : Ահ, սէվկիւլիւ տաեւմ, Փրանսատան չըգտըղընդտան պէրու, նէ եօլարտան կէչալինիզ, նէ թէշէպպիւպէրէ էլ աթտընըզ, վէ նէնէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրտինիզ : Սիզ հէր շէյտէ մուվաֆֆագ օլտունուզ, Սիզին պիր թըլըմընըզ վար իտի քի, հէր նէյի թուլտանըզ, ալթունա թէպաիլ օլուեօր իտի : Պու սապահ Բօրթօ-Րիզօտան կէլտիկիմտէ, քիրա իըզմէթքեարլարըմտան պիրի պանա սիզաէն պահա իտիեօրտու : Ղալիպա սիզ միւսթէմիլքեաթըն մարքի աը Գալապասը օլմուշունուզ, վէ միւեօնլարընըզ օլ գատար չօղսմուշ քի, հիսապընը սիզ պիլէ պիլմէեօրմուշտունուզ, վէ եալընըզ պաշընըզա, սիզ, Հապըք շէհրինէ շէքէր, գահվէ, բամուզ, թիւթիւն, բօմ, գօեուն վէ ինէք եէթիչտիլէպիլիւր իմիշլինիզ, վէ աթլարընըզ Փրանսըզ օրտուսունա քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտէ իմիշ : Պիր թագըմար ալթուն մաաէնէլէրինիզ վէ պիւլէրճէ Էսիրլէրինիզ վար իմիշ քի, ալլէր պու հիսապա տախիլ տէյիլ տիր : Հաթթա պէյնէլ նաա

լիզանէի՝ օլունտուղունա կէօրէ , սիզ տայիմա արի յիւմէքտէ օլուտու զանուզատն , կիւնիւն պիւրինտէ թէքմիլ ճէղիւրէնէ մսղիք օլաճաղ իմիշտինիզ : Աֆէրին , աուեր :

— Էկէրչի պիր աղ միւսպաղաղա իթմիշէր իտէ աէ , աէտի չիֆթիլիք-ետթ սահիպի թէպէսսիւմ իտէ-րէք , չու սահիհ տիր քի , չալըշ-մաղլըլըմ վէ սայ ու զայլէթիմ ստեէսինտէ , խայլիճէ պիր վարի-տաթ սահիպի օլմուշում աղր : Պունտան աօլտեք , քէնաիմի , պիւշ-լըճա գըղլարըմ իշլին պաթիթիւննր աւատ իտէրիւմ :

Մարտիալ Տէրէյն պու լաղըր-տըլարտան զիւտատէսլըլէ միւթէն-սիր օլարաղ :

— Ահ , աէտի , տաեք զըլլարը-մքն հաղըգաթէն զրալարաւ մախ-սուս ճիհէպլէրի օլաճաղ տըր : Պու հալտէ էլպէթիթէ բրէնպէր իլէ էվ-լէնմէք իսթէնէճէքլէր տիր :

Գօրա կիւլէրէք ,

— Բրէնալէր իլէ մի , աէյի թէք-րարաւար , լուծֆ իտին , սէվկիւլիւ հալա օղլու , պրաղալըմ քի բրէն-լէր բրէնսէպէր իլէ ագաթ իզտիթաճ իթմիւլէր : Պիզ պէյլէ պիր շէյի ապաւարգու իթմէմէքաէյիզ , վէ պի-զիմ հըրսը շանլարլըմը օլ գոտար եիւքտէք տէյիլ տիրլէր Պիզիմ ազիզ բէտէրիմիզ ինձանպարքն էն միւս-թաղիմի , վէ չալըշանլարըն էն ճէ-սուրու օլգուղու միսիլու , պիզ տաթի զէվլէրիմիզին , աւճաղ չա-լըշգան , վէ ճէսուր վէ միւսթա-զիմ օլմալարընը իսթէրիզ :

— Նանի միւքէմիլ օլմալարընը իսթէրպինիզ , աէտի Մարտիալ , պիր տէրէճէ իսթիհզաքետրի պիր սէ-տա իլէ , հալ պու քի սիզին իսթէ-տիկինիզ պուլունմաղ զարա թա-վուզ աիմէք տիր :

— Պէնճէ աէ , էկէր պիր աղ ա-րանըլաճաղ օլուր իտէ , պուլիւնուր տէնու զանն իտէրիւմ , աէտի կէնճ գըղ :

Պու էսնատէ Մարտիալ Տէրէյն գահվաթըսընը թէքմիլ իթմիշ օլ-մաղլէ , Ռիշար Պէրնիէ , եէկէնինէ խիթապէն :

— Շիմաիտէ իսթիրահաթ իթմէն , ֆէնա՞մը օլուր , աէնու սիւսլ չիթ-տի :

— Պիր գաշ սաաթ ուետրում , սէվկիւլիւ տաեքմ , մէմսուն օլու-րում , սօնրա տաթի էկէր իսթէր-սէնիզ , պաղչէնիզի տօլաշըրըլ :

— Սանտըղլարընը պուլունտու-ղա օտաւա սէնի պէն կէօթիւրմէք իսթէրիւմ :

— Մէմսում օլուրում , Իմաի , մատմուլաղէլլէր , պիր ազտան եիւնէ կէօրիւշմէք իւզլէ , շիմաի սիլաէն մաֆարաղաթ իտէրիւմ :

— Էվլէթ , էվլէթ , սէվկիւլիւ հալա օղլու , պիր ազտան թէքլար կէօրիւշի բիւզ :

Մարտիալ Տէրէյն , Գօրանըն եա-նքնտա պուլունտուղունտան , մէզ-պուրէնին էլինի թուլտու , վէ կէ-տիկինտէն պէրու իքինճի տէֆա օլմաղ իւզլէ , պուս իլլէտի :

Պատէհու Նօէմի , իւշ գըղլա-րընտաշլար վէ Տօլօրէս թաամ ոա-լտընտան տիշարը չըգտըլար : Եա-լընըլ ժան Րընօ իլէ տօղթօր ժօս-լէն զալըպ :

— Մ. Միշէլ , աէտի թապիպ , էֆէնտինին էէկէնի հաղըղնտանէ՞ էֆքետարաւսըն :

— Սիզ նէ՞ էֆքետարաւսընը , տօղթօր :

— Էվլէլա սիզ սէյլէյին , սօնրա պաթի պէն սիզին իլէհէմէֆքետր օ-լուպ օլմալարընը պէնան իտէրիւմ :

— Էյլէ իտէ , պէնիւմ էֆքետա-

բբմ իյի տէյիլ աիր : Իհիմալ տըր
քի պէն եանըլըն օրում, լաքին զանն
իտէրիմ քի Մ. Մարտիալ Տէրէյն
միւրայի վէ հիլէպաղ պիրի տիր, վէ
առէ՛ծա քէնախանտէն սաղընըլա
ճաղ պիր առէ՛ծ տիր : Եա եանըլը
եօրում, վէ եախօա Պրանսաա
պաւնուն շէօհրէթինի, քէնախանտէ
բէք աէ մուծիպի իֆիթիսար օլմա
եաճաղ սուրէթաէ իշիթմիլիմ տիր :

— Պէն տախի պիախի սիղին կի
պի մուհաքէմէ իախիօրում, տէեու
ճէվապ վիրալ ժօլէն, լաքին էկէր
Մ. Պէրնիէնին էֆքերալը պիղիմքի
նէ մուծապըզ օլմաղ իսէ, թէաճ
ճիւպ իսէճէյիմ :

— Մէրգնման շա սըրաաա էմրի
պաաիրէթ իւղրէ հարէքէթ իթմէսի
ֆայտէտէն խալի օլմաեաճաղ տրր :

— Պաչգա պիր շէյ տահա սէօյ
լէյիմ, տէեու աէվաճ իթաի աբապ
թապիպ, պու սապահ ժիլիթէրի
կէօրալիմ :

— Նաաըլ, իյիլէշալիմ :

— Էվլէթ, իյիլէշալի, վէ իշէ պաշ
լամաը իշին քէնախանտէ բուխաթ
վիրաիկիմաէն, բիրինճ թահմիլ իախ
լէճէք օլմա սանաալլորէն զօման
աանըլընքաաէրիւհաէ իթմէք իւղ
րէ, զալիպու նէհլէ ինմիշ օլմալը
աըր :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, աօգ
թօր :

Պէօլլէճէ պու իքի տաէմլէր, իքի
սի աէ պիրէր թարաֆա կիտէրէք,
պիրի պիրլէրինաէն ալլըլալար :

Իշալը Պէրնիէ, եէկէնինի, մեր
գուճ իշին թախսիս իթմիշ օլաու
ղու տալիրէնէ կէօթիւրալիլնտէ :

— Էվլաալարըն հաղգընաա պա
նա պաղը թաֆաիլաթ իթաաընը վաա
իթմիշ իտին, չիմաի պու թաֆաի
լաթը վիլէպիլիլըմիտին, տէալի, հալ
պու քի պու էանաաէ Մարտիալ :

Գըրմըղը մէշինտէն պիր հէյպէ
իշինաէն, թուալէթինէ տալիր պա
ղը էշեա չըգաղըպ, եաթաղ օաա
սը մաաալարընաան պիրի իւղէրին
աէ տիղմէքաէ իալի :

— Էվլէթ, սէվիլիլի տաեբմ, վէ
րէպիլիրիմ, վէ եէկէնինիլին էվլաա
լարը հաղգընաա կէօթէրաիկինիլ
շա թէվէճճիւհաէն տօլաաը թէշէք
քիւր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիր
աի Մարտիալ, նաաըլ քի սիղէ սէօյ
լէտիմ, Սմէլի էվլէնմէք աէրէճէ
սինաէ պաւլանմաղաա տրր : Իհի
մալ ալըր քի, պէնիմ Պրանսաա
ալաէթիմիմ միւթէաղըպ, մէղքիւր
աղաը իղաիլաճ իճըա օլմանաճաղ
աըր :

— Էլաէ պիր զէվճ իթմիշմիտին :

— Էվլէթ, մէղպաւրէնին զէվճի
օլաճաղ օլան կիւղէլ, պիլիմիլի,
ղէնկին վէ ինվաանըլ պիր տէիլգան
լը աըր : Մէրգուճ, զօնթ աը Լա
սէնի թէաճիսէ օլունալը : Հէր շէյ
գաբարլաշաըրըմըշ աըր, վէ պէն
ճէ իշ մուհաղգաղ կիպի աիր :
Ջաննըմճա պու իքի մահպաալար
մէսուա օլաճաղլար, վէ բահաթ
պիր էաճիւր կէշիլէպիլէճէք տիրլէր :

— Օլ պապաէ սէնի թէպրիքի
աէրիմ :

— Պիւյիւք էվլաալըմ ժօրժ սար
րաֆիլըզ իթմէքաէ : վէպղ չօգ
գապանմաղաաա աըր : Հալ պու քի
Լէթօլու, իլմի հաղաղու իբմալ
իթմէքաէ, վէ կիւղէլ կիւղէլ իմ
թիհանիար վիրալէքաէ տիր :

— Լէթօլաաա պիր տօգաթ փի
մէք նիյյէթինաէ միտին :

— Խալը, չիմալի տալաթիլըզ
աա բէք զիեաաէ լէզապէթ վար
աըր : Պու իշալէ վիեաաէ ֆէ
րաաթթ վէ զիեաաէ խաթաաա օլ
մաաըղը թաղաիրաէ, հիշ պիր իշէ

եւրամադ ԳԱՆՃԱԳ. էկէր բօլիթիգա ալէմինէ կիրիլիւր խէ, օլ վազբլթ ֆիրաւէթէ լիւլում գալմսիւրպ, եալընըլ խթիւտաւ քեաֆի ալր: Էէօբօլտ քէնսի իրմինի խքմալ ի-տինճէ, պիր դառնէմ քեաթիլպի եա-նընա կիրէրէք: Իդէրուտէ քէնսիւթ տախի պիր դառնէմ քեաթիլպի օլաւ ճագ տըր: Բարլուտէ գառնէմ քեա-թիլպի օլմագըլը, օլառլգա պիւլ վաղիւնէթ ալր:

— Պու աղիւրանէ թառալվալու-նաւ բէք կիւղէլ պոնլու եօրոնւ, լա-քին դըլընըն ազար իզալվաճը վէ իքի էվլաւընըն սոմաթլարընտա թէէսիւթ, սոնա ղաեթլթ պնճալը օլաճագ տըր:

— Ալաւ չիւնքի մէրհում ղէվճէմ ղէնկին օլտուղունտան, էվլապարմ վալիտէլէրինտէն մէրասաւ եւլիլ օլ-մուչլար տըր: Պաւլարըն հէր պիրի տէօրթ ելաղ պին ֆիւսնգա մալիք օլաւ, չիմսիտէն պու մէպլապա միւլէնտարըլք տըրլար, եալընըլ Էէօբօլտ հէնուղ սիննի պիւլուղէ վառըլ օլմուչ օլմառըղը էճիլաէն, վարիտաթլը, դալի սուրէթաէ պիր մաճէլլէ վաղ խալմիլ տիր, վէ հի-սապլարըմը քէնսիւթնէ վիւրինճէեէ գառաւ, պու վարիտաթլըն ֆալիլի-նի ալսզ խաէճէլիւմ ալր:

— Պիր քէրրէ էվլալարըն եա-նընտան կիտէճէք օլուրլար խէ, սէն եալընըլ դալաճագ օլտուղուն-տան, իհթիմքը թիր քի, թէքրար էվէնմէք թալալվալունտա պու-լունաճագոն: աէլիլ մի, աէաի չիֆթիլիքեաթ սոհիթի:

— Ալա, աէաի, Մարսիալ Տէ-րէյն, աէօյլէ սըրալալանա պիր չէ-յի թէքրլալմագ չաֆլ օլունմալ պիր խէթա տըր: Հէմ քէնպ խա-լէն թէճիւպէ նէեէ եալալմը օ-լուր: Պաւնըն գաթիւնալար պէ

նիւմ իւք ղէվճէմ, ղաեթլ իյի պիր դառն խաի, իքինճի տէֆա ոլա-ճագըմ ղէվճէմին նէ օլաճագընը քիւմ պիրի: Շու տախի վար տըր քի, պէն էվ աաէմի աէլիլմ, վէ հէր շէյաէն ղիւտաէ հուրրիւնէթի քեաթիլլէյի սէվէրլմ: Իշթէ պէնիւմ բլանըմ, շուստան իպարէթ ալր: Պէն, քէնսիւթնէ էմիլյէթիւմ օլա-պիլէճէք մաղպուլթ պիր շէրիք ա-լամագաաեըմ, պունա մէկգու-նիլյէթի քեաթիլլէ վիւրէճէլիւմ, վէ Հալըրտաքի էվիմին խառէթիւնի ծնա թէպիւմ իլէ, պէն դաթիւն Բարիւ-տէ գալաճագըմ:

— Հալէա օրիւնաաա՝ մլոն:

— Էվլէթ, վէ մէմուլին ղալլի վուգուաթլար մանի օլմաղլար խէ, բիւնումը ֆիլիլէն իճրա խաէճէլիւմ:

— Ձէվք սէֆա իշինտէ էօմիւր կէլիւրէճէքսին, աէլիլ մի:

— Իւմիա խաէրիւմ:

— Լաքին, տահա սէնին չալըչա-ճագ, վէ վարիտաթլընք ալթըրա-ճագ վաղթըն տըր: Պէն սէնտէն ծն պէչ եաշ պիլիւք օլտուղում հալտէ, հէնուղ խաթիրահաթ իթ-մէք ֆիքրինտէ պուլունմաեօրում:

— Օրասընը պէնտէ պիլիլիւմ, լա-քին քիմաէ սիլլին ճէսարթիլինիղէ մալիք աէլիլ տիր, վէ մէսէլա պէն թլալա պէօյլէ պիր տալիմի չալըչ-մագ ղահմէթի ալթընա կիրէմէմ, վէ կուսուսիլլէ, ալտէթ իթմէք իւ-միսի օլմաեարագ, վաթմանըմտան ուզագպա պալունմում:

— Հէր քէն պիրէր էֆքեարա խըզմէթ խաէր: Պէն տէ քէնսի էօմ-րիլէնիւ քէյֆին կիպի նիլումա գօ, վէ պէնէնաիկիլն թարգաա մէսուա օլ: Շիմսիլիք պէն կիտիեօրում, սէնտէ բահաթ էթ: Էօյլէտէն սօնրա թէքրար պուլուչուրուղ:

— Բէք իյի, սէվիլիւս տաեըմ,

վէ սիգէ , իշպու հիւանի գապուլիյ-
յէթինիզաէն վէ թէվէճճիւհքեա-
րանէ միհմանտարլըղընըզաան ու-
լաեր թէքրար վէ եիւղ տէֆա տա-
հա թէշէքրիւր Ֆիտէրիւմ :

Բիշար Պէրնիէ օտտաան տիշարը
չըղընճա , Մարսիալ , թաղէ սու իլէ
սօլու օլան պիւլիւք պիր ինկիլիզ
լէեհէնի իշինէ պիր գաշ տէֆա եիւ-
ղիւնիւ սօղուղ չըգարաը :

Պատէհու էլպիսէսինի ձօնու-
նուպ , եաթաղընա կիրաի իսէ տէ ,
օլ գաաար գարմաղարըչ միւլահա-
ղալար ֆիքրինի ալթիւսթ իթմէք-
տէ իալիէր քի , եօրիւնըղուղունա
վէ պաշընըն աղբը օլմաղընա նիս-
պէթէն , կէօղլէրինի պիր աիւրլիւ
գաքաեաւմաար :

19

— Իշթէ , շիմաի մէյաան պէնիւմ
տիր , տիմէքտէ իտի Մարսիալ Տէ-
րէյն , եաթաղը իշինտէ պիր թա-
րաֆտան աիլէր թարաֆա տէօնէ-
րէք , ֆիլվաղը պէնի բէք հիւանի
սուրէթտէ գապուլ իթտիլէր , լա-
քին պու գապուլիյյէթտէն նէ՝ նէ-
թիճէ չըգար : Շիւպհէսիղ հիշ
պիր նէթիճէ չըգմաղ : Պէօլէ պիր
վաաի վէ ճալիպ միւսաթիրքէրվէր-
լիկի , հէր չիֆթլիքեաթ առհիպի խա-
նէսինէ կէլէնէ իֆա իթաիկի թագ-
աիրտէ , պիր եէկէն հազզընա
օլ պտպտէ քուսուր իաիլմէսիմիւմ
քին տէյիլ տիր : Պէն տաեքմին դէն
կին օլաուղունու պիլիւ իաիւմ , ֆա-
ղաթ սէրվէթինին պու գաաար ճէ-
սիւմ օլմաղընը ֆիքրիմտէն պիլէ կէ-
չիւրմէեօրաոււմ : Մէրզումուն սէրիլէ-
թի իշին , Բօրթօ—Բիդօաա պանա
օթուղ միլեօն ֆիրանղ , վէ պէլքի

տահա զիւսաղէ տիր տէֆիլէր : Տօղ-
րուու , պու գաաար զէնկիլիւք ,
ինսանըն աղլընա զիւան կէթիր-
մէքտէ տիր : Վէ պու գաաար միլ-
եօնլարտան պանա , եանի քէնտի-
նին եազըն իըսըմընա , հէմչիլէսի-
նին էվլաղընա հիշ պիր բարա գալ-
մաեաճաղ արը , չիւնքի քէնտիլին
զէնկին օլմաղը իշին , քէնտիլինի մէ-
սուա աաա իթմէսի , եալընըղ զըղ-
լարք իշին օլաուղունու պիլիւրտի :
Մարսիալ պիր միւսաթթ սիւ-
րիւթ իթաիքտէն սօնրա , շու վէճհ
իլէ տէվաթ իթաի :

— Հալ պու քի զըղարը պիր էսիր
էվլաղարը օլաուղլարը հալաէ ,
եաղմար կիպի ալթուն պունլարա
եաղաճաղ արը , վէ տաքլ միրա-
խօրա իսէ , պիր սոմլա պիլէ իա-
պէթ իթմէեհէք տիր : Էյ պէն ,
պիլա մախաիֆէթ պէնի հազզըմ-
տան մալլոււմ գըլմալարընա միւ-
սսաաա իսէճէքմիլիւմ : Խալը ,
խալը , պու հազգըղըղը արը , վէ
պէն պըւ ոըրաաա բէք ահմաղ օլ-
մաեաճաղըմ : Իմաի կուսեանիլաեա
վուղու պուլան սէյեահաթմըմ միւ-
նաապէթիլլէ , ֆէվղէլաաէ միւհ-
թաճ օլաուղունւմ պիր բահաթըղա
մալիք օլմաղ իսթէրիւմ : Լաքին աա-
եըմը նաթըլ էլաէ իթմէլլիւմ , վէ
պու իւշ նէֆէր քէօլէ զըղար ալէյ-
հինաէ , նէ՝ հօլաա հարէքէթաէ
պոպունմալըեքմ : Պաղաթ , նէ՝ գա-
աար տա կիւզէ գըղար : Պիլխաս-
աա Գօրա , ինսանըն կէօղլէրինի գա-
մաշարըրեօր , վէ ագլու ֆիրաե-
թի կիւղէլլիկինէ միւսալի պուլու-
նուեօր : Լալիպ մալպուգ . . . Գալ-
պինաէ աճալիպ պիր տույղու հու-
աուլէ կէթիրմիւլ արը : Պիր թարաֆ-
աան քէնախինի թագպիհ իթաի-
կիւմ հօղտէ , աիկէր թարաֆտան
նըրզուլէեօրղմ : Բէնախինի , աեաղ

ալթընտա էզիլմէեէ շաեէսթէ պիր մանի օլտուղունու կէօրիւեօրում , հալ պու քի , օլ ճալիպ րէնկի , սիւ եահ կէօզլէրի , վէ գըրմըզը տօտաղլարը , ֆիքրիմի ալթիւսթ իտիւ եօր : Իքի տէֆա էլինի էօրմիւշ իքէն , թէնինին թաթլը դօգուսուսու տօտաղլարըմտա հէնուղ հիսս իտիւեօրում : Ահ , էկէր պու գըզ տիւշմէնիմ օլմասա իտի , կիւզէլ պիր ֆաթէնէլ օլուր իտի : Դիմ պիւր , պէլքի քէնտի իւզէրինէ հաքիմ օլուր իսէմ . . . : Լաքին պու միւմքիւն միւ տիւր : Պէն պուրատա նէ՞ մահէլտէ պուլունուեօրում : Սէֆինէմի նէ՞ սուլարտա երւզտիւրէճէյիմ : էկէր , եալընըզ , պուրա ատէմլէրինին տախիլի ախէաղլարընը պիլսէ իտիմ , վէ պուրանըն գալիֆ վէ գուվկէթիլ օլան թարաֆլարընա մալիւմաթիմ օլտա իտի . . . Իմտի , պու շէյլէր հազգընտա քիմ պանա մալիւմաթ վիրէպիլէճէք տիր :

Հալըր սէֆային թաճիրի , պու սիւալի հալլ իթմէք իւզրէ , պիր էյեամ միւլահաղաեա տալար , վէ պիր աղ սօնրա , քէնտի քէնտինէ շու ճէվապը վիրտի :

—Մէլէղ թապիպ իլէ , ֆամիլեաւնըն սուֆրաորնա գապուլ օլունան էմնիյյէթիլ ատէմ , էֆէնտիլէրինէ սասըզ քիմնէլէր օլմալը տըրլար : Դալպիմտէ էօյլէ հիսս իտիւեօրում քի , պու խուսուստա պու ատէմլէրէ միւրաճաաթ իտէճէք օլուր իսէմ , եանըշ պիր աաթմ աթմըշ օլաճաղըմ , լաքին պէյկիրտէն ինէրքէն , հալլիտէ զայիֆճէ ուզուն պօյլու , իսբանեօլա պէնզէր , վէ հայտուտ չէհրէլի պիր աաթմ կէօրտիմ : Զանն իտէրիմ քի , պու աաթմ պիր քիւլհանի օլուպ , իշիմէ եարաեաճապ տըր :

Մարտիալ Տէրէյն , ֆիքրինէ տիւշէն շու մուվաֆֆազըյյէթ իւմիտինտէն մէմնունօլարաղ , վէ նիհաեթ եօրիունլուղա տաեանմաեա գուտրէթի գալմաեարաղ , տէրին պիր ույգուեա տալար , վէ իքի սաաթ սօնրա ուեանըպ , թուալէթինի եաբարաղ , օտասընտան տիւշարը չըգար :

Դահլալթըտան սօնրա , Գօրա , աաթթիլ վէճհ իւզրէ աշաղը ինիպ , լաղըմ կէլէն էվամիրի իթա իթմիշ , վէ օլ պապտէ իճըսյի նէզարէթ իյլէմիշ իտի : Մէզպուրէ , պաաէհու պիրինճի գաթ տայիրէսինէ մուվաաթլէթինտէ , գըզգարընտաշլարըյյա Տօլօրէն , հէմ չաղըմաղտա վէ հէմ տախի կէօրիւշմէքտէ իտիլէր :

Գօրունըն իշէրի կիրտիկի սըրաա , մէզպուրէ կէնճ գըզլարըն միւքեալէմէսի , աաթթաէն զիւեաաթ թէլաշը իտի :

—Պահս իտէրիմ քի , տէտի Գօրա թէպէսսիւմ իտէրէք , հալա օղլումուղ Մարտիալ Տէրէյնտէն պահս իտիւեօրտունուղ :

—Պահսընտա սէն գաղանաճապաւըն , չիւնքի հաղըգաթէն մէրգում հազգընտա պահս իտիւեօրտուղ , տէեու ճէվապ վիրտի Մարի :

—Վէ , տէվամ իթալի Դարմէն , վիրուտինտէն տօլաեը մէմնուն օլուեօրտուղ , չիւնքի մէրգումուն պուրաեա կէլմէսիյլէ , պիր սիեաղ իւզրէ տէվամ իտէն էօմրիւմիւզիւն պիր աղ թէպաիլ օլունաճաղըմուհազգաղ տըր . . . : էքլէր սէֆինէսինին , քէնտի օֆիչեալլարըյյա պիրլիքտէ քէօրֆէզիմիզաէն աղիմէթինտէն պէրու , եալընըզ ճիվարլարըմըզըն չիֆթիլիքեաթ աաթթլէլէրինի կէօրիւեօրուղ . կէրչի պուլնլար շայեանը թադտիր քիմնէլէր ի-

սէլէր տէ, մուճիպի թէլէզզիւզ տէյիլ տիրէր:

Գօրա էքլէր, սէֆինէսի իսմինին թէլէֆֆիւզ իտիտիկինի իշիթտիկինտէ, տիթրէտի, վէ եիւզլէրի գըզարտը, չիւնքի քէնտիտի իշին էքլէր սէֆինէսի, նիշանլըսը Արման Տօրսայ տիմէք իտի:

—Գը'զգարտաշ, տէեու սիւալ իթտի Գարմէն, ոէն տախի պու վիզիթատան խօշնուտ մուսուն:

—Էվվէթ վէ խա'յր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, հալա օղլումուզ պանա բէք խօշնուտ օլունաճագ սուրէթտէ կէօրիւնմէեօր, անճագ իւզէրինտէ, Բարիլլիլէրէ մախսուտ պիր ճալիպլիք կէօրիւեօրում:

—Նէ' կիպի:

—Մէսէլա պիր բորլադլըք վէ պիր նէզաքէթի վար տըրքի, ինսանն կէօղլունէ չարքըեօր, ֆադաթ պանա միւսթագիւմ իւլ աթվար զանն օլունմաեօր, վէ ֆազլա սուրէթտէ իճրայի թալթիֆաթ իթմէսի տէ, բէք մուվաֆըգ տէյիլ տիր: Պունսան պաշդա, քէնտիտի էլլի եաշընք կէշմիշ օլաուղու թագտիրտէ, պիր աէլիգանլը միսիլու թալը ու հարէքէթլէրտէ պուլունմասը, պանա թօզունուեօր:

—Լաքին, տէտի Մարի, մէրգում սահիհէն պիր աէլիգանլըեա պէնզէմէքտէ տիր:

—Էվվէթ, տէրէճէսինտէն զիեատէ' տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, ամմա պէնիւմ էֆքեարըմճա, մէրգում իհթիեաթմճա տալրանմաեք էօյրէնմէլի տիր: Զանն իտէրիւմ քի, Լա Փօնթէն տէմիշ տիր:

“Քէնտի սինսինին ֆիքրինէ սահիպ օլմաեան,

“Օ սինին հէր կիւնա ֆէլաքէթիւնէ սահիպ օլուր,”

—Սէն պու տէրէճէ շիտտէթլի

լիւան իսթիմալ իթտիկին հալտէ, մութլադա բէտէրիւմ սանա եէկէնի ալէյհինտէ շէյլէր սէօյլէմիշ օլմալը տըր, տէտի Գարմէն:

—Այլա, սէվկիւլիւմ, անճագ պէն քէնտի մուհաքէմէմի իլէրուտէ իտէճէյիւմ, վէ հալամըզըն օղլունու լաեըզըլա թանըղըմտա, հագընտա հագգանիէթի պէեան իթմէքլէ, քէնտիմի պախթիեար աուտ իյլէեէճէյիւմ: Հալ պու քի մէրգումա տայիր պու գատար մուպահասա քեաֆի տիր: Խաու թալարըմըզը զիեարէթ իթմէքիւզրէ խաութախանէեէ կիտէճէյիւմ: Պանա ըրիֆագաթ իտէճէ' քիլինիլ:

Իքի կէնճ գըզլար մուվաֆագաթ ճէվապը իթասըլա, Գօրտեա սիւլուք իթմէք իւզրէ աեաղա գալպտըլար, վէ գօնաղըն դաբուսու էշիլինտէ ուզուն պօյլու, դըվըրճըգ սաշլը, վէ ճալիպ չէհրէլի պիր արապը դարչըլատըլար:

—Սէ'ն միսին, եիկիա ժիւրիթէր, տէտի Գօրա, մէրգումա իլէրլէեէրէք:

—Էվվէթ, էֆէնտիւմ, տէեու ճէվապ վիրտի արապ, հէեէճան իշինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ, վէ պաշընը հիւրմէթլէ աշաղա էեէրէք:

—Տիմէք պիւսպիւթիւն քէսպի աֆիյեէթ իթտին:

—Էվվէթ, էֆէնտիւմ, պիւսպիւթիւն... Տօգթօր ժօյլէն պու սապահ, պանա, խաաթախանէտէն չըգըպ, իշէ պաշլամագըլըմ իշին ըուխսաթ վիրտի, ֆագաթ պէն սանտալարըն գօմանտաընք տէրիւհաէ իթմէգտէն էվվէլ, իզհարը շիւքրանիյյէթ իշին սիլէ կէլմէք իսթէտիւմ:

—Շիւքրանիյյէթ մի, ֆագաթ նէ'տէն տօլաեը, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըզ:

— Սինեօր Մէրքիւցցանըն, թէն-
այելլիք թէօհմէթիյլէ պանտ վուր-
մագ իսթէտիկի գամջըլարտան պէ-
նի գուրթարութընը, խոսթախա-
նէտէ պէնի թէտավի իթտիրտիկի-
նիդ, վէհասորը շէքէր տէյիւմէն-
լէրինտէն պէնի չըգարըպ, էսկի
մէմուրիեթիմտէ իպպա իթտիրտիկի
իչին:

— Լաքլին պու շէյլէրին հէրսի
հագգըլ իտի:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, լաքլին,
պու ալէմտէ հագգըլ սէվմէք, իյի
օլմագ տիմէք տիր: Սիդ օլմաստ
իտինիդ, զէվալը ժիւրթէր տէ խա-
թա, զայիֆ վէ թագաթսըլ օլտու-
ղու հալտէ, քէնտի մէշագգաթընա
լոզմէն չալըշմետա վէ դօմանտէօ-
րին գամջըլ ալթընտա էօլմէեթ
մէհպուր օլաճագ իտի: Սիդ պա-
նա մէրհամէթ իթտինիդ, վէ պու
սէպէպտէն պէն տախի սիզէ էզճան
ու ալ վէ տիդ իւզէրինէ կէլէրէք
վէ էլլէրիմի ուզաթարագ թէշէք-
քիւր իտէրիմ:

Փիւլպագը մէրգուլմ աւրապ, պու
լաֆղարը սէօյլէտիկինտէ, էլլէրինի
ուզաթմըշ, վէ կէօզլէրի եաշարմըշ
օլարագ, Գօրտըն գարըսընտա տիդ
չէօքմէքտէ իտի: պաաէհու տայի-
մա սըթմագ իւզըրէ պուլունտն պիր
հէեթճուն իլէ, շու վէճհլէ տէվամ
իթտի:

— Ժիւրթիթէր էօրիւնիւ սիզէ վա-
ճիպ օլմալլէ, էօմիւ սիզէ սյիտ
տիր: Սիդին իչին էօլմէսինի էմր
իտինիդ, կէօրէճէքսինիդ քի, թէ-
րէտտիւտ իտէճէք մի տիր:

— Աեաղա գալպ, սօսթուլմ, տէ-
տի Գօրա քէնտիսի տախի շաեթթլէ
միւթէտիր օլարագ, պէնիմ, սէ-
նին մուհապպէթինէ էմնիյյէթիմ
վար սըր. անը պիլիւրիմ, էմինիմ,
վէ ապա ունութմետաճագըմ:

Գօրա պու սուրէթլէ էլլինի աւա-
պա ուզաթարըլընտան, մէրգուլմ,
էվլէլա հիւրմէթլէ պուս իթտի, վէ
սօնրա գալպինէ տաեաեըպ օրու-
տան տիշարը չըգար:

Օտտընտան չըգմըշ օլտն Մար-
սիալ Տէրէյն, պալէաաէ զիքր իթ-
տիկիմիդ միւէտիր մէնզարէ էնա-
սընտա կէնճ գըզլաբըն եանիւրընա
վաաըլ օլմուշ իտի:

— Ալլահ սիզաէն խօշնուտ օրուսն,
տիրպէր տաեթ գըզլմ, պու պապտէ
իլթիֆաթըմը պէնան իաէրիմ, տօղ-
րուսու սիդ պուրա էհալիսինին աղիդ
վէնսան սը Բօլու օլմուշտունուդ,
տէտի Մարսիալ:

— Հալա օլլուլմ, տէեու ճէվապ
վիրտի Գօրա, պէն չալըշանլարըն
տօթթուեուլմ, խուսուսիյլէ մէշագ-
գաթ իչինտէ պուլունան չալըշան-
լարըն: Պու պիշարէ, ալշագճա պիր
զալիմիք վէ հագգարըլ պիր միւ-
ճագաթ թէհտիտի ալթընտա պու-
լունուեօրտու: Քէնտիսինի պու
իքի հալտէն գուլթարմամա, վազի-
ֆէմի իճրա իթմիշ օլուրուլմ:

Պատէհու մէզպուրէ, միւքեալէ-
մէնին սուրէթինի պիրտէն պիրէ
թէտաիլ իտէրէք:

— Տաեթ օլլու, տէտի, բէաէրի-
մին խանէսինտէ լահաթճա ուեու-
տունուլ մու:

— Իքի սաաթ ուեուտուլմ, վէ
ուեանտըղըմտա, եօրկունլուղուլմ-
տան իւզէրիմտէ հիշ պիր էսէր գալ-
մամըշ իտի:

— Օ հալտէ, պէնիմէ պիրիքտէ
կէլմէք իսթէրմիսինիդ:

— Տիւնեանըն ուճունա գատար
սիդին արգանըլտան կէլմէեթ հա-
զըրըմ:

— Սիդի օլ գատար ուզաղա կէօ-
թիւրէճէք տէյիւլմ, տէտի Գօրա
թէպէտիւլմ իտէրէք:

—Նէ՞րէ եւ կիտէ՞ճէ յիզ :

—Խառթա էսիրլէրիմիդին գայ-
րըլմադտա օլտուգլարը խասթա-
խասնէ յի դիտարէթէ :

—Էսիր գայրըլըրլար մը :

—Էվվէթ , հալա օղլու , միւմքին
օլտուգու գատար , չիւնքի անլէր տէ
ինսան տըրլար :

—Էկէր արապլար իչին սէյլէ-
տօրանըզ , պու ճիհէթ պէնճէ պիր
տէրէճէ մուվաֆըզը մասլահաթ
տէ յիլ տիր :

—Նէ՞ կիպի :

—Չիւնքի գուվվէ յի խորաքիւնէ-
լէրի , մէքեարէ հայվանլարընքն հիւ-
սիեաթը մէրթէպէսինտէ պուլու-
նան պու տտէմէր , սիզին մալինիզ
տիրլէր : Պունլարըն իւզէրինտէ սիզ
հէմ հաեաթ վէ հէմ մէմաթ հագ-
գընը հայիզ պուլունմագտաընըզ :

—Պիզիմ անլէր իւզէրինտէ օլան
հայեաթ հագգըմըզ , միւմքին օլ-
տուգու գատար քէնտիլէրինի ու-
զուն միւստէթ եաշաթմագտան ի-
պարէթ տիր : Տօղրուսունու սիզէ
սէյլէ յիմ մի , հալա օղլու , սիզ պու
խուսուստա սինեօր Մէրքիւցցա իլէ
բէք ալէա իմթիզաճ իտէպիլէճէք-
սինիզ :

—Սինեօր Մէրքիւցցա քիմ օ-
լուեօր :

—Արապլարըն գօմանտէօրիւ
տիր : Մէրգուլմ տախի , սիզին կի-
պի արապլարըն ինսան օլմատըզլա-
լը խատաաընտա պուլունուր :

Մարսիալ Տէրէյն , Գօրանքն էֆ-
քեարընա ֆէնա կէօրիւնտիւկիւնիւ
անլաեարադ , միւէսսիրէն ,

—Մէրգուլմ հէր քիմ իսէ , տէ-
տի , սիզէ գարչը պիր էֆքեարտա
պուլունտուղու իչին հագգըսըլ տըր :

—Փագաթ էյլէ զանն իտիւօ-
րում քի , սիզ տախի :

—Պէն սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ ,
տէեու տէվամ իթտի սէֆային թա-
ճիրի , սէվկիւլու տաեք գըզըմ , շու-
նա թէէմին օլունուզ քի , սիզ հէր
նէ խուսուստա միւրտա իտիպ , պիր
չէյ սէյլէեէճէք օլուր իսէնիզ ,
պէնի սիզէ հէմէֆքեար գըլաճագ-
ընըզ :

—Խալիսանէ՞ մի :

—Էվվէթ , խալիսանէ :

—Պէլքի պու խուսուստա սիզի
թէճրիւպէ իտէճէք իսէմտէ , պէյ-
լէ պիր թէքլիֆին պիր ազ սէրթճէ
օլտուղունու տա զանն իտէրիմ , տէ-
տի կէնճ զըզ իզթիհզաքեարի պիր
սէտա իլէ :

Մարսիալ պու սէօգաէն միւթէէս-
սիր օլտու իսէ տէ , եիւզէ կէլմէ-
եէրէք :

—Հէր նէ հալ իսէ , տէտի թէ-
պէսսիւմիէ , խասթախանէնիզի զի-
եարէթ իթմէք իւզրէ , իլթէ , իլէ-
րուտէ հէր խուսուստա սիզին իլէ
հէմէֆքեար օլաճագ օլան քիմնէ ,
գօլունու սիզէ թագտիմ իտիեօր :

Պէյլէճէ Գօրա , մէրգումնն գօլ-
թուղունա կիլիպ , իքիտի պիրլիք-
տէ խառթախանէնէ տօղրու կիթմէ-
կէ պաշաուըլար :

Էպիսեյի մէզքիլիւ , գօնագ-
տան եարըմ օաաթլըզ ուզադտա ,
պաղչէ իչինտէ վէ պիր տաղ էթէ-
յինտէ վէ պիւյիւք աղաճլար իլէ
մուհաթ օլուպ , պիր ալթ գաթ վէ
պիրտէ իւսթ գաթ տայիրէլէրինտէն
իպարէթ պուլունմագտա , վէ աչըզ
օլան բէնչիրէլէրինտէն պօլճա հալա
վէ բշըզ թէէսսիր իթմէքտէ իտի-
լէր :

Գօրա , Մարսիալ Տէրէյն իլէ
պիրլիքտէ խասթախանէնին էչիլին-
տէն կէչտի , Գարմէն իլէ Մարի

տախի մերգումանքն արգաստնտան
կիրտիլէր :

Ալթ գաթ տայիրէսինտէքի սա-
լալար , բէք թէմիզ վէ միւնթազամ
օլուպ , էրքէք թայֆէսինտէն պու-
լունան խաթալարա հասր իտիլմիշ-
լէր իտի :

Գատընլար իսէ , պիրինճի գաթ-
տա իտիլէր :

Իւշ գըզգարընտաշլարըն իչէրի
կիրտիքլէրի գէման , իզհարը խօշա-
մէտինէ տայիր պաղը Ֆըշլթըլար
իշիտիլտի , վէ նիչէ խաթալար , պու-
կէնճ գըզլարա , վիզիթալարը հադ-
գընտա պէտանը թէշէքքիւր իչին ,
թէվէճճիւհքեարանէ հարէքէթլէր
իլէ էլլէրինի ուզաթտըլար : Հասըլը ,
հէր տիհանտան , մէսէրլէթ , մու-
հապպէթ վէ շիւքրանիյեթ սէտա-
լարը չըզմագտա իտի :

Գօրա , պու սըրատա ղաեթթլէ
հէեթճան իչինտէ օլուպ , վէ կէօզ-
լէրի տախի եաշարմըշ օլարագ , հէր
պիր խաթաթեա պիրէր թէշվիդա-
միզ սէօզ պուլուպ սէօլլէր իտի , վէ
պունուն հէման չօճուզ թապիա-
թընա մախտուս օլան սէօզլէրի , հէ-
քիմին ըշէթալարը գատար թէէս-
սիր իտէր իտի :

Շու մէնզարէ , օլ գատար պա-
տի ըիգգաթ վէ միւհասիր իտի քի ,
ասլա ըիգգաթը օլմատըղը մալիւ-
միւմիւզ օլան Տէրէյն պիլէ , իս-
թէմէեթէք միւթէէսսիր օլտու , վէ
կէնճ գըզ , մէրգումուն ֆիքրինտէն
կէչէն հալի անլաեարագ ,

— Հալա օլու , տէտի եավաշ պիր
սէտա իլէ , շիմտի , չու պիշարէ ա-
տէմլէրին հայվան օլմաեքպ , ինսան
օլտուզլարընը զանն իթմէկէ պաշ-
լաեօրմուսունուզ , վէ պունլարտա
տախի , նիյմէթ թանըմագըլթ խաս-
սէսի պուլունտուղունու անլաեօր-
մուսունուզ :

Մարտիալ պաշընը էյիպ , շէօլլէ
ճէվապ վիրտի :

— Սէվկիլիւ տաեք գըզլմ , պէ-
նիմ էֆքեարըմ , պիւսպիւթիւն
թէպտիլ օլմուշ օլտուղունու թէք-
րարլամագ լազըմմը տըր : Լաքին ,
հիշ պիր շէյի հիսապ իթմէեթէք ,
պու տէրէճէ վասի սուրէթտէ իյի-
լիք իթմէք իչինտէ , տաեքմ կիպի
գէնկին օլմագըլըլմ լազըմ տըր :

— Եանըրըթօրսունուզ , տէեու ճէ-
վապ վիրտի Գօրա , էհլի մէրհամէ-
թին գաթուսու տայիմա աշըգ օլուր ,
վէ հիշ պիր շէյ հիսապ իթմէգ : Պիր
ինսան , իյլիք եաքմագլա ֆագըր-
լանմագ , պիլաքս , իտիլէն իյլիք ,
գէնկինիկէ աֆվ իտէր :

20

Խաթախանէտէն չըգտըզլարըն-
տա , չիֆթիլիքեաթ սահլալինին գըզ-
լարընտան պիւլիլիւ , Մարտիալ Տէ-
րէյնի , ֆապրիգալարա , մաղազա-
լարա , ախըրլարա վէ հայվան պիւ-
լիւթմէկէ մախտուս օլան հէրկէլէ-
լէրէ կէօթիւրտի :

Հէր թարաֆտա չալըմագ , վէ
ղայրէթ հիւքմ իտիեօրտու :

Հէր թարաֆտա արապլար վիսեր-
պէսթ ամէլէլէր , թիւրքի չաղըրա-
րագ , չալըմագտա իտիլէր : Պուն-
լարըն եիւզլէրի , մէսէրլէթ իչինտէ
օլուպ , վէ քէնտի քէնտիլէրինին
մէսուտ պիր ալէմ իչինտէ օլտուզ-
լարընը հիսս իլէ , վաղիֆէլէրինին ի-
ֆասընտան պիր մահզուղիյեթ տու-
եուեօրլար իտի :

Մարտիալ Տէրէյն պու մահէլլէ-
լէրի տօլաշտըղընտա , կէրչի զահի-
րէն մէթանէթ կէօթէրի իտի իսէ
տէ , գալպինի պիւլիւք պիր հասէտ
խթիլա իթմիշ օլուպ , կիթտիքճէ

զիեատէ հաքիմ՝ օլմագտա իտի :
Հաթթա քէնտի քէնտինէ շէօյլէ
սէօյլէմէքտէ իտի :

—Նէ՛ գատար սէրվէթ , պունուն
քեաֆֆէսի տէ պէնիմ օլմալը իտի ,
չիւնքի հադգլը վարիս պէնիմ . . .
պէօյլէ պիր վարիտաթ պէնի տիւն .
եանքն գրալը սըրասընա գօեաճադ .
իտի : Ա՛հ , տաեքմըն միլեօնլարըն .
տան պէնի աեքրան շու մանինին
էօնիւնիւ նա՞սըլ ալապիլէճէ յիմ :

Պու աքալըգ պիր չան չալընարագ ,
ադչամ թաամը խապէրի վէրլիտի :

Իւշ գըզգարընտաչլար իլէ հալա
օղուլարը գօնաղըն եօլունու էլէ ալ .
տըլար : Բիշար Պէրնիէ հէրնէ գա .
տար սատէլիկի սէվէր իտի խէ տէ ,
սուֆրասընտա պիր միւսաֆիրի պու .
լունտուղունտա տա , սալթանաթ
կէօսթէրմէքլիքտէն խօշլանքր իտի :
Պինապէրին թաամ , կիւմիւշ վէ ու .
յիրէ թագըմլարըլա իթա օլուն .
տուղու կիպի , եէմէքլէր տէ պիրին .
ճի ճինստէն իտիլէր :

Մարսիալ , հէր քէսէ խօշ կէօ .
րիւնմէք իչին , հիշ պիր շէյտիրիդ
իթմէմէքլիկի ֆիքրինէ դօյմուշ օլ .
տուղու ճիհէթլէ , թաամ էսնասըն .
տա դաեթթ շաղ վէ լաթիֆ կէօ .
րիւնտիւ , հալպու քի շու շագաճը .
լըղընքն հուտուտունու թէճափուղ
իթմէմէեէ տէ տիգգաթ իթտի :
Շուրաեք տախի պէեանէ միւսա .
րաթ իտէրիդքի , Գօրա , մէրգու .
մուն գարչըսընտա պուլունմաղլէ ,
զանն իտէրօին քի Տէրէյնին լաթի .
ֆէլէրի տահա զիեատէ պիր բար .
լագլըգ քէսպ իթմէքտէ իտիլէր :

Բիշար Պէրնիէ , եէկէնինին պու
հալլէրինի կէօրտիւքճէ , պունտան
ադտէմ վագը օլան մուհաքէմէյէ .
րինին սէրթիկիկնտէն տօլաեք քէն .
տի քէնտիսինի թայեիպ իյլէմէք .
տէ , վէ շու եօլտա միւլահագա իյ .
լէմէքտէ իտի :

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի ,
Մարսիալ գալպէն պէտ ախլէագ
օլմաեքպ , պագը ֆէնա խուլլարը վար
խէտէ , ծնլար տա իսահ գապուլ
իթմէդ շէյլէր տէյիլ տիրլէր , վէ
էկէր պիր աղ վագըթ նէզտիմիգտէ
գալահագ օլուր իսէ , պէն քէնտի .
սինի՛յատէմ սըրասընա գօեաճաղըմ :
Պու խուսուստա Գօրանքն էֆ .
քեարը տա , բէտէրի միսիլու թա .
տիլ օլունարագ ,

—Հալա օղումու չըրբըտան չը .
գարան Բարիս էօմիւլ իմիշ , չիւնքի
դալիպա օրատա ինտանքն , քէնտի
քէյֆինտէն մաատա պիր շէյէ ի .
նանմամասը մատա օլուպ , հալա
օղում տա օրանքն ժիլէլէրի մատա .
սընա սիւլուք իթտիկի կիպի , էֆ .
քեարճա տա մէգքիւր մատաեա սիւ .
լուք իթմէքտէ իմիշ , տէեու միւ .
լահագա իթմէքտէ իտի քէնտի
քէնտինէ :

Խիւլասա , հէր վագըթտան զի .
եատէ կէճճէ սուֆրատան գալգը .
լըպ , վէ Գօրա օտաոընտա եալընըզ
գալտըղընտա , պիրտէն պիրէ իչէ .
րի քիմնէ կէլմէսին իչին , իչէրտէն
սիւրկիւեիւ վագ իթտի , վէ պատէ .
հու քիւչիւք պիր սանտըգճա չըգա .
րըպ , քէնտի սաթթ քէօսթէյինտէն
տամըշտուղու դաեթթ ուֆագ պիր
անախթար իլէ գաբաղընք յաշտը , վէ
մէգքիւր սանտըգճա իչինտէն պիր
թասվիր ալըպ վէ ըշըղըն եանընտա
օթուրարագ , ֆէվգէլատէ պիր տիգ .
գաթլէ թէտգիգ վէ թէճէսսիւսէ
պաչլատը :

Մէզպուրէնին շու սուրէթլէ տիգ .
գաթ իթմէքտէ օլտուղու թասվիր ,
Տօրսաեքն թասվիրի իտի : Մէզպու .
րէ պու թասվիրէ պագարագ , շէօյ .
լէ սէօյլէմէքտէ իտի :

—Սէվկիւլիւմ Արման , սէվկիւ .
լիւ նիշանլըմ , տայիմա սէնի սէվ .

մէքլիկէ վէ սէնին օլմագլըղա եւ մին իթտիմ, Պինաէն ալէյհ, պիրի պիրիմիզի անըրմագտա օլան մէսաֆէլէրտէն, գալպիմի սանա կէօնտէրէրէք, խաթրընը սիւալ իտէր, վէ էկէր եա եէմլինիմի ունուլմագ վէ եախօտ էօլիւմիւ իխթիեար իթմէք կիպի պիր հալ վաղը օլսա, էօլիւմիւ իխթիեար իտէճէկիմի պէեան իյլէրիմ:

Կէնճ գըղ, հէր ագչամ թէքէրիւր իթտիկի պու սէօլլէրի թէքրար աշիքեար պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւղ իթտիքտէն սօնրա, սօտագլարընը թասվիրին իւղէրինէ վաղ իյլէտի, վէ սօնրա մէքքիւր զիգըլլէթ թասվիրի եէրինէ գօյտու:

Մարսիալ Տէրէյն տախի քէնտի տայրէսինէ չէքլտի իսէ տէ, Գօրանըն սիեա հէօղլէրինին վէ գըրմըղը սօտագլարընը խաթրէտի, տէյիլ գալպինի, իլա ֆիքրինի իսթիլա իթմիչ օլտուղունտան, նէ՛ ու եուեա պիլիեօրտու, վէ նէ՛ տէ ֆիքրի ըահաթ իտէպիլիեօրտու: Մէրգում նէ՛ կէնճիք զէմանընտա վէ նէ՛ տախի սիննի պալիղէ վատըլ օլտուղունտա, պու տէրէճէ աշգ ու սէվտա աթէշիյլէ սիւզան օլտուղունտա զանն իթմէեօրտու:

Հէր նէ հալ իսէ, Մարսիալ Տէրէյն սիկարասընը եաղըպ, վէ մահիթալ ըըղըյլա թէնվիր օլունան պաղչէեէ նաղըր պուլունան պալգօնա տիրսէյինի տաեաթարագ, քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէք տէ իտի:

—Շու նատիր իւլ էմալ մախուգում զայիֆ ճիհէթի աճապա նէ՛րէտի տիր: Աճապա ֆիքրինէ հաքիմ օլմագ, գալպինի պանա ճէլպ իթմէք, վէ տույղուլարընը աթիւսթ իյլէմէք իչին, նէ՛ թէտպիր գուլան մալըեմ, վէհասըլ, աճապա պէօյ-

լէ պիր միւշքիւլ թէշէպպիւսիւ նա՛սըլ հիւանի սուրէթլէ պաշա չըգարմանալըմ:

Մէրգում, պալէատէ պէեան օլունան միւշքիւլաթը հալ իտէմէեէրէք, եալաշ եալաշ պիր տէրին խեեալաթ տէրեասընա տալտը, վէ պու սըրատա պաղըլարը հաստ, վէ տիկէրլէրի աշգ ու սէվտա էսէրի օլարագ, պին տիւրլիւ վէ գարմագարընը մուհաղաթ, զիհինի ալթիւսթ իթմէկէ պաշատըլար:

Պիր տարալըգ, ճիւղիճէ ուղագտան պիր սէս իշտիլէրէք, Մարսիալ Տէրէյն քէնտինի թօրլատը, վէ աիշարեա գուլագ վէրտի:

Մէքքիւր սէս, գումուլ պիր եօլտան եիւրիւեէրէք, գօնաղա եաղլաշմագտա պուլունան պիր ատէմին անագ սէսի իտի: Մարսիալ, գարանլըգտա, ուղուն պօյլալ պիր ատէմին տէօրթ քէօշէ քիսվէսինի կէօրիւպ:

—Պէնիմ մէյուն չէհրէլի իսքանեօլ չէյթմըմ տըր, լաքին պէօյլէ կիճէ վագթը տօլաշմասընն սէպէպի նէ՛ օլապիլիւր, տէտի քէնտի քէնտինէ:

Մէքքիւր թասվիրին ֆիլվաղը սօլը օլան Մէրքիւցցա, պալգօնուն ալթընտան կէյմէքտէ իքէն, պաշընը եօգալը գալտըրտը, վէ Մարսիալը թանքեարագ սէլամտար, վէ սօնրա ատըմլարընը աղըրլաթարագ:

—Ագչամընը խայր օլսուն, սինեօր, տէտի:

—Խայրը ագչամ օլսուն, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Տէրէյն:

—Կիճէնին սէրին հալասընըմը թէլէզղիւղ իտիեօրտունուղ:

—Էվլէթ, չիւնքի ուեուեամատըմ:

—Մէմուլ իտէրիմքի, միւղտա-

ընդ տէյիւնիւ :

— Ասա , ֆապթ ասէթիմ կէճ
եաթմագ տըր . անճագ պու ագչամ
իւզէրիմտէ պիր ազ րահաթսըզըդ
տա վար տըր :

— Ելլաղլարըն ալթընտա տօլա-
չըպ տա , տէնիզին ըլլաղլարընը ա-
լաճագ օլուրսանըզ , պէլքի պու
րահաթսըզըդընըզ պիր ազ կէչէր :

— Իհթիմալ տըր . զաթէն պէն
տախի օ ճիհէթի տիւչիւնտիւմ ի-
տէ տէ , պաղչէյի իյիճէ պիլմէտի-
կիմտէն , կիճէլէյին միւթէատտիտ
աղաճըզըլը եօլլարտա զայպ օլու-
րում տէեու գօրգտուղումտան ,
նիյյէթիմին իճրաոընա ճէսարէթ
իտէմէտիմ :

— Էյլէ իսէ , սինեօր , շու արա
պէն տէվրէ չըգմըշ օլտուղում հայ-
տէ , էկէր իսթէրսէնիզ , սիզէ ըհհ-
պէր օլապիլիրիմ :

Մարսիալ , շու ատամ իլէ տօթ-
լուգ բէյտա իթմէքլիկին , վէ ուս-
թալըզլա քէնտիսին իսթիճվապ
իլլէմէքլիկին թամ վագթ ու ֆուր-
սաթը տըր , տէեու միւլահազա ի-
տէրէք , շու եօլտա ճէվապ վիրտի .

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , վէ թէք-
լիֆլինիզի դապուլ իտէրիմ : Լաքին
օտամտան տիշարը չըգտըղըմ զէ-
զան , քիմսէյի ուեանտըրմագ իս-
թէմէմ :

— Օ ճիհէթ գօլայ տըր , սին-
եօր : Տայիրէնիզին թուալէթ ոտա-
սը իլէ գարչըմտա պուլունան գա-
բու արասընտա կիզլի պիր նէրտի-
վէն վար տըր :

— Բէք իյի , օրատան ինէրիմ :

Մարսիալ Տէրէյն պու սէօզլէր-
տէն սօնրա , բէնչիրէտէն այրըլտը ,
վէ Իսքանեալը տտիսի քէնտի քէն-
տինէ շու լաֆզլարը սէօյլէտի .

— Խիւտա ալիմ , Ֆրանսըզլար
բէք պօշպօշազ տըրլար , վէ քէնտի

իսթիեարլարըլա քէնտիլէրինի է-
լէ վէրիրլէր . նաուը քի շու Ֆրան-
սըզ տա պէնտէն ապա շիւպհէ իթ-
մէեօր : Քէնտիսիլլէ կէօրիւշտիւ-
կիւմ զէման , պիլմէք մէրագընտա
օլտուղում պիր խուսուսա շիւպհէ-
սիզ վագթ օլաճաղըմ : Էկէրլի
մէրգում հագգընտաքի թահմինա-
թըմ տօղրու չըգմաղ իսէ , թէտճ-
ճիւպ իտէճէյիմ , զիրա քէնտիսինի
մուհաքէմէ իթմէք իլին , եալընըզ
պիր քէրրէ քէնտիսինի կէօրմէքի-
կիւմ քեաֆի տիր զանն իտէրիմ :

Միւնասէպաթլարը պաշլամագ
իւզրէ օլան իշպու իքի միւթէպէր
զաթլարըն հէր պիրի , տիկէրինին
քիւլհանի մագուլէսինտէն օլտու-
ղունու քէշֆ իթմէքտէ օլուպ , հալ
պուքի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզ-
րէ , նէ՛ պիրի վէ նէ՛ տիկէրի պու
խուսուստա եանքլմամագտա իտիլէր :

Իլթէ պու էսնալէրտէ , Տէրէյն ,
սօգագ գաբուսունու աչըպ , Մէր-
քիւցցանըն նէզտինէ կէլտի : Իս-
բանեօլ , իլք տէֆա քէլամա պաշ-
լաեարագ ,

— Նէրէեէ կիթմէք իսթմեօր-
սունուզ , սինեօր , տէեու սիւալ իթտի :

— Սիզ պանա ըհհպէր օլաճագ
օլտուղունուզ հալտէ , պունուն գա-
րարընը վիրմէք , սիզէ այիտ տիր ,
տէտի Մարսիալ :

— Էյլէ իսէ , քէօրֆէզէ հաքիմ
օլան Մօրն տաղլարընտան կէչէրէք ,
նէհրէ գատար ինէլիմ : Օրատա մա-
հիթապըն զիեալարը տալկալարը
ուզագտան թէնվիր իթտիկինտէն ,
կիւզէլ պիր մէնզարէեէ թէսատիւֆ
օլունուր :

— Բէք ալեա , արգանըզտան կէ-
լիեօրում :

Պէյլէճէ , Իսքանեօլ իլէ Ֆրան-
սըզ , էվվէլա սիւքիւթլէ եիւրիւ-
տիւլէր , վէ պու սիւքիւթ էսնա-

սքնտա , Մարտիալ Տարէյն ճէպին-
տէն , մէջինտէն մաամուլ պիր մահ-
ֆաղա չըգարաբ , վէ աղղընը աչըպ ,
ըէֆիգինէ թագտիմէ ,

— Զանն իտէրիմ քի , թիւթիւն ի-
չէրսինիզ , աէտի :

— Էվվէթ , սինեօր իչէրիմ , տէ-
եու մուգապէլէ իթտի իսքանեօլ :

— Օ հալտէ , շու սիկարալար բէք
լէզիզ վէ նէֆիս տիրլէր , պիր թա-
նէ ալընը :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , սինեօր :

Պատէհու իսքանեօլ , սիկարալար
նը Մարտիալն սիկարասքնտան եագ-
տը , Սօնրա , Մարտիալ քէլամա ա-
ղազ իտիպ ,

— Զանն իտէրիմ քի , էֆէնտիմ ,
պիր տէվր իթմէքտէ օլտուղունու-
ղու պաննա սէօյլէտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ , սինեօր , մէմուրիեէ-
թիմ իզ իկաաքննա տէվր իթմէք-
տէյիմ :

— Մէմուրիեէթինիզ նէ՞ տիր :

— Գօմանտէօրլիւք տիր :

— Բէնա իտէրիմ , գօմանտէօր-
լիւք մէմուրիեէթինին նէտէն իպա-
րէթ օլտուղունու պաննա պիտիրինիզ :

— Շու էսնատէ , պու մէմուրի-
եէթին իզթիզասը , ասայիչին պէր-
քէմալ օլուպ օլմասըղընա , վէ հիչ
պիր արապըն , քէնտի իզամէթկեա-
հընը թէրքլէ , պաղչէլէրէ պիր շէյ
աչըրմաեա կէլմիշ պուլունուպ պու-
լունմասըղընա թէէմին օլմագտան
իպարէթ տիր :

— Տաեըմըն խանէսինտէ խըտմէթ
իթտիկինիզ չօգտան պէրլ՝ մի տիր :

— Տէօրլթ սէնէ վէ պիր գաչ այ-
տան պէրի տիր : Պէնիմ , սինեօր Բի-
չար Պէրնիէ իլէ օլան մուգապէլէմ ,
պէչ սէնէ իչին իտի :

— Շիւպհէսիզ , մուգապէլէնիզին
միւտտէթի խիթամ պուլուր իսէ ,
թէնտիտ իտէնէքսինիզ :

— Խալլը , սինեօր , խալլը :

— Նի՛չին :

— Զիւնքի , հիւննի նազարտան
տիւշտիւմ :

— Նէ՞ սէպէպլէ , նէ՞ եաբտընըզ
քի , կէօղտէն տիւշտիւնիւզ :

— Վաղիֆէմի , եալընըզ վաղի-
ֆէմի ինրա իթտիկիմ իչին տիւշ-
տիւմ , ֆագաթ , պէնիմ տիւշմէն-
լէրիմ , եախօտ տահա տօղրուու ,
եալընըզ պիր տիւշմէնիմ վար տըր :

— Իհիթիմալ քի , պու տիւշմէնի-
նիզ մաամուլազէլ Գօրա տըր :

— Թա քէնտիտի , վէ սնուն սա-
եէսինտէ , էսիրլէրի գուլլանմագ-
խուսուսուստա , տաեընըզ վէ պէն
միւթթէֆիգ տէյիլիզ :

— Զանն իտէրիմ քի , սիզ , էսիր-
լէրին սուրէթի մուամէլէսինի բէք
միւթէտիլ պուլունեօրուունուզ :

— Էվվէթ , սինեօր , պու էսիրլէր
հատտէն զիեատտէ գայրըլմալա-
րըյա , թէնպէլ , վէ քէնտիլէրի-
նէ , մէքեարէ հայլանլարը օլմա-
եըպ , ինսան օլտուղլարը իսքեաթ
իթտիրիլէրէք , միւթէքէպպիր օլ-
մալարընա սէպէպ օլունմագտա տըր :
Հալպու քի , արապլար , ալ եախօտ
պէքնի քէօքէքլէրլինէ պէնզէլլէր :
Փայտէլի պիր խըտմէթքեար օլմա-
լարը իչին , տայիմա գամլըլանմալը
տըրլար . էօյլէ օլմագտա , քէնտիլէ-
րինտէն իչէ եարար հիչ պիր շէյ
թահսիլ իտիլէմէզ :

— Պէնիմ էֆքեարըմա , սիզին
հագգընըզ օլմալը տըր . ֆագաթ ,
պէնիմ տաեըմ , պիւլիւք պիր սէր-
վէթէ մալիք օլտուղու հիհէթլէ , է-
սիրլէրինին ինրա իտէնէքլէրի խըտ-
մէթին , չօգ եախօտ ազ օլմասընը
վաղիֆէ իթմէզ :

— Օրասը սահիհ տիր , անճագ ,
գանն իտէրիմ քի , էկէր պէնիմ չօր-
պաճըմ , պիւլիւք գըզընըն հիւքի

գաթիսի ալթընտա պուլունմառա ի-
տի , քէնտի մէնփաթընը տահա
զիեաաէ տիւշիւնիւր իտի : Հալպու
քի , շիւտի , հէր նէ եաբուա , գը-
ղընըն թէշվիզի վէ էմրի թահթըն-
աա եաբընոր :

Մէր քիւցցա , պիրտէն պիրէ քէ-
լամընը գաթթ իտիպ , վէ սուրէթի
միւքեալէմէսի թարղընը թէպտիլ
իլէ :

—Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտիմ ,
աէտի , սիզ պէնիմ չորպաճըմըն եէ-
կէնի օլտուղունուզ հալտէ , գօր-
գարըմքի , զիեաաէ սէրպէսթճէ
պէնտընը էֆքեար իթտիմ :

—Ասլա , գաթէն պէն տօղրու
սէօյլէնէնի սէվէրիմ : Պունտան գա-
թինաղար տա , էֆքեարընը պէնճէ
տաթի հազ գլը կէօրիւնմէքաէ տիր ,
Հէր նէ տաթի օլտա , սիզ մաամուա ,
գէլ Գօրա նէվտինաէ մազպուլ աէ-
յիլսինիզ :

—Էվլէթ , մէզպուրէ պէնի թտհ-
գիր իթմէքտէ , վէ թահգիր իթ-
տիկինի պիլ իսպաթ կէօսթէրմէք ի-
շին տէ , հիշ պիր ֆաարաթ գաշըր-
մամաղտա տըր . . . Սի'նեօր , հէր
նէ գատար պէն պու կիւն տիւշիւն
պիր հալտէ պուլունուեօր իսէմտէ ,
աթիզ ասըլպատէկեան ճինսինտէնիմ
Պէնիմ էճատտըմ , Խաբանեատա պիր
պէյլէք սահիպի իտիլէր : Հալ պու
քի , էֆէնտիմ , պուրատա պանա
հէր աիւրիւ հազարաթ իճրա իտի-
լիեօր :

—Սիղէ իտիլէն հազարէթլէր , նէ°
եօլտա շէյլէր տիրլէր :

—Մէսէլա , հէր աղչամ սինեօր
Պէրնիէ մէլէզ պիր տօղթօրու , վէ
տահա կէչէնլէրտէ , պիլմէմ նէրէ-
տէն կէլմիշ օլան , վէ պանա մուա-
վին թայեին իտիլիպ , ատէթա պէ-
նիմ էմրիմ թահթընտա պուլունան
պիր ֆրանսըղը , սուֆրասընա գա-

պուլ իթտիկի հալտէ , պէնի աալա
գապուլ իթմէեօր : Սէօյլէյին , սի'ն-
եօր , պու հազգ մը տըր :

—Շիւպհէսիզ , հազգ տէյիլ ալր ,
վէ տաեըմ իսէ , սիղին կիպի աթիզ-
վէ սաաըգ պիր էմէքտարը կիւ-
ճէնաիրտիկի իշին , բէք հազգսըզ
տըր : Պու ատէթա աֆվ օլունմաղ
տէրէճէտէ պիւյիւք պիր ֆէնալըգ
տըր :

21

Խաբանեօլ , մուսահիպինն պէօյլէ
միւքէմէլէն քէնտիսիլլէ հէմէֆ-
քեար օլտուղունտան սօլաեթ թէ-
աճճիւպ իտէրէք , պիր տէրէճէ սուի
էմիլիէթլէ , եիւզիւնէ տիֆը նա-
ղար իլլէտի : Պատէհու Մարտիալ
Տէրէյի սէօզիւնէ աէվամ պիրլէ ,

—Տաեըմըն պաղը ֆիքիլլէրի վար
տըր քի , պէն աալա իշթիւրաք իթ-
մէմ , աէտի , վէ վազաա քէնտինին
մէզքիւլ ֆիքիլլէրինէ գարշը , աշըգ-
տան աշըղա պահս իթտիմ իսէտէ ,
իւզէրինտէ հիշ պիր թէէսսիրի մու-
ճիպ օլմաաը , Վէհհաաըլ , մէրգու-
մուն ինտանլիեթթէրվէրիկի , ատէ-
թա աղլընա խիֆիթիմ կէթիլմէք-
տէ ալր :

—Պէն սիղէ պիր շէյ սէօյլէյիմ
մի , սինեօր , աիւնքիսի ինտանլի-
եթթէրվէրլէք տէյիլ ալր :

—Եա նէ° տիր :

—Թէքէպպիւր տիւլ . հէմ պէն
զանն իտէրիմքի , իշպու պիլ ճիւմիէ
հարաքեաթըն սէպէպի , մէզքիւլ
պէտ խսոյ տուր : Էկէր մէրգուլմ ,
էվլէնմէքտէ օլան աբապաւա ճի-
հէզլէր վիրիեօր , էկէր իթթիեար-
լանան ապաւա պիր բարչաթթօր-
րազ իթա իտիեօր , վէ էկէր մէսա-
րիֆի քիւլիեէ իլէ , այնի խապթա-
խանէտէ , աբարապարը տաթի պէ-

եազար կիպի թէտավի իթաիբեօր
խէ, միւսթէմիլքեաթաա քէնտի
նամընը եայմագ, վէ հէր թարաֆ-
տան մէտհ ու սիթայիշինի իշիթմէք
իշին տիր: Էվվէթ, թէէմին իտէ-
րիմքի, կէրէք զըզըն վէ կէրէք
բէտէրինին մադսէտլէրի պունտան
իպարէթ տիրլէր: Պէն իտէ, աաի պիր
միւսաւհին օլմադըմտան, քէնտի-
լէրինէ խօշ կէօրիւնմէքաէ տէյի-
լիմ, վէ տաէթա պիր խըզմէթքեար
կիպի մուամէլէ օլունմագտալըմ:

Տէրէյն, գոմանտէօրիւն պու եօլ-
տա վագը օլան սէօզլէրինտէն մէմ-
նուն օլալագ, քէնտի քէնտինէ:

— Պու աաէմ, աաեւմըն վէ ֆա-
միլեաթընըն աիւշմէնի օլաուղուն-
տան, քէնտիիլլէ իթթիֆագ հա-
սըլ իտէճէյիմ, աէեու միւրահագա
իթմէքաէ իաի:

Պատէհու աշիքեարէն,

— Պէլքի աէ սիզ հազ գլրսընըզ,
տէտիր:

— Շիւպհէ եօզ սուրքի, պէն
հագգլրեւմ:

— Պագաթ պէնիմ տաեւմըն սէր-
վէթի բէք զիեաաէ աիր, տէյիլ մի:

— Ինտիլմաեաճագ տէրէճէտէ
տիր:

— Նէ գաաար տըր տէյի թաի-
մին իտէրտինիզ:

— Օթուզ եաիօտ օթուզ պէշ միլ-
եօն ֆրանգ:

— Պու գաաար հա, աէաի եիւք-
սէք սէպէ Մարսիալ:

— Պէլքի տահա զիեաաէ, վէ եկէր
էսիրլէրի գաեւմագտան վագ կէ-
շէրսէ, վէ եկէր ինսանիեթթէրվէր-
լիք եէրինէ, մուամէլէյի շէաիաէ
իսթիմալ օլունտա, պու սէրվէթ տա-
հա զիեաաէ ալթար:

— Լաքին, միւսիւ գոմանտէօր,
պիլի՛րմիւսինիզքի, սէօյլէտիկինիզ
սէրվէթ, բէք պիւյիւք պիր սէրվէթ

տիմէք տիր:

— Էվվէթ, վէ պէլքի պիր կիւն
սիզ պու սէրվէթէ մալիք օլաճագ-
սընըզ, տէտի Խաանեօլ թապիի պիր
սէտա իլէ:

— Պէն մի, տէեու ճէվապ վիրտի
Տէրէյն:

— Շիւպհէ սիզ:

— Նէ սթաթ վէ նամ իլէ:

— Աճալիպ, սիզ սինեօր Րիշար
Պէրնիէնին եէկէնի աէյիլ միսինիզ:

— Էվվէթ, եէկէնի վէ քէնտի
վարիաի եէկեանէօյլիմ, եկէր էվ-
լաալարր օլմաղսա իտի. հալպուքի
մէրգումուն իւշ նէֆէր զըզը օլ-
տուղունու, վէ պունլարըն հուգու-
ղու, պէնիմքինի թէգաաաիւմ իթ-
տիկինի, զալիպա ունուտուեօրաու-
նուզ:

— Հուգուգլարըմը, տէեու թէք-
րարաաթ գոմանտէօր թահգիրա-
միզ պիր թարզ իլէ, անլէրին հիշ
պիր հագգը եօզ տուր:

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիլի ան-
լաեամաեօրում:

— Վէ լաքին պէնիմ սէօյլէտի-
կիմ բէք սաաէ տիր, շէօյլէքի
պու զըզլար, էսիր զըզլարը օլ-
տուգլարր թագալիտէ, էսիր տիր-
լէր: Մէմլէքէթին զանունու պու
տուր:

— Պագալըմ պու զըզլար թա-
աիգ օլունմամըշմը տըրլար, հաթթա
հիւրը իտիլմէմիշ մի տիրլէր:

— Նէ թաաաիգ օլունմուշ, վէ նէ
տէ հիւրը իտիլմիշլէր տիր:

— Էմիլ նմիսինիզ:

— Էվվէթ, եկէր թաաաիգ վէ
հիւրըրիեթ սէնէտի պուլունսա իտի
մալիւմ օլուր իտի, շիւնքի սինեօր
Պէրնիէնին պէօյլէ պիր սէնէտի կիզ-
լէմէեէ հիշ պիր սէպէպի եօզ
տուր:

— Պագաթ, տաեւմ պու կիւնէ

դատար եաբմաստըղընք, պունտան սօնրա եաբուպիլը:

— Շիւպհէսիզ, լաքին իհթիեար-յար քէնտիլէրինն էօլմէզլէր տէ. յի ղանն իտէրլէր: Պինապէրին մէր-գում իհթիեար տախի թէտպիլլէ-րինն իթիլիլազ իթմէզտէն էվվէլ էօլէպիլլը:

Մէր.քիւցցա, պալէատէ.քի սէօզ-լէրն սէօլլէտիկի զէման, րէֆիզլինն նիւզիւնէ պագմագտա իտի, վէ մէրգումուն եիւզիւնտէքի շէյթա-նի իւմիտ վէ ճէհէնէմի սէվինն ալէամէթլինտէն, պիլմէք իթէտի-կի խուսուսու անլատը, վէ սօնրա քէլամա տէվամ պիլլէ:

— Վէ պու հալտէ, տէտի, էկէր տաեընըզ, զըզլարընըն հալլինն ու-րաեա դօյմագտան էվվէլ էօլլըր ի-սէ, հազըգաթէն զրալլարա շա-եէսթէ օլուն շու սէրվէթէ, եալլ-նըզ սիզ սահիպ օլաճագընըզ: Պու գատար չօզ միլիճնլարլա, հիշ պիր շէյ իհթիմալինն խարիճլնտէ գալ-մազ, վէ ինսան, արզուսու հէր նէ իսէ, իճրա իտէպիլլը, վէ առէթա տիւնեաեա միւթէսարըքֆ օլուր իշ-թէ, սինեօր, պու շէյլէրին քեաֆ-ֆէսի սիղէ օլաճագ տըր, վէ պու տախի հազգ ու առալէթէ մագ-րուն տուր. զիրա, սիզ, խասս ճինս-տէն օլտուղունուզ ճիհէթլէ, ասըլ ֆամիլեանըն վէքիլի տիմէքսիլիզ: Պինաէն ալէյհ, միրաս, զալլի մէշ-րու պիր ագտը իզտիվաճ սէմէրէսի օլան զըզլարա տէյիլ, իլլա, սիղէ թէյիլմ օլունմալը տըր: Զաթէն, անլէրին տէտէսի պիր արապ օլտու-ղու հալտէ, վալիտէլէրի տէ էսիր տիր:

Մէր.քիւցցա, Մարսիալ Տէրէյ-նին մուզիրըր վէ պէտ խասսէլէրինն թաճրիք իտիպ, գուվվէ. յի խէեալի-եէսինն տէ, ֆէվգէլատէ արզուլար

վէ մէսէրէթլէր այնասը. յա տիէշ վիրէրէք, վէ վիճուաինն գաբլամըշ օլան շամուրու, գալպինն իւսթ թա-րաֆընա չըգարարադ, հազըգա-թէն շէյթաննիճէ պիր մէհարէթ իպրազ իթմէքտէ իտի:

Մաթլուպ օլան նէթիճէ ֆիլվա-զը հուսուլէ կէլմէեէ պաշլատը, վէ Մարսիալ տա, պունտան սօնրա բարլագ պիր մագոէտ կէօրմէքտէ օլուպ, պունտա վաալը օլմագ իշին, քեաֆֆէյի թէտապիր, քէնտիլին-ճէ միւնասիպ զանն օլունմագտա իտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա, Մարսիալ քէլամա աղաղ պիրլէ:

— Միւսիւ Մէր.քիւցցա, սիզ ա-զըլը պիր քիմէսինիզ, տէտի միւ-էսիր պիր սէտա իլէ, վէ հագգըմ-տա նիեաթը հասէնէ իլէ միւթթա-սըֆ կէօրիւնիւեօրսունուզ:

— Թապիլի տէյիլ մի տիր, տէ-եու մագապէլէ իթտի իսքանեօլ, զիրա, ֆամիլեա հուգուգու հիսսի-եաթը, պէնտէ զիեատէճէ տիր: Պի-նապէրին, էֆէնտիմ, պիզ պուրա-եա կէլիր կէլմէզ, հագգըլ պիր մի-րասիօր օլմանըզ ճիհէթլէ, հագ-գընըզտա շէտիտ պիր թէվէճճիւ-հիւմ հասըլ օլտու:

— Օլ պապտէ, սիզէ միւթէշէք-քիւրիւմ, իսպաթընը տա կէօրէ-ճէքսինիզ:

— Օնա էմնիյեթ իտէրիմ, տէ-տի Մէր.քիւցցա քէնտիլ քէնտինն:

— Պագաթ, վարիս օլմագըլըլմ իշին, տէեու տէվամ իթտի Մար-սիալ, տաեըմըն, քէնտի գըզլարը-նը հիւրը իլան իթմէեէրէք, էօլմէ-սի լագըմ տըր:

— Շիւպհէսիզ:

— Հալպուքի պէնիմ տաեըմ հէ-նուզ կէնն տիր, վէ գապի իւլ պիւն-եէ պիր քիմէ տիր:

—Պոռնտան պիր նէթիճէ չըգմազ : Էճէլ տէնիլէն զարիպ պիր միւսաֆիր տիր : Իսթէնիլտիկի վազըթ կէլմէզ, վէ մէմուլ օլունմա. տըղը զէման կէլիր : Ֆիլանճա ու. զուն միւստէթ եաշահաճաղընը զանն իտէրքէն, իքի կիւն իչիտէ Էօլիւպ կիտէր :

—Օրասը Էօյլէ, ֆազաթ պէն, տաեքմա պու հալ վազը օլումմառընը խալիսանէ արզու իտէրիմ, զիրա քէնտի խուլլարընա լաղմէն, քէնտիսինի սէվէրիմ :

—Օնա Էմինիմ, սինեօր, տէեու ճէվապ վիրտի Մէրքիւցցա ճիտտի պիր թալը իլէ, պէն տախի մէրգումա պիր ֆէնալըզ վազը օլումսընը իսթէմէմ :

Պու արալըզ, կիճէ կէզիճիլէրի պիրի պիրլէրինէ պազարքէն, կիւլմէլէրինի թուլթմազ իչին, խալլի կիւճիւք չէքտիլէր :

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, Տէրէյն չու վէճ իլէ տէվամ իթտի :

—Էկէր մէմուլին զայրի օլարապ, տաեքմ, Ալլահ իթմէեէ, վէֆաթ իտէճէք օլուր իսէ, չիւպհէսիզ տաեք գըզլարըմը եիւզ իւսթիւնէ պրազ մտեաճաղըմ : Անլէր հագգընտա, խուսուսիլլէ պիւյիւք գըզ հագգընտա թէվէճճիւհիւմ վարտըր : Խօղրուսու, պիւյիւք գըզ բէք կիւզէլ, բէք կէօսթէրիչլի տիր :

—Բէք կէօսթէրիչլի մի, տէտի իսքանեօլ :

—Սիզ պիր միւսադգըզ զանն օլունտուղունուզ, վէ մէզպուրէյի տէ չօդտան պէրու թանքաղընըզ հալտէ, հագգընտա նէ եօլտա հիւքմ իթմէքտէսինիզ, տէեու սիւալ իթտի Մարսիալ :

—Պէնիմ Էֆքեարըմը մը պիւլմէք իսթէեօրսունուզ :

—Էվլէթ :

—Էօյլէ իսէ, պէնիմ Էֆքեարըմճա, ախլէազը, բէտէրինին ախլէազընա պէնզէեէն պու կէնճ գըզ տախի թէքէպպիւր իչին եաշամազտա տըր :

—Շիմտիեէ դատար օ սուրէթլէ եաշամիչ օլսուղսունու պէն տախի գապուլ իտէրիմ : Լաքին մէզպուրէ անճադ եիկիրմի եաշընտա վարտըր, վէ աչգ ու սէվտա քէնտի թապիաթընը թէպտիլ իտէպիլիր :

Մէրքիւցցա պու սէօզէ գարշը հիւրմէթսիզլիք իլէ ումուղլարընը գալտըլտարապ :

—Աչգ ու սէվտա տէնիլէն չէյ, տէտի, անըն իչին խէեալի վէ վահի պիր չէյ տիր : Պէլքի, իլք տէֆա քէնտիսինէ, «սէնի սէվէրիմ» տիւեէն հէր քիմ տախի օլսա, մէրգումա Էպէտի մուհապպէթ վէ աչգ ու սէվտա եէմինի իտէճէք իսէ տէ, թագօրաթընը բէք չարուգ անլա. եարապ, քէնտիսինէ սէրվէթ, սիւս վէ տարաթ սէֆալարը, վէ մէսէրլէթլէր կէթիրէրէք, թէքէպպիւրիւնիւ թալթիֆ իտէճէք օլան քիմ սէեէ Խօղրու տէօնէճէք տիր : Էկէր Րիշար Պէրնիէնին գըզլարը, բէտէրլէրինին վարիեթինի զայպ իտէրլէր իսէ, պիւյիւք գըզ, պիր գաշ միւեօնա պէտէլ, քէնտիսինի ճանէն վէ պէտէնէն թէսլիմ իտէճէք տիր, վէ պու տա պիզլաթ մէզքիւր միւեօնլար իչին տէյիլ, իլլա, ալէմ մուվաճճէհէսինտէ սէրվէթ բարլադլըղընը սագլամազ իչին :

—Պու սէօյլէտիքլէրինիլին սըհհէթինի թէէմին իտէրմիսինիզ :

—Էվլէթ, «սինեօր, թէէմին իտէրիմ :

—Փազաթ Գօրանըն գըզգարընտաշլարը :

—Պոռնլար տա, մահճուպ չօճուգլար օլտուգլարընտան, օլ միւ.

թէ քէպպիր մախլուգուն միւթի պէն-
տէլէրի տիրէր :

Տէրէյն , տէրին պիր խեհալաթա
տալըպ , մէրգում , իսբանեալընըն
ուսթաճա եալանլարընա պիւսպիւ-
թիւն գանմըշ օլաուղու թագտիր-
տէ , էկէրչի տաեքսընըն սէրվէթի,
քէնտի եէտինէ կէչէր իսէ , քէնտի-
սինի Դօրաեա սէվտիրմէք , հէմ
միւմքիւն վէ հէմ գօլայ օլաճաղը-
նը զանն իթմէկէ պաշլամըշ իտի :

Պիր սանիյյէ սօնրա , Մարսիալ
գարարընը վիրտիկինաէն , պաշընը
եօգարը գալտըրտը , վէ քէլամա
տէվամ իտէրէք ,

— Սիզին պուրատա ալաղընըզ
մաաշ նէ՞ մըգտար տըր , տէեու սի-
ւալ իթտի :

Դօմանտօր , միւպալաղալը պիր
մըգտար պէեան իթտի իսէ տէ , պու-
ճիւմլէ իլէ Մարսիալ ,

— Շու միւշքիւ վաղիֆէնիզ վէ
էօմիւնիւիզ իչին , պու բէք ճիւզի
պիր իւճրէթ տիր : Սիզին տահա
զիեատէեէ տէեէրինիզ վար տըր ,
տէտի :

— Սինեօր , պէն , գարշըմա չը-
գան ֆուրսաթլարը գաշըրմըշմտըր :
Պէն վագթիլյէ իշկիւզար , հիւննի
միւրատ , վէ տիեէպիլիրիւմքի , ազլ
ու ֆիրասէթ սահիպի իտիւմ , վէ է-
կէր պալթըմ եալէր օլսա իտի , սա-
յիւրլէր կիպի , պէն տախի սէրվէթէ
մալիք օլուրտում :

— Տահա սիզ կէնճսինիզ , վէ միւս
թագպէլ սիզին իչին տիր :

— Դըրգ եաշընտա պիլէ տէյլիւմ :

— Իգպալինիզ , պու կիւն տէյլիւ
իսէ , եարըն թէպտիլ օլապիլիր :
Պազը գապիլիյեթի մալսուսէնիզ
վա՞ր մը տըր :

— Էկէր սէրմաեէլէրիւմ օլսա ի-
տի , թիւճճարըգտան իսթիֆատէ
իտէպիլիրտիւմ : Կուաեանիլատա , սա-

նաթլարըն էն միւշքիւլիւնիւ իճրա
իթմէեէ կէլմէզտէն էվվէլ , իսբան-
եատա պիր սէֆային թաճիրի եա-
նընտա չալըշմըշմ տըր : Մէրգու-
մուն եանընտա , էմնիյեթէ միւհ-
թաճ պիր մէմուրիեէթտէ պուլու-
նուեօրտում :

Մէրքիւցցա , էֆէնտիսինին էմ-
նիյեթիինի սուի իսթիմալ իտէրէք ,
մէզքիւր մէմուրիեէթի զայպ իթմիշ
օլաուղունու , պէեանտէն իսթին-
քեաֆ իլլէտի :

— Ազիզիւմ գօմանտօր , տէեու
մուգպէլէ իթտի Տէրէյն , պէ-
նիւթէվէճճիւհիւմիւ պիւսպիւթիւն
ճէլպ իթտինիզ : Պինապէրին պալթ
ու թալէին հագգընըզտա վագը օլան
ատալէթսիզլիկինի թամիր իթմէք-
լիք , պէնճէ պատիլ մէմուրիյյէթ
օլաճագ տըր . . . — Պէն իսէ , պու-
րատա օն պէշ կիւն , եախօտ իւշ
հաֆթա գատար գալմագ նիյյէ-
թինտէյիւմ :

— Պու գատար ա՞ղ մը :

— Էվվէթ , էկէր պազը մէմուլին
ղայրի վէ ֆէվգէլատէ վուգուաթ-
լար , ուղուն միւտտէթ գալմագ-
լըղմը իճապ իթտիրմէզլէր իսէ .
հէր նէ տախի օլսա , կիթմէզտէն
էվվէլ , սիզին իլէ պիր գաշ տէֆա
գօնուշուրուղ , վէ քիւմ պիլիր , սի-
զին իլէրուտէ քէսպ իտէճէկինիզ
սէրվէթ , պէլքի պու ագշամքի կէօ .
րիւշմէմիզլին նէթիճէսի օլաճագ
տըր :

— Ազիզլէր սէսինիզի իշիթսինլէր ,
սինեօր : Էկէրչի պանա հիմաեէթի .
նիզի իթա իտէրսէնիզ , պիր նան-
քէօրու թէչէքքիւրէ պօրճու իթ-
միշ օլմազսընը :

— Պունու իւմիտ իտէրիւմ , վէ
իսքեաթ տա օլմուշում , ֆագաթ
կէզինմէքլիկիմիզ պիր սաաթա գա-
րիպ տէվամ իթտի , հէմ էքէյիճէ

սէրինք տույտուղումս հիսս խտրեօրում, զանն խտերիմքի, արթըգ ուեռեապիլէճէյիմ :

— Սինեօր, սիզի գօնաղա գատար կէօթիւրէյիմ մի :

— Էկէր կէօթիւրիւրսէնիզ, մէմնուն օլսւրում :

Պիր չարեք սաաթ սօնրա, պիզիմ իքի շախսար, եօլա չըգմըջ օլտուգլարը գաբուեա վասըլ օլտուլար :

— Կիճէնիզ խայր օլսուն, սինեօր Մէրքիւցցա, տէտի Մարսիալ, էլինի իսբանեօլա ուզաթարագ :

Իսբանեօլ տախի հիւրմէթի ֆէվգէլատէ թէհասիլիլէ, ըհիզինին էլինի թուրուպ սըգարագ,

— Սինեօր Տէրէյն, կիճէնիզ խայրը օլսուն, տէեու ճէվապ վիրտի :

Պունուն իւզէրինէ, Տէրէյն օտաւընա չըգտը, վէ գօմանտէօր տախի օրատան կիթտի : Իքիսի տէ, միւքեալէմէլէրինին նէթիճէլէրինտէն մէմնուն խտիլէր :

Պու նամուսլու շախսար, պիրիպիրլէրինին նիյյէթինի անլամըջ իտիլէր, վէ հէր նէ գատար հիշ պիր մանէատար սէօլ թէլէֆֆիլզ օլունմամըջ իտի խտէ տէ, պու ճիւմէլ իլէ տախի նիյյէթի մուզիրէլէրինին ըրասը իչին լազըմ կէլէն մուահէտէ, քէնտի ֆիքիլլէրի իչինտէ ագտ օլունմուշ իտի :

22

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, ըիշար Պէրնիէնին միւսաֆիրբէրլիկի ճէօմէրտճէ օլուպ, պինտէն ալէյհէկէնի Կուաեանիլատա գալտըղը միւտտէթ զարֆընտա սըգըլմասըն իչին, մէրգուսուն կէլմէսինին ֆէրտասը կիւնիւ, տէնիզտէ թէֆէրիւճէր, վէ ատատա էյլէնճէլէրէ

կիթմէքլիքլէր իճրասընը թէրթիպ իթտիրտի :

Շէյլէ քի, մուխալիֆ ըիւզկեարլարտան աուա ֆիթուր կէթիլիլմէեէրէք, կիւզէլ վէ դաեթթլէ միւնթազամ պիր քիւչիւք վաբօր իլէ սէվահիլին պօեունտա կէզիլտիկի միսիլու, Բօրթօ-Րիգօնուն տիլքիւշա գըրլարընտա տախի աթ իլէ սէյր ու սէֆէրլէր խտիլմէքտէ խտի :

Մարսիալ Տէրէյն, զաթէն մահիր վէ կիւզէլ պիր սիւարի օլուպ, իչպու կէզինմէքլիքլէր միւնասէպէթիլլէ տէ, Գօրանքն եանքնտա պուլունապիլտիկինտէն, վէ ագրապալըգ իգիլիզասընը թէճամուզ իթմէեէճէք սուրէթտէ ճիլվէլէր իտէպիլտիկինտէն, մէքքիւր կէզինմէլէրտէն զիեատէսիլլէ մէմնուն օլմագտա խտի :

Էկէրչի, եիւրէք թաշըմահան պիր սէրսէրլի մէշրէպին, ատէթա արզույի նէֆսանիլեէսի, աշգ ու սէվտա թապիր օլունուր իտէ, իչթէ, մէրգուսուն, կէնճ գըղ հադգընտա տէրքեար օլան աշգ ու սէվտասը, մէքքիւր հէր կիւնքի եագընըգ միւնասէպէթիլլէ տայիմա պիւյիւմէքտէ, անճագ մէքքիւր հալի, էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա սէօլլէր իլէ զահիրէ իխրաճ իթմէքտէն սագընարագ, նիլեթթի մէզմուսէսինի պէեան իթմէք իչին, միւնասիպ պիր ֆուրսաթա պէքլէմէքտէ խտի :

Ժան Րընօ, ուզագ եէրլէրէ կիթտիքլէրի զէման, տայիմա չիֆթիլքեաթ սահիպլինին, գըզլարընքն վէ եէկէնինին ըիֆագաթընտա պուլունուր խտի :

Պու զաթ, Բարիսլի խտի, վէ միւտտէթի էօմրիւնտէ, բէք չօգ թէճըիւպէլէր կէչիրմիշ օլտուղունտան, պէնիի պէշէրլին ֆէնա ճիհէթլէրինի պիլիր խտի, Պինապէրին, Մարսիալ

Թարափընտան, Գորա իւզերինէ պիր
գաչ տէֆա վուգու պուլան աթֆը
նազարարը կէօրտիւկիւնաէ, մէր-
գումուն գալպինտէն կէչէնի ան-
լատը :

Ժան Րընօ, վուգուի հալի կէնճ
գըզա անլաթարագ, քէնտիսինի
սագընտըրմագ իսթէտի իսէ տէ,
պէօյլէ պիր մուրտար տույղուեու
մէյտանա չըգարարագ, օլ բագ վէ
պիկիւնաճ գալպի լէքէլէմէքտէն
հիչ պիր ֆայտէ հաթըլ օլամաեա-
նաղընը, վէ շիւպհէտիզ, Մարսիալ
Տէրէյն տէ, թէքլիֆինին մուվաֆ-
ֆագըլքէթ պուլմաթը, պիր տիվա-
նէլիք օլտուղունու թէֆէքքիւր ի-
տէրէք, օ եօլտա պիր թէքլիֆի
մուզիրրէ ճէսարէթ իտէմէեէճէկի-
նի, վէ նիհանէթ Գորա տա, մէ-
մուլին զայրի օլարագ, հազգընտա
օ եօլտա պիր մուամէլէյի մէքրու-
հէ վուգու պուլմագ իսթէնիլէ պի-
լէ, քէնտիյի միւտաֆաա իտէպիլէ-
ճէկինի միւլահազա իտէրէք, թա-
սավիւրունուն իճրասընտան սար-
ֆը նազար իյլէտի :

Պինաէն ալէյ ժան Րընօ օլպապ-
տէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտու իսէ
տէ, քէնտի կէնճ համիսի իւզերի-
նէ նէզարէթ իթմէքլիկի ֆիքրինէ
գօյտու :

Պիր սապահ, եանի Կուսեանի-
լաեա կէլմէսինտէն սէքիզ կիւն սօն-
րա, Մարսիալ Տէրէյն ատէթին-
տէն խարիճ օլարագ, էրքէնճէ եա-
թաղընտան գալգմըլ օլտուղու հալ-
տէ, սիկարա իչէրէք, պաղչէտէ
տօլաչմագտա իտի : Մէրգում, պիր-
տէն պիրէ, պիր չօգ տէֆա թա-
պանճա աթըլմասընա միւչապիհ
սէսլէր իշիթտի : Զաթէն իւք կիւն-
լէրի տէ գուլաղընա օ եօլտա սէս-
լէր կէլմիշ իտի իսէ տէ, նազարը
տիգգաթընը ճէլպ իյլէմէմիշ իտի :

Պու հալտէ թապանճա սէսլէրինին
չըգտըղը թարաֆա տօղրու կիտէ-
րէք, քէնտի քէնտինէ,

—Վուգուի հալի շիմտի անլա-
լըմ, տիմէքտէ իտի :

Պէշ տագըզա սօնրա, գամըշ-
լարտան եաթըլմըլ օլան պիր քէօշ-
կիւն էօնիւնէ վասըլ օլտու քի,
պունուն ուղուն վէ տար պիր սօ-
ֆասընտան կիտիլաիկինտէ, արգա-
տա տիկէր պիր քէօշկէ տահա վա-
սըլ օլունուրտու :

Մարսիալըն օրաեա մուվասըլէ-
թինտէ, տիկէր պիր թապանճա սէսի
տահա իշիտիլտի, վէ Գորա տախի,
մէսէրրէթպախշ պիր սէտա իլէ,

—Իսապէթ իթտի, իսապէթ իթ-
տի, տէեու պաղըրտը :

—Ահ, տէտի Մարսիալ, հայ-
րէթտէ դալարագ, թապանճա թա-
լիմի իտէն տաեք գըզըմ իմիշ...
Շու գըզըն տամարլարընտաքի գան,
հազգըթթէն Բարիսիլի գանը տըր :
Տօղրուտու, մէզպուրէյի քէնտիմէ
մահպուպէ իտէրէք, արապալար
իլէ սէյեահաթլար իթմէք, պէնիմ
իշին մուճիպի ֆախր ու շէրէֆ օլա-
նագ տըր : Էվլէթ, Էվլէթ, մու-
վաֆֆաղըլլէթի էլտէ իթմէքլի-
կիմ լաղըմ տըր, վէ պէն իսթէ-
տիքճէ, էլտէ իտիլմէմիսի միւմ-
քիւն տէյիլ տիր :

Քէօշկիւն գաբուտու իւսթէ իտիլ-
միշ օլտուղունտան, Մարսիալ եի-
թէրէք գաբուեու աչտը, վէ էլին-
տէ պիր նիչան թիւֆէնկի թութ-
մագտա օլան Գորանըն գարչընտա
պուլունտու : Մէզպուրէ իսէ, թէ-
պէսիւմ իտէրէք :

—Աճալիպ, սիճմիսինիզ, հալա
օղլու, շիմտիտէն մի գալգմըշը-
նըզ, տէտի :

—Զօգտան պէրու գալգմըշըմ
տըր, տաեք գըզըմ. պիւլիւք ա-

ղաճլարքնը ալթընտա կեղինիւր-
քէն, զարիւ պիր սէս իշիթտիւմ,
վէ մէրագտա գալըպ, պուրաեա
գատար կէտիւմ, վէ սէսինիզ տի-
շարտա գուլաղըմա աքս իթմէքլէ,
իշէրի կիրտիւմ, վէ գարչընըգտա
պուլունմագ իգպալինէ նայիլ օլ-
տում:

—Պուրաեա կէրմէնիզի բէք խի
իթմիշինիզ, վէ էկէր պիր գաշ աա-
նէ օնուն քեաղըտլարը տէրմէքտէն
խօշտնըր իսէնիզ, իշթէ սիզէ նիւ-
մունէսինի կէօթէրէյիւմ:

—Մա մէմնունիյէ սիզի սէյր ի-
տէրիւմ, տէեու ճէվապ վէրտի Տէ-
րէյն, պուլունտուղու մահէլլի թէտ-
գիգ իտէրէք:

Մահէլլի մէգքիւր թախթա տէօ-
շէմէլի պիր ոալա օրուպ, էթրոփը-
նա աղաճտան մաամուլ իսկէմլէր
գօնուլմուշ, վէ պէղլէր իլէ գաբը
օրոն տիվարլարընտա քէսմէզ զը-
լըճլար, զորհտան կէօքիւլիւքլէր
վէ մասքէլէր ասըլմըշ խտի:

—Ղալիպա պուլունտուղումուզ
էէր, սիլահ թալիստանէսի տիր,
տէտի Մարսիալ կիւլէրէք:

—Էվլէթ, հալա օղլում, տէեու
ճէվապ վիրտի կէնճ զըզ, մուալ-
լիմիւմ տէ պու գոթ աըր:

Կէնճ զըզ տյնի վագըթտա ժան
Րընօեու կէօթէրմէքտէ իտի քի,
պօշալթմըշ օրուղու թապանճաեը
էլիտէ թուրտուղու հալտէ, գըմըլ-
տանմաեարագ տուրմուշ խտի:

—Ա՛հ, տէտի Տէրէյն իսթիհա-
քեարի պիր սէտա իլէ, Մ. Միշէլ
մուալլիւմ մի տիր:

—Խայր, սատէ հավէսքեար տըր,
տէեու ճէվապ վիրտի ժան Րընօ:

—Խայր, խայր, տէտի Գօրա, պի-
րինճի տէրէճէտէ մէշհուր մուալ-
լիւմ տիր:

—Տիւմէք տիր քի, սէվկիւլիւ տա-

եը գըզըմ, սիզ պու էֆէնտինին
գօմանտասը թահթընտա օլարագ,
թապանճա թալիմի էօյրէնիեօրսու-
նուզ:

—Էվլէթ, հալա օղլում, զաթէն
պիր աղ վագըթ բէտէրիւմ վէ տօգ-
թօր ժօսլէն իլէ թալիւմ իթմիշ ի-
տիւմ, ֆագաթ Մ. Միշէլին մէթօ-
տու օնլարըն ուսուլը թէտրիսիէ-
սինտէն իւսթիւն օլմաղլէ, պուն-
տան իսթիֆատէ իթմէքտէյիւմ, Լա-
քին, հալա օղլում, սիզին տախի
թապանճա իսթիմալինտէ մէհարէ-
թինիզ վա՞ր մը տըր:

—Հէման հէր քէս գատար պէ-
նիւմ տէ վար տըր, լաքին պէն ու-
զուն մէնզիլի օլան սիլահը, մէսէլա
գարապինաեը, եախօտ Ամլրիգա
զըլըճընը տահա զիեատէ թէրճիհ
իտէրիւմ:

—Էօյլէ իսէ, մէհարէթինիզի իպ-
րագ իտէպիլմէնիզ իշին, պու կիւն-
լէրտէ, պէլքի եարըն պիր ալա
կիթմէքլիլի սիզէ վա՞ռ իտէրիւմ:

—Ավա՞ մը, տէեու թէքրարլա-
տը Մարսիալ:

—Էվլէթ, զտէթ կիւզէլ վէ զա-
րիւ պիր ալա:

—Էյ նէ՞ ալիսեաճաղըզ:

—Մէլա աէնիլէն հայվանաթը:

—Աֆվ իտէրսինիզ, պէնիւմ վաու-
ֆը ահվալը հայվանաթտան մալիւ-
մաթըմ եօգ տուր: Մէլա նէ՞ հայ-
վան տըր:

—Պիր նէվի եապանի քէտի
տիրքի, պագը թապիյեունլար իս-
մինէ, սիեահ եուզ տախի տէրլէր,
վէ տիկէրլէր, բէլէնքլէր սըրասընա
գօրլար: Մէգքիւր մէլա տէնիլէն
հայվան պիր եուզ իրիլիկինտէ օ-
լուպ, եուզա զիեատէսիլլէ պէնզէր:
Թիւլլէրինին բէնկի գաթը պիր սի-
եահ օրուպ, պագը աչըգ բէնկէրի
վար իսէտէ, պունլար տախի բար-

Լոգ տէյիւ տիրէր :

— Թարիֆ իթտիկինիւ հայվան-
լար մուխաթարալը մը տըրլար :

— Հէմ բէք տէհչէթի սուրէթ-
տէ : Տահա պիր աղ էվվէլ, Մ. Մի-
շէլ, պու ճանավարարտան պիր
սիւրիւսինին, պուրատան պէշ ալ-
թը ֆարսախ ուզագտա գօնուն սիւ-
րիւլէրիսիզի թէլէֆ իթտիկինի խա-
պէր վիրմէքտէ իտի :

— Պու հայվանլար նա՞սըլ սէյա
իտիլիլէր :

— Կիճէ, կէօղլէեէրէք :

Տէրէյն իսթէմէեէրէք տիթրէ-
թի, վէ Գօրա տախի տէվամ պիրլէ,

— Հագըգաթէն պու բէք էյլէն-
ճէլի պիր շէյ օլաճագ տըր, վէ
սիլ, զիեատէ թէվէճճիւհիւնիւզ
օլան Ամէրիգա գըլըճընը իսթէտի-
կինիզ կիպի գուլլանմաեա ֆըրսաթ
պուլաճագսընը :

— Պիւթիւն գուլվէթ վէ մէհա-
րէթիսի օ սըրատա իպրազ իտէճէ-
յիմ, տէեու ճէվապ վիրաի Տէրէյն,
լաքին, ըէճա իտէրիմ, սիլ սիլահ
թալիսինիզ տէվամ իտինիլ :

— Բէք էյի, ֆագաթ շու շարթ
իլէ քի, սիլ տախի պանա հիսսէ-
տար օլմալըսընը :

— Մա մէմնունիյէ սիզէ հիսսէ-
տար օլուրում, լաքին թէքրար ի-
տէրիմ քի, պէնիմ մէհարէթիսի
թապանճա իսթիմալինտէ հիւքմ
իթմէլի տէյիսինիլ :

— Բէք էյի, բէք էյի :

Ժան Բընօ, Մարսիալա տօլու պիր
սիլահ թագաիմ իթտի, վէ պու
վէճհլէ պիր գաշ էլ թապանճա ա-
թըլըպ, միւանէլէրինտէ տախի պա-
զը սէօղլէր ճէրէեան իթտիքտէն
սօնրա, Մարսիալ վէ Գօրա գօլ
գօլա կիրիպ, քէօրֆէզ էթրաֆը-
նը տօլաջմագ իւզրէ, մահէլլի մէզ-
քիւրտէն տիշարը չըգտըլար :

Ժան Բընօ, հէր նէ գատար, կէնճ
գըզ իլէ ըէֆիգինին եալընըզ գալ-
մալարընտան բէք տէ խօշլանմաուր
խէ տէ, թէրպիեէ վէ նէզաքէթ
խիլաֆընտա հիշ պիր հարէքէթ տէ
պուլունմուշ օլմամագ իշին, մէր-
գումանըն արգաւթնտան կիթմէաի :
Պունտան տա պաշգա, օլ կիւն
պուլունտուգլարը հալէ նէզարէն,
մէզքիւր եալընըզ գալմագլըզըն
թէհիքէսի օլմամագ իտի :

Եէվմի մէզպուր սապահըսը, հա-
վա սէրին վէ կիւզէլ օլուպ, գուպ-
պէյի սէմավիեէ իւզէրինտէ ճիւզի-
ճէ պազը պէեազ պուլութլար պու-
լունմագտա, վէ հուպուպ իթմէք-
տէ օլան տէնիզ ըիւզկեարը գօգու-
լու աղաճլար արատընտան կէշիպ,
Գօրանըն, ումուղարընա սարգըլ-
մըշ պուլունան իբէք կիպի սաշընըն
պուզլէլէրինի գըմըլտաթմագտա,
վէ պազէն պու պուզլէլէրտէն պի-
րիսի, Մարսիալըն եիւզիւնէ բասթ
կէլտիկինտէ, պունտան տօլաեը
մէրգուլուն վիճուտինտէ պիր տիթ-
րէմէ հուսուլէ կէլտիկի կիպի, տա-
մարլարընտա տախի պիր ֆէվէլա-
տէ սըճագլըգ ճէվէլան էյլէմէքտէ
իտի :

Մարսիալ իլէ Գօրա, աղաճլըզը
պիր մահէլլէ կիրէճէքլէրի սըրա-
տա, Բիշար Պէրնիէնին էմրլէրինի
ալմագ իւզրէ գօնաղա տօղրու կիթ-
մէքտէ պուլունան Մէրքիւցցա,
պունլարը ուզագտան կէօրտիւ, վէ
զաթէն թապիաթընտա տա չաշուտ-
լուգ պուլունտուղունտան, պուն-
լարը կէօրմէսիլլէ, մէրագը թահ-
րիք օլունտու, վէ անլէրին վիսու-
լինտէն էվվէլ, Մօրն տաղլարընա
վաուր օլմագ իշին, քէսման պիր
եօլտան օլ թարաֆա միւթէվէճի

օլտու : Մէրգում , էսնայի ըսհտէ , քէնտի քէնտինէ ,

— Բիմէնին պիւմէտիկինի պիւմէք էյի շէյ տիր , էր եա կիճ իսթիֆա . տէ իտիլը , տիմէքտէ իտի :

Մարսիալ Տէրէյն , տաեքսընըն խանէսինէ կէլէլիտէն պէրու , իւք տէֆա օլտարագ , տաեքսընըն պիւլիւք գըզըլա եալընըզ պուլուն . մագտա օլտուղունտան , պախթ ու թալէինին գարշըքնա չըգարտըղը ֆըրսաթտան իսթիֆատէնէ չալըլ . մագ նիյէթինտէ իտի , վէ նիյէթինի օլ տէրէճէ աչիքեար սուրէթ . տէ պիւլիւրմէք թասալիւրունտա իտի քի , Գօրանըն , պունու անլա . մամաը միւմքինսիզ օլաճաղը զան . նընտա պուլունուեօրաու :

Լաքին մէրգում Պունա ճէսա . ըէթ իտէճէք մի իտի , վէ խուլու . սը գալպ խասսէսինին , էն զիեատէ քիւթալս պիր քիմնէտէ հասըլ էյլէտիկի շիւպհէլի պիր հիւրմէթ , սէօյլէնէճէկի սէօյլէրի մէնն իթմէ . եէճէք մի իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , մէրգում , պիր տէրէճէ պաշընը աչաղը էյսիշ օլարագ ելուրիւմէքտէ օլուպ , գալպի սիւրաթլէ վուրմագտա իտի :

Իւք տէֆա Գօրա սիւքիւթի գաթթ իլէ ,

— Հալա օլլում , նասըլ տիլսիզ կիպի տուրուեօրաունուզ , վէ նէ՞ տիւչիւնիւեօրաունուզ , տէտի թէ . պէսսիւմ , վէ պիր տէրէճէ իսթիհ . զա իլէ :

Իշպու սէօյլէր Մարսիալ Տէրէյնէ քէնտի թապիի քիւթալսըղընը քէսպ իթտիրտիքլէրինտէն , սին . եօր Մէրքիւցցանըն իւշ գըզգարըն . տաչարտան էն պիւյիւկիւ հագ . գընտա իթտիկի մուհաքէմէյի տէր . խաթըր էյլէտի , վէ « նէ՞ տիւչիւ . նիւեօրաունուզ » սիւալինին , պէլքի

արզուսունուն պիր իգրարընը հու . սուլէ կէթիրմէք մագսէտիյլէ օլտու . զունա քէնտինճէ գարար վիրտի , վէ սօնրա աշըզլարա մախսուս պիր թարգտա Գօրաեա պագարագ ,

— Նէ՞ մի տիւչիւնիւեօրում , բէք ալէա պիւլիւրսինիզ քի , սիզի տիւ . շիւնիւեօրում , տէնու ճէվապ վիր . տի :

— Շիւպհէսիզ , թապանճա վէ գըլըճ թալիմի հագգընտաքի մէ . ըագըմտան տօլաեք , պէնի զարիպ պուլուեօրաունուզ :

— Ա՛հ , պէն սիզի թապիւթըն մաֆէվգինտէ , վէ սէճտէ գըլըն . մաեա լաեքգ պուլուեօրում :

— Սագընընըզ , հալա օլլում , տէ . տի կէնճ գըզ կիւլէրէք , շիւնքի պէն սիզէ պիտտէֆաթ , պու եօլտա իլթիֆաթտան խօշլանմագ օլտուղու . մու անլաթմըլ օլտուղում հալտէ , սիզեինէ էվլէլքի իլթիֆաթլարընը . զա պաչլատընըզ :

— Էկէրչի գալպիմտէն սուտուր իտէն պիր լիսանը միւտահանէ զանն իտէրսէնիզ , պունտա պէնիւմ նէ՞ գապահաթըմ վար տըր :

— Էօյլէ իսէ , գալպինիղի սիւ . քիւթ իթտիրին :

Պու մուգատտէմէ , բէք տէ թէշ . վիգաթամիզ օլմատըղը էճիլտէն , Մարսիալ , տօտագլարընը մօրար . թարագ , սիւքիւթ իթտի :

Մարսիալ վէ Գօրա պու արալըզ Մօրն տաղլարըլա նէհր գըբըր . նըն տիք մահէլլէրինի կէշտիքտէն սօնրա , Գօրա իլէ Արման Տօրսա . եըն , պիրի պիրլէրինտէն մուֆա . ըագաթլարը էսնատէ , տայիմա եէք . տիկէրլէրինի սէվմէքիկի եէմին իթմիշ օլտուգլարը մահէլլէ վասըլ օլտուլար :

Պունլարա եագըն պիր գաեալըզ , պուլունուպ , մէգքիւր գաեալըզ ,

զիքը. իթտիկիմիզ տիք մահէլէր. տէն պիր տիվար երդընթըսըյա այ. րըլմըշ, վէ պու տիվար երդընթը. սընըն իւթիւ տէ, պիւյիւք օթլար վէ չալը չըրըլար իլէ գարւանմըշ իտի:

Մէրքիւցցա, պոււնտան ագտէմ, իքի կէնճ մաշուգ վէ մաշուգէնին պիրի պիրլէրլիլէ վէտալաշաբգլա. րընտա եարաբըլը կիպի, պու քէր. րէ տախի չաշուտլուգ հիւնէրի վէ քէրթէն. քէլէ միսիլու չէվի. րլիկիլ. լէ, պիր թաղրիպ մէգքիւր չալը չըրըլար արաւընա սօգուլմուշ ի. տի, վէ գարնը իւզէրլիլէ սէրիլմիշ, վէ պաշընը տախի եօլուն սիվրի թա. րաֆընտան պիր տէրէճէ եօգտըրը գալարըմըշ պուլունտուղու հալտէ, Գօրա իլէ Մարսիալըն, քէնտի եա. նընտան կէչտիքէրի սըրատտ, սէօյ. լէեճէ. քլէրի սէօլլէրի. իշիտէպիլիլ իտի:

Լաքին մէրգում Խարանեօլ, էվ. վէլ էմիրտէ պիւյիւք պիր մէյիու. սիեէթ հիսս լյլէտի, չիւնքի կէօգ. լէտիկի շախպար, հէմ դանէթ եա. վաշ, վէ հէմ ալա գօնուլմանեա. րագ եիւրիւմէքտէ իտիլէր, Լաքին պէրէքէթ վիրսին քի, զիքը իթտի. կիմիլ գանալարա բէք եազըն տուրատլար, վէ Գօրա էլինի ու. գաթարագ,

— Հալա օղլու, տէտի, չու ու. ֆուգ հագգընտա նէ տիւշիւնիւ. եօրսունուլ:

Մարսիալ, պու սէօղիւ այնի ֆըրսաթ իթթիթաղ լյլէեէրէք,

— Հագըգաթէն բէք կիւզէլ տիր. տէեու ճէվապ վիրտի միւէսսիր պիր սէտա իլէ, ֆագաթ մատամ. քի սիլ պէնիմ եանըմտա պուլունտուեօրսու. նուլ, պէն սիլաէն պաշգա պիր շէյ տիւշիւնէմէմ, սիլտէն զայրի քիմսէյի կէօրէմէմ, վէ սիլտէն

մատտա, հիշ պիր շէյէ հայրան օ. լամամ:

— Եինէ՞ մի իլթիֆաթ, տէտի կէնճ գըլ, նըսֆը լաթիֆէ, նըսֆը ճիտտի օլան պիր հարէքէթի թէհ. տիտամիլ իլէ: Սագընըն, հալա օղլու, եօգաա տարըլաճաղըլ:

— Պէնի սիւքիւթէ՞ մի մահ. քիւմ իտիեօրսունուլ:

— Ալա: Պէնտէն զայրի հէր շէյ հագգընտա պոհս իտէպիլիլիլիլ:

— Պոււնուն իհիմիմալի եօգ տուր, տէեու մաղապէլէ իթտի Տէրէյն աշղլէ, զիրա, սիլաէ օլան հալ, ֆիքրիմի ալթիւթ, ճէլպ, վէ սէր. խօշ իթտիկիլինի, վէ նիհաեէթ, սի. զի կէօրտիւկիւմ կիւնէ տէկին, վի. ճուտինտէն շիւպհէ իթմէքտէ օլ. տուղում դանէթլէ կիւզէլ վէ միւ. քէմմէլ պիր իտեալի թատալվու. րու, եանի էօմիւլմիւն ըիւեաւընը ֆիլիլէ կէթիւթտէ օլտուղունու. զա կիլլէեէպիլիլիլիլիլ:

— Աճապա պէօլլէ շէյլէր սէօյ. լէմէք, Բարեպիլլէրին տաէթի՞ մի տիր, տէեու սիւալ իթտի Գօրա կիւլէրէք:

— Բէճա իտէրիմ, պէնի մա. խարա իթմէյինիլ, վէ հէր նէ սէօյ. լէեէճէքէմ, տինլէյինիլ, տէեու տէվում իթտի Մարսիալ: Պէնիմ պուրաեա մուվասըլէթիմին իլք տա. զըգաընտան, գարըր գօնուլմալ պիր գուվվէյի ճաղիպէ, պէնի սիլէ տօղրու մէյիլ իթտիրտիկիլինի հիսս իտէրէք, պոււնու, էվվէլ էմիրտէ սիլին ֆէվգէլատէ կիւզէլիլիլիլիլիլ, վէ թըֆըլ կէնճլիկիլիլիլիլ համլ իթ. մէքտէ իտիմ իտէտէ, սիլլի լյիճէ թանըտգճա, սէպէպլէրլիլիլ տախի լաեըգըյա անլամաեա պաշլատըմ: Ճինսիլիլիլիլ մէնսուպ օլմագ իգալ վէ իֆթիլաւընա նայիլ օլան սէչիլ. միշ միսիլուղլար իշինտէ, սիլ պիր

միւթէսնասընդ : Սիւզ , գըզգար-
տաշարընդ եանընտա , մէշհուր
ընտամարըն իսիմէրիյէ միւմդի
օլան թասվիրէր եանընտա , Բա-
ֆայէին Մէրեհմ անէ թասվիրի կի-
պի բարլամագտասընդ : Սիզին պիր
ֆիքրինիզ վար տըր քի , հէր քէսէ
հաքիմ տիր , վէ պիր զարապէթի .
նիզ վար տըր քի , հէր քէսի էսիր
իթմէքտէ տիր : Ճէնապը Հազգ
սիզի սուլթան օլմագ , վէ պիր ի-
շարէթ վէ պիր պագբշա էմր իթ-
մէք , վէ տիզ իւզէրինտէ սիզէ ի-
թաաթ իտիլմէք իչին , եարաթմըշ
տըր : Սիզին եէրինիզ , իշպու միւն-
ֆէրիտ արազի քէօշէսինտէ , վէ
գապա չիֆթիք միւթէզիմէրիյէ
ահմագ էսիրէր իչինտէ տէյիլ տիր :
Սիզին մէվզընդ Պրանտատա , Բա-
րիստէ տիր :

— Բարիստէ՞ մի , տէեու թէքրար-
լատը կէնճ Կըզ :

— Էվվէթ , Բարիստէ տիր , չիւնքի
Բարիս շէհրի , սիզի ալգըշաամագ
իչին պէքլէմէքտէ տիր : Էվվէթ ,
Բարիս , պիլճիւմիէ սիւս վէ տա-
րաթլարա վէ գէֆք ու սէֆալարա
մախսուս պիր շէհիր տիր : Շէհրի
մէզքիւրտէ , նիչէ գաաընլար վէ
գըշար , իլահէլէրէ լաեքգ արա-
պալարա րաքիպէն , սէյրանկեահ-
լարա կիտէրլէր : Վէլհասըլ Բարիս ,
գաաընլարըն ճէննէթի տիր :

Գօրա , մէթանէթի վէ սաֆի պիր
պաղըշա Մարսիալ Տէրէյնէ նա-
զար գըլար , վէ թէպէսսիւմ իտէ-
րէք :

— Հալա օլլու , տէտի , զալիպա
պէնիւմ , մէճհուլում օլտն օլ մէշհուր
Բարիս շէհրի հազգընտաքի արզու-
մա տայիր սիզէ մալիւմաթ վէրիլմիշ
օլմալը տըր քի , սիզ տէ օլ պապտէ
պէնի թահրիք իթմէք իսթէհօրու-
նուզ :

— Կիւնիւն պիրինտէ օթուրա-
ճագ օլտուղունուզ թախթըն տէ-
րէճէլէրինի պու կիւնտէն սիզէ կէօս-
թէրմէք իսթէրիւմ , տէեու ճէվապ
վիրտի Մարսիալ , իմտի , նասըլքի
տէվայիրի ինղըլապըն չիչէքլէրի ,
բարլագ ընկէրի վէ շէտիտ գօ-
գուլարըլա , էվրօքա իգլիմէրիմի-
զին չիչէքլէրինի եիւզտէն տիւշիւ-
րիւրլէր իսէ , էօյլէ տաթի սիզ , պու
կիւնքի կիւն Բարիսին , իֆթիսար
իթմէքտէ օլտուղու կիւզէլէրինի
եիւզտէն տիւշիւրէճէքսինիզ , վէ
Բարիս անլէրի ունուտուպ , սիզէ
հայրան օլաճագ տըր , չիւնքի Բա-
րիս , եարըն սիզին աեաղլարընդ-
տա պուլունաճագ տըր , նասըլքի
պէն զաթէն պուլունուեօրսամ , վէ
պէն սիզէ նասըլ սէճտէ գըլըեօր-
սամ , Բարիս տէ սիզէ էօյլէ սէճտէ
գըլաճագ տըր :

Տէրէյն , քէլամ պէլաղաթըն-
տան հարէքէթ պէլաղաթընա նազլ
իթմէք իւզրէ , Գօրանըն պիր էլինի
թուլուպ , սօտաղլարընա սօղրու
կէօթիւրմէք իսթէտի իսէ տէ , կէնճ
ղըզ շէտիտէն էլինի չէքիպ , վէ
ասլա խըրս ու հիտտէթ կէօսթէր-
մէեէրէք :

— Աճա՛յիպ , հալա օղլում , տէ-
տի , զալիպա պանա արզ իթտիկի-
նիզ , աշգ վէ մուհապպէթ իֆատէ-
սի օլմալը տըր :

— Էվվէթ , տէեու մուգապէլէ իթ-
տի Մարսիալ , տէրունէն ֆէվզէլա-
տէ պիր հարարէթ հիսս իտէրէք ,
էվվէթ , պէն սիզի պիւթիւն գուվ-
վէթիմլէ սէվէրիւմ , վէ էկէր մու-
վաֆֆադաթ իտէրսէնիզ , սիզի գա-
աընլարըն էն բարլաղը վէ էն մէ-
սուտու սըրասընա գօեաճաղըմ , վէ
հէր քէսէ իտիլէն իթաաթտան Կի-
եաաէ , սիզէ իթաաթ իտէճէյիւմ :
Իմտի , պէնիւմ սիճիլիմի քէսինիզ :

Գօրա , կիւլէրէք , չէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Հալա օղլում , սիզի կիւճէնտի , ընճէկիմաէն աօլաեք էսէֆ իտէրիմ , լաքին , շու սըրատա , վազը օլան հալէ ճիտտի նազարլա պազմադ , պէնճէ միւշքիւլ աիւր : Սիզ , պէնի սէվտիկինիզի պէնան իտիեօրսու նուզ , պու իսէ , պէնճէ մուճիպի ֆախր աքր . պէնիմէ էվէնմէք իս թէեօրսունուզ , պու տախի պէնճէ իֆթիխար աոտ օլունուր . լաքին , զաննրմա շունու ունուտուեօրսու նուզ քի , սիզ ֆամիլեա բէտէրիսի նիզ , վէ պէնտէն պիր ազ քիւշիւք օլտուղունու իշիթմիշ օլտուղումգը . զընըզ ; էվէնմէսի իշին , սիզին , Բա . բիսէ ավտէթիկիզէ պէքլէմէքտէ տիզ : Պէն սիննտէ պիրիսինի , մէզ . պուրէ գըզընըզա էօեէ վալիտէ իթ . մէքիք ֆիքրի , սիզէ տախի զա . րիպ կէօրիւնմէեօր մու : Պէն , պու խուսուսու , տիվանէճէ պիր լաթի . ֆէ կէօրիւեօրում , վէ էկէրչի բէտէ . րիմէ իշի աչարսանըզ , անըն տախի պէնիմէ հէմէֆքեար օրոճաղընա չիւպհէ իթմէմ : Պինապէրին , տա . յիմա ագրապա վէ իյի տօսթ գա . լալըմ , վէ գօնաղա ավտէթ իտէլիմ :

— Գօրա , տէեու տէվամ իթտի մարաիալ , վազը օլան թէքլիֆինին կէնճ ճըզ թարաֆրնտան պիր ագտը իզտիվաճ թէքլիֆի զանն օլունմա . սընտան տօլաեք հայրէթտէ գալըպ , վէ թէքլիֆինին սուրէթի գապու . լինտէն տօլաեք զաեքթիլէ հիտտէթ . լէնէրէք , ֆագաթ վահշիանէ ար . զուլէրիլէտէ հէր վագըթտան զիեա . տէ եանըպ թութուշարագ , Գօրա , բէք գալի / վէ բէք մէրհամէթիիզ իվիշտինիզ . չիւնքի , պէնի թահգիր իլէ պիրլիքտէ իսթիհզա տախի ի . աիեօրսունուզ : Պու ճիւմէ իլէ տա . խի պէն եինէ սիզի սէվէրիմ :

— Միւսթէրիհ օլուն , հալա օղլում , իւղէրնիզտէքի մարազ կէ . չիճի տիր , տէեու տէվամ իթտի կէնճ ճըզ , եինէ իսթիհզա թար . զըլա , պու հալ իգլիմին թէէսիլի տիր : Պիզիմ թարաֆլարն ֆէվգէ . լատէ սըճադ կիւնէչի , էվրօքա գա . ֆալարընը զիեատէճէ գըզտըրըր : Լաքին , պու մարազ մուխաթարալը օլմաեքա , չաբուգ աֆիլեթ քէսպ իտէր :

— Պէն ապա աֆիլեթ քէսպ ի . տէճէք տէլիլիմ վէ աֆիլեթ քէսպ իթմէք տէ իսթէմէմ :

— Էօյլէ ամմա , սիզին իսթէմէմէ . նիզէ բաղմէն , աֆիլեթ քէսպ իթ . մէնիզ մուհագգադ տըր :

— Գօրա , պէն սիզի տէրէճէլի ֆէվգէլատէտէ սէվէրիմ , սիզին տէ պէնի սէվմէքլիկինիզ լաղըմ տըր . չիւնքի , պէն էօյլէ իսթիեօրում :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , Մար . սիալ քէնախինտէն չըզըպ , կէօրէ . ճէկի մուխալիֆէթտէն տէ սալա իհ . թիրազ իթմէեէրէք , մէզպուրէյի գուճագլատը , վէ կէօքաիւնտէ սը . գըպ , տարմատաղըն սաչլարընը պուս իթմէկէ չալըտը , վէ լաքին կէնճ ճըզ , պէօյլէ պիր մէմուլին զայրի վէ վահշիճէ մուամէլէտէն տօլաեք , էվվէլ էմիրտէ գուվվէթ վէ թագաթտան տիւշտիւ իսէտէ , մուախաթէն տէրհալ չապալամա . եա պաչաեարագ , մէրգումուն բէն . չէի էուրէթինտէն գուրթուլտու , վէ օլ տէրէճէ պիր սինիր գուվ . վէթիլէ Մարսիալը եիթտի քի , մէր . գում սալանարագ ըիւճաթա մէճ . պուր օլտու :

Կէրչի կէնճ գըզըն ըէնկի բէք զիեատէ սօլաու , ֆագաթ տօտագ . լարընտա իսթիհզաքեարի պիր թէ . պէսսիւմ միւշահէտէ օլունպարագ ,

— Հալա օղլում , տէտի , սօղուգ

վէ պըշադ աղղը կիպի քէսիճի պիր սէտա իլէ, էկէրչի շու հարէքէթի-նիզ պիր տիվանէլիք էսէրի օյմանա իտի, մէքրուհ պիր հագարէթ տի-մէք օլաճագ իտի: Հարէքէթինիզ պու իքիսինտէն պիրի տիր, լաքին պէնճէ տիվանէլիք օլաուղունաշիւք, հէ եօդ տուր: Հէր հալտէ, Բօր-թօ-Րիզօնուն կիւնէշի, սիզտէ սըթ-մա խասիւալըը հուսուլէ կէթիրմիշ օլաուղունտան, պիր թապիպէ իհ-թիեանճանը տէրքեար տըր:

Մարսիալ, մէզքիւր էմրի պասի-րէթսիլիկիլէ նէ պիւլիւք խէթա իշլէմիշ օլաուղունու, վէ էկէր կէնճ գըզ բէտէրինէ օլ պապտէ շիքեա-նէթ իտէր իտէ, թահթընտան նէ աղըր նէթիճէէր հասըլ օլաճագը-նը անխար:

Րիշար Պէրնիէ, վուգուի հալի խապէր ալաղընտա, խապէսինտէն էօյլէ պիր էտէպիլք նէկէնի թարա ու թէպեիտ իթմէսիլէ, միհման-նիւվաղըդ հագգընը, վէ բէտէր-լիք վաղիֆէսինի իճրա իթմիշ օլա-ճագ իտի, վէ մէրգումուն շու եօլ-տա հարէքէթտէ պուլունաճաղը իտէ, շիւպհէսիլ իտի:

Պինապէրին Մարսիալ, էլէրինի բէճա թարղընտա Դօրտեա աօղրու ուղաթարագ,

—Րէճա իտէրիմ, պանա աֆվ իտինիլ, տէտի:

—Աֆվ իտիպ իթմէնէճէք հիշ պիր շէյ եօդ տուր, տէեու ճէվապ վիրտի Դօրա, զիրա գապահաթը-նըզ, պէյնինիլին ալթիւսթիկին-տէն տիր: Պու իտէ, քօդթօր ժօպէ. նէ այլտ պիր քէյֆիկէթ օլուպ, մէրգում սիզի մաթլուպ վէճհ իւզ-րէ թէտավի իտէրէք, ագլընըզ պաշընըզ կէթիրէճէք տիր: Պու հալտէ, հալա օղրում, պէքլէյի-նիլ, շիմտի քէնտիսինի սիզէ կէօն-

տէրիրիմ: Մէրգումա էմնիլ, էթ իտինիլ, զիրա զանէթ մահիր վէ էրպապ պիր գաթ տըր:

—Ալահ աշգընա օլաուն, տօւ-լունուզ, վէ պէնի տի'նլէյինիլ, տէպի Մարսիալ Տէրէյն:

—Պէնճէ տիւլէնէճէք հիշ պիր շէյ եօդ տուր, շիւնքի պէն հէքիմ տէյլիլիմ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, կէնճ գըզ օրատան մուֆարագաթ իթտի, ֆապաթ Մարսիալ, մէզպուրէնին արգասընտան կիթմէք թասափվու-րունտա պուլունմանապագ, պիր գաշ սանիլէ գատաթ, Թօրադա գաղըլըզ կիպի, պաշը աշաղը էյիլ-միշ, վէ կէօղլէրի ապլիքն պիր հալ-տէ պուլունմուշ օլարագ գալտը:

Պիրտէն պիրէ մէրգումա աեաղը-նը նէրէ վուրտու, վէ կէօզ պէ-պէքլէրի իշլինտէ, մուճիպի տէհ-շէթ պիր բարլագլըզ միւշահէտէ օլունարագ, պօղուգ պիր սէտա իլէ տէ:

—Սէ'նի ալապ վէ վէլէտի գինա օլան էսիր, տէտի, սէն դանն իթ-տին քի իսմիմի սանա վիրիեօրում տէյի, վէ էօյլէ իքէն լէտտ իթ-տին, պէնի թահգիր վէ մասխարա իթտին, լաքին պէյիա եօդ, պէն տէ ինթիզամըմը ալաճաղըմ, հէֆ բարլագ սուրէթտէ ինթիգամ ալա-ճաղըմ:

24

Իշպու բիւր զապապ վէ մուլթա-նար իֆատաթտան սօնրա, Մար-սիալ Տէրէյն գօնաղա միւթէվէճ-ճիհ օլաու, վէ եօլտա կիտէրքէն, Մէրքիւցցանա թէսատիւֆ իթտի-կինտէն, մէրգումա իպպանեօլ,

—Ագշամ խալը, սինեօր, տէտի:

—Ագշամար խալը օլաուն, գօ-

մանտէօր, տէնու ճէվապ վերտի
թէյաչա Մարտիալ, չիւնքի լագըր-
տը իթմէք իսթէմէյիպ, կէչիպ կիթ-
մէք թասավուրունտա իտի:

Հալ պու քի, Մէրքիցցա, պու
խուսուսա էհէմիյեթ վիրմէե-
րէք,

—Սինեօ'ր, տէտի, խըրյը կէօ-
րիւնիւեօրսունուզ, աճապա չայ-
եանը էսէֆ պիր հալ մը վագը օլ-
տու:

—Սիզէ պիր շէյ տէյիլ տիր:

—Խայր, սինեօր, էօյլէ տէյիլ,
սիզէ այլա օլան պիր շէյին, պանա
տախի թէալիւգիւ վար տըր, զիրա
պէն ճանէն վէ պէտէնէն սիզին իմ:
Պունտան պաչգա սիզի իսթիճվապ
տախի իթմէեթէյիմ, զիրա լիւ-
զում եօգ տուր, պէն հէր շէյի
պիլիրիմ:

—Նէյի պիլիեօրսունուզ, տէնու
սիւալ իթտի Մարտիալ:

—Շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ. սիզ
Գօրա իլէ պիրլիքտէ պուլունտու-
ղունուզ զէման, պէն տախի պիթ-
թէսատիւֆ, պիր գաեա արգասըն-
տա, վէ սիզտէն պիր գաչ աաբմ
ուզագտա պուլունտուեօրտում, վէ
գուլպարըմ իսէ, թէզ իչիտիր
օլտուղունտան, սէօզլէրինիգտէն հիչ
պիր լուղէթի գաչըրմաեօրտում:
Ահ, սինեօ'ր, սիզ աթէչի, վէ պէլ-
քի տէ, լիւզումունտան զիեատէ
աթէչի պիր հալտէ պուլունտուեօր-
տունուզ, վէ հագըգաթէն Գօրա-
նըն, սիզին կիպի պիր գաթըն գատր
ու գըյմէթինի թանըմամաբնա, դա-
եթթլէ թէաճճիւպ իթտիմ:

—Ահ, տէտի Տէրէյն, օլ միւ-
թէքէպպիրէ գըզ պիր ճէգաեա
միւսթահագգ տըր:

—Մէզպուրէեթ վիրէճէկինիզէ-
զանըն, մաթլուպունուզ վէճհ իւզ-
րէ օլմասընը իսթէրիմ, զիրա եա

պէն եանըրեօրում, վէ եախտ
սիզ օլ գըզը, միւթէքէպպիրլիկի-
նէ ռազմէն, էլան սէվմէքտէսինիզ:

—Մէզպուրէյի սէվիպ սէվմէ-
տիկիմի պիլմէմ, ֆագաթ հէր վա-
գըթտան զիեատէ քէնտիսինի ար-
զուլէմէքտէյիմ:

—Օ թապիի տիր, պէօյլէ սըրա-
լարտա հիտտէթ վէ մուվաֆֆա-
գըյյէթսիզլիք, աթէչին իւզէրինէ
զէյթ պրագըրըլար, վէ աթէչի տա-
հա զիեատէ բարլաթըրլար, Պինա-
պէրին աթէչ տահա զիեատէ պիւ-
յիւր, վէ պու աթէչի սէօնտիւրմէք
իչին իսէ, եալընըզ պիր չարէ վար
տըր:

—Դանյի չարէ տիր:

—Մէզպուրէեթ միւթէսարըֆ
օլմագ չարէսի:

—Լաքին էկէր պունուն իհթի-
մալի օլմաղ իսէ. . . տէտի Մար-
տիալ:

Իսբանեօլ, պու սէօզէ մուգա-
պիլ, ումուզարընը սիլքինէրէք,

—Միւրատ օլունտան շէյ պիլինի
իսէ, օ շէյ իհթիմալին խարիճինտէ
գալմագ, աէտի:

—Էօյլէ իսէ, էր եա կիճ Գօրա-
նըն գալպինի էլտէ իտէճէկիմի զանն
իտիեօ'րմունունուզ:

—Դալպինի մի, խայր:

—Նէ՞ իչին:

—Չիւնքի գալպի քէնտիսինի
տէյիլ տիր:

—Մահպուպու մը վար տըր:

—Էվլէթ, պիր աչըզը վար տըր,
եանի ֆրանսա պահրիեէսի զապի-
թանընտան Արման Տօրսայ նամըն-
տա պիր ֆրանսըզ տէլիգանըսը
սէվմէքտէ տիր: Մէրգում տէլի-
գանընըն մէնսուպ օլտուղու սէֆի-
նէ, սիզ Կուեանիլաեա կէլմէզ-
տէն ազ էվլէլ, հարէքէթ իթմիչ
տիր:

—էյ տաւերմ պու աշգ ու սէվ-
տաւեր թահսին իտիւնօր մու :

—Անքն մալիւմաթը պիլէ եօգ
աուր :

—էմօնմիսինիզ :

—էվվէթ :

—Պուսու պիլտիկիմէ մէմնուն
պտուամ, ֆադաթ պու աշիգանը
զէնկիօն մի տիր :

—Խայր, ֆադիր տիր, վէ պէլ-
քի տէ պու դըզըն արդասընտան
տիւշմէսինին մագսէտի, պաշընա
մէզպուրէնին բէտէրի սէրվէթինի
տիւշիւնմէսի տիր, Լաքին սիգէ լա-
ղըմօ օլուն, հէմ սէրվէթ տիր, վէ
հէմ կէնն գըզ տըր, Պինապէրին
սիգ պիր քէրրէ տաւերըզըն վաբի-
սի օլուրսանըզ, տըթըզ հիչ պիր
ըպգիպինիզ պտմազ : Զիւնքի օ-
հալտէ, Գօրա էսիր օլուղու ճի-
հէթէ, գուսուր շէյլէր կիպի սի-
զին մալինիզ օլուր, վէ պիր էսի-
րին էֆէնտիսի, միւրատ իթտիկի
թադտիրտէ, քէնտի էսիրինին մու-
գապէմէթինի մահվ, վէ զուրուրի-
նէթինի աէֆ իտէպիլի :

—Հայ ֆիթնէէնկիզ հայ, տէ-
տի Տէրէյն :

—Պէն սիգէ ստորգ օյաճաղըմը
պէտան իթմիշ իտիմ, իշթէ պու
քէրրէ սառապաթըմը իպրազ իտի-
նօրում, վէ խաւալաթընըզ մէվ-
զըն ֆիլիէ կէթիւրէճէք թարիզի
կէթթէրիւնօրում, Սէօյլէյին, պու
թարիգէ սիւլիւք իթմէք իչին, թէ-
րէտաիւս միւ իտիւնօրսանուզ :

—Խայր :

—Իշ կէօրմէք վազթ ու գէմանը
կէթիւրէնտէ, լիւճաթ իտէճէքմի-
սինիզ :

—Ասլա : Հէր ճիհէթ, պէնի իլէյ
ըն սիւրբաթօր, լաքին, ֆուրսաթ նէ-
րէտէ :

—Պու ֆուրսաթ ուղտգ տէյիլ

տիր, օլ պապտէ սիգ էմին օլու-
նուզ :

Պէօյլէճէ պու իքի շախալար, պիրի-
պիրլէրինտէն մուֆարադաթ իթտի-
լէր : Մարսիալ, գօնաղս սոցրու եօ-
լունա տէվամ իտէր իքէն, պաղչէ-
նին օրթասընտա, պիր չան սէսի ի-
շիթտի քի, սապահ գահպաթըսընը
միւշիւր օլմաղլէ, սիւրաթլէ եիւրիւ-
մէկէ պաշլատը :

Գօրա, պու արալըզ, կիւլինն ալիք
սիմա իլէ, գօնաղըն գարսուտէնտա
պէքլէմէքտէ օլուղուտան, Մար-
սիալըն կէթիւրէնի կէօրաիւկիւնտէ,

—Մամէ մնունիլէ կէօրիւնօրում
քի, տէտի, քեամիլէն քէսպի ա-
ֆիլիէթ իթմիշսինիզ : Սիւրըզ սըթ-
մանըզ գալմատը, վէ պաշընըզ աալի
թէքրտը քէսպի սիւրիւնէթ իլլէ-
տի, տէյիլ մի : Պու հալտէ, հալա
օղում, իլթիֆաթմը սիգէ թագ-
տիմ իլէ, չաքուգ կէլմնիզի իթմար
իտէրիմ, զիրա, սուֆրատա պիլի
պէքլէթօրլար :

Պատէհու, մէզպուրէ, թաամ
սալասընա կիթտի, վէ Մարսիալ տա-
խի արգասընտան կիթտիկի հալտէ,
մէրգ ումէյիլմէզքիւր եէնի, ֆա-
գաթ գարալարըզն իսթիհզասընտան
աթըմը հիտալթ տուեարազ :

Հէրնէ հալ իսէ, Մարսիալ, թա-
ամ սալասընա կէթիւրէնտէ, սա-
եընըլա թօգա իտիպ, կէնն գըզ-
լարը վէ վալիտէսինի տալի սէլամ-
լատը, վէ սօնրա կիտիպ, սուֆրա-
տա հէր վազըթքի եէրինտէ օ-
թուրտու :

Գահպաթը էսնասընտա Րիշար
Պէրնիէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Պու կիւննէ եաքաճաղըզ, էյ-
լէննէ թէրթիպ իտիլտի մի, տէեու
սիւտլ իթտի :

—Սէվկիւլիւ տաւերմ, տէեու ճէ-
վապ վիւտի Մարսիալ Տէրէյն, պու

սապահ Գօրա պանա, պիր կիճէ
ավընա կիթմէքլիկի վատ իթտի:

—Էվլէթ, մէլա ավընա կիթմէք.
լիկի վատ իթտիմ, տէտի Գօրա:

—Ֆիլվազը կիւզէլ թառափուր,
ֆադաթ մէլա տէնիլէն հոյվանա-
թը նէրէտէ պուլաճաղըզ, տէեու
մուգապէլէ իթտի Րիշար Պէրնիէ:

—Մօրն—Րուժ չիֆթլիկի եազը-
նընտա, միւսիւ Պէրնիէ, տէտի ժան
Րընօ:

Պատէհու ժան Րընօ, մէզքիւր
հոյվանլարըն իքի կիճէտէն պէրու
կէլիպ, օրման ճիւղարլարընտաքի
հոյվանաթ պաղչէլէրինի խարապ
իթտիքլէրինի պէր իմաֆսիլ ան-
լաթուր:

—Էֆէնտի բէտէր, տէտի Գօրա,
էկէր իթթէրսէնիզ, էօյլէն լատտէլէ-
րինտէ պուրատան պէյկիլլէ եօլա
չըգարըզ, վէ օրմանտա պիր միւս-
տէթ տօլաչըպ, էվլէրճէ հապըրլան-
մըջ օլան սուֆրատա թաամ իտէ-
րիզ, վէ կիճէ գարանլըզ պասուր-
ընտա, շիքեարլարըմըզա պէքլէ-
մէք իւզրէ, բուսուտա տուրուրուզ:

—Էվլէթ, էվլէթ, պու թէր-
թիպլէր պէնճէ տախի ֆէնա կէօ-
րիւնմէեօրլար, տէտի Րիշար:

—Տիմէք տիր քի, մուվաֆֆա-
գաթ իտիեօրսունուզ:

—Օնա չիւպհէ նէ°:

—Սինեօր Մէրքիւցցա տախի պի-
զէ ըրֆագաթ իտէճէք տիր, Մէր-
գուլ մէլա ավընը բէք իյի պիլիւր,
վէ ալէա նիշանճը տըր: Պու պապ-
տէ հագգընը ինքեար կէլէմէմ:

—Էօյլէ իսէ, գըզըմ, իճապ ի-
տէն թալիմաթը սէն վէր, վէ գա-
րապինալարըն ինթիսապընանէզա-
րէթ էթ:

—Իէք իյի, էֆէնտի բէտէր:

—Տաեը գըզըմ, ավտա սիզ տա-
խի պիզէ ըրֆագաթ իտէճէք քիսի-

նիզ:

—Շիւպհէսիզ, պէն պու ավտան
զիեատէսլլէ խօշլանըրըմ:

—Լաքին էկէր մուսաթարա վար
լուէ:

—Նէ° օլուր, պէն զաթէն հիշ
պիր շէյտէն գօրգմամ:

Պատէհու կէնճ գըզ, մէլէզ թա-
պիպէ տօղրու տէօնիւպ,

—Տօգթօր ժօլէն, էլպէթթէ
սիզ տախի պիզիմէ պիրլիքտէ կէ-
լէճէքսինիզ, չիւնքի էկէր պիր գա-
զա վազը օլուր իսէ, սիզին հազըր
պուլունմանըզ լազըմ տըր, տէտի:

—Էվլէթ, մատմուազէլ, պէն
տախի պիրլիքտէ կէլէճէքիմ:

—Նիշան մուալլիմիմ Մ. Միշէլէ
կէլինճէ, մէրգուլմ, քեաղըտ նի-
շանկեահլարա գուրչուն աթմագ-
տան իսէ, կիճէլէրի գօեուն վէ
գուզուլարը պօղան պիր թագըմ
ճանվէրլէր իւզէրլինէ գուրչուն աթ-
մագտան տահա զիեատէ մահզու-
զիյէթ հիսս իթտիկիմի կէօրէճէք
տիր:

—Էվլէթ, մատմուազէլ, չիւպ-
հէ եօգ տուր քի, սիզին մէհարէ-
թինիզի ալգըչլաեաճաղըմ, տէեու
մուգապէլէ իթտի ժան Րընօ:

Չիֆթլիքեաթ ոահիպի քէլամա
տէվամլէ:

—Լաքին, տէտի, Գարմէն իլէ
Մարինին, ալ իշինէ մէրագլարը վէ
արզուլարը պուլունմատըզընտան,
անլէր, էկէր արզու իտէրլէր իսէ,
Մօրն—Րուժտաքի սէյֆիեէտէ գալ-
սընլար, Նօէմի տէ, պուրատա եա-
լընըզ գալմասըն իչին, Տօլօրէս քէն-
տիսինէ ըրֆագաթ իթսին:

Գըզլարըն վալիտէսի օլան Նօէ-
մի, օլ անէ տէկին սիւքիւթ իւզրէ
իքէն, պու արալըգ քէլամա աղազ
իտիպ,

—Տօսթուլմ, տէտի ղէվճինէ խի-

Թապէն, վե թաթլը պիր սէտա ի-
յէ, շու, կիճէ ավ թասսավոլուրու պա-
նա ազիմ էնտիշէյի մուճիպ օլու-
եօր, իմաի, էկէյի սէօզիւմէ էհէմ:
միեէթ վէրիրսէնիզ, շու թասսավ-
վուրտան ֆարիզ կէլմէնիզի թավ-
սիեէ իտէրիմ:

—Ազիլ գիմ, էնտիշէնիզ նէ տէն
տօլաեք տըր, տէեու սիւալ իթտի
Րիշար Պէրնիէ:

—Պիլմէմ, լաքին շիւպհէլի պիր
վէսվէսէ ֆիքրիմի իշղալ իտիեօր:
Պինապէրին միւսաատէ իտին քի,
եէկէնինիզ, Գօրանըն, տօգթօր
Ժօսլէնին, Մ. Միշէլին վէ գօման-
տէօրիւն ըհէպէրիկիյլէ կիթսինլէր,
լաքին սիզ պուրատա գալըն:

Րիշար կիւլտիւ, վէ,

—էկէրչի ճիտտի պիր սէպէպ
կէօթթէրմիշ օլաա իտինիզ, սիղէ
մուվաֆֆազաթ իտէր իտիմ, ֆա-
ղաթ շիւպհէլի պիր վէսվէսէ տէ-
տիկինիզ պիր խուուու իշին, քէն-
տիմի էօյլէ պիր էյլէնճէտէն մահ-
րում իտէմէմ, տէտի:

—Րէճա իտէրիմ, Րիշար, թէք-
լիֆիմէ մուվաֆֆազաթ իտին:

—Իսրաիլ իթմէյին, պէսիմ հիւր-
մէթլու նօէմիմ:

Պու գաստընճըղալ, էօթէտէն
պէրու զէվճինէ զաեէթլէ միւթի
օլմաղլէ, պաշընը էյտի վէ սիւքիւթ
իթտի: Մարտիալ Տէրէյն իսէ, նօէ-
մինին, Րիշար Պէրնիէյի կիճէ ավը-
նա կիթմէքտէն վազ կէշիրմէկէ չա-
լըշտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, գաշ-
լարը չաթլըմըշ իքէն, պու թէճ-
րիւպէ պաշա չըգմատըղընտա, եիւ-
ղիւ էվիլէրի հալը սիւքիւնէթինի
քէսպ իյլէտի:

Ձիւնքի մէրգում, իլէրուտէ մա-
լիւմիւմիւզ օլաճագ սէպէպլէրտէն
տօլաեք, էանայի ափա, տաեքսը-
նըն տախի Մօրն-Րուժտա պուլուն:

մատընա պիւլիւք էհէմիեէթ վիր-
մէքտէ իտի:

Հէրչէյ գարարլաշտըրըլալ, գահ-
վալթը տախի պիթտի, վէ Գօրա իլք
տէֆա սուֆրատան գալգըպ, լազըմ
կէլէն էմիլէրի վիրմէք իւզրէ, աշա-
ղը ինտի:

Պինաէն ալէյհ, պիր մըգտար
գարապինալարը, ավ միւհիմմաթը-
նը վէ մէէքիւլաթը համիլ օլտու-
ղու հալտէ, արապ Ժիւրիթէր մա-
րիֆէթլիյլէ քիւշիւք պիր հումուլէ
արապասը կէճտէրիլտի:

Պատէհու ըն գատար ալէա պէյ-
կիր հազըր իտիլիպ, էօյլէտէն պիր
սաաթ սօնրա, իշպու քիւշիւք քէր-
վան, պէրապէրինտէ իքի նէֆէր
խըզմէթ քեար պուլունտուղու հալ-
տէ, կուսեանիլա գօնաղընտան պէշ
ալթը ֆարսախ ուզագտա քեային
Մօրն-Րուժ չիֆթիկիլնէ տօղրու եօ-
լա չըգտը:

Գօմանտէօր Մէրքիւցցա զլաղուզ
մադամընտա էճտէն եիւրիւմէքտէ
օլուպ, տիկէրլէրի տախի արգատան
սիւրիւ սիւրիւ վէ գօնուշարագ կէլ-
մէքտէ իտիլէր:

Մարտիալ Տէրէյն զաեէթլէ հէ-
եէճան իշինտէ օլուպ, Գօրանըն ի-
սէ, սապահքի մէնզարէյի ունութ-
մուշ օլտուղու զանն օլունուեօրտու:

Մէզպուրէ, եօլուն ոսղ վէ սօլ
թարաֆլարընտա պուլունան պաղ-
լարը, պաղչէլէրի հալա օլլունա
կէօթթէրէրէք:

—Պունլար հէր բէտէրիմին տիր,
տիմէքտէ իտի:

Պու սէօզլէր իլէ, մէզպուրէ, պիւ-
մէեէրէք վէ իսթէմէեէրէք, Մար-
տիալն ատալթլէ գարըղք օլան
հասէտինի թահրիք իյլէմէքտէ իտի:

Հափա օլ կիւնիւ բէք սըճագ օլ-
մաղլէ, պէյկիրլէր բէք եափաշ եիւ-
րիւտիւկիւնտէն, մահէլլի մագսու-

տէ անճաղ իւշ ստաթտա վառը օլունտու, վէ օրատա իտէ, զաթէն ժիւրիթէրին վէ չիֆթիւք մէմուրունուն իղտամբլա հէր շէյ հազրլանմը իտի:

Մէրքիցցա վէ ժոն Բընօ, կիճէ ալը իշին լազըմ կէլէն թէտարի. քեաթը կէօրմէք իղլէ, չիֆթիւք տէ տարմագսըղըն եօլարընա տէվամ իթաիլէր: Գօրա տախի, պուշարըն կիթմէ օխտէն սօնրա:

— Հալա օղլում Մարսիալ, պիղիմ թարաֆլարըն միւքէմիլէ օրմանլարըն պիլմէզ, հալա տախի թէհամմիլ օլունմաղ սուրէթտէ սըճաղ օլտաղունտուն, թաամ վաղթինէ գտտար, կէչէնտէ, օրմանլալըմըզ իշինտէ աշարըլմըզ օլան եօլարտա աթլար իլէ տօրաշմաղլըղըմըզ թէրիֆ իտէրիմ, տէտի:

Մէզգարէնին թէքիֆի, սուրէթի հատէնտէ թէրաղլը օլունուպ, եալընըզ Բիշար Պէրիէ, էմլարը իւզէրիտէ պաշլանըմըզ օլան տմէլեաթը մուհիմիլէ իկէօղաէն կէչիւմէք իսթէաիկինաէն, տօղթօր ժօսլէնի քէնտի ըիֆագաթընտա սագլատը:

Պինապէրին Գօրա, հէմիլրէլէրի վէ Մարսիալ Տէրէյն, օրմանլարըն քէմէրլէրի աթլընա կիրաիքլէրի հալտէ, ժոն Բընօ իլէ զօմանտէօր տախի քէաման պիր եօլտան նէհրին սէվահիլինէ ինմէքաէ իտիլէր:

Գարմէն իլէ Մարի պէյկիլլէրիլլէն էօնտէն սիւրպիլլէն եիւրիւեիւպ, զարիպ չիչէքլէրի, պիւլիւք աղաճլարը, վէ թաշտան մաամուլ օլան գուշ թապիլլէրիլլէ կէօրաիւքլէրինտէ հայրան օլմագտա, վէ մէսէրլէթ սէտալարը չըգարմագտա իտիլէր:

Գօրա, գըզգարընաաշլարընըն ուղաղլանմաընտան սօնրա, ազիմ

վազար քէպպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, Մարսիալ Տէրէյն իլէ պէրապէր եալընըզ գալըպ:

— Հալա օղլում, տէտի պիւղթէթէն, սիլին իլէ եալընըզ գալարըրին մէմուն օլտուգմ, չիւնքի սիլին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

— Նէ՞ մատտէ իւզէրինէ, պէնիմ կիւղէլ տանը զըղըմ:

— Պու սապա՞ն պիր աղ չիտտէթլէ վուղու պուլան միւքեալէմէմիլ իւզէրինէ:

Տէրէյն սիւքիւթ իւզրէ, մուվաֆֆուգաթ ալէամէթի իպրաղ իթաի:

25

— Պու սապահտան պէրա տիւչիւնալում, տէնու տէվամ իթաի Գօրա, պինապէրին պէյնիմպտէ հիշ պիր էսէրի նախօշնուաիւնէթ վէ իսթիւաֆի գալմամաընը արղու իթաիմ: Եքիմիլ տախի գապահաթտա պուլունմուշ օլտուղու մուղտան, սիլին թագսիրաթլարընըզ եիւզիւնիւզէ վարմագ նիլլէթինտէ տէյիլիմ, չիւնքի օլ պապտէ էսէֆ իթաիկինիլէ չիւպհէ իթմէմ:

Մարսիալ, քէմուլի թէտճիւպ իլէ կէնճ զրգա պապտը: Մէզգարէնէք սաֆի վէ տտէթա թէվէճճիւհքեարանէ պիր սուրէթտէ իֆատէյի հալ իտիեօրտա:

Հարին պու թէպէտաիլի մէտլէրին սէպէպի նէ՞ իտի, վէ օլ միւթէքէպպիլլէ գըղըն քէնտի քէնտիլի իթհամ իյլէտիլի խէթա վէ թագսիրաթլար, նէտէն իպարէթ շէյլէր իտիլլէր:

Հէրնէ հալ իտէ, Գօրա շուվէճհ իլէ տէվամ իթաի:

— Սիւղտէն մէմուլ իթմէտիլիմ պիր հիտսիեաթըն իթիւաֆընը պիր

տէրէճէ իսթիհզա իլէ գապուլ իթմէմէ , պէլքի սիզի կիւճէնտիրտիմ , հալպուքի , էկէր պէնիմ եէրիմ . աէ տիկէր պիր կէնճ գըզ օլաա իտի , շիւպհէ եօգ տուր քի , պունտան տօլաեը մաղրուր պիլէ օլուր իտի , շիւքի սիզին կիպի պիր զաթըն գալպինի գաղանմապ , բէք տէ քիւ . շիւք պիր շէյ տէյի տիր : Սիզ , պուլունտուղունուզ սիննաէ կէօրինմէ եօրսունուզ , սիզ զէքի վէ նէղաքէթիսինիզ , սիզի խօշ կէօթէրմէք իշին , հիշ պիր գուսուրունուզ եօգ տուր : Պինաէն ալէյհ , սիզ պիրիսինէ աշգ ու սէվտատան պահա իթտիկինիդաէ , իֆատաթընըզա ճիտտի նազարա պազըլմաթընը թալէպտէ հազգընըզ վարտըր : Հազգըմտա վուգու պուլան թէք իֆատթը թէվէճճիւհքեարունէնիզէ յօճուգ կիպի կիւլէճէք եէրտէ , տօղրուտան տօղրուեա գալպիմի սիզէ աշարագ , իլք տէֆա սէօզէ պաշլատըղընըզտա , պէնիմ սէրպէսթ օլմատըղըմը սիզէ պիլտիրմէլի իտիմ :

—Մալիմիւմ տիր , տէտի Մարսիալ Տէրէյն էոէֆլէ , սիզ գալպինիզի վարիտաթը վէ պէլքիտէ միւս . թագպէլի օլմաեան պիր պահրիեէ զապիթինէ , եանի Արման Տօրոպ նամընտա պիր քիմնէեէ վիրմիշսինիզ :

Գօրանըն բէնկի էօլիւ կիպի սօլուպ , վէ թէհայեիւրտէ գալարագ ,

—Սիզ պունու նաթըլ պիլիեօրսունուզ , տէտի :

—Օրատը լազըմ տէյիլտիր , տէտի Մարսիալ , էվէրիւր քի պիլիւրիմ : Պունտան պաշգա , բէտէրինիզին , պու աշգ ու սէվտատան մալիւմաթը օլմատըղընը , վէ գըզընըն օլ կիւզէլ Արման իլէ կիճէլէրի կէօրիւշտիւկիւնտէն շիւպհէ տախի իթ .

մէտիկինի պիլիւրիմ :

Գօրանըն սօլմուշ եանապըրընտա , գըրմըզըլք հուսուլէ կէլիպ , պիր սանիյյէ սօնրա , թէշպիհ գապուլ իթմէեէն պիր ազամէթ վէ վագար իլէ ,

—Ալտըղըմ շու տէրս , սէրթ իսէտէ , բէք տէ միւսթահագգ տըր , տէտի , էվվէթ , պու պապտէ սըրըմը բէտէրիմտէն կիզլի սագըմըջ օլտուղում իշին , գապահաթ սահիպէսիյիմ , վէ մէզքիւր սըրըմտան տօլտեը հիճապ իտէճէք հիշ պիր ճիհէթիմ օլմատըղը հալտէ , պունուն մուղայիրի , օսըրը կիզէմիշ օլմագըլըղըմ իշին , տահա զիեատէ գապահաթ սահիպէսի սաեըմալըեըմ : Պունունիա պէրուպէր , շու թագսիրաթըմ իշին ուզուն միւստէթքէնաթի թայեիպ իտէճէք հիշ պիր սէպէպիմ տէ եօգ տուր : Պինապէրին եարըն բէտէրիմ հէր շէյի պիլէճէք , վէ պէնի թահսին վէ թագտիր իլլէեէճէք տիր , զիրա Արման Տօրոպըն գաար ու գըլմէթինի բէք տլէա պիլիւր : Սիզէ կէլինճէ , հալա օղլու , սիզ , պիր խըզմէթքեարըն եախօտ պիր էսիրին զամագըլըլտըրըն սաթըն սլմագըլք հիճապընտան բիւճաթ իթմէմիշ օլտուղունուզ կիպի , գալպիմի սըրընը պիլտիկինիզ հալտէ տէ , պանա աշգ ու սէվտատան պահա իթմէքիկէ միւթէճատըր օլմանըզ , էհլի նամուն վէ միւթէպէր պիր զաթա յաեէսթէ պիր հալ տէյիլ տիր : իշթէ , պունու պիլմիշ օլունուզ :

Մարսիալ Տէրէյն ճէվապ վիրմէք իսթէտի իսէ տէ , վագթը օլմատը , զիրա մէզպուրէ , գամըրընը պէյկիրինէ վուրմասըյլա , հայվան սիւրաթիլէ հարէքէթէ պաշատը , վէ Գօրա աղ վագըլթտա իքի գըզգարընտաշլարը եանլարընա վա .

սրլ օլտու :

Մարտիալ, մէզպուրէնին արգա-
սընտան կիթմէյի թէֆէքքիւր իթ-
մէյիպ, անճագ արգասընտան ֆէ-
նա պիր նազարա պագարագ :

— Պունուն տա հիսապընը, օլ
պիրլէրիյէ պիրլիքտէ կէօրիւքիւզ,
տէտի :

Թաամ վագթինտէն պիր ազ էվ-
վէլ, հէր քէս Մօրն-Ռուժ պինա-
սընտա թօթլանմըչ օլտուղու հալտէ,
սիննօր Մէրքիւցցա իլէ Ժան Ռընօ
կէլտիլէր, վէ չիֆթիլիքեաթ սահի-
պիլյէ Գօրաեա մալիւմսիթը լազը-
մէյի իթա իթտիլէր :

Պունլարըն վիրտիլլէրի մալիւ-
մաթտան, հէր ագչամ զիքրի սէպ-
գաթ իտէն ճանվէրլէրտէն իքիշէր
չիֆթիլինին, չալը չըրքըլար օրթա-
սընտա, վէ օ մահէլտէ Րիշար Պէր-
նիէնին օրման վէ արագլիսինի տեըր-
մագտա պուլունան կէօլիւն գարչը
եագասընտա վագը չագըլ թաշը
եօլ իւզէրինէ կէլէրէք, մէզքիւր
եօլու պօզտուզլարը անլաշըլար :

Պու հալտէ, պիր խայլի տիւշ-
մէն գարչըսընտա պուլունուլաճաղը
թապիլի պուլունտու :

Ալէսսէվիե մէզքիւր ճանվէրլէր,
սէպէպիյեթ վիրլմէտիքճէ, ին-
սան իւզէրինէ հիւճում իթմէզլէր,
էվլէրիքի աճըգմըչ օլմասընլար,
լաքին քէնտի իւզէրլէրինէ հիւ-
հում վէ թէարուզ վուգու պուլ-
տուղունու տա, պիր քէրրէ հիսս
իտէրլէր իսէ, հիշ պիր չէյտէն կէ-
րի տուրմագլար, վէ սօն նէֆէյէ-
րինէ գատար չիտտէթլէ քէնտիլէ-
րինի միւտաֆաա իլէրլէր, վէ ֆէվ-
գէլատէ գուվլէթ վէ թէչպիհ գա-
պուլ իթմէեէն չէվիքիւլէրիյէ
ղաեթ մուխաթար ասըլը ասիւշմէն օ-
լտուլար :

Շու գատար քի, մօլլում օլան
նէհր, ալճըլար իլէ ճանվէրլէր պէյ-
նինտէ պիր սէտտի թապիլ օլտու-
ղունտան, մուխաթարա բէք օլ
գատար պիլիւք զանն օլունմազ :
Պունունլա պէրապէր, էն ճիւզի
թէտապիրի պիլէ իթթիխազ իթմէք-
լիք լազըմէտէն վէ էհէմիլեթիտէն
օլմաղլէ, ալճըլարըն, պիրի պիրլէրին-
տէն պիր խայլի ուզագտա օլտուգ-
լարը հալտէ, գաեալարըն արգասըն-
տա տուրմալարը գարարլաշըրըլար :

Պունլարտան պաշգա, սէքիզ օն
նէֆէր գարապինա իսթիմալինէ
միւսթայիտ արապլարըն կէլիպ, կի-
ճէ ալլըն մուվաֆֆազըյիլէթի
խուսուսունա եարտըմ իթմէլէրի
թէնսիպ օլունտու :

Թաամտան էվվէլ, հէր քէս սի-
լահ վէ միւհիմմաթ տաղըթըլար :
Մարտիալ Տէրէյն, քէնտիլինէ վէ-
րիլէն Ամէրիգա գարապինասընը
հէր վէճհ իլէ մուայեէնտէն սօն-
րա, օլ պապտէ մէմնունիյէթ իպ-
րազ իթտի : Սօնրա սուֆրաեա օ-
թուրուլուպ, թաամըն խիթամընա
գատար, միւքեալէմէ, Րիշար Պէր-
նիէնին Բօրթօ-Րիգօ ատաարնա կէ-
լէլինտէն պէրու իթտիկի էնվայի
ալ հիքեաեէլէրի իւզէրինէ ճէրէ-
եան իլլէտի :

Վագըթլար գարարմաեա պաշա-
եքպ, վէ ալ մահէլլինէ կիթմէք-
լիկին զէմանը տալի եագլաշմագ-
տա օլտուղունտան, վէ զաթէն մա-
հէլլի մագսուտէ գատար անճագ
եարըմ սաաթտա կիտիլէպիլէճէ-
կինտէն, Գարմէն իլէ Մարի էվտէ
պըրագըլարագ, եօլա չըգըլտը :

Ալայ, Րիշար Պէրնիէ իլէ Գօրա,
Մարտիալ Տէրէյն, Ժան Ռընօ, գօ-
մանտէօր Մէրքիւցցա, աօգթօր
Ժօպէն, չիֆթիլիք մէմուրու, անըն
պիւլիւք էվաաղ, վէ սէքիզ նէ-

Ֆէր արապտան միւրէթթէպ խտի :

Տիկէր տէօրթ նէֆէր Եսիրլէր տէ նէհր իւզէրինտէ պիր սանտալ իլէ տուրմաեա մէմուր օլուպ, պունլար, սունուն ազընթըսը, լա ճանվէրլէրին լէշլէրի քէնտիլէրինէ տօղրու կէտիկինտէ թութաճաղար խտի, վէ մէզքիւր հայվանլարըն թիւլլէրի իսէ, գըյմէթտար օլուղու ճիհէթլէ, անլէրի էլտէ իթմէք արզուսինտէ իտիլէր :

Կիթաիքլէրի եօլ խայլի միւշքիւլ օլուղունտան, ալայ ահէսթէ ահէսթէ վէ սիւքիւթ իւզրէ եիւրիւմէքտէ խտի : Անճագ արա սըրա Գօրա բէտէրիլլէ պիր գաշ սէօզ սէօյէշիպ, Մարսիալ իսէ, պունլարըն արգասընտան կիթմէքտէ իտի :

Մահէլլի մագսուտէ մուվսուրլէթ իտիլտի : Պու արալըգ, մահիթապ հէնուզ զուհուր իթմիշ տէյիլ խտի իսէտէ, տէվայիրի ինգըլապաթտա, կիճէլէր, պիւսպիւթիւն գարունլըգ օլմաաղլարընտան, ճիւզի պիր այտընլըգ, էշեաեը մէվճուտէյի աշիքեար սուրէթտէ կէօթէրմէսէ պիլէ, նէ օլուղլարընը ֆարգ իթտիսթէքտէ իտի :

Ալայ տուրաու, վէ հէբի Ռիշար Պէրնիէնի էթրաֆընա թօրլանտը :

—Մէլալար զալիպա պիզէ բէք եագըն տըրլար, պու իսէ, պիզճէ բէք տէ կի պիր շէյ տէյիլ տիր, տէտի Ռիշար Պէրնիէ :

—Սինեօր, տէեու ճէվապ վիրտի Մէրքիւցյա, գումուլ եօլուն էթրաֆընա վէ չալը չըրըլար իւզէրինէ քէտի օթու թօխումլարը սաշտըմ :

—Իյի իթմիշսինիզ, լաքին մէզքիւր ճանվէրլէրին պիզիւմ իւզէրի. վիզէ հիւճոււմ իթմէմէլէրի իչին, պու գատարը քեպֆի մի տիր :

—Թապիլի տիր քի, պու հայ-

վանլար քէնտի հէր վագըթքի սուլանտըղլարը մահէլլէ կէլէճէք տիրլէր, անճագ նէհրին կէրէք եօգաւրը վէ կէրէք աշաղը թարաֆլարը տիք գաեալար իլէ մուհաթ օլուղունտան, պունլարտան կէշմէք միւնքիւնսիւզ տիւր :

—Օրմանըն պիզիւմ թարաֆընտա օիեահ բարս պուլունմաաղընա էմի՞նմիսինիզ :

—Սինեօր, կէրչի պունլարտան հիշ պիր էսէր կէօրմէտիւմ իսէտէ, թէէմին տէ իտէմէմ : Չիւնքի օրմանըն ալթընտա, զէմին գուրու օթլար իլէ իհաթա իտիլմիշ օլուղունտան, իչինտէքի հայվանաթ կէօրիւնմէղլէր :

—Պունուկա պէրապէր, պիզիւմ քէնտիմիզի սագընմապըղըմըզ, վէ էթրաֆըմըզտա պիր գաշմիւսթայիտ նըշանճըլար պուլունտուրմագըղըմըզ ֆարզ տըր : Պու վագիֆէ տէ արապլարա իթվտի օլունմայը տըր :

—Հայտէ, էֆէնտի բէտէր, հէր քէսին տուրաճաղը եէրի սիզ թայեին իտին, տէտի Գօրա :

—Ազիլզիւմ, սէն պէնիւմ եանըմտա տուրաճագսըն, եանընտա տախի հալա օղուն պուլունաճագ տըր, տէեու ճէվապ վէրտի Ռիշար Պէրնիէ :

—Տանը, տէտի Տէրէյն, պէն լաեըզլը պիր մէվզը իսթէրիւմ, վէ շու թէքլիֆիմին թարաֆընըզտան ըէտտ օլունմաեաճաղընը մէմուլ իտէրիւմ :

—Իէք ալէա, պէն տէ ըէտտ իթմէմ : Իմտի, սինեօր Մէրքիւցյա, Մ. Տէրէյնի պուրատան էլլի աեագ գատար ուզագտա, հէմ օրմանը վէ հէմ գումուլ եօլու կէօրէպիլէճէք տիք պիր մահէլլէ կէօթիւրիւնիւզ, վէ սիզ տէ, օնտան եիկիրմի աեագ գատար ուզագտա :

տուրունուզ : Սօլ թարաֆընըլտա ,
 Թիպուսիօ , պիրիպիրլէրինտէն եի-
 կիրմիշէր աեադ ուզադտա տուր-
 մագ իւղրէ , իւշ նէֆէլ արապ իլէ
 պիրլիքտէ տորաճագ տըր : Թի-
 պուսիօնուն օղլու Ժիւբիթէր իլէ
 տիկէր իքի արապլար տախի գա-
 եատա տուրաճագլար տըր : Տօգ-
 թօր Ժօպէն իլէ Մ. Միշէլ , պիրի-
 պիրլէրինտէն զըրգ աաըմ ուզադ-
 տա օլարագ , պէնիմ սաղ թարա-
 ֆըմտա պուրունաճագլար տըր : Իմ-
 տի , չաբուգ եէրլէրինիզէ սէսիզ-
 ճէ չէքիլինիզ , վէ ճանվէրլէրին
 կէօրիւտիւքլէրինտէ գուրչուն ա-
 թըպ , իսապէթ իթտիրմէք իչին տէ-
 իյի նիշան ալընըլ :

— Սինեօր , տէտի գօմանտէօր ,
 իւք աթէշ իշարէթինին թարաֆը-
 նըզտան վէրլիմէի , իյի օլմա՞ղ մը :

— Պէշլէ պիր իշարէթ վէրլիտի-
 կի անտէ , ճանվէրլէր գօրպուպ
 ֆիրար իտէրլէր :

— Խա՛յր , էքմիշ օլտուղում թօ-
 խումարըն գօգուսունտան սէրխօշ
 օլարագ , վիրէճէկինիզ իշարէթի ի-
 շիթմէղլէր պիլէ :

— Հազգլընըլ , իմտի աթէշ
 վագթը կէլմիշ օլտուղունու ան-
 լաթաըրմագ իչին , ուֆագ պիր բս-
 լըգ չալաճաղըմ : Պաշլըճա սօղուգ
 գանլըլըգ իպրագըլա , էմրի պա-
 սիրէթսիզլիքտէն սաղբըլմաընը
 թափսիեէ իտէրիմ : Կիճէ վագթը ,
 նիշանճըլար չօգ օլուր իոէ , պիր
 ֆէլաքէթ չաբուգ վագը օլուր :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , հէր
 քէս , թախսիս օլունան եէրինէ կիթ-
 մէք իւղրէ , մուֆարագաթ վուգու
 պուլտու : Մէրքիւցցա , Մարսիալը
 եէրինէ կէօթիւրմէք իւղրէ , էլլի
 աեադ սայտը , վէ տուրուպ ,

— Իշթէ , սինեօր , սիզին տուրա-
 ճագ եէրինիզ պուրասը տըր , պու

մահէլլ բէք կիւղէլ ինթիսապ ի-
 տիլմիշ տիր . իմտի , տիգգաթ ի-
 տինիզ , տէտի :

Մէրքիւցցա պու սէօղլէրի սէշ-
 լէրքէն , նէհրի վէ գումու եօլու
 կէօթիւրմէքտէ իտի :

26

Հալպուքի Մարսիալ Տէրէյն նէ-
 Մէրքիւցցաեք տինլէմէքտէ վէ նէ-
 տախի գումու եօլա պագմագտա
 օլմաեքպ , նաղարը տիգգաթթը , քէն-
 տիսինտէն էլլի աեադ ուզադտա
 տուրմագտա օլան Ռիշարըն կէօլլէ-
 սինէ աթֆ օլունմուշ իտի : Մէր-
 քիւցցա , տօթունու եէրինտէ եէր-
 լէշարտիքտէն սօնրա ,

— Մէվգընըզտան խօշնուտ մու-
 սունուզ , տէեու սիւալ իթտի :

— Հէմ զիեատէսիլլէ խօշնուտում ,
 տէեու ճէվապ վիրտի Մարսիալ
 տիթըր պիր սէտա իլէ :

— Պէն տէ , պուրատան եիկիրմի
 աեադ ուզադ օլան քէնտի մէվգը-
 մա կիտէյիմ : Լաքին սիզէ վէրի-
 լէճէք իշարէթէ պէքլէյին , վէ իյի
 նիշան ալըն :

— Էլիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէմ :

Պատէհու Խաբանեօլ ուզուն չա-
 եըրլար վէ օթլար իչինէ սիվիշտի :
 Մէրգում նաղարը տիգգաթթընտան
 Մարսիալը զայպ իթմէտիկի կիպի ,
 Մարսիալ տա կէօղլէրինի , Ռիշար
 Պէրնիէնին վիճուտու կէօլկէսինտէն
 աեքրմամագտա իտի :

Պու արալըգ մահիթապ եափաշ
 եափաշ կէօրինմէեէ պաշլաեքպ ,
 ափճըլար իսէ , նէֆէսլէրինի պիլէ
 թէվգըֆ իթմէքտէ օլաուգլարըն-
 տան , էթրաֆլարընտա տէրին պիր
 սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտէ , վէ
 զանն իտէրսին քի , աղաճլարըն վէ
 օրմանըն իչինտէ , հաեաթտա օլա-

րագ, հիշ պիր մախլուգ պուլուն-
մամագտա իտի :

Պիր չարեքտէն զիեատէ պու-
մինվալ իւզրէ կէչտիկի հալտէ , իշ-
պու աղիւմ սուսլուղու իխլալ իտէ-
ճէք հիշ պիր սէս իշիտիլմէտի :

Նահէհան , շէքէր գամըչլարը
թարլալարը իշէրիլէրինտէ տէհչէթ-
լի պիր ինիլթի իշիալիէրէք , պու
ինիլթի ավճըլարը տիթրէթտիրտի ,
վէ նազարը տիգգաթլարընը թահ-
րիք իլլէտի :

Պէշ սաղըգա տահա կէչտի , պա-
տէհու իքինճի տէֆա պէօլէ պիր
սէս իշիտիլտի , լաքին պու տէֆա-
քի օրմանտան չըգմագտա իտի :

Մէլալարըն իքի մուխալիթ թա-
րաֆտա պուլունտուղլարը պուն-
տան անլաչըտը : Շէօլլէ քի պազը-
լարը Կուսեանիւնըն գարչը եա-
գասընտա պուլունտուղլարը հալ-
տէ , Մէրքիւցցանըն քէչֆ իտէմէ-
միշ օլտուղու տիկէրլէրի իտէ , օր-
մանտան կէչվէքտէ իտիլէր :

Պու հալտէ մէտլէ պիւպիւթիւն
տէյիչիլիպ , ավճըլարըն , արթըդ
հիւճում թասավլուրունտան ֆե-
րաղաթ կէլէրէք , րէվիշի հալտէ նե-
զարէն , քէնտիլէրինի միւտաֆաա
իթմէք լազըմ կէլմէսի իճապ իթտի :

Զիֆթիլքեաթ սահիպի , քէնտին-
տէն զիեատէ գըզընը տիւշիւնէրէք ,

—Գօրա , տէտի , սէսինի պիր ազ
եիւքսէքճէ չըգարարագ , սէն օ-
րատամըսըն :

—Էվլէթ , էֆէնտի բէտէր , տե-
եու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ , պու-
լունտուղու մէվգըտան :

—Իշիթտին մի :

—Էվլէթ :

—Էյ անլատըն մի :

—Էվլէթ , մէմուլիմիզին զայրի
պիր վիգիթաեա միւնթազըր օլտու-
ղումուղու անլատըմ :

—Պու հալտէ էմիի միւտաֆաա
իւզրէ պուլունմագլըզըմըզ լազըմ
տըր :

—Մէլալարըն պիզէ հիւճում ի-
տէճէքլէրի զաննընտա մը պուլու-
նուեօրտունուզ :

—Պու ճիհէթ իհթիմալտէն տէ
օլմաա , միւմքիւն տիւր , զիրա
սուսուղլուգ պունլարը գուտուրթ-
մուշ սուր , վէ պիզ տէ պունլարա
նէհրին եօլունու դարաթմըչըզտըր :

—Ռէք իյի , էֆէնտի բէտէր ,
էօլլէ օլտուղու թագտիրտէ , պուն-
լարը լաեզըչլա իսթիգպալ իթ-
մէքլիկէ հազըր պուլունալըմ :

Կէնճ գըզ , շու սօն սէօլլէրի հէ-
նուզ իքմալ իթմէքտէ իքէն , եէ-
նիտէն վէ տահա եազընտան իքի
ինիլթի տահա իշիտիլտի :

Պու հալտէ տիւշմէնլէր տայիմա
արթմագտա օլուպ , վէ ճանվէրլէ-
րին իտէ , գաեալար վէ չալը չըրբը-
լար իլէ իհաթա իալիմիշ օլմա տ-
րազի իւզէրինտէ , քիմնէ թարա-
ֆընտան կէօրիւլմէեէրէք , ավճը-
լարա բէք եազըն կէլէպիլմէլէրի
իհթիմալտէն պուլունտուղունտան ,
Րիշար Պէրնիէ քէնտի քէնտինէ ,

—Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ , վէ
Գօրաեը հէր կիւնա մուխաթարա-
տան նասըլ մուհաֆաղա իտէճէ-
յիզ , տէեու տիւշիւնմէքտէ իտի :

Րիշար , պու սիւալինին ճէվապը-
նը պուլմագտան , Մէրքիւցցա ,
եիւքսէք օթլար տրտաընտան սէս
սիզճէ կէչէրէք , մէրգումուն գար-
չըսընա կէլտի , վէ քէլումա պիզ
իպթիտար ,

—Սինեօր , գարարընըզ նէ՞ տիր,
տէեու սիւալ իթտի :

—Իթթիխաղ իտէճէք իքի թէտ-
պիր վար տըր , տէեու մուգապէլէ
իթտի չիֆլիքեաթ սահիպի , եա

րիւճաթ իթմէք . . .

— Բիւճաթ իթմէկէ վագթըմըզ գալմամըջ տըր , տէտի Խըաննօլ , էֆէնաթինին սէօղիւնիւ գաթթ ի-տէրէք , զիրա օհալտէ , տիւշմէնլէ-րիմիզ պիզի թաադիպ իտէճէք տիրլէր :

— Եախօտ ճանվէրլէրէ գարշը պայմագ , տէեու իքմալ իթաի Բի-շար Պէրնիէ :

— Սինեօր , պիր իւշիւնճիւ թէտ . պիր աահա վար տըր , վէ աիկէր ի-քիսինտէն զիեաաէ գապիի իճրա տըր զանն իտէրիմ :

— Նէ՞ թէտպիր տիր :

— Տիւշմէնլէրիմիզին եաղլաշմա-լարնը մէն , վէ եախօտ ոու իշէ-ճէքլէրի մահէլլէ կէլմէք իշին ու-ղուն պիր եօլ եիւրիւմէլէրինի իճ-պար իթմէք տիր :

— Պունուն իշին նէ՞ վաադիթի-նիզ վար տըր :

— Օրմանըն սինօրունտա պիր ա-թէշ եաղմալը աըր : Մէլալար տ-թէշտէն գօրգարլար , վէ պուրատան եիւզ աաըմ գաաաը ուզադտա իտէ , պիր միգտար գուրու օթ եըղընը կէօրտիւմ քի , էկէր կիւնտիւզ օլ-սա իտի , սիզ տաթի պուրատան մէզլիւր օթ եըղընընը կէօրէպիլիւր իտինիզ :

— Օհալտէ , օրմանը թաւթուշ-տուրմագ թէհլիքէտի վագը օլմագ մը :

— Խալլը , էֆէնտիւմ , չիւնքիւրիւզ-կեար գարատան կէլիեօր : Իմաի , իշէ պաշլամագ իշին , մուվաֆֆա-գաթընըզա միւնթաղըրըմ :

Իշար Պէրնիէ պիր ազ տահա թէրէտտիւտ իտիպ , լաքին պու-արալըզ ինիլթի սէսլէրի թէքըր-լանտըղընտան , զայպ իտէճէք վա-գըթ գալմաաըղը ճիհէթլէ , մու-վաֆֆադաթ րէյի պէեան իթաի ,

վէ Մէրքիւցցա տախի տէրհալ օրա . տան նապէտիա օրտու :

Մէրգսւմ , Մօրն-Բուժ չիֆթիլիկի մէմուրու Թիպաւրսիճուն , վէ էվլա-տընըն վէ պիր գաշ նէֆէր արապ-լարըն պուլանտուգլարը մահէլլէ կիտիպ , լազըմ կէլէն էպի վիրաի , վէ տէրհալ էսիրլէրտէն պիրի , պիր մէշալէ եաղարագ , զիքր օրու-նան մահէլլէ կիլմաի :

Իքի իւշ սանիյյէ սօնրա , չալը չըրըրլար եաղլըմալլա , հէր թա-րաֆտ բըղզ վիրմէկէ պաշլաաը : Պունու միւթէադպ , էթրաֆտան եէնիտէն վէ էվլէլքինտէն աահա չիտտէթիլ ինիլթիլէր իշիաիլաի իսէ-տէ , ազ մուտաէթ գարֆընաա ու-զաղլանաարագ , իշիտիլմէզ օլտուլար :

Իշթէ , պու էսնաաէ Մէրքիւցցա Մ . Պէրնիէնին նէզաթինէ ավաէթ ի-տէրէք ,

— Թէտպիրիմ պաշա չըգտը , է-ֆէնտիւմ , չիւնքի տիւշմէն եօլու սաըթթաը , տէտի :

— Փագաթ թէքըրար կէլէպիլիլ :

— Պու կիճէ կէլէմէզ . . . : Մէ-լալարա կէլինճէ , անլէր տէ սու-սուզլուզլարընը կէչիլմէք իշին , նէհլին , պուրատան պիր Փարսաթ ուզաղլըղընտա օլան պիր մահէլլինէ կիտէճէքլէր տիր : Իմաի , պիզճէ ար-թըզ մուխաթարա գալմաեըպ , իշի-միզէ պագապիլիլիլ , հէմ աթէշ տէ սէօնիւշ օլաուզունտան , պի-ղիմ պուրատա պուլունմամըզ մա-լիւմ օլամաղ :

Խըաննօրուն սէօյլէաիքլէրի սա-հիհ իտի , չիւնքի Կուեանիւանըն տիկէր թարաֆընտան պիր թաղըմ սէսլէր իշիտիլմէեէ պաշլաաը քի , պունլար , մէլալարըն եաղլաշտըզ-լարընը իմա իթմէքաէ իտիլէր :

Մարօխալ Տէրէյն , պէօյլէ շէյ-լէրաէ թէճրիւպէքէար օլմաաըղըն .

տան, կերչի պիր էյեամ ապիմ գօրգու իշխտէ պուլունտու թտէտէ, սիեռհ բարպարըն, աթէշին զիեաւ լարըյա լիւճաթ իթտիրլմէի իւղէրինէ, իթէքրար սօղուգ գանլըլըլընք քէսպ իյլէտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա, ամճըլար, ուզագտան տէօրթ մտէտ մէլա կէօրաիլէր: Պունլար աթլանըպ սըչրաեարագ կէտիլքէրի սըրատա, կիթտիքճէ իւղէրլէրինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան մէսէրլէթ հալինտէն, սաչլմըշ օլան թօխումլարըն գօգուսունտան պիր նէվի սէրխօշլուգ բէյտա իթմէքտէ օլտուգլարը անլաչըլմագտա իտի:

Ավճըլար պու արալըգ գարապինալարընք հագըրտա թուլմուշ օլուպ, աթէշ իթմէք իշին, եալընըղ Ռիշար Պէրնիէ թարաֆընտան վէրլէճէք օլան իշարլէթէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Րիշար Պէրնիէ հայմանլարտան պիրլինի նիշանլամըշ օլուպ, տիշլէրինլին արալընտա տա, ֆիլտիշլտէն պիր քալըգ ալթիլ պուլունտուղունտան, պիրտէն պիրէ քէսկին պիր սէս չըգարտը: Այնի վագըլթտա եիկիրմի տէֆա աթէշ իտիլտի: Միլթէագըպէն, պիր ինսան ֆիղան ու ֆէրեաաղ վէ ճան չէքիշմէ սէտաօը իշիտիլէրէք, էօլմէք տէրէճէսինտէ եարալանմըշ օլան ճանվէրլէրին էճէլ ինիլթիլէրինէ գայիմ օլտու, վէ գարապինասընքն թէթիկինէ տաեանարագ տուրմագտա օլան չիֆթլիքէաթ սահիպի, եիւզ իւսթիւ եէրէ տէվրիլի:

Մարսիալ Տէրէյն իտէ, ումուգլարընք պիր աղաճ քէօքլունէ տաեաթըպ, վէ սօլ էլլիլէ սիլահընք թուլմուշ օլտուղու, վէ սաղ էլլիլէ տէ, իթրլէմիշ օլան անլընք սիլ

մէքտէ պուլունտուղու հալտէ, քէմալի հայրէթլէ, տաեալընքն տիւշմիւշ օլտուղու մահէլլէ պաղմագտա, վէ իհթիմալ տիրքի, տիթլէմէքտէ օլան տուտագլարընտա, «իյի նիշան աղաթմ» սէօղլէրի թէլէֆիլը օլունմագտա իտի:

Այնի վագըլթտա, պիր էլ մէրգուլուն գօլունու թուլթուպ, պօղուգ պիր սէտա տաթի, գուլաղընտան աչաղընա,

—Սինեօր, սիզի թէպրիք իտէրիմ, իշպու աթէշ տարպընքն գըրգմիլեօն տէեէրի վար աըր, տէտի:

Մարսիալ, տէհէլթ իշինտէ օլուպ, ֆագաթ թէհտիտամիլ պիր թարգտա, արգասընա տէօնտիւկիւնտէ, իսքանեօլունու, կիլլինճ պիր հալ իլէ եանընտա տուրտուղունու կէօրտիւ, վէ հէր նէ գատար պիր շէյ սէօլլէմէք իսթէտի իտէտէ, Մէրքիւցցա, մէրգուլուն լագըրաընքնա միւտաաա տէ վիրմէեէրէք:

—Շիմտի հիշ պիր լագըրաը վագթը տէյիլ տիր, չաբուգ պէնիմլէ կէլինիլ, տէտի:

Պատէհու, գօլունտան թուլթուպ, Րիշարըն գըմըլտանմաեարագ տուրմագտա օլտուղու մահէլլէ կէօթիւրտիւ:

Ջաթէն պու արա, Գօրա իլէ ժան Րէնօ վէ աօգթօր ժօսլէն, չիֆթլիքէաթ սահիպլինլին վիճուտի էթրաֆընտա պուլունմագտա իտիլէր:

27

—Ահ, պապաճըլըմ, պապաճըլըմ եարալանմըշ, վէ պէլքի տէէօլմէք տէրէճէսինտէ եարալանմըշ, իմտատ իտին, տօղթօր, եալաթմ իտին, տէեու պաղըրմագտա իտի կէնճ գըղ, տէհէլթլինտէն նաչի

զայ սգբւ պիր հալտէ պուրանա-
րագ :

— Զարուգ բշրդ կէթիրին , բշրդ ,
տէեու էմր իթար մէլէզ թապիպ :

Հէման անինաէ ի.քի իւչ մէշայէ
եագբւլլայ , Ռիշար Պէրնիէնին գան-
լլ վիճուարի կէօրիւլտիւ :

Պու ալալըգ Մալսիալ , Մէր-
քիւցցա իլէ պիրլիքտէ կէլմէքտէ
իտի , խապիսի մէրգում , զահիրէն
ղաեթթ աղիմ մէյեուսիեթ իչին-
տէ զանն օլունարագ , տիզ չէօք-
տիւ , վէ բէբէլէեթէք :

— Ա՛հ , տաեւմ , ռէվիւլիւ տա-
եւմ , տիզ էօլմէեթէքսինիզ , վէ
պէն սիպլին էօմրիւնիւղիւ թէմտիտ
իթմէք իչին , քէնտի էօմրիւմիւ վի-
րէճէյիմ , տէտի :

— Իմտի , քիմ պէնիմ էֆէնտի-
մի վուրտու , տէեու սիւալ իթտի
ժան Րընօ քէսիք պիր սէտա իլէ :

— Եանլըշ պիր գուրչուն , սին-
եօր , տէեու ճէվապ վիրտի թի-
պուրտիօ , չիւնքի մէրգումաւն ֆիք-
րինաէն ճինտեթ չիւպճէսի տալա
կէչմէեօրտու :

— Ա՛հ , պու բէք տէհչէթլի հալ-
տըր , տէեու տէվամ իթտի պիշարէ
Դօրա , քի հընչգըրմարբնտան սէ-
սի պօղուլմագտա , վէ էլլէրինի օ-
վալամագտա իտի , ա՛հ , էֆէնտի
բէտէր , էլպէթթէ սէսիմի իշիտի-
եօրտունուզ , էլպէթթէ պանա ճէ-
վապ վիրէճէքսինիզ :

— Րէճա իտէրիմ , ալթիւսթ օլ-
մաեքն , մա՛տմուազէլ , տէտի տօգ-
թօր ժօպէն , եալաշճա կէնճ գըղբ
պիր թարաֆա ալարագ , զիրա , է-
ֆէնտի բէտէրինիզէ լաղլմ օլան ,
կէօզ եալարբ տէյիլ , իլլա եար-
տըմ տըր : Պինապէրին , էվվէլ պէ
էվվէլ ճէրիհանըն նէ տէրէճէ վէ-
իմ օլտուղունու անլամագլըղբմա
միւսաատէ իտին :

Պու սէօղէրաէն սօնրա , տօգ-
թօր , Ռիշար Պէրնիէնին վիճուարի-
նէ էյիլտի : Պիշարէ պու էսնատէ
խըրլամագտա օլուպ , քիբրիքլէրի ,
պէեազը կէօրիւնմէքտէ օլմաեան
կէօղէրի տայիրէսինէ չարբմագ-
տա , վէ տիթրէմէքտէ պուլունան
տօտապարբ տա , գըրմըզը պիր
քէօրիւքլէ ըսլանմագտա իտի :

Ժօպէն , մէրգումաւ գուճագլա-
եւպ , ոըրթընք պիր թաշ գաեա-
եա տաեաթտը , վէ սօնրա , ժան
Րընօնու վէ Մէրքիւցցանըն եար-
տըմըլլա , էլպիսէսինի չըգարբպ ,
եարասընք զահիրէ իխրաճ իթմէեթ
մուվաֆֆապ օլտու :

Կիւճ իլէ կէօրիւնէպիլիր տէրէ-
ճէտէ պիր տէյիք աշմըշ օլան գուր-
չուն , պէլինին եօգարբ թարաֆըն-
տան վէ սօլ քիւրէք քէմիլինին ա-
շաղբսընտան կիրիպ , կէօքսիւնիւն
օրթասընտան չըգմըշ իտի :

Ժօպէն պունու կէօրիւնճէ , եիւ-
զիւնիւն ըհիկի աթտը , չիւնքի մէզ-
քիւր ճէրիհա քէնտիսինէ միւհիք
զանն օլունուեօրտու , նասըլքի տէ
էօյլէ իտի :

Հէքիմ էլլինի մէճրուհուն եիւ-
րէկինէ գօյտու , վէ ճիւզիճէ տարպ
իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իթտի :
Պու ալալըգ Դօրա տաեանամաեա-
րագ ,

— Սիւքիւթ իտիեօրտունուզ , տօգ-
թօր , վէ պէնի թէէմլն իթմէքիկի
ասլա տիւչիւնմէեօրտունուզ . . .
ա՛հ , բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ օլ-
մալը տըր , տէտի :

— Ճէսուր օլուն , մա՛տմուազէլ ,
տէեու ճէվապ վիրտի ժօպէն , կէօզ-
լէրի եալարարագ :

— Ա՛հ , բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ
օլմալը տըր . . . շու հալտէ ճէնա-
պը Հագգ նէ՛ գատար մէրհամէթ-
տիզ իմիշ , տէեու տէվամ իթտի

կէնճ դըզ :

— Էօլմիւշմիւ , տէտի Տէրէյն , խա՛յր , խա՛յր , պուռնուն իհթիմալի եօգ տուր , տաեքմ հաեաթտա տըր , տէյիլ մի , տօգթօր : Ա՛հ , սէօյլէյին , տօ՛գթօր , հաեաթտա օլտուղուռու պէեան իտին :

— Հաեաթընըն սօն նէֆէսի հէնուզ սէօնմէմիշ տիր , տէտի թապիպ եափաշ սէտա իլէ :

— Էօյլէ օլտուղու հալտէ , պէլքի տահա դուրթուլապիլիր , տէեու տէփամ իթտի Մարսիալ :

— Տօ՛գթօր , տօ՛գթօր , տէեու պաղըրտը Գօրա , աղլումասընտան սէսի պօղուլուպ , պաշը տախի տէօնէրէք , պիր միւհիզէ իճրա իտին , վէ բէտէրիմի դսւլթարըն :

Մէլէզ թապիպ Իսքանեօլա տօղուռ տէօնիւպ , Մ . Պէրնիէյի չիֆթիկէ նազլ իթմէք իւզըն , պիր սէտիա թէտարիք իթմէսինի էմի իլլէտի :

Տէրհալ արապլար իշէ պաշաեարագ , օն տաղըզա դարֆընտա աղաճարտան վէ չըպուղլարտան պիր սէտեա եաբուրլար , վէ իւսթիւնէ չիֆթիքեաթ սահիպինի եաթըրլպ , սօնրա իշպու մաթէմնագ ալայ , մէշալէլէր իլէ թէնվիր իտիլտիկի հալտէ , եօլա չըգտը :

Էսնաի բահտէ տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ , աբալըզ արալըզ , Գօրանըն հընչգըրմալարընտան վէ աղլամա վէ սըզլամալարընտան , մէզքիւր սիւքիւթ դաթթ օլունմագտա իտի :

Մարսիալ Տէրէյն տաեք զըզընըն եանընտան եիւրիւմէքտէ օլուպ , մէրգուսնն եիւզիւնտէ կէօրիւլէն մահզուսնուգ էսէրի , իշպու տէհչէթի ֆաճիատա իճրա իթմիշ օլտուղու րօլտան տօլաեք ասլա չիւպհէ պիլէ վիրտիրմէմէք :

տէ իտի :

Հաթթա արա սըրա տախի կիւեա կէօղէրինի սիլմէքտէ իտի :

Պու վէճհ իլէ , ալ մահէլլինտէ , տէօրտ ատէտ մէլալարըն լէշլէրինտէն պաշգա պիր շէյ գալմաեքպ , Մօրն-Բուժ չիֆթիկինտէ իսէ , Գարմէն իլէ Մարի , սապըրսըզըզալ , բէտէրլէրինին վէ Գօրանըն ալտէթիւնէ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Կիճէ սուսլուղու միւնասէպէթիլլէ , աթըլան գարապինալարըն սէսի , մէզպուրէ կէնճ զըզլարըն գուլաղընա գատար աքս իթմիշ իտի :

Ալ պիթմիշ օլտուղու հալտէ , ալճըլարըն ալտէթ իթմէմէսինէ , մէզպուրէլէր թէաճհիւպ իթմէքտէ իտիլէր : Պունլար , պիր բէնչիրէ էօնիւնտէ պիրի պիրլէրի իւզէրինէ տաեանարագ , տուրմագտա օլտուղուլարը թագտիրտէ , ալճըլարըն ալտէթ իտէճէքլէրի կէօկէլի եօլու կէօղէթմէքտէ իտիլէր :

Ազըպէթ , օրմանըն սինօրլարընտա մէշալէլէր կէօրիւնմէեէ պաշալատըղընտան , պէքլէնիլէն ալայըն եազլաշմագտա օլտուղու անլաշըլտը :

Կիթտիքճէ բշըգ զիեատէլէշտի , վէ Գարմէն իլէ Մարի , արապլարըն ոըրթընտա պիր սէտեա , վէ պուռնուն էթրաֆընտա ալճըլար օլարագ , կէլինտիկինի կէօրաիւքլէրինտէ , քէմալի իզթիրապը գալպ իլէ պիրի պիրլէրինէ պազըշտըլար : Իքիսինին տախի ֆիքրինտէ այնի տէհչէթի միւլահագա թէվէլլիւտ իսէրէք ,

— Պիր ֆէնալըզ վար տըր , տէտի Գարմէն :

— Ա՛հ , պէն տիթրէեօրում , տէեու բէբէլէտի Մարի , հագըգաթէն պիւթիւն ազալարը տիթրէեէրէք :

Գարմէն տէփամիէ ,

— Աճապա ֆէլաքէթէ տիւլար

օլան քիմտիր, Դօրաեք կէօրիւեօ-
րում, տէտի:

Իշպու կէնճ գըզար, դաեէթ քէ-
տէրնաք հիսսիեաթը մախուուէեէ
միւպթէլա օլտուզլարքնտան, բէն-
չիրէ էօնիւնիւ թէրքլէ, չիֆթլիկին
տիշարքընա չըգտըլար:

Պուսլարքն, էշիյի կէշտիքլէրի վէ-
ման, արապլար տուրուպ, սէտեա-
եք եէրէ գօյտուլար:

Դօրա, գըզգարքնտաշլարքն կէօ-
րիւնճէ, եէնիտէն տիթրէտի, վէ
հաթթա տիւշմէսին իշին, պիշարէ-
յի թուլմագ պիլէ իճապ իթտի:

—Ահ, պա՛պաճըզըմ, պա՛պա-
ճըզըմ, տէեու պաղըրտըլար իքի
կէնճ գըզլար:

Դօրա իսէ, հըչգըրմալարքնտան
պիր չէյ սէօյլէմէեէ թագաթը պու-
լունմաւորքնտան, եալընըզ իշա-
րէթլէ սէտեաեք, վէ իւզէրինտէ-
քի գանյը վիճուտու կէօսթէրտի:

Դարմէն իլէ Մարի, եիւրէքբա-
րալաեքճը ֆիդան ու ֆէրեատըլար
իլէ տիզ չէօքտիւլէր:

Պէօյլէ պիր տէհշէթլի մէնգարէ
գարչըպընտա, պիր ինտան եիւրէկի,
նէ գատար սէրթ վէ նէ գատար
տուլղուսուզ տաթի օլա, միւթէէս-
սիր օլմամասը գապիլ տէյիլ տիր:
Պինապէրին ումուճուն կէօլլէրինտէն
սէլ կիպի եաշ ագմագտա օլուպ,
Մարսիալ Տէրէյն պիլէ, գըմըլ-
տանմաեարագ, վէ եիւզիւնիւն իէն-
րի սօլմուշ օլարագ, տուրմագտա
օլտուղու հալտէ, զանն իտէրսին
քի, քէտէր ու էլէմինտէն թաշ
քէսիլմիշ իտի:

Ժօպէսին պիր իշարէթի իւզէրի-
նէ, արապլար սէտեաեք թէքրարէն
գալտըրըպ, չիֆթլիք տալիրէսինին
պիւլիք սալասընա կէօթիւրտիւլէր:

Մ. Պէրնիէ հալէա նէֆէս ալըպ
վիրմէքտէ իտի էսէ տէ, սէսի կիթ-

տիքճէ զայիֆ չըգմագտա իտի:

Պիշարէ ատէմ, պիր եաթաղա
գօնուրտուղունտա, թապիպ ճէրի-
հասընը իքինճի տէֆա մուայեէնէ
իթտի:

Քեաֆֆէյի հազըրուշ չու էսնա-
տէ իշպու էօլիւմ եաթաղը էթրա-
ֆընտա, վէ օլ ատիլ վէ համիյեէթ-
լի իհթիեարքն գարչըպընտա տուր-
մագտա իտիլէր, օլ իհթիեարքն
քի, պուլնտան պէօյլէ էօմիւլ, հէ-
ման գօրմագ իւզրէ պուլունան եա-
լընըզ պիր թէլ իլէ պաղըլ պիւ-
լունմագտա իտի:

Դօրա, Դարմէն վէ Մարի, նագշ
ու թարիֆինտէն զիեատէ, անլա-
շըլմասը գապիլ օլան պիր էսէրի
մէյեուսիեէթլէ, տէրեաեք էլէմ ու
քէտէրէ զարգ օլմուշ օլտուղլարը
թագտիրտէ, բէտէրլէրի հագըն-
աւ Ալլահանիեազ իթմէքտէ իտիլէր:

Մարսիալ, մէզրիւր մահզունիյ-
յէթպախշ սիւքիւթիւ գաթիլ իլէ,

—Տօ՛գթօր, տէտի քէսիք պիր
սէտա իլէ, թապիպին մուայեէնէսի
իքմալ օլունտուգտան սօնրա, տա-
հա իւմիտ վար սոր, տէյիլ մի:

—Մաթէէսիւլֆ պէեան իտէրիմ
քի, արթըգ իւմիտ գալմամըշալը,
տէեու ճէվապ վիրտի Ժօպէն, հէմ
տէ եալան սէօյլէմէքլէ սիզի ալ-
տաթմագտան նէ՞ ֆայտէ հասըլ օ-
լուր: Պուլնտան պաշգա, նէ գա-
տար զալիմանէ տաթի օլա, հա-
գըգաթը հալի սիզէ սէօյլէմէեէ
մէճպուրում. չէօյլէքի էճէլ կէլի-
եօր, վէ հիշ պիր իգթիտարը պէշէ-
րի պիր տագըգա պիլէ անը կէճիք-
տիրէմէզ:

Դօրա, պիր նէվի էսէրի մէճնու-
նանն իլէ սըշրաեքպ,

—Սիզին հիշ պիր չէյտէն մա-
լիւմաթընըզ եօգ տուր, վէ սիզին
իլմինիզ տէ, պիհուաէ պիր չէյ տիր,

տէտի, նէ՞ տիմէք, սահա պիր ազ
էվէլ, պիզիմ՝ եանըմըտա քէմա-
լի հաեաթտա վէ շէն շէնլիք իչին-
տէ պուլունան բէտէրիմ, պիր մէ-
զար տէրունինտէ տօնմուշ վէ տիլ-
սիզ պիր հա՛լ մը քէսպ իթմիշ պու-
լունաճագ տըր: Խա՛յր, Խա՛յր,
պունուն իհթիմալի եօգ տուր, պէն
պունա ինանմամ:

— Ճէսո՛ւր օլուն, մա՛տմուազէլ,
ճէսո՛ւր օլուն, տէեու բէբէլէտի
Ժան Բընօ:

Ճան չէքիշմէքտէ օլան Խասթա-
նըն պու արալըգ տօտազլարը դը-
մըլտանաըզընտան,

— Կէօրիւեօրսունուզ քի, հագ-
գըմ վար իմիշ, զիբա, իշթէ բէտէ-
րիմ եէնիտէն ճանլանըեօր վէ տի-
րիլիեօր, տէտի Գօրա սիւրաթլէ:

Պաեհհու մէզպուրէ, իհթիեա-
րըն իքի էլլէրինտէն թուլուպ,

— Ա՛հ, պա՛պաճըզմ, պէնի կէօ-
րիւեօրսուն, վէ պէնի իշիտիեօրսուն,
տէ՛յիլ մի, տէտի:

Կէսճ զըզըն էլլէրինին տօգան-
մասը, ճան չէքիշմէքտէ պուլու-
նան Խասթաեը կալվանիզէ խտէ-
րէք, զէվալլը տտէմ, զանն խտէր-
սին քի, գուվէթինի եէնիտէն
պուլուու, եարը աչըգ օլան կէօղէ-
րի իրլէշտի, վէ աեազա գալգ-
մագ իչին պիր ճահտ իպրազ իլլէ-
տի, նիմ աչըգ օլան տիհանընտան
տախի պաղը անլաչըմագ սէսլէր
չըգարագ, պիր իսիմ՝ վիրմէք իս-
թէեօրսու իսէ տէ, մուվաֆֆագ
օլամամագտա խտի:

Շու նիմ տիրիվէք հալի, բէք
ճիւղի միւտտէթ իթիտատ խտիպ,
Բիշար Պէրնիե ուզուն պիր ա՛հ իթ-
տի, վէ պաչը պիր ումուզունտան
տիկէրինէ տէվրիլիպ, սօնրա տախի
եաթթըը իւզէրինէ տէվրիլիվէրտի:

Արթըգ պիշարէ էօմիւշ խտի:

Մէլէզ թապիպ, մէրհուսուն
կէօղէրինի գաբաեարագ,

— Իշպու ալէմի ֆանիլի թէրք
իթմիշ օլան շու զաթը ատալէթսի-
մաթ հագգընտա, ճէնապը Աֆէրի-
նէնտէեէ տուալարըմըզը թագտիմ
խտէլիմ, տէտի:

Իշթէ պու արալըգ էմալի նա-
մէսպուգ պիր մէնզարէի հիւզնէն-
կիզ գայիմ օլսու, վէ էվէլա տա-
խիլի օտաաա ֆիզան ու ֆէրեատլար,
հընչգըմալար, վէ աղլամագըզլար
իշիտիլիպ, պատէհու, եափաշ եափաշ
իշպու բաթըրալը քէտէր ու էլէմ
նիւմալիշէրինէ, ազիմ՝ պիր սիւքիւթ
գայիմ օլտու քի, արա սըրա ալլագ
սէսլէ վուգու պուլան աղլաեըլարա
իսլալ օլունմագտա խտի:

Գարմէն իլէ Մարի, վագը օլան
մուխալիֆէթլէրինէ րաղմէն, միւ-
թէվէֆա բէտէրլէրինին եանընտան
գալաըըլտըլար: Եալլնըգ Գօրա
բէտէրինին նաչը եանընտա գալ-
մագ իսթէյիպ, իշպու էվատլըգ
արզու վէ միւրատրնա հիւրմէթէն,
հէր քէս օրատան չէքիտի:

Ժան Բընօ իլէ տօգթօր Ժօսլէն,
էօրիւ եաթաղընըն պաշլնտա պու-
լունաուզլարը զէման, պիրի պիր-
լէրինէ պիր իշարէթ իթմիշ իտիլէր:

Պու իքի շախալար միւպատէլէի
էֆքեար իթմէք լիւզումունու հիսս
խտիեօրլարտը: Պրնաէն ալէյհ պիր-
լիքտէ ալթ գաթ սալաոընտան չը-
գըպ, իւսթիւ վէ էթրաֆը գաբա-
լը պիր մահէլլէ կիթտիլէր քի, հիշ
պիր պէնի պէշէր քէնտիլէրինի օ-
րատա գօլլաեամագ, վէ լագըրտը-
լարընը իշիտէմէզ խտի:

— Միւսիւ Միշէլ, տէտի մէլէզ
թապիպ, մահէլլի մէզպուրտէ տու-
րարագ, պէն ոալթ Մ. Պէրնիէնին
ֆիւճճէթէն վէֆաթընտան տէյիլ,
իլլա, պու էօրիւմիւն պէհէմահալ

հուսուլէ կէթիւրէճէկի նէթիճէլէր-
տէն տօլաեք տախի տիւշարը տէհ-
շէթ օլտոււմ :

—Ֆիքրինիզի իյզահ խախիզ ,
տօգթօր , տէտի ժան Ռընօ :

—Իւշ գըզգարընտաշլարը վու-
րան տարպէ , մէմուլտէն զիեատէ
տէհշէթլի տիր . պու պիշարէ կէնճ
գըզլարըն մէյեուսիեթլի , պիր գաշ
կիւն , միւսթագպէլլէրինի քէնտի-
լէրինէ տիւշիւնտիւրմէեեճէք տիր ,
վէ էթրափլարընտա իսէ , քէնտի-
լէրին մէնֆաաթըլլա իշթիղալ ի-
տէճէք հիշ քիմնէյի կէօրէմէեօ-
րոււմ :

—Էվլէթ , միւսիւ տօգթօր , պէն
տախի պունու տիւշիւնիւեօրոււմ ,
տէեու ճէվապ վիրտի ժան Ռընօ ,
ֆագաթ տիկէր պիր խուսուսա տա-
հա վար քի , օ տախի պէնի մէշ-
ղուլ գըլընօր : Պու իսէ էօյլէ պիր
մէսէլէ տիր քի , հէր շէյտէն էվ-
վէլ անը ֆաալ վէ թէսվիեթ իթմէք
իսթէրիւմ :

—Նէ՞ տիր :

—Շու տուր քի , պու էօլիւմ ,
նէ՞ եօլտա սիլահտան նէշէթ իթմիշ
տիր :

—Ավճըլարտան պիրիսինին չօլ-
բաղըլընտան նէշէթ իթմիշ օլտու-
ղունա ինանմանեօրմիւսունուլ , տէ-
եու սիւալ իթտի ժօպէն :

—Խաշր , ինանմանեօրոււմ , տէեու
ճէվապ վիրտի ժան Ռընօ , գապի
պիր սէտա իլէ :

Թապիպ տիթրէտի , վէ Տօրատ
սէֆինէսի ֆիրարիսի տախի շու եօլ-
տա տէվաւմ իյլէտի :

—Սիզ տախի , տօգթօր , պէ-
նիւմ կիպի պու խուսուսա ինանմա-
եընը :

—Իյի տիւշիւնտիւնիւլ միւ , տէ-
եու սիւալ իթտի ժօպէն պիր սա-
նիյյէ սօնրա :

—Էվլէթ :

—Օն իքի օն պէշ նէֆէր ավճը-
լարըն սըրայլա տիզիլմիշ օլտուլա-
լընա տիգգաթ իթտինիլ մի : Իշ-
թէ , պու հալտէ իքէն , Մ. Պէր-
նիէ նիշան վիրէճէկի , վէ պիզաթ
աթէշ իտէճէկի էսնատէ , վիճու-
տինի գուրշունլարա հէտէֆ իթմէք
իւզրէ , տեաղա գալգմաղլըք քիւս-
թաթըլընտա պուլունտու : Պու
շէյլէրի պիլիւրմիսինիլ :

—Էվլէթ , հէքսինի տէ պիլիւրիւմ :

—Էօյլէ իսէ , նէ՞ իշին , պիր ճի-
նաեթլօտէն զիեատէ իշթիմալէ գա-
րիպ պուլունան չօլբաղըլը գա-
պուլ իթմէեօրսունուլ , վէ պու ֆա-
ճիանըն սէպէպի ֆէրաքէթ վէ պէտ-
պաթթըլ խուսկինի նիշին ֆարզ
իյլէմէեօրսունուլ :

—Տօգթօր , տէտի ժան Ռընօ ,
շիմտիլիք պու շէյլէրի աշիքեարէն
«էօյլէմէքլիք լաղըմ իսէտէ , ինան-
մաղլըք լաղըմ օլմատըլընտան ,
«իզին տախի ինանմամանըլը թափ-
սիեթ իտէրիւմ :

28

—Եա «էօյլէտիքլէրինիզի անլա-
եամանեօրոււմ , վէ եախօտ լագրար-
լարընըք պիր շիւպհէ իմա իտիեօր-
լար , տէեու մալգապէլէ իթտի մէ-
լէզ թապիպ պիր միւտտէթ սիւ-
քիւլիտէն սօնրա :

—Սէօյլէտիքլէրիւմի բէք ալէա
անլամագտաթընըլ , տէեու ճէվապ
վիրտի ժան Ռընօ :

—Պիրիսինի իթհամ մը իտիեօր-
սունուլ :

—Էվլէթ , իթհամ իտիեօրոււմ
Մ. Պէրնիէ գաթլ օլունտու , պունա
իսքեաթ օլմաշում տուր :

—Փագաթ պու բէք ճանվէրճէ
շէյ տիր :

—Շիւպհէ եօգ , լաքին ճանվէր-

էր նատիր տէյիլ տիրէր :

— Սիզին էֆքետարընըզճա , պու ալչաղըզը քիմ իճրա իթմիշ տիր :

— Իսիմ վիրմէմէքիկիմէ միււսաատէ իտին , զաթէն պու էսնատէ իսպաթլարըմ սա եօզ տուր :

— Եագքնտա իսպաթլարընըզ օլաճաղընը իւմիտ իտէրմիսինիզ :

— Իւմիտ իտէրիմ , վէ պուսնուն իչին էլիմաէն կէլէնի տիրիզ իթմէ-հէճէյիմ , վէ թաիմինաթըմ սա հիհ չըգար իտէ , քի պուսնուն տա չօգ սիւրմէեէճէկինի մէմուլ իտէրիմ , օլ վագըթ հէր շէյի սիզէ սէյլէեէճէյիմ : Շիմտի , տօգթօր , սիզ պանա , Մ. Պէրնիէնին զբզլա-րընըն պուլունտուզլարը հալի իյզահ իտին : Պէնիմ պու ֆաթիլեանա տա-խիլ օլմաղըզըմ , բէք ազ զէման-տան պէրու օլտուղունտան , բէ-տէրլէրինին վէֆաթըյլա , պու գըզ-լարըն միւսթագ պէլինճէ վուգուի թապիի պուլունան նէթիճէլէրի պիւ-մէմ :

— Պուսնէթիճէլէր տէհչէթլի տիր-լէր : Շէյլէ քի , միւսթէվէֆանըն քէրիմէլէրի , միւսթէմիքեաթիտա մէրի վէ ճարի օլան իսքանեա գա-վանիյնի ահքետմընճա , վալիտէլէ-րինին հալինաէ պուլունմագտա տըր-լար . պինաէն ալէյհ , վալիտէլէրի նօէմի էսիր օլտուղունտան , գըզ-լարը տաիի էսիր տիրէր :

— Մ. Պէրնիէ զբզլարընը հիւրը իլան իթմէմիշ մի տիր :

— Զանն իթմէմ , վէ էֆքետարը ումումիե տաիի պէնիմ զանըմ-տա տըր :

— Լաքին , անէր բէտէրլէրինին իսմինի թաշըմագտա իտիլէր , տէ-յիլ մի :

— Էվլէթ , լաքին պու տա պիր հագդ իլէ տէյիլ , իլլա պիր միւ-սաատէ իլէ վուգու պուլմուշ տուր :

— Զանն իտէրիմ քի , բէտէրլէրի-նին վարիսէլէրի տաիի օլամաղլար :

— Էկէրչի հուրրիեթլէրի իլան վէ թասաիգ օլունմամըչ իտէ , էվ-վէթ , հիչ պիր ճիհէթլէ միրապսօր օլամաղլար :

— Ֆագաթ պու միւմքիւն միւ տիր , տէտի ժան Բընօ թէհայեիւր-տէ գալարագ :

— Գանուն պու տուր :

— Մ. Պէրնիէ պա վապիյյէթ քէն-տի վարիտաթընը գըզլարընա թէրք իտէմէմիշ մի տիր :

— Էկէր զբզլարընը վապիեթնա-մէ իլէ հիւրը տէեու թանըմըչ իտէ , շիւպհէ եօզ տուր քի , իթմիշ տիր : Ֆագաթ պագալըմ պու վապիեթ-նամէ մէվճոլտ մու տուր :

— Օլ պապաէ շիւպհէնիզ մի վար տըր :

— Հէմ բէք զիեատէ :

— Աճալիպ , ինսանլարըն էն իյի-սի , վէ բէտէրլէրին էն թաթլըսը օլան պիր զաթ , քէնտի գըզլարընը նաւըլ ունուտուպ տա , միւսթագ-պէլլէրինի տէ զայպ իտէպիլիր :

— Իհիթարլար , ալէսսէվիեէ ու-զուն միւտտէթ եաշտեաճաղլարընա իսքետաթ օլտուղլարընտան , չօգ տէ-ֆա էն ճիտաի ումուր ու մէսալիհ-լէրինի պու կիւնաէն ֆէրտաւը կիւնէ թէրք իտէրլէր , վէ ֆէրտաւը կիւ-նիւ տէ պուլամաղլար : Անճագ պու պապաէ պիր իսուսուս պանա պիր ազ իւմիտ վիրմէքտէ տիր : Շէյլէ քի , Մ. Պէրնիէնին , հաղգքնտա էմիյյէթի քետմիլէ քէնպ իթմիշ օլտուղու Բօրթօ-Բիգօնուն գասէմ քետթիպի Սիթիսմօն Լըրօյ , պուն-տան չէնտ հաֆթա ագտէմ , վէ Ֆրանսաեա վուգու պուլան սէյեա-հաթընտան պիր կիւն էվլէլ , դօ-նաղա կէլէրէք , հէմ տօթոլ վէ հէմ միւշթէրիսի օլան Մ. Պէրնիէ

իլէ ուզուն պիր միւքեայէմէեէ կի-
րիշտի : Իհթիմալ տըր քի , պու-
ղաթ , վազիֆէսիզլիկինին մուխա-
թարաւր հագգընտա տօսթունուն
կէօզիւնիւ աշմըշ տըր :

—Պունա նաւըլ թէէմին օլուն-
մալ տըր :

—Բօրթօ-Րիգօտա , պիննէֆս Սի-
թիսմեն Լըրօեուն իտարէխանէսինէ
կիտէրէք . չիւնքի Մ . Պէրնիէնին
վարիտաթընտան պիր միգտարը
քէնտի եէտիննէ էմանէթէն գօնուլ-
մուշ օլաուղու կիպի , էկէր մաթ-
լուպ օլան վասիեթնամէնին տախի
վիճուտի վար իսէ , չիւքհէսիզ օ
տախի քէնտի եէտինտէ պուլուն-
մոգտա տըր :

—Լաքին մէրգում գասէմ քեա .
թիպինին պուրատա օլմատըղընք
պէնան իտիեօրտունուղ :

—Էվլէթ , Ֆազաթ պաշ քեա-
թիպի Տիէկօ Սիլվա , մէրգումա վէ-
քեայէթ իթմէքտէ տիր : Պու զա-
եէթ ագըլը պիր տէլիգանը օլուպ ,
քէնտիսին շախէն թանըրըմ , վէ
հարէքէթի վագըամըղը սուրէթի
հասէնէտէ գապուլ իտէճէկինէ
չիւպհէ իթմէմ :

—Փագաթ պէօյլէ պիր հարէքէթ-
տէ պուլունմագ իչին , պիր մէէ .
ղունիյյէթիմիզ եօգ տուր , տէեու
մուգապէլէ իթտի ժան Րընօ :

—Պու պապտէ պէն սիզին իլէ
հէմէֆքեար տէյիլիմ : Պէնճէ ,
պիզլիմ , Մ . Պէրնիէնին գըղտըրնա
օլան ուպուտիյեթիմիզ , քիֆաեթ
իտէճէք մէրթէպէտէ պիր մէէզու-
նիյյէթ տիմէք տիր :

—Տօգթօր , էկէր սիզին զիր
իթմէտիկինիզ պիր խուսուս օլմա-
ւա իտի , պէն տախի սիզին իլէ հէ-
մէֆքեար օլուր իտիմ , հալպուքի
օլ խուսուս թէչէպպիւսիւմիւզիւ
պիւթիւն պիւթիւն եօլուղ իթ-

մէքտէ տիր :

—Նէ° խուսուս տուր օ :

—Եագըն պիր ագրապանըն պու-
րատա պուլունմասը : Շէօյլէ քի ,
պու գըղտըն Ֆամիլեաճա իչէրի-
նէ եալընըզ պիր քիչինին միւտա-
խէլէ իթմէեէ հագգը օլուպ , օ տա-
խի պատիլի թէէսսիւֆիւմիւզ օլան
էֆէնտիմիզին եէկէնի Մ . Մարսիալ
Տէրէյն տիր :

—Մարսիալ Տէրէյն մի , տէեու
թէքրարլատը մէլէզ թապիպ հայ-
րէթլէ , վէ հէր վագըթ քի սիւքիւ-
նէթինի դայպ իտէրէք , Ֆագաթ
հագգընտա չիւպհէ իթաիկինիզ
շախս , Մարսիալ Տէրէյն տէյիլ մի
տիր :

—Պիր աղ եալաշ , միւսիւ ժօս-
լէն , պիր աղ եալաշ , տէտի շէտի-
տէն ժան Րընօ , չիւնքի էմրի պա-
սիրէթ իսիւաֆընտա իտիլէն եալը-
նըզ պիր սէօզ , պիզի զայպ իթ-
տիրմէկէ քեաֆի տիր : Էվլէթ ,
ֆիքրիմի անլամըշընըզ . պէն , Մար-
սիալ Տէրէյնին քէնտի տաեընըք
գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլաուղու-
նա չիւպհէ իտիեօրում , վէ սէօ-
լէտիքլէրինիզ տէ , չիւպհէմի թաս-
տիգ իտիեօրար , զիրա , էկէր մաա-
զալլահ , Մ . Պէրնիէնին նիզամընտա
վասիեթնամէսի չըղմազ իսէ , պիր
ճէսիմ վարիտաթ վէ սէրվէթին վա-
րիսի եէկեանէսի պու զաթ օլմագ-
տա տըր : Պինաէն ալէյհ , պէօյլէ
պիր ճինաեթ իճրասը , քէնտի-
նին մէնաֆիլի աղիմէսի իլթիզա-
սընտան պուլունմաշտուր : Էվլէթ ,
Բօրթօ-Րիգօեա կիթմէլիլիզ , Ֆա-
գաթ պու պապտէ էմրի պտտիւրէ-
թի տէ աօլա էլտէն պրագմամալը-
եըզ : Եանի Մարսիալա էմնիյյէթի
թամմէ կէօսթէրմէլիլիզ :

—Պու նաւըլ օլապիլիր :

—Քէնտիսինէ կիտէրէք , քէն-

տիտինի տաեքսքնն զըզլարքնա զաեէթ ոաաըգ զանն իաիեօր կիպի կէօթէրէրէք, վէ քէնտիտինտէն նաաիհաթ իսթէեէրէք :

— Լաքին օ պիզտէն չիւպհէ ի տէճէք տիր :

— Ասլա, զիրա քէնտիտի ֆաիլի-եանն վէքիլի մէչրուու օլմաղէ, հարէքէթիմիլ բէք թապիլի տիր : Պաւնտան պաչգա, Մարսիալ նէ տէրէճէ միւրայի տաիլի օլա, լա-գըրտըլարքնտան, ահվալը հաղը-րէտէն տօլաեընէ էֆքեաբտա պու-լունտուղունու տնկաեաճաղըմ :

— Բէք ալէա, քէնտիտինի կէօ-րէլիմ :

— Եարքն կէօրիւրիւզ, լաքին տօգթօր, արթըգ ալտէթ իտէլիմ, չիւնքի զայպուպէթիմիլգէ մանէա վէրիլմէմէլի տիր :

Պատէհու իշպու իքի տօթլար, թէքրար Մօրն-Բուժ չիֆթիլիլինէ կէլաիլէր քի, օրատա Գօրա, բէ-տէրիսին եանքնտա պուլունարագ, տուա իթմէքտէ, վէ կէօզ եաչա-րը տէօքմէքտէ իտի :

Ժան Բընօ իլէ տօգթօր Ժօպէն միեանքնտա, պալէատէ զիքր ու պէ-եան օլունան միւքեալէմէ ճէրէեան իթտիկի սըրատա, Մարսիալ Տէ-րէյն իլէ Մէրքիլ ցցա տաիլի նէհրէ տօղրու կիտիպ, օրալարտա եան պէ եան տօլաչմագտա իտիլէր :

— Իմուի, սի'նեօր, տէտի Իսթան-եօլ պիրաէն պիրէ վէ Տէրէյնին գուլաղընտան աչաղը, իշթէ, չիմ-տի սիզ զըրգ քէրրէ միլեօն սահի-պի օլաունուզ :

— Ալլահ աչգընա օլաուն, տուս օլուն, վէ տիզգաթ իտին, զիրա ինթիմալ տըր քի, պիզի իշիտէն օլուր, տէեու մուգապէլէ իթտի Մարսիալ :

— Բիմ պիզի իշիտէճէք տիր :

ճէրէեան իտէն տուեուն սէսի, պէ-նիմ սէսիմէ հաքիմ տիր : Ահ, է-կէր էմրի պաաիլէթ, սէսիմի եա-վաչ չըգարմագ խուսուսունտա պէ-նի իճպար իթմէսէ իտի, պիւլիւն հէեէճանըմա սէսիմի չըգարաճագ իտիմ, զիրա սիզին սէրվէթինիզ-տէն տօլաեը, նէ՝ աէրէճէ պալի-թիար օլաուղումու պէեան իտէ-մէմ :

— Անլաեօրում, չիւնքի պու-սէրվէթ, սիզին սէրվէթինիզէ պաղ-լը տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Տէ-րէյն :

— Սի'նեօր, սիզին էվաֆը ազի-մէնիզի պիլտիկիմաէն, օլ պապտէ աօլա չիւպհէ իթմէմ : Գալպինիզին ալիճէնապլըղը, նիշանճըլըղընըղա միւսալի տիր : Սիզ ալիճէնապ պիր զաթ, վէ թէշպիհ օլունմագ պիր նիշանճըսընըղ :

Մարսիալ տիթրէեէրէք :

— Պու շէյլէրաէն պահս իթմէք-տէ նէ՝ մէնֆաաթ վար տըր, տէ-տի, զաթէն պանա թէքրարլաեա-ճագ հիշ պիր շէյլինիզ եօգ տուր : պունտան մաատա, պիզ պիրի պի-րիմիզտէն ապա ալըլմաետճաղըղ :

— Հէր նէ վազը օլա, տէյլիլ մի :

— Էվլէթ, հէր նէ վազը օլա :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սի'նեօր, պունտան պէօյլէ քէնտիմի սիզին տիկէր պիր վիճուտունուզ մագա-մընտա ատա իտէճէյիմ, վէ պու սըֆաթլա չիմաիաէն սիզէ պիր նա-սիհաթ վիրմէքլիկէ միւսարաաթ իյլէրիմ :

— Նէ՝ նաաիհաթ :

— Շէօյլէ քի, միւթէվէֆա տա-եընըղըն գաաէմ քեաիլիպի եանքն-տա հիշ պիր վաաիեթիմաճէ պու-լունուպ պուլունմաաղըղնա տէր-հալ քէսպի վաւգուֆ իթմէլիտինիզ :

— Վասիեթնամէ՞ մի, տէեու թէքրարլատը Մարսիալ ալթիւսթ օլարագ, լաքին սիզ պանա, պէօլէ պիր վասիեթնամէ եօգ տուր տիւ եօրաունուզ:

— Էօլէ զանն իթաիկիմի սիզէ պէեան իթմիշ իաիմ, վէ հալէա տա օ զաննտաեքմ, ֆագաթ պիր մատ. տէյի ինթիմալ իւզրէ պիլմէքտէն իսէ, թահզըզ իթմէք տահա էվէա տըր:

— Բէք ալէա, խապէր ալըրըզ:

— Հէմ չաբուգ խապէր ալմալը. երզ: Գտուէմ քեաթիպի օրատա պուրունմատըզը ճիհէթիէ, պաշ քեաթիպ Տիէկօ Սիլվանա միւրա. ճաաթ իթմէլիլիզ: Մէրգոււմ, պէ. նիմ հէմէհէրիմ տիր:

— Իշպու Տիէկօ Սիլվանըն շէօհ. րէթի նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իթտի Մարսիալ:

— Մէրգոււմն պազը էֆքեարը պաթըլէսի օլտուղու սէօլէնմէքտէ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Մէր. քիւցցա, ֆագաթ քէնտիսի կէնճ պիր տաէմ օլուպ, ֆագիւր տիր. պունունլա պէրապէր տէ Խսրանեա շարապլարընը վէ կիւզէլ գըզլարը սէվէր, վէ հէման պիր սէրվէթ հու. սուլի իւմիտի տէ, ինթիմալ տըր քի, քէնտիսինի նազիք պիր իըտ. մէթ իճրասընա թէշվիգ իտէճէք տիր: Իմտի, սինեօր, պու մաաւտէ հագգընտա մէրգոււմ իլէ կէօրիւշ. մէքլիկիմէ միւսաաւտէ իտէ՞րմիտի. նիզ:

— Էվլէթ:

— Հէր նէ եաբար իսէմ, մագպու. լուննօլ մու տուր, վէ իտէճէկիմ վատլարըն իճրասընա պուրուննօլը. մուսունուզ:

— Պու պապտէ րէսմէն թէահիւտ իտէրիմ:

— Էօլէ օլտուղու հալտէ, հէր

շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր: Շու հալտէ, կիտէյիմ իքի սաաթ գատար ուեուեոււմ, վէ ալէս. սապահ շէհրէ կիտէյիմ:

Պէօլէճէ պու իքի շէրի.քլէր չիֆթ. լիկէ ալտէթ իթտի.քլէրինտէ, Մէր. քիւցցա պիր թարաֆա սէրլիլպ աւ. եուեա գալտը:

Մարսիալ տախի հէր նէ գատար ուեոււմապ իսթէտի իսէ տէ, հէնուզ կէօզ գաբազլարը գաբանմըշ ի. քէն, շարիպ պիր ըիւեա իւթէ կէլիպ, մէրգոււմն ույգուսունաան ուեանտըրմազ տա իտի: Մէրգու. ման հէր տէֆա, այնի օլտարպ. կէօրտիւկիւ ըիւեա շու իտի քի, քէնտիսի պիր նէհրին քէնարընտա տօլաշմագտա օլուպ, նէհրի մէզ. պուրուն գանտան միւրէթթէպ ս. լան տալիալարը իսէ, ալթուն եը. զընլարը իւզէրինտէն ճէրէեան իլլէմէքտէ, վէ մէզքիւր ալթուն. լարը էլտէ իթմէք իչին իսէ, գա. նըն իչինէ կիրմէք լազըմ կէլմէք. տէ իտի, վէ վագաա պիլա թէրէա. տիւտ, մէզքիւր ալթունլարը գաբ. մուեա ալթըմագտա իտի իսէտէ, ալ. թունլար քէնտի էօսիւնաէն սափու. շուպ կիթմէքտէ իտիլէր, վէ էթ. րաֆընտա իսէ, գանլար եիւքսէ. լիպ, էվվէլա աեազլարընա վէ սօն. րա տիզլէրինէ վէ կէօքսիւնէ չըգ. մագտա, վէ մուախսարէն կէօք. սիւնիւ տախի կէչէրէք, ուզընա գատար վատըլ օլմագտա իտի:

Մարսիալ, գանլը կէօրիւն իչին. տէ պօղուլմաուն իչին, ըիւճաթ իթմէեէ չալըշտըգճա, գուլվէթ վէ թագաթտան տիւշմիւշ օլուն ազա. լարը գարշը կէլմէքտէ իտիլէր, վէ եարտըմա աաւամ չըղըրմուեա ճահտ իթտիկինտէ, զանն իտէրսին քի տօ. տագլարը հիշ պիր սէս չըգարա. պիլմէքտէ տէյիլ իտիլէր:

Իշխե օլ արա ճան չէքիշմէքլիք հալի պաշլաեւրպ, խապիսի մէրգում սօղուգ պիր թէր իշինտէ միւլէմնա օլտուղու թագտիրտէ, պիրտէն պիրէ ուեանմագտա, վէ պիրտագըգա սօնրա թէքրար ուեուտուղունտա, պէօյլէ պիր բիւեա թէքրար պաշլամագտա իտի:

Նիհաեէթ սապահ օլտու, վէ մէգքիւր խեեալաթ տա, չէֆադըն իլք զիեալարըլա զայիլ օլտուլար:

Պու էանատէ, Մէրքիւցցա զաթէն չօգտան պէրու Բօրթօ-Րիդօեա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըշ իտի:

Մարսիալ Տէրէյն, թէքմիլ կիճէյի իյշ ու իշլէթտէ կէշիրմիշ տիր կիպի, թէպտիլի քիսվէ իթմիշ օլտուղունտան, եիւղիւնիւ վէ էլլէրինի սօղուգ վէ թագէ սուտա երգատը, վէ օտասընթ թէրքլէ, հալա ալմագ վէ պիր սիկարա իշմէք իւզրէ, աշաղըեա ինտի:

Մէլէզ թապիպ իլէ ժան Բընօ, մէրգումսու կէօրտիւլէր, վէ իլք ագչամտան թէրթիպ իթմիշ օլտուգլարը բլանը մէվլըբի իճրաեէ դօյմագ իւզրէ, եանընա կիթտիլէր:

Մարսիալ, մէրգումանը գարշըլատըղընտա, եիւղիւնտէ վէ կէօղլէրինտէ աղիմ պիր քէտէր վէ մէյեուսիեէթ էսէր վէ ալէամէթի հուսուլէ կէթիրալ, վէ պունլարա տօղրու պիր իքի աաթմ իլլէրիլէեէրէք:

—Ս'հ, տօղթօր, տէտի, էկէրչի ճէնապը Հագգըն պիր միւճիգէ իճրա իթմիշ օլտուղունու, եախօտ պիզիմ, բէք չարուգ մէյեուս օլմուշ օլտուղումսուղու վէ զաեէթ սէվկիւլի տաեըմըն հէնուգ հայեաթտա պուլունտուղունու սէօյլէմէք իւզրէ, պանա կէյմիշ օլտա իտինիզ, սիգէ նէ' տէրէճէ տուա իտէճէք իտիմ:

—Հա'երֆ քի, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի ժօսլէն, եաշատըղըմըզ տէվիր, միւճիգէլէր տէվրի տէյիլ տիր: Ճէնապը Հագգ, քէնտի մախուգլարընտան պիրիսինի էօլիւմէ մահքիւմ գըլտըղը հալտէ, անըն վիրտիկի իլտմ իեատէ օլունամագ: Պինաէն ալէյհ, սիզին միւհթէրէմ տաեընը տա թէքրար տիրիլէմէզ:

Մարսիալ, ուղուն պիր ա'հ չէքէրէք, քէննի կէօղլէրինի սիտի:

—Էֆէ'նտիմ, պիզիմ պուբաեա կէլմէքլիկիմիզ էմիլլէրինիզի ալմագ իշին տիր, տէեու տէվամ իթտի թապիպ:

Մարսիալ թէաճճիւպ ալէամէթի կէօթէրտի, չիւնքի պու ալչագ ատէմ մասքէյի պէօյլէ չարուգ պիր թարաֆա աթըպտա, ամիր կիպի սէօզ սէօյլէմէեէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի: Պինապէրին, մէգքիւր թէաճճիւպ ալէամէթիլլէ, —էմիլլէրինի մի, տէտի, լաքին պէն էմի վիրէմէմ, պու պապտէ տաեըմըն պիւլիւք գըզընա միւրաճաաթ իթմէլիսինիզ:

—Էֆէ'նտիմ, մատմուաղէլ Դօրա տղլաեօր, տէեու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ, զաթէն պիչարէ օլմէրթէպէ հալը մէյեուսիեէթտէ պուլունմագտա տըր քի, շու էսնատէ պիզի նէ' տինլէեէպիլիր, վէ նէ' տախի ճէվապ վիրէպիլիր: Պունտան պաշղա, սիզ ֆումիլեանըն վէ քիլի պուլունմագտաաընըզ, վէ պիզիմ, սիգէ միւրաճաաթ իթմէքլիկիմիզտէ, պու սէպէպէ մէպնիտիր:

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, սէօյլէյին, մաթլուպունուգ նէ' տիր:

—Ս'ալա վագըթ կէշիրիլլէքիզին, էֆէնտիմիզին ճէսէտինի կուեանլիատաքի գօնաղընա նազլ իտէրէք, օրատա մէրասիմի լազըմէյի

տխրէսինին իճրասընա միւսա-
րաաթ օլունմասը, սիգճէ տախիւ-
ղըմէտէն կէօրիւմէքօ՞ր մու :

—Շիւպհէսիզ, պէնճէ տախիւ-
ղըմէտէն կէօրիւմէքօէ տիր, տէ-
եռւ ճէվապ վիրտի Տէրէյն :

Ժան Բընօ տէվամիէ ,

—Մալիւմիւնիւղ տիւր քի, տէտի,
տաղտան կիտիտիկինտէ , եօլար
միւշքիւլ տիւր, վէ ճէնաղէ ալաեք-
նըն հարէքէթինի տէ զիեառէսիլէ
աղբըլթաճաճաղ տըր: Սէրիտն նէհրէ
վասըլ օլաճաղ օլան սանտալարը
թէտարիք իթաիրմէքլիկի պէն թէտ-
հիւտ իթաիմ: Պու սանտալարտան
պիւրիսինէ Մ. Պէրնիէնին ճէնաղէսի
վաղ օլունաճաղ , տիկէր պիր սան-
տալ իլէ տէ , սիզ, տաեք գըղա-
րընըղա պիրիքտէ արգատան կի-
տէճէքսինիզ: Նասըլ, պու թէտ-
պիրլէրտէն խօշանթ րմըսընըզ:

—Էվլէթ , գաթիէն խօշանթըմ:

—Էյլէ խէ , գաղաւըմըզ վիրի-
միշ տիմէք տիր :

—Սօրաճաղընըզ չէյլէր հէք պու
գատա՞ր մը տըր :

—Եսա՛յր , էֆէնտիմ, սիզին իլէ
տիկէր պիր մատտէ իւղէրինէ տախի
կէօրիւմէք իսթէրիմ:

—Նէ՞ մատտէ իւղէրինէ :

—Մ. Պէրնիէնին վէֆաթը վէ տ-
նըն նէթիճէլէրի իւղէրինէ , տէեռւ
ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ գաթի պիր
սէտա իլէ , վէ տիգգաթիլէ Մարսի-
ալ Տէրէյնի թէճէսսիւս իաեքէք :

Տէրէյն , հէր նէ գատար թա-
պիաթը իգթիզասընճա , քէնտի
քէնտիսինէ հաքիմ իտի խէ տէ ,
պալէատէքի սէօղլէրի իշիթտիկին-
տէ , վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ
հասըլ օլտու , վէ եիւղիւնիւն ոօլ
կունլուղու զիեառէլէշտի : Փաղաթ
պու ալթիւսթիւկիւ , քէտէրինէ
համլ օլունապիլիր իտի :

—Սէվիւլիւ տաեքմըն վէֆաթը ,
տէտի Մարսիալ Տէրէյն , հէեքճա-
նընտան նաշի տիթրէմէքտէ օլան
պիր սէտա իլէ , տէհշէթի պիր
պէտպախթըլտան նէշէթ իթմիշ
տիր , վէ պէն , իշպու պէտպախթ-
լըղա տօղրուտան տօղրուեա սէպէպ
օլմուշ օլտուղում իշին , պու խու-
սուստա աղա միւթէսէլի օլմեա-
ճաղըմ, զիրա էկէր պէն կուաեա-
նիլատա պուլունմատա իաիմ, չը-
գան կիճէքի տվտա վուգու պուլ-
մաղ իտի :

Ժան Բընօ սէօղլունէ աէվամ ի-
տէրէք ,

—Պիզիմ կիպի , սիզին տէ էսէֆ
իթմէքտէ օլաուղունուղ շու ֆէլա-
քէթ, Մ. Պէրնիէնին գըղաւընը շայ-
եանը թէէսսիւֆ պիր հալէ գօյ-
մագտա աըր , տէտի :

—Շիւպհէսիզ, տէտի Տէրէյն ,
չիւնքի պիշարէ չօճուղար էօքսիւզ
գաղապտա տըրլար , պու խէ ֆէ-
լաքէթիւրին էն պիւյիւկիւ տիւր :

—Էվլէթ , էն պիւյիւկիւ տիւր ,
ֆաղաթ հէք ֆէնալըզ պու գա-
տար տէյլլ տիր :

Մարսիալ, պու արալըզ թէաճ-
ճիւպանէ պիր հէյեթէթ քէսպ ի-
տէրէք ,

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրտունուղ,
տէեռւ սիւալ իթտի :

—Մալիւմիւնիւղ տիւր , էֆէն-
աիմ քի, տաեքնըղըն զըղաւը պիր
էսիրտէն տօղմուշ տըրլար :

—Էվլէթ , պիլիրիմ, էսիր նօէ-
միտէն :

—Իմտի , էկէրչի պու գըղար պիր
սէնէտի մախտուս իլէ հիւրը տէեռւ
թանթըմամըշլար խէ , քէնտիլէր տա-
խի էսիր տիրլէր :

—Լաքին տաեքմ քէնտի գըզ-

լարքնը սեղտիկի հատե , ելպէթմէ անկերին միւսթագպէլլէրնի թահ- թը նազարը իթինանա ալմըշ, վէ իշլէրնի բէք ալէա սըրասընա գոյ- մուշ օլմալը տըր :

—Պու խոսուսուսա թէէմին օլ- մագլըղն , ֆայտէտէն խալի օլմա- տըղընը տիւշիւնմէ եօրմուսուսուղ :

—Նէ՞ սուրէթլէ :

—Փամիլեանն գասէմ քեաթի- նի , վէ եախօտ անն վէքիլի մուլ- լագընը իրթիճվապ իտերէք : Էկէր պիր վասիկէթնամէ վար իսէ , օն- լարն եկ տինտէ պուլունմալը տըր :

Հէր նէ գատար Մարսիալ , պէօյ- լէ պիր թէքիֆին պիրտէն պիրէ քէնտիսինէ վուգու պուլաճաղընը մէմուլ իթմէ եօրտու իսէ աէ , պու- նուշլա պէրապէր ճիւղի թէրէտ- տիւտ իթտիկի հալտէ , քէնտիսինի էլէ վիրմիշ օլաճաղընը հիսս իտի- եօրտու : Պինաէն ալէյհ ճէվապա շիթապլէ :

—Պէնիմ տէ էֆքեար օ տուր , տէտի , ֆիլվագը , պուրատա պու- լունտուղում հալտէ , նամուսլու ատէմլէրէ , վէ սատըգ ազրապալա- րա մախուս օյան պիր վագիֆէյի իֆա իթմէքիկէ միւքէլլէֆ պու- լունտուղումու անլաթտըրաղընըղ- տան տօլտեղ պէեանը թէշէքքիւր իյլէրիմ : Հոգըգաթէն տաեղ գըղ- լարըմըն պուլունտուղու մէվըր , չարըրգ տըր , վէ պունուն իսլահը էհէմմ օլտուղունտան , գասէմ քեա- թիպինէ միւրաճաթ իտիլտիկի թագաշիրտէ , հաղըգաթը հալին մէյաանա չըգաճաղը շիւպհէսիզ տիր : Պինապէրին պէն պու հարէ- քէթի թահսին իտէրիմ :

—Պու խոսմէթի տօգթօր ժօսլէն իլէ պանա իհալէ իթմէքիկի միւ- նասիպ կէօրիւրմիւսիւնիւղ :

—Էվլէթ :

—Թէշէքքիւր իտէրիզ , էֆէն- տիմ , վէ եարն Բօրթօ-Րիգօեա կիտէճէյիմիզի պիլտիրիրիզ :

—Էվլէթ , եարն միւնասիպ տիր , տէտի Մարսիալ , վէ քէնտի քէն- տինէ տախի շէօյլէ իլտիլէ իթտի . գօմանատէօր սիզտէն էվլէլ , եանի պու ազչամ Տիէկօ Սիլվաեղ կէօ- րէճէք տիր :

Ժան Րընօ տէվամլէ ,

—Պէօյլէ վէխիմ սըրալարտա , տէտի , հէր շէյի էվլէլինտէն տիւ- շիւնմէք ֆարղ օլտուղունտան , էկէր- չի Մ . Պէրնիէ , տահա խալլի սէնէ եաչաեաճաղընը մէմուլ իտէրէք , գըղլարընը հիւրը տէեու թանըմա- մըշ օլմուր իսէ . . .

—Էյ . . . տէտի Մարսիալ :

—Օ հալտէ էն եաղըն ազրապա սիզ օլտուղունուղտան , եալընըղ սիզ վարիս օլաճաղսընըղ :

—Գանուն էօյլէ իճապ իթտիր- մէքտէ տիր :

—Օնա շիւպհէ եօգ տուր , ֆա- գաթ սիզ պիր աղ էվլէլ , նամուս- լու պիր քիմնէնին վէ սատըգ պիր ազրապանն վագայիֆինտէն պահա իտիեօրտունուղ : Գանունուն հար- ֆը հարֆընա իճրասը , սիզճէ զա- լիմանէ վէ հաղգսըղ կէօրիւնիւր , տէյիլմի , էֆէնտիմ : Շէօյլէ քի գանճա սիզին եաղըն միւլթալ- լիւգաթընըղ պուլունտան օլ կէնճ գըղլարը պիւսպիլթիւն աչըգտա պրագմագ իւղրէ , սիզ քէնտի հու- գուղունուղու իթիմալ իթմէեէ- ճէքսինիզ , տէյիլմի :

Իշպու եէնի սիւալ Տէրէյնէ պիր աղ զիեատէ ամիրճէ կէօրիւնտիւ : Պինաէն ալէյհ մէրղում սօղուգ գանլըրգ իլէ ,

—Էֆէնտիմ , պու խոսուսա պա- նա այիտ տիր , տէտի , պիր աղ էվ- վէլ սիզին իթթարլարընըղ մա մէմ-

նունիյէ գապուլ իթտիմ, ֆագաթ պանա պիր խաթթը հարէքէթ չբզմանըզա միւսաատէ իթմէմ: Սիզ, եարըն տաեըմըն գասէմ քեաթի պինէ կիտինիզ: Մէրգումուն վէֆաթըյա, էսիր նօէմինին գըղաւրընա նէ հալ վազը օլտուղունու անլար իսէք, պէն պիտիկիմ կիպի հարէքէթ իտէրիմ. պու պապտէ պէնիմ ըէհպէրի եէկեանէմ, քէնտի զամիրիմ տիր:

— Բէք ալէա, էֆէնտիմ:

— Շիմաթի հալ, սիզ, պուրատան կիթմէմիզ իչին լազըմ կէլէն թէտարիքեաթը կէօրին, տէեու տէվամ իթտի Մարսիալ:

Ժան Րընօ իյէ Ժօսլէն պաշարընը էյաիլէր, վէ Րիշար Պէրնիէնին եէկէնի տէ, միւքեալէմէնին պիթմիշ օլտուղունու անլաթմագ իւզըէ, սըրթընը պունլարա տէօնտիւ:

Պատէհու իքի տօսթլար, չիֆթլիկին եօլունա միւթէրահի օլտուլար: Պիր ազ սօնրա, մէլէզ թապիպ քէլամա ազազ պիրլէ,

— Սիզ պու շէյլէր հագընտա նէ՞ տիւշինիւեօլտունուզ, տէեու սիւալ իթտի:

— Եկէրչի շիմաթի գատար շիւպհէ իտէպիլիր իտիմ իսէ, պունտան սօնրա իթմէեէճէյիմ, շէյլէ քի Մարսիալ Տէրէյն տաեընըն գաթիլի տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Րընօ:

* * *

Գարմէն իյէ Մարի թէքմիլ պիր կիճէյի աղամագլա կէչիրտիքտէն սօնրա, կէլիպ Գօրտեք պուլմուշլար իտի, վէ իւչիւ պիրլիքտէ բէտէրլէրինին ճէսէտի եանընտա աղլամագտա իտիլէր:

Ժօսլէն իյէ Տօրատ սէֆինէսի ֆիրարիսի, ալթ գաթ սալասընըն էչիյին.

տէն կէչիպ, վէ պիր միւտտէթ գարեօլանըն պաշընտա տիզ չէօքտիւքտէն սօնրա, միւթէվէֆանըն ճէնազէսինի նուաեանիւտեա նազլ իտէճէքլէրինի կէնճ գըղլարա պիտիրտիլէր:

— Ալլահ վէրէ տէ, վալիտէմ, տահա տունքի կիւն պէրհայեաթ օլարագ, քէնտիսինտէն այրըմագտա օլան սէվկիւլիւսինին էօլիւ օլարագ ալտէթինի կէօրտիկիւնտէ, ազլընը զայ իթմէեէ իտի, տէտի Գօրա բէբէլէեէքէք:

Րիշար Պէրնիէնին եիւզիւնտէ էյլէ պիր սիւքիւնէթի հալ մէվճուա իտիքի, պիշարէ իճիեաըն տէրին պիրճուլգուեա տալմըշ օլտուղու զանն օլունապիլիր իտի:

Իւշ գըղգարընտաշլար արտարտա, մէրհումուն սօլմուշ եանագլարընը բուս իթտիլէր, վէ սօնրա, արապլար, պաշարը աչըդվէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ իչէրի կիրտիլէր:

Պէյլէճէ ճէնագէ, թէճկէրէ իւզէրինն գօնուլուպ, իւզէրինն սիւեահ պիր գումաշ էօրթիւլտիւ, վէ իքի սոնտալլարըն պէքլէմէքտէ օլտուղլարըն նէհրին թարաֆընա միւթէվէճճիճ օլունտու:

Էսիրլէր վէ սէրպէսթ ամէլէլէր, ֆէլաքէթտէն խապէրտար օլտուղլարընտա, քէնտիլէրի իչին աաիլ վէ լաթիֆ պիր սահիպ օլմուշ օլան զաթըն կէչիրիլէճէկի եօլ իւզէրինտէ սըրայա տիլիլմէքտէ իտիլէր, վէ եիւզլէրինտէքի մէյեուսիեէթ հալինտէն, վազը օլան թամիրի զայրը գապիլ զայպըն պիլիւքիւլիւ անլաշըմագտա իտի:

Հէր թարաֆտան աղլամագլար վէ սըղլամագլար, վէ ինպան եիւրէկինի բարալաեըն վէտա սէտալարըն իչիտիլմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ նէհրին քէնարընա վա-
որը օլունտու :

Թէճկէրէճիլէր Թէճկէրէյի , իւր
սանտալա գօյտուլար քի , պու սան-
տալտա արապ ժիւրիթէր իլէ տէօրթ
նէֆէր քիւրէքճիլէր պուլունմագ-
տա խոիլէր :

Րիշար Պէրնիէնին գըզլարը , Մար-
սիալ Տէրէյն , Ժան Րընօ վէ տօգ-
թօր Ժօսլէն տախի , իքինճի սան-
տալտ րաքիպ օլտուլար :

Մէրքիցցա , օլ սապաճ գտեթ
էրքէն , գօնագ պէյկիլէրինին էն
սէրի իւլ հարէքէսիլլէ ազիմէթ
իթմիշ խոի :

Հալաթլար չէօզիլիւպ , իքի սան-
տալար տա , քիւրէքլէրին խոթի-
մալինէ լիւզում կէօթէրմէեէն տ-
գընթընըն գուվլէթիլլէ , Կուտեա-
նիլանըն սուլարընտա սիւրաթլէ հա-
րէքէթէ պաշտաբլար :

Հէր քէս պիլիւր քի , ֆէնա խա-
պէրլէր տտէթա էլէթրիք զիեաք
կիպի բէք չաքուգ եաեըլլըլար :

Շէօյլէքի թա սապահատն , չիֆթ-
լիքեաթ սահիպինին վուդու ի վէֆա-
թը թէվլաթուրու , պէտպախթ նօէ-
մինին կիւշինէ վասըլ օլմաղլէ , մէզ-
պուրէյի , գըզլարը գատար տէր-
եաեք էլէմ ու քէտէրէ զարգ իլլէ-
տի , վէ պիշարէ էլլէրինի օվուշտու-
րարագ ,

—Ահ , պէնիմ վէսլէսէլէրիմ ...
պէնիմ վէսլէսէլէրիմ կէլիպ չըգ-
տըլար , տիմէքտէ խոի եիւքսէք
սէտա իլէ :

Այնի վագըթտա , պիւր սանտալ
իչինտէ պիւր ճէնագէ կէթիլիլմէքտէ
օլտուղու խապէրի կէլաի :

Նօէմի , պէօյլէ պիւր զալիմանէ
խապէրտէն բէք մէյնուս օլուպ ,
վէ քէնտի զաաֆէթինէ րաղմէն ,
ճէնագէ ալաեընը կիտիպ գարչը-
լամագ խոթէտի : Պինապէրին , պիւր

թարաֆընտա Տօլօրէսէ , վէ տիկէր
թարաֆընտա Րօպէնսօնա տաեա-
նարադ , վէ խըզմէթքեարլար իլէ
էսիլլէր էթրաֆընտա պուլունտուգ-
լարը հալտէ , պաղչէյի կէչիպ , սա-
հիլէ գատար էնտի :

Պիշարէ գատըն , քէնտի սէվիւ-
լիւսիւ օլան Րիշար Պէրնիէյի , գա-
թիէն պըմըլտանմագ վէ միւլէպպէ-
տէն տիլիլիպ պիւր հալտէ օլարագ կէ-
թիլտիլլէրի կէօրտիւկիւնտէ , դանն
խտէրսին քի ագլընա խիֆֆէթ կէլէ-
րէք , ֆէվգէլատէ ֆիդան ու ֆէր-
եաալար չըգարմաեա , սաշլարընը
եօլմաեա , վէ կէօքսիւնիւ թըրմա-
լամաեա պաշլատը :

Ճէնագէնին , գօնաղա նագլի հէն-
կեամընտա , միւշթէրիքէն աղլա-
մագ վէ սըզլամագ սէսալէրի իշի-
տիլտի , վէ տէրհալ տէրունի գօ-
նագտա , Կուաեանիլա քիլիսէսինին
Խաքանեօլ րուհպանընըն թահթը
նէզարէթինտէ օլարագ , մուվագ-
գաթ պիւր մատուռ ինչա օլունտու :

Պու վէճհ իլէ , տահա պիւր կիւն
էվլիլ քէմալի մէսէրրէթ իչինտէ
պուլունան Րիշար Պէրնիէնին խա-
նէսինտէ , շու սաաթտա ֆիդան ու
ֆէրեաալարտան վէ հընչըրմալար-
տան պաշգա պիւր չէյ իշիաիլմէ-
եօրտու :

Միւնասիպ վագըթտա ճէնագէ
պահարլանմըշ օլմաեըպ , վէ Բօր-
թօ-Րիգօնուն ֆէվգէլատէ սըճագ-
մէվսիմի խէ , ճէնագէ ալաեընըն
ֆէրտաաը կիւնիւ իճրա օլունմաաը-
նա միւստատէ իթմէտիկինտէն , ան-
ճագ էթրաֆընտա իլիլիք թօխում-
լարը էքմէք իչին եաշամըշ , վէ
մէքրուհ պիւր ճինաեթիլլէ , եաշընըն
քէմալի էսնաաընտա գաթը հայեաթ
իթմիշ օլան զաթըն ճէնագէսինին ,
քէնտի չալըչմաաըյլա միւմպիթ գը-
լընմըշ պուլունան զէմինտէ , օլ ագ-

շամ տէֆն խախտէսի լազըմ կէ-
մէքտէ խախտէ :

Պիւրաբէ ատէմի հէր քէս սէվիպ
քէնտիսինէ հիւրմէթ իթտիկինտէն,
հէր թարափտան ճէնաղէ ալաեը-
նա ատէմէր կէլտի, վէ միւթէվէ-
ֆա խքնճախքնճ պիր ճէմիյէթլէ
գապրինէ կէթիւրիւլտիւ :

Թէվէճճիւհիւ ումուքինին իշպու-
միւթանթան վէ ինքեարը զայրի
գապիլ տէլիլէրի գարչըքնտա,
Մարսիալ Տէրէյն պիր տէրէճէ իլ-
թիրտպլէ քէնտի քէնտինէ շու սի-
ւալի իրատ իթմէքտէ խախտէ :

— Հագգըմը էլտէ իթաիկիմաէ,
վարիպիքտէն սագըթ օլան շու ֆա-
միլեանըն վարիտաթընա սահիպ օ-
լուրուամ, վէ օ ֆամիլեանըն եէրինէ
կէչէրսէմ, պու ատէմէր պանա ալ-
շագ նաղարըյա պագմահաճաղար
մը տըր :

Լաքին մէրգուման ալաղճա
թապիաթը գարչըքնտա, պու միւ-
լահաղաթտան նէ՞ նէթիճէ հապըլ
օլապիլիր խախտէ :

Զիւնքի քէնտիսինին, վարիտա-
թա սահիպ օլմաղլըգ, վէ զայրի
մահաուա սէրվէթ սահէսինտէ, ֆէվ-
գէլտաէ զէվգ ու սէֆալար իճրա իթ-
մէքլիք աըգու ի շէտիտի, տամար-
լարքնտաթի գանը թահրիք իթ-
մէքտէ, վէ աղլընա իսիֆֆէթ կէ-
թիրմէքտէ խախտէ :

Խիւլաուա, էֆքեարը ալէմին քէն-
տիսինճէ նէ՞ էհէմիլիեթի օլապի-
լիր խախտէ : Պէլրի քէնտիսի թահգիր
խախտէճէք խախտէ իսէ տէ, շիւպհէ
եօգ տուր քի, քիմաէ պու թահգիրի
եիւզ պէ եիւզ իսպաթ իթմէքլիկէ
միւթիճճաքը օլամաեաճագ խախտէ,
զիրա մալիք օլաճաղը միլեթիւր,
հէր քէսէ ամիր օլաճաղ խախտէ :

Մարսիալ, ալթուռն իլէ հէր շէյ
օլուր, հէր շէյ, հաթթա միւհիթէրէմ

պիր եալանճընըն շէհաուէթլէրի
պիլէ սաթըն ալընըր տէյլիտիւշիւն-
մէքտէ խախտէ : Քէնտիսի իսէ, սալթ
սուրէթի զահիրէ իլէ իքթիֆա
խախտէ պիր քիմաէ խախտէ :

Ճէնաղէնին տէֆն օլունտուղու
կիւն, կիճէ գարանլըղը պասաղ-
տան պիր ուղ սօնրա, սինեօր Մէր-
քիւցցա, աղլըք օրլիւրմիւշվէ գուլ-
վէթաէն տիւշմիւշպիր պէյկիլէ սի-
ւար օլմաշօլտուղուվէ իւթիւ պաշը
թօղ թօքրաղա միւլէմմա պուլուն-
տուղու հալտէ կէլտի, վէ տօղրու
Տէրէյնին օտապընա կիրիպ, օրա-
տա իքիսի գարանըպ գալտըլար :

Մէրգումանըն միւլաղաթը, բէք
աղ իմթիտաու խախտէ, պիրի պիր-
լէրինտէն պարըլտըլարընտա, իքի-
սինին տալիս եիւզլէրի կիւլիւեօր-
տա : Պու հալտէն տիւշաղլտըղընա
կէօրէ, շիւպհէսիլ սինեօր Մէր-
քիւցցա, իլի խապէրլէր կէթիրմիւշ
խախտէ :

Պու ալաղըք Նօէմի իլէ գըղարը
Դօրանըն տալիլէսինտէ խախտէր :
Վալիտէ վէ իւշ հէմիլիլէր քիմաէ-
յի կէօրմէք իսթմէյիպ, շիֆա
գապուլ իթմէքնէ մէյեուսիեթլէ-
րինին իլք տույղուլարը իշինտէ
զարգ օլմաշ խախտէ :

Փէրտաք սապահ, կուսեանիլա
գասապաքնըն սուլհ հաքիմի, քէն-
տի զապթ քեթթիպի վէ գանու-
նուն իճապ իթտիրտիկի շահիտլէր
պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ, էր-
քէնճէ գօնաղա կէլտի, վէ Ռիշար
Պէրնիէնին էվրաղընը թահարը
իլէ, վասիեթիմնամէքն տալիլ հիւ
պիր քեթթա պուլունմաաղընը
թահգըգտան սօնրա, իճապ իտէն
մահէլլէրէ տամղա վուրտու, վէ
Մարսիալ Տէրէյն տէ, ետղըն ագ-
րապա օլմաղ սըֆաթըյա, պու դը-
րատա մէմուր թալիլին խախտէ :

Հաքիմին թահգըգաթը իրմալ օլունտուգտան սօնրա, ժան Բընօ վէ աղթօր ժօպէն Բօրթօ-Բիգօնա միթէվէ ճճիհէն հարէքէթ իթաիւլէր: Պաւնար, չիֆթիլիքեաթ աահիպինին միւրատաթը տխրէսի սէնէտինի Սիժիսմանլըրօնաւն իտարէլանէտինսէ պուլաճաղլարընը իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր:

Մէլէղ իմպիպ վէ լէֆիղի անհագ կիճէ գարանլըղ պամըջ օլտուղու զէման, գօնաղա ավաթէթ իթաիլէր:

Ժան Բընօ, իլք տէֆա արապ Բօպէնսօնա իթէտաաիւլի իտէրէք, Մարտիալ Տէրէյնին նէրէտէ պուլունտուղունու մէրգուճա սիւալ իթաիլ վէօ տախի, Մ. Տէրէյնին աղչամ իմաամընը միւթէաղըպ, սինեօր Մէրքիւցցա իլէ պիլիքտէ տիշարը չըգմըջ օլտուղու ճէվապընը վիրտի:

—Իքիտիտէ պիրիպիրինտէն ապլա այրըմաղլար. պու իսէ իմպիի տիր, զիրա եէկաիկէրի իչին եարատըմըջ աըրլար, տէյի միւլահաղա իթաիլ ժան Բընօ:

Պատէհու Տօրաա սէֆինէսի ֆիրարիտի պիր տաղըղա պիլէ զայպ իթմէեքէք, Գօրանըն տայիրէսինէ կիթաի, վէ նէգաքէթիլէ գարուեու չալտը:

Գաբուեու աչան Տօլօրէս օլուպ, ժան Բընօ, մէղպուրէ կէնճ գըղա,

—Մաւմուլաղէլ Գօրա իլէ կէօրիւչմէք իսթէրիմ, տէտի:

—Իհիթիմալի եօգ տուր, միւսիւ Միլէլ, տէեու ճէվապ վիրտի գըղ:

—Նի՛չին:

—Զիւնքի պիշարէ աղլաեօր, վէ քիմնէյի կէօրէմէղ:

—Մա'ամուլաղէլ, սէօյլէյին քէնտիսինէ քի, պէնիմ հագգըմտա պիր միւտաատէ իթսին, զիրա քէն:

տիսիլէ էօյլէ մուհիմմ շէյլէր իւզէրինէ կէօրիւչէճէյիմ քի, պու շէյլէրի պիլա իթէթիւր պիլմէլի տիր:

Ժան Բընօնուն սէտաաը վէ թէլէֆիւպիւ իլղամ իտիճի սուրէթտէ օլմաղլէ, Տօլօրէս, վագը օլան իմալիմաթը իճրա, վէ պիր աղ սօնրա ապտէթ իտէրէք:

—Կէլնիլ, տէտի:

Ժան Բընօ մէղպուրէնին աղգաւսընտան կիտէրէք, Գօրա իլէ գըղգարընաաշլարընըն վէ Նօէմինին պուլունտուղլարը վաաի պիր օտաեա կիրտի:

Գօրա, իքի կիւնտէն պէրու աղլամաղտան, սըղլամաղտան, հէյնէթճէ պիւսպիւթիւն իթպաիլ օլմուշ օլտուղու կիպի, քէտէր ուէլէմինտէն նաշի տախի գուվիթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ տիւր կիպի զանն օլունուեօրտու:

30

Իււ գըղգարընաաշլարտան էն պիւյիւկիւ, ժան Բընօնուն իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ աեաղա գալգաթ, վէ իսթիգալ իտէրէք:

—Տօ'աթուճ, տէտի, էօյլէ պիր սէտա իլէ քի, աղլամաղտան էվվէլքի գուվիթիլի զայպ իթմիւշ իտի, պէն, սիզին, հագգըմըղա տէրքեար օլան թէվէճճիւհ վէ ուպուտիեթիլիզի պիլիլիմ, վէ հէրնէ սէպէպլէ կէլէն օլուր իսէ օլուն, ապլա գապուլ իթմէմէկի գարարլաշաըմըջ իքէն, սիզի գապուլէ միւսարատի իյլէտիմ: Ղաիպա, պանա արղու պէեան իտէճէք պաղը թէպիղաթը մուհիմմէնիղ օլմալը տըր:

—Էվվէթ, մա'ամուլաղէլ, սիզէ արղու պէեան իտէճէք զաեթթ մու:

հիմա՞ վէ վէխիմ թէպիղաթըմ վար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ, հէեէճան իլէ վէ կէօղէրի տախի հաշարարագ :

—Նէ՞ մատտէ իւղէրինէ տիր :

—Սիզին միւսթագպէլինիզ, վէ վալիտէնիզ իլէ գըզգարընտաշարը-նըզըն միւսթագպէլի իւղէրինէ :

—Ա՛հ, տօթիում, շու էսնատէ միւսթագպէլի տիւշիւնմէքիք պի-զիմ խաթրըմըզա պիլէ կէլլէզ :

—Պունուշտ պէրապէր, մա՛տ մուաղէլ, միւսթագպէլի տիւշիւնմէք տէ ֆարզ տըր :

—Տահա ծա չօգ վագըթ վար տըր :

—Հա՛եքֆ քի, օլ պապտէ եա-նըրեօրսունուզ, պու իշի պիր սաաթ կէրի պրագմագ, քեարք ազըլ տէ-յիլ տիր :

—Նէ՞ իշին :

—Մատամ քի հիշ պիր շէյտէն մալիւմաթընըզ եօգ տուր, օ հալտէ հէր շէյի պիլմէքիկինիզ լազըմ տըր. շէյլէ քի շու էսնատէ սիզ Մ. Մարսիալ Տէրէյինէմի թահ-թընտաքընըզ :

Գօրա, գալպի պիրտէն պիրէ տիւշարք իղթիրապ օլարագ :

—Լաքին ոէօղիւնիղիւ իյզահ ի-տինիզ, չիւնքի նէ տէտիկինիզի ան-լաեամաեօրում, տէտի :

—Պէն Բօրթօ-Րիգօտան կէլիեօ-րում քի, տօղթօր ժօպէն տէ պէ-նիմէ պիրլիքտէ կէլմիշ իտի :

—Բօրթօ-Րիգօեա նէ՞ եարմաեա կիթմիշ իտինիզ :

—Մէրհում բէտէրինիզին պիր վասիեթնամէսի քէնտի եէտինտէ օլուպ օլմատըզընը, գասէմ քեաթի-պի Սիթիմօն Լըրօեա սիւալ իթմէ-եէ կիթմիշ իտիք :

—Փագաթ, տէեու ճէվապ վիր-տի կէնճ գըզ, Մ. Լըրօյ, ֆամիլ-

եաճա մէսալիհ իշին Փրանսաեա ճէլպ իտիրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր գաշ հաֆթատան պէրու պու-րտա տէյիլ տիր : Պունու տօղթօր ժօպէնին պիլմէսի կէրէք իտի : Մէր-գում իքի աեա գատար ալտէթ իտէճէք տիր :

—Մ. Լըրօյ ապա ալտէթ իթմէ-եէճէք տիր, տէտի ժան Բընօ քէ-սիք պիր սէտա իլէ :

—Նէ՞ տիեօրսունուզ, նէ՞ իշին ալտէթ իթմէեէճէք տիր, տէեու մուգապէլէ իթտի Գօրա :

—Չիւնքի էօլմիւշ տիր :

—Էօլմիւշմիւ տիր, տէեու թէք-րարլատըլար վալիտէ վէ իւշ գըզ-լար, մահզուն օլարագ :

—Պունուն խապէրի պու քէրրէ Բօրթօ-Րիգօտա սլրնիւշ տըր, տէ-եու տէվամ իթտի ժան Բընօ, շէյ-լէ քի գատէմ քեաթիպինին րաքիպ օլտուղու ոէֆինէ, Փիլատէլֆիա գարշըսընաա տիկէր պիր ուֆինէեէ չաթարագ, դարգ օլմիւշ, վէ իշպու վագըաեք միւէլլիմէյի եազան դա-զէթատա տէրճ օլունան մազրուգին էսամիսինտէ, Մ. Լըրօեուն իսմի տախի կէօրիւլմիւշ տիր :

—Ա՛հ, օ տա՛մը, օ տա՛մը, տա-հա գուվլէթի քէմալտէ օլտուղու հալտէ, բէտէրիմ կիպի անսըզըն էճէլէ գուրպան օլմիւշ... , տէտի Գօրա բէբէլէեէրէք :

—Ճէսուր օլուն, մա՛տմուաղէլ, տէեու տէվամ իթտի ժան Բընօ, կէրչի եէնի պիր ֆէլաքէթ խապէ-րի վիրմէքլէ, մէյեուսիեէթինիզի թագէլէմէքտէյիմ, լաքին պու պէ-նիմ վազիֆէմ տիր. շու գատար քի, սիզին, քէշֆ իտէմէտիկինիզ պազը իղթիրապ վէ քէտէրլէրի գար-չընըզա չըգարտըզըմ իշին, պու պիր տէհշէթլի վազիֆէ տիր :

—Տօ՛սթում, իֆատէլէրինիզի սօ-

նունա դատար տէվամ իտին, թէ է-
մին օլուն քի, սիզի տինլէմէք իչին,
լազըմ կէլէն գուվկէթէ մալիք օ-
լաճաղըզ:

Պուլուն իւզէրինէ, ժան Բընօ
քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Մ. Լըրօյ, տէտի, Բօրթօ—Րի-
գօտան հարէքէթ իթտիկինտէ, է-
ֆէնտիսինն ումուր ու մէսալիհինէ
քեամլլէն աշնա օլուպ, Տիէկօ Սիլ-
վա նամընտա կէնճ պիր իսրաննօլ
օլան քէնտի պաշ քեամթիպլինի եէ-
րինէ վէքիլ պրազմըշ:

—Պու տէլիգանլընէ կէօրիւպ,
քէնտիսինլէ գօնուշտուննօլ մու:

—Էվլէթ, մա'տմուաղէլ:

—Էյ,

—Տիէկօ Սիլվա, իտարէխանէտէ
Մ. Պէրնիէնին հիշ պիր վասիէթ-
նամէսի պուլունմատըղընա տայիր
պանա թէէմինաթը գաթիէէ վիրտի:

—Լաքին, պու միւմքին տէյիլ
տիր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ
գըշ, զիրա սօն տէֆա Սիփիսմօն
Լըրօյ գօնաղա վիզիթա վիրտիկին-
տէ, զէվալլը բէտէրլէրի իլէ խայլի
վազըթ կէօրիւշտիւ քի, պու միւ-
լադաթտա ֆամիլեաճա ումուր հազ-
գընտա իշթիղալ իթմիշ օլտուգլա-
րընը գալիէն զանն իտէրիմ:

—Վադաա պու խուսուս միւհ-
թէմէլ կէօրիւնմէքտէ իսէ տէ, պու
միւլադաթտան հիշ պիր մուհարրէր
էսէր եօգ տուր:

—Նէմիգէ լազըմ, տէտի Նօէմի,
վասիէթնամէ օլտուն օլմասըն, պէն
քէնտի հիստէմէ հիշ պիր շէյ իս-
թէմէնօրում, վէ հիշ պիր շէյէ տէ
իշթիեաճըմ եօգ տուր: Գըզարըմ
իսէ, բէտէրլէրինն վարիէթինէ
սահիպ օլաճաղար տըր, զիրա պու-
նու քիմնէրէտտ իտէմէպ:

Ժան Բընօ թէաճճիւպլէ պիշարէ
դատընա աթֆը նաղար իյլէտի, վէ

մէզպուրէնին, պուլունտուղու հալ
նէթիճէլէրինի պիլմէմէսի, մէրգու-
մու հայրէթտէ պրազմաղլէ,

—Միւսաատէնիղլէ սիգէ պիր շէյ
օրուալ իթմէք իսթէրիմ, տէտի Նօէ-
միէնէ, շէյլէք քի սիզին աղատ օլ-
տուղունուղ թաստիգ օլունմօլչ մու
տուր:

—Ասլա, վէ աղատ օլմանա տա-
լիւղումում եօգ իտի, զիրա սէվ-
կիւլիւ Րիշարըմըն պանա օլան մու-
հապսէթի, պէնի քէնտիսինէ միւ-
սալի գըլմըշ իտի, պու իսէ, պանա
քեամֆի իտի:

—Իսրանիւ գալանիյնինի պիլի-
միսինիզ:

Նօէմի պաշը իլէ պիլմէտիկինի
անլաթտըրընճա, ժան Բընօ քէլա-
մա տէվամլէ,

—Էյլէ իսէ, մա'տամ, իշթէ սիգէ
հազըզաթը հալի սէյլէյիմ, տէտի,
սիզին գըզարընըզ էսիր օլան պիր
վարիսէտէն աօղմուշ օլտուգլարը
ճիհէթլէ, պիզլաթ էսիր տիրլէր,
վէ էկէր բէտէրլէրի թարաֆընտան
աղատ օլտուգլարը թանըլմամըշ իսէ,
բէտէրլէրինն վարիսէսի ալլա օլա-
մաղլար:

—Էյ, տէտի Գօրա, լա'նէթ օլ-
տուն օլ էսիր քէլիմէսինէ, բէտէ-
րիմ պիզիմ իչին աղատըգ վասի-
էթնամէսի եաղմամըշ մը:

—Եազմամըշ զանն իտէրիմ. զա-
լիպա մէրհում տահա եաշաեաճա-
ղընը զանն իտէրքէն, էճէլէ գուր-
պան կիթմիշ տիր:

—Էյլէ օլտուղու հալտէ, հազգ-
լա'ընըզ, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ
գըշ, Ֆիլվաղը պիզիմ հալիմիզ
բէք ֆէնա տըր, վալիտէմ վէ պի-
զիմ իչին սէֆալէթ վէ մահվիէթ
տիմէք տիր, շիւնքի հիւքիւմէթ,
պիզիմ զանն իթտիկիմիզ վարիտա-

Թը զապթ խտեճէք տիր :

— Հիւքիւմէթին իշպու մերաստա տարա մէտխալի օլամազ, մա'տ. մուազէլ, չիւնքի զաթէն մէշրու վարիս վար տըր, տէտի ժան Բընօ :

— Մէշրու վարիս մի, տէտու մու. գապէլէ իթտի իւշ գըզգարընտաշ. լարտան էն պիւյիւկիւ :

— Շիւպհէսիզ, հէմ տէ միւթէ. վէֆա բէտէրինիզին եէկէնի Մ. Մար. սիւալ Տէրէյն տիր :

— Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, տէտի Գարմէն շէտիտէն, գըրգա. ճագ. հիշ պիր սէպէպիմիզ եօգ տուր : Հալամըզըն օղու յապէթ ա. յիճէնապ պիր քիմնէ օլտուղուն. տուն, պիզի պիւսպիւթիւն աչքգաւա պրագմաեաճագ տըր :

— Անը մէմուլ իթմէյինիզ, մա'տ. մուազէլ, տէտու ճէվապ վիրտի ժան Բընօ շէտիտէն, մէրգումտան էօյլէ պիր հալ իւմիտինտէ ասլա պու. լունմաեընըզ : Մարսիալ Տէրէյն պու էվէ կէլիւ կէլմէզ, քէնտիսինի մուհաքէմէ իթտիւմ : Պու պիր ալ. չագ վէ հիլլէքեար պիր քիմնէ տիր, վէ պէլքի պու սըֆաթլարտան տա. հա զիեաոտէ ֆէնա պիր սըֆաթա միւսթահագգ պուլունմագտա տըր : Քէնտիսի տաեըսընըն ֆէվգէլտտէ սէրվէթինի գըագանտըզը էճիլտէն, սիզի տէրեաեը մէյեուսիեթթէ զարգ իտէկէլէն ֆէլաքէթտէն տօ. լաեըտա մէմուլնտուր : Զաթէն սիզին իլէ կէօրիւշտիւկիւմ շու ոաաթտա, քէնտիսի, հիշ պիր վասիեթթնամէ պուլունմատըզընը պիլիր, զիրա քէնտի եէնի տօսթու վէ մոհրէմի էորարը օլան սինեօր Մէրքիւցցա, պէնտէն էվվէլ, Բօրթօ-Բիգօտա գասէմ քեաթիպլինին իտարէխանէ. պինէ կիթմիշ տիր : Մէրգում ֆի. թուհաթ իթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինի չիմտիտէն պուրատա

միւթէսարըրֆ վէ ոահիպ աւտա իթ. մէքտէ տիր :

— Փագաթ պու տլչագըզ տըր, տէտի Նօէմի տիթրէեէրէք :

— Էվվէթ, մա'տամ, լաքին քէն. տիսի տէ ալչագ տըր :

— Տօ'սթսւմ, սիզին, պիզիմ մէ. նաֆիլմիզէ օլան ուպուսիեթթինիզ, սիզի եանըլթմագտա տըր, տէտի Գօրա, վէ հալա օղում Տէրէյն տիւլէագընը քիզէ բէք ֆէնա կէօ. թէլմէքտէ տիր : Պէնտալի տիկէր սէպէպլէրէ մէպնի քէնտիսինի շէտի. տէն մուհաքէմէ իաէր իաէմտէ, պիզիմ օլան պիր վարիտաթը զապթ իտէրէք, պիզի քեամիլէն սէֆալէ. թէ տիւշիւրմէքլիկէ տէ, մէրգումու զայրը միւգթէտիր զանն իաէրիմ :

— Ալլահ վիրէ տէ, մա'տմուազէլ, պէն եանըլա իտիմ : Տօղրուսու եան. չըշըմը նէ գաւաար սէվլինճլէ թա. նըեըպ, լաղըմ կէլէն իտարգիեէյի իթտեէ նէ մէրթէպէ խահիչլէ հա. զըր պուլունտուղումու թարիֆ ի. տէմէմ :

— Պէն իշի պու կիւնտէն թահ. զըզ իտէրիմ, տէտի կէնճ գըզ, վէ սօնրա, Մ. Տէրէյն գօնագտա մը տըր, տէտու իլավէ իթտի :

— Մա'տմուազէլ, պէն կէլտիկիմ վագըթ, գօմանտօր Մէրքիւցցա իլէ պիրիքտէ պաղչէտէ իտի :

— Էօյլէ իաէ, մէրգումու պու. լուպ, բէտէրիմին իշ օտաաընտա քէնտիսինի պէքլէտիկիմի պիւսիր. մէեէ հիմմէթ իտին :

— Բէք իյի, մա'տմուազէլ, ին. շալլահ Հագգ Թէալա սիզէ եար. տըմը օլուր տա, օլ տուլղուսուզ գալպի միւթէէսսիր գըլմաեա մու. վաֆֆագ օլուրսունազ :

Պինապէրին ժան Բընօ տիչարը չըզըպ, Մարսիալ Տէրէյնի տրա. մաեա պաշլտը :

Մէրգում Մարտիակ իւէ սինեօր Մէրքիցցա, չիֆթլիքեաթ սահիւ պինին վէֆաթընտան տօլաեք, Էսիրէր վէ սէրպէսթ ամէլէլէր հագդընտա հուսուլէ կէլէն թէէսսիրի լաեքդըլա անլամագ իւզրէ, պիրլիքտէ ֆապրիգալարը, շէքէր տէյիրմէնլէրինի վէ մահալլը սայիրէյի տօլաշտրլար, վէ կէօրտիւքլէրի սասար հագդընտա արթըզ աչքդտան աչքդա կէօրիւշմէեէ պաշտաւըլար:

—Վէհհաւըլ հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր, տիմէքտէ իտի Մարտիալ, իչէր, տաեքմ հէնուզ հայեաթտա տըր կիպի եւրիւմէքտէ տիրլէր: Էֆէնտիրլէրի իսթէր Բիշար Պէրնիէ թէսմիեէ օրուսուսն, իսթէր Մարտիալ Տէրէյն, պու խուսուսուսն պիւշիւք էհէմիեէթի եօգտուր, վէ պու ատամլար օլ ճիհէթի չօղլուգ տիւշիւնմէեօրլար:

—Օնա շիւպհէ նէ, սինեօր, տէեու ճէվապ վիրմէքտէ իտի Մէրքիցցա, չիֆթլիքեաթ նիզամաթընա թաթպիգ հարէքէթ իթտիքճէ, արապլար միեանընտա իթթիլալ չըգաճաղընտան վէսվէսէ իտէճէք աւլա սէպէպինիզ օլամաղ: Լաքին հագդընըզ վէ վաղիֆէնիզ իւզրէ, էսիրլէրին ալըշմըշ օլտուգլարընա պէճա սէրպէսիեէթլէրէ գարշը մուամէլէ իտինիզ: Շու գատար քի տաեքընըզն պիւշիւք գըզը պու էսիրլէրի թահրիք իթմէք իսթէտիկինտէ, օ դուզու օլան էսիրլէր գուրտ, վէ սօնրա տաթի գաբլան օլաճաղլար տըր:

—Փագաթ պու հալի մէննիտէճէք պիր վասըթա պուլմալը տըր, տէտի Մարտիալ:

—Օլ պապտէ պէն պիր չարէ պիրլիմ:

—Նէ՞ չարէ տիր:

—Սէրպէսթ ամէլէլէրի գազան:

մագ:

—Պու նա՛սըլ օլապիլիր:

—Պուրատա չալըչան Իսրանեօլլար, արապլարը տայիմա թահգիր իտէլլէր, շիւնքի պու արապլար բէք չօգ չալըշըպ, չալըշմալարընա մուգապիլ տէ իւճրէթ ալմատըզլարընտան, սէրպէսթ ամէլէլէրին ֆաղլա իւճրէթ ալմալարընա մանի օլուրլար: Պունտուն տա գաթինազար, արապլարըն իմթիեազաթը մախսուսէլէրի օլտուզու ֆիքրինտէ տիրլէր, նասըլ քի պէն տաթի էյլէ օլտուզունու զանն իտէրիմ: Սլէլ խուսուս արապլարըն վէ պէեաղլարըն միւսապի սուրէթտէ գալըլմալարը, պէեաղլարա բէք ֆէնա կէօրիւնիւր: Պինաէն ալէյհ, սինեօր, իշպու ըգապէթտէն միւսթէֆիտ օլմագլըգ գատար ալէմտէ գօլայ պիր շէյ եօգ տուր: Շէյլէ քի, Իսրանեօլլարըն իւճրէթինի ճիւզի տէրէճէտէ արթըրընըզ, վէ էսիր օլանլարը շէտիտէն ճէզալանտըրընըզ: Օ հալտէ, պիր իսթիլալ վէ իսեան հէնուզ գուվէտէ օլտուզունտա, սէրպէսթ ամէլէլէր սիզին թարաֆընըզ իլթիզամ իաէրլէր, հէմ տէ, վագաա պունլարըն միգատար, տիկէրլէրինտէն ազ իսէ տէ, միւքէմմէլ սուրէթտէ սիւհալանտըզլարը թագաիրտէ, մուվաղէնին աղըր ճիհէթի քէնտի թարաֆլարընտա գալմըշ օլուր:

—Հագդընըզ օլմալը տըր:

—Սինեօր, հագդըմ օլտուզունա շիւպհէ ճայիզ տէյիլ տիր:

—Էյլէ իսէ, պունլարըն իւճրէթինի սիզ արթըրընըզ, վէ ֆապրիգալարա պիր իլաննամէ եաբըշտըրթտըրընըզ քի, ամէլէլէր սապահտան իւճրէթլէրինին արթմըշ օլտուզունու կէօրսիւնլէր:

—Բէք ալէա, սինեօր. իշթէ պու

Թէտպիրինիզ բէք ագիւանէ տիր :
Շիմտի , միւսաատենիզէ , էսիր նօէ-
մի վէ տաբընըլըն գըզարը հազ-
գընտաքի թտաւվութրաթընըլ նէ-
տէն իպարէթ օտուղունու սիւալէ
իծթիսար իյէրիմ :

— Տահա օ ճիհէթի պէն տէ պիւ-
մէմ , օլ խուսուսու իլէրուտէ գա-
րարլաշտըրաճաղըմ , տէեու ճէվապ
վիրտի Մարսիալ , աշիքեար պիր
թէրէտտիւտէն սօնրա :

— Սի'նեօր , պուրատա իքի քիշի
վար տըր քի , քէնտինիզի անլէր-
տէն սաղընմանըլ իթաբ իտէ-
րիմ , տէեու տէվամ իթտի Մէր-
քիցցա , պունլարտան պիրիտի ,
պանա մուալին տէեու թայեին ի-
տիլիպ , պանա խալէֆ օլաճաղը գա-
րարլաշտըրըլըն օլան Ֆրանսըզ , տի-
կէրի տէ տօգթօր ժօլէն տիր :

— Պու մէլէզ թապիպ սիզէ մու-
խաթարալը մը կէօրիւնիւեօր :

— Էվվէթ , զիրա իւշ գըզգարըն-
տաշլարա վէ վալիտէլէրինէ ֆէվգէ-
լատէ ուպուսիյյէթի վար տըր :

— Հի'րր միւ տիր :

— Թէէսսիւֆ օլունուր քի հիւրը
տիր , լաքին սիզին էմրինիզ թահ-
թընտա պուլունմաղլէ , հէր նէ վա-
զըթ իսթէրոէնիզ , գօնագտան կիթ-
մէսինի էմր իտէպիլիւրսինիզ :

— Անըն իճապընա պագարըմ ,
Ֆրանսըզ Միշէլէ կէլինճէ , սիզէ
շիւպհէլի կէօրիւնտիւկիւ կիպի , պու-
նա տախի շիւպհէլի տիր , պինապէ-
րին եազընտա օնու տախի տէֆ ի-
տէճէյիմ :

— Սուա օլուն , սինեօր , քէնտի-
սի կէլիեօր :

Ֆիլվագը ժան Բընօ , պու էսնա-
տէ Մարսիալ իլէ Մէրքիցցաեա
եազլաշմագտա իտի :

Ժան Բընօ տախի , Մարսիալըն
սիկարասը տիւմանընտան , մէզքիւր

գարանըգ եօտա մէրգուման իքի
քիշինին պուլունտուպարընը անլա-
մըշ իտի :

— Բօրթօ—Բիգօտան ավտէթ իթ-
տինիզ մի , միւսիւ Միշէլ , տէեու
սիւալ իթտի Տէրէյն :

— Էվվէթ , միւսիւ :

— Գառէմ քեաթիպի Սիժիսմեն
Լըրօեուն իտարէխանէսինէ կիթտի-
նիզ , տէյիլ մի :

— Չաթէն սէյեահտթըմըն մագ-
սէտի եէկեանէսի պու իտի :

Մարսիալ , հիշ պիր շէյտէն
խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօ-
րիւնէրէք :

— Էյ , տէտի , մէզքիւր իտա-
րէխանէտէ տաեըմըն պիր վասի-
եէթնամէսի պուլունտուղու խապէ-
րինի կէթիլտինիզ մի :

Պու տէրէճէ քիւսթախանէ հիյլէ
գարշաընտա , ժան Բընօ սօղուգ-
գանլըլընը զայպ իթմէեէրէք :

— Պու սիւալինիզէ պէն ճէվապ
վիրէճէք տէյիլիմ , տէտի :

— Նէ' իշին :

— Չիւնքի տաեը գըզընըզ մատ-
մուազէլ Գօրա պու խըտմէթի իճ-
րա իթմէքիկի տէրիւհտէ իթտի :

— Բէնտիսինի կէօրտիւնիլզ միւ :

— Շիմտի քէնտիսինտէն այլըլ-
տըմ , վէ անըն թարաֆթիտան սիզի
պուլմաեա կէլտիմ . մէմուրիեէթիմ
տախի շունու սիզէ պիլտիրմէք տիր
քի , մէզպուրէ սիզի մէրհում բէ-
տէրինին իշ օտաընտա պէքլէեօր ,
վէ պիլա իֆաթէյի վագթ քէնտի-
սինի պուլմանըզը ըէճա իտիեօր :

— Ահ , պէնի պէրլէեօր մու ,
տէեու թէքրարատը Տէրէյն թա-
րիֆ օլունմաղ պիր սէտա իլէ , հալ
պու քի , կիւզէլ պիր գատընը պէք-
լէթմէքիք , միւստէթի էմրիւմտէ
իլք տէֆա օլարագ , վուգու պուլ-
տուղու հալտէ , տալա ճայիզ տէ-

յիլ տիր : Իմտի , սինեօր Մէրքիւց-
ցա , պէն մատմուազէին էմբէրինէ
իթթիպան մէճպուր օլտուղում է-
ճիլանն , չիմտիլիք սիգէ Ալլահա
ըմմարլատըգ :

Մարսիալ պու սէօղլէրի սէօյլէ-
եէրէք , սիւրաթլէ գօնաղըն թա-
րաֆընա միւթէվէճճիճ օլտու : Ժան
Բընօ տախի , մէրգուսնն արգա-
սընտան , ֆազաթ տհէսթէ ահէս-
թէ սիւլուք իթտի :

Մէրքիւցցա եալընըլ գալտըղըն-
տա , էլլէրինի օվուշտուրտու , վէ
քէնտի քէնտինէ տախի ,

— Հէր հալտէ դանն իտէրիմքի ,
պախթ ու թալէիմ եալէր օլտու ,
տէտի :

31

Գօրա , Ժան Բընօ իլէ վուզու
պուլան մուհալէրէսինի միւթէա-
գըպ , Մարսիալ Տէրէյնի պէքլէ-
մէք իւզրէ , բէտէրինին իշ օտաուր-
նա կիթմիշ իտի :

Մէզպուրէ , Բիշար Պէրնիէնին իշ
իլէ մէշղուլ օլտարագ , վէ դաեթթ
սէվկիլիւսիւ օլան զըղարըլլա ու-
ղուն ուզաթիեէ միւքեալէմէ իտէ-
րէք , նիշէ թաթըլ վէ սաքին սաաթ-
լար կէչիրմիշ օլտուղու մէզքիւր
տայիրէնին էչիլինտէն կէչաթիկինտէ ,
սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքիւպ ,
հընչըրմագտան քէնտիլի թուլթա-
մատը :

Ճագաթ իտէճէկի միւքեալէմէ
պիր սիւքիւնէթի գաթիէ իճագ իթ-
տիրտիկինտէն , իզթիրապը գալպի-
նի թէսկին իթտիրիպ , կէօղլէրինին
եաշընը տախի սիւտի , վէ հագըգա-
թէն տէյիլ իտէ տէ , զահիրէն սօ-
ղուգ գանլըլըգ կէօսթէրմէեէ պաշ-
լատը :

Պատէհու , բէտէրինին եազըխա-

նէսի իւզէրինտէքի պիր շամտանըն
մուսարընը եազըպ օթուրտու , վէ
պաշը արգաուրնա տէվրիվիշ , կէօզ-
լէրի եարը գաբանմըշ , վէ պագըշը
տախի միւշէվէշ պիր հալտէ պու-
լունմուշ օլտուղու հալտէ , տէրին
վէ միւքէտտէր պիր միւլահագա
տէրեասընա զարգ օլտու :

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա , եա-
վաշճա գաբու չալընտըղընտա , կէնճ
գըղտիթրէտի , վէ գալպինին տարպ-
լարը աղըրլաշաղընը հիսս իթտի :
Պատէհու « կիլինիզ » տիմէսի իւ-
զէրինն , գաբու աշըլար , վէ Տէրէյն
զահիր օլտու :

Խապիսի մէրգում պու արալըգ
էօյլէ պիր քիւվէթ քէսպ իթմիշ ի-
տի քի , հագըգաթէն պու քիւվէթ ,
քէնտիսինին գօմէտիաճըլըգտաքի
մէհարէթինն պիլիւք շէրէֆ ատա
օլունապիլիր իտի :

Եիւզիւնտէ ազիմ պիր մահզուն-
լուգ , վէ դաեթթ զարիպ պիր հէ-
եէճան միւշահէտէ օլունուեօրտու :
Մէրգում , Գօրանա տօղրու իլէր-
լէեէրէք ,

— Սէվկիլիւ տաեը գըղըմ , տէ-
տի , պէնի կէօրմէյի արղու իթմիշ-
սինիզ . իշթէ կէլտիմ :

— Վագը օլան չու հիմմէթլինիգէ
թէշէքքիւր իտէրիմ , տէեու ճէ-
վապ վիրտի կէնճ գըղ , մէրգու-
մուն քէնտիսինն ուզաթտըղ էլի
նէֆրէթլէ սըգարագ , Պատէհու
շէօյլէ իլալէ իթտի . Միշէլի կէսր-
տիւնիւզ միւ :

— Պէնի պէքլէտիկինիզի օ պանա
խապէր վէրտի :

— Բօրթօ—Բիգօեա իթտիկի սէյ-
եահաթտան սիգէ մալիւմաթ վէր-
տի մի :

— Խալը , անճագ մէզքիւր սէյ-
եահաթըն նէթիճէլէրինի սիզ պա-
նա պիլտիրէճէկինիզի տէ սէօյլէտի :

Մեզ քիւր նէթիճէլէրին, արդու լարը մա մուվաֆրգ օլտուղունու էզճան ու տիւ մէմուլ իտէրիւմ :

— Հա՛լա օղլում, տէեու տէվամ իթտի Գօրա, ռիզին իլէ զաեէթ մուհիմմ մատաէլէր իւզէրինէ պահս իտէճէլիւմ, վէ պիր գաչ տագը գա պանա միւտատէ իթմէնիզի ըէճա իտէրիւմ :

— Էմրինիզէ քեամիլէն միւնթու զըրըմ, սէվիլիւ տաեք զըզըմ, հաթթա էմրինիզէ միւնթազըր օլ մագլըղը, քէնտիմճէ պիր պաթթի եարլըզ ատտ իտէրիւմ :

Պատէհու Մարսիալ պիր իսկէմ լէ ալրպ, օթուրտու :

— Բէտէրիմ թագտիր իտէճէք դատար թանըտընըզ, պիլիրսինիզ քի, ինսանլարըն էն իյիտի իտի, տէեու միւքեալէմէեէ պաշլատը կէնճ զըզ :

— Շիւպհէսիզ, տէտի Մարսիալ, պինաէն ալէյհ հիւրմէթլու տաեք մըն վէֆաթընտան սօնրա պրագտը զը աճըլար ումուլի տիրէր : Կէրչի միրուրի գէման իլէ պու աճըլար թախֆիֆ օլունաճագլար իսէ տէ, աօլա գայիլ օլմաեաճագ աըրլար :

— Բէտէրիւմ, ֆամիլեաթընը ալուն եատա հէր շէյտէն զիեատէ սէվէր իտի, Գէնտի նագարընճա, փարիտաթ, սէրվէթ, իքինճի ոընքֆտան մաատուտ իտիլէր : Պունճա սէնէլէրտէն պէրու, սէրվէթինի անճագ պիզիմ իչին արթըրըր իտի : Պիզիմ սաատէթի հալիմիզի իէէմին զըլմագ իչին, քէնտի էօմիւնիւ պիլա իէէսիւֆ ֆէտա իթմէեէ հագըր իտի, լաքին քէնտի եըլարըղընա ինանըր, վէ ուզուն պիր միւտթագ պէլի օլաճաղընա կիւվէնիւր, վէ անսըզըն ֆէվթ օլաճաղընը ալլա իսա եալ իտէմէզ իտի, պինապէրին էն մուգատտէս իսասալվաըլարընըն

ինճրաթընը ֆէրտաթը կիւնէ թէրք իտէր իտի : Տաեք օղլում, պու շէյլէրի սիզէ սէօլլէմէքտէն մագսէտիւմ, վագիֆէսի վէ միւրատըր իւզրէ, ֆամիլեաթընըն հալինի նիւզամա գօյմագսըզըն, անսըզըն վէֆաթ իթաիկինտէն տօլաեք, բէտէրիմի ալա թայիպ իթմէմէնիզ, վէ հաթթա պիշարէյի օլ պապաէ մաագուր թութմանըզ իչին տիր :

Գօրա, սէօզիւնիւ քէստիկինտէ, Մարսիալ,

— Աճապա պու սէօլլէրինիզտէն, տաեքմըն պիր վասիեթթնամէ եաղ մումագ իհմալ վէ թէքեաթիւնտէ պուլունմուշ օլտուղունէթիճէսինի մի չըգարմագ լազըմ աըր, տէեու սիւալ իթտի :

— Էօլլէ գանն իտէրիւմ, տէտի կէնճ զըզ :

— Փագաթ պու խուսուսա թէէմին օլմագ իչին, պունուի թէէմինաթընը պիզգաթ գաուէմ քեաթիւ պինին աղընտան ալմագ լազըմ աըր, հալ պու քի, մալիւմիւմ տիր քի, չու էսնատէ Մ. Սիթիւմն Լըրոյ Բօրթօ-Բիգօտա պուլունմա մագտա աըր :

— Մէրգում պիր տաթի Բօրթօ-Բիգօեա ալտէթ իթմէեէճէք տիր, տէեու ճէվապ վիրաի Գօրա :

— Նէ՞ իչին, ֆիրա՞ր մը իթմիշ տիր :

— Էօլմիւշ տիր :

— Էօլմիւշ միւ, տէտի Մարսիալ թէաճճիւպ ալեամէթի կէօթէրէրէք, ֆագաթ պու միւմքիւն միւ աիւր :

— Բէք ոահիհ տիր, շէօլլէ քի պիշարէ աուէմ, Ֆիլատէլֆիա գար չըընտա, բաքիպ օլտուղուն սէֆինէ գաղաեա ուզրաեարագ, թէլէֆ օլմուշ աուր, իշպու ֆէլաքէթ իսա պէրի ըէսմի տիր :

—Ֆագաթ գասեմ՝ քեթիպի նին տայիւթսինտէ տաեքմին պիր գըթա վատիւթնամէսի պուշունա պիրի :

—Մ. Լըեօրուն քեթիպի մու շայիրինի պէեան իտիեօր . պու հարտէ , հալա օղլում , բէթէրիմին պիրիւք սերվէթինէ , սալթ չիզ վա ռիս օլաճագաքնըզ :

Մարսիալ Տէրէյն կէօզ գաբազ . լարընը նիմ՝ սուրէթտէ գաբաեքպ , իւշ գըզգարընտաշլարտան էն պիւ յիւկիւ իւզէրինէ հէմ գալիմանէ վէ հէմ տախի շէհվէթէնկիզ պիր աթֆը նաղար իյլէտի :

Պատէհու զաեէթ թաթլը , լաքին սախթէլիկի տէ , թէլէֆֆիլզինտէն անղաշրլան պիր սէտա իլէ :

—Իճթիմալ տըր քի , գանուն մուհիպինճէ թէքմիլ վարիեթէ սալթ պէն վարիս օլաեքմ , տէտի , լաքին ինսանլարըն էօմիլ իչինտէ պազը մէվաստը մէշուա տախի վար տըր , նասըլ քի պուշնլարտան պի ռիսի տէ , սիզին , տաեքմէն գըզը օլմանըլ տըր :

Գօրա չու վէճհ իլէ տէվամ իթտի ,

—Հալա օղլում , պէն սիզի մէր համէթլի պիր քիմանէ վէ սատըզ պիր ագրապա իթիգատ իլէ , պիւա իէրէտտիւա սիզէ միւրաճաթ ի տիպ , քէմալի էմնիյլէթ իւզրէ ի ֆատաթը աթիեթմի պէեանէ միւ սարաթ իյլէրիմ . շէօլէ քի , պէն քէնտիմ իչին հիշ պիր շէյ իաթէմէմ , լաքին պիր վալիտէմ իլէ իքի գըզգարընտաշլարմ վար տըր քի , ռահաթ վէ կէնիշ կէչինմէեէ տըշմըլ տըրլար , Պինսպէնին անլէրին , զուրուրէթին իճապ իթտիրաթիկի մէ շագգաթա իթհաթմիւքէ գուվվէթ վէ թագաթլարը օլմանաճագ տըր : Մալիք օլտուղունուգ սերվէթ վէ վա ռիտաթ ֆէվգէլատէ տիր : Իմնի ,

պու սերվէթտէն պիր ճիւզի գըսմընը շըգարընըլ քի , սիզի տալա ֆալ գըրլաթմանաճագը հալաէ , վաթիտէմ իլէ գըզգարընտաշլարմա օլտուգճա ֆագաթ ռահաթ պիր կէչինմէ քիւք թէէմին իթմէկէ քեաֆի օլաճագ տըր : Իշթէ անլէր իչին եալընըլ պուշու սիզտէն թէմէննի իտէրիմ , վէ սիզին ալիճէնապլըզնըլ տան սալթ պու գատար պիր հիմմէթի շէքլէրիմ : Սէօլլէյին , պու ռէճամը ռէտա իտէճէ քմիսինիզ :

Գօրա , ռէճա եօլլու պիր հարէքէթլէ էլլէրինի գալիւշտուրուպ սիւքիւթ իթտի , վէ թէվգիֆինէ մուվաֆֆագ օլամանաբազ , բշգըրմանա պաշլատը :

Մարսիալ իտէ , տայիմա մէզպուրէեէ նաղար իտէրէք , քէնտիսինի չու հալը մէյեուսիեթինտէ պիլէ , հէր վագըթտան տահա զիեատէ կիւզէլ , վէ տահա զիեատէ արզու օլունուր պիր սըֆաթտա պուլունեօրտու , վէ օլ սօլմուշ եանազլարտան ինճի տանէսի միսիլլու եուվարսանմագաա պուլունան կէօզ եաշլարընը քէնտի տօտագլարըլլա գուրուլթմագ իչին , վահշիճէ վէ ֆէվգէլատէ պիր արզու հիսս իտիեօրտու :

Լաքին մրգում պու սըբատա քէնտիյի թուլթուու վէ թաթլը պիր սէտա իլէ ,

—Վալիտէնիզ իլէ գըզգարընտաշլարընըլ հագգընտա պանա պահս իտիեօրսունուզ , հալ պու քի քէնտիսիզ հագգընտա նէ իչին պահս իթմէեօրսունուզ , տէտի :

Գօրա , պու սիւալտէն տօլաեք թէաճճիւպ իտէրէք , կէօլլէրինի մուսահիպինէ տօղրու շէվիլաի , վէ մէրգումուն պալէատէ զիքր իթտիկիմիզ պագըշընը կէօրաիւ , վէ չէլիք ռէնկիւնաէ պուշունան կէօզ պէպէլլէրինին մուհիպի տէհշէթ սու :

լէթաէքի բարլագլըղը , մէզպուրէ-
նէ , գարշը գօնուլմաղ սուրէթտէ
ֆէնա թէէտիր իթտի :

Պինապէրին տէրհալ օթուրաու-
ղու սանտալեւէն գալգըպ , հա-
ղըգաթտէն զիեասէ զահիրի պիր
սէպաթ վէ մէթանէթ իլէ ,

— Նասըլ քի սիգէ սէջլէտիմ ,
թէքրար իաէրիմ քի , պէնիմ հիշ
պիր շէյէ իհիեաճըմ եօգ տուր ,
տէտի , գուլվէթ վէ ճէսարէթ պէն-
տէ ապա էքսիք տէյիլ տիրլէր .
էկէրչի մէտարը թէայեիւշիւմիւ իէ-
տարիք իչին չալըշմաղ տախի լա-
ղըմ կէլլէ , չալըշմաղըմ :

Մարտիալ միւրայիճէ պիր թէ-
պէտաի մէ կիւլիւպ , վէ այնի թաթ-
լը վէ սախթէ պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք սիզ պէնի նասըլ մու-
հաքէմէ իտիեօրսունուղ , հաղը-
գաթէն , տաեքմ պիր վարիեթթ-
նամէ եաղմամաղ իհիուլ վէ թէ-
քեանի լինտէ պուլունմուշ օլտու-
ղու էճիլտէն , միւթէվէ ֆանըն թէք-
միլ վարիեթթինէ սալթ պէն վարիս
օլտուղումա , մէղքիւր վարիեթթի
քեամիլէն զապի իտիպ , սիզին իլէ
թէվզի իիմէեէճէ քմիլիմ տէեու
զանն իտիեօրսունուղ , տէտի :

— Սիզտէն պէջլէ պիր ալիճէ-
նասղըպ ինթիզարինէ հաղգըմ օ-
լաճաճ մը տըր , տէտի կէնճ գըզ
հայրէթտէ դալարաղ , Ալահ պա-
նա շահիտ աիր քի , պէն ապա
պէջլէ պիր թէվզի վարիեթթ ֆիք-
րինտէ պուլունմաեօրում :

— Լաքին պէն օ ֆիքիրտէյիմ ,
տէեու մուգապէլէ իթտի Մարտիալ :

— Ա՛հ , հալա օղլում , սահիհէն
սիզ պէջլէ պիր շէյ եաբաճաճ-
մընըղ , տէտի Գօրա :

— Շիւպհէսիզ եաբաճաղըմ , վէ
եաբմաեաւա հաղըրըմ , հալ պու-
քի , պէնիմ կիւղէլ տաեք գըզըմ ,

պունու եաբմաղըղըմ , սիզտէն ,
էվվէթ , եալընըղ սիզտէն մէնութ
տուր :

— Նասըլ :

— Եէրինիզէ օթուրուն քի , գօ-
նուշալըմ :

— Սիզի տինլէեօրում :

— Էվլէլա , էլինիզի պանա վէրի-
նիզ :

— Էլլիմի սիգէ վիրմէքտէն նէ՝ չը-
գար :

— Բէճա իտէրիմ մուվաֆֆազաթ
իտին , զիրա օ հալտէ պէնի տահա
իլի տինլէրսինիզ :

— Բէք ալէա , ալըն էլլիմի :

Գօրա , պէլլիտիզ սուրէթտէ տիթ-
րէյիպ , ֆազաթ , պէլքի միւսթէ-
վիմանէ վէ ալիճէնապանէ տալրա-
նաճաղ օլան պիր ագրապանը տա
կիւճէնտիրմէրիկէ ճէսարէթ իտէ-
մէտիկինտէն , նազիք բարմաղլա-
րընը , քէնտիսինի էօքսիւզ պրա-
գան տաէմին էլլինէ թէքք իթտի :

Տէրէյն պու սըրատա շու վէճհ
իլէ միւքեալէմէեէ պաշլատը :

— Ֆիլվազը տաեքմըն վարիսի եէ-
կեանէսի պէն իմ , վէ պու կիւնտէն
ամիր կիպի սէօզ սէջլէյիպ , միւ-
րատարըմը իճրա իթտիւրէպիլիր
իտիմ , Շիւպհէ եօգ տուր քի , զա-
հիրէն կէչիլմէզ պիր սէտտին պէնի
աեքրմաղտա օլտուղու շու սէրվէ-
թի արգու իթմէզ իտիմ , լաքին
պախթ պու սէրվէթի պանա վիր-
մէքտէ տիր , վէ պէն տէ պունու
րէտա իթմէեէճէք իտիմ տէ , անը
նէ սուրէթլէ իտիմուլ իթմէք նիյ-
յէթինտէ օլտուղումա տա պէն պի-
լիրիմ : Իմտի , Գօրա , հէր շէյ պէ-
նիմ տիր , վէ լաքին հէր շէյի պէն
սիգէ թագսիմ իտէրիմ : Պէնիմ
ղէնկինլիկիմի , իտիէտիկինիզ կիպի ,
սէրպէսթէ վէ տալա հիսապ ֆիլան
վիրմէեէքէք գուլանմաղ իչին , պա-

նա՝ եալընըզ պիր սէօղ սէօյլէմէ՝
նիզի խթէրիմ. եալընըզ . . . :

Պու լազըրտըլար թէքմիլ օլմագ-
տան էվիլէ, կէնճ գըզ էլինի էօյլէ
պիր շիտտէթլէ չէքտիքի, Մար-
սիալ մէզքիւր էլի, նէ՝ քէնտի էլ-
լէրի իչինտէ հըֆը իտէպիլտի վէ նէ՝
տախի թէքըար թուլթապիլտի, վէ
սօնրա մէզպուրէ կէնճ գըզ քէլա-
մա աղազ պիրլէ :

— Սիզէ սէօյլէեէճէք սէօղիւմ
նէ՝ օլուեօր, տէեու սիւալ իթտի :

— Նէ օլտուղունու անլամաեօր-
միւսունուզ :

Գօրա, պաչը իլէ անլամատըղընը
պիլտիրտիկինտէ, Մարսիալ քէլա-
մա տէվամլէ :

— Պէնիմ կիւզէլ տանը գըզըմ,
տէտի, պու պուպտէ սիզին գուվ-
վէյի հաֆըզանըզա միւրաճաթ ի-
տէրիմ, պունտան իւչ կիւն ագ-
տէմ, պիր սապահլաեքն, Կուա-
եանիլանըն սահլիլինտէ վուգու պու-
լան էքէյիճէ շիտտէթլիճէ միւքեա-
լէմէյի տէրխաթըր իթմէեօր մու-
սունուզ :

— Պունու պանա սիւալ իթմէք-
սէն միւրատընըզ նէ՝ տիր, տէտի
կէնճ գըզ թէքէպպիւրլէ :

— Միւրատըմ նէ՝ մի տիր, տէ-
եու մուգապէլէ իթտի Մարսիալ,
աչըզլարա մախսուս պիր սէտա ի-
լէ, զիրա, ֆուրսաթ կէլմիշ իքէն,
աթէշի աչըլըն պէեան իթմէք իս-
թէեօրտու, միւրատըմ շու տուր
քի, օլ կիւնիւ սիզէ պէեան իթմիշ
օլտուղում հիսսիեաթ, աուս թէպ-
տիլ օլմամըշ տըր : Սիզին պաղը-
չընըզա եանան աթէշ աուա սէօն-
մէմիշ տիր, պիլաքս տահա զիեա-
տէ պիւլիւմիւշ օլուպ, պէնի եա-
գըպ թէկէֆ իթմէքտէ պուլունմուշ
տուր : Օլ վաղըթ սիզի սատէճէ
սէվմէքտէ իտիմ, ֆագաթ շիմտի,

սիզին իչին քէմալի աչգ ու հասէտ-
լէ վէ սուրէթի ֆէվզէլատէտէ
եանըպ թուլթուշուեօրում : Պիլ-
ճիւմէ գատընլար իչինտէ, սիզին
մէսուտ օլմանըզ իսթէեօրում, լա-
քին ֆարզ աըր քի, սիզտէ պէնիմ
օլապընը :

— Պու թէքլիֆինիզին միւմքիւն-
սիւզ օլտուղունու զաթէն սիզէ
սէօյլէմիչիմ տիր, տէեու մուգա-
պէլէ իթտի կէնճ գըզ :

Կէրչի օլվագըթ միւմքինսիզլաքին
շիմտի միւմքիւնսիզ տէյիլտիր : Վու-
գուաթլար թէպտիլ օլմուշլար աըր :
Օլ գէման գէնկին վէ պուրատա սա-
հիպէ իտինիզ, վէ ըէտտէ վէ հէ-
ման քիւլթալըզա հազգընըզ վար
իտի, հալպուքի պու կիւնքի կիւն
պէն գէնկինիմ, վէ պուրանըն սա-
հիպի պէն իմ :

— Ֆիլվագը վուգուաթլար թէպ-
տիլ օլմուշ սուրլար, լաքին պէնիմ
գալպիմ, էվիլէ նէ իտի իսէ, եի-
նէ օ տուր, տէեու ճէվապ վիլտի
Գօրա. իմտի պունտան ագտէմ
տօղրուտան տօղրուեա սիզէ սէօյ-
լէտիկիմ կիպի, թէքըար իտէրիմ
քի, պէն Ալման Տօրսայ նամընտա
պիր պահրիեէ զապիթի սէվէրիմ :

Մարսիալ ֆիթուրսուզլուզլա,

— Պունուն նէ՝ էհէմիեէթի վար
տըր, տէտի :

— Անընլա պաղը օլտուղունու ու-
նուտուեօրմունունուզ : Օ պէնիմ,
ճէնապը Հագգ մուվաճճէհէսինտէ
նիշանըմ տըր :

— Պունուն տախի նէ՝ էհէմիեէ-
թի վար տըր :

— Թէքմիլ գալպի պիր տիկէրի-
նին միւլահազասըլլա մէմու օլան
կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնմէք միւ-
րատընտա մըքընը :

Մարսիալ, իսթիհզա թարղընտա
պիր գահգահա գօքարարագ,

—Պէնիմ տիւպէր տաւը գըղըմ, պիզ պիրիպիրիմիզի անլաւամանօրուզ : Շէօյլէքի, սիզէ պէեան իթմէքիկի ապլա խաթըրտան պիլէ կէչիրմէտիկիմ պիր թէքլիֆի զուրուրլյեթլէ րէտտ իթտիկինիզտէ, պուռտան իւչ կիւն էվվէլ թէքէպպիւրիւնիւզ սիզի նասըլ քէօրլաթըեօր իտի իսէ տէ, պու կիւն տախիօլ թէքէպպիւրիւնիւզ սիզի քէօրլաթմագտա տըր : Պինապէրին սիզի թէէմին իտէրիմ քի, միեանէմիզտէ ապլա ագտը իղտիվաճ սէօչիւ օլմամալը տըր : Թէքրար իտէրիմ քի, պախթիեար եըլաղըմըն պանա կէօնտէրտիկի շու ճէսիմ վաւիտաթը, վէ հաթթա գալպիմի տախի սիզէ սուռնագտանըմ, լաքին իսմիմի տախի սիզէ սուռնագաղըմը ապլա պէեան իթմէտիմ :

—Կէրչի սիզի տինյէեօրում, ֆապաթ նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաւամանօրում : Թէքէպպիւրիւմ պէնի քէօրլաթաղընը թէէմին իտիեօրսուռնուզ, ֆագաթ պէն քէնտիմին միւթէքլպպիրէ օլտուղումու պիլմէզ իտիմ : Պանա օլան աչգ վէ մուհապպէթինիզտէն պահս իտիեօրսուռնուզ, տիկէր թարաֆտան տախի պիզիմ պէյնիմիզտէ ագտը իղտիվաճըն միւթէքլիւնսիւզ օլտուղումու իլավէ իտիեօրսուռնուզ : Եօյլէ օլտուղու հալտէ, պանա իթտիկինիզ թէքլիֆ նէ տիր :

—Մախլուզլար իչինտէ էն ճալիպէլիսի սիզ օլտուղումուզտան, սիզի էն զիեատէ մէսուտ իթմէքլիկի թէքլիֆ իտիեօրում : Գօրա, սիզ քէնտինիզի պանա թէրք իտինիզ, պէն սիզին սառտէթինիզի տէրիւստէ իտէրիմ, վէ սիզէ զէֆգ ու սէֆալը պիր էօմիւր վատ իլլէրիմ : Սիզ հէմ սէրվէթ վէ հէմտէ իգթիտար սահիպէսի օլաճագսընըզ սէր-

վէթինիզ ֆէվգէլատէ, վէ իգթիտարընըզ իսէ, հուտուտուզ օլաճագլար տըր : Սիզ առէթա սուլթան օլաճագսընըզ, պէն տախի սիզին միւթի պէնտէնիզ օլարագ, պիլճիւմիէ քէյֆլէրինիզէ իթաաթ իտէճէյիմ :

—Նէ նամ իլէ պու շէյլէրի գապուլ իտէպլիլէճէյիմ, վէ մատամքի զէվճէնիզ օլմանաճագ իսէմ, եա նէյինիզ օլաճագըմ :

—Պէնիմ զաեթթ սէվկիւլիւ մահպուպէմ օլաճագսընըզ :

Կէնճ գըղ պիր սըշրանըշտա աեաղա գալգալը, վէ սլաշընը տիք պիր սուրէթտէ թութուպ, եէկտիկէրինէ գալուշմուշ օլան էլլէրինի տախի կէօքսիւնէ տաեամըլ օլտուղու, վէ զաեթթ թահգիրամիզ թարգտա նաղարընը մուսահիպինէ տօղու շէվիւրմիշ պուլսնտուղու հալտէ :

—Միւսիւ Մարսիալ Տէրէյն, սիզ պիր ալչագսընըզ, վէ արթըգ սիւքլիթ իտինիզ, տէեու ճէվապ վիրտի :

32

Մարսիալըն եիւզիւնէ պիր գամշը վուրուեօր կիպի, Գօրանըն վիրտիկի մուլթառարճա ճէվապ, խապիսի մէզպուրուն եիւզիւնիւ էվվէլ էմիրտէ սօլտուրտու, վէ պիր գաշ սանիյեէ գատար հիտտէթինտէն նաշի բիւր զաղապ քէսիլտի իսէտէ, թէֆէքքիւր վէ միւլահաղա քէնտիսինի պիր էյեամ զապթ իլլէտի, վէ ֆիքրինտէն տախի,

—Պիր քիմնէ սահիպի մուլթագ օլտուղու հալտէ, սապրըլը օլապիլիւր : Հաթթա քէնտիսինի հալիմ պիր հիւքմտար կէօթէրմէլի տիր, տէտի :

Պատէհու Մարսիալ կիւլիւմնէտիկինտէն, պու կիւլիւմնէմէ կէնճ գըղըն հիտտէթինի մուճկպ օլտու,

վէ շու հալտէ պիշարէ քէնտիյի թուլթամանարագ ,

—Սիւզ պիր ալշագ քիմնէսինիզ , տէնու թէքրարլատը :

—Պէնիմ տիւպէր տա՛նը գըզըմ տէնու ճէվապ վիրաի Տէրէյն , պու սէօյլէտիքլէրինիզ հէք լազըրար տըրլար , հէմ գուրու լազըրտըլար տըրլար : Կիւզէլ պիր աղըզտան չը-գան հագարէթլէր , վէ հաթթա կիւզէլ պիր էլին վուրտուղու թօ-գաթ , զէնտօթ քիմնէյի կիւզէն տիրմէզլէր :

—Պա՛գըն պիր քէրրէ շու ալ-շագ հէրիֆէ քի , քէնտիսինի զէն-տօթ թէսմիյէ իթմէքլիկէ ճէսա-րէթ իթտիկի հալտէ , տէտի Գօրա , Մարսիալէն սօղուգ գանլըրը գար-չըսընտա հիտտէթ ու զազապը տա-հա զիեատէ արթարագ , խանէմիզ-տէ օթուրմուշ վէ պիր թագըմ լէ-քէսիզ էլլէր քէնտի էլինի յըզմագ-տա պուլունմուշար տըր : Պիր տէհ-չէթի մուգատտէր օնուն եանընտա պիր մէզար գազընօր , վէ անճագ մէստուտ պուլունան պու մէզար իւզէրինտէ սէվիլիլի վէ մուգատ-տէս պիր զիքրի ճէմիլի թէղլիլ վէ թէրզիլ էյլէնօր , քէնտի վէլինիյ-մէթ ագրապասընը ճանվէրանէ պիր բազարլըղա տավէթ էտիեօր : Բէօր պահթըն քէնտի էլլէրինին իչինէ աթմըշ օլտուղու շօլ իգպալ ու սէրվէթլէ քէնտի անըպընը մու-գապէլէ վէ միւտաֆաա իտէճէք տէյի պիւա ֆիւթուր թէքլիֆ է-տիեօր : Հա՛նկը մէքրուհ ճիւրմ-լէրէ պուլաշմըշ , վէ հա՛նկը քիւ-րէք գաշիլընը օլան պիր աաէմ , է-տէպիլլիլին պու տէրէճէսինէ վապ օլապիլիլ . . . : —Պիր ազ էվիլէ սիլգէ տէտիմ քի , սո՛ւս օլասընը : Շիմտի էմր իտէրիմ քի , տըշարը չըգապընը :

Պու էմրէ պիր ճէվապ օլմագ-իւզրէ , Մարսիալ թէքրար պիր գահգահա գօքարտը :

—Տըշարը՛ չըգընըզ , հայտէ պա-գալըմ , տըշարը՛ չըգընըզ , տէնու թէհտիտլէ օնուն իւզէրինէ եիւ-րիւեհէք , սէտաէնտազ օլմաղա տէվամ էթտի :

Կէմի տօնատըճընըն սիմասը քէս-պի սիւքիւնէթ իթմէքտէ իտի :

Կէնճ գըզըն իրայէ իթտիյի հա-տըզ վէ մուլըրիպի գուլուպ իհանէ-թի , քէնտի բուհու իչինտէ պիր պօրա չըգարընօր իտի . մահէզա հէնուզ քէնտինի գապթ իտէպի-լիպ , վէ գըզմըշ օլտուղունու պիւ-տիրմէմէք սուրէթտէ , շու եօլտա հիճվիեանէ ճէվապտա պուլունտու :

—Եա՛ տիւպէր հալա գըզըմ , պանա էօյլէ կէլիւ քի , սիւզ բօլա-րը թէպտիլ իտիպ , հէք շէյի քէօ-շէյի նիսեանա պըրագընօրտու-նուզ : Վուգուաթը միւթէհատ-տիսէյի տէրիսաթըր իյլէեին : Շու օտաաա , նասըլքի պուլունտու-ղումուզ թէքմիլ տայիլէտէ , պէն քէնտի խանէմաէ իմ : Իմտի պէն պուրտա գալըրըմ , վէ նէ գատար վագըթ իսթէր իսէմ պուրատա գալաճաղըմ : Պուրատա էմր իթմէք հուգուգու սալթ պանա ալիտտիր : Սիլտէն էվամիլ ախզ ու գապուլ իտէճէք պէն տէյիլ իմ : Սի՛զ պա-նտ իթաաթ իթմէլիսինիզ :

—Սիլգէ իթա՛աթ իթմէք , տէնու Գօրա նիտա իյլէտի : Ա՛սլա :

—Օ՛լմանաքի քէնտիսինիզի սէր-պէսթ պէլլէեօրտունուզ , տէնու թէքրար Մարսիալ քէլամա պաշ-լատը : Տայիմա քէնտիսինիզի սահի-պէ՛մի զանն իտէեօրտունուզ : Սի-զի թէքէպպիւրտէն էնտիրմէք վէ պէյհուտէ թէխայիւլաթընըզը հիչէ չըգարմագ լազըմէտէն տիր : Գօրա՛ ,

բէտէրինիդ սիդի նէ՛ թանքմըջ տըր
նէ սախի իթլագ իթմիշ տիր : Պու
շէյ ստամլն կիւճիւնէ կէլիր , պէն
տէ թաստիդ իտէրիմ , ֆագաթ
պէօյլէ տիր , բէտէրինիդտէն հիւ-
րիյեթ յաւամիշտընը : Պիր էսիրէ
գըզը էսիրէ օլարագ , պէնիմ վա-
րիս օլուղում սէրվէթէ հիստէար
պուլունուեօրսունուղ : Սիդ պէնիմ
վարիաթմըն պիր գըթմասընը ,
պանա միւսթագիլէն տյիտ պիր շէյ
սինիդ քի , իսթէտիյիմ հալէ գօ-
եուպ իսթէտիյիմ իւղրէ եաբարմ
նիեազ վէ թէզարու իտէն պիր ա-
շըդ կիպի լագըրտը իթտիյիմ վա-
գըթ պէնի իսղա իթմէք իսթէմէ-
տիիդ : Ամիր կիպի լագըրտը իթ-
տիյիմ թագաիրտէ , գուլաղընըզը
էյիճէ պանա վիրմէք լագըմ կէլէ-
ճէք , եօգսա սահիպ վէ ամիրին
գամշըս տիքպաշ էսիրէյի չապուգ
ինգըեատ իթտիրէճէք :

Մարսիալ Տէրէյնին պիլա հայա
սէօյլէտիյի շու սօն քէլամար , մէր-
գումուն վահշի վէ մէրուհ թա-
պիւթըն մէյաանէ չըդ արմագտա
իտի :

Նէքի եաբտճաղըմ տէյի թէհ-
տիտ իթտիյինի մութլագա իճրա ի-
տէճէք իտի :

Պունու Գօրա անլատը :

Պու ատէմլն , պու ճանվէրին ,
քէնտիսի իչին իսթիհզար իթմիշ օլ-
տուղու իսթիգպալի , պիր նազար-
լա կէօզ էօնիւնէ կէթիրտի , վէ
խէֆլընտան նաշի տիթրէյիպ սաշ-
լարը իւրէրտի :

Պագաթ , զահիրէն պիր հալը իս-
թիգհար վէ միւտաֆաատա պու-
լունարագ շու եօլաա իտտէեր ճէ-
վապ իյլէտի :

— Սիդ բէք չաբուգ զալէպէյի
չալըեօրսունուղ : Սիդ հագիգա-
թէն եալընը օլ կիւնիւ ամիր վէ

էֆէնտի օլաճագսընըքի , բէտէ-
րիմին սէրվէթինի գանուն սիդին
թահթը թասարուֆունուղա կէշի-
րէճէք , վէ պու կիւնտէն օ վագը-
թագաատար , օլապիլիր քի պիր միւ-
ճիզէ իճրա օլունուր :

— Պէօյլէ շէյէ իթիգատ իթմէ-
յին , տէեու Տէրէյն ճէվապ վիր-
տի : Վարիսի մէշու վէ միւհիւրէր
մուհաֆըզը օլուղում հալտէ , պէն
շու անտէն պէրու ամիր էֆէնտի
իմ , վէ հէր քիմ քի լէտէլիէճ-
րիւպէ պանա մուգավէթ իթմէյէ
գալըշըր իտէ , օմու ինգըեատ վէ
տէխալէթէ մէհպուր դըլարագ , է-
ֆէնտիյիյիմ իպրազ իյլէեէճէյիմ :
Եա օ տուր քի , սիդ պէնիմ մալիմ
օլաճագսընը , եա եօգսա կիտիպ
սիդ վէ հէմշիրէլէրինիդ , վէ վալի-
տէնիդ ամիր Մէրգուցանըն գամշը-
սը ալթընտա աղաճըզլարտա վէ
տէյիրմէնէրտէ չալըյան էսիրէրին
սաեընը թէզեիտ իտէճէքսինիդ :

— Վէ հալէա ճէսարէթ իտիեօր-
սունուղ սէօյլէմէեէ քի , պէնի սէ-
վիեօրսունուղ , տէեու կէնճ գըզ
նիտա իթտի :

— Պէն սիդի սէվիեօրում , վէ տս-
լա հագգընը օլմատըզը միւնթա-
գամ վէ քէմալի ֆայիտէլի թէք-
լիֆլէր իլէ սիդի սէվտիեիմ իսպաթ
իթմիշիմ : Սիդին ըէտտ վէ իսթիք-
րահընը մուվաճէհէօնտէ , պէ-
նիմ մուհապպէթիմ թէպտիլի թա-
պիեաթ իտիեօր : Պէնիմ մուհապ-
պէթ վէ աշգըմ կիւլ կիպի հիւ-
սիւնիւ , շէվգ ու ալէվի պի հէմթա ,
քեաֆֆէյի հիսսիեաթը թաեիպէ
վէ նէզաքէթլէ մէմլու , նէֆիօրիւ-
պալիլու վէ միւսինն պիր Սագսօն-
եա Գիւրիտօնու կիպի իտի : Հիւ-
սիեաթը ուլլիեէ վէ նազիքէ սահի-
պի Բարիպուլէր աշգընտան օլան
պու աշգըն , տէվալիրի ինգըլապըն ,

վահչի, չէտիտ վէ հայվանանէ պիր հէվայի նէֆսէ թէհափվիւլիւ, սիդին գապահաթընըգտանք իլէրի կէլիեօր: Սիդին թէհափա վէ հիտտէթլէրի-նիզ պէնի հէլաք իլէեհէն աթէչի գըղտըրըեօրլար: Խըշմը պիր տիչի արսլան մէսապէսինտէ սիդի կէօ-րիւպ, հիւան ու անընթղտան տահա զիեատէ ճէլպ օլուեօրլում: Իէնտի տիչիսինին հայգըրտըղընք իչիտէն պիր փէլէնկ կիպի գըղմըշ վէ ագլըմ պաշըմտան կիթմիշ տիր: Սիդի' իս-թէեօրլում վէ սիդէ մալիք օլաճա-ղըմ: Հէրչի պատապատ սիզ պէ-նիմ օլաճագսընըզ, եա ազամէթլի վէ սաթանաթթը մահպուպէմ օլա-ճագսընըզ, եա' սիւրիւքլէյէ սիւ-րիւքլէեէ էֆէնտիսինին եաթաղը տէրոնինէ կէօթիւրիւլէն էսիւրէ օ-լաճագսընըզ: Եաթըլաճագ չէյ եէ-աը իխթիեարընըգտա տըր: Տիւ-չի'նիւնիւլզ, սիդէ իւշ կիւն միւհ-լէթ վիրիրիմ:

Վէ Մարսիալ Տէրէյն, մէզքիւր միւսահէպէթին վագը օլտուղու օ-տատան խուրուճ իթտի:

Արգասընտան գաթուեու չէքտի-յինտէ, Գօրա քէնտինի զայպ իտէ-րէք, տէլի վէ մէյեուս հալտէ տիղ իւսթիւնէ կէլտի: Վէ պատէհու, էլլէրինի Բիշար Պէրնիէնին տիվար-տան ասըլը օլան պիր ֆօթօկրաֆը-նա տօղրու ուզաթարագ, շու վէճհ-լէ բէբէլէեէրէք սէօյլէտի:

—Ահ, ազիզ բէտէրիմ, ազիզ բէտէրիմ: Էկէր պէնի սիանէթ իթ-մէզսէնիզ, էկէր եարտըմըմա կէլ-մէզսէնիզ, պէն զայպտաեըմ:

Պիւտէն պիրէ կէօղլէրինտէն սէլ կիպի եաշ կէլտի, կէօյսիւնէ վու-րարագ, վէ գօլլարընք պիրպիրինէ պիւքէրէք, շիտտէթլի հընչգըր-մահա պաշատը:

Գօրանըն ախը իթտիյի տէհչէթ-

լի տարպա սէպէպիլլէ, զաթէն սար-սըլմըշ օլան սաթվէթ ու գուվլէթի զաթիլեէսի, Մարսիալ Տէրէյնին հէվայի նէֆսի հայվանանէսի, վէ սօղուգ վէ թէհափտամիզ զալիմիլի մուվաճէհէսինտէ մահվ ու իզարէ օլուեօրտու:

Իչպու եաս ու քէտէր միւստէ-թի, էբէյի վագըթ սիւրտիւ:

Կէնճ գըզ, պիր սաաթտան զի-եատէ աղլատը, վէ տուա իթտի, վէ պատէհու կէօզ եաշլարընտան թէսէլի պուլարագ, պիր մըգտար սէպաթ վէ գուվլէթ իսթիրտատ էյլէտի, վէ աեաղա գալգըպ, կէօզ եաշլարընք գուրուլթուպ, հընչգը-րըգլարընք թէսքին իտիպ, թէք-րար Գարմէն, Մարի վէ Նօէմինին նէզտինէ միւթէվէճճիճ օլտու քի, մէրգուճէնին զայպուպէթինի զի-եատէսիլլէ միւթէտ ատտ իտուպ, եիւրէքլէրի լահաթսըզ օլմահա պաշլաեօր իտի:

Գօրանըն լէհճէսինտէքի թէպէտ-տիւլաթը միւթէարըզէ, պաեիսի լէֆվ ու տէհչէթ օլուպ, Գարմէն մէրգուճէյի կէօրալիլիւ անտէ չէօյլէ սէօյլէտի:

—Գըզգարնտա՛շ, սէն աղլամըշ սըն:

—Էվվէթ:

—Միւզթարի'պ մի սին:

—Եիւրէյիմ բարէլէրճէսինէ:

—Պիր սէֆալէթի ճէտիտէ պիդի թէհափտ մի իտիեօր:

—Սէֆալէթլէրին էն տէհչէթէն-կիդի:

—Իմտի, նէ՞ վուգուաթ կիւզէ-րան իթտի: Մարսիալ հալամըն օղ-լու սանա նէ՞ տէտի:

Գօրա թէնէֆֆիւրիւ գալպինտէն նաչի տիթրէմէեէ պաշատը:

—Արթըգ շու ատէմ իւզէրինէ պանա լագըրտը իթմէ, տէեու նի-

տա ինքանի : Պիր քեբազէ հերիֆ տիր , պիր ալչազ ատէմ տիր , ար-սըզ վէ նամուսսուզ պիր քիմնէ տիր : Բէնտիմիզի ծնուն էլինտէն հըֆզ ու վիգաեհէն , եալընըզ պիր չարէմիզ վար տըր :

— Հա՛նկը չարէ :

— Պու խանէեի թէրք իթմէք , պու մէմէքէթտէն ֆիրար իթմէք :

— Պիրիմ օլան պու մէմէքէթի , մալիմիզ օլան պու խանէեի թէրք վէ ֆիրար իթմէք , տէեու բէբէլէ-տի Նօէմի :

— Հէյ վա՛խ , հիչ պիր չէյ պի-զիմ տէյիլ տիր , վալիտէճիյիմ : Պիզ հէր չէյտէն մահրում գըլըն-տըղըմըզ կիպի , քէնտիմիզ տախի քէնտիմիզէ այիտ տէյիլ իզ , Միւմ-քին մէրթէպէ չարուգ ֆիրար իթ-մէլիյիզ , սիզէ պէթէքրար սէօյլէ-րիմ , եօգսա գայ վէ զայպ օլմագ-լըղըմըզ մուհագգագ տըր :

— Փիրա՛ր մը իթմէք , տէեու Գարմէն թէքէրրիւր իթտի : Նա-սըլ , վէ նէ՛րէեհէ գաչաճաեբը :

— Պէն ժիւբիթէրին ֆէտաքեար-լըղընա միւթէմէտիմ , տէեու Գօրա թէքէրրիւր իթտի : Օ պիզէ պիր սէֆինէ թէտարիք իտէր , միւճէվ-հէրլէրիմիզի , վէ հէր պիրիմիզին մալիք օլտուղու չէնտ բարչա ալ-թունլարք պիրիքտիրիւրիզ , վէ էն չօղու պիզտէն ալթմըչ ֆարսախ ու-ղագտա պուլունան Մարթինիգ ա-տասընա պիաֆուլլահը թէալաա աեագ պասարըզ : Սրատա վար խէ-լաս : Մահէգա , զահիրէն միւսթէ-րիհ իւլ գալպ կէօրիւնմէլիյիզ : Պի-զիմ թասափուրումուզ անճագ օ վագըթ պաչա չըգապիրի , նէ գէման քի , Մարսիալ վէսվէսէեհէ կիրմէզ իսէ , վէ իշպու թասափուրումուզու իճրա իթմէեհէ իւչ կիւնիւմիւզ վար տըր :

Նօէմի հընչըրմագտա իտի :

— Ո՛ւֆ , Րի՛չարըմ , տէեու սէր-ըիչքէր իլէ միչնգաթի պիր սէտա իլէ տիեօրտու : Եէքտիկէիմիզ իւ-չիւն եաչատըղըմըզ , չօնուգլարը-մըզըն թէվէլլիւտ իթալիյի , վէ պէ-նիմ օրատա վէֆաթ իթմէք իւմի-տինտէ օլտուղում , շու իգամէթ-կեահը մատամ քի , մէթոււք պը-րագմագ իճապ իսիեօրտու իսէ , մատամ քի պէօյլէ իտի , նի՛չիւն պէն սէնտէն էվլէլ էօլմէտիմ :

Կէնճ գըզլար նիւվազիչքեար օխ-չաեըճը գօլարըյա , Նօէմիյի իհա-թա իթտիլէր :

— Սէվկիւլիւ վալիտէ , տէեու Գարմէն սումուրտատը , աղլամա , եիւրէյիմիզի զիեատէսիլլէ աղըր-թըեօրսուն :

— Վալիտէ , տէեու իւչ գըզգա-ընտաչլարըն պիւլիկիւ իլավէյի մէգալ իլլէտի , թէչէպպիւսէ միւհէյեա օլտուղում միւնագա-չաեը գօրումագ իչիւն չօգ գուվ-վէթ վէ չօգ ճէսարէթ իզթիզա տըր , վէ սէնի աղլամագտա կէօ-րիւրսէմ գուվվէթ վէ ճէսարէթիմ գալմաեաճագ :

— Պէնիմ կէօզ եաչարըմ քէն-տի իրատէթիմէ ըաղմէն ազըեօր-լար . պիզ լանէթլի իզ :

— Խա՛յր , անա՛ճըղըմ . . . Ճէ-նապը Ալլահ պիզի տարպ իտիեօր , ֆագաթ պիզի թէրֆի իտէպիլիւր : Օնուն իւզէրինէ միւթմէյին օլա-լըմ , պիր տիեանէթի թամմէ իլէ Օնա թէզարու իլլէեհէլիմ : Օ պի-զէ սիեանէթ իտէճէք , չիւնքի եէ-կեանէ իւմիտիմիզ տիր :

Պու տագըգատա գաբուեու եա-վաչճա վուրտուլար :

— Աճէպա շու կէլէն քիմ օլա-պիլիւր , տէեու Մարի բէբէլէտի :

— Բիմ իսէ կէօրմէլիյիզ , տէեու

Գորա ճէվապ վիրտի : Հէմշիրէճի-
յիմ , ա՛յ :

Մարի իթաաթ իթտի :

Ժան Ռընօ վէ տօգթօր Ժօսըլէն
էշիքտէ իտիլէր :

—Տուխուլ իտին , տէեու Գորա
սէօյլէտի , խօշ կէլտինիդ :

—Հէ՛ , նա՛սըլ , մատմուազէլ ,
տէեու արապ հէքիմ սիւալ իթտի :

—Հէ՛ , նա՛սըլ , տօգթօր էֆէն-
տի , տէեու կէնճ գըզ անիտէ ճէ-
վապ վիրտի , ագլըմըզտան խարիճ
խուսուսաթը մէնհուսէ , վէ ֆիրար
իլէ խէլասըմըզը պուլաճաղը :

—Սիզէ նէ՛ սէօյլէտի պու ատէմ ,
մա՛տմուազէլ , տէեու Ժան Ռընօ
սիւալ իլլէտի :

—Պանա ըզլիլանէ թէքլիֆաթ-
տա պուլունտու : Բէնտի աեղպլան-
մամա մուգապիլ քէնտիմէ հուրրի-
եթ վէ իգպալ թէքլիֆ իթտի ,
ղալեանտա օյան աշգընը , պօյնու-
մա պօեուլնտուրազ եաբմազ վա-
տիսինտէ կէզէրէք , իսթէեօր քի ,
պէն օնուն մահպուպէսի օլաեբմ-
օնուն սէօյլէտիեր իշթէ պու տուր :

Բէլիմաթը մէսպուգէեթ մուգա-
պիլ , շիտտէթլի պիր նէֆրէթ նի-
տասը չըգտը :

—Օնուն մահպուպէսի՛ , սէ՛ն , տէ-
եու թունճու եանագլարը սարար-
մըջ օլան Նօէմի թէքէրրիւր իթտի :

—Էվլէթ , անաճըղ՛մ , վէ էկէր
պէն , միւթի պիր էսիրէ մագամըն-
տա օնուն էվամիրինէ իթթիպա իթ-
մէգու՛մ , մէզրալարտա չալըչըպ ,
վէ ամիրիմին գամչըսը պաչըմըզա
եիւքուլէճէք տէեու , կէրէք սիզ ,
կէրէք հէմշիրէլէրիմ , վէ կէրէք
քէնտիմ տախի թէհտիտ ալլընտա-
եըզ :

—Սիզ օ ատամը էօտիւլմէտի-
նիզ մի . . . տէեու տիչէրինի սը-
գըպ , արասընտան սըզըրըլաեան

պիր սէտա իլէ , Ժան Ռընօ մըրըլ-
տատը :

—Նի՛չիւն օնու էօլտիւրէ իտիմ :

—Րէզլիլին սիզէ իթմէտիեր հա-
գարէթ գալմաեօրտու :

—Պիր էսիրէեթ հագարէթ իթ-
մէզլէր , վէ պէն էսիրէ իմ , քէն-
տի վարիտաթընլն պիր բարչասը ,
միւթագիլէն քէնտինէ մէմուք
պիր շէյ իմ քի , իսթէտիեր կի-
պի գօեուպ գալտըրապիլիւր , պանա
պէօյլէ սէօյլէտի :

—Մա մաֆիհի , տէեու Ժան Ռը-
նօ թէքէրրիւր իթտի , պուրատա ,
նասըլ քի հէր եէրտէ , մէհքէմէ-
լէր , գատըլար վար տըր :

—Գատըլարըն վէ մէհքէմէլէրին
գուտրէթի նիզամ եանընտա պաղ-
լը տըր , վէ պու ատէմ , նիզամը
զապթ իթմիշ տիր . . . վէլի քէն-
տիսի տիր . քէնտի հագգընըն տա-
խիլինտէ տիր :

Տօրա՛ն ֆիրարիսի , զայրի քէն-
տինի զապթ իտէմէեօրտու :

Հագգը ճինայէ՛թ , հագգը գաթլ
վէ հարամիյեթլ , տէեու պաղըր-
մագտա իտի :

Գորա օնուն էլլէրինի թութտու վէ
սօլույան պիր սէտա իլէ սիւալ իթտի :

—Սիզ նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ :

—Պէն շունու սիզէ սէօյլէեօրում
քի , պու ճանվէր սիզին սէրվէթի-
նիզի զասպ իթմէք , վէ քէնտինիզի
զապթ ու թէմէլլիւք իթմէք էֆ-
քեարը իլէ , բէտէրինիզի գաթլ
իթմիշ տիր :

—Պունուն իչին իսպաթլա՛ր , տէ-
եու Գորա քէնտի քէլամընր տէվամ
իթտի , իսպաթլա՛ր :

—Հէյ վա՛հ , էկէր իսպաթլա-
րըմ օլա իտի , մա՛տմուազէլ , պու
րիւսվապ ատէմ , սիզի թահգիր իթ-
մէեթ իճթիսար իթմէեթէք իտի :

Պէնիմքի մէջաննալարտան իպարէթ
օլուպ, մէջաննայի մէջքիւրէ իտէ,
հազըգաթա մոււաթիլ տիրլէր, վէ
պէն քէնտի սօն քէլամըմը կըրատ
իթմէնօրում: Պէն քէնտիմէ իգ-
թիզա իտէճէք տէլիլէրէ տէսթ-
րէս օլաճաղըմ:

— Նաւըլ տէսթրէս օլաճաղ-
սընըզ:

— Պիլմէմ նաւըլ տէսթրէս օլա-
ճաղըմ, ֆազաթ օլաճաղըմ: Հէր
շէյի միւսթազպէլտէն իւմիտվա-
րըմ:

Կէնճ գըղ օմուզլարընը սիլքտի:

— Պիզիմ իշին միւսթազպէլ վաճ-
մը, տէնու միւսթազպէլ սէօյլէ-
տի: Պիր զաննը միւտհիշ, պիր թէ-
հէվիւրիւ նա գաւոր, ճէզսըզ
պիր ճինտէթ, քէօթիւլիւլն զա-
լիպիլի, իշթէ հալը հազըր պուն-
տան իպարէթ տիր: Հիշ, հիշ,
հիշ պիր շէյ եաբամաեըզ: Էլի-
միզտէ սաթի ֆիրար իթմէք գալմըշ
տըր, վէ ֆիրար իթմէք իշին, ան-
ճազ իւշ կիւնիւմիւզ վաճ:

Միւվէլլէտ տօգթօր միւտաթէ-
լէ իյլէտի:

— Սիեահ երւզիւլէր սիզէ թա-
րընընօրլար, մա'տմուազէլ, տէյի
իթթապ իթտի: Պիր լաֆզ սէօյլէ-
եին, գաթիլին ալէյհինէ գըեամ
իտիպ, մահվ իտիպ, կէպէրթէ-
ճէքլէր, շօլ գաթիլին քի, սիզի
սօյմազ իսթէտիկինտէն մուտա,
պէսնամըղընըզա սէպէպ օյմադտա
տըր:

— Բէտէրիմին գաթիլի Մարսիալ
Տէրէյն օլտուղունու իսթիտլալ իյ-
լէեինիզ, տէնու իւշ գըզգաւընտաշ-
լարըն պիւեիւկիւ թազիպ իյլէտի,
օլ վազըթ օ լաֆզը տիեճէկիմ:
Գանունը գըսապ պիր գանունու ա-
տիլ տիր: Կէօլէ պէրէլ Կէօլ. Կէլէ Կէ-
րէլ Կէլ. Գանա պէրէլ Գան: Ճազաթ,

մատամքի, մէշքիւքիյեթ պազի
տիր, գան իսթէմէնօրում: Գաշա
մազ տահա էվլէա տըր: Մա մա-
ֆիհի ֆիրար իթմէք գօլայ պիր շէյ
տիր: Իշինիզտէն պիրիսի կիտիպ,
ժիւրիթէրի պուլմալը քի, քեամի-
լէն պիզէ ֆէտաքեարլըզա հազըր
տըր: Մէրգուլմա էմր իթմէլի քի,
եարըն ազշամ գարանլըզ պաւտը-
ղը կիպի, եաքթը հազըր իտիպ,
եէլքէնլէրի աշսըն: Սաթի օն պիր-
տէն նըսֆի իւլ լէյլէ տօղրու ռաքիպ
օլուրուզ: Արգամըզտան գօվալա-
մազ գապիլ օյմաեաճազ, վէ էմին
մահէլլէ վասըլ օլտուղունուզ կի-
պի, եազթըն էսմանր ֆիւրուլթու
վուգուլաթա միւսթազըր օլմաեա
պիզէ միւսաատէ վիրէճէք տիր:

— Տէտիլինիզին թըպզըսընը եա-
բաճաղըզ, տէնու ժօպէն սէօյլէտի:

33

Արապ երւզիւ հէքիմ, աթի իւլ
վէճհ իւզրէ, տէվամը մէգալ իյլէ-
տի:

Մա'տմուազէլ, պէնտէնիզ հէր
ճիհէթլէ սիզին ֆամիլեանըզն մին-
նէթտարըեմ: Պէն էսիրիքտէ ի-
տիմ, բէտէրինիզ պէնի հիւր իթ-
տի...: Պէն հիշ պիր շէյ պիլմէզ,
վէ եալընըզ էլ իլէ օլունաճազ իշ-
լէրտէ մէլէքէմ վարիքէն, օ պա-
նա հուրիյեթ վիրտիլի միսիլլու,
ուլում ու ֆիւնունու տաթի թահ-
սիլ իթտիրմիշ տիր: Օնուն սայէեի
ալիլէրինտէ էպնայի պէշէրէ պայի-
սի իսթիֆատէ օլապիլմէքտէիմ:
Պէն գաւորշինաս օլուպ, ֆէրայի-
զիմէ վուգուլիեթիմ վար տըր:
Էկէր միւսաատէ պուեուրուրա-
նըզ, սիզի թէրք իթմէյիպ, նէ-
րէեէ կիտէրսէնիզ պէն տէ օրաեա
կէլէճէեիմ:

— Սա՛ղ օրուն , տօ՛գթօր : տէեռու
խէլէճանը ազիմիէ կէնճ գըզ սէ-
րիլէն ճէվապ վիրտի , թէքիֆիւնի-
զի հիւսնիւ գապուլ իտէրիմ :

— Մա՛տմուազէլ , պէնտէնիզ
տախի սիզի թագիպ իտէճէկիմ ,
տէեռու ժան Բընօ չաղըրտը :

— Նէ՛չարէ քի , սիզին թարաֆը-
նըզտան իմքեան եօգ տուր , տօ՛ն-
թում :

— Իմքեան օլմամա՛գ նէ տիմէք
տիր :

— Պիզ պիր Ֆրանսըզ միւսթէմ-
լիքեաթընա կիտիպ , պիր մէլճա
արաեաճաղըզ , տէեռու սապըգ բը-
րանկապէնտլինին նէզտինէ եանա-
չարագ , սէտասը եալընըզ օնտան
իշիթիլէճէք սուրէթտէ իւչ հէմի-
րէլէրին պիւլիկիւ պուրուն ալ-
թընաան սէօյլէտի . սիզ իսէ , մաթ-
րուտսունուղ :

Ժան Բընօ էվվէլա պաչընը էյիպ ,
ֆագաթ երինէ չապուճագ եօգարը
գալաըրարագ ,

— Պէնիմ իշին պունտան արըզ
օլաճագ նէթիճէտէն պիւլա ֆիւ-
թուր , հէր նէրէեէ կիթսէնիզ պէ-
րապէր պուլունաճաղըմ , տէեռու
սէպաթլը պիր սէտա իլէ ճէվապ
վիրտի : Պէն պօրճուճու իյֆա իթմէք
իսթէրիմ , վէ պունուն իշին հա-
եաթըմ տախի իւսթէ կիտէճէք
օլա , թէրքի էֆքեար իլլէմէմ :

Գօրա , մէրգում իքի առէմլէրին
ֆէտաքեարլըզ , քէնտի հալը նա-
իւմիտիլինէ թէսլիլէթ վիրտիլին-
տէն , իզհարը մէմուճիլիլէթի ա-
զիմէ իլէ ,

— Տօ՛սթլարըմ , տէտի , սագըն
ունութմաեասընըզ ժիւրիթէրէ ան-
լաթմաեա քի , վագթը մուգարրէր-
տէ , վաքօրա ըաքիպ օլալըմ :

Արապ տօգթօր վէ ժան Բընօ չէ-
քիլտիլէր :

Գօրա , վալիտէ վէ հէմիլիլէրի-
նի գուճաղաաղտան սօնրա , քէն-
տի օտասընտա գաբլանտը , վէ եա-
թաղընըն իւզէրինէ աթըլտը :

Գուվվէթի պէտէնի զայիլ օլմուչ
իտի . պիր ազ սօնրա , զիեատէսիլ-
լէ միւհթաճ օլաճաղը , թէէսսիլի
թապա տէսթրէս օլմագ իշին , չա-
րէյի վահիտ պիր գաչ սաաթլըզ
ուլգու իտի :

Ֆէրտասը կիւնիւ , այտընըզ ա-
չըլտըզ կիպի , արապ տօգթօր պի-
մարխանէեէ կիտիպ , հաաթալարը
մուայեէնէ իթտիքտէն սօնրա , գօ-
րու արասընտան մաղմումյար եօլու-
նա սիւլուք իլլէյիպ , նէհրին միւն-
սապընա վաղը օլտու , քի օլ նէ-
հիրտէ ժիւրիլէր Սանժէրմանօեա
մուխասսէս Բէնիլ նամ սանտալա-
րա բամուգ պալեալարը վէ գահվէ
չուվալլարը եիւլլէթմէքտէ իտի :

Ժօսլէն մէրգումա չաղըրտը :

Տէրագապ արապ մէվգըլինի պը-
րագարագ գօշուչտու :

— Սիզէ սէօյլէյէճէկիմ վար ,
ժիւրիլէր . . . տէյի մէրգումա
հէքիմ սէսլէտի :

— Սինեօր տօգթօր , գուլաղըմ
սիզտէ տիր . . . սէօյլէյինիլ :

— Էվվէլա , ըիւզկեարըն սէտա-
մըզը տաղըթման շու աչըգ սահիլի
թէրք իտէլիմ , Սիզէ տուեուրա-
ճաղըմ շէյի քիմսէ պիլմէմէլի տիր :

— Պա՛շ իւսթիւնէ , էֆէնտիմ ,
չու թարաֆա կէլինիլ :

Ժիւրիլէր էթրաֆը զաեէթ սըգ
պիր թագըմ աղաճըզլար իլէ մու-
հիթ պիր մուզլուղա կիրտիկինտէն ,
Ժօսլէն տախի օնուն արգասընտան ,
մէրագը նագարլարտան , վէ զանն
իթտիքլէրինէ կէօրէ , չաշուտուգ
իտէն գուլագլարտան մասուն պու-
լունան , իշպու քէսրէթլի մուզ ա-
ղաճլարընա տախիլ օլտու :

—Շիմտի սէօյլէյինի՛ղ, «ինեօր տօգթօր, տէեռու արապ թէքլիֆ իթտի» :

—Սէն, էֆէնտինին զըզլարը ուղրունտա ֆէտայի նէֆա իտէրսին, տէյի՛լ մի, ժիւբի՛թէր, տէեռու պիր սիւալ իթմէեիպ, սահա տօղրուսու, թաստիգի էֆքեար իտէն ա-տէմէր կիպի, հէքիմ՝ լտֆընա շուրու իյլէտի :

—էֆէնտինին զըզլարը ուղրունտա, ֆազըր էսիր քէնտի գանընը վիրիր, տէեռու ժիւբիթէր ճէվապ վիրտի. պունա շիւպհէնիզ վա՞ր մը :

—Խա՛յր, վէ օնլորա իյֆաի մուա. վէնէթ զըլընաճագ պիր շէյ օլուրսա, սանա միւրաճաթ իթմէկէ գաթան թէրէտտիւտ իթմէմ :

—Օնլորա մուտվէնէ՛թ մի, տէեռու թէաճճիւպ իլէ արապ թէք-րարլատը :

—էվվէթ :

—Պէն հազըր վէ միւհէյեաեբմ, ֆազաթ, պէնիմ էլիմտէն նէ՛ կէլիր :

—Սէնին էլինտէն չօգ շէյ կէլիր : Նօէմի վէ քէրիմէլէրի, հէնուզ պիր սէֆալէթի ազիմէեէ օղրատըզլարը կիպի, պէլքի տահա պիւյիւք գազալարա ուղրաեաճագլարը մէլհուզ իտուկինտէն, խաֆիյեէն միւթէմ-լիքեաթը թէրք իյլէմէք մէճպու-րիյեթիինտէ տիրէր :

Ժիւբիթէր, պիհուշ հալտէ կէօ-րինտի :

—Նի՛շին, տէեռու ֆըրլտատը, պուրտա հէր շէյ օնլարըն էլինտէ տիր :

—Հէր շէյ օնլարըն օլմագ լազըմ իտի, ֆազաթ եէնի կէլէն, էֆէնտինին եէկէնի, եէթիմէլէրին վարիտաթընը նէֆսինէ գապթ ի-տիեօր :

—Տիմէք հարամինին պիրի տիր,

շու Մարսիալ Տէրէյն պէյ :

—Միսկինին պիրի տիր, խըրսըզըն էյիսի տիր, վէ տահա պէտ-թէր ահվալի վար տըր, ֆազաթ ահքեամը գանուկիյեէ իլէ, իսթէ-տիկինի եաբապլիեօր :

—Ա՛խ, շէյթան օղլու շէյթան :

—Գըսսա քէսէլիմ, իւշ գըզգարնտաշլար, նէ՛ տէրունու իգա-մէթկեահտա, նէ՛ ճէղիրէ տախի-լինտէ գալապլիլլէր : Դաշմագ լազըմ տըր, էֆէնտինին զըզլարը ի-սէ սանա միւթմէյին օլուեօրլար :

—Ժիւբիթէրին հաեաթը օնլորա րաճի տիր :

—Եազթըն մանօվրատը իշին, գա՛շ ատէմ իսթէրսին :

—Տէօրթ :

—Մանօվրաեա ալըյմըշ արապ-լար միեանէսինտէ, կէրէյի կիպի էմին, տէօրթ ատէմ պուլմաեա մէվսո՛ւք մուսուն :

—Օն ատէմ օլսա, օն ատէմ պուլուրում : Եիկիրմի ատէմ իգ-թիգա օլսա, եիկիրմի ատէմ պու-լապլիլիրիմ . . . :

—Հէմտէ օնլորա մէսուլ օլուր-սուն . . . :

—Պէն քէնտիմէ մէսուլ օլտու-ղում կիպի, էվվէթ, տօգթօր է-ֆէնտի :

—Էյի, էյի, եիւրէյիմ լա-հաթլանտը :

—Նէ՛ ղէման իսթէրսինիզ քի, եազթը տօնատաեբմ :

—Պու ագչամ, սաաթ օն պիր-տէն պիր ազ էվվէլ : Սէնին թահ-թը էմրինտէ իքի քիւրէք աթան արապ, պիր սանտալ տէրունինտէ նէհրին միւնսապընտա, վալիտէ վէ գըզլարա պէքլէյիպ, օնլարը եազ-թա իյսալ իտէճէքլէր : Միշէլ իլէ պէն օնլարըն մայեթիինտէ օլուպ, եազթա կիրտիկիմիզ կիպի, տէմի-

րի սէն սէօքէրսին :

— Հա՛նկը տիեարա միւթէվէճ-
ճիճ օլաճաղըզ :

— Մարթինիկէ տօղրու :

— Սինեօր տօքթօ՛ր, հէր շէյ հա-
ղըր օլաճաղ տըր . վէ քիմնէ շիւպ-
հէեէ զահիպ օլմանաճաղ տըր .
չիւնքի ժիւրիթէր պու իշի քէնտիսի
թէահիւտ իտէճէք տիր :

— Տէմէք քի ազշամ կէօրիւշէ-
ճէյիկ :

— Ազշամ կէօրիւշէճէյիկ :

Իքի ատէմէր մուզ աղաճըզլա-
րընտան խուրուճ իտիպ , պիրպիր-
լէրինտէն միւֆարէգաթ էյլէտիլէր :

Հէր պիրիսի պիրէր թարաֆա օ-
լարագ , երմի ատըմ անճաղ գաթ
իթմիշէր իտի , քէնտիսի իշին մախ-
սուսէն հաղըրլամը օլտուղու պիր
կիզլի մահէլլտէն Մէրքիւցցանըն
չիրքին վէ նախօջ գաֆաթը կէօրիւն-
տիւ քի , մէրգուճ գօճաման օթ
շապկասընըն գանատլարը ալթընտա
էլլէրինի մէսրուրանէ օլալաներագ ,
ժօպլէնին արգաաընտան , ֆագաթ
կէրէք ժիւրիթէրտէն վէ կէրէք ա-
րապ հէքիմտէն տէրք օլունմամագ
սուրէթտէ , պիր միգտար կէրուտէ
օլարագ , գօնագ տայիրէսինէ մէր-
պութ պուլունան գօրուեա տօղրու
իլէրլէտի :

Մէրգուճուն խույ վէ ախլէաղը
տէրրիշը նաղար օլունտուղուտա , ճա-
սուսլուղու գարիունուն իսթիղրա-
պընը պատի օլմանըպ , պիլաքս ,
էվվէլիսի աղշամըսը, Գօրա իլէ Մար-
սիալ Տէրէյն պէյնինտէ արըզ օլան
հատիսէտէն , քէնտի քէնտինէ , պիր
իթթիֆագը խաֆի միւնթիճ օլա-
ճաղընը տէրքլէ , պու իթթիֆագը
թարմար իթմէք մագաաաթը մէլու-
նէսիլլէ սապահլաեքն էրքէնտէն
ժօպլէնին իզլինէ տիւշմիւշ , վէ կէօգ-
տէն գաշըրմամըշ օլտուղու կիպի ,

պիմարխանէտէն տօղրու քէօրֆէզէ
միւթէվէճճիճ օլտուղունու կէօրէ-
րէք , զահիրէն անլաշըրման պիր-
էսրարա վագըֆ օլմագ զըմնտա ,
միւմքին մէրթէպէ ֆիրաաթ գուլ-
լանըպ , վէ ֆիլվագը քէնտի հարէ-
քէթինի ֆէհմ իթտիրմէմէեէ միւ-
էսսէր օլարագ , պիր թագըրիպ տօգ-
թօրտան տահա իլէրու գօշմուշ , վէ
օլ սըգ վէ վիւսաթլը աղաճըզ վէ
աղաճճըզլարտա , էօյլէ պիր մահէլլ
պուլուպ , զէմին իւթիւնտէ եէ-
չիլլիքլէր իշինէ եաթմըշ իտի քի ,
ժիւրիթէր իլէ արգատաշը տարաըն-
տա , ճէրէեան իթմիշ օլան մախա-
պէրաթտան պիր լաֆ գաշըրմագ
սըզըն տիլնէմիշ , վէ անլամըշ իտի :

Շէքէր տէյիրմէնլէրինին եագը-
նընտա , մէրգուճ տօգթօր , ժան
Րընօեա թէսատիւֆ իյլէտիկինտէն ,
ժան Րընօ օնուն գօլունտան թութ-
տու , վէ գուլաղընտան եալաշճա
սէօյլէտի :

— Նամուսուճ իւզէրինէ իտտաա
իտէրիմ քի , պու ատէմ ճիսմ վէ
վիւճուտ ալմըշ պիր շէյթան տըր :

— Հա՛նկը ատէմի սէօյլէեօրսու-
նուզ , տէեու արապ տօգթօր սիւալ
իյլէտի :

— Մարսիալ Տէրէյնի սէօյլէեօ-
րուճ , հա՛նկըսընը սէօյլէեէճէկիմ :

— Պէն տէ , սէնին իլէ պէրապէր ,
օնուն պիր ճին օլտուղունու իգըար
իյլէրիմ , ֆագաթ եէնիտէն նէ՛ եաթ-
տը քի պէօյլէ սէօյլէեօրսունուզ :

— Տիւն ազշամլաեքն թաստիգ
պուեուրտուղունուզ իւզրէ , մատ-
մուաղէլ Գօրանըն պիր լաֆը , է-
սիրլէրի իսեանա թահրիք իտէպի-
լէճէկինի անլատըղընտան , իսեանը
մէգըրու միւմքիւնսիզ գըլմագ
իտէ , պարի պիլա նէթիճէ պըրագ-
մագ զըմնտա շէյթանի թէտպիր-
լէր իթթիխաղ իթմիշ տիր :

—Նէ՞ կիպի :

—Քեաֆֆէյի իշ կէօրիւէն մա-
հէլէրտէ իլաննամէլէր եարբշտը-
մըշ, վէ իլան իթմիշքի, պու կիւն-
տէն պէտ իլէ, սէրպէսթ չալըշան-
լարբն իւճրէթի խայլուտան խայլու-
արթըրըլաճագ. վէ տահա սալթ
պու տէյիլ տիր, շու լագբըրտըլա-
րը իթտիկիմ տագբըգատէ, իսքան-
եօլլարա գարապինալար վէ բէվօլ-
վէրլէր թէվզի իտիեօրլար. իսքան-
եօլլար իսէ, ֆըրսաթ պուլտուգ-
ճա, պու սլլահլարը պատիի նէֆ-
րէթլէրի օլան արապլար ալէյհինէ,
իսթիմալ իլէեեճէքլէրի պի իշթի-
պահ տըր :

—Արապլարըն սաեքսը ծնարըն
եիւզ գաթընտա տըր :

—Օրասը մալիւմ, ֆագաթ հէր
տայիմ գուվվէթ սայըտա տէկիլ
տիր : Սիլահաղգ էսիրլէր, չըպլագ
կէօյիւսլէրին տէլէն գոււմպարա-
լարա գարըշ, նէ՞ եաբապիլիլիլէր :

—Սէօղիւնիւզ տօղրու սուր,
տէեու տէրունինտէն ա՛հ չէքէրէք
տօգթօր սէօյլէտի : Պու ատէմ ճին
տիր : Հէլէ էյի քի, նէ՞ եաբաճա-
ղըմըք պիլիլիլի, վէ պու ագչամ,
Րիշար Պէրնիեէնին գըզլարը, պիր
տահա հագարէթէ ուղրամագ գօր-
գուսուստան արի տիրլէր :

—Ժիւբիթէրի կէօրտիւնիւզ մի :

—Շիմտի ծնուն եանընտան կէ-
լիեօրում :

—Հէր շէյի գարարլաշտըրտը-
նը՞ք մը :

—Հէր շէյի :

—Հիշ պիր խիեանէթլիկէ օղրա-
մաեա գօրգու եօ՞գ մու :

—Նէ խիեանէթլիք վար, վէ նէ
էմնիեթսիլլիք : Պաշա չըգաճա-
ղընա մէսուլում :

—Ալլահ վիրսին տէ եանըշ օլ
մաեասըն, տէեու ժան Րընօ մըր-

մըրլաեարագ սէօյլէտի :

—Պիրիսի իշթիսէ տիեէճէք քի,
հալէա շիւպհէնիզ վար :

—Խայր, շիւպհէմ եօգ, ֆա-
գաթ եիւրէեթմ տիթրէեօր, վէ
սօնունա գատար տիթրէեէճէք տիր :
Պիր հաֆթա օլմատը պաշըմըգտան
կէշէն շէյլէրի, հա՞նկը ուղրուրուզ
բէյղամպէր սէօյլէեէպիլիլի իտի :

—Փագաթ, գարա պտհթ էն-
ճամը օսանըր, տէեու արապ տօգ-
թօր ճէվապ վիրտի :

Ժան Րընօ թէքրարէն սէօյլէտի,

—Ալլահ վիրսին էօյլէ օլսուն :

Մարսիալ Տէրէյն Գօրաեա իւշ
կիւն միւհլէթ վիրմիշ իտի :

Հէր նէ գատար, իչէրիսինի եէ-
յէն հէվայի նէֆտի հայվանանէ
քէնտիսինի ապա ըահաթ պրագ-
մաեօրտու իսէտէ, եէթիմ գըզ
տիւշիւնէ տիւշիւնէ, քէնտի գօլ-
լարընըն իշինէ աթըլաճաղընա գան-
մըշ օլտուղունտան, իշի գօրլաթ-
մագ իսթէմէեօրտու :

Պինաէն ալէյ մէրգոււմէնին եա-
նընա եանաշմատը, գօնագտա էմր
իթտի քի, հէր քիմ օլուրսա օլ-
սուն, էսկիտէն ատէթ օլտուղու
իւզրէ, կէրէք վալիտէսինին վէ կէ-
րէք կէնճ գըզլարըն խըզմէթլէրինէ
պագաթըլար, վէ պիր շէյ սէօյլէ-
տիքլէրի թագաթիտէ իճրա օլուն-
սուն :

Օլ կիւնիւ, հիքեաեէմիլտէ զիք-
րինի կէշմէեէ շաեան պիր վուգուաթ
օլմատը :

Սապահ օլտուղու կիպի Գօրա,
Մարսիալ Տէրէյնին քէնտիսինէ
թէրք իթմէքտէ օլտուղու, հիշ օլ-
մագսա գահլիլէն, սէրպէսիլիլի
թեամիլէտէն իսթիֆատէ իտէրէք,
գաշամագ իշիւն հէր նէ քի լագըմ
իտի իսէ, հագըրլամաեա պաշամըշ
իտի :

Իւշ հէմիրէրէրին իգօնօմիա թա-
րիգէլլէ, արթըրտըզլարը նազտ
ագճէ ճիւղի միգտարտա օլուպ,
պունտան մաատա, բէտէրլէրինտէն
ալմըշ օլտուզլարը չէնա գըթա միւ-
ճէվհէրաթ տախի վար խոխ, վէ
պունլարըն մէճմուի գըյմէթի ան-
ճագ երկիրմի պին ֆրանդ լատտէ-
սինաէ խոխ, վէ խանէլէրինին սէր-
վէթինէ նիսպէթէն, պու տէրէճէ
ճիւղի պիր վարլիյեթլէրի, շուն-
տան նէշէթ իթմէքտէ իտի քի,
սիւս վէ տէպտէպտէն թէվագզը
իթտիքլէրինտէն, վէ ֆուրաթ
տիւշտիւքճէ ֆուգարալարա իտանէ
վէ եարտըմ իթտիքլէրինտէն, բէ-
տէրլէրինին իսէ, քեաֆֆէյի գա-
սալարը քէնտիլէրի իշին, հէր վա-
զըթ աչըգ պուլունտուզունտան,
նիյէթի շախսիյեթէն խըտմէթ իթ-
մէկէ աղա իհթիեաճլարը եօգ խոխ:

Իւլաիւք եաքթ վարօրլարը տա-
խի սիւսլէնտիքտէ, Սէն-Տօմէնկտէ
սաթըլըպ, երկիրմի պին ֆրանդ
գատար թուլթապիլիր խոխ:

— Իշթէ, հիսապճա էլիմիգտէ
գըրգ պին ֆրանդըմըզ գալարըլըն-
տան, շիմտիլիք տի չարը զարուրէթ
օրմագտան խէլա օլաճագըզ, տէ-
եու Բօրա քէնտի քէնտինէ լագըր-
տը իթմէքտէ խոխ: Միւսթագպէլի
տիւշիւնիւր իսէք, Ալլահ քէրիմ
տիր, էլպէթտէ սօնրա պիղէ պիր
չարէ կէսթէրի:

Վէ պատէհոք, սէվատաան միւն-
պայիս պիր թէպէսիւմիէ, շու վէճհ
իլէ իլավէյի մէգալ իյլէմէքտէ խոխ:

— Արման Տօրսա զէնկին պիր մի-
րասեթտի գըզընը սէվմէքտէն զի-
եաաէսիլլէ գօրգմագտա խոխ, վէս-
վէսէ խոխօր խոխ քի, բէտէրիմին
միլեօնլարը պէյնիմիգտէ պիր էնկէլ
օլուրլար: Շիմտի զսյրու եիւրէկինի
րահաթըզ իտէճէք պիր չէյի եօգ

տուր: Էկէր տայիմա պէնի քէնտի-
սինէ գարը իթմէք իսթէր իսէ,
պէնիմիէ ճէհէգսիլ էվլէնէճէք տիր:

Պէօյլէ սէօյլէեիպ, պիր թարաֆ-
տան տախի, Սէն նէհրինտէ պուլուն-
մուշ օլան, կիւմիւշտէն եարըլմըշ
տիւեիւն եիւղիւկիւնիւ տուտագ-
լարը իսթիւնէ սըգմագտա խոխ:

34

Ագշամըն սաաթ օնունտա, իւշ
հէմիրէրէր իլէ Տօլօրէն, եաս էլ-
պիսէլէրի կիյինմիշ օլարագ, Նօէ-
միսէ մախսուս օլան տայիլէտէ թէ-
ճէմիւ իտիպ, տօգթօր ժօպլէնի
վիրէճէկի հարէքթի նիշանէսինէ
պէքլէմէքտէ խոխէր:

Պիր կէօնա տիւշիւնէճէե կիրիֆ-
թոր օլմամագ իշին, շալգլարը
սէօնտիւրտիւլէր:

Չահիրէն էօյլէ կէօրիւնմէքտէ
խոխ քի, խանէ տայիլէսինին պու
գըմընտա հէրքէն ուեուեօր խոխ:

Սաաթ օն պիրտէն պիր ազ էվ-
վէլ, նիմ աչըգ բէնճիրէլէրտէն,
եավաշ վէ թաթլը սէտա իւղըէ,
պիր կիճէ գուշունուն վուվուլամա-
սը իշիտիլտի:

Իքի թարաֆտան գտպուլ օլու-
նան նիշան պու խոխ:

Պու սէտաեք աքս իթտիրէն մէ-
լէզ հէքիմ, ֆիրարիլէրէ խապէր
վիրիեօր խոխ քի, եօլա չըգմագ
վազըթ կէլմիշ խոխ, վէ քէօրֆէզ-
տէ պիր գաեքգ պէքլէեիպ, ան-
լէրի եապթա կէօթիւրէճէք խոխ:

— Հալտէ գալգ, աննէճիկիմ,
հայտէ կիտէլիմ գըգգարնտաշլա-
րըմ, տէեու զաեթթ եավաշ սէտա
իլէ սէօյլէտի:

Գուլաղը էթրաֆտա օլարագ,
գաբուեու աչըպ, իւք էվլէլ քէն-

տիտի կէշտի :

Օնուն արգասնաւան Նօէմի վէ կէնճ գըզլար կէլիպ, վէ նէրտի-պէնլէրտէ վէ սաեիր կիւզէրկեան-լարտա աեագ «էսինի չըգարմագ-տան սագընտըլար :

Մէզքիւր գօնագտա, կիւզէրտան իթտիքլէրի միւտտէթի խաթըրլա-րընա կէթիրտիքճէ, հէքսինին տէ եիւրէկի տօլուպ, կէօզլէրի եաշար-մագտա իտի, չօլ միւպարէք գօ-նագտա քի, զանկարընա կէօրէ-օնու թէրք իթմէեէճէքլէրի հալ-տէ, եարամագ չաբկընըն պիրի-քէնտիլէրինի օրատան գօփմագտա իտի :

Նօէմի, էչիքտէն կէչէճէկի սը-րատա, տիզ իւթիւնէ չէօքտիւ :

—Ալլահա՛ սըմարլատըգ . . . տէ-եու ոումնըրաեարագ սէօլէտի, Ալլահա սըմարլատըգ, պէնի՛մ եիւ-րէքտաշըմ Րիշար :

Հընչգըրմաաը քէպի իզտիեատ իթմէքտէ օլտուղունտան, «էսի քէմէք իչիւն մէնտիլինի աղղընա տաեաթմաեա մէճպուր օլտու :

Կէնճ գըզլար սիւքիւնէթ իւզրէ, աղլամագտա իտիլէր :

Ժօպէն եանկարընա եագլաշըպ,

—Ալլահ աշգընա օլտուն, տէեու սէօլէտի, վագըթ զայ իթմէեէլիմ :

Տէնիզին մէտտ ու ճէզրի միւսա-յիտ իքէն, եաքթա եէթիշմէկէ աճէլէ իտէլիմ, զիրա հալիմիզ օ-րատա էմին օլապիլիր :

Փիրարիլէր եիւրիւմէկէ պաշլա-եըպ, պաեըրըն տիւզլիւք քէօրֆէ-ղէ կէօթիւրէն թարիգէ տախիլ օլ-տուլար :

Արապ հէքիմ, արգալարընտան մուհաֆըզ մագամընտա, հէր եա-նա գուլագ վիրիպ, քէնտիլէրինի թագիպ իտէն քիմսէ պուլունմա-աըղընա վագըթ օլմագտա իտի :

Ժան Րընօ տախի, իլէրուեէ կէ-չիպ, տէնիզէ եագըն պիր չամաթա վա՞ր մը տէեու, տիգգաթ իթմէք-տէ իտի :

Պու մինվալ իւզրէ, եօլուն եա-րընը գաթ իթտիքտէն սօնրա, «էրիան պիր քօշմագ սէտաաը իչիթ-տիլէր :

Հէքսինին գալպլէրի պուզ քէ-սիլիպ, սարսըմաեա պաշլաաը :

Պու սէտա տէնիզ եագընընտան քէնտիլէրինէ տօլու կէլիպ, տա-գըգա պէ տագըգա քէպի չիտ-տէթ իթմէքտէ իտի :

Դարըլար, աաըմարընը աղըրլաշ-տըրտըլար :

Հէման այնի վագըթտա Ժան Րը-նօ, հարըլ հարըլ սօլուեարագտան, գարշըլարընա չըգըպ, սէտա կիպի տուրտու :

—Նէ՞ վար տըր քի, տէեու Դօ-րա սիւալ իթտի :

—Կէրի տէօնիւնիւզ . . . չաբուգ կէրի տէօնիւնիւզ, տէեու, պիր սէտաեի մէպհուրլէ Ժան Րընօ սէօլ-լէտի : Տագըգա զայ իթմէքսիզին գօնաղա ափտէթ իտինիզ :

—Նի՛չին :

—Խիեանէթիեէ վուրուլտուգ :

—Մէվսուգ օլարագ մը սէօլէ-եօրսուն :

—Ղաեէթ մէվսու՛գ . . . Մէր-քիւցցա, պաշտան թըրնաղա գա-տար միւսէլլահ իսքանեօլարտան պիր միւֆրէղէ թէշքիլ իյլէեիպ, գումուգլարտա, սահիլին եիւքսէք թարաֆլարընտան կէօզլէթմէքտէ տիր : Ազ գալտը պաշ աշաղը տու-զագլարընա տիւչէճէք իտիմ : Պու կիճէ սանտալա եէթիշմէք միւմ-քինսիլ չէյ : Կէրիեէ տէօնիւնիւզ :

—Տօղու սէօլէեօր, տէեու տօղթօր Ժօպէն միւտախէլէ իյլէ-տի, թամ գաշաճաղըմը սըրատա

պու հարէքէթիմիդի պիր ճիւնհա մագաւրնտու պոյնումուզա թագար-լար :

—Էօյլէ՛ օլտուն , տէեու հատտէն զիեատէ էֆզուն պիր ինգըսարի գալպ իլէ , իւշ ճէմիրէլէրին պիւ-եիւկիւ սումուրտատը : Մատամքի էօյլէ իգթիզա իտիեօր , ալտէթ ի-տէլիմ . . . Գօ պաշըմըզա նէ՛ կէ-լէճէք իսէ կէլին :

Պատէհու ֆիրարիլէր , քէմալի եաս վէ նալւմիտի իլէ , թէքրար էվվէլքի տայիրէլէրինէ միւթէվէճ-ճիհ օլտուլար :

Րիշար Պէրնիէնին վէֆաթընտան պէրու , էլլէրինտէ Ալլահըն իմտա-տընա սըղընմագտան պաշգա պիր չարէ գալմանեօր իտի , Ալլահ իսէ , կէօրիւնիւչէ նէզարէն , օնլարը եիւզ իւթիւնէ պըրագմագտա իտի :

Ժան Րնօ սահիհ սէօյլէմիշ իտի :

Տէյնէքտար Մէրքիւցցա , տէնիզ գըեբուրնն եիւքսէք գումուզլարը իւթիւնտէ , բուսուտա տուրուպ , սըթմատան թութուլուրճաւընա՝ պիր սապըրսըղըզա պէքլէեօրտու-քի , Կաշ Էւլլէ Է-Էիւլէ , (Մէր-քիւցցա մէրգումէլէրէ պու իսմի վիրմէքտէ իտի) , օլ մահէլլէ վա-սըլ օլտունլար տէյի :

Նաւըլքի անլաշըմագտա տըր , մէրգուլ թէհի եէրտէ պէքլէմէք-տէ իտի :

Վէ Ժիւբիթէր իսէ , սիեահլարա մախսուս օլտուզու սուրէթտէ , հատ-տէն զիեատէ գուլագ քէսիկինիկինէ մալիք պուլունտուղունտան , թա գաեբգ աէրունինտէն , գըեբտա պիր լագըրտը իտիլմէքտէ օլմասը-նը իշիթմէքտէ , վէ իսքանեօլլուլա-րա էմր ու թալիմաթ վիրմէքտէ օ-լան առաւմն սէսինին , Մէրքիւց-ցանըն սէսի պուլունմասընը ֆէհմ իյլէմէքտէ իտի :

Ժիւբիթէր , թութուլան թարիգ ու թէտպիրին պօշա չըգսըղընը կէօրտիւկիւնտէն . գարաեա չըգա-ճադ եէրտէ , վարօրա տէօնմիւշ , գաղանըն օճաղընը սէօնտիւրմիւշ , վէ պատէհու , օէսսիզէ քիւրէք չէքէրէք , կէօթիւրիւպ գաեբը , մէգքիւր բըմաղըն գըեբսընտա պուլունտան գաեբզլար արասընտա , միւթատտան օլան մահէլլինէ պաղ-լամըշ իտի . վէ քէնտիսիտէ , իգա-մէթկեահընա կիտիպ , ըէֆիգլէ-րինտէն չօզլարընա , օլ կիճէ եէ-րինտէն չըգմամըշ օլմասընա տայիր լագըմ կէլէն թէնպիհաթը վիրտիք-տէն ոօնրա , եաթաղընա եաթմըշ իտի :

Վագըթ կէչմէքտէ իտի :

Սէնօր Մէրքիւցցանըն իֆրաթ մէրթէպէտէ օլան սապըրսըղըզը , եաւաշ եաւաշ , իւրըս ու հիտտէթ իլէ գարըշըգ պիր իւմիտ քէսիքիկինէ թէպտիլ օլմագտա իտի :

Սաաթլար կէչտիքճէ , մէրգու-մուն հիտտէթ ու զագապը տալի արթմագտա իտի :

—Պու ճիւմլէ իլէ տալի , պէ-նիմ իշիթտիկիմ եանլըշ տէյիլ ի-տի , բէք ալէա իշիթտիմ , տէր իտի Մէրքիւցցա քէնտու քէնտույէ , — մուլլազա գարարլարը պու կիճէ իշին իտի , — պէսպէլլի , իզլէրինտէ կէզմէքտէ օլտուղումուն ֆէհմ ու ֆարգընա վարմըշ , վէ ֆիրար իթ-մէքլիք նիլէթ ու գարարլարընը , պաշգա պիր կիճէեէ պըրագմըշ օլ-մալը տըրլար . . . — Լաքին , սէն Ժագ տը Գօմքօսիլէլ իսմինէ եէմին իտէ-րիմ քի , կիճ գալմըշլար տըր , կիճ :

Սաաթ իքի պուլուգ րատտէլէրի-նէ վարտըղընտան , չէֆֆագ աթ-մաեա պաշլամըշ իտի :

Մէրքիւցցա քէնտի աաամլարը-նա , գօղուշարընա կիթմէլէրինի

էմր իթմիշ, վէ քէնտիսի տախի հիտ-
տէթլէնիպ վէ քիւֆր ու լանէթլէր
օգուեարադ եէրինէ կիթմիշ տիր :

Մէրգում կիւնաիւզտէն, քէնտի
թէտպիրինին լաւեզը վէճհ իւզրէ
պաշա չըգարբլապիւէճէկինէ էմ-
նիյէթի քեամիլէի օլուպ, վէ ֆի-
րարիլէրի էլաէ իթմէքլիք զըմնէն-
տա, նէ մէրթէպէլէրաէ ույ ու զայ-
րէի վէ ուսթալըք իճրա իյլէմիշ
պուլունտու զունու իպրազ իյէ, քէն-
տի մէհարէթ վէ սատագաթլընը իս-
պաթ իյլէմէք էֆքեարընտա պու-
լունտու զունտան, մէզքիւր ֆիրար
իթմէքլիք գարարընտան տօլաեը,
Մարսիալ Տէրէյնէ, հիշ պիր շէյ
սէյլէմէմիշ իտի :

— Հէր շէյի, պէն, թա էվվէլինաէն
հիսս ու քէշֆ իտիպ, վէ հէր շէյի
քէզալիք պիզգաթ քէնտիմ մէվգըի
իճրայէ գօյմուշ օլաճաղըմտան,
պու պապաէ, հէր իշկիւզարըք շէ-
րէֆի, էլպէթթէ, եալընըզ պանա
այիա օլաճադ տըր, տէյի, — քէն-
տու քէնտայէ տիւշիւնմիւշ իտի :

Մէրգում թուլթաուղու թարի-
զին պօշա չըգտըղընը կէօրտիւքաէ,
քէնտի թէտպիրի սայէսինտէ, ֆի-
րար իաէճէքլէրին, միւրաալարը իճ-
րասընա մանի օլապիլմիշ օլմաղըք
իշկիւզարըղընը, քէնտույէ սագլա-
եարադ, վուզուի հալի, էֆէնտի-
սինէ խապէր վիրմէկէ գարար վիր-
միշ տիր :

Վէ ֆիրլապըտա շու գարարընը,
սապահլաեըն իճրա իյլէմիշ տիր :

Մարսիալ Տէրէյն պունու իշիթ-
տիքաէ, գաշլարընը ինտիրմիշ, վէ
շէյիք րէնկինտէ օլան կէօլլէրի պէ-
պէկինաէ, պիր հարարէթ վէ պիր գը-
զարթըլըք էսէրի կէօրիւնմէկէ պաշ-
լատըղըլա պէրապէր, ինճէ սօ-
տագլարըլա տախի, ֆէնա ֆէնա
պիր նիյէթ իլէ կիւլմէկէ պաշլատը :

ղը կէօրիւլմիւշ տիր :

— Սէնօր Սէրքիցցա, — տէտի
Մարսիալ Տէրէյն, մէրգում քէն-
տի հիքեայէսինի պիթիրտիքաէ,
— սիզ թամ, պիր սատըզ վէ զայ-
րէթքէշ միւթթէֆիդաէն մէճմուլ
օլունան սուրէթտէ սամէլ ու հա-
րէքէթ իթմիշսինիք տիր . . . —
Հիւննի թէվէճճիւհիւմիւ գազան-
մըշընըզ տըր . . . — Հայտէ կի-
տէլիմ սէնին իլէ թաամ իաէլիմ :

— Պու հիւրմէթ ու ըիայէթինիդ-
տէն տօլաեը թէշէքքիւր իտէրիմ,
սէնօր, վէ հիշ շիւբհէմ եօգ տուր քի,
հազգը աճիզանէմտէ տէրքեար օ-
լան էմնիյէթտէն ճէսարէթ սպարադ,
հէման շիմտի թուլթումասը էլգէմմ
պիր թարիգ տիւշիւնիւպ պէեան
իյլէտիկիմտէ . . . սայէնիզտէ տա-
հա սայիր նիյմէթ ու իլթիֆաթլա-
րա տախի նայիլ օլաճաղըմ տըր :

— Պէն տախի սիզին իթիզատը-
նըղտա պուլունմագտաեըմ :

— Պու պապաէ նէ տիւշիւնմէք-
տէսինիզ :

— Պագաեըմ, պիր իյի տիւշիւնէ-
յիմ տէ, սիզէ խապէր վիրիմ . . . հէ-
լէ էվվէլա կիտիպ թաամ իտէլիմ :

Պու իքի խայինէր կիտիպ սուֆ-
րաեա օթուրտուլար,

Մարսիալ Տէրէյն շամբանեա շա-
րապը կէլմէսինի էմր իթտի, վէ իքի
շիշէսինիտէ սալթ քէնտիսի եսւտու
վիրտի :

Սէրգում իլէրուտէ չազըճըլար-
տան օլմաղին, էօյլէ չաբուգ գաֆա-
սը թուլթանլարտան տէյիլ իտի . —
մէզքիւր շիշէլէր հէր նէ գատար
թէքրարլանաբլար, վէ կէրշի մէր-
գում ասլա քէնտույի զայպ իթմէտի
խէտէ, եիւզլէրինտէ րէյտա օլմագ-
տա օլան գըրմըղըլըքտան, սէրհօշ-
լուգ էսէրինին պաշլամագտա օլմա-
սը կէօրիւլմէկէ պաշլատը :

Պունուն իւզէրինէ, իւշ տէօրթ գատէհ տախի ըօմ եռւփարլատը-ղընտան, եիւզիւնտէքի գըրմըղը-լըդ, տահա զիեատէ արթմանեա պաշլատը:

—Արթըդ շիմտի, քէմալի իհթի-մամ իւզրէ իշէ պաշլամալըեըդ,— տէյի պաղըրտը մէրգում պիր սի-կարա թիւթտիւրմէկէ պաշլատա-րադ, —Սէնօր գօմանտէօր (Մէր-քիւցցա), ըէճա իտէրիմ, կիտիպ պէնիմ թարաֆըմտան, տիւլպէր Գօ-րանա, քէնտույէ պաղըր սէօյլէեէ-ճէքլէրիմ պուլունտուղունտան նա-շի, եանընա կէլմէ ք իսթէ տիկիմի, վէ ֆազաթ, եալընըղճա կէօրիւշմէք տըղու իյլէտիկիմի, իսպէր վիւրինիզ . . . —ումարըմ քի, պունուն ճէ-վապընը այըպ կէլմէքլիկէ հիմմէթ իտէրսինիզ . . . —վէ շունու տա-խի պէեան իթմէքլիկիւրիգի իսթէ-րիմ քի, հէր հալտէ թէքլիֆիմի գապուլ իթմէլի տիր, ըէտու իթ-մէքլիկինէ միւսաատէ իտէմէմ . . .

Մէրքիւցցա քէմալի իթտաթլա շու էմի իճրա իտէրէք, ճիւզի պիր վագըլթտան ալտէթ իթտի:

—է՛յ, նէ՞ եաբուընըդ, — տէյի Մարսիալ մէրգում սիւալ իյլէտի:

—էֆէնտիմ, իէշըրիֆիւրիզէ հա-զըր պուլունմագտա տըր . . . :

—Գօրանըն լէհճէսինինէ՞ հալտէ պուլունտուղ . . . :

—Լէհճէսինտէն, հէր նէ գա-տար պիր շէյ պէլլի իթմէքտէ տէ-յիլ իտի իտէտէ, տիւլպէրլիկի պիւ-թիւն պիւթիւն զայպ օլմուշ իտի . . .

—Մէրգումէ օլ տիւլպէր էսիրէ, պիրաղ վահշիլիք էսերի քէսպ իթ-միշ իտի . . . :

—Եօ՛, — տէյի ճէվապ վիւրտի Տէրէյն կիւլէրէք, —էօյլէ իտէ, անը թէրպիյէ իթմէքլիկի պէն տէր իւհտէ իտէրիմ . . . :

Պունուն իւզէրինէ տանտալիյէէ-սինտէն գալգը վիւրտի:

Մէրքիւցցա, հէր նէ գատար, մէրգում իշին, եիւրիյէմէզ տէպէ-լէնիր շիւբհէսինտէ պուլունտու ի-սէտէ, մէրգում ըէք ալէա քէն-տույի թալթուպ, վէ գալիճէ պա-տարադ, Գօրանըն տալիւրէսինէ տօղ-րու կիթտի:

Մէրգումէնին տալիւրէսի պիր սօ-ֆտտան, պիր ուֆագ սալօնտան, վէ տալիլինաէ պիր թօալէթ օտա-ւը պուլունտան պիր ուֆագ եալմագ օտաւընտան իպարէթ պուլունմագ-տա իտի:

Մէրգումէ մէրգումու, սալօնտա պէքլէմէքտէ իտի:

Վէ բիւր պիւրուտէթ պիր թալը, վէ բիւր նէֆրէթ պիր պագըշ, վէ պաշը եօգարը պիր տուրուշ իլէ, մէզքիւր սալօնուն օրթա եէրինտէ աեագտա տուրմագտա իտի:

—Միւսիւ, — տէտի մէրգումէ, —պէնիմ իլէ կէօրիւշմէք տըղու-սինտէ պուլունտուղունտուղու պիւ-տիրմիշ օլտուղունտուղտան, կէրչի, սիզին թարաֆընըղտան պիր ույ-ղունտուղուգ վուգուա կէլլէսինին էօնիւնիւ ալմագլըդ նիյէթ իյլէ, սիզի գապուլ իթմէքտէյիմ, լաքին, պու ճիւմիլէ իլէ տախի, շունուտա պիլմէլիսինիզ քի, պուրանա պու կիւնտէն կէլմէնիզլէ, քէնտի սէօ-ղիւնիւղիւն իճրաւընտա գուուըր իթմէքտէսինիզ . . . :

—Աֆվ իտէրսինիզ, գա՞նղի սէօ-ղիւմտէ պուլունմագլըղտա գուուըր իթմէքտէյիմ, — տէյի սիւալ իթ-տի Մարսիալ իթթիհզաքեարի պիր սէօյլէյիլ իլէ:

—Պանա իւշ կիւն իշին միւհլէթ վիւրմիշ իտինիզ . . . :

—Վապտա էօյլէ իտի, լաքին, մէզքիւր վատիմին ֆէսինէ, պիւղ-

զաթ քէնտինիդ ուսէպ օլմանա
պաշաաթնը . . . :

— Նա՞սը , նե՞ տիմէք իսթէեօր-
սունուդ :

— Զիւնքի ֆիրար իթմէքլիք թէճ-
րիւպէլէրինէ գալգըշմըշնը տըր :

Պու լագըրաը իւզէրինէ , Գօրա-
նըն իւզէրինտէ պիր ֆէնտլըգ հա-
սըլ օլտու :

— Նա՞սը , էօյլէ օլմասընը ին-
քեար իտէպլիւրմիսինիդ , — տէյի
սիւալ իյլէալ Տէրէյն :

Գօրա ումուզլարընը սիլքէրէք ,
էհէմմիյեթ վիրմէք իսթէմէտիկի-
նի պէեան իյլէտի :

— Էօյլէ օլմասընը ինքեար իթմէք
իչին , եալան սէօյլէմէքլիք իգլի-
զա իտէր , — տէյի ճէվապ վիրտի
մէրգումէ , — վէ պէն իսէ , առլա
եալանը իրթիքեապ իտէնլէրանէն
տէյիլիմ , — էվվէթ , սահիհ տիր ,
պէնի տիւչար գըլմագլըգ իտտաա-
սընտա կէզտիկինիդ մուճիպի ար ու
նամու օլաճագ . . . հալտէն գուր-
թուլմագ նիյէթիյլէ , ֆիրարտա գա-
րար գըլմագ իսթէտիմ . . . — վէ
սիզիտէ , պաշգա պիր ճինայէթ տա-
հա իչլէմէքլիքտէն գուրթարմագ-
լըղը տիւչիւնտիւմ . . . :

— Պիր ճինայէթ մի . . . — տէ-
տի Մարսիալ , իտհգիրանէ պիր
թարղ իլէ կիւլիւմէեէրէք , — եա-
լընըդ սիզ , պու կիճէ , էօյլէ պիր
ճինայէթտէ պուլունաճագսընը :

— Պէ՛ն մի . . . — տէյի պա-
ղըրտը Գօրա :

— Էվվէթ սիզ , նի՞չին թէաճճիւպ
իտիեօրսունուդ , էվվէթ , պիղլաթ
սիզ , — իմտի , հէր շէյի քէնտի հա-
գըգաթի հալինտէ կէօրմէքլիկէ ա-
լըշմալը՞նընը : Շիմտի պիր քէրրէ ,
քէնտինիզին պիր էսիրէ օլմասընա
իսքեաթ օլմալը , վէ ֆիքթինիզտէ
թուրմալընը . վէ սիզին , պէնիմ

մալիմ օլտուղունուղու տա իանա
պիլմէլիսինիդ , վէ պինաէն ալէյհ ,
շունստա տէրխաթըր իթմէլիսինիդ
քի , պիր էֆէնտի , քէնտի մալ ու
միլքի հագգընտա հէր նէ հագու-
գա մալիք պուլունմագտա իսէ ,
պէնտէ սիզին հագգընըգտա , այնի
հուգուգլարա մալիք պուլունմագ-
տաեթմ , սիզ իսէ , պու կիճէ գաչ-
մագ գաստինտէ պուլունմանըղա ,
պէնիմ գարտըմը մուճիպ օլմագ-
լըղը իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու-
նուղտան , տրապլար , էսմէրլէր , վէ
ֆիրարի օլան էսիրլէր հագգընտա
նիզամէն վէ գանունէն թէրթիպի
լաղըմ կէլէն ճէզալարա չարըրմա-
լը՞նըդ . . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , թէր-
թիպ իտինիդ միւսթահագգ պու-
լունտուղում ճէզալարը , — տէյի
ճէվապ վիրտի մէրգումէ քէմալի
զուրուր ու ազամէթ իւզրէ , — Ա-
ճապա պուլնարը սէօյլէմէքլէ ֆիք-
րինիզտէն , լութֆ ու քէրէմինիզէ
միւրաճաաթա թէնէզլիւլ իտէրիմ
տէյի պիր շէյ մի կէչիրմէքտէսի-
նիզ , — Զաթէն սիզ պանա , գըր-
պաճլամագլըգ լագըրտըր իլէ տա-
խի գօրգու վիրտինիդ , պիլիսինիդ
եա . . . : Հա՞նը , նէրէտէ տիր
ճէլլատընըդ . . . — պուեո՛ւրու-
նուդ , էմի իտինիդ . էմիլնիզէ միւն-
թաղը՛ր պուլունմագտաեթմ . . . :

Պու հէնկեամտէ , Մարտիալըն օլ
գըպ գըրմըղը լէհէտի , պիր մէնէք-
շէրէնկի քէսպ իթտիկինտէն , իչ-
տիկի չարապլարըն պուղուլարընըն ,
աթէչի հիտտէթ ու զագապլարըյ-
լա , տահա զիեատէ քէսպի չիտտէթ
իլէ , թա թէրէսինէ գատար չըդ-
մագտա օլտուղու , անլաշըլմանա
պաշաաթ :

Պու ճիւմէ իլէ տալի , մէրգում
եէնիտէն քէլամէ աղապ իտիպ ,

կէր չի պիրազ քէսիք քէսիք ոէօյ-
լէյի, ֆազաթ տահա միւլաեմէթ
իւզրէ օլտուղու հալտէ,

— Սիղէ նասիհաթ վիրիրիմ, սա-
գընընը քէնաինիդի, պէնի թահ-
ըիք իլէ, շիտտէթի զազապըմը մու-
ճիպ օլմանընը . . . — տէտի մէր-
գում . — Եազը՛գ օլուր սիզէ, է-
կէր պու թէ քէպպիւրի ազիմինիզլէ,
սիզտէ կէօրմէքտէ պուլունսուղում
կիւզէլիկի, վէ հագգընըզտա հիսս
իթմէքտէ օլտուղում աշգ ու մու-
հապպէթի ունուլմազլըզմա սէ-
պէպիյեթի վիրմիշ օլուր իսէնիզ . . .
— էկէր սէրպէսթ վէ զէնկին օլմազ
իսթէր իսէնիզ, քէնտինիդի պանա
թէսիմ իթմէլի, վէ պէնիմ օլմալը-
սընը . . . Եօգում, շիմտի սիզէ
պիր աշգ նազարըլա պազմազ-
տա օլտուղում հալտէ, ըէտտինիզ
սէպէպիստէն, քէնտիմի, հագարէթ
կէօրմիշ պիր էֆէնտի մագամընտա
թուլմազլըզմ, վէ էֆէնտիլիք
ֆազգընը իճրա իտէրէք, լուծֆ ու
մէրհամէթի պիր թարաֆա գոյմազ-
լըզմ իգթիզա՛ իտէճէք տիր . . .

— Ա՛, — տէյի պաղըրտը Գօրա,
— շու ծիզին հիտտէթ ու զազապը-
նըզ հագգընտա կիւլիւմ՝ ճայիզ
տիր, հէլէ օլ լուծֆ ու մէրհամէ-
թինիզի իտէ, գալթան գապուլ ի-
տէնլէրտէ՛ն տէյիլիմ՝ նէ՛ տիմէք-
տէսինիզ, պէնիմ պիր էսիրէ օլտու-
ղումու պանա պիտիրմէքտէսինիզ,
էօյլէ տէյի՛լ մի. բէք ալէա, էօյլէ
տիր: Իմտի, պու եռուրունուզ պա-
նա, իթաաթսըլըզ իթմիշ, ատէ-
թա իսեան պայրաղընը աշմըշ օլան
պիր էսիրէ մագամընտա մուամէլէ
իտինիզ, էվվէթ, իշթէ ըէֆի լի-
վայի իսեան իթմէքտէյիմ: — Հէր
նէ ճիսս ճէգա վէ ճէֆա վիրմէք-
լիկէ հաղըր իսէնիզ, պէնտէ քեաֆ-
ֆէսինի չէքմէքլիկէ միւնթազըրէ՛

պուլունմագտա, վէ տապէ՛թ իթ-
մէքտէյիմ . . . քեաֆֆէսինէ թէ-
նէզզիւլ իտէրիմ, ֆազաթ, եալը-
նըզ պիր շէյինիզէ, եանի, նամուս-
սուզլուգ իւղէրինտէ միւէսսէս պու-
լունան աշգ ու մուհապպէթինիզին
թէքլիֆ ու քէլամընը թէնէզզիւլ
իտիպտէ տիյնէմէք իսթմէմէմ. օ՛ֆ-
խա՛յր, խա՛յր, օլ խուսուսու, հիշ
պիր տիւրլիւ, վէ հիշ պիր վագըլթ-
տա գապուլ իտէմէմ:

Մարսիալ քէնտի հիտտէթինի
բէք կիւճ իլէ զապթ ու թէսկին ի-
տէպիլմէքտէ իտի:

— Իյի՛ տիւշիւնիւնիւզ, սագը՛-
նընըզ քէնտինիզի, — տէյի ճէվապ
վիրտիմէրգում:

— Նէյի՛ տիւշիւնէճէկիմ, — Սի-
զին հագգըզտա հիշ պիր էֆնիյէ-
թիմ եօգ տուր . . . — Պէն էօլիւ-
միւ տախի կէօղիւմէ ալմըշմ տըր,
վէ շիմտիտէն հագըր պուլունմագ-
տաեմ . . . :

— Պու ճէվապարը վիրմէգտէն
էվվէլ, պիրազ տիւշիւնսէնիզ, իյի՛
իտէրսինիզ:

— Տիւշիւնմէկէ իհթիեաեմ եօգ
տուր, վէ իշթէ սօն ճէվապըմտա պու-
տուր, — Սիզին շախսընըզ, պէնիմ
նէֆրէթ ու տէհշէթիմի մուճի՛պ օլ-
մագտա տըր:

— Պիր սօն տէֆա տահա օլարագ,
սիզէ սէրպէսիյեթի վէ սէրվէթ ու
իգպալ թէքլիֆ իտէրիմ:

— Արաըզ վէ նամուսուզ սուրէթ-
տէ հիւրը վէ զէնկին օլմագտան ի-
սէ, էօլմէք տահա՛ էվվէա տըր:

— Լաքին, հէր հալտէ, սիզ պէ-
նիմ օլաճագ վէ պանա իթաաթ ի-
տէճէքսինիզ, — տէտի Տէրէյն
ղազապընտան աղըր քէօրիւրէրէք,
— էվվէթ, եեմին իլէ սէօյլէրիմ քի,
սիզ հէրչիպատապատ, քէնտինիզի
պանա թէսլիմէ մէճպուրէ օլաճագ-

որնք :

— Ասլա՛ , առլա՛ . . . :

— Իսթէր հիւանի լիզանըղլա օլ-
սուն , իսթէր ճէպրի օլսուն . . . սիզ
պէնիմ՝ օլսանա՛ գսընըզ :

— Մէկէրչի պանա պարչը էօրֆ ու
ճէպր իսթիմալինէ տախի ճիւրաթ
իտէճէ՝ քմիսինիզ . . . :

— Հէր շէյէ ճիւրաթ իտէճիլիմ
տիր . . . պէն սիզին հէմ ոահիպի-
նիզ վէ էֆէնալինիզ իմ , վէ հէմտէ
էն գուարէթլի ոահիպ վէ էֆէնտի-
լէրտէն պիրիսիլիմ . . . :

— Օֆ , մէլուն . . . :

— Կէօղլիմ կէօնիլիմ սիզտէ տիր...
վէ սիզտէ պէնիմ օլսանա՛ գսընըզ . . . :

Մարսիալ , իւզէրինտէ հասըլ օ-
լան իքի նէվի ճիննէթտէն նաչի
բիւր զազապ քէսիլէրէք , քէնտի
ալը իւզէրինէ սալան պիր գաբլան
միսիլլու , մէրգուլմէնին իւզէրինէ
հիւճուլմ իլէ , ճանվէրանէ պիր
թարղ իլէ մէրգուլմէյի գուճագ-
լատը , վէ էլլէրինի արգաւսընա կէօ-
թիւրիւպ ոըզը ոըզը թուլթարագ ,
զապթ իթմէկէ չալըչմաեա պաշատը :

35

Գօրա , հէր նէ գատօր , արսլան-
վարի պիր զայրէթ վէ պիր ճէուարէթ
իւզրէ , քէնտուլի գուլթարմագլը-
ղա չալըչմագտա պուլունտու իսէ-
տէ , Տէրէյն տախի , մէրգուլմէնին
օլ նազիք վէ տիւպէր վիճուտինի
գըրար մէրթէպէսինտէ , գօլլարը ի-
չինտէ սըզը սըզըեա թուլթարագ ,
կիթաիքճէ տահա զիեատէ սըզըչ-
տըրտը :

Մէրգուլմէնին նէֆէսի քէսիլտի-
կինտէն , պիր արալըզ հէման պա-
եըլմագ տէրէճէսինէ կէլաիկինի հիւս
իթտի :

էկէր պու հալ , եալընըզ չէնա

տագըզա տահա տէվամ իթմիչ օլ-
սա իտի , խային առամ պիչարէյի
քեամիլէն զապթընա կէչիլէրէք ,
եէնիպ պիմէճալ գըլապիլէճէք ի-
տի . . . :

— Վալիտէմ , վալիտէմ , եէթի-
չինիզ , իմտատա՛ եէթիչինիզ . . . —
տէյի պօղնուգ պիր սէս իլէ պա-
ղըրտը , — հէմչիլէրէրիմ , եէթիչի-
նիզ , իմտատա՛ եէթիչինիզ . . . :

Մէրգուլմէնին վալիտէսի Նօէմի
իլէ հէմչիլէրէրի Գարմէն վէ Մարի ,
պու սէսի իչիթտիքլէրինտէն , ա-
լէթթաճիլ , գօշուչտուլար , վէ վու-
գուի հալի կէօրիւպ անլատըլար :

— Կէրի՛ չէքիլինիզ . . . — տէյի
էմր իլլէտի Մարսիալ :

Հաքին , իւչիւ պիրտէն մէրգու-
մուն իւզէրինէ հիւճուլմ իթտիլէր :

Պու հէնկեամտէ Գօրա , պիր զայ-
րէթի աղիմէ իլէ քէնտուլի գուր-
թարմագըղա մուվաֆֆագ օլսուլ :

— Գաչը վէր , էվլատըմ . . . — տէ-
տի վալիտէսի տիթրէյէրէք , — գա-
չը՝ վէր . . . վէ սագլան պիր եէրէ . . .
զիրա պու առամ սէնի էօլտիւրէ-
ճէք տիր . . . :

Հալ պու քի , զտիլէն գաչմագ
տէնիլէն շէյ , Գօրանըն ֆիքրինտէն
պիլէ կէչմէքտէ տէյիլ իտի :

Մէրգուլմէ պիրալ նէֆէս ալտըգ-
տան սօնրա , լէհճէսի մօրարմըլ , եա-
նագլարընտա գըրմըզը լէքէլէր հա-
սըլ օլմուչ , վէ կէօղլէրի գան իլէ
տօլմուչ օլտուղու հալտէ , իմէքրա-
րէն , Նօէմիլի իլէ գըզգտրտաշարը-
նը զապթ իթմէքտէ օլան Մարսիա-
լա տօղրու կէլտի :

— Ալլագ , — տէյի պաղըրտը մէր-
գուլմա գարչը , — հէմ ալլագ վէ
հէմտէ նամուսուլգ :

Պունու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր ,
իքի տէֆա տախի մէրգուլմուն եիւզ-
լէրինէ թիւքիւրտիլ :

Մարտիալ զազապընտան նաչի հայ-
գըրման ապաշատը :

Վէ զազապնաք պիր թարզ իւզրէ
ուսուղլարբնը սիրքերէք, մէրգում,
քէնտույի, զապթ իթմէքտէ պու-
լունան մէրգումէլէրին զապթընտան
գուրթարտը :

Էսերի հագարէթ օլան եւզիւն-
տէքի թիւքիւքլէրի սիւտի, վէ ա-
ղըր վէ սաղըր պիր սէս իլէ սէօյլէեէ-
րէք, — Գորըճա, իչթէ սիզ, քէնտու-
գարբլըղընըզ իճրա իթտինիզ . . .
— հալ պու քի էսիրճէեէ կէլին-
տիքտէ, էսիրլէրէ մախուս վէ լա-
եքզ օլան մուամէլաթը կէօրէճէք-
սինիզ . . . — հէլէ սէն, Գորա սէն,
պագ նա՛սըլ պուլաճագսըն պէլա-
նը, տէտի :

— Սէնի ատամ եէրինէ գօեան-
լարտան, վէ ասլա սէնտէն գօրգան-
լարտան տէյիլիմ, հայտուտ . . .

— տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ :
Մարտիալ էլինի գաբուեա տօղ-
րու ուզատարագ, — չըգընըզ տի-
շարը, — տէյի էմր իթտի, — սի-
զին հագգընըզտան գանուն ու նի-
զա՛մ կէլէճէք տիր :

— Տուր, էվաւորմ, կիթմէ . . .
— տէտի Նօէմի բէբէլէեէրէք, վէ
քէնտույի շաշըմըշ պիր հալտէ պու-
լունարագ, — տուր, եանըմըզտա՛-
տուր . . . :

— Չըգընըզ տիշարը, — տէյի
թէքրարէն էմր իթտի Մարտիալ,
հաքիմանէ պիր թավր իւզրէ :

— Պէնիմ իչլին Ալլահա ըէճա ու
նիեազ իտինիզ, վալիտէճիլիմ . . .
— տէտի Գորա :

Վէ պիր սիւքիւնէթի հալ իւզրէ
օլուպ, վէ պաշընը եօգարը թութ-
մադտա օլտուղու, վէ պիր սուրէ-
թի նէֆրէթամիզ իւզրէ տօտազլա-
րը արասընտան կիւլիւմնէմէքտէ
պուլունտուղու թագաիրտէ, մէր-

գումէ քիւչիւք սալօնտան տիշարը
չըգտը :

Մարտիալ մէրգումուն արգասըն-
տան կիթտի :

Նօէմի իլէ գըզլարը, գանն իտէր-
սին քի օլ հէնկեամտէ նազարը
Բէպպանիտէն տիւշմիւշիւրլէր կի-
պի պիր հալտէ պուլունտուգլարըն-
տան նաչի մէզքիւր պէլալարա ուղ-
րամագտա տըրլար աէրտ ու էլէ-
միյլէ, տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, էյ-
լէրինի կէօյէ տօղրու գալաբըր-
լար, վէ ինայէթի ճէնապը Քիպ-
րիեաեք թէմէննիլէ պաշլատըլար :

Հալ պու քի, Գորա, պիրինճի
գաթ մագամընտա պուլունան տէհ-
լիգտէն կէչէրէք, պիւլիւք մէրտի-
վէնտէն տիշարը չըգտը :

Վէ էպնիլէնին իչէրուքի հալ-
լունունտա տուրարագ, հալէա ար-
գասընտան կիթմէքտէ պուլունան
Մարտիալ տօղրու տէճտիւ, վէ
չէօյլէ սէօյլէտի :

— Նիզամ ու գանունա միւրա-
ճաաթ իտէճէկինիզի սէօյլէմէքտէ
իտինիզ . . . : — Չաղըրընըզ գօ-
մանտէօրիւնիւզիւ (եանի Մէրքիւց-
ցաեք) :

— Բէք ալէա, էմրինիզէ իմթի-
սալէն չիմտի իճրա իտէրիմ . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի Մարտիալ իս-
թիհզաքեարի պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Մէրգում, սաաթընըն զինճիրին-
տէ պուլունան վէ ալթունտան եա-
բըմըշ օլան պիր ուֆագ բսըգ ա-
լէթինի տօտազլարընա կէօթիւրէ-
րէք, պիր ուզսըն բսըգ չալտը :

Մէրքիւցցա գաթէն ուզագ պիր
մահէլտէ պուլունմագտէ տէյիլ
իտի :

Մարտիալըն Գորա իլէ կէօրիւմէ-
սինտէն, քէնտիսի իչին մէնֆաաթը
պէլքի եէնի վագաալար զուհուրա
կէլիր իհթիմալինի տիւշիւնմէքտէ

օլտուղունտան, օլտարտա կէօզ
գուլապ օլտարապ պէքլէմէքտէ իտի
Մէրքիւր քյոզ սէօնի իշիթտի-
կի կիպի, գօշուպ գարշքսնա ախ-
քիլի վիրտի:

— Սէնօր գօմանտէօր, — տէտի
մէրգուլմա Մարսիալ, — շու էթ-
րաֆըմըգտա իշլէմէքտէ օլան, վէ
հաթթա հիւրր օլուպտա իշիթիքիթ-
մէքտէ պուլունան քեաֆֆէյի քէ-
սան իլէ քեաֆֆէյի էսիլէր, շիմ-
տի պուրաեա թօրլանմալը տըրլար:

— Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ. . .
Պու թէէքիտի էմիլն իւզէրինէ,
Մէրքիւցցա անիտէ գօշուպ, իքի
գըրմըզը սըրըգ ալթընտա ասըլմըշ
օլան գանքանաեը, իւշ տէֆա իւսթ
իւսթէ չալքէրտի:

Պու եօլտա պիւր գանքանա չա-
լընտըլքնտա, քէնտիլէրէ միւհիմմ
պիւր թալիմաթ ու թէպիղաթ վիրի-
լէնէկիլի, էսիլէր միւթատտան օ-
լարապ պիլտիքլէրինտէն, տէրա-
գապ իշ մահէլլէրինի թէրք իլէ,
էպնիլէնին հալիուսունա գօշուշա-
րապ թօրլանտըլար:

Մարսիալ պու արատա գօլարը
կէօքսիւնտէ գալիմէ տուրմուշ օ-
լուպ, կէօզլէրինտէն աթէշլէր սա-
շըլմագտա օլտուղու, վէ տօտագ-
լարը պէմպէնաղ օլմուշ պուլուն-
տուղու թադտիրաէ, կիտիպ թա
Գօրանըն գարշքսնտա տուրտու:

— Պանա հագարէթ իթմէքլիկին
մալինին, սիզէ գաշա օլաճաղքնը,
շիմտի կէօքիւպ էօյրէնէնէքիլիլ. . .

— տէտի մէրգուլմա:

Մէրգուլմէ գըզ, պունա էհէմ-
միլէէթ վիրմէք իսթէմէեէրէք, ու-
մուզլարընը սիլքտի:

— Էմիլի պասիլէթտէն պի պէհրէ
վէ տիվանէսինիլ սիլ, — տէտի Մար-
սիալ, — զիրա պանա գարշը իպրա-
զը մուգալէմէթէ գալգըշմագտա-

սընըզ:

— Էվլէթ, պիլիրիմ, սիլին իլէ
ճէնքլէշմէկէ գալգըշմագըզ, իպ-
լիտէ գարշը մէյտան օգուլմագըզ
կիպի տիր. . . — տէյի ճէվապ վիր-
տի Գօրա: — Պու ճիւմէ իլէ տա-
լի, թա նիհայէթինէ գարշը իպրա-
զը մուգալէմէթ իտէնէկիմ տիր:

— Էյի էմմա, ազըպէթ քեար եէ-
նիլիպ միւզմէհալ օլաճագսընը. . .

— Վարսըն էօյլէ օլտուն. . .

— Պիւր իյի տիւշիւնիւնիւզ, Գօ-
րա. . . — Հէնուզ վագըթ վարի-
քէն, բարտօն տիլէսէնիլ, իյի իտէր-
սինիլ. . . տահա շիմտիքի հալ ու-
նուտապիլիրիմ. . .

— Հալ պու քի պէն սիլին պիւր
արսըզ էտէպսիլ աւտամ օլտուղու-
նուզու ունութմանաճաղըմ. . .

— Էմմա պու սէօյլէտիքլէրինիլի
իսթըրմտան չըգարմանաճաղըմ,
շիւնքի սէպէպիլնէթ սիլին թարա-
ֆընըգտան վիրլմէքտէ տիր. . .

Մէրքիւցցանըն չալտըզը գամբա-
նանըն սոն սէսի պիլմէքտէ իտի:

Գօրուշարտա իշլէմէքտէ օլան
հիւրր իշիլէր իլէ էսիլէր, Գօրա-
նըն, Մարսիալըն վէ Մէրքիւցցա-
նըն պուլունմագտա օլտուգըրը
հալլունուն օրթադինա տօղրու, թա-
գըմ թագըմ կիթմէքտէ քտիլէր:

— Շէօյլէ պիւր չէվրէ եաբարապ
տիլիլինիլ պագաեըմ. . . — տէ-
յի էմի իտէրէք պաղըրտը Մէր-
քիւցցա, — էֆէնտինին սիզէ սէօ-
լէնէնէկի վար տըր:

Մէրգուլմա եալաշ պիւր սէս իլէ,
հագգընտա էմիլլէթի քեամիլէսի
օլան, վէ օն իքի նէֆէր վաթանտաշ-
լարըյլա վէ պիւր շիտտէթ ֆուզրէ այ-
րըլպ պիւր աղ ուզագտա տուրան
պիւր իսթանեօլլուեա, պիւր գաշլա-
զըրտըլար սէօյլէտի:

Անիտէ իքի եիւզ նէֆէր պա-

տար տախտի հիւրը իշխելէր պիտի ետ-
րէ թօրանարագ, պիտի պիւյիւք չէվ-
րէ չէվիրտիւնը :

Գեաթֆէսի տախտի քէմալի սիւ-
քիւթ իւզլէ տուրմագտա խտիւնէր չ-
էսիրլէր Գօրա նէզտիւնտէ, քէմա-
լի հիւրմէթ վէ իթաաթլարը էսէ-
րինտէն նաչի օլտուզու հալտէ պաշ-
լարընը աշաղը էյմէքտէ խտիւնէր :

Հիւրը օշան ամէլէնին թափը ու-
էվզաքնտան իսէ, հատտէն զիեա-
տէ պիւր, իշին նէ օլտուզունու ան-
լամագլըգ մէրագը էսէրի պուլուն-
մագտա խտի :

Արատան չէնտ տագլըգա կէչտիք-
տէ, իոքանեօլլուլար եէնիտէն մէյ-
տանէ չքգալար :

Յնար ծնար կիթմէքտէ, վէ գա-
րապինայար վէ ըէվօլլըրլար իլէ միւ-
աէլլա հ օլտուզլարը հալտէ իսէ, օ-
թալար օթուգար կէլմէքտէ փտի-
լէք :

Պունլար տիրսէքլէրի իլէ վուրուշ-
տուրարագ, էսիրլէր իշինտէն եօլ-
աշլպ կէչտիլէր, վէ կէլիպ թա իլք
չէվրէնին փշինտէ տուրտուլար :

Մարսիալ իլէ Մէքքիւցցա պիւր
պիրինէ կէօղ իշարէթիլլէ պիւր շէյ
անլաթտլլար, պունտան ֆիքր ու-
նիլէթլէրի լանտ անլաշըթմագտա ի-
տի, վէ Գօրա իսէ մէգքիւր իշարէ-
թի, գազարա կէօրէպիւմիլ իտի :

Մէրգուման իքի խապիս առամ-
լար, ֆիքրլէրլինտէն պիւր արսըզ-
լըգ տիւշիւնմէքտէ խտիւնէր փմէ տէ,
արապլար պաշ գալտըրըրլար տէյի
գօրգտուգլարընտան, զայէթլէ իհ-
թիրալ իւզլէ տափրանմագտա խտի-
լէր :

Գօրա պու աշագլարըն պու հալ-
լէրինի կէօրտիւքտէ, իղհարը նէֆ-
րէթ իտէրէք կիւլտի :

— Սէնօր Մէքքիւցցա, — տէեէ-
րէք, մէրգումա էմի իլլէ օթի Մարսիալ,

— տիգգաթլը սուրէթտէ վէ թա հթ
էլ հըֆղ օլտուզլարը հալտէ, շիմտի
կիտիպ էսիրէ նօէմի իլէ գըզլարը
Պարմէնի վէ Մարիեի պուրաեա կէ-
թիրինիլ . . . — Վէ, էկէր իթա-
աթսըզլըգ իտէրէք գարշը գօյմագ-
իսթէրլէր իսէ, իթաաթա մէհպուր
խտինիլ . . . — վէ էկէր երինէ ըէտտ
իւզլէ պուլունարագ եիւրիւմէք իս-
թէմէզլէր իսէ, սիւրիւքլէտէ օլա-
րիւքլէտէ կէթիրինիլ . . . :

— Բէք ալէա էֆէնտիմ . . .

Պունուն իւզլէրինէ մէրգում, պիւր-
լիքտէ իւշ նէֆէր սիւահլը տառամ
ալարագ, էպինյէյէ տօղրու շիթապ
իլլէտի :

Գօրա, Մարսիալըն մէգքիւր լա-
գըրտըլարընը իշիթտիքտէ, հիտ-
տէթինտէն տիթրէմէկէ պաշլամըշ
խտի :

Հէմշիրէլէրիմ իլէ վալիտէմտէն
նէ իսթէրինիլ, — տէյի պաղըրտը
մէքգումէ :

— Նէ իսթէյէճէկիւմ, գալպինի-
զին եօլու գանդի թարաֆտա իսէ,
անը սօրուպ էօյրէնմէք իսթէրիմ
. . . — տէյի ճէվապ վիրտի Մար-
սիալ, թաշ եիւրէքիլիկէ մալսուս
պիւր մէօյլէյիլ իլէ :

— Չաթէն պիզ պիւրտինիլ քի,
պէնիմ գալպիմին եօլունու, պիզ
աղա վէ աղա էօյրէնիպ պուլամա-
եաճագսընը . . . :

— Էյ, պագալըմ . . .

Արապլար իւզլէրինտէ, քէնտիլէ-
րէ մալիւմ օլմատըղը հալտէ պիւր
էսէրի իղթիրապը գալպ հիւքմ իթ-
մէքտէ օլտուզունտան, պիւրպիրի-
նէ, մէգքիւր հալ ու վագաանըն
սէպէպինի սիւալ իթմէքտէ խտի-
լէր . . . — վէ քեաթֆէսի տախտի
տիւշարը տէհէթ օլմաեա պաշլա-
տըզլարընտան, իլլէրինտէն անլա-
շըթմագ տուրէթտէ պիւր բըզլըթ սէ-

սը իշխողիմէկէ պաշլամագտա իտի :

Մարտիալ պու բըսըլթընըն ֆար-
գընա վարըպ իշխողիկինտէն, հիւքմ.
քանի պիր թալր ու հարէքէթ , վէ
թէհտիտամիզ պիր պողքը իլէ ,
մէրգուամանէ սէսլէրինի քէստիրտի :

Անինտէ օրթալըզա պիր սուսուգ
հիւքմ իթմէկէ պաշլատը :

— Աշըլընըզ , եօլ վիրինիզ , — տէ-
յի էմր իտէրէք Մէրքիւցցա , իօ-
բանսպլուլար մարիֆէթիլէ կէլմէք-
լիկէ մէհպուր իլլէտիկի , վէ հայ-
վանճա մուամէլէլէր իլէ , սըգը սը
դը եւլըրլի թալրէրէք կէթիրաիկի
իւշ նէֆէր գատընլարը , եանի նօէ-
մի իլէ իքի գըլլարընը , կէթիւ-
րիւպ չէվրէնին թա օրթա եէրինտէ
տուրտուրտու , վէ Գօրա պուսլարը
կէօրտիւքտէ , գօշուպ էլլէրինտէն
թուլտու :

— Պիգտէն նէ իսթէեօրլար , —
տէյի նօէմի սիւալ իլլէտի :

Մարտիալ պու սիւալէ գարշըլըզ
ճէվապ պիլէ վիրմէտի :

Մէրգուամ , եիւզիւնիւ գալապա-
լըզա տօղրու չէվիրտի , վէ լէրգէլի
պիր սէս իլէ ,

— Էյ էսիրլէր , պէնի տիլնէյի-
նիզ , զաթէն պիլմէքտէսինիզ քի ,
պէնիմ տաեքմ Ռիշար Պէրնիէնին
վէֆթիլթընտան սօնրա , սիզին էֆէն-
տինիզ պէն օլմուշում տուր . . . —
Պուրատա հէր նէրի վար իսէ , հէփ-
սի պէնիմ թահիթը թէսարրուֆում-
տա տըր , հաթթա պու գարըլար
պիլէ , ազատ գըլընմըշ օլմատըզլա-
րընտան , պանա ալիտ պուլունմագ-
տա տըրլար , — Պէն պուսլարա , քէ-
մալի ինտանիլթէթ վէ մէրհամէթիմ
տէն նաշի , շիմտիկէ գատար եաշա-
եա կէլմիշ օլտուլարը էօմրէ տէ-
վամ իթմէլէրինի , վէ քէլ էվլէլ չա-
լըշըպ իշլէմէքիզին , պօշ պօշ էյ-
լէնիպ իմրարը էվգաթ իլլէմէլէրինի

թէքիֆ իլլէտիմ . . . — Հալպու-
քի պունլար , պէնիմ պու նիլէթ ու
համիլթէթիմէ չէշմի հագարէթ իլէ
պագարագ , հիտտէթ ու նէտամէ-
թիմի մուհիւպ օլտուլար : — Իմտի ,
պէնտէ շիմտի , օլ պապտէ պիր իպ-
րէթ վիրմէքիկի իսթէրիմ , վէ վա-
հիպէմտէն ատտ իտէրիմ : — Մա-
տամ քի պու գարըլար էսիրլէրտէն
տիրլէր , իսանէտէն տիշարը չըգա-
րագ , էսիրլէրէ մախուս օլան էլ-
պիսէլէրի կիլինմէլի , վէ պունտան
սօնրա կիտիպ սնլար կիպի չալըշմա-
լը տըրլար . . . Պունլար գահվէ թար-
լալարընա կէթիւրիւլմէլի , վէ պիր
գօղուշ կէթիւրիւլմէլի , վէ շու քէն-
տի սընըֆլուրընա մախուս օլմատըզը
հալտէ կիլինտիլէրի էլպիսէլէրի չը-
գարթարթմալարը , վէ հէման պիր սա-
աթ պիլէ զայպ իթտիրիլմէքիզին ,
չալըշտըմանա պաշլատըլմալը տըր-
լար . . . — Հայտէյինիզ , սէնօր գօ-
մանտէօր , պու էվամիրիմ իճրատընա
միւպաշէրէթ իտինիզ . . .

— Էմրինիզ թէմամիլլէ իճրա . . .
օլունաճագ տըր , էֆէնտիմ . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի Մէրքիւցցա ,
կէօլ եաշլարը տէօքմէքտէ օլան
գատընլարա տօղրու կիտէրէք :

Գօրա իզթիրապը գալապինտէն նա-
շի տիթրէեէրէք , վալիսէսի գար-
շըսընա աթըլար , վէ եիւքսէք սէս
իլէ ,

— Իլէրի կիթմէյինիզ , տէյի պա-
ղըրտը :

Պատէհու մէրգումէ , գալապա-
լըզա տօղրու տէօնէրէք , շու աթի-
տէքի սուրէթտէ իրատը մէգալ իյ-
լէտի :

— Հէր նէ գատար շիմտիքի հալ-
անլաշըլամամըշ իսէ տէ , իլէրուտէ
բէք գօլայճա անլաշըլամաղը իհ-
թիմալտէն պուլունտան տէհշէթֆէր-
մա պիր մուսիպէթէ , բէտէրի աղի-

զիմ գուրպան կիթմիշ տիր . . . — Օլ
զաթը ատաւթթբերվէր գապրէ կի-
րէր կիրմէզ, էն եագբն թէալիւ-
գաթընտան պուլունան Մ. Մարսի-
ալ Տէրէյն, քէնտի գանըմըզտան վէ
ագրապամըզտան օլտուղունու ու-
նուտարագ, պիլա ինսաֆ ու մէրհա-
մէթ հէր շէյիմիզի դասպ ու զապի
իթտիքտէն պաշգա, րույի ճիհանտէ
պէնիմ իշին էն զիեատէ մուգատ-
տէս պուլունան պիր շէյէ, եսնի
գըզըզ նամուսուսմա վէ պաքիրէլիք
իֆֆէթիմէ տախի գաստէ՝ գալգըշ-
մըշ տըր : — Մէրգումուն նիյեթի
մէրտուտէսինի քէմալինէֆրէթ իւզ-
րէ ըէտտ իյլէտիկիմտէն, շիմտի, տէ-
յիլ եալընըզ պէնտէն, իլլա վալի-
տէմտէն վէ հէմշիրէլէրիմտէն տախի
ինթիգամ ալմագ իսթմէքտէ տիր,
— պիզիմ տախի էսիրլէր կիպի չա-
լըշմամըզ իտտաա իյլէմէքտէ տիր,
հալ պու քի, մէզքիւր իտտաասը-
նըն իճրասընտան, զաթէն պունճա
տէրտ ու էլէմ շէքմիշ օլան վալի-
տէ վէ հէմշիրէլէրիմին, բէնշէյի է-
ճէլէ տիւշէճէքլէրինտէ շիւբհէ եօզ
տուր . . . — էլէր պու խուսուսու
պիզէ գանուն ու նիզամ էմր իթ-
միշ օլսա իտի, իհթիմալ տիր քի,
իթաաթա միւզթէտիր օլապիլի ի-
տիք, ֆագաթ, պունտա գանուն ու
նիզամտան պիր շէյ կէօթթէրիմէք-
տէ տէյիլ տիր, գանուն պիզի մէճ-
պուր գըլմագտա օլմանըզ, իլլա
քին ու զարազ վէ հիտտէթ հիւքմ
իթմէքտէ տիր . . . — Իմտի, ճնա-
տա պիզ պիր տիւրիւ իթաաթ ի-
տէ մէեէճէկիզ . . . :

Մարսիալըն տույղուսուզլուղու
սուրէթի զահիրէսինտէն անլաշըլ-
մագտա օլտուղու հալտէ, Գօրանըն
քէլամընը գաթ իթմէեէրէք, սէյ-
լէմէսինէ միւսաատէ իթմէքտէ իտի :

Մէրգումէ քէլամընը պիթիւրտիք-

տէ, մէրգում Մէրքիւցցաեա տէ-
նէրէք :

— Սէնօր գօմանտէօր, պու էսիր-
լէր տիւնքի կիւն ֆիրար իթմէքի-
կէ գալգըշպ, կէրչի իճրասընը
թէճրիւպէ իթմիշէր իսէ տէ, մու-
վաֆֆագ օլամամըշար տըր, չիւն-
քի, սիզին զայրէթինիզ վէ իշկիւ-
զարըզընըզ, նիյէթի ֆասիտէլէրի-
նէ մանի օլմուշ տուր . . . — Պու
կիւնտէ չալըշմագըզտան իթմինա
իթմէքտէ տիրլէր . . . — Հազըլա-
րընտա նէ՝ եօլտա միւճագաթ իթէր-
թիպ իտիմէք իգթիզա իթմէքտէ
տիր . . . — տէտի :

— Գըրպամ լազըմ տըր, էֆէն-
տիմ, գըրպամ . . . — տէյի ճէվապ
վիրտի մէրգում, — Սիւս գանա-
նու (1) ահքեամընճա, էօյլէ իգ-
թիզա իթմէքտէ տիր . . . :

Իմտի էօյլէ օլտուգտա, իշթէ պու
սահիպ ճիւնհալարը սիզէ թէսիմ
իտէրիմ . . . — Իճապընը իճրա իթ-
մէքիք սիզին վագիֆէնիզտէն տիր . . .

Մալիւմ տուր քի, արապլար եա-
նի էսիրլէր, կէրէք Գօրանը վէ կէ-
րէք թէքմիլ ֆամիւեասընը, թա-
րընմագ մէրթէպէսինտէ սէվիպ ըիա-
յէթ իթմէքտէ իտիլէր :

Գալապալըզ իշինտէն, էսէրի հիտ-
տէթ սէտալէրի իշիտիլմէկէ պաշլա-
տըլար :

— Սո՛ւն օլունուզ, — տէյի գա-
պա պիր սէս իլէ Մէրքիւցցա պա-
ղըրարագ էմր իյլէտի : — Ասըլըզըն
ճէզալարը, պիլիւսինիզ եա, տէյիլ
պաշգա պիր շէյ, իլլա էօլիւմ տիւր
հա՛ . . . — քիմ քի իշինիզտէն եա-
լընըզ պիր շէյ սէօյլէր, պիր հա-
րէքէթ իպրազ իտէր, վէ պիր ու-

(1) Մահգա հիւնա վէ ճինայէթ սա-
հիպի օլան էսիրլէր հագընտա թէրթիպի
լազըմ կէլէն ճէզա գանունամէսինէ,
մէզքիւր իսմ վիրիմէքտէ իտի :

Ֆագ կիւրիւտիւ չբարձր իսէ, իշ-
թէ պու առամլարը կէօրիւեօրսու-
նուզ եւ, անինտէ իւզէրինէ սիւհ
պօշալտաճագլար տըր . . .

Պու հէնկեամտէ, իսքանեալըլար
գարապինալարընը ումուզլարընա
գալտըրարագ, էսիրլէրէ տօղրու հա.
զըրլատըլար :

Մէրգուկարըն իւզէրինէ, էվվէլ-
քի հիտտէթ ու զազապտըրընտան
զիւտտէ պիր էսէրի խէվֆ ու տէհ.
շէթ հիւքմ իթմէկէ պաշատը,

Օրթալըզա պիր տէրին սուշուզ
չէօքսիւ,

— Էֆէնտիւմ, էվվէլա գաճիտի-
նին ճէգասընը իճրա իտէլիւմ, —
տէյի Մէրքիւցցա սիւալ էյլէտի :

— Էվվէլա էսիրէ Նօէմիտէն պաշ-
լաեընըզ . . . — տէտի Մարսիալ :

Պունուն իւզէրինէ, Մէրքիւցցա
վահչիճէ պիր կիւրիւմնէյիշ իլէ, օ-
տուն կիպի էլինի, պիշարէ գատը-
նըն ումուզունա ուզաթտը :

Գօրա պու հալի կէօրիւնճէ, Մար-
սիալա տօղրու ոքչրաեըպ աթըլտը :

— Խայր, — տէտի մէրգումէ գօր-
գուսունտան նաչի ըէբէլէեէրէք,

— Պու շէյ հագգ տէյիլ տիր . . . :

Խայր, խայր, հէրնէ մէրթէպէ գա-
լըմ վէ ըրգգաթսըզտա օլսանըզ,

պու եօրտա պիր ճանվէրճէ հագգ-
սըզլըզըն իճրասընա միւտատէ իթ-

մէեէճէքսինիզ տիր . . . վալիտէմի,
օլ սիզին ճէլատընըզ գըրպաճը

ալթընա թէրք ու թէսլիմի ըէվա
կէօրմէեէճէքսինիզ տիր . . . Ղի-

րա, վալիտէմ սիզէ հիշ պիր շէյ-
ճիք եաքմամըշ տըր . . . : — Բէ-

զալիք գըզգարնտաշարըմըն տախի
հիշ պիր թագսիրաթլարը վուգու

պուլմամըշ տըր . — Սիզի պէն կիւ-
ճէնտիրտիւմ, սիզէ պէն հագարէթ

իթտիւմ, վէ եիւզիւնիւզէ տախի,
տէյիլ օնլար, իլլա պէն քէնտիւմ

թիւքիւրտիւմ . . . : Էկէր միւրա-
տընըզ ախգը ինթիգամ իտէ, ան-

ճագ պէնտէ՛ն ախգ իթմէլիսինիզ .

— Էմր իտինիզ, էկէր տէօյէճէքլէր
իտէ, սանճագ պէնի տէօյիւնիէր . . .

Հաթթա իսթէրսէնիզ, ճանըմա տա-
խի գըյաընլար, պուեո՛րունուզ,

էվվէթ էմր իտինիզ . . . Իշթէ հա-
զըրըմ : Հալ պու քի, վալիտէմէ

վէ գըզգարտաշարըմա գըյմաեը-
նըզ, մէրհամէթ իտինիզ, թօզո՛ւն-

մաեընըզ . . . :

Պու արատա, Մարսիալ, սիկարա
գուլիսունտան, պիրթանէ բէլ-լէ-

ու լւ բէն թէսմիյէ օլունան սիկա-
րատան չըգարարագ քէյֆ չաթմագ

իւզըն իքէն, Գարմէն իլէ Մարի
ըշգըրարագ գօշուպ գօլլարընը աշ-

տըլար, վէ մէրգուսունն նէզտինտէ
աիզ իւզէրինէ կէլէրէք եալվարմա-

եա պաշատըլար, վէ,

— Լո՛ւթֆ իտինիզ, վալիտէմիզէ
մէրհամէթ իտինիզ, — տէտիլէր :

Բէզալիք Գօրա, տիզ իւզէրինէ
կէլէրէք, օնլար իլէ պէրապէր, ը-

ճարար իթմէկէ պաշատը :

Փագաթ Մարսիալ, պու նիւազ-
լարա աուլա էհէմմիյէթ վիրմէեէ-

րէք, աղըր աղըր սիկարատընը եագ-
տը, վէ պատէհու Գօրաեա տօղրու

էյիլէրէք, մէրգումէնին գուլաղըն-
տան,

— Վալիտէնի գուրթարմաղլըզ
սէնին էլինտէ տիր . . . — Իսթէ՛ր-

միսին . . . — տէտի :

Գօրա պիրտէն պիրէ տեաղա
գալգաթ :

Մէրգումէնին կէօղլէրինտէն խըշմ
ու զազապ աթէչլէրի սալըմագտա

օլուպ, վէ աիշլէրի իտէ, չաթըր չա-
թըր պիր պիրինէ վուրմագտա իտի-

—Ահ, աղա՛ղ, նամուսսո՛ւղ... —
տէյի սէօյլէնէրէք կէրի տէճնտիւ
մէրգումէ. — Արսը՛ղ...

Նօէմի, Մարսիալըն թէքիֆինին
շահանք հիտտէթ ունէֆրէթ օլմա-
սընը անլատը վէ եախօտ տէրք իթ-
տի:

—Գապուլ իթմէ երինիզ, էվլա-
տը՛մ, գապուլ իթմէյինիզ, — տէ-
տի մէրգումէ, — օ եօլտա պիր թէք-
լիֆէ մուգապիլ օլմադ խէլաս ու
սէլամէթ թարիզինի իսթէմէմ... —
Ձաթէն պէն վազթիմի կէշիրմիշիմ
տիր... Բուհում կիպի սէվտիկիմ
զաթ իսէ, էճէլ շէրպէթինի նուշ
իթմիշ տիր... պէն քէնտիմ իշին
էօյմէք իլէ եաշամազլըդ պէյին-
տէ պիւլիւք պիր ֆարգ կէօրմէք-
տէ տէյիլիմ...

Պու հէնկեամաէ տօգթօր ժօպէն
իլէ ժան Բընօ հափուտան իշէրի կիր-
տիլէր:

Քի՛մ տիր էօլիւմ լազըրտըսը ի-
տէն, — տէյի սիւալ իթտի տօգթօր:

Մէրգումլար, սըզը սըզը թօք-
լանմըլ օլան արապլար արաւընտան
եօլ աշարագ, չէվրէնին օրնա եէ-
րինտէ պուլունան պօշ եէրէ վասըլ
օլտուլար:

Պունլար Գօրանըն կէօզլէրինէ,
պիրէր գուրթարըճը կիպի կէօրին-
տիլէր:

Մէրգումէ պունլարա գարշը գօ-
շարագ վէ պազըրարագ,

—Գուրթարընըզ վալիտէմի, միւ-
տաֆաա՛ իտինիզ վալիտէմի, տէտի:

—Նէտէն գուրթարալըմ, նէ՞
վար տըր, նէ՞ թէհլիքէ վար տըր,
—տէյի տօգթօր սիւալ իթտի:

—Պու ատամ, պիշարէեէ, քէն-
տի ճէլլատը մարիֆէթիլէ, գըր-
պաճլար վուրտուրաճագ տըր... —
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ է-
կըլէ Մարսիալ իլէ Մէրքիւցսանը

կէօթէրէք:

—Նէ՞ տիր օ, էֆէնտի, մատտէ՞
նէ տիր, — տէյի սօրաու տօգթօր
Մարսիալ տօղրու տէճնէրէք:

Մարսիալ թահգիրանէ պիր տու-
րուշ իլէ սիւքիու իտիպ, հիշ ճէ-
վապ պիլէ վիրմէք իսթէմէտի իսէ
տէ, — չիւնքի Արապ տօգթօրուն
թավր ու հարէքէթ վէ սէօյլէյիշի,
մէրգում իւզէրինէ զիեատէսիլլէ
թէէստիր իթմէքտէ իտի, երինէ սապը
իսէմէ եէրէք:

—Նէ՞ մի վար տըր, — տէտի մէր-
գում հիտտէթ իւզրէ, — Շիմտի
կէօրիւրսիւնիւզ... — Պու գարը-
լար պէնիմ էսիրէլէրիմ տիրլէր...

—Գանուն ու նիզամ ահքեա-
մընճա, իհթիմալ տիր քի էօյլէ տիր,
—տէյէրէք մէրգումուն քէլամընը
զաթ իլլէտի տօգթօր, — լաքին,
խըլգաթ ու թապիտ ճէքեամըն-
ճա, էօյլէ տէյիլ տիր, զիրա, պուն-
լար սիզին էն եազըն խըսըմլարընըզ-
տան տըրլար...

—Խոյր, պունլար պէնիմ էսիրէ-
լէրիմ տիրլէր, պաշգա հիշ պիր շէյ
տէյիլ տիրլէր, — տէյի ճէվապ վիր-
տի Մարսիալ. — Պունլար գաշմագ
իսթէտիքտէն պաշգա, չալըշմագ-
տան տախի իմիինա իթտիլէր...

պէն տնճագ քէնտի հուգուգումու
մէվգըրի իճրաեէ վազ իթմէքտէյիմ,
վէ պինտէնալէյհ ճէգալարընը թէր-
թիպ իլլէմէքտէյիմ...

Ժան Բընօ Մարսիալըն եազընը-
նա կիտէրէք, վէ հէման կէօքսիւ-
նէ եաֆլաշըպ կէօզլէրինի մէրգում-
մուն կէօզլէրինէ տիլէրէք:

—Պիլի՛րմիսինիզ, միւսիւ, սիզին
հագգընըգտա նա՛սըլ վէ նէ՞ տիւ-
չիւնմէքտէյիմ, տէտի մէրգումա:

—Սիզին նէ վէ նասըլ տիւչիւն-
մէքտէ օլմանըզ, պէնիմ վազիֆէմ-
տէ՛ պիլէ տէյիլ տիր... վէ հաթ-

Թա պիլմէք տախի խթմէմ . . .

— Ճագարթ , իշխմէլի վէ պիլմէ-
լիսինիզ , իմտի լաղըմ տըր քի սէօյ-
լէ եէյ յիմ : — Սիղ ալչա՛գ պիր ստէմ
սինիզ . . .

Վէ մէրգում ժան Րընօ իլավէյի
մէգ ալ իլէ , վէ եալընըզ Մարսիալըն
իշխտէպիլէ ճէկի մէրթէպէտէ եա-
վալ սէս իլէ սէօյլէ եէրէք ,

— Վէ սիզ պիր գանլը գաթիլ-
սինիզ , տէտի :

Մարսիալ պու հագարէթին իւ-
զէրինէ հիտաէթլէնտիկինտէն ըէն-
կի աթար իսէտէ , ապա ալտըրըպ
չիւբհէ վիրմէք իսթմէմէտիկինտէն ,
պագըչընըն իթարզընը պիլէ տէյիշ-
թիրէրէք , կէօղլէլի էօնլնէ պագ-
մասը :

— Սիղ տախի պէնլիմ մայեթիմ-
տէ պուլունանլարտանընըզ , — տէ-
յի մէրգում ճէվապ վիրիպ , վէ հէր
նէ գատար տիւչարը խէվֆ ու էն-
տիշէ օլտուղունու պիլտիրմէք իս-
թմէմէտի իսէտէ , տէրունինտէ զու-
հուրա կէլէն պիր տիթլէմէքիք ,
մէզքիւր կէօսթէրիշինին սախթէ
օլմասընը իմա իթմէքտէ իտի , —
սիզ տախի պէնտէն իթայիւշ պէք-
լէմէքտէ , վէ պանա թապի պու-
լունմագտասընըզ . . . — վագաա ,
պու քիւսթախըղընըզտան տօլաեը ,
սիզէ ճէզա իթէրթիպ իթմէքիկէ
միւզթէտիր տէկիլիմ , լաքին , պու-
ճիւմէ իլէ տախի , սիզի , պուրատան
գօվմագլըզա , հէմ հագգըմ վար-
տըր , վէ հէմտէ մէզքիւր հագգը-
մը իճրա իթմէք իսթէրիմ . . .
Իմտի , մնսիէօ , շիմտի կիտիպ իւճ-
րէթինիզ պագայէսինի սանտըգտան
ալմալը , վէ պուրատան տիշարը
չըզմալը՝ սընըզ . . . հայտէ , տիշա-
րը , տիշարը . . . — Արթըզ պու-
տագըզատան սօնրա , սիզի պուրա-
տա կէօրմէմէլիյիմ :

Ժան Րընօ , մէրգումուն պու եօլ-
տա մուամէլէսինէ գարչըրըզ ճէ-
վապ վիրմէք իսթէտի , վէ իւզէրին-
տէ հասըլ օլտն ասարը շէտիտէ-
տէն , վիրէճէկի ճէվապըն բէք տէհ-
չէթամիզ օլաճաղը անլաշըլտը :

— Ալլա՛հ աշգընա օլտուն , տիհա-
նընըզը ա՛շմաեընըզ , հիշ պիր շէյ
սէօյլէ՛մէյինիզ , — տէյի Գօրա բէ-
րէլէ եէրէք , մէրգումու մէնն իթ-
մէք իսթէտի . — էկէր պէնի սէվէր ,
վէ պանա հիւրմէթ ու ըրայէթ իթ-
մէք իսթէր իսէնիզ , սո՛ւս օլունուզ ,
պանա իթաաթ իտիպ սէօղիւմիւ
տիյնէյինիզ . . .

Մէրգում , Գօրանըն ըէճասընա
գարչը կէլէմէտիկինտէն , պաշընը
էյտի , վէ պիր սուրէթի միւլայի-
մանէտէ ,

— Բէք ալէա , շիմտի պէն հիսա-
պըմը վէրիւր , վէ պուրատանտա կի-
տէրիմ . . . — տէտի Մարսիալա
իսթապէն :

Պատէհու կիտիպ գալապալըղըն
իշինէ կիրտի իսէտէ , օրատան չօգ-
ուզագլանմասը :

Մարսիալ իշ պու սուհուլէթ իւզ-
րէ իճրա իթտիկի ֆիլթու հաթտան
նաշի քէսպի զուրուր իյլէտիկինտէն ,
հատտէն զիեատէ պիր քիւսթախըզ
իլէ ,

— Հալպու քի , տօգթօր էֆէն-
տի , մատամ քի սիզտէ , մայեթիմ-
տէ պուլունմագտա օլուպտա , շիմտի
թարտ իթտիկիմ պիր առամըննէտիմ
տօթլարընտան պուլունմագտասը-
նըզ , մէրգումուն շու ինֆիսալի հա-
լինտէ պիրլիքտէ պուլունմագլըզ-
տան սիզի մէնն իթմէք իսթմէմէտիք-
տէն պաշգա , արթըզ սիզին խըտ-
մէթինիզտէ պուրաճա պիհուտէ սա-
եըլաճաղընտան , սիզին տախի կիթ-
մէնիզի իսթէրիմ , տէտի ,

— Ճագարթ , էֆէնտի , պէնտէնիզ

տուրմադ իսթէրիմ . . . — տէյի
ճէվապ վիրտի տօգթօր ժօսլէն :

— Մէկէրչի պէնիմ իսթէկիմէ մու-
ղայիր օլտուղու հալտէ , տուր-
մագլըղը իտտաա իտէպիլի՞րմիսի-
նիզ , — տէտի Մարսիալ իզհարը
թէաճճիւպ իաէրէք :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , սիզին իս-
թէկինիզէ մուղայիր օլտուղ տախի
գալմագ իսթէրիմ , վէ գալաճաղըմ :

— Աճայիպ , մէկէրչի պէնիմ խա-
նէմաէ , սիզին , զօր իլէ գալմագլըղա
գալգըջմանըղ օլապիլի՞ր մի :

— Խալլը , էֆէնտիմ , Ալլա՛հ իթմէ-
սինքի , պէն էօյլէ պիր պէտնամըղը
գապուլ իսէրէք , սիզին խանէնիզ-
տէ գալմագլըղը գապուլ իտէյիմ .
պէն գալմագ իչին , պու եագընլար-
տա գօլայճա պիր եէր պուլապիլի-
րիմ . — պէնիմ սանաթըմ հէքիմ-
լիք տիր , եանի տէրալիլէրին խթա-
մէթ իտիճիսի վէ տօսթլարը օլտու-
ղումտան , հէր նէրէտէ պիր խաս-
թա վար իսէ , օրատա պէնիմ իչին
արամ իտէճէք պիր մահէլլ տախի
պուլունաճաղը պի շէքք տիր :

Պու լագըրտը իւզէրինէ , Մար-
սիալըն թէհամմիւլիւ քէսիլմէկէ
պաշատը :

— Իսթէրոէնիզ քէօյլէրէ կիտի-
նիզ , վէ իսթէր իսէնիզ ճէհէննէ-
մէ կիտինիզ , օ պէնիմ վաղիֆէմ
վէ մէրագըմ խարիճինտէ տիր , —
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգուճ , —
ֆագաթ , պուրատտան տէֆ օլուպ
կիթմէլիսինիզ :

— Խալլը , էֆէնտիմ , պուրատտան
պիր եէրէ կիթմէեէճէկիմ . . . :

— Մէկէրչի կիթմէնիզի էմր իտէր
իսէմ տախի պէօյլէ՞ մի ճէվապ վի-
րէճէքսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , այնի սու-
րէթտէ ճէվապ վիրէճէկիմ . . . —
զիրա , պուրատա զատտարանէ հալ

ու հարէքէթլէր կէօրմէքտէյիմ . . .

— սիզին ճէլատընըղ գըրպաճլա-
րը , քիմ պիլիր գանղի պէտպաթ-
լարըն վիճուտլարընտա , նէ՛ եարա-
լար աչաճագլար տըր . . . — Սիզին
մէսլէքինիզ էզիյեէթլէր իթմէք օլ-
տուղու հալտէ , պէնիմ սանաթըմ
իսէ , իլլէթ վէ եարալարը սաղաթ-
մագ , վէ տէրալիլէրի թէսէլլի իթմէք
տիր . . . — պէն պուրատա քէնտի մէէ-
մուրիյեէթիմի իճրա , վէ վաղիֆէմի
իյֆա իյլէմէքտէյիմ . . . — իմտի
կիթմէեէճէկիմ , տուրաճաղըմ :

Տօգթօր քէլամընը պիլիլէրիր պի-
թիլմէզ , օլ միւթէէսսիր օլտուղ ,
սինէլէրի գապարմըջ օլան արապլար
իչինտէն , էսէրի համիյեէթ վէ զայ-
րէթ իլէ զազապ ու հիատէթ կիւ-
րիւտիւլէրի չըգմաեա , վէ էթրաֆ
ու էքնաֆա աքս իթմէկէ պաշատը :

Պունար մէզքիւր հալլէրիյլէ ,
տօգթօր հագգընտա տէրքեար օ-
լան հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մու-
հապպէթլէրինի իպրազ իթմէքտէ
իտիլէր :

Պու հիտտէթ Մարսիալըն մուճի-
պի խէվֆ ու էնտիչէսի օլմաեա
պաշատը :

Օլ հէնկեամտէ , տօգթօր թարա-
ֆընտան , էկէր եալընըղ պիր թահ-
րիք էմարէսի կէօսթէրիլմիշ օլտա
իտի , էսիլլէր իհիլրազ ու հիրասը
(գօրգու) պէր թարաֆ իլէ , հէվսի
պիրտէն Մարսիալըն իւզէրինէ հիւ-
ճում իտէճէքլէրինտէ , ալա շիւք-
հէ եօգ իտի :

Պունուն իւզէրինէ , Մէրքիւցցա-
նըն սիրահլանտըրմըջ օլտուղու իս-
բանեօլլար , էվվէլքի տէֆա կիպի ,
գարապինալարընը ումուզա ալա-
րագ , մէրգումանէ թէհտիտէ միւ-
սարաաթ իթտիլէր :

Վուգուի , իհիլմալի քէսիրտէն
կէօրիւնէն պիր ֆէնալըղըն վէ պիր

միւտարէ պէնին է օնիւնի ալմագ նիյ-
եէթիլէ Գօրա քէլամէ աղազ պիրէ ,

— Պիրատէրէր , ո՞՞ւս օլունսւզ ,
— տէյէրէք , մէրդ ումանէ թէքրա-
րէն էմը իլլէտի . — Իխթիլալա վէ
շամաթաեա իւզում եօգտուր . —
Պէտպախթըզ իգթիզասընճա կէլ-
միշ օլան պու էֆէնտի , պու կիւն ,
քէնտի նիյէթի դատտարանէսինտէն ,
էլպէթթէ կէրի տէօնմէքլիկէ մէճ-
պուր օլաճագ տըր . . . — Հիշ շիւբ-
հէմ եօգ տուր քի , պիղի սէօյլէ-
թիպ տիյնէմէքսիզին , քիմնէ ալէյ-
հիմիզտէ թէպէյեիւնի թէօհմէթ ի-
լէ իրատը հիւքմ ու գարար իճրա-
սընա միւզթէտիր օլամսեաճագ
տըր . . . : — Պէն պունլարըն քեաֆ-
ֆէսինի , էսիրլէր սինտիքլինէ խա-
պէր վիրէճէկիւմ . . . :

— Էվվէթ , էվվէթ . . . էսիրլէրին
սինտիքի վար տըր , խապէր վի-
րիմէլի տիր . . . — տիյէրէք , ա-
րապար հայգըրմաեա պաշլատըլար ,
չիւնքի զէվալլըլար , չօճուգ կիպի
թէլէվիլին միզաճ օլտուգլարընտան ,
սինտիք սէնիլէն առամքն , քէնտի
մէնֆաաթլարընա տայիր հիշ պիր
չէյ տիւշիւնմէտիքտէն պաշգա ,
հաթթա տայիմատա մուզայիրինի
իճրա իթմէքտէ օլմասընք ֆէհմ
ու ֆարգ իտէմէմէքտէ իտիլէր :

Հալպու քի , հէրնէ դատար մէր-
գումուն էօյլէ օլմասընք պիլմէքտէ
իտի իսէ տէ , անճագ վազըթ գա-
ղանմագ նիյէթիլէ էօյլէ սէօյլէմիշ
իտի , ֆագաթ , մէրգումէնին պու
միւրատը տախի հասըլ օլամատը ,
չիւնքի , թէսատիւֆ պու եա , չօգ
տէֆա , շաեանը թէաճճիւպ օլմա-
եաճագ սուրէթտէ , միւտտէթի էօմ-
րիւմիւզտէ կէօրիւլէկէլտիկի միսի-
լու , հէման օլարատա , Սէնօր Բէյ-
մունտէզ , եանի մէրգում սինտիք
օրաեա կէլէրէք , գօճա պիր աթ

իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ , հալ-
լու կէչիտինտէն իչէրի կիրտի , վէ
մահէլլի մէզպուր չիֆթլիքճիլէրի-
նին էն զիեատէ զէնկինի պուլուն-
մասընա պինաէն , Մարսիալէ քէմալ
մէրթէպէ թաազիւմ ու ուպուտիյ-
եէթ իպրազ իլլէտի :

Պու հէնկեամտէ , Մէրքիւցցա ,
լէհճէսինտէ տէհշէթամիզ պիր հալ
ու էսէր զահիր օլտուղու հալտէ ,
իպլիսանէ պիր թարզ իւզրէ թէպէս-
սիւմէ (կիւլիւմնէմէք) պաշլատը :

— Սինտիքէ իսթիտա իտիլմէլի
տիր , տէյի պաղըրըլմագտա իտի ,
— տէյի հայգըրտը մէրգում , —
հանը , պուեուրսուկար , իլթէ սին-
տիք պուրատա տըր շիմտի . . . :

Պատէհու կիւրիւլտիւլիւ պիր սէս
իլէ իլավէյի մէգալ իտէրէք ,

— Եօլ աշընըզ քի սինտիք էֆէն-
տի կէչին , տէտի :

Էսիրլէր անինտէ պիր թարաֆա
չէքիլէրէք եօլ աշտըլար , վէ Բէյ-
մունտէզ տախի աթընտան աշաղը
ինտի , վէ կէօզլէրի էօնիւնէ պագա-
րագ իքի թարաֆըլ չիթվարի պի-
րիքմիշ օլան էսիրլէր օրթատընտան
կէչտի վէ հալլունուն օրթատընա վա-
սըլ օլտու :

— Նէօ , էֆէնտի , պէնիւմ պու-
րատա պուլունմագլըղըմը մը իս-
թէմէքտէ տիրլէր , — տէյի սիւալ
իթտի Մարսիալա մէրգում քէմալի
թէվագու իւզրէ սէլամ վիրէրէք :

— Էվվէթ , սէնօր , էվվէթ , — տէյի
ճէվապ վիրտի Մարսիալ . — իմտի ,
չիմտի զաթընըզտան , գանուն ու
նիզամա թաթպիգան լազըմ կէլէն
պիր ճէզանըն , պիր սուրէթի հիւքմ-
րանիտէ թէրթիպինէ հիմմէթինիզի
պէքլէրիլ :

Ճէզաեա միւսթահազգ պուլու-
նան քիւմ տիր :

Գօրա մէյտանէ աթըլարագ , վէ

քէնտի վալտէսիլէ գըզգարտաշ-
լարընը կէօթէրէրէք .

— Պիզ , էֆէնտի , պիզ . . . —
տէտի :

— Աճա՛յիպ , էֆէնտինին քէրի-
մէլէրի մի , — տէտի սինտիք եա-
վաշճաճըզ սէօյլէնէրէք :

— Պուրատա պէնտէն պաշգա նէ
էֆէնտի վարտըր վէ նէտէ սահիպ ,
— աէտի Մարսիալ իպրապը թէ-
քէպպիւր իտէրէք . — Պու գըզլար
էսիր տիրէր . . . :

— Զօ՛գ էյի , չօգ էյի , — տէտի
Րէյմոնտէզ պիր նաղարը բիւր զա-
րազ իւզրէ Գօրաեա տօղրու պա-
գարագ . — Կէրչի պէն , սէնօր Րի-
չար Պէրնիէնին վէֆաթընը պիլմէք-
տէ իտիմ , լաքին , քէնտի բիճ օ-
լան էվատլարընը , նէ պիր սուրէ-
թի մէշրուատա էվատլըղա իտիսալ
իթմէմիշ օլմասընը , վէ նէտէ ազաս
գըլմամըշ պուլունմասընը , ապա
պիլմէքտէ տէյիլ իտիմ . . . — չօգ
աճայիպ պիր հալ տիր քի , միւ-
թէվէֆա կիպի , պէեաղարտան զի-
եատէ էսիրլէր հագգընտա լութֆ
ու շէֆգաթ վէ սայ ու մուհապպէթ
իպրազ իթմիշ օլան պիր զաթ , մէզքիւր
խուսուսու ունութմուշ օլտուն . . .

— Հաթթա , պիր գաշ տէֆալար ,
մէզքիւր խուսուսուտան , եանի հիւրը
օլան իշնիլէրտէն զիեատէ էսիրլէր
հագգընտա հիւսնի թէվէճճիւհ իպ-
րազ իթմէքիկինին ճայիզ օլմամա-
սընտան , վէ միւնադէթ ալմամա-
սընտան տօլաեը , քէնտիսինէ սի-
թէմ իթմէքիկէ իճթիսար իթտի-
կիմտէ տախի , զանն իտէրիմ քի ,
պաշընտա պիրազ խաֆիֆիք պու-
լունմասընտան նաշի օլմալը տըր ,
լազըրտըմա սալա էհէմիյեթ վիր-
մէտիքտէն պաշգա , թէքմիլ քէն-
տի Րէյ ու էֆքեարը գումանտա-
սընը տախի , պիւյիւք գըզընտ թէս .

իմ ու իհալէ էյլէմիշ իտի . . . —
Հալ պու քի , պէն քէնտի տիգգաթ
վէ միւթալաամտա հագգը պու-
լունմագտա իտիմ . . . :

— Էֆէնտի , էֆէնտի , պուրատա
լազըմ կէլէն , վէ սիզէ սիւալ օլունան
շէյ , սիզին քէնտի էֆքեարընըզ
տէյիլտիր , — տէյէրէք , Գօրա մէր-
գումուն մէգալընը գաթ էյլէտի . —
Սիզտէն լազըմ կէլէն վէ պէյլէնի-
լէն շէյ , պաշգա պիր շէյ օլմանըպ ,
իլլա պիզիմ , ճէզաեա չարբըմագ-
լըղա միւթալահագգ օլուպ օլմամագ-
լըղըմըզն պիլինմէսի տիր . . . :

Սինտիք , մէրգումէնին պու լա-
գըրտըսը իւզէրինէ , եիւզիւնիւ Մար-
սիալա տօղրու չէվիրտի :

— Պու էսիրլէրէ իսնատ իթտիկի-
նիզ ճիւնհա նէ տիր , — տէտի :

— Էվվէլա շունու պիլտիլիլիմ
քի , պունլար ֆիրարա գալգըշմագ-
լըղա ճիւրաթ էյլէմիշէր տիր . . . —
Էվվէթ պունլար , պուրասընը թէրք
իթմէքիք թէճրիպէսինաէ պու-
լունմուշլար տըր . . . :

— Նէ տէրսինիզ , սահիհ մի տիր
պու սէօյլէնիլէն , — տէյի սինտիք
Գօրաեա սիւալ էյլէտի :

— Էվվէթ , սահիհ տիր . . . պիզ
տիւչարը ար ու հիճապ օլմագտան
իճթինապ նիյէթիլլէ գաշմագ իս-
թէմիյիզ տիր . . . :

— Էօյլէ պիր շէյ եաբմագլըղա
հագգընըզ եօգ իտի . — չիւնքի սի-
զին սահիպինիզ վար տըր , սիզ հիւրը
տէյիլսինիզ . . . — Սիզ քէնտի ֆի-
րարընըզլա , էֆէնտինիզ զարարընը
մուճիպ օլմուշ , վէ մայինի զասպ էյ-
լէմիշ օլուրսունուզ . . . պու տտէ-
թա պիր խըրսըզլըգ տիմէք տիր . . . :

— Պիզիմ էսիր օլմամըզք , պէ-
նիմ ագլըմ պիր տիւրլիւ գապուլ
իտէմէեօր . . . :

— Մէմէքէթին գանունու իզթի-

ղասնճա, էսիր սաեըլըրսընըլ:

— Պու մէմլէքէթտէ, պարպար-
ճա գանուկար տախի պուլունմագ-
տա տըր:

— Էսիրլէրէ, էջլէ լագըրտըլա-
րա գարըլմագըլըգ մէմու տուր...
Էսիրլէրին պորնու անճագ վէ ան-
ճագ, ճարի վէ մէրի օլան նիզամ
ու գավանինէ իթաաթ իթմէք տիր
... — Վէլհասըլ, տիմէք տիր քի,
Ֆիրար իթմէքլիք գաստինտէ պու-
լունտուղունուղու, գաթան ինքեար
իթմէքտէ տէյիսինիզ, էջլէ տէ-
յիլ մի... — Իմտի, օլ պապտէ
պէեան իտէճէք էսպապը մուճի-
պէնիզ վաճ մը տըր...

— Սիղէ արզ ու իֆատէյի հալ
իտէրէք սէջլէրիմ քի, պու ատամ,
պէնիմ թաալիւգաթըմտան օլտու-
ղու հալտէ, պէնիմ էֆէնտիմ օլ-
տուգտա, պանա ալապճա հագա-
րէթ պիրլէ, պէնիմլէ պիր էտէպ-
սիղճէ բագարըլըգ պալգըլմըլ, վէ
պիր պիւյիւքնամուսուղըլըգ թէք-
լիֆ իթմիշ տիր... — Մէրգումուն
մէզքիւր հագարէթինտէն քէնտիմի
գուրթարապիւմէք իչին, պիրիճիք
չարէ, անճագ գալմագըլըղ տիւչիւ-
նիւպ պուչապիւմիշիմ տիր, տիմէք
տիր քի, գալմագըլըգա պալգըլմամ-
լա, գանուկա գարչը պիր հարէ-
քէթտէ պուլունմամըլըմ տըր...

Բէյմունտէզ, մէրգումէնին պու
էսպապը մուճիպէսինի հագգըլ
կէօրմէտիկինի պէեան իչին, ու-
մուղլարընը ոիրքտի:

— Էսիրլէր հագգընտա զուհու-
րա կէլէն ֆիյլ ու հարէքէթլէրէ,
հագարէթ իսմի վիրիլէմէզ, — տէ-
յի ճէվապ վիրտի մէրգում պիր
սուրէթի թահգիրանէտէ օլարագ,
էֆէնտինիզ թարաֆընտան, հագ-
գընըլտա զուհուրա կէլէն նիյէթ ու
էֆքեար հէր նէտէ օլսա, պիր հա-

գարէթ սաեըլամագ... — Սիղ ա-
նըն մալիսինիզ, սիզ, տէյիլ պիր
հիւրը ինսան, իլլա էչեա մագամըն-
տասընըլ... սիղէ, քէյֆի հէր
նէքի իսթէր իսէ, եսրմագըլըգ
մէէզուն տուր, վէ սիղտէ, անըն
էմր ու միւրատընա, քեամիլէն ի-
թաաթա պորնուսուկուղ... —
Պինտէն ալէյհ, պէն սիղին ֆիրա-
րընըլտա, թէպրիյէյի զիմէթինի-
զէ մէտար օլապիլէճէք հիւ պիր
նօգթա կէօրէմէեօրում... — Կէ-
լէլիմ շիմտի իքինճի խուսուսա, •
նէ՝ տիր պապտըմ, — տէյի իլա-
վէյի մէգալ իյլէտի մէրգում, Մար-
սիալէ խիթապէն սէջլէքէրէք:

— Իքինճի ճիւնհալարը տախի,
չալըլմագտան իմթինա իյլէմէի տիր
... — տէյի ճէվապ վիրտի մէր-
գում:

— Տիմէք տիր քի, պուլար սա-
հիհէն իսեանա գալգըլմըլար տըր,
— տէյի պաղըրտը Բէյմունտէզ.
Հէլէ պու ճիւնհա, էն պիւյիւք
ճիւնհալարտան պիրի տիր. — Պու-
նուն հիւքմ ու գարարը, հէման
շիմտի վիրիլմէք իգթիզա իտէր, իմ-
տի, մէրգուման միւճրիմէրին, իպ-
րէթի ալէմ իչին, ճէզալանմալա-
րընա հիւքմ իտէրիմ...

Բէյմունտէզ կէլէիտէն պէրու,
քէնտու քէնտույի եէմէքտէ օլան
Ժան Բընօ, արթըգ մէզքիւր լա-
գըրտը իւզէրինէ սապրէ թագաթ
կէթիրէմէեէճէկինտէն, աթէչի հիտ-
տէթի տէրունինի տիշարը վիրմէկէ
մէնպուր օլտու:

Մէրգում Բիւր զազապ քէսիլէ-
րէք, պիր քէրրէ հայգըրը վիրտիք-
տէն սօնրա, տիրտէքլէրիլէ սըգը
սըգըեա էօնիւնտէ տուրմագտա •
լան սիեահալարը եիթիշտիրէ եիթիշ-
տիրէ, սըլրաեըպ իլէրի կէչտի, վէ
չէվիլէնին օրթասընտա տուրարագ,

սինտիքին գարշաբնա տի. քիւտիքտէն պաշգա, ալբր գուլվէթիլէ մէր-գումմուն երեզլունէ պիր եումրուգ ինտիրէրէք, էօքիւղ կիպի եէրէ եաթըրմագ խթէտի :

Բէյմունտէզ, մէրգումմուն պու նակէհանի ամէլ ու հարէքէթինտէն ասլա միւթէէսսիր պիլէ օլմաեարագ, պիւյիւք պիր ֆիւթուրսուպուգ իւզ-րէ մէրգումմա ,

— Նէ՞ տիմէք խթէրսինիզ , Սէ-նօր , տէյի սիւալ իյէտի .

Ժան Բընօ , էկէր օլ տագըգա-տա խթէմիշ օլտա իտի , տիւանէ-լէրէ մախսուս օլան պիր հիտտէթ ու շիտտէթ իւզրէ մէրգումմուն իւ-զէրինէ հիւճում պիլլէ , պատիւ հէ-լաքի օլապիլիւր իտի :

Հալպու քի , Բէյմունտէզին օլ մէրթէպէ ֆիւթուրսուգճա պիր հա-լի , մէրգումմուն ագլը պաշնա կէլ-մէսինի մուճիպ օլտու :

Շէօյլէ քի , քէնտի միւտախէլէ-սինին , շիւբհէսիզ սուրէթտէ պօշա կիտէճէկինի տիւշիւնտիւ , շիւնքի , էօյլէ պիր միւշքիլ վէ նազիք հալ վէ վագըթտա , հատտէն զիեատէ ագըլըզճա պիր հարէքէթ իթմիշ օլաճագ իտի :

Զիրա , զաթէն քէնտիսի պիր իմէր-սանէ գաշկընը օլուպ , սախթէ պիր իամ իմահթընտա օլարագ կէզմէքտէ օլտուղունտան , հինի իգթիզատէ , քէնտույի սալիհէ չըգարամաեարագ եագաեք էլէ վիրէճէկի , եանի հէմ ֆիրարի վէ հէմ տէ սախթէքեար օլմասընը մէյտանէ չըգաճաղը շէօյ-լէ տուրսուն , հագըգաթէ մագրուն սուրէթտէ տէյիլ , իհիմալին տա-խիլինտէ օլարագ պիլլէ , քէնտիսի-նին , մէզքիւր ատաեա կէլիւշ օլմա-սընա տայիր , եէտինտէ հիւշ պիր իյ-զահաթը պուլունմագտա տէյիլ ի-տի , վէ պունտանտա ֆագլա օլա-

րագ , քէնտույէ գուլվէթ օլաճագ , Բիշար Պէրնիէ թարաֆընտան , պիր հիմայէյն մալիք պուլունմատըգ-տան պաշգա , տէօրթ թարաֆընը տիւշմէնիլէրին սարմըշ օլմալարընը տախի բէք ալէա պիլմէքտէ իտի , պինաէն ալէյհ տիմէք տիր քի , օ եօլտա պիր պատիրէթսիզլիքտէ պու-լունտուղունտա , պիհուտէ եէրտէ , վէ շիւբհէսիզ սուրէթտէ , քէնտի խարապընը պիզգաթի քէնտի մուճիպ օլմուշ օլաճագ իտի :

Էօյլէ սէրպէսթ գալարագ , քէն-տի եաբաճաղընը , իլէրուսի իշին սագլումագլըգտա , տահա զիեատէ խայր ու մէնֆատի պուլունտուղու աշիքեար իտի :

Վէլ հասըլ , պու միւլահագալա-րա մէպնի , թէրքի նիյեթթ իտէրէք , թէհտիտ իթմէք իւզրէ գալտըտը-ղը գօլունու աշաղը ալտը :

— Միւրատընըզ , պէրայի խաթըր ու րիայէթ , պու էսիրլէրի միւտա-ֆաա՞ մը իթմէք տիր , — տէյի ճէ-վապ վիրտի սինտիք , — բէք ալէա , պուեուրունուզ , սէօյլէյինիզ , սիզի տախի տինլէմէքիկէ , հագըր ու միւնթագըր պուլունմագտաեմ . . .

— Պուատամ պէնիմայեթթիմոն օլանլարան պիրի պուլունմաղին , պէն շիմաի իշիմոնէն թարտ իթալմ , տէյի ճէվապ վիրտի Մարտիալ :

— Օնտա պիր պէյիս եօգ տուր . . . — էկէր ճիւնհալըլարըն մէն-ֆաաթընը մուճիպ օլմագ իւզրէ սէօյլէմէքիկի քէնտի վագիֆէսին-տէն ատտ իտիպ վէ էօյլէ ինանմագ-տա իտէ , վարուըն սէօյլէսին . . . :

— Էֆէնտի , պէնիմ սէօյլէեէճէ-կիմ շու տուր քի , — տէտի Ժան Բընօ եալաշ սէս իլէ սէօյլէեէրէք , — պու մատմուաղէլ Պէրնիլէրի հէր քէն սէվմէքտէ տիր . . . բէ-տէրլէրինին վէֆաթը տէրտի ազի-

մի, տահա հէնուզ վազու պու-
մուշ տուր . . . : Տիմէք տիր քի,
չու շիմտիքի տուչար օլմուշ օլտուգ-
լարը մէկմուլին զայրի օլան հալ վէ
զայպըն, զաթէն տէհչէթամիզ պիր
հալտէ պուլունտուղունու պիլմէք.
տէ վէ կէօրմէք տէ օլտուղունուզ-
տան, հիչ շիւբհէլէր եօգ տուր քի,
մէրդուման պետպախլար հագ-
գընտա, զալպինիզ տէ պիր էսէրի
լուծֆ ու մէքհամէթ հասըլ օլմագ-
տա տըր . . . :

— Գանուն ու նիզամ նէզաինտէ,
լուծֆ ու մէքհամէթին եէրի եօգ
տուր, էֆէնտի, — տէյի ճէվապ
վիրտի Բէյմունտէզ, — Պէնիմ վա-
զիֆէմ, գանունու իճրա իթմէք,
վէ օնա, հէր քէսէ ըիայէթ իթ-
տիրմէք տիր . . . :

— Աճապա պու պիչարէ գատըն-
լարը, օլ մուճիպի տր ու հիճապ օ-
լաճագ օլան միւճազաթտան գուր-
թարմագլըղըն պիր չարէսի եօգ մու-
տուր, — տէտի ժան Բընօ :

— Եալընըզ պիր թարիգ վէ պիր
չարէ վար տըր :

— Աճապա գա՞նղիսի տիր :

— Պունլար իսթէրլէր իսէ, քէն-
տի սէրպէսթիքլէրինի, ագճէ մա-
րիֆէթիլէ սաթըն ալարագ, էսիր-
լիքտէն, վէ պինաէն ալէյհ միւ-
ճազաթտան գուրթուլապիլիլլէր . . . :

— Մէկէրչի օ տէտիկինիզի գա-
պուլ իթմէմէքլիք, եանի բարա իլէ
սաթմագլըզ գուտրէթիմ տախիլին-

տէ տէյիլ մի տիր. — տէյի սիւալ
իլլէտի Մարտիալ մէրգումա, եա-
վաշ սէս իլէ, ֆագաթ հարարէթ
իւզրէ սէյլէնէրէք :

— Խալլ, օնտա հագգընըզ օլա-
մազ, — տէտի սինտիք, — ֆագաթ,
սաթմագ իլին, պէտէլ ագճէսի օլա-
րագ, լաղըմ կէլէն մէպլաղըն մըգ-
տարընը թայեին իթմէքլիք, սիզին
քէյֆինիզէ մէնուլմ տուր :

Մարտիալ պու սօնրաքի լաղըր-
տընը իլլէթտիկինտէ, շէյլէ պիր
մուզաֆֆարտնէ սուրէթտէ պաղը-
րարագ :

— Իմտի, էյլէ օլտուգտա, պու
իւշ նէֆէր զըզդարատչլար իչին,
իւշ եիւզ պին ֆրանգ պէտէլ իա-
լէպ իտէրիմ . . . — ֆագաթ, վա-
լիաէլէրի իչին հիչ պիր շէյ թալապ
իթմէնէրէք, օնուտա քէնտիլէրէ
պախլ իլլէրիմ :

— Նասըլ, իլլէթտինիլ մի, կէօր-
տիւնիւզ եա, նէ՞ սէյլէեօր, — տէ-
տի Բէյմունտէզ :

— Չօդ իյի, էֆէնտի . . . — տէ-
տի Գօրտ. — պու տտամ բէտէրի-
միլլին միլիօնլարընը զասպ ու զապթ
իթմիշ տիր . . . պիզի ֆագըրը հա-
լէ տիւչար դըլմըշ տըր . . . շիմտի
տէ իւշ եիւզ պին ֆրանգ վիրէրէք,
հուրրիյեթթիմիլլի սաթըն ալմագլը-
ղըմըզ ճայիլ կէօրիլմէքտէ տիր . . .
մատամ քի էյլէ իմիշ, քէյֆինիզ
նասըլ իսթէր իսէ, էյլէ եաբընըզ . . .

